

# ŽIVOTOPISY SVATÝCH

Všechna práva vyhrazena





Blah. Ludvík M. Grignon z Montfortu

# ŽIVOTOPISY SVATÝCH

V POŘADÍ DĚJIN CÍRKEVNÍCH

*NAPSAL ISIDOR VONDRUŠKA*

1 9 3 1

---

LADISLAV KUNCÍŘ V PRAZE

Nro 3622. Ex Consistorio Apostolici Administratoris dioecesis Brunensis, die 10. Mai 1927.

NIHIL OBSTAT. Raimundus M. Kobza, censor ex officio.  
IMPRIMATUR. † Josephus, Episcopus Adrahensis, Apostolicus Administrator.

Č Á S T Č T V R T Á





# ŽIVOTOPISY SVATÝCH

## V POŘADÍ DĚJIN CÍRKEVNÍCH

---

### ČÁST ČTVRTÁ

#### 75. VÁLKA TŘICETILETÁ

Válka třicetiletá vznikla v Čechách. Podle „listu majestátního“ bylo stavům protestantským dovoleno, že směli na svých statcích stavěti protestantské chrámy. Ale protestantští stavové vystavěli kostel v Broumově na statku opata broumovského a kostel v Hrobech na statku arcibiskupa pražského. Na rozkaz císaře Matyáše měl býti kostel broumovský zavřen a kostel hrobský stržen. Tu se vzbouřili stavové proti císaři, jako by rušil jejich svobodu. Za této vzpoury, dne 10. listopadu 1617, zabili protestanté v Ústí nad Labem katolického kněze, jehož tělo vyhodili s okna „zkuchavše ho hrozně, takže se na něm do 200 ran spatřovalo.“ (Arnošt Denis: Konec samostatnosti české.) Stavové se rozhodli násilím odstraniti přední královské úředníky a hlavní své odpůrce, Viléma Slavatu a Jaroslava Mar-

tinice. Ozbrojeni vnikli na hrad pražský a vyhodili Slavatu, Martinice i písaře Fabricia oknem do příkopu hradního, 28 loket hlubokého. Ale všichni tři zachovali svůj život, ač po nich bylo ještě stříleno. Takto dne 23. května 1618 začala revoluce stavů českých proti Habsburkům; tím činem začala válka třicetiletá. Hlavním strůjcem odboje byl Jindřich Matyáš hrabě Thurn. Thurn byl dobrodruh italského původu, neschopný vojévůdce. Česky dobře neuměl. Slavata při pádu s okna vyzýval Matku Boží o pomoc. A když Thurn viděl, že Slavata celkem šťastně dopadl, řekl v německé řeči: „Sie hat ihm doch geholfen“, t. j. „Ona mu přece pomohla“.

Protestanté ihned zvolili ze sebe vládu 30 direktorů či správců země, sbírali vojsko, vypověděli arcibiskupa i jesuity ze země a podniknuvše výpravu do okolních zemí, dostali ve svou moc Moravu,

Slezsko a Lužici. Všude pronásledovali katolíky a města, jež zůstala věrna králi (Plzeň, České Budějovice), zabírajíce jmění katolíků, kteří se s nimi nechťeli spolčiti, a vypovídajíce je. („Je v tom jistě kus ironie osudu, že s konfiskacemi statků politicko-náboženských odpůrců a s vypovídáním jich ze země počali právě protestantští stavové... Prvními emigranty českými v této době byli čeští pánové katolici.“ Tak praví historik Dr. Chaloupecký. Vypovídací a konfiskační politika se českým stavům zle vyplatila. Vítězný král použil proti nim metody, jaké oni dříve proti katolíkům byli použili). - Zatím zemřel císař Matyáš a po něm nastoupil Ferdinand II. (1619-1637). Ačkoliv tento byl již za živobytí Matyášova od českých stavů přijat za českého krále a ačkoliv byl dne 29. června 1617 od arcibiskupa Jana Lohela v Praze korunován, odbojníci ho zbavili trůnu vědouce, že je víře katolické věrně oddán. Zvolili králem českým Fridricha, kurfirsta z Falce, který byl náboženství kalvínského a který česky neuměl.

Fridrich, zvolený českým králem, přijel do Prahy, proměnil chrám svatého Víta v modlitebnu kalvínskou a dal si ve zpusťosené této svatyni od administrátora protestantské konsistoře vsaditi na hlavu svatováclavskou korunu. Pomocníkem jeho byl kalvínský kazatel Abraham Skultét. Ten bořil oltáře, ničil sochy, obrazy, ostatky svatých, páčil drahocenná roucha, až se nad tím luteráni pohoršovali. Co náboženský duch lidu českého, co vzácného a uměleckého Karel IV. vy-

tvoril, bylo tehdy z velké části zničeno a rozkradeno. Všichni Čechové měli se státi kalvíny a všechny kostely měly býti podobně zpusťoseny. Toho však Fridrich provésti nemohl, neboť vládl v Čechách jenom přes jednu zimu. Proto se mu říká „zimní král“. V tu dobu, dne 17. března 1620, byl v Olomouci umučen Jan Sarkander.

Ferdinand II. se spojil se saským kurfirstem Janem Jiřím a s bavorským vévodou Maxmiliánem a zvítězil dne 8. listopadu 1620 na Bílé Hoře nad králem Fridrichem. Fridrich v čas boje hodoval na hradě pražském. Když přišli poslové se vzkazem: „Probůh zadržte! Přijďte k vojsku a dodejte mu odvahy!“ král jako by neslyšel. Teprve po obědě sedl na kůň a s 500 rejthary ujížděl přes Pohořelec na bojiště. Ale už bylo pozdě. Když viděl, že bitva je prohrána, vzal ženu a děti a ujel z vyděšené Prahy. Jeho příkladu následovali generálové a úředníci. Dvořané chtěli odvézti i korunu svatováclavskou. Ale Pražané jim v tom zabránili. Rozkacený lid proklínal Fridricha i cizince, kteří českou šlechtu štváli k odboji, ale po porážce utekli.

Dne 13. listopadu, tedy už 5 dní po bitvě na Bílé Hoře poslali vinníci císaři Ferdinandovi revers, v kterém vyznávají, že „jim srdečně líto jest, že se proti Jeho milosti císařské jakožto našemu pořádnému, poslušnému, korunovanému, pomazanému, lehenskému králi a pánu pozdvihli“, zřikají se Fridricha, přísahají Ferdinandu II. věrnost a poddanost. Na to následují podpisy a pečetě 201 českých

rebelantů, mezi nimi Václava z Roupova, Václava Budovce, Haranta z Polžic a j. Hlavní vinníci a původcové vzpoury byli v Čechách potrestáni smrtí. Dne 4. června 1621 bylo na Staroměstském náměstí sfato 27 vinníků, a to 3 páni, 7 rytířů a 17 měšťanů. Z nich bylo 9 nebo 10 Němců, ostatní byli Čechové. Jeden byl katolík Diviš Černín z Chudenic, ostatní byli nekatolíci. Odsouzeni byli všichni pro politickou vzpouru, nikoliv pro náboženství. O nějakém mučednictví za víru nemůže být řeči. Nelze vinit Církev ze spoluviny na trestu. Čechy krvácely za protestantismus, za německý protestantismus. Ostatní vinníci byli potrestáni žalářem a ztrátou majetku. V Čechách bylo zabaveno pro královskou komoru 491 panství, na Moravě 131 panství. Na Moravě byla 24 pánům k smrti odsouzeným udělena milost a byli potrestáni na majetku a vězením. Také města byla za účast v odboji trestána zabavením majetku, vyjma České Budějovice a Plzeň, kterážto města zachovala věrnost králi Ferdinandovi. Majestát Rudolfův byl zrušen a katolický řád byl opět zaveden. Nadvládě protestantů byl učiněn konec a tím byl zachován český národ při své národnosti; neboť s protestantstvím se šířila v Čechách germanisace.

Vítězstvím Ferdinandovým na Bílé Hoře válka skončena nebyla. Dánský král Kristian IV. a jiní odpůrci Ferdinandovi se ujali Fridricha, ale byli od vojsk císařských, jimž veleli vojevůdci Tilly a Valdštejn, poraženi. Tohoto vítězství užil Ferdinand II. a vydal r. 1629 tak zvaný

„restituční edikt“, jimž velel, aby evangelici vydali církevní statky, jež byli katolíkům odňali. Ale protestanté neměli k tomu chuti. Jim pomáhali v odporu švédský král Gustav Adolf a kardinál Richelieu, ministr francouzského krále Ludvíka XIII., jež podporoval nepřátele Ferdinandovy z politických příčin. Bylo bojováno se střídavým štěstím válečným, ale v celku drželi vrch Švédové. Ti plenili celou střední Evropu, v Čechách byli šestkrát, a to pod vůdci Bannerem (1631, 1634, 1639), pod Torstensonem (1643), pod Vranglem (1647) a pod Königsmarkem (1648). Válka třicetiletá vyžádala si v Evropě miliony lidských životů mečem, hladem, morem; zničila 1976 hradů a zámků, 1629 měst, 18.210 vesnic. - Vpády Švédů do Čech byly tak hrozné, že v žádných dosud válkách nebylo tolik českých měst a vesnic vydrancováno a spáleno, nebylo nikdy tolik lidí pobito, jako v té válce. Kde před válkou se čítalo obyvatelů do set, tam zůstalo po válce jen několik desítek. Švédové zvláště chytali a zabíjeli katolické kněze, hanobili kostely. Bída lidu byla tak velká, že se nedostávalo ani oděvu ani chleba. Vzácné rukopisy, knihy, sochy a j. byly odváženy do ciziny.

Při posledním útoku Švédů na Prahu roku 1648 vyznamenal se jako statečný vůdce studentů a měšťanů jesuita Jiří Plachý z Horšova Týna.

Císař Ferdinand III. (1637-1657) byl ochoten k míru. Mír byl smluven roku 1648 ve Vestfalsku. Tímto mírem byl potvrzen náboženský mír augšburský

z r. 1555 a rozšířen i na kalvíny (reformované), takže v Německu byla pak tři vyznání na roveň postavená: katolické, luteránské a reformované. Restituční edikt z r. 1629 byl zrušen a místo něho byl prohlášen 1. leden 1624 za rok normální pro držení církevních statků, t. j. každému má býti ponechán statek, měl-li jej dne 1. ledna 1624. Tímtež ustanovením obmezeno bylo i právo reformační. Mírem tím byla udělena panovníkům moc, libovolně předpisovati svým poddaným, jaké náboženství mají vyznávat, dle zásady: *Cuius regio, illius religio*, t. j. čím je země, toho náboženství dlužno vyznávat. Této moci zneužívali zvláště protestantští panovníci. Ale i katoličtí činili někdy podobně.

## 76. OBNOVA KATOLICKÉHO NÁBOŽENSTVÍ V ZEMÍCH ČESKÝCH

*Ferdinand II.* (1619-1637) zvítěziv na Bílé Hoře, zavedl do země katolický řád. Arcibiskup Jan Lohel se vrátil do Prahy; nákladem královské komory opravil chrám sv. Víta a znovu jej vysvětil. Také jesuité se vrátili a Ferdinand II. jim odevzdal universitu Karlovu i dozor na všechny městské školy. K rychlému obnovení náboženství katolického rozhodl se Ferdinand ve všech svých zemích použitím zákona, kterýž ve svůj prospěch si vymysleli protestanté: „Čí vláda, toho i víra.“ Chtěl míti ve své zemi jenom

katolíky, aby zamezil další pokusy odboje, protože protestanté stále se spojovali s jeho odpůrci. Nařídil, aby všechen lid po městech i vesnicích přijal víru katolickou; o té měli lid napřed poučovati katoličtí kněží. Kazatelé však protestantští, nechtěli-li se vrátiti do Církve katolické, musili opustiti zemi. Roku 1627 císař vydal všeobecný zákon, aby i šlechtici a rytířové buď se stali katolíky nebo aby vyprodavše statky své, ze země se vystěhovali. Prohlásil, že nekatolíků v zemi trpěti nebude. Tehdy se vystěhovalo 36 tisíc rodin z Čech; ostatní stali se pozemšťáky. Mezi vyhnanými nebyli pouze Čechové, ale i Němci. Tehdy vystěhoval se do Polska i Amos Komenský, nejučenější senior Bratrské jednoty (zemřel v Amsterdamě r. 1671). Někteří z protestantů chtějíce zachovati jmění a zůstatí ve vlasti, dovedli skrývati svou víru, i když se snad na oko stali katolíky.

Pražský arcibiskup *Arnošt Harrach* (1623-1667) zavolal do své diecése řád paulánů, theatinů, piaristů, karmelitánek a uršulínek; založil kněžský seminář; protože byl velký nedostatek domácích kněží katolických, byli povoláni do českých zemí kněží z Polska; jednotlivým farářům bylo přiděleno i více far. Také řeholníci spravovali farnosti. Podobně jako Harrach vedl si na Moravě olomoucký biskup kardinál *Dietrichstein* (1599-1636). Ten zřídil koleje jesuitské ve Znojmě, v Jihlavě a v Kroměříži, pak kněžský seminář v Olomouci; zavolal piaristy a jiné řády do diecése a založil kolegiální

kapitulu v Mikulově roku 1625. - Později byla založena nová biskupství, roku 1656 v Litoměřicích, roku 1664 v Hradci Králové. (Biskupství v Českých Budějovicích bylo zřízeno roku 1786; Olomouc byl roku 1777 povýšen na arcibiskupství a v Brně bylo v témž roku zřízeno biskupství.)

Kde lid nechtěl přijmouti katolického faráře nebo poslouchati jeho kázání, tam dle rozkazu císařova zakročilo vojsko. Pověsti o „lichtensteinských dragonádách“ jsou upřílišené. Nebudíž zapomínáno, že krutá nařízení nedávala Církev, nýbrž vídeňská vláda. Ovšem, dá se mysliti, že vojsko často překročilo slušnou míru. Ale za přehmaty není Církev odpovědna. Zlomyslníci pomlouvali misionáře. Jesuita Dr. Täubner napsal roku 1628 svému příteli list tohoto znění: „Hrozně jsme tu rozkřičeni od predikantů (t. j. od protestantských kazatelů) ... že prý kleštěmi otvíráme ústa k přijímání a cpeme do úst svatou hostii, že prý holemi, železem, pouty, žalářem a smrtí nutíme k Církvi katolické... My jsme (však) způsobem co nejlaskavějším s každým jednali...“ Arcibiskup Harrach kladl hlavní důraz na konání misíí a na dobrovolný návrat k Církvi. Misie konali řeholníci, zvláště jesuité. Misionáři chodili neúnavně po městech a vesnicích, kázali v chrámech i po domech, odníмали lidu bludařské knihy, dávali mu knihy pravověrné, obnovovali pouti a bratrstva, zvláště mariánská, šířili úctu k zemským patronům a zvláště také k Janu Nepomuckému. Knihy, které misionáři, na př. jesuita

Koniáš lidu odebrali, byly knihy bezcenné, plné nechutných náboženských hádek. „Jesuité a jiní misionáři ničili v Čechách české knihy staršího původu, nejvíc chatrné plody náboženské zhyralosti... odníмали je lidu, aby se jimi ve víře nemátli“, praví Václav Vladivoj Tomek, Dějiny království českého, str. 301. Byly to knihy nejen české, ale i latinské a německé; knihy však památné, byť bludařské, ukládali do knihoven, a takto nám zachovali všechny vzácnější knihy i rukopisy tehdejší doby, i spisy Husovy. Jesuita Václav Steyer založil „Dědictví Svatováclavské“ na vydávání dobrých českých knih. Jesuita Bohuslav Balbín († 1688) proslavil se jako pěstitel českých dějin a jako vlastenec, Tomáš Pešina z Čechorodu († 1680) jako vlastenecký spisovatel. „Sympatie naše k protestantským Čechům předbělohorským budtež sebe větší, uznati musíme, že kdyby nebyli noví duchovní vůdcové nového národa, to jest katoličtí kněží, řádoví i světští, hlídali a rozplameňovali plamen české naděje, víry a lásky - bylo by po nás veta.“ (Dr. Josef Pekař v Národních Listech ze dne 17. června 1920.)

Tak se český lid vrátil ke svatováclavské víře. „Národ v celku se vrátil k starému náboženství, povrchně sice s počátku, ale dosti brzo také upřímně a opravdově a nabyl tím při vši jinak hmotné i duchovní bídě - útěchy srdce a mravního posílení potřebného k novému, budoucímu probuzení.“ (Václav Vl. Tomek, Dějiny království českého strana 359.)

*Kornelius Jansen*, profesor v Lovani († 1638) upíral člověku po pádu svobodu vůle. Lidskou vůli prý určuje buď tělesná žádostivost (*delectatio carnalis*) nebo milost Boží (*delectatio coelestis*) podle toho, která z obou je mocnější; lidská vůle pak dle toho jedná. Jansenisté chtějící povznésti mravnost, učili přísnému rigorismu; prohlašovali každý skutek, který nevychází z dokonalé lásky k Bohu, za hřích, nepřipouštěli ke svátostem člověka, u něhož převládala tělesná žádostivost. - Papež Innocenc X. zavrhl tyto bludné názory bullou z roku 1653: „*Cum occasione*“. Hlavním střediskem jansenistů byl cisterciácký klášter jeptišek Port Royal u Paříže, hlavními rozšiřovateli byli Antonín Arnold, sorbonský doktor († 1694) a jeho sestra Angelika, abatyše řečeného kláštera. Jansenismus jako odpor proti Stolicí apoštolské měl neblahý vliv na poměry církevní. V Utrechtu způsobili jansenisté skutečný rozkol, který podnes trvá. V novější době se tam spřátelili se starokatolíky.

*Paschasius Quesnel*, oratorián († 1719), šířil ve svém díle „*Mravní úvahy o Novém Zákoně*“ bludné názory jansenistické. Papež Klement XI. je zavrhl r. 1713 bullou: „*Unigenitus*.“ Část francouzského duchovenstva přijala bullu (*acceptanti*), část jí nepřijala (*appellanti*). Tito

poslední odůvodňovali svůj odpor smyšlenými zázraky, jež prý se udály na hrobě appellanta Františka z Paříže († 1717). Protože na hrobě Františkově se zmítali křečemi a v tom stavu tupili bullu, bývali nazýváni „*křečovníci*“.

## 78. NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT. VĚDA A UMĚNÍ

Nábožensko-mravní život v této době poklesl, když tak zvaní reformátoři roznitili náboženskou revoluci; po sněmu Tridentském se však opět vzkřísil. Novotáři způsobili mnoho válek, a války tyto, zvláště třicetiletá, působily zhoubně na náboženství a na mravy. Velká surovost a nemravnost se rozmohla. Teprve po míru vestfálském učinila nábožensko-mravní obnova ve střední Evropě potěšitelný pokrok. Církev užila svého vlivu ku zdokonalení věřících a dodělala se celkem dobrých úspěchů. Svědčí o tom velký zástup světců.

Na sněmu Tridentském byly vydány předpisy o službách Božích, o kázání a o křesťanském vyučování. Přijímání pod obojí způsobou se udrželo v Čechách až do roku 1622; tehdy bylo obmezeno na kostely pod Týnem a u sv. Jindřicha, roku následujícího pak i tam bylo zrušeno. - Nové *svátky* byly zavedeny: Jména Panny Marie, od papeže Innocence XI. po vítězství nad Turky u Vídně (1683); svátek sv. růžence byl roku 1716 ve veškeré Církvi rozšířen; svátek Jména Ježíš zavedl papež Innocenc XIII. r. 1721. Počet

zasvěcených svátků byl na žádost Marie Terezie r. 1749 zmenšen.

Studium bohoslovecké učinilo zdárný pokrok. Mimoděk k tomu napomáhalo studium humanismu, též vynález knih-tiskařství; i sama reformace vyžadovala obrany. Noví řádové, jesuité, oratoriáni a maurini zavodili v ušlechtilé snaze. *Výklady Pisma svatého* napsali Maldonat T. J. († 1583), Kornelius a Lapide T. J. († 1637), Aug. Calmet O. s. B. († 1757). Spisy sv. Otců vydali Mabillon († 1708), Ruinart. - V *dogmaticce* vynikli: Melchior Canus, dominikán († 1560), jenž napsal dílo „*Loci theologicci*“, a Dionysius Petavius T. J., doktor pařížský († 1652) nazývaný „jesuitským orlem“, jenž napsal dílo dogmaticko-historické s názvem „*Dogmata theologica*“. Ve scholastické filosofii vynikli Suarez T. J. († 1617), Natalis Alexander O. s. B. († 1724) a Vavřinec Berti. Apologeta Robert Bellarmin T. J., kardinál, jenž se vyznamenával přísným životem († 17. září 1621), napsal slavné dílo: *Disputationes*. Jiní apologeté jsou Bossuet († 1704), Lamy († 1712).

V *mravouce* psali důkladná díla Reginald († 1623), Leon Lessius († 1623), Tom. Sanchez († 1610) a Heřman Busenbaum († 1668). Proti jansenistům napsal Alfons Liguori († 1787) své dílo: *Theologia moralis*. V *mystice*: Ludvík Blossius († 1566), Ludvík z Granady († 1588), Jan od Kříže († 1591), Terezie († 1582), Alfons Rodriguez († 1616), František Saleský († 1622), Alfons Liguori († 1787).

Vyhlášenými *řečníky* byli biskup Bossuet († 1704), Bourdaloue T. J. († 1704),

oratorián Masillon († 1742), Abraham a Sancta Clara († 1709). - Kartusián Vavřinec Surius v Kolíně († 1578) dal svými: „*Vitae Sanctorum*“ podnět k velkolepému dílu bollandistů. Plán sestavil Heribert Rosweid († 1629). Řád jesuitský svěřil tento úkol Janu van Bollandovi, po němž „*Acta Sanctorum*“ nazývají se dílem „*Bollandistů*“. Bolland († 1665) podporoval jeho žák Henschen († 1639) a Daniel z Papenbrocku († po roku 1659). Všeobecný církevní dějepis zpracovali Tillemont († 1698), Fleury († 1734).

V umění *stavitelském* zavládl sloh *renaissanční*. Vynikli Rafaél Santi († 1520), Michael Buonarotti († 1564), který zbudoval velechrám sv. Petra v Římě. Na místo renaissančního slohu nastoupil pak sloh *barokní* (jesuitský); tento sloh užívá forem antických a přehání ve všech tvarech. Ale je slohem plným nádhery, malebnosti a svaté radosti, pravým opakem zasmušilých modliteben sektářských. V tomto slohu je zbudován na př. chrám sv. Mikuláše v Praze. Mistry tohoto slohu v Čechách byli Krištof a Kilian Dinzenhoferové, malíři Karel Škreta a Petr Brandl. Sloh barokový se pak zvrhl v rokokový a copařský. Tu na místě pravidla a rytmu nastoupila libovůle.

O umění *malířském a sochařském* poručil sněm Tridentský (sess. XXV): „*Omnis lascivia vitetur!*“ Tu vynikli mistři Tizian († 1576), Rembrandt († 1669); v Itálii: Rafael Santi († 1520), Coreggio († 1534), Guido Reni († 1642), Carlo Dolci († 1686), Sassoferrato († 1685);

ve Španělsku Velasquaz de Silva († 1660), Bartol. Murillo († 1682), v Belgii Petr Rubens († 1640), Antonio van Dyck († 1641), v Německu Sandrart († 1688), Albrecht Dürer († 1528), v Čechách Karel Škréta z Prahy († 1674). - V básnictví vynikli Torquato Tasso († 1595), jenž napsal „Osvobozený Jerusalelem“, Lope de Vega († 1635), Calderon de la Barca († 1687), kteřížto oba psali náboženská dramata, Bedřich Spee T. J. († 1635).

Také hudba církevní byla předmětem porady sněmu Tridentského; sněm se snažil ji očistiti ode všeho světského a nedůstojného. Komisi byly předloženy tři mše ku schválení, mezi nimiž je známá „Missa Papae Marcelli“. Autor její Jan Pierluigi Praenestrinus (či Palestrina), jenž zemřel dne 2. února 1594 jako kapelník při velechrámě sv. Petra v Římě, si dobyt nesmrtelné zásluhy o kostelní hudbu. Jeho skladby vyhovují požadavkům koncilu dokonale. Kromě Palestriny vynikli: Orlando de Lasso z Belgie († 1594), pak žák Palestrinův Nanini († 1607), Řehoř Allegri († 1652), Vecchi († 1604), Alex. Scarlatti († 1725), Ant. Lotti († 1740), Pergolese († kolem roku 1736), Řehoř Aichinger († 1628), Josef Fux z Vídně († 1741).

## 79. PAPEŽOVÉ XVII. STOLETÍ

*Klement VIII.* zemřel r. 1605. Po krátké vládě Lva XI. nastoupil:

*Pavel V.* (1605-1621) vydal klatbu na dožate benátského a interdikt na republiku Benátskou, že vydala zákony právu

církevnímu odporující. (Interdikt ten byl poslední, jímž bylo stíženo celé území.) Ale Benátčané, majíce rádcem servitu Pavla Sarpi-ho, zapřisáhlého odpůrce apoštolské Stolice, prohlásili interdikt za neplatný a vyhnali jesuity, theatiny a kapucíny ze země. Sarpiovi pomocníci byli Marek Antonín de Dominis, bývalý biskup spalatský, a Edmund Richer, syndik na universitě pařížské († 1631). Všichni tři útočili na primát apoštolské Stolice. Richer na nátlak kardinála Richelieua odvolal své nauky. Práv církevních hájili Bellarmin a Baronius, ale Pavlovi V. nezbylo, než odvolati interdikt nad Benátskem. - Pavel V. uložil r. 1611 mlčení v theologickém sporu jesuitů a dominikánů o vztahu milosti Boží na vůli lidskou a zapověděl, aby nebyla vydána kniha o té věci bez svolení apoštolské Stolice. - Pavel V. mluvil málo, ale pracoval horlivě o nápravě duchovenstva. Skončil dne 28. ledna 1621 svůj svatý a činný život.

ŘEHOŘ XV. (1621-1623) nařídil, aby volba papeže se dala tajnými hlasovacími lístky. Vládl krátce, ale velkolepě, „weltumfassend“, dí Ranke v *Geschichte der Päpste*.

URBAN VIII. (1623-1644) vydal nařízení o kázni církevní, o kanonisaci svatých a o obřadech; opravil liturgické knihy; udělil kardinálům titul „eminence“, uvěznil Marka Antonína de Dominis, přívržence Sarpiho. Také zavrhl r. 1642 bullou „In eminenti“ knihu „Augustinus“, ve které Jansen vykládáje učení sv. Augustina v duchu Kalvinově upíral člo-



věku svobodnou vůli. Bludné názory Jansenovy byly shrnuty v pět vět a předloženy papežské cenzuře.

INNOCENC X. (1644-1655) zavrhl r. 1653 bullou „Cum occasione“ oněch pět vět jansenistických. Přátelé Jansenovi se nechtěli podrobiti rozsudku papežskému, vymlouvajice se, že oněch pět vět je sice kacířských a tudíž právem zavrženo, ale že nejsou v tom smyslu v knize Jansenově (quaestio juris a quaestio facti). Innocenc X. se ohradil - ale marně - proti míru Vestfalskému.

ALEXANDER VII. (1655-1667) potrestal klášter jeptišek Port Royal de Champs, jenž byl středem činnosti jansenistů. Odňal klášteru právo přibíratí novicky a dal uvězniti tvrdošijné. Takto byl ve sporu tom učiněn prozatím konec. - V té době vznikl spor mezi apoštolskou Stolicí a mezi francouzským králem Ludvíkem XIV. (1643-1715). Ten obsadil papežské území Avignonské. Po papežích Klementu IX. (1667-1670) a Klementu X. (1670-1676), kteří oba byli velmi dobrotiví, nastoupil papež *Innocenc XI.* (1676-1689). Tehdy vznikl ve Francii spor o tak zv. „Regalia“. Král zabíral příjmy uprázdněných biskupství a osoboval si jiná práva. Papež se proti tomu ohradil. Biskupové r. 1682 v Paříži shromáždění souhlasili s králem a radili Ludvíkovi, aby svolal všeobecný sněm duchovenstva. Ludvík tak učinil. Na všeobecném sněmu duchovenstva r. 1682 byly vládním nátlakem usneseny čtyři články pod názvem „svobod gallikánských“. Jsou tyto: 1. Papeži náleží moc

pouze ve věcech duchovních, nikoliv ve věcech časných a občanských. 2. Podle usnesení v Kostnici učiněného je všeobecný sněm nad papežem. 3. Pravidla a zvyky v církvi francouzské ode dávna přijaté mají dále platnost. 4. Ve věcech víry má papež největší váhu, ale jeho výrok není nezvratný (irreformabile judicium), leč přistoupí-li k němu souhlas církve.

Stolec apoštolský se ohradil proti těmto deklaracím, jichž hájil biskup Bossuet. Bossuet je otcem liberální theologie, která papeži nohy libá, ale ruce mu svazuje (Kryštofek III. 516). - Jiný spor o „právo asyly“. Domy vyslanců cizích knížat v Římě požívaly práva asyly. Časem se právo toto rozšířilo i na sousední domy a vyskytly se mnohé nešvary: domy cizích vyslanců staly se mnohdy útočištěm zločinců. Papež Innocenc XI. zrušil právo asyly. Všichni panovníci byli s tím opatřením srozuměni, jediný Ludvík XIV. protestoval a obsadil území Avignonské. Innocenc XI. zemřel dne 12. srpna 1689. Papež Benedikt XIV. ho chtěl prohlásiti za svatého, ale Francie tomu zabránila.

Po *Alexandru VIII.* (1689-1691) nastoupil vládu papež *Innocenc XII.* (1691-1700) jenž dosáhl míru s Francií; neboť Ludvík XIV. byl zrušil čtyři články gallikánské.

## 80. C Í R K E V V Ý C H O D N Í,

### Ř E C K Á

Církev východní, řecká, vždy uznávala vrchní moc patriarchy cařihradského.

Kromě něho byli ještě tři patriarchové: alexandrijský, antiochijský a jerusalémský. Prvním mezi nimi byl cařihradský; potvrzoval a světil ostatní. Sám býval volen od desíti biskupů z okolí cařihradského. Požíval velké autority, kteréž hájil klatbou církevní.

Církev východní uznává jako prameny víry: Písmo svaté, podání a sedm prvních všeobecných sněmů církevních. Písmo svaté dle libovůle vykládati není dovoleno; právo to náleží patriarchovi a synodě. Obsah víry je vyznačen v knize, kterou napsal Petr Mogila, biskup kyjevský, a kterou r. 1643 na synodě cařihradské potvrdil cařihradský patriarcha Parthenius. Kniha má název: „Pravoslavnoje ispovědanije“, t. j. pravoslavné vyznání církve všeobecné, apoštolské, východní. Dle této knihy liší se církev východní od církve římsko-katolické takto:

Vyznavači východní církve 1.) popírají, že sv. Duch vychází od Syna; 2.) neuznávají primát papežův; 3.) učí, že manželství může za příčinou spáchaného cizoložství býti rozloučeno; 4.) uznávají jen sedm prvních všeobecných sněmů církevních. - Pokud se týká obřadů mají větší počet svátků a přísnější posty, udělují křest ponořováním, ihned bířmují novokřtěnce, rozdávají Svátost oltářní pod obojí způsobou, ve chlebě kvašeném, netrpí soch, ale milují malby obrazů na stěně, vysvěcují muže ženaté na kněžství; vysvěceným však a ovdovělým nedovolují více se ženiti. Řeholníci jejich žijí dle řehole sv. Basilia v celibátě; z mniichů vybírají se biskupové.

Protestanté se pokusili získati církev východní. Melanchton poslal r. 1559 své vyznání patriarchu Josafatovi II. do Cařihradu. Avšak nedostal ani odpovědi. Cařihradský patriarcha Cyril Lukaris (1621 až 1638) nadržoval sice kalvincům a napsal vyznání, ve kterém bylo kalvínské učení o Večeři Páně a o předurčení. Ale ostatní biskupové ho sesadili, a když různými piklemi opět získal svou hodnost, byl na rozkaz carův provazem uskrčen. Aby se odchylka od víry vícekrát neopakovala a aby nauka byla přesně vytčena, bylo tehdy přijato vyznání Mogilovo.

Ani katolíci neměli úspěchu ve snáhách unionistických. Řehoř XIII. založil sice řeckou kolej v Římě, aby řečtí alumnové šířili nauku katolickou ve svém domově. Tomutéž účelu napomáhal ústav de propaganda fide. Řek Leo Allatius († 1669), kustos vatikánské knihovny, dokazoval, že v podstatných věcech věrouky není rozdílu. Ale tyto snahy neměly žádoucího výsledku. Patriarcha cařihradský dle starého zvyku vyobcovával každou první neděli postní vedle jiných kacířů i latiníky. Ostatně ani nyní není lépe. Řeckové prohlašují, že by byli ochotni přijmouti latiníky do církve, kdyby papež kajicně vstoupil do církve východní . . .

## 81. CÍRKEV PRAVOSLAVNÁ V R U S K U

Rusové přijavše víru Kristovu, byli všichni katolíky řeckého obřadu; církevně obcovali s apoštolskou Stolicí v Římě.

Ano, kyjevský velkokníže Izjaslav (1054 až 1078) učinil svou zemi papežským lénem. I když pověstný Michael Caerularius způsobil r. 1054 v Cařihradě neblahý rozkol, Rusové zůstali spojeni s Římem. Teprve kyjevský metropolita Nikefor (1104-1121) šířil řecký rozkol v ruské církvi. Ale pásky s Římem byly opět a opět navazovány. Metropolité, kteří měli sídlo zprvu v Kyjevě, poté ve Vladiměři (r. 1299) a posléze v Moskvě (r. 1307), neprotivili se shodě s Římem; na příklad Petr, jenž první sídlil v Moskvě, pak Alexej († 1378) a Cyprian († 1406). Pletichami patriarchů cařihradských a úsilím ruských velkoknížat se rozkol rozmáhal. Na sněmu florencském (1459) byla církevní jednota s Římem obnovena, Rus se stala katolickou; metropolita Isidor, jenž o jednotu usiloval, byl jmenován kardinálem. Ale nedlouho trvala tato jednota. Isidorovi bylo se uchýliti do Říma. Mohamedáni dobyli r. 1453 Cařihradu a rozkol zvítězil nadobro.

Metropolité moskevští upadali v područí ruských velkoknížat. *Ivan III. Vasiljevič* (1462-1505), jenž svrhl mongolské jářmo, zmocnil se vrchní moci ve věcech církevních. *Ivan IV. Hrozný* (1533-1584), první car, byl od metropolity Makaria korunován. Tehdy byl poslán na Rus jesuita Antonín Possevin, aby zprostředkoval unii; ale bez výsledku. *Feodor* (1584-1598), poslední z rodu Rurikovců, dosáhl od cařihradského patriarchy Jeremiáše r. 1588 prosbou a peněží výsady, aby Rusové si mohli voliti vlastního patriarchu tak, aby od cařihrad-

ského patriarchy byl pouze potvrzován a aby mu odváděl poplatky. Tak se stal Job prvním patriarchou ruským a záležitost ta byla r. 1589 na sněmu cařihradském schválena. *Alexej Michailovič* (1645 až 1676) zrušil poslední zbytek závislosti ruského patriarchy: už nebylo třeba žádat do Cařihradu o potvrzení. *Petr I.* (1679-1725) zrušil r. 1721 ruský patriarchát v Moskvě a založil „*svatý synod*“, sestávající z biskupů, duchovních a laiků v Petrohradě. Hlavou sboru toho byl car. Za cara Petra I. musil každý člen synodu přísahati: „Vyznávám a přísahou ujišťuji, že nejvyšší soudcem tohoto sboru jest car. náš nejmilostivější pán.“ Ba v jistých případech i zpověď měla se carovi vyzraditi, když totiž někdo se zpovídal, že zamýšlí zradu nebo povstání proti caru. Carové se pokládali za hlavu pravoslavné církve. Car Alexander II. prohlásil po návrhu synody biskupa Tichona z Voroněže († 1783) za svatého a položil svátek jeho na den 13. srpna. Cařihradský patriarcha Jeremiáš III. schválil i instituci synodu! Vyznání Petra Mogily zůstalo v platnosti. Poslední patriarcha Adrian je stvrdil. Car Petr volal učence na Rus, otvíral školy, zmenšil počet svátků a obřadů; dal svobodu různým sektám. Jen sjednocenou církev měl v nenávisti; církvi řeckoslovanské katolické nastaly hrozné časy. R. 1705 zavítal car Petr I., úhlavní nepřítel unie, jako spojenec a host polského krále Augusta II. do Polocka a vlastní rukou zabil v chrámu unitského kněze Theofana Kolběčinského a dal upáliti tři katolické basiliany.

V církvi ruské vzniklo mnoho sekt. Moskevský patriarcha Nikon chtěl roku 1666 opravit chyby, jež se nedbalostí opisovačů vloudily do knih Písma svatého, a vydal opravené Písmo. Avšak někteří volali, že text Písma se porušil a s Písmem i víra. Nikonovy svátosti prý nemají platnosti. Odrhli se od Nikona. Služi „rozkolníci“, sami sebe nazývají „starověrci“. Zavedli přísnější posty, dělají kříž jiným způsobem (dvěma prsty), zpívají Alleluja pouze dvakrát, neslaví Eucharistii v pěti, nýbrž v 7 chlebech, znovu křtí ty z pravoslavných, kdož se k nim přidávají. Car Petr je zprvu pronásledoval; ale když se počali dopouštět sebevraždy, nechal je v pokoji.

Rozkolníci jsou buď „Popovci“ nebo „Bezpopovci“. *Popovci* uznávají potřebu a autoritu popů. Mezi nimi jsou tak zvaní jedinověřci; ti uznali autoritu pravoslavné církve; za to jim oficiální církev dovolila používat liturgických knih starého obřadu (neopravených). Peremazanci znovu křížem mažou a ordinují kněze, kdož se k nim přidají; Vetkovci znovu křtí ty, kdož k nim přistupují. Černobolci očekávají brzký konec světa a „vědi“, kdy bude soudný den. Diakonovci mají své zvláštní obřady. - *Bezpopovci* praví, že popů netřeba. K nim náležejí: molokáni, kteří zavrhnou všechny svátosti a požívají mléka (moloko), i když je půst. Duchoborci (pneumatomachoj) zamítají Trojici a Písmo svaté; vlastně už ani nejsou křesťany. Duchovidci praví, že mají nadpřirozená vidění. Jiní posléze praví, že je třeba zachovávat židovské předpisy.

## SÍNI UNITÉ V POLSKU A V RAKOUSKU

Kníže *Gedymin* (1315-1337) vyrval Mongolům území od nich obsazená a stal se králem „Litevska a mnohých Rusů“. Pomýšlel na znovuzřízení metropolitického sídla v Kijevě. Jagellonec *Vladislav II.* spojil Litevsko s Polskem r. 1386 a přivedl Litvany k víře katolické. Roku 1458 bylo sídlo metropolitů v Kyjevě se souhlasem papeže Pia II. znovu zřízeno. Spolu byla založena tato biskupská sídla: Polock, Vladiměř, Brest, Luck, Chelm, Turov, Smolensk, Přemysl, Halič (Lvov). První metropolitě, na př. Řehoř, zachovali spojení s Římem. Ale již Jonáš II. zabředl r. 1520 v rozkol. A od té doby rostl počet schismatiků, unie přicházela v zapomnutí. Polští králové, zaneprázdnění válkami, neměli kdy unii podporovati.

Teprve za polského krále *Sigmunda III.* (1587-1632) nastal obrat. Jesuité otevřeli školu ve Vilně. Kyjevský metropolita Michael Rahoza († 1599), slaboch, ale dobrosrdečný, konal r. 1590 porady s kněžstvem o unii s Římem; konal roku 1595 synodu v Brestu a vyslal posly do Říma za příčinou sjednání jednoty. Zprávu o této důležité akci přijal papež Klement VIII. s nevýslovnou radostí a ponechav Rusínům posavadní jejich církevní řády podle způsobu řeckého s bohoslužebným jazykem staroslovanským i jiné některé zvláštnosti (východní zařazení chrámů čili

cerkvi a ženitbu duchovních před svěcením) a povoliv jurisdikci metropolitě u potvrzování biskupů za podmínky, aby metropolita sám si vyžádal potvrzení své hodnosti od apoštolské Stolicе - zpečetil slavně návrat Rusínů do Církvě katolické a schválil unii r. 1595 bullou „Magnus Dominus“. Rusínům bylo zaručeno, že latinisace se báti nemusí.

Unie byla dne 8. října 1596 na sněmu *Brestském* před legátem římským a před králem Sigmundem potvrzena. Malorusi ji přijali, ale rozkolníci spojení s protestanty se bouřili proti králi; byli však roku 1607 v bitvě u Guzova poraženi. Tehdy Unie zkvétala, zvláště když roku 1608 zemřel hlavní podporovatel rozkolníků Konstantin Ostrožský. - Kyjevští metropolitě Hypác Počej († 1613) a Rudský († 1636) zdárně pokračovali v unii, dávali podporu alumnům rusínským v římské koleji studujícím, reformovali kláštery basilíánské a založili koleje jezuitské v Kyjevě a jinde.

JOSEF VELAMIN RUDSKÝ (či Rutsky) narodil se roku 1573 na litevském hradě z rodičů kalvínských. Ač byl žákem protestantské školy ve Vilně, navštěvoval kázání jesuitů. Vlivem těchto kázání se stal obhájcem katolicismu. Když mu roku 1590 zemřel otec, odebral se do Prahy na universitu. Velamin znal dobře úpadek řecko-katolické Církvě na Ukrajině: kněžstvo málo vzdělané, lid vlažný, pověřivý, chrámy opuštěné, svátosti zanedbávány a znal také pevný a jasný řád v Církvě římskokatolické a z toho se prýštlící nadšení, vznět, zbožnost. Velamin Rudský přistou-

pil v Praze ke katolictví. Z Prahy odešel do Vircburka; tam se stal doktorem filosofie. Jeho matka, zarytá kalvíňka, odešla mu dáti další podporu. Rudský se odebral do Říma a prosil papeže Klementa VIII. snažně, aby směl žítí a zemřítí jako římský katolík. Ale papež mu přikázal způsobem otcovsky laskavým, aby přisahal, že po celý život se věnuje církvi řecko-katolické. Velamin se poddal a přisahal. Co bojů ho stála přísaha! Doufal, že Hypác Počej ho přijme do diecése. Ale Počej ho nepřijal; snad neměl důvěry k němu. V této době bezradnosti Rudský se seznámil s kupeckým mládcem Josafatem Kuncevičem.

Z dlouhých hovorů Kuncevič čerpal poznatek za poznatkem. Rudský se naučil od Kunceviče důvěře v Boha. Roku 1606 putoval Rudský do Říma, aby si vymohl na papeži Pavlovi V. zrušení své přísahy a dovolení k přestupu k obřadu římskokatolickému, dále vstup do řádu buď jezuitského nebo karmelitského. Dovolení obdržel, vrátil se do své vlasti, ale kromě všeho nadání rozhodl se pojednou, že vstoupí do řádu sv. Basilia a že zasvětlí svůj život zanedbané Církvě řeckoslovenské, jak si to byl přál papež Klement VIII. Když roku 1613 zemřel kyjevský metropolita Hypác Počej, stal se Rudský jeho nástupcem. Icestoval do Kyjeva, aby osobně dosedl na prestol svých předchůdců. Přibral si Josafata za průvodce. Brzo poté ustanovil metropolita Rudský Josafata pomocníkem staříckému arcibiskupu polockému a pomazal svého přítele dne 12. listopadu 1617 slavně na biskupství.

Josef Velamin Rudský zemřel roku 1635.

Kolem roku 1618 počalo zuřivé pronásledování jednoty. Vlastním strůjcem divokého boje proti unii v zemích polskoruských se stal rozkolnický patriarcha jerusalemský Theofan IV., jenž byv od cařihradského patriarchy vyzbrojen veškerou pravomocí, přišel r. 1620 do Kyjeva; týž předsedal na schůzi rozkolníků, na které byl unitům vyhlášen boj na život a na smrt. Metropolita Rudský měl býti úkladně zavražděn, katolický basilian Antonij Butkyjevič byl od rozkolnického popa zabit sekerou.

Theofan jmenoval sedm rozkolnických biskupů a posvětil je za vzdorobiskupy proti katolickým biskupům unitským. Rozkolničtí šlechticové si vedli na sněmu ve Varšavě proti unitům velmi zpupně, ale král Sigmund jim řekl: „Nechat se raději rozpadne Polsko, nechat spíše zahyneme, než by tu zanikla víra svatá!“ Ale král potřeboval v nastávající válce s Turky pomoci kozáků. Ukrajinští kozáci, kteří byli spojeni s divokými kozáky zaporožskými, byli vedeni hejtnanem Konaševičem Sahajdačným. Ten však byl zarytý rozkolník. Od té doby kozácké zbraně se obracely proti katolické unii. Konaševič slíbil králi Sigmundovi pomoc proti Turkům, ale jen s tou výminkou, budou-li uznáni noví rozkolničtí biskupové. Král byl takto vehnán do rozpaků. Namítl, že tu nejde o církevní spory, nýbrž o válku. I bylo jednání o věci církevní odloženo.

Později pak kozáci přísahali králi Sigmundovi III. věrnost. Slovu dostáli. Do-

šlo k bitvě. Sultán Osman byl dne 28. září 1621 s ohromným vojskem u Chocimi nad Dněstrem poražen a donucen uzavřít s Polskou mír.

Rozkolníci si umínili, že budou proti unii bojovati vší mocí, bez ohledu na krále. Spiknutí jejich nedovedl král Sigmund už čeliti, ač sám papež Řehoř XV. ho napomínal, aby nedopouštěl zničení unii. Na sněmu varšavském r. 1623 většina sněmovní rozhodla, že rozkolničtí biskupové, Theofanem vysvěcení, mají býti uznáni proti biskupům unitským. Mezi nimi byl i onen Petr Mogilas, (1633-1647), který byl napsal vyznání pravoslavné víry. V tehdejších bouřích byl zavražděn polocký arcibiskup Josafat Kuncevič († 1623). Polští šlechticové chtěli bouři i násilím utišiti, ale marně; počet schismaticů rostl, unie klesala, a r. 1658 byla smlouvou Hadiačskou dána schismaticům svoboda vyznání. Papež Urban VIII., současník sv. Josafata, byl velký přítel unitů; pod dojmem mučednické smrti Josafatovy ujal se Rusínů proti polské propagandě, vyzval polské jesuity, aby Rusínů k latinskému obřadu nelákali, ba zakázal r. 1624 opouštěti slovanský obřad a přestupovati k latinskému bez dovolení papežova. - Takto jednal i papež Lev XIII. Dle vyhlášení ze dne 30. září 1894 je možno i od latinského obřadu přestoupiti k východnímu se svolením papežovým. Takto je slovan- ský obřad na roveň postaven latinskému.

Za krále *Jana Sobieského* (1674-1696) zřekli se biskupové přemyšlský, lvovský a po nich všichni rusínští duchovní

rozkoľu a vrátili se k unii. Roku 1720 slavil metropolita Lev Kiszka v Zamoscii sněm krajinský; tehdy byla unie potvrzena. Avšak po zničení Polsky byla unitská biskupství v Rusku potlačena. V Rakousku trvala.

Rusini uherští, kteří poslouchali představeného klášteřa basiliánského v Mukačevu, vrátili se r. 1595 k unii. V Mukačevu bylo r. 1771 zřizeno řecko-katolické biskupství. - Unitům rumunským v Sedmihradsku bylor. 1721 zřizeno biskupství fogarašské (Alba Julia) a r. 1777 biskupství velko-varadinské.

### 83. NOVÉ ŘÁDY A KONGREGACE V XVII. STOLETÍ

*Řád piaristů - Clerici regulares piarum scholarum*, Otcové zbožných škol - byl založen od sv. Josefa Kalasanského († 1648). Věnoval se zprvu elementárnímu vyučování dětí. Papež Pavel V. potvrdil r. 1617 spolek obětavých těchto kněží jako kongregaci; papež Řehoř XV. jej povýšil roku 1621 na řád. Z Říma šířili se piaristé po Itálii, po zemích koruny české, po Polsku, Uhersku a Německu. Piaristé přišli na Moravu na usilování kardinála Dietrichsteina a zřídili kolej v Mikulově (r. 1631), ve Strážnici (r. 1633), v Lipníku (r. 1634). Do Čech přišli r. 1640 a zřídili si za pomoci paní Febronie z Pernštejna první kolej v Litomyšli. Další pak v Krumlově (r. 1644), v Kroměříži (r. 1687), v Příboře (1694), v Benešově (r. 1704), v Rychnově (r. 1714), v Bílé Vodě ve Slezsku

(r. 1727), v Bruntále (r. 1731), v Praze (r. 1752), v Čes. Budějovicích (r. 1762) a j. Je pamětihodno, že kolej mikulovská byla prvním řeholním domem piaristů v Čechách, na Moravě, v Polsku, v Uhrách a v zemích rakouských. Všude si získali zásluhu tím, že vyučovali počátkům literárním i převzali studia gymnasijsní.

*Kněží misionáři* (Sacerdotes missionum) čili *lazaristé* je řád založený od sv. Vincence z Paula († 1660). Vznikl r. 1624 na ten účel, aby řeholníci jako misionáři cestovali od vesnice k vesnici, slovo Boží kázali a lid vesnický vedli k životu mravnému; také aby zřídili semináře. Papež Urban VIII. potvrdil r. 1632 kongregaci. Téhož roku převor od sv. Lazara v Paříži daroval kongregaci veliký dům i s jeho důchody. Kongregace se tam přestěhovala a odtud slují členové její „lazaristy“.

*Bartolomité* či kongregace světských kněží byli zřizeni pod názvem: Institutum clericorum saecularium in communi viventium r. 1640 od Bartoloměje Holzhausera, faráře v Bingách na Rýně. Holzhauser zemřel 20. května r. 1658. Kongregace zanikla koncem 18. století. Biskup Ketteler chtěl řád vzkřísiti, ale marně.

*Kongregace „misionářů kněží Ježíše a Marie“* (Congregatio Jesu et Mariae) byla založena od sv. Jana Eudesa († 1680).

*Řád „Milosrdných sester“* nebo „Šedých sester“ byl r. 1633 založen od sv. Vincence z Paula († 1660) za pomoci Aloisie le Gras. Papež Klement XI. po-

tvrdil jejich řeholi r. 1668. Řád se brzy rozšířil. Do Prahy přišly r. 1830.

Řád „*Navštívení Panny Marie*“ - visitandinky čili salesiánky - byl založen od sv. Františka Saleského († 1622) za pomoci sv. Johanny Františky ze Chantalů († r. 1641). Byl potvrzen papežem Pavlem V. roku 1618 a věnuje se výchově dívek a péči o chudé a nemocné. Nejnověji se usadily v bývalém klášteře praemonstrátek v Chotěšově. Zřídily tam školu a vychovávací ústav pro dívky.

Kongregaci „*Naší Paní křesťanské lásky*“ (Sorores B. M. V. de Charitate) čili sv. Michaele založil roku 1641 v Caeně za pomoci Magdaleny Lamy-ové sv. Jan Eudes k nápravě zvrhlých žen.

Kongregaci „*Paní Vtěleného Slova*“ založila r. 1625 v Lyoně Johanna Marie Chézard de Matel († 1670).

Založení družiny „*anglických panen*“ (virgines anglicanae) připisuje se Marii Wardové. Neprávem. Maria Wardová zřídila r. 1609 kongregaci k výchově dívek. Družina slula „družina jezuitů“. Papež Urban VIII. uslyšev žaloby proti nim, chtěl jejich kláštery zrušiti. Wardová se odebrala do Říma a usilovala, aby papežův rozkaz byl odvolán. Nestalo se tak a Wardová byla po několik let v Římě v dobrovolném zajetí. Pak se vrátila do Anglie; zemřela r. 1645.

V Mnichově utvořila se družina panen (institutum B. Mariae V.) pouze s jednoduchými sliby, panny sluly „anglické panny“. Papež Benedikt XIV. vydal dne 9. dubna 1749 bullu, v níž prohlásil, že anglické panny, ač mají šat

jesuitů, nejsou totožny se zrušenými jezuitkami, a že nemají Marii Wardovu za svou zakladatelku pokládati a ji za svěťtici ctíti. Členky této družiny se věnovaly ošetřování nemocných a výchově dívek. Nutno rozlišovati od „panen andělských“ (§ 71). - Anglické panny přišly do Prahy r. 1747.

Kongregace *křesťanských škol* (ženská) byla roku 1666 v Rouenu založena od Mikuláše Barré-a.

Kongregace *řeholnic Naší Paní (de Notre Dame)* čili *Chudých sester školských* byla založena od sv. Petra Fourriera († 1640). Kongregace tato je v našich zemích rozšířena. Roku 1897 působila na 62 místech a to na českých školách, v ústavech vychovávacích, v opatrovnách, v sirotčincích i v nemocnicích. Mateřinec je v Horažďovicích.

*Sbor jeptišek sv. Alžběty* byl založen od Františky de Barthelier v Paříži († 1645).

*Družina „oblátů a oblátek Panny Marie“* byla založena od sv. Hyacinthy Mariscotti († 1640).

*Družina rekolektek* je přísnější kongregace brigitek a byla zřízena od Mariny Escobar († 1633).

*Řád ustavičného klanění Nejsv. Svátosti* nebo „dcer Sváté svátosti“ byl zřízen od Mechtildy Barové († 1698).

*Kongregace Svátého Ducha*, Tovarystvo P. Marie a kongregace dcer (Božské Moudrosti) byly založeny od bl. Ludvíka Grignona de Montfort († 1716).

Sv. JOSEF KALASANSKÝ narodil se 11. září roku 1556 v Peraltě ve španělské provincii Arragonii ze starošlechtického



rodu, jemuž náležel hrad Calasanza. Měl již v útlém mládí zalíbení v modlitbě a v milosrdných skutcích. Svolával k sobě děti a poučoval je o modlitbě a o pravdách svaté víry. Otec si přál, aby syn se věnoval stavu vojenskému; ale Josef vzdělává se na vysoké škole v Leridě přál si studovati práva. Učil se pilně a prospíval ušlechtilými ctnostmi. Každého dne se účastnil služeb Božích a často přijímal svátosti. Žil bezúhonně a úzkostlivě šetřil panické čistoty. Druhy své povzbuzoval k pilnosti a k mravnému chování, odrazoval je od hýřivosti a pošetilých výstředností; nemajetným prokazoval dobrodiní. Kdysi učinilo několik bujných studujících vzpouru proti učitelům; Josefovi se podařilo laskavou domluvou výtržnostem zabrániti a tresty od druhů odvrátiti.

Dokončiv studie byl povýšen na doktora práv; dle otcova přání měl vstoupiti do státní služby. Ale srdce jej pudilo, aby se stal knězem. Otec odpíral; teprve na matčinu přímluvu svolil. Josef přijal nižší svěcení a odebral se do Valencie na studia bohosloví. Ve Valencii bydlela mladá vdova z jeho příbuzenstva, která mu strojila úklady, aby ho odvrátila od kněžství. Josef se však nedal zlákat, a aby učinil úkladům konec, odešel z Valencie na další studia do Alkaly. Tehdy ho stihla těžká zkouška. Zemřela mu matka; starší bratr padl ve válce. Otec naléhal, aby Josef se zřekl duchovního stavu, aby se vrátil domů a jakožto nejstarší syn se ujal dědictví, aby se oženil a založil rodinu. Za těchto obtíží Josef stěží dokončil studia. Otec stál nezvratně na svém úmyslu, ale Josef

vymýšlel různé překážky, na příklad vytýkal nabízeným nevěstám různé vady, jen aby mohl vyplnění otcovy vůle oddálati. Tehdy Josef nebezpečně onemocněl a zarmoucený otec na jeho úpěnlivou prosbu mu dovolil, aby se věnoval stavu duchovnímu. Josef uzdraviv se byl roku 1583 vysvěcen na kněze.

Zprvu nastoupil duchovní správu v Albarzinu. Odtud byl zavolán k smrtelnému lůžku otcovu. Ošetřoval ho a připravil jej na křesťanskou smrt. Leridský biskup učinil Josefa svým zpovědníkem a zkoumatelem čekatelů na kněžský úřad. Po smrti tohoto biskupa Josef odešel do diecése urgelské a převzal obtížnou duchovní správu v Ortonedě. Tam konal úřad vikáře nad obvodem, který čítal více než 70 far. Konal misionářské cesty do odlehklých hor Pyrenejských, do osamělých planin a nehostinných úžlabin, kde lid byl v náboženství nevědomý a zpustlý. Poučoval a vzdělával lid a pečoval i o jeho vezdejší blaho; stavěl obilnice a zasobárny pro čas neúrody; ujímal se chudých a sirotků.

V Josefově srdci se ozvala neodolatelná touha po Římu; chtěl uctíti hroby apoštolů a působiti ve středu všeho křesťanstva. I složil svůj úřad, rozdělil větší část svého dědictví po rodičích oběma svým sestrám a vydal se na cestu do Říma roku 1592. Kanovník Marek Kolonna poznáv ho učinil jej svým kaplanem a vychovatelem svého synovce. Josef kromě svých povinností navštěvoval věznice, nemocnice, chudobince a snažil se pomáhati všem trpícím. Když vypukl mor, stál věr-

ně po boku sv. Kamillovi. Při tom žil přísně, spokojuje se pouhým chlebem.

V Římě vstoupil za člena do „bratrstva křesťanské nauky“, jehož účelem bylo učiti lid a potulné děti pravdám a příkazům náboženským. Tu se přěsvědčil, že jednou z hlavních příčin mravní zpuštění lidu je zanedbaná výchova mládeže. Opuštěné děti, polonahé, špinavé, považovaly a potloukaly se po ulicích, žebraly dotěrně a páchaly neplechy. Do škol nechodily, protože nemohly platiti školného, a tak rostly v nevědomosti a v zahálce, která z nich činila zločince. Josefu se zželelo ubohých dětí; v duši se mu ozval mocný hlas: „Ujmi se těchto dětí, buď jim ochráncem a vychovatelem!“ Přemýšlel, jak by jim pomohl. Hleděl je dostat do škol; žádal městskou radu, aby za děti platila školné. Ale ta odmítla žádost s poukazem, že není peněz. Josef se obrátil na jesuity, aby přijali zanedbané děti do svých škol. Ale ti odpověděli, že dle svých řeholních pravidel nemají škol elementárních, počátečních. Dominikáni pak jsouce zaměstnáni kázáním a misemi odpověděli, že se nemohou zabývati výchovou zanedbané mládeže, nemá-li tím utrpěti jiná církevní služba.

Proto si Josef umínil, že se věnuje výchově chudých zanedbaných dětí sám. Obdržel na svou žádost v nájem dvě světnice v domě faráře u sv. Doroty, Antonína Bredaniho, aby v nich shromažďoval opuštěné děti. K němu se přidali dva obětaví kněží z bratrstva křesťanské nauky. Na podzim r. 1597 otevřeli novou školu pro chudé hochy; již první týden se při-

hlásilo více než 100 hochů. Žádný nebyl odmítnut, ani židovský žadatel; všem se dostalo bezplatného vyučování, učebních pomůcek a pokud možno bylo, i oděvu a pokrmu. Ústav byl nazván „školou pobožnou“, neboť mládež neměla býti vyučována toliko světským vědomostem, ale měla býti vedena k pobožnosti a k plnění křesťanských povinností. Proto učitelé bděli ostražitě nad svými žáky, odvraceli je od lehkomyšlnosti a nemravnosti, modlili se s nimi, vodili je na služby Boží a k svátostem.

Školní kázeň byla výborná, soustava učebná byla znamenitá; záhy bylo lze pozorovati pokrok žáků v učení a v mravnosti. Nebylo divu, že škola slyňula po celém městě dobrou pověstí. Již po dvou letech bylo Josefovi se starati o nový prostranný dům pro žáky, jejichž počet vzrostl na sedm set. Četní dobrodinci podporovali ústav. Chvalná pověst o ústavu se šířila za hranice. Španělský král Filip nabízel Josefovi biskupskou hodnost ve své říši, ale Josef odmítl; volil zůstatí otcem a učitelem své mládeže.

Veřejní i soukromí učitelé římsí schvalovali činnost Josefovu, dokud se zabýval dětmi opuštěnými, o které se nikdo nestaral. Ale časem počali i zámožní rodičové posílati své děti do škol Josefových, a tu světší učitelové jali se ze závidi vytýkati Josefu Kalasanskému, že prý poškozujee jejich živnost, že jim ubírá chleba; k tomu přidali pomluvu, že horlivost jeho je pokrytecká a že se na školách těch trpí všeliká neplecha. I podali stížnost zprvu ke kardinálu vikáři, pak k papeži Klemen-

tu VIII. samému. Nastalo vyšetřování, ale ukázalo se, že žaloba je veskrze nespravedlivá. Také za papeže Pavla V. trvalo osoučování. Ale výsledek nového vyšetřování byl, že chvalná pověst o školách a o ctnostech Josefových přišla ve veřejnou známost. Papež Pavel V. přijal ty školy ve svou ochranu, vážil si Josefa a chtěl jej učiniti kardinálem. Ale Josef nepřijal nabízené hodnosti. Církevní hodnostáři závodili v podporování pobožných škol, takže Josef mohl roku 1612 koupiti za 12.000 tolarů rozsáhlý palác blíž chrámu sv. Pantaleona; neboť školy jeho čítaly už 1200 žáků.

Papež Pius V. schválil roku 1617 na opěťovanou žádost Josefovu „společnost učitelů pobožných škol“ jakožto řeholní družinu, již uložil prosté sliby. Ale již r. 1621 povýšil papež Řehoř XV. družinu na církevní řád a dal mu název: „Společnost řeholních duchovních pod ochranou Matky Boží pro pobožné školy“ (Clerici regulares piarum scholarum). Lid je nazýval zkrátka „piaristy“. Prvním vrchním představeným byl Josef Kalasanský. Zachovával přísně řeholní pravidla a dával dokonalý příklad zbožného kněze a učitele, jakož i pokorného řeholníka. Říkával: „Kdo se chce státi ctnostným, tomu především třeba, aby se mrtvil a svoje chťiče dusil. - Jaký učitel, takový žák. - Učitel bude odpovídati netoliko za sebe, ale i za žáka. - Kdo se modlí za bližního svého, dobře činí, kdo mu pomáhá, lépe činí.“

Školy Josefa Kalasanského rozkvétaly utěšeně; zakládány byly v četných městech v Itálii. Kromě Itálie byla první ko-

lej piaristů zřízena v Mikulově a na jiných místech naší vlasti ještě za živobytí Josefova. Řád se rychle rozšiřoval. Josef říkával: „Kdybych měl 10.000 duchovních bratří, mohl bych je snadno za jediný měsíc rozdělit po zemích, kde si jich lidé přejí.“ Na jeho školách vanul duch Kristůva odchovanici dávali svým křesťanským životem ústavu, z něhož vyšli, krásné svědectví.

Ale pohříchu byla radost Josefova v rozkvětu škol nemálo ztrpčena protiventstvím od jeho vlastních druhů. Několik ctižádostivých bratří chtělo bez náležité přípravy státi se kněžimi; Josefovi nezbývalo, než je vyloučiti ze řádu. - Horší mrzutost způsobil mu neposlušný řádový kněz Marius Sazzi. Ten si uměl získati místo u inkvisičního úřadu ve Florencii a tupil Josefa nazvav jej pokrytcem a hlupákem a roztrhav deník, do kterého Josef po léta psával. Marius byl z úřadu svého propuštěn pro svou neschopnost; za původce svého propuštění pokládal Josefa, spílal mu, že je slabomyslný, k řízení řádu neschopný a žaloval naň, že prý odsuzoval inkvisiční úřad. Na základě této žaloby byl Josef, stařec šestaosmdesátiletý, vzat do vazby jako zločinec.

Vyšetřování ukázalo naprostou nevinu Josefovu, ale Marius Sazzi se spojil s jiným nespokojencem Štěpánem, členem téhož řádu, a získali pro své záměry papežského dozorce nade všemi kláštery, Augustina Ubaldiniho. Jejich úsilí se podařilo, Josefa pro vysoké stáří a domnělou neschopnost sesaditi s úřadu vrchního představeného. Štěpán byl učiněn gene-

rálem řádovým. Ale neblahé následky vzpoury nehodných žvlů v řádě ukázaly se záhy. Řád klesal, kázeň upadala, školy neprosplávaly. Proto papež Innocenc X. odňal dne 16. března 1646 řádu tomuto udělené církevní výsady a snížil jej na pouhou kongregaci beze slibů. S litoostí pozoroval Josef Kalasanský, jak vinou několika zaslepených bratří se ničí jeho dílo namáhavě zbudované. Štěpán onemocněv na smrt, uznal svou chybu; vzkázal Josefovi, aby mu odpustil. Josef mu odpustil a přišed k nemocnému, řekl: „Neměl jsem radostnějšího dne nad tento. Vždy jsem se modlíval za tvé spasení!“ Také Marius Sazzi zemřel záhy, ale v nekajícnosti. Josef uslyšev o jeho smrti, plakal a řekl: „Kdyby byl Marius ublížil toliko mně, nebyla by škoda, ale on se prohřešil také proti Bohu!“

R. 1648 onemocněl Josef na smrt. Připravoval se, přijímal svátostoltární denně a rozloučiv se s řeholními bratry svými řekl jim: „Neztrácejte mysl, bratří! Neboť Bůh, jenž raní, umí i hojiti. Sami jsme zavinili, co se stalo s řádem našim, ale Bůh mu nedá zahynouti. Věřte mi! Řád opět povstane a bude takový, jaký byl. Setrvejte v poslušnosti k papeži, ve vzájemné lásce a ve svědomitém plnění svých povinností.“ Poslézadalsipředčítati úryvek Písma svatého o utrpení Páně a vysloviv přesvatá jména: Ježíš a Maria, skonal 25. srpna 1648. Bylo mu 92 let. Slova umírajícího Josefa se vyplnila. Papež Klement IV. vrátil r. 1669 piaristům odňaté církevní výsady a povýšil je opět na řád. Svátek sv. Josefa Kalasanského 27. srpna.

Sv. VINCENC Z PAULA (Vincentius a Paulo) narodil se 24. dubna 1576 ve vesničce Pony u Acqsu či Daxu v Gas-koňsku, v jihozápadní Francii. Rodiče jeho, Jan de Paul a Bertranda de Moras, živilí se z polního hospodářství. Měli šest dětí, čtyři syny a dvě dcery. Vincenc pásal stáda v úžlabinách horstva pyrenejského. V jedné z těchto úžlabin stála mariánská kaplička, ke které se scházelo, zvláště za letních večerů, mnoho lidí uctívat Rodičku Boží modlitbami a písněmi. Také Vincenc tam chodíval rád; modlíval se a prozpěvoval nábožné písně, nosíval kvítka na ozdobení mariánského obrazu. Už v mládí rád uděloval chudobným, co nastřádal anebo co si od úst utrhl. Všichni ho chválili; proto otec si umínil dáti Vincence do škol maje naději, že by Vincenc mohl se státi knězem a časem podporovati své sourozence. Ve školách prospíval tak, že už po čtyřech letech dostal místo vychovatele v domě advokáta Kommeta.

Bohoslovecká studia konal v Toulouse. Tehdy musil otec prodat pár volů, aby syn měl na cestu. Vincenc se živil vyučováním mládeže, ale často bylo mu snášení hlad. Odešel do Salamanky, ale nenaleznuv tam lepších podmínek k studiu, vrátil se opět do Toulousy. Tam byl roku 1600 vysvěcen na kněze. (Později řekl, že když po prvé sloužil Mši svatou, zmocnila se ho podivná bázeň, a kdyby za mládí nebyl se stal knězem, později že by se byl neosmělil přijmouti svěcení kněžské.) Za nějaký čas ustanovil ho jistý jeho příznivec dědicem svého majetku v Marseilli v ceně 700 zlatých. Vincenc se vydal na

cestu do Marseille, aby se ujal svého dědictví a aby se vyrovnal s dlužníky svého příznivce. Věc se zdařila a Vincenc sedl na loď, aby se vrátil do vlasti. Plavba byla s počátku šťastna; avšak pojednou přepadli turečtí námořní lupiči loď, zabili několik lodníků, zranili cestující, postřelili šípem Vincence, všechny žijící pak spoutali a zavezli na otrokářský trh do Tunisu.

V Tunisu byl Vincenc prodán jistému lékaři-chemikovi, který si ho zamiloval a který mu sliboval, že ho učiní svým dědicem, zřekne-li se víry křesťanské. Vincenc rozhodně odmítl návrh. Po smrti lékařově byl prodán odpadlíku Ludvíku Merikurtovi, z Nizy pocházejícímu. Ten ho poslal pracovat na venkovský svůj statek. Vincenc pracoval trpělivě a těšil své druhy v práci vykládáním příběhů ze života svatých a prozpěvováním nábožných písní. Kdysi zpíval žalozpěv, který zpívali synové israelští v zajetí babylonském: „Při řekách babylonských, tam jsme sedali a plakávali, když jsme se rozpomínali na Sion“ (Žalm 136.). Tklivou tuto píseň a píseň „Zdrávas Královno“ zaslechla jedna ze tří žen Merikurtových, jménem Zulma, mohamedánka.

Zulma žádala Vincence, aby jí vysvětlil obsah písní náboženských a aby ji učil pravdám víry křesťanské. Zulma zatoužila po víře křesťanské, uvěřila v Krista; vytýkala svému muži, proč že zradil vznešenou svou víru. Ludvík se zastyděl a radil se s Vincencem, co by měl činiti. Pak rozprodav své statky, opustil tajně s Zulmou a s Vincencem Afriku a šťastně se

dostal ke břehu francouzskému. Bylo to r. 1607. Všichni tři cestovali do Avignonu; tam papežský legát přijal Ludvíka, když byl vykonal pokání, do Církvě, pokřtil Zulmu a oddal oba po křesťansku.

Když se papežský legát vracel do Říma, přidal se k němu i Vincenc. Po dvou letech byl Vincenc od francouzského vyslance pověřen tajným poselstvím ke králi Jindřichu IV. I vydal se z Říma na cestu do Paříže a odevzdal své poselství. Bývalá královna Markéta z Valois seznavši Vincence, jmenovala ho svým almužníkem. Vincenc se zdokonaloval ve vědomostech a kromě toho docházel do nemocnice posluhovat nemocným. Přebýval v předměstí Saint Germainském v jednom domě se svým krajanem, jenž byl soudcem. Kdysi Vincenc ležel churav. Soudce pak odešel po své práci, ale zapomněl uzamknouti svůj stolek, v němž měl uschovaných 400 tolarů. Tu přišel uředník z lékárny přinášející Vincencovi léky; zpozorovav neuzamknutý stolek, ukradl všechny peníze. Soudce vrátil se a shledav, že peníze zmizely, začal láteřiti, že Vincenc mu peníze ukradl. I zažaloval Vincence u pařížského biskupa. Vincenc po šest let snášel křivé podezřívání; říkával s povzdechem: „Bůh zná pravdu a zjeví ji.“ A ejhle! Po šesti letech zloděj se dopustil nové krádeže, byl lapen a ve vězení se přiznal, že vzal i sudímu ony peníze. Tak vyšla nevina Vincencova na jevo; ten vášnivému soudci křivé obviňování odpustil.

Po dvě léta bydlil Vincenc u otců oratorianů a pak se stal duchovním správcem fary v Clichy u Paříže, již mu svěřil

Petr Berulle, zakladatel oratoriánů. Tam vystavěl Vincenc s pomocí dobrodinců nový chrám a zvelebil život náboženský tou měrou, že kterýsi misionář se přiznal: „Když jsem tam přišel, zdálo se mi, jako bych svíčku přinášel ke slunci. Tak dobře jsou ti lidé vycvičeni ve víře a skoro vesměs jsou živi jako andělé.“

V tu dobu Vincence seznal Emanuel Gondy, hrabě z Joigny, velitel královských galejí, a přemlouval ho, aby se ujal vychování jeho synů. Vincenc přijal návrh, ale nerad se loučil se svými farníky; také oni mu byli v lásce oddáni a hořekující dávali mu „s Bohem“. Vincenc svědomitě vychovával syny mu svěřené. Hrabě Gondy byl šlechtyný muž; manželka jeho Františka Markéta de Silly byla jedna z nejctnostnějších a nejduchaplnějších žen onoho století. Oba měli horlivého Vincence u veliké vážnosti. Vincenc dbal i o mravné chování služebnictva; povzbuzoval je k hodnému přijímání svátostí. Kdysi se dozvěděl, že hrabě Gondy hodlá podstoupiti souboj se svým protivníkem. Tu obětoval za hraběte Mši svatou a prosil ho na kolenou, aby od souboje upustil. Hrabě poslechl, se souboje sešlo.

Kdysi r. 1616 jela hraběnka se syny a se jejich vychovatelem na zámek Folleville v Pikardii. Vincenc, jenž rád vypomáhal kněžím v duchovní správě, prodlévaje tam byl požádán, aby zaopatřil svátostmi jistého starce na smrt nemocného. Vincenc žádosti vyhověl. Po zpovědi vyznal stařec u přítomnosti hraběnky a jiných lidí, že jeho vědomosti náboženské jsou

chatrné, že často asi vykonal zpovědi neúplné, neplatné, svatokrádežné; také vyslovil svou radost, že Bůh mu v pravý čas poslal Vincence, který ho náležitě poučil a který mu dal návod k zpovědi generální. - Nad touto příhodou se zamyslí hraběnka; požádala Vincence, aby v chrámu Follevilleském v kázání poučil lid o potřebě pokání a aby mu podal návod, jak se koná generální zpověď. Účinek kázání byl neobyčejný; přihlásilo se kajcníků tolik, že bylo třeba povolati kněze z blízkého Amiensu. Vincenc a onen kněz konali pak misie i na jiných místech. Hraběnka založila nadaci obnosem 16.000 livrů na ten účel, aby se na jejich panstvích každého pátého roku konaly misie.

Vincenc byl v domě hraběcím zahrnován důkazy vděčnosti a úcty; zvláště zbožná hraběnka, jež si ho zvolila zpovědníkem, úzkostlivě plnila každé jeho přání. Ale právě proto počalo mu býti ve skvělém hraběcím domě úzko; v srdci se ozývala touha, aby kázal slovo Boží chudým a opuštěným tohoto světa. A protože věděl, že by po dobrém nebyl propuštěn, rozhodl se utéci kradí. Odešel a přijal úřad duchovního správce v osadě Chatillonské. Odtud psal hraběti Gondymu prose za odpuštění, že tajně odešel z domu. Hrabě a jeho manželka želeli jeho odchodu a snažili se přiměti ho k návratu; zvláště hraběnka neustávala hořce plakati; jejich pak návodem jiní přátelé a sám arcibiskup pařížský domlouvali Vincenci, aby se vrátil. Ale marně. Svědomí kázalo Vincenci, aby zůstal v Chatillonu.

Osada chatillonská byla zpustlá; někteří osadníci odpadli ke kalvínství; jiní klesli do neřestí; to zavinila nevědomost ve věcech náboženství, neboť osada neměla po 40 let faráře a kněží, kteří místo kapitoly lyonské farnost spravovali, byli nedbalí. Nebylo divu, že farní chrám se podobal špinavé kůlně. Vincenc se zhroutil vída ohavnost zpuštění. I přibrál si z Lyonu horlivého kněze Girarda a snažil se zprvu napravit místní kněze. Potom se obrátil k dětem a k mládeži. Chudé získal milosrdnými skutky. Za krátko začali osadníci zase chodit do chrámu; poznávali víru víc a více a zamilovali si ji; skládali doživotní zpovědi. I bloudící se vraceli do Církve. Rozmařilý kalvíнец Beyvier, domácí pán Vincencův, stal se katolíkem a změnil svůj život úplně; stal se dobrodincem chudých a jal se nemocným sloužit. Když Svátost oltářní byla nesena k nemocným se světly a pod nebesy, tu obrácený Beyvier byl mezi těmi, kdož konali tuto křesťanskou službu. Také šlechtic Baltasar z Rougementu, pověstný rváč a milovník soubojů, obrátil se k mravnému životu. Jeho obrácení působilo v kraji veliké podivení. - V tu dobu založil Vincenc družinu „služebnic chudých“, do které vstupovaly zámožné ženy, aby pomáhaly chudým nemocným v potřebách tělesných i duchovních.

Hrabě Gondy neustal naléhati na Vincence, aby se vrátil do jeho domu. Protože osada chatillonská byla již na dobrou cestu uvedena, Vincenc poslechl, vrátil se a věnoval se misiím. Působil v Soissonsu, v Sensu, v Montmirailu (v Nor-

mandii) i jinde. Hrabě Gondy pojal myšlenku, že by i zločinci na galeje odsouzení dali se obrátiti. Vincencovi se myšlenka zalíbila. Ihned se odebral do Marseille. Pohled na galejníky ho naplnil hrůzou i soucitem. Byli spoutáni okovy, ale byli i mravně zpustlí. Rouhali se Bohu, tupili vše, co křesťanu je svato, mluvili necudné řeči, zuřili huň než rozlícení dravci. Vincenc se je snažil získati soustrastí a skutky milosrdenství. Ale oni byli všeho lepšího citu prázdni; pro Vincence neměli než neurvalost. Jeho trpělivost a láska zlomily však jejich odpor. Mezi odsouzení byl i jistý zlatnický pomocník, jenž oklamával stát o povinnou dávku. Vincenc vzal na sebe jeho okovy a konal práci veslařskou. Onomu zlatnickému pomocníkovi se podařilo utéci do otciny. Hraběnka de Gondy dala ztraceného almužníka Vincence všude hledati; posléze byl nalezen mezi veslaři; sám velitel marseillský přichvátal, aby Vincencovi byly sňaty okovy.

Galejníci, když nekonali nucenou práci na lodi, přebývali v podzemních žalářích, tmavých, hnusných, kde hynuli tělesně i duševně. S povolením hraběte z Gondy, velitele královských galejí, Vincenc najal v Marseilli prostranný dům, upravil jej v žalář a v nemocnici. Hrabě Gondy uviděv to, zaplakal radostí a žádal, aby Vincenc i v jiných městech podobné domy zařídil, aby ve všech říšských galejích zavedl pořádek; přál si, aby se vězňům dostalo ulehčení a aby o jejich náboženské poučení a mravní polepšení bylo postaráno. Král Ludvík XIII. jmenoval

Vincence almužníkem a vrchním dozorcem všech francouzských galejí. - Když Vincenc se tehdy vracel do Paříže, byl v městě Makoně obstoupen zchátralými a dotěrnými žebráky. I umínil si, že učiní mezi nimi pořádek a že chudinství upraví. Zprvu se mu lidé posmívali, že podniká věc nemožnou, ale záhy utichl posměch. Vincenc sestavil moudrý řád chudinský a zřídil dvě bratrstva, mužské a ženské, jimž byla péče o žebráky od městské rady svěřena.

Tou dobou zavítal do Paříže biskup František Saleský, spoluzakladatel sester „Navštívení Panny Marie“. Na jeho žádost a na žádost baronky Františky Chantalské převzal Vincenc správu všech klášterů této řehole ve Francii. - Roku 1628 zemřela šlechtná hraběnka Gondyová, která byla spoluzakladatelkou družiny kněží misionářů a která na ten účel, jak bylo shora řečeno, darovala 16.000 livrů. Hrabě Emanuel Gondy ovdověv odebral se do kláštera oratoriánů v Paříži a tam zemřel kolem r. 1663. Družina „kněží misionářů“, kterou Vincenc založil za přispění hraběnky Gondyové, byla schválena r. 1627 zprvu od arcibiskupa pařížského. Papež Urban VIII. potvrdil roku 1632 tuto misionářskou družinu a dal Vincencovi plnou moc, aby pro ni složil řeholní pravidla. Družina obdržela roku 1632 rozsáhlé převorství u sv. Lazara v pařížském předměstí. Tam se řečení misionáři přestěhovali a odtud jim byl dán název „lazaristé“.

Vincenc zřídil nový dům křesťanské lásky, a to: polepšovnu pro lidi mravně

porušené, pro zběhlé studenty, pro karbaníky, rváče, vilníky a opilce. Ti všichni tam byli přijati a na cestu mravnosti uváděni. - Vincenc zavedl duchovní cvičení pro lidi všech stavů; při těchto cvičeních se konaly modlitby, přednášky a návod k uskaldání generální zповědi. Na tato cvičení přicházeli na příklad, kdož vyvoliti si chtěli nový stav, vojíni, než nastoupili službu, starci, kteří se připravovali na smrt i jiní. - Vincenc zavedl také duchovní cvičení pro kandidáty kněžství. A tak dán podnět, aby se konaly duchovní porady či konference kněží, jež zajisté přispívaly ku zvelebení života náboženského. Kardinál Richelieu rád vybíral nastávající biskupy z řad těch, kdož se účastnili konferencí u sv. Lazara. - Vincenc založil roku 1636 v Paříži seminář pro žáky, kteří se hodlali věnovati stavu kněžskému.

Družina „služebnic chudých“, kterou byl Vincenc v Chatillonu založil, nacházela oblíbenost rok od roku větší; v mnohých městech zřízeny byly tyto družiny milosrdných opatrovnic a Vincenci už nebylo možno na všechny dozírati. Aby tudíž tyto družiny neochabovaly a aby snad nezánikly, ustanovil Vincenc r. 1629 jistou zbožnou vdovu, jménem Aloisii le Gras, rodem z Marillacu, za dozorkyni všech družin. Aloisie le Gras se ujala horlivě svého úřadu. Navštěvovala družiny, učila je, jak mají pečovati o chudé, jak ošetřovati nemocné; opatrovnice tyto pak rozněcovala ke zbožnosti a k účinné lásce. Náklad na své cesty i na své dobročinné skutky hradila ze svého majetku. Vincenc spojil všechny družiny v jednu řeholní dru-



žinu a dal jí název: „Dcery křesťanské lásky (Filles de la Charité).“ Lid je jmenoval: „Šedé sestry (Soeurs grises)“ podle jejich roucha. Vincenc o nich pravil: „Domy nemocných jsou jim klášterem, farní chrám je jim kaplí, chudá najatá jizba příbytkem, městské ulice křížovou cestou, poslušnost je jim závorou, bázeň Boží mířžemi, skromnost rouškou.“ Řeholní pravidla, která Vincenc napsal a papež Klement IX. potvrdil, ukládala milosrdným sestrám péči o nemocné; později přidána i povinnost pečovat o výchovu chudých dívek a nalezců a spravovat nemocnice.

V pařížské nemocnici, nazývané Hôtel-Dieu, zahrnily se různé neplech; také nebylo dostatečně postaráno o náboženské potřeby nemocných. Vincenc upozorovav to, založil za přispění vdovy De Gausault družinu milosrdných žen, které by pečovaly o kázeň a pořádek v nemocnici a které by nemocné na smrt připravovaly. Vincenc založil v Paříži ústav pro nalezence a odevzdal jej „Sestrám křesťanské lásky“. Za válečných svízeli se zdálo, že nalezinec zanikne. Nedostávalo se podpor. Vincenc zavolal dobrodějky ústavu a řekl jim: „Hle, matky těchto dětí odstrčily je od sebe; vy pak jste se nalezců ujaly a staraly jste se o ně jako pravé matky. Chcete-liž je nyní také odstrčiti? Dopusťte-li, aby v opuštěnosti zhynuly?“ Tato řeč se neminula účinkem. Nalezinec byl dále podporován.

Kdysi za třicetileté války blížil se nepřítel k Paříži. Vincenc nabídl králi svůj rozsáhlý klášter u sv. Lazara na potřeby

vojenské; dům se stal vojenským táborem. Vincenc poslal 20 kněží k vojsku, aby konali duchovní správu a aby pečovali o raněné a nemocné vojíny. Tehdy zuřil v Lotrinsku hlad. Vincenc se spokojil černým chlebem a co ušetřil a co sebral na almužnách, posílal do Lotrinska po spolehlivých lidech. Je neuvěřitelné, jaké obnosy Vincenc pro Lotrinsko sebral. Jeden z poslů vykonal cestu až třiapadesátkrát a nesl někdy až 30.000 livrů. Měl-li býti bezprávně prohledáván, hodil peníze do křoví, a teprve, až byl prohledán, vrátil se pro peníze. Posel ten se jmenoval Matouš a všude, i v Paříži, šla řeč o jeho obtížných cestách. Královna si jej dala zavolat a tázala se ho, co ho chránilo v nebezpečí? Odpověděl: „Modlitba našeho otce Vincence.“ Z Lotrinska utíkal se mnoho dívek a žen, dětí a starců, do Paříže; též mnoho zchudlých šlechticů. Z Anglie a z Irska uteklo se mnoho věrných katolíků do Paříže, aby unikli pronásledování krvelačného Cromwella. O všechny uprchlíky Vincenc pečoval seč byl. O šlechticích zchudlých říkával: „Je spravedливо pomáhati zchudlým šlechticům pro Ježíše Krista, jenž byl chudý, ač pocházel z královského rodu.“

Vincenc věděl, že jedním z hlavních podněcovatelů války je mocný ministr francouzský, kardinál Richelieu. I zašel k němu a domlouval mu vážně, aby zjednal mír. Ale Richelieu dal vyhýbavou odpověď. Richelieu zemřel roku 1642; válka trvala dále. Královna Anna, vdova po francouzském králi Ludvíku XIII., jenž také r. 1642 zemřel, ujala se vlády

a povolala Vincence do státní rady. Vincenc vykonával čestný svůj úřad svědomitě, bera zřetel k věčnému a časnému blahu lidí, ale mocný ministr, nástupce Richelieův, kardinál Mazarin, činil Vincencovi překážky; neměť na sobě tento církevní hodnostář nic kněžského. Ale přece se podařilo Vincenci zameziti mnoho zlého.

Za občanské války obsadili vzbouřenci řeholní dům u sv. Lazara a vydrancovali jej. Ale Vincenc ve své nevyčerpatelné lásce pomáhal zuboženému obyvatelstvu v Paříži dále; posílal i podpory do Pikardie a do Champaňska. Založil v Paříži chudobinec pode jménem „Špitál jména Ježíš“, aby tam 20 zestárlých mužů a 20 žen stavu řemeslnického našlo útočiště. R. 1657 založil v Paříži všeobecný špitál pro tuláky a žebráky. Ale jen práce neschopní byli tam přijati; mladí a ničemní tuláci byli na rozkaz vlády z Paříže vyhnáni.

Jako pohádka zní výpočet dobročinných ústavů, jež Vincenc založil. Jeho rukama prošly miliony peněz; zachránil a pro nebe získal mnoho duší; byl původcem a ohniskem všeho, co se tehdy dalo ke cti a slávě Boží a pro blaho lidí. Říkal: „Čiňme dobře, dokud je čas“. Uměl všechněm býti vším, aby všechny získal pro Krista. Jako magnet přitahoval k sobě lidi a posvěcoval je. Při tom byl ozdoben ctnostmi sebezapíravosti a pokory. V mládí býval povahou prudký, ke hněvu náchylný, ale uměl se přemáhati; naučil se býti tichým a mírným. Dojemná byla jeho pokora; když mu bylo

oznámeno úmrtí některého z řeholních bratří, říkával: „Věrné služebníky, ó Bože, povoláváš k sobě, mne pak, který jsem koukolem a pšenici jen překážím, tu ponecháváš! K čemu zajímám místo na zemi?“

Zachovával přísně denní pořádek. Vstával o čtvrté hodině zrána a modlil se po tři hodiny před Svátostí oltářní. Nevycházel z domu a nevracel se, aby se byl nepoklonil Svátosti oltářní. Večer se modlíval kleče církevní hodinky a konal s domácními lidmi večerní pobožnost; poté psával listy a vyřizoval rozmanité záležitosti.

Ačkoliv byl Vincenc mohutného těla, trpíval často bolestnou zimnicí. Roku 1656 se mu otevřela noha a od té doby se vláčil bídne o berlách. Když probíhalo jeho kostmi bolestné píchání, sílil se pohledem na Ukřižovaného a povzdychl si: „O můj dobrotivý Ježíši!“ I v nemoci neustával pečovati o četné své ústavy. Papež Alexander VII. mu poslal list, jímž ho zprostil povinnosti konati církevní hodinky; ale list už ho nezastihl na živě. Vincenc přijal Tělo Páně a když přítomní se modlili žalm 69., Vincenc doložil: „Hospodine, ku pomoci mé pospěš“. Kněz Le Prêtre ho prosil o pozhnání; ale Vincenc zašeptav slova: „*Qui coepit opus bonum...* Ten, jenž počal ve vás dílo dobré...“, nedopověděl a skončil 21. září r. 1660. Ani nevěrci, ba ani zapřisáhlí odpůrci Církve katolické nemohli mu odepřiti obdivu a úcty. Duch svatého Vincence žije v řádech od něho založených, v lazaristech a milosrdných sestřích. Po

celém katolickém světě rozšířen je spolek sv. Vincence pro podporování chudých a nešťastných lidí a jeho konference jsou utěšenými ostrůvky v rozbouřeném moři světa. Slaví se 19. července.

LOUISA LE GRAS, rodem z Marillacu, vdova, dozorkyně řádu „Dcer křesťanské lásky“. Viz životopis Vincence de Paul.

Sv. JOHANNA FRANTIŠKA FREMIOT narodila se roku 1572 v Dijonu. Jméno „Františka“ obdržela při biřmování. Její otec byl Benignus, šlechtic z Fremiotu, pozdější předseda stavovského sněmu burgundského. Záhy ovdověl; pečlivě se staral o tři své děti, přihlížeje hlavně k tomu, aby v katolickém náboženství byly vzdělány a utvrzeny. Jana lnula ke katolické víře velikou láskou a měla odpor proti novotářům. Kdysi se přel její otec s jakýmsi kalvínem, kterak je Kristus přítomen ve Svátosti oltářní. Dívka Jana, která hádku vyslechla, obožila se na bludaře řkouc: „Musíme věřiti, že Kristus je ve Svátosti oltářní přítomen, neboť to sám pravil. Kdo tomu nevěří, činí Jej lhářem.“ Kalvínek ji chtěl uchlácholiti a dával jí hrst cukrovinek, ale ona je hodila do peci se slovy: „Tak budou v pekle hořeti bludaři, protože nevěří, co Bůh řekl.“

V patnácti letech byla dána do domu své starší provdané sestry Markéty v Poitiersu, aby tam své vzdělání dokonala. Její spolčnice, žena ošemetná, odváděla Janu od bohabojnosti a lákala ji ke světským pošetilostem. Ale Jana se nedala svéstí a zapudila pokušitelku od sebe. Vypěla ve

sličnou pannu; jistý urozený jinoch ji požádal za choť, ale Jana zvěděvši, že je kalvínek, řekla: „Raději chci umřítí, než bych se vdala za nepřítele Církve!“ Když bylo Janě 20 let, vdala se za barona ze Chantalalu, horlivého katolíka. Žili na zámku v Bourbillech ve šťastném manželství.

Jana bděla nad svým služebnictvem a dbala, aby všichni věrně Bohu sloužili. Jen osoby dokonalé brala do své služby, konala s nimi ranní a večerní pobožnosti a přihlížela k tomu, aby se v neděle a svátky zúčastnili služeb Božích. Aby dělníci také ve všední dny mohli slyšeti Mši svatou, nařídila domácímu knězi, aby sloužil Mši již časně z rána. Sama bývala při pobožnostech první a dávala všem dobrý příklad. - Moudře spravovala domácí hospodářství, nahlédala do účtů, bděla nad pořádkem. Dávala chudým hojnou almužnu a jednala s nimi vždycky laskavě; nehoršila se, byl-li některý z nich drzý nebo dotěravý. Nad dotěrností žebráků říkávala: „Vždyť i já každou chvíli žebrám před dobrotivým Bohem. Bůh snáší mou dotěrnost, já bych ji neměla snéstí od lidí?“ Se služebnictvem nakládala vlídně a byl-li někdo z nich nemocen, ošetřovala ho jako matka.

Mladá manželka milovala svého manžela něžně. Nebyl-li doma, nosila jednoduché šaty; žádná hra, žádná zábava se nekonala. Zmínil-li se někdo o té věci, říkávala: „Nemluvte mi o tom; oči, jimž se mám líbiti, jsou sto hodin daleko. Nač tedy se ozdobovati?“ Odbyla kdysi přítele svého muže, který učinil návštěvu za ne-

přítomnosti manžela, tím, že odjela z domu. Když manžel byl doma, podrobovala se ochotně každému jeho přání, snažila se zpříjemniti mu život, ba zkracovala někdy i oblíbené své pobožnosti, aby mu vyhověla. Manželé měli šest dětí, z nichž tři dcery a jeden syn zůstali na živu. Kdysi vyšel si její manžel s přítelem svým Anlezym na hon; z neopatrnosti byl od toho přítele na honě postřelen. Manželka ošetřovala plačíc svého manžela dnem i nocí; ale manžel zemřel deset dní po úrazu. Hluboký zármutek zachvátil Johannu. Odpustila sice původci svého žalu, ale teprve za pět let potlačila v sobě všechnu hořkost k němu, což dokázala tím, že byla jeho dítku za kmotru.

Johanně bylo teprve 28 let, když ovdověla. Odevzdala se do vůle Boží. Umínila si, že se již více neprovdá a že bude horlivě konati skutky pobožnosti a křesťanského milosrdenství. Rozdalaskvostná svá roucha, dala výhost vši nádheře. Nečinila návštěv, aniž je přijímala, leč nebylo-li lze se jim vyhnouti. Šatila se skromně, žila střídě. Vychovávala pečlivě své děti a ujímala se lidí trpících. Zprvu se odstěhovala do Dijonu k svému otci; pak se odebrala do Monthelonu ke svému tchánovi, Kvidonu ze Chantalu, jenž si přál míti vnoučata u sebe. Starý, slabý pán vězel v nedůstojném podruží své hospodyně, s níž žil v hříšném poměru. Ta žena činila Johanně všeliké příkoří a urážela ji, kdekoliv se jí naskytla příležitost. Chtěla, aby pětjejích nemanželských dětí mělo tatáž práva jako děti Johanniny, tytéž šaty, aby sedaly k témuž stolu.

Johanna snášela všechno příkoří trpělivě a odplácela zlé dobrým, vyučovala ty děti, šatila je, i když se jí hrubostí odvděčovaly. Sedm strastiplných let ztrávila Johanna v Dijonu.

Johanna měla po dvě leta za zpovědníka kněze, jenž jí ukládal příliš mnoho modliteb a kajících skutků. Johanna se podrobovala poslušně jeho rozkazům, ale vycítila, že ten není vhodným duchovním vůdcem. Tou dobou, r. 1604, konal slavný biskup ženevský František Saleský postní kázání v Dijonu. Také Johanna byla mezi posluchači. Lahodná jeho slova, láskou k Bohu prodchnutá, učinila hluboký dojem na vnímavou její duši. Od té doby ještě horlivěji sloužila Bohu. Podrobovala se potají rozličným kajícím skutkům, nosila hrubou žíněnku pod svrchním oděvem, podporovala chudé a sloužila ochotně nemocným ubožákům, neštítíc se sebe ohyznější nemoci. Kdysi dala do zámku dopravití člověka odpornými vředy pokrytého; ošetřovala jej ošetavě, připravila ho na křesťanskou smrt řkouc k němu: „Jdi na věčnost, bratře! Lazaru byl's podoben na zemi, a jako Lazar od andělů nesen budeš do lůna Abrahamova.“ A když žebrák zemřel, připravila ho do rakve a doprovodila ke hrobu. Jindy ošetřovala ženu, jejíž tvář byla zohyžděna rakovinou; jiní jí vytýkali, že se vydává v nebezpečenství náказы, ale ona odpověděla: „Kdybych v té osobě nyní Krista zapírala, co by mi řekl Kristus v den soudný?“

Johanna si umínila, že zpřetrhá všechny úvazky poutající ji k světu a že vstoupí

do některého řádu. Svěřila se s tímto úmyslem biskupu Františku Saleskému. Ten zamýšlel založiti novou ženskou řeholní družinu „Navštívení Panny Marie“; i vyzval Johannu, aby do této družiny vstoupila. Johanna svolila a zprvu spořádala své rodinné záležitosti. Nejstarší dceru provdala za příbuzence Františka Saleského, dvě dcerušky byly na vychování v klášteře a pětiletý synáček byl u svého děda Benigna. Johanně bylo těžko loučiti se s otcem a s dítkami. Otec hluboce dojat udělal jí své pozhnání; synáček se jí držel, objímal ji a živou mocí nechtěl se od ní odloučiti; položil se na práh, kudy měla jíti. Johanna váhala, ale poté se vzpamatovala; slzic překročila chlapečka, aby šla, kam jí hlas Boží volal.

Dne 6. června 1610 přijala Johanna zrukou biskupa Františka Saleského v Annecy řeholní roucho. Jejího příkladu následovalo několik zbožných žen a dívek. Úkolem družiny bylo vychovávat chudé dívky a pečovat o chudé a nemocné lidi. Mimořádných kajících skutků František nevyžadoval. František spravoval družinu zprvu společně s Johannou, avšak po jeho smrti († 1623) vedla správu celé družiny Johanna sama. Založila v Savojsku a ve Francii 87 klášterů. Úřad představené jí působil mnoho starostí; neboť novému řádu se stavěly v cestu různé překážky i útoky. Ale Johanna přemáhala všechny obtíže tichostí a obětavou láskou. Pečovala mateřsky o blaho svých řeholních sester a byla jim vzorem ve zbožnosti a v sebezapíravosti. Odumřela světu a žila jen Bohu a svému řádu.

Mírnost a vlídnost Johannina získaly jí náklonnost a vážnost všeho lidu. V čas morové rány v Annecy poskytovala Johanna útěchu a pomoc všem trpícím. Mnohé osoby se k ní utíkaly o radu, jak by život zařídily, aby se Bohu líbil. Johanna zůstala vždy pokornou; nechtěla býti nazývána spoluzakladatelkou řádu; konala ochotně všechny práce domácí pokládajíc sebe za poslední ze svých sester. - Při tom snášela různá utrpení odevzdaně do vůle Boží. Kromě tělesných nemocí zakusila dosti pomluv a osočování; také ji sužovala myšlenka, není-li v nemilosti u Boha. Různé bolesti ji stíhaly; jedna milá osoba po druhé jí umírala. Otec, zeť, dcery, syn a posléze zpovědník František Saleský. Řečený zeť byl bratrem Františka Saleského.

Roku 1641 Johanna se odebrala na pozvání francouzské královny Anny Rakouské do Paříže. Tam poznala Vincence de Paul. Byla jeho slovem a příkladem velmi dojata. Vracejíc se roznemohla se nebezpečně v klášteře Moulinském (jihovýchodně od Paříže). Přijala svaté svátosti a vyslovivši slova: „Již jdu, Ježíši!“ skonala dne 23. prosince 1641. Tělo její bylo převezeno do Annecy a tam pohřbeno. Slaví se 21. srpna.

MARIA MICHEL, spolupracovnice Johanny Chantalské, zemřela r. 1663; památka její je 29. srpna. Nekrology píše o ní chválu jako o svaté osobě.

Sv. JAN EUDES narodil se 14. listopadu 1601 v osadě Ri v diecési Seezské v Normandii. Jeho otec byl ranhojičem. První vyučování Jan obdržel u jezuitů

v Caënsu. Spolužáci ho již tehdy nazývali „nábožným Eudesem“. Vypěv za mítl nabízený sňatek. Byv vysvěcen na kněze vstoupil do kongregace oratoriánů, jejímžto zakladatelem byl Berulle. Tam konal Jan po 20 let misie s apoštolskou horlivostí. Avšak shledav, že oratoriáni nekonají jeden z hlavních svých úkolů, zřizování seminářů, opustil se svolením bayeuxského biskupa d'Angennesa tuto kongregaci a založil dne 25. března 1643 novou kongregaci pod názvem „Ježíšovy a Mariiny“, více známou názvem „Eudistů“. Úkolem bylo zakládati semináře a konati misie. Dále založil řád „Naší Paní Lásky k bližnímu a Útočiště“, jehož cílem byla záchrana padlých žen a dívek. Tento řád byl papežem Alexandrem VII. r. 1666 schválen; nazýval se francouzsky: „de Notre-Dame de Charité de Refuge“. Z tohoto řádu vyrostla v Angersu družina, která si dala název „du Bon Pasteur“, to jest Dobrého Pastýře, se stejnými stanovami a cíli.

Jan Eudes byl první, který zavedl liturgickou úctu k Božskému Srdci Páně a k Srdci Panny Marie. Církev jej proto nazývá „otcem, učitelem a apoštolem této úcty“. Je zvykem pokládati sv. Marii Markétu Alacoque za původkyni úcty k Božskému Srdci Páně. Avšak Jan Eudes šířil úctu Srdce Páně i úctu srdce Panny Marie dříve. R. 1670 vyzýval lid: „Venite, gentes, currite, - ad Cor Patris mitissimum, t. j. Pojďte, národové, chvátající - k Srdci Otce nejdobrotivějšího.“ A dále: „Jesu, Mariae gloria - praeclara Cordis Virginis - cor intonat magna,

t. j. Ježíš, Mariina sláva - Srdci Panny spanilému, - naše srdce prozpěvuje velepíseň.“ - Eudesova kniha „O srdci blahoslavené Matky Boží“ má sice slohové nedokonalosti, ale je první a nejdůkladnější. Nalezla mnoho odpůrců; ti nazývali Eudesova přepjatým blouznilem, jeden z nich zašel tak daleko, že pravil: „Eudes oslavuje srdce Mariino, míní srdce jisté zbožné osoby Marie des Vallés.“ Přese všechny bouře odporu Eudes šířil obojí úctu dále; na př. kostel Coutanceský byl r. 1674 zasvěcen Srdci Ježíšovu a Srdci Panny Marie. - Jan Eudes zakončoval své listy slovy, která se stala pak okřídlenými: *Nos cum prole pia benedicat Virgo Maria*, to jest: Žehnej nám Panna Maria se svým milostivým Synem.

Horlivost Eudesova prospásu duší byla podivuhodna. Heslem jeho bylo: *Servire Christo eiusque Ecclesiae*, t. j. sloužiti Kristu a Jeho Církví. Při misiích svolával na ulicích lid zvonkem dle příkladu sv. Františka Xaverského a vystoupiv u kříže nebo u Boží muky na stupeň, počal kázati. Všude povzbuzoval lid k plnění vůle Boží, káral nešvary, kdekoliv je uviděl; na královském dvoře mluvil otevřeně a neohroženě o vladařských povinnostech krále a jeho zástupců. Kdysi sloužil ve Versailles před králem Ludvíkem XIV. Mši svatou. Ten byl uctivě přítomen, ale důstojníci a dvořané nikoliv. Jan Eudes po Mši svaté při promluvě vyslovil podiv, že dobrý příklad králův nebyl jimi následován. - Eudes pokládal misie ve Francii konané za naléhavější než misie v zemích pohanských; pravil, že pohané se

nevzpírají milosti Boží jako zatvrzelí křesťané, a že milosrdenství Boží u takových křesťanů nádherněji se jeví než u pohanů. „Pokládám každého“ - doložil, - „kdo praví, že chce pracovat na obrácení pohanů, ale doma pro spásu duší ani prstem nehne, za tlachala.“ - Želel, že je tak veliký nedostatek hlasatelů slova Božího. „Hle, v Paříži je tolik doktorů theologie! Půjdu tam, do Sorbonny, a řeknu: „Pojďte, doktoři! Hoří, oheň pekelný hoří, pojďte a pomozte hasit!“ Neochota ve správě duchovní jej bolela. R. 1642 ku konci misí v Saint Malo přišla do sakristie chudá stará žena a chtěla se zpovídat. Eudes maje vystoupiti na kazatelnu žádal dva kněze své kongregace, jednoho po druhém, aby vyslechli její zpověď. Nechtěli; že prý nemají kdy. I učinil tak Eudes. Brzo poté Eudes pravil k oněm kněžím: „Ufortny jsou dvě urozené slečny; chtějí se asi zpovídat. Nechtěli byste jíti do zpovědnice?“ „O ano, otče, kde jsou?“ odpověděli a nahýbali se s okna. Eudes odpověděl žertem: „Také bych rád věděl, kde jsou.“ A tu jim vytkl dřívější neochotu. Slova: „O ano, otče, kde jsou?“ stala se známými po celém klášteře, oba kněží byli jimi škádleni, až byli vyléčeni z neochoty. - Eudes se hrozil bludů Jansenových. Kdysi pozval biskup bayeuxský de Nesmond Eudesa a ještě jednoho kněze z kongregace k sobě do povozu, když kamsi jel. Gestou tázal se biskup Eudesa: „Víte-li pak, s kým jedete?“ - „Vím. Se svým biskupem.“ - „Dobře, ale víte-liž, že tenhle je vyložený jansenista?“ - Eudes se zarazil a řekl: „V tom při-

padě prosím o dovolení, vaše biskupská milosti, abych směl vystoupiti. Vozko! Zastavte!“ - „Ne, nedovoluji,“ pravil biskup, a pásl se na rozpacích obou kněží.

Eudes žil životem umrtveným a své podřízené také vedl k sebestmrtvení. Nedovoloval svým kněžím čísti noviny. Říkával: „My jsme odumřeli světu. Co je nám do novinek světa, ježž jsme opustili? Mrtví se netážou po tom, co se děje ve světě. Mluvme o svém světě a o jeho novinkách.“ - Když přišel do Paříže, byť to bylo po prvé, neprohlížel zvědavě staveb, aniž se divil pouličnímu ruchu, nýbrž spěchal do domu oratoria. - Mluvil-li s laiky, nechal je vymluviti o věcech světských, ale pak obrátil hovor na věci duchovní. - Nemiloval výrazů upřílišených, bombastických. - Ve všem spatřoval vůli Boží. „To je špatné počasí,“ pravil mu jistý kněz. - „Jakže to pravíte, bratře? Špatné? To je počasí Boží,“ řekl Eudes. - Miloval jednoduchost i při službách Božích. Řídil se slovy sv. Bernarda: „Více se vzdělává lid čistou prostotou a velebností ve chrámech, než přílišnou nádherou. Pryč s přepychem z kostelů!“ - U jídla vybíral neskrovnější a nejnechutnější pokrmy. O ostatních říkával: „Těch si nezasloužím. Ostatně mé bídné tělo mi natropí dost mrzutostí!“ - Když bylo Eudsovi 14 let, učinil slib ustavičné čistoty. Jeho současníci dosvědčovali, že zachoval panickost neporušenu až do smrti. Nechtěl, aby při konferencích se probíraly otázky o šestém přikázání Božím; a nebylo-li vyhnutí, žádal, aby se tak dělo výrazy zdržlivými a v řeči latinské. Také

nedopustil, aby při stolním čtení se rozvláčně vykládaly některé příběhy ze Starého Zákona, na př. o hříchu Davida krále a j. - Ve styku se ženami jednal krátce a vážně. Kdysi byv pozván na hostinu řekl, že móda, je-li necudná, může závésti až k věčnému zavržení. Paní de Soullebieu přestrašena tázala se ho po chvíli: „Je-li pravda, co jste pravil, že neslušná móda by mohla způsobiti věčné zatracení?“ - „Ano,“ odpověděl. - Dáma odešla a po chvíli se vrátila majíc šátkem zahaleno hrdlo a šaty pečlivě urovanané.

Pokora Eudesova byla nelíčená. Říkával: „Ukažte mi člověka v pravdě pokorného, a řeknu vám, že je svatý; je-li velmi pokorný, je velmi svatý.“ Sám se měl za „nic“, za smetí. Podpisoval se: „úplné nic“ (néant des néants). Nikdy nepřijal titulu představeného; podpisoval se: „Jan Eudes, kněz kongregace Ježíšovy a Mariiny.“ Biskupství a jiných hodností nepřijal. Nepřikládal sobě titulů a akademických stupňů, ačkoliv výborně studoval; kázával rád na venkovských kazatelkách, a i tehdy, sešlo-li se málo posluchačů. Když byl P. Blouet zvolen představeným, Eudes první se mu podrobil a poklekl před ním žádaje o požehnání. Kdysi byla řeč o nechvalných proudech v jiné kongregaci. „Ve vašem ústavě není asi nechvalných směrů?“ ptal se kdosi P. Eudes. - „Není; leda ve mně.“ - Jako sv. Filip Nerejský říkával i P. Eudes: „Pane! varuj se mne! Neboť jsem schopen ještě dnes tě zraditi a všechny možné hříchy činiti, neuchováš-li mne milostí

svou.“ - K podřízeným byl laskav. Říkával: „Pravidlem všech pravidel je láska.“ - Psal-li jim okružní listy, podpisoval se takto: „Více vás než svůj Jan Eudes.“

Přese všechnu horlivost byl osočován a podezříván všemi směry, vyjma počestnost a čistotu. Od dvora královského byl na dobu 6 let zapuzen. Odpůrci jej nazývali antikristem. Kterýsi vysoký hodnostář řekl: „Na šibenici s ním!“ Přátelé ho vyzývali, aby se hájil. Eudes však, narážej na slova Písma sv. pravil: „Jesus autem tacebat, t. j. Ježíš však mlčel.“ Říkával: „Málo na tom záleží, jsme-li spokojeni my, - ale všechno na tom záleží, je-li spokojen Bůh.

Kromě neúnavné práce misionářské napsal 21 spisů; nejdůležitější jsou: „Život a učení Kristovo“, „Dobrý zpovědník.“ - U vysokém stáří onemocněl horečkou a chystal se na smrt. Tázali se ho, bojí-li se smrti: „Věru mám dosti příčin báti se, avšak nezoufám v milosrdenství Boží a v přímluvu Panny Marie.“ *Monstra te esse matrem*, volal, t. j. „ukaž se býti matkou!“ Přijav svátosti zemřel dne 19. srpna 1680. Slaví se 19. srpna.

MARIA WARD pokládá se neprávem za zakladatelku „anglických slečen“. Vrátila se z Mnichova, kdež založila ústav, do Anglie a zemřela r. 1645 v Hevardu. Památka její je 30. ledna.

MIKULÁŠ BARRÉ narodil se r. 1621 v Amiensu ve Francii; byl řeholníkem ze řádu Minimů, zakladatelem ženské kongregace „křesťanských škollásky k božskému Dítěti“, a to v Rouenu r. 1666:





Sv. Benedikt Josef Labre



Také založil družinu učitelek pro chudou dívčí mládež. Uměl hýbati srdci. Bylo-li někde jednati s člověkem zatvrzelým, říkávalo se: „Musíme poslati pro Patera Barréa.“ Zemřel roku 1686. Památka 9. prosince (nebo i 31. května).

Sv. PETR FOURRIER (Furerius, Furerius) narodil se 30. listopadu 1565 v Mirecourtu ve Vogesách. Otec jeho byl chudý kupec a měl 5 dětí. Petr osvědčoval již v útlém věku něžnou nábožnost a náklonnost k tichému, vážnému životu. Ministroval, zařídil si doma oltářík, napodobil obřady církevní, opakoval druhům, co si pamatoval z kázání. Studia konal v Pont-a-Moussonu, učil se pilně a prospíval nejen vědomostmi, ale i bohabojností. Už za jinošského věku byl nazýván učencem a světcem. Ptal-li se kdo po něm, dostával odpověď: „Ten? buď se učí nebo se modlí.“ Když mu bylo 20 let, vstoupil do kláštera řeholních kanovníků sv. Augustina v Chaumouzyi, studoval vědy bohoslovné, stal se snad i doktorem theologie a byl vysvěcen na kněze.

Spoluřeholníci jeho byli lidé vlažní a proto se hleděli nepohodlného mravokárce Petra zbaviti. Nabídlí mu, aby si vybral ze tří far, ve které by chtěl vésti duchovní správu. Petr se poradil se svým strýcem Janem Fourrierem T. J. a zvolil si pak faru v Mataincourtu, půl hodiny od Mirecourtu. Fara byla skrovná, pastorage namáhavá, farnost zpustlá. Petr ujímaje se úřadu učinil sobě tato předsevzetí: Že bude kázati více příkladem než slovy, že nepřijme pozvání k hostině, ale naopak, že bude sám častovati

chudé, že nebude v domě přechovávatí vína, že nebude míti v domě žádnou ženskou osobu, ani matku, ač ta se mu nabízela, a že se chce spokojiti nejnutnějším nábytkem.

Petr kázal horlivě slovo Boží, vykořenoval hříchy a zlé návyky, staral se jako otec o duchovní i tělesné blaho svých svěřenců, navštěvoval nemocné a prokazoval jim něžně všelikou službu. Zřídil pojišťovnu s podpůrnou pokladnou. Rolníci, řemeslníci a jiní, kdož nezaviněně se octli ve finančních nesnázích, obdrželi úvěr. Nemohl-li kdo dluhu splatiti, byl mu odepsán. Fourrier hodlal také v život uvéstí domácí soud smírčí z mužů rozvázných a poctivých, aby odvrátil lid od sudičství. Ve zmatcích válečných sešlo s tohoto záměru. Štolních poplatků nebral, a dal-li mu je někdo, věnoval je chudým. Prosíval zatvrzelé hříšníky, aby se sami nad sebou smilovali. Jistý zatvrzelý člověk, nechtěje domluvy Petrovy déle snášeti, obořil se na něho, bil ho pěstí a byl by ho snad ubil, kdyby nebyli lidé přiběhli Petrovi na pomoc. Petr bděl také sám nad sebou; vzdělával lid nejen slovy, ale i příkladem svého života. Také si ukládal tuhé posty. Že stál ve svém slově ohledně zdržování se vína, poznati lze z této příhody: Kdysi mu daroval jistý dobrodinec vědro vína. Petr je přijal, ale netkl se ho. Dvě léta po té našli vědro netknuté, pavučinami obtočené. Živil se pouze chlebem a zeleninou, bičoval se a odpočíval na holé zemi. Nevytápěl jizby své ani v zimě. Nevyřkl nikdy slova neslušného. K lidem nuzným byl velmi las-

kav a pomáhal jim, seč měl síly. Vyznačoval se hlubokou pokorou.

Po třech letech stala se osada Mattaincourt vzorem bohabojnosti a kázně křesťanské. Petr založil družinu panen, která měla za úkol vésti ženskou mládež k bohabojnosti a učiti ji čtení, psaní a jiným užitečným pracím. K družině se přihlásily Alix le Clerc, Ganthe André, Claudia Clauvenel a jiné dvě. Petr nazval sbor těchto panen řeholní družinou blahoslavené Naši Paní a napsal jim řeholní pravidla, jež byla od papeže Pavla V. roku 1616 schválena.

Noviciát trval dvě léta. Novicka skládala slib dle řehole sv. Augustina a prohlašovala, že bude zdarma vyučovati chudé dívky. Fourrier napsal pravidla, ze kterých se uvádějí na příklad následující: „Kromě vyučování v katechismu a kromě návodu k bohumilému životu budtež dívky cvičeny ve čtení, psaní, počítání, v šití a ve všech ženských ručních pracích. Lavice ať jsou číslovány 1, 2, 3 atd. dle chování a pokroku dítek. Nescházejz lavice „vznamenání“ pro nejlépe prospívající, a lavice „hanby“ pro lenivé. Učitelka chtějící se přesvědčiti, jak se dívky naučily své úloze, vyvolejž dvě žákyňe: jedna ať odříkává, druhá ať upozorňuje, v čem bylo pochybeno. Dítě jiného vyznání nebudiz zahanbováno, jeho vyznání nebudiz tupeno, ale při každé příležitosti budiž poukazováno na pravdivost a krásu katolického náboženství. Učí-li se dítě jinověrců dobře, budiž poděleno místo svatým obrázkem něčím jiným, co by mu též působilo radost, na př. psacími

potřebami. Náboženská cvičení dějtež se bez nátlaku a tak, aby nepůsobila u děti nudy a omrzení. Nadávky a tělesné tresty jsou nepřijímatelné. Učitelka nepřijímejž dárků od žaček pod žádnou záminkou. Bezplatné vyučování chudých dívek je hlavním úkolem kongregace. Také dívkám zámožnějších rodičů umožněno navštěvovati školu řeholních sester. Pro ně budtež zřízeny pensionáty.“

Družina tato zdárně prospívala. - Kdysi chtěla jedna z řeholních sester, která si znechtula klášterní život, opustiti klášter a opět se vrátiti do světa. Petr jí domlouval, aby toho nečinila. Vida, že domluva jeho je marna, řekl posléze: „Jdi tedy, sestro, jdi, kam ti libo! Ale než klášter opustiš, zajdi do chrámu a říkej modlitbu, kterou ti napíši.“ Sestra poslechla, vzala list s napsanou modlitbou, šla do chrámu, poklekla před obrazem Marie Panny a říkala, co jí byl Petr napsal. Na listě bylo napsáno: „Matko Boží! Přicházím, abych Ti poděkovala, že's mne mezi dcery svoje přijmouti ráčila. Této milosti nechci déle používatí, protože je mi svět milejší než Ty a Tvůj Syn. Proto opustím Vás a vrátím se do světa. Nechať Vám slouží, kdo chce; já Vám déle sloužití nebudu.“ Těmito slovy bylo srdce její mocně dojata; dala se do usedavého pláče a umínila si, že přemůže svou vrtkavost a že zůstane v klášteře až do smrti.

Petr reformoval na rozkaz svého biskupa svůj vlastní řád řeholních kanovníků sv. Augustina, napravil pokleslou kázeň a snažil se pohnouti řeholníky k svědomitému zachovávání řeholních pravidel.

Ušlechtilá snaha vzbudila odpor u mnohých; kdož však souhlasili s reformou - bylo jich zprvu jen šest - byli sdruženi ve sbor, jenž obdržel jméno „kanovníci, kongregace Našeho Spasitele“.

V jednom z reformovaných klášterů stal se představeným a zůstal jím až do roku 1636, kdy byl válečným nepokojem nucen prchnouti z Lotrink. Odebral se do Burgundska a přebýval ve Grayi. Tam onemocněl prudkou zimnicí. Přijal svátosti umírajících a vyslovoval krátké modlitby a povzdechy k Bohu a k Matce Boží. Říkával: „Habemus bonum Dominum et bonam Dominam“, t. j. „Máme dobrého Pána a dobrou Paní.“ K Marii Panně volával: „Monstra te esse matrem“, to jest: „Ukaž, že jsi matkou“. Poslední jeho radostí bylo, že se dočkal svátku neposkvrněného Početí Panny Marie. Zemřel 6. prosince 1636. Lid nazýval Petra „dobrým otcem“. Svátek 7. července.

FRANTIŠKA DE BARTHELIER, členka III. řádu sv. Františka v Paříži, založila sbor jeptišek sv. Alžběty. Zemřela roku 1645.

Sv. HYACINTHA (Jacinta) MARISCOTTI pocházela z hraběcího rodu blíže Viterba v Toskánsku. Obdržela při křtu jméno Klarissa. Jsouc sedmiletá hrála si kdysi s lanem u studně; nepozorovaně však se zamotala lanem tak, že visela bez pomoci nad studní. Ve smrtelné úzkosti volala k Panně Marii o pomoc. Lidé přiběhli a vyprostili ji. V mládí stala se velmi marnivou. Mladší její sestra Hortensie se provdala. Hyacintha však neměla že-

nicha. Byla všechna rozmrzelá. Vstoupila pak do III. řádu sv. Františka, ale ihned prohlásila představené: „Já jsem sice řeholnicí, ale chci tu žítí jak osoba vznešeného rodu.“ A tak žila po deset let. Poté se nebezpečně rozdemovala. Zpovědník jí řekl: „Ne! Nebe nenáleží pyšným!“ Hyacintha se zamyslela nad svým životem.

Obrátila se k Bohu celým srdcem. Umrtvovala se, postila se, nosila obnošené šaty; chodila bosa; odpočívala na tvrdém loži majíc kámen a révovou otýpku pod hlavou. Laskavě ošetřovala nemocné řeholní sestry. Říkávala: „Já jsem řeholnicí, a není mi co činiti s příbuznými; svět nerozumí naší řeči, my nerozumíme jeho řeči.“ Kdysi řekla: „Nikdo se příliš nestrachuj všedních hříchů a neupadej v malomyslnost. Vždyť jsme křehkého těla, nejsme z mramoru; nelze dostoupiti vrcholu dokonalosti najednou, nýbrž po stupních.“

Za času morové rány Hyacinta zřídila dva dobročinné spolky: jeden na ošetřování chudých lidí v nemocnici, druhý na sbírání almužen pro ně. Členové a členky spolků sluli: Oblátové a Oblátky Panny Marie. Hyacintha zemřela 30. ledna 1640 ve věku 55 let. Svátek 6. února.

Bl. MARINA ESCOBAR narodila se r. 1554 ve Valladolidu ve Španělsku. Kolem r. 1600 počala vychovávat panny a k tomu cíli složila zvláštní předpisy dle řehole sv. Brigity a tak se stala zakladatelkou nového druhu brigitek. Tato přísnější kongregace brigitek měla název „družina rekollekce“. Ryzí pokora, an-

dělská mírnost, rekovná trpělivost za padesátiletého vniterného i tělesného utrpení byly ctnosti, které ji nejvíc krášlily. Nemohouc snést denního světla, žila po mnoho roků v tmavé komůrce. Třicet let ztrávila přebolestně na lůžku. Marina i její učednice žily pouze z almužen. Marina napomínala a kárala pouhým pohledem, který pronikal duši. I navenek působila svými listy. Zemřela roku 1633. Památka 9. července.

MECHTILDA BAR narodila se dne 31. prosince 1614 v St. Dijé v Lotrinsku a obdržela při křtu jméno Kateřina. Otec se jmenoval Jan Bar, matka Markéta, rozená Guyon. Když jí bylo 8 let, vážně onemocněla a oslepla; avšak po několika měsících opět nabyla zraku. Záhy ztratila matku. Jsouc 17letá vstoupila do kláštera annunciátek v Bruyèresu. Za vpádu nepřátelského vojska bylo řeholnicím uprchnouti. Kateřina vstoupila do kláštera benediktinek v Rembervillersu a obdržela jméno Mechtilda. Roku 1641 přišla do Paříže a byla od Vincence de Paul zavedena do Montmartru a tam představena paní Beauvillers.

Dne 12. března 1654 najala Mechtilda za pomoci francouzské královny Anny Rakouské, matky Ludvíka XIV., dům a zavedla v něm klausuru. Řeholnice obdržely právo ve čtvrtek vystavovati Svátost oltářní, které se klaněly ve dne v noci. Řád měl název: „Řád ustavičného klanění Svátosti“. Řeholnice se také nazývaly „Dcery od svatě Svátosti“. Nosily na prsou odznak Svátosti oltářní. Řeholnice se střídaly v klanění. Mechtilda si vy-

brala nejnepohodlnější hodiny, totiž od 11 do 4 v noci. Časem se Mechtilda uzavírala na 6 týdnů do své jizby, kamž jí dávali pokrm v košíčku. Šetřila úplné mlčelivosti. Sepsala knížku: „Pravý duch řádových sester Ustavičného klanění“. Zřídila 10 klášterů svého řádu. Zemřela 6. dubna r. 1698. Památka 6. dubna.

Bl. LUDVÍK MARIA GRIGNION Z MONTFORTU narodil se dne 31. ledna 1673 v Montfortu v Bretani. S největší vděčností byl vždy pamětliv milostí, jichž se mu ve křtu sv. dostalo, ale také svého křestního slibu. Již jako student koleje v Rennes vyznamenával se jak svými úspěchy v učení, tak ještě více svými ctnostmi. Od roku 1693 do 1700 studoval na Sorbonně v Paříži bohovědu a byl po dvou letech přijat do proslulého semináře sv. Sulpicia. Pro kromobyčejnou zbožnost bylo mu tam od alumnů a bohužel i od představených snášeti velmi často zneuznání, podezírání a posměch. Byla to pro něho, aspoň ze začátku, doba velmi zlá, opravdová škola kříže, v níž však on značné pokroky činil v potírání lidské bázně, v pokoře a umrtvování, v poslušnosti a obětovnosti. Ve své lásce k chudobě, ve své mírnosti a oddanosti do Boží prozřetelnosti vyrovnal se největším světcům. S radostí zcela obzvláštní mluvil o chválách Marie Panny, kterou už nazýval od dětství svou „milou matičkou“. Čítal a studoval všechny knihy, o úctě její jednající. Z lásky k Marii učinil již před vysvěcením slib ustavičné čistoty.

Takto se připraviv, byl ve věku 27 let

5. června 1700 vysvěcen na kněze. Nejraději byl by šel ihned hlásat pohanům evangelium Kristovo. „Mé hříchy mě takové milosti činí nehodným. Neumru spokojeněji, než vydechnu-li duši svou někde pod stromem, jako sv. František Xaverský v Japonsku.“ Biskup poitierský přijal ho do svých služeb a pověřil vedením veliké nemocnice v tom městě. Svřelou láskou ujal se Grignon chudých a nemocných a položil tam základy své kongregace „Dcer Moudrosti“. Prvními dvanácti členkami kongregace byly chudé, churavé chovanky toho špitálu, v jejichž čelo postavil slepou představenou. V sále, kde se shromažďovaly, vztyčil veliký kříž, aby jim vždy připomínal, odkud se prýští pravá moudrost. Než světské představené a opatrovnice špitálu brojily ze závisti a žárlivosti proti němu, takže byl nucen konečně špitál opustiti. Odebral se do Paříže, kde byl přijat ve velké nemocnici Salpêtière, která hostila přes 4000 nemocných a chudých. Po roce nového pokořování povolal ho biskup poitierský na nátlak chudých nemocných zpět do tamní nemocnice, kdež hleděl vymýtiti zlořádu a svou kongregaci „Dcer Moudrosti“ vzkřísil k novému životu. Prudké útoky donutily ho opět opustiti špitál. V únoru 1706 putoval pěšky do Říma; vedlo ho tam přání, aby ho sv. Otec poslal na misií mezi pohany. Papež Klement XI. mu řekl: „Tvým misijním polem bude Francie!“, schválil jeho „Pravou pobožnost k P. Marii“ a jeho zásady a jmenoval ho apoštolským misionářem. I vrátil se kněz Grignon pěšky do Poitiersu, avšak na

rozkaz biskupa, jinak dobře smýšlejícího, musil pro útoky jansenistů ihned opět město opustiti. Odebral se tedy do soušedních diecézí západní Francie a působil tam s horlivostí věru apoštolskou. Toužil jen, aby všechněm stal se vším a tak duše získal. Úspěch jeho činnosti předčil všechny jeho naděje. Veliká vážnost, již požíval pro své hrdinské ctnosti a pro zázračná obrácení, jichž u pověstných hříšníků docílil, byla výbornou přípravou pro duše, aby přijímaly jeho poučení. Jakmile se proslechlo, že někde koná misií, hrnuly se tam zástupy se všech stran. Osady zůstávaly prázdné, sotva několik dětí zůstalo doma hlídat dobytek. Na cestách bylo úžasné množství lidí na misijní přednášky jdoucích neb odtud se vracějících. Po kázání přistupovali pak členové nejružnějších stavů v hojném počtu lítostivě ke zpovědnici a čekali často trpělivě po několik hodin, až přišli na řadu.

Právem dí jeho životopisec, že svým úspěšným bojem proti jansenismu blah. Grignon vykonal více než všichni, kdož v té době byli postaveni na svícen. Není tedy také divu, že byl se všech stran napadán. Kněží, řeholníci, vyšší duchovenstvo nasáklé jansenismem, činili mu potíže, vystupovali nepřátelsky proti němu, ano užívali proti němu i prostředků kárných. A což teprve svět! Jeho veliké úspěchy rozpoutaly proti němu pravou bouři pekla. Než všechny ty zkoušky nebyly s to, aby ho rozrušily. Srdnatě snášel svůj kříž a přemáhal všechna protiventství s trpělivostí a mírností, nelekaje se veřejného mínění, vždy jsa hotov v díle

svém pokračovati, vždy poslušen i nejmenšího pokynu těch, na nichž bylo mu poroučeti. Bylo-li mu řečeno, že má mnoho nepřátel, odvětil, že nezná jiných nepřátel, než kdo by mu lichotili a dobře o něm mluvili, a že má za své nejlepší přátele ty, kdož mu veliké kříže působí a ukládají.

Roku 1713 přišel do Paříže, aby tam založil svou druhou kongregaci „Misionářů Tovaryšstva Mariina“, jež by jeho misionářskou práci dále konala. Poslední svou misii konal v St. Laurent-sur-Sèvre. K smrti zemdlený vystoupil na kazatelnu a kázal o mírnosti Pána Ježíše při zrádném polibku Ježíšově a pohnul posluchače k hojným slzám. Po kázání těžce nemocen ulehl. Při úplném vědomí nařídil ještě vše, čeho bylo třeba ohledně svých dvou řeholních společností a připravoval se potom k smrti. Zástupy, jež kolem jeho lůžka se tísnily, opětovně žehnaje křížem a těše, upadl v hlubokou mdlobu; když se z ní probрал, zvolal třesa se, ale hlasitě: „Marně na mne útočíš; jsem mezi Ježíšem a Marií. Díky Bohu a Marii! Jsem u cíle, již nemohu hřešiti!“ Po těchto slovech zesnul tiše dne 28. dubna 1716 ve věku 42 let. Kostí jeho odpočívají v kapli Panny Marie ve chrámě v St. Laurent-sur-Sèvre; tam také obě jeho řeholní společnosti přeložily své hlavní sídlo.

Dne 22. ledna r. 1888 byl od papeže Lva XIII. v den, kdy slavil své kněžské druhotiny, prohlášen blahoslaveným a jeho svatořečení se připravuje.

Blah. Grignon zanechal nám vzácný spis, vpravdě „zlatou knížku“, *Pojednání*

*o pravé pobožnosti k P. Marii*, v němž učí dokonalému zasvěcení sebe Panně Marii čili *svatému nevolnictví*. O témž jedná kratší spisek *Tajemství Mariino*. Kromě jiných spisů složil též mnoho básní a písní, jež jsou perlami duchovní poesie a jež by samy vydaly dva silné svazky. Svátek jeho se slaví ve výroční den jeho smrti 28. dubna.

## 84. SVATÍ A SVĚTICE JINÝCH

### ŘÁDŮ VE STOLETÍ XVII.

ALAN DE SOLMINIHAC, řeholní kanovník chancelský, † 31. prosince 1659. (Acta Apost. Sedis 1927, p. 258.)

Bl. ISABELLA DE CUNHA, řeholnice cistercienská v Odivellae v diecési Lissabonské. Zemřela roku 1618. Svátek 16. ledna.

MARKÉTA OD NEJSV. SVÁTOSTI, karmelitka beaumská, † r. 1648. Památka 20. května.

ISABELLA DE JESU, členka III. řádu karmelitského, † r. 1682. Památka 29. června.

ANDREANA (či Ondřejka), karmelitka neapolská, † roku 1688. Památka 30. března.

Bl. MARIA DE ANGELIS, karmelitka turinská, † r. 1717. Svátek 19. prosince.

Bl. HEŘMAN VAVŘINEC, řeholní bratr řádu karmelitánského v Paříži, byl zprvu kuchařem, pak obuvníkem svého kláštera. Říkával: „Jedním mým utrpením je, že nemám žádného utrpení.“ A když byl stížen bolestnou nemocí, řekl:



„Rád bych ty bolesti snášel až do soudného dne.“ Kdysi ho navštívil arcibiskup cambrayský, spisovatel Fenelon a tázal se ho: „Kdyby ti Bůh dal na vybranou, buď déle žítí, aby sis rozmnožil zásluhy anebo býti přijat do nebe, co bys vyvolil sobě?“ Heřman odpověděl: „Ponechal bych volbu Bohu.“ Svátek 18. července.

Ct. DOMINIK OD JEŽÍŠE A MARIE narodil se 16. května 1559 v městečku Calatayudu prov. tarragonské ve Španělsku. Už v šestnáctém roku svém vstoupil do karmelitského kláštera; r. 1590 přestoupil k témuž řádu od sv. Terezie a od sv. Jana od Kříže reformovanému. Vyznačoval se vzdělaností a ctností. Byl zvolen vrchním představeným téhož řádu. Papež zavolal jej do Říma za svého rádce. Papežové i panovníci jej vysílali ke dvorům panovnickým jako vyslance v záležitostech církevních i světských. Na rozkaz Pavla V. odebral se Dominik do Rakouska a připojil se k vojsku vévody bavorského Maxmiliana, když táhlo do Čech proti odbojným stavům. Takto Dominik byl jeho průvodcem i při bitvě na Bílé Hoře. Vrátil se do Říma pracoval Dominik na zřízení kongregace de Propaganda fide. Papež Urban VIII. opět jej poslal do Vídně r. 1629 projednávat církevní otázky. Tehdy nebydlil v klášterní cele, nýbrž musil se ubytovati v císařském hradě. Restauroval a odevzdal veřejné počtě dva pomníky, jeden Panny Marie Vítězné v Římě, druhý Panny Marie Milostivé (nazývané: s nakloněnou hlavou) ve Vídni. Zemřel 16. února 1630. Proces o jeho blahorečení byl sice brzy po jeho smrti

zahájen ale přerušen a na rozkaz Pia X. znovu projednáván. Památka 16. února.

DOMINIK *od dítěte Ježíše*, cistercienský řeholník v Nucale ve Španělsku, jenž r. 1661 v pověsti svatého zemřel. Památka 12. září.

Sv. ANNA GARCIA narodila se r. 1549 blízko města Ubalde ve Španělsku. Když jí bylo 10 let, ztratila matku. Anna pásla dobytek; libovala si v samotě a umínila si, že život svůj zasvěti službě Boží. Když dospěla, chtěli ji její bratři provdati. Sešli se v úmyslu přemluvit ji, aby se stala snoubenkou jistého mladého muže, jež k sobě pozvali. Anna zavolána byvši dostavila se s tvářemi pošpiněnými a v šatech zalátaných. Prohlásila, že se nechce vdávati. Chtěl-li se některý jí přiblížiti, zapudila ho zasmužilou tvář. Bratři posléze dovolili, aby vstoupila do karmelitského kláštera. Anna sloužila v klášteře všem ochotně. Vynikala nábožností, vzornou poslušností a láskou k chudobě. O věcech pozemských nerada mluvila. Nikdy nežádala v nemoci zvláštního pokrmu nebo potřebné služby, ale vždy vděčně přijala, co jí bylo nabídnuto. Byla vyslána se 4 jinými do Francie zřídit tam kláštery svého řádu. Zemřela ve stáří 77 let v klášteře pařížském r. 1265. Svátek 8. června.

Jiná zpráva dává: *Anna a Jesu* (rozená z *Lobery*) vstoupila do kláštera karmelitek v Avile ve Španělsku a stala se rádkyní sv. Terezie. Zemřela v Bruselu 4. března 1627.

Ct. FILIPJENINGEN, narozený 1642 v Eichstättenu, vstoupil do Tovaryšstva

Ježišova, stal se misionářem v Německu tak horlivým, že nazýván byl „der Rieser Apostel“. Žil tak přísně, jako by andělem byl, nedbal o pokrm, nápoj a spánek. Lidé uslyševše o jeho příchodu říkali: „Svatý opět přišel.“ On však se nazýval nafouklou ropuchou. † r. 1704 v Ellwangen. O jeho svatořečení se jedná. Svátek 9. února.

Bl. MARIA OD VTĚLENÍ, dříve hra-běnka Guartová, narodila se r. 1565 v Paříži a vdala se za Acaria, úředníka královské pokladny. Měli šest dětí. Její dobročinnost byla tak veliká, že král Jindřich IV. a Maria Medicejská rozdělovali almužny chudým nepřímou její pomocí. „Dva díly světa viděly pokoru a obětavost Marie od Vtělení“, dí životopis. Maria uvedla do Paříže karmelitky od sv. Terezie reformované, uršulinky i oratoriány. Odebrala se do Kanady a tam v Quebecu založila klášter Uršulinek. Ale přitom nezanedbávala povinnosti rodinných. Ovdověvši stala se karmelitánkou. Modlívala se: „O Bože! odpusť mi všechny zlé příklady, které jsem kdy dala.“ Stala se představenou ve svém klášteře. Maria je vzorem jako panna, manželka, matka, vdova, jeptiška a představená. Zemřela 18. dubna 1618. Svátek 18. dubna.

Bl. FRANTIŠEK DE POSADAS pocházel z Kordóvy ve Španělsku; rodiče jeho se živili prodejem zeleniny. Otec umřel, matka se znovu provdala. František se učil řemeslu, potom vstoupil do řádu sv. Dominika. Byl horlivým misionářem; lidé se na jeho kázání hrnuli v zástupech. Zemřel r. 1713 ve stáří 69 let. Svátek 20. září.

Bl. MARTINA, dominikánka v Saragosse ve Španělsku, † r. 1635; svátek 11. listopadu.

Ct. ANEŽKA DE JESU byla dcera řemeslníka. Kdysi šla mimo tančící, ti ji také lákali k tanci, ale nesvolila. Kdysi ukradla několik jehel v obchodě, ale lítostí nad hříchem jatá vrátila se do obchodu ihned a nahradila je. Vstoupila do III. řádu sv. Dominika, a to do nově zřízeného kláštera v Langeacu, a obdržela příjmi „de Jesu“. Žila přísně. Odpočívala po 9 let na holém prkně, nemajíc pod hlavou nic než kus dřeva. Poslouchala představené bez odmluvy. Kdysi jí poručila představená, aby šla kázat před kněžími. Poslechla. - Kdysi tázal se jí jistý kněz: „Blaze-li žijete, vysvatá?“ Zármutkem nad touto otázkou div neonemocněla. - Dopisovala si s knězem Janem Jakubem Olierem, farářem u sv. Sulpice v Paříži, k němuž ji pojila svatá láska. Zemřela ve stáří 34 let roku 1634. Pamatka její 17. (nebo 19.) října.

Bl. ALŽBĚTA A JESU, dominikánka v Paříži, † 1677 ve věku 64 let. Svátek 5. prosince.

ALŽBĚTA DE RANFAING narodila se v Remiremontu, provdala se za šlechtice Duboisa; po jeho smrti šla se svými třemi dcerami do města Nancy a založila tam dům pro osoby padlé. Je zakladatelkou družiny řeholnic Notre Dame de Refuge (t. j. od Útočiště).

Bl. JOHANNA DE L' ESTONNAC narodila se r. 1556 v Bordeaux z rodiny vznešené; otec byl katolík, matka kalvíňka. Johanna milovala víru katolickou.

Když bylo Johanně 17 let, provdala se podle vůle otcovy za markýze z Monteferrantu. Dokonale plnila křesťanské povinnosti. Po čtyřiadvacetiletém manželství, z něhož vzešlo 5 dětí, Johanna ovdověla. Dvě dcery vstoupily do řádu annunciátek; sama vstoupila do řádu sv. Františka, ale že byla slabého těla, byla propuštěna. Napsala pravidla nového řádu, podobného jezuitskému, jehož úkolem bylo vychovávat ženskou mládež. Řád se nazýval „Dcery naší milé Paní“ a byl připojen k benediktinskému. Bordeauxský biskup chtěl, aby řád byl spojen s uršulinkami, ale Johanna toho nedopustila. Zemřela 2. února 1640 ve stáří 84 let. Svátek 2. února.

Ct. ANNA ANTIGO, klariska ve Španělsku, zemřela 28. září 1676. Památka 28. září.

Bl. BENEDIKT AB URBINO, františkán v Římsku, † roku 1625; svátek 11. května.

Bl. HELENA ENSELMINI, klariska v Arcelli (v předměstí Padovském), † roku 1642. Svátek 4. listopadu.

Bl. JAN DE PRADO v Morgoleju ve Španělsku, františkán mučedník v Maroku, † roku 1631. Svátek 24. května.

Bl. THADDAEA, členka III. řádu sv. Františka v Toskánsku, zemřela r. 1649. Svátek 2. října.

Sv. JOSEF DESA KUPERTINSKÝ narodil se r. 1603 v městečku Kupertinu v bývalém království neapolském. Otec jeho ručil za kohosi a nemohl zaplatiti; soudní sluha přišel vymáhat dluh. Matka jsouc v pozhnaném stavu polekala se a

utekla do chlěva. Tam porodila. Proto dána synáčkovi jména Josef Maria. Josef jako dítě měl ústa stále pootevřená. Děti se mu smály a říkaly mu „bocca aperta“, t. j. otevřená huba! Na koleně se mu utvořil otevřený, hnijící otok, na hlavě šeredná vyrážka; děti utíkaly před zápachem z otoku vycházejícím, žádné si nechtělo s Josefem hráti. Bohabojní rodičové jej vedli ke ctnostnému životu. Josef ztrávil dětský i jinošský věk v nevinnosti a v milé prostomyslnosti. Dospěv churavěl dlouhou a bolestnou nemocí. Když se uzdravil, učil se obuvnictví. Ale víc a více toužil po jiné dráze, po cestě k dokonalosti. I umínil si, že vstoupí do řádu sv. Františka. Byl přijat v klášteře neapolském za sluhu. Ale protože pro své slabé oči v kuchyni mnoho zmatků způsobil, byl po osmi měsících z kláštera propuštěn. Bylo mu, jako by mu kůži byli sedřeli s těla. Styděl se přijíti domů. Doma zakoušel od matky mnoho výčitek. Proto říkával později, že mu netřeba konati noviciát, neboť prý zakusil od přísné své matky dosti svízelnů.

Posléze byl na přímluvu svého strýce Donáta, františkána, přijat ve františkánském klášteře v Della Grotella. Ježto neměl potřebného školského vzdělání, byl vřazen do počtu klášterních bratří. Ale Josef se vzdělával pilně ve vědomostech počátečních a později ve vědách bohoslovných a složiv řeholní sliby, byl posvěcen na kněze. Netoliko zevrubně zachovával pravidla řeholní, ale také mrtvil své tělo žíněným rouchem, bičováním, postem. Byl dokonale poslušný. Říkával, že po-

slušnost ho vede jako slepce a že by raději umřel, než by neprokázal povinnou poslušnost. Čistotu panickou si zachoval beze vší úhony a nedal si ji zkaliti sebe prudším pokušením. Odumřev takto světu i sám sobě, mival nepříjemný pocit v těle, kdykoliv se k němu přiblížil člověk necudný, a z pocitu toho poznával hříšnost jeho.

V srdci Josefově hárala vroucí láska k Bohu a uváděla jej do stavu vytržení mysli, při němž nazíral na věci nadpřirozené a kochal se svatou radostí. Bůh jej ozdobil moudrostí, prozíraním srdcí lidských a jinými milostinami. Učenci rádi hovořili s Josefem a vzdělávali se jeho řečí. Jeden z nich řekl: „U Josefa se učím více nežli z knih nebo z rozpravy s učenci.“ Josef pečoval o spasení lidí, s nimiž mu bylo jednati. Také se snažil mírniti bídu lidí chudobných a strasti lidí nemocných. Ze své lásky nevylučoval ani lidí zlých, kteří ho pomlouvali a jemu všelikým způsobem křivdili. K přátelům i k nepřátelům osvědčoval lahodnou přívětivost a laskavost. Všude byl ctěn. I velmožové se podívali svatosti jeho života. Ale hluboká pokora jeho zůstala vždy stejná. Pokládal se za hříšníka a říkal, aby po jeho smrti hodili jeho tělo někam na takové místo, kde by památka jeho úplně zanikla.

Měl také odpůrce. Ti upozornili inkvisici na něho; byl zavolán, ale Josef se ospravedlnil a shledán byl beze vší viny a úhony. Na rozkaz papeže Innocence X. bylo Josefovi odejít z Assisi. Neví se, pro jakou příčinu. Josef sám se tomu divil, ale poslechl ihned. Bylo mu nařízeno, aby

se odebral ne do františkánského kláštera, nýbrž ke kapucínům v Petra rubea (v diecési Montefeltro, v papežském území). Ale i tam se za ním hrnul lid v zástupech. Josef nesměl ani tam, ani ve Fossombrone veřejně sloužiti Mši svatou. Pak zase měl odejít do Ossima (Auxim v kraji Picenském). „Ne do Assis,“ řekl papež, „neboť tam je dost jednoho svatého, svatého Františka.“

V Ossimu pak Josef zemřel stár jsa 61 let r. 1664, 18. září. Svátek 18. září.

Sv. PACIFIK narodil se r. 1653 v městy si San Severinu v kraji ankónském z rodičů bohatých a nábožných. Liboval si už jako dítě v modlitbě a naslouchal rád kázání a křesťanskému cvičení. Rodiče jeho přišli nezaviněným způsobem na mizinu. Zemřeli, než Pacifik dospěl. Sirotka vzal do domu jeho strýc, muž drsný, jenž s ním přísně nakládal a jenž také strpěl, aby služebníci se sirotkem surově jednali. Pacifik konal těžké práce domácí, a přece mu bylo snášeti ústrky a příkoří. Někteří příbuzní dozvěděvše se, jak nemilosrdně s ním nakládá, chtěli ho k sobě vzít, ale on poděkoval za dobrou vůli řka, že se mu vede dobře. A vedlo se mu vpravdě dobře, neboť byl se již odevzdal do vůle Boží; v odříkavosti byl utvrzen, takže mír a radost sídlily v jeho duši.

Pacifik vstoupil r. 1670 do řádu sv. Františka přijat byv v kláštere Menších bratří observantů v biskupství ossimském. Konal v poslušnosti a v pokoře práce nejopovrženější. Někteří řeholní bratři se mu posmívali řkouce: „Nejsi tak svatý, jak

se děláš; nevěříme ti!“ Pacifik odpověděl: „Správně o mně soudíte.“ Vzdělával se v počátečních vědomostech a v teologii a složiv řeholní sliby, byl posvěcen na kněze.

Žil přísně; postíval se třikrát do téhodne o chlebě a vodě, jindy se spokojoval chudičkou stravou. Odpočíval jen málo, na tvrdém loži, bičoval se třikrát denně, nosíval kolem beder ostrý pás, chodíval bos i za nepohody a za zimy. Čistotu panickou si uchránil po celý život bez poskvrny. Dojemná byla jeho pokora. Ač byl kvardiánem kláštera v San Severinu, sedával při společném stole na místě posledním. Radoval se, byl-li ponížen a potupen, a přál si zůstatí světu povždy neznám a ukryt. Tajil se tím, co vykonal dobrého a bohumilého. Poslouchal nejen svých představených, ale i svých řeholních bratří. Sám jsa chud přál si, aby všichni křesťané se varovali pýchy a všelikého přepychu; proto horlíval na kázáních proti hýřivosti a marnotratnosti; proto prohlížel jizby řeholních bratří, není-li v nich něco, co by odporovalo řeholní chudobě. - Slidmi trpícími měl upřímnou soustrast, poskytoval jim hmotné pomoci anebo jim alespoň vyhledával dobrodince. V hovorrech býval na slova skoupý, ale byla-li řeč o Bohu a spasitelných věcech, býval hovorový a výmluvný. Radoval se, byla-li čest a chvála Boží šířena, a rmoutil se, byl-li Bůh urážen a jméno jeho zneuctíváno.

Pacifikovi bylo skoro po celý život snáseti různé bolesti a soužení. Otevřely se mu nohy a vyrazily se na nich bolestné

vředy. Z úzkostlivé stydlivosti čistil a obvazoval si rány sám, nedopouštěje, aby se ho někdo dotýkal. Nebylo mu ještě ani 40 let, ohluchl; později i oslepl. A ještě jinými chorobami byl sužován, takže v posledních letech nemohl skoro s lůžka ani sestoupiti. I když oslepl, dával se k nemocným lidem voditi, aby jim byl těšitelem.

Když cítil, že se blíží smrt, přijal svaté svátosti, poděkoval Bohu za všechna obdržená dobrodiní a maje blažený úsměv na tváři, tiše skončil 16. září roku 1721. Svátek 25. září.

Bl. BONAVENTURA DE POTENTIA narodil se v Potenze v Neapolsku. Byl františkánem a zemřel r. 1711. Svátek 26. října.

FRANTIŠEK GIRY narodil se r. 1635 v Paříži. Otec jeho byl slavný advokát. František vstoupil do řádu sv. Františka v Chaillotu. Sepsal životopisy svatých. V noci konával z pokory nejpovrženější práce na místě služebníků, aniž by to věděl. Míval heslo: Nescire et nesciri, t. j. neznati a neznán býti. Nerad mluvil s osobami ženského pohlaví. Říkával, že se s nimi má jednati „breviter et dure“ (krátce a stroze). Zemřel 20. listopadu 1688. Památka 20. listopadu.

MAXIMILIÁNA, hraběnka bavorská, svobodná, členka III. řádu sv. Františka, † r. 1638. Památka 14. února.

PETR ZE ZVORNÍKU v Bosně, františkánský misionář, zemřel v žaláři roku 1692 v Orsově v Srbsku. Památka jeho je 27. října.

MIKULÁŠ SAGE narodil se v Kala-

brii z rodu rolnického. Vstoupil do řádu Minimů, t. j. sv. Františka de Paula a byl v klášteře kuchařem a zahradníkem. Kdysi přišel provinciál do kláštera a aby Mikuláše vyzkoušel, řekl mu s velkou přisností, že je pokrytec a že není hoden ani koňům čistiti nohy. Různými strastmi byl sužován. Zemřel stár jsa 60 let dne 3. února 1709. Památka 3. února.

Bl. MIKULÁŠ DE LONGOBARDI, syn rodičů velmi chudých v Longobardi (v Kalabrii), řeholní bratr, mnohým utrpením zkoušený, zemřel v domnění svatosti r. 1709. Svátek 12. února.

PETR MORAU založil klášter „Nejmenších“ v městě Soissonsu. Přeložil životopis sv. Františka z Pauly z italštiny do francouzštiny. Panickou čistotu zachoval, ačkoliv mu bylo čeliti velkým pokušením. Říkával, že mnich má býti v ruce představeného měkkým voskem. Zemřel 31. března r. 1626. Památka jeho je 31. března.

Sv. FRANTIŠEK JERONYM (Franciscus a Hieronymo) narodil se roku 1642 v městysi Kryptalee (bliže Tarentu v jižní Italii). Od rodičů byl zbožně vychován. Vysvěcen byv na kněze, vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a utvrzoval se čím dále tím více v lásce k Bohu a k bližnímu, v hrdinné trpělivosti a v ostatních cnostech. Záhy byl nazván „knězem svatým“. Prál si být misionářem u Japonců, ale řeholní představení mu vykázali působišťe ve vlasti a ustanovili jej představeným misii v Neapoli. Ač byl zdraví charakterného, konal po 40 let horlivě úrad misionáře v městě a v okolí, kázal, navště-

voval nemocné, staral se o duchovní a tělesné blaho galejníků; snažil se přivésti lehkomyšlné ženy k pokání a k spořádanému životu. Zavedl generální přijímání věřících každou neděli v měsíci. Počet komunikantů dosahoval počtu 15.000. František konal duchovní cvičení dle návodů sv. Ignáce kněžím, řeholníkům a studujícím. Zasluzný život skončil blaženě r. 1716 maje 74 roků. Svátek 11. května.

Ct. LUDVÍK „DE PONTE“ narodil se ve Valladolidu ve Španělsku a vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Byl výborným vůdcem duchovním. Napsal cenné asketické knihy. Zemřel 70letý r. 1624. Památka 16. února.

Sv. FRANTIŠEK REGIS narodil se 31. ledna 1597 ze šlechtického rodu v Fontcouverte v diecési narbonnešské a obdržel na křtu jména Jan František. Liboval si už v mládí ve zbožnosti a v tichém životě. Vyspěv v jinocha, byl poslán do jezuitské školy v Beziersu. Tam utvořil kroužek se šesti zbožnými spolužáky a žil s nimi dle jistých pravidel po způsobu klášterníků. Stýkali se co nejméně se světem a žili jen modlitbě a studiím. František vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova v Toulouse a byl vysvěcen na kněze. Rád by se byl odebral do dalekých krajín zámořských zvěstovat pohanům evangelium, avšak na rozkaz řeholních představených se věnoval úradu misionářskému ve své vlasti.

Působil nejvíce v Languedocu a okolí. Kázal, učil, zpovídal, navštěvoval nemocné i vězně, sbíral almužnu pro chudé.

Zimní pak dobou, kdy vesničané měli klid, konal misie po vesnicích. Nelekaje se obtíží cestoval po horách sněhem zavátých a ledem pokrytých vyhledávaje míst, kde by mohl působiti k blahu bližních. Kázal denně několikrát a často bylo nutno jej vysíleného odnésti s kazatelny anebo ze zpovědnice. Požíval jen skrovného pokrmu, jež si vyžebal; spával jen málo a to na holé zemi; nosil na těle žini a bičoval se až do krve. Panickou čistotu uchoval neporušenou až do smrti. Nejomrzelejší práce konati bylo mu nejmiřejším potěšením.

František Regis planul horoucí láskou k Bohu a z této lásky horlil pro spasení bližních, neštítě se žádných obtíží, aby je odvrátil od hříchů a aby je vedl na cestu svatých ctností. Zřizoval útulny pro zpustlé ženy a dívky, aby přivykly spřádánímu životu. Také se snažil rozlučovati nepořádná manželstva. Jistý muž žil ve hříšném poměru se ženou; František usiloval je uvésti na cestu pokání; muž rozružen uhodil ho do tváře. Ale František prohlásil, že je hotov i život položit, jen aby zamezil další urážení Boha. Jiný muž ve smilstvo zabředlý strhl kdysi Františka do kaluže a vztekle po něm šlapal. Jiní vilníci mu hrozili dýkou. Ale trpělivost Františkova byla nevyčerpatelná. Lásku k bližnímu osvědčoval skutky tělesného i duchovního milosrdenství. Lid ho nazýval „otcem chudých“. Horlivému tomu misionáři podařilo se mnoho bludařů kalvínských i mnoho zarytých hříšníků obrátiti a polepšiti.

Koncem r. 1640 chtěl konati misie

v dědině Lalovesce v diecési viennské. Ubíral se cestami sněhem a ledem pokrytými do oné dědiny ve vysokém pohorí položené. Bylo mu přenocovati v otevřeném, polozbořeném salaši, i nastudil se. Zimnice jím lomcovala. Druhého dne s namaháním se dovedl až do dědiny Lalovesce. Na Boží Hod vánoční i na den sv. Štěpána kázal a zpovídal, až slabotou omdlel. Ve farním domě chystal se na smrt. Přijav svaté svátosti zemřel dne 31. prosince 1640, jsa 43 let stár. Svátek 15. června. Roku 1826 byl v Paříži založen spolek sv. Františka Regis, jenž usiluje pomocí hmotnou i duchovní o to, aby lidé ve hříšném poměru žijící vešli ve svátostní svazek manželský. Spolek ten byl i v Praze založen.

Bl. BERNARD OFIDSKÝ narodil se dne 7. listopadu 1604 v Ofidě z rolnických rodičů. Otec se jmenoval Josef Peroni; dal synu při křtu jméno Dominik. Hošík byl povahy tiché a dobrosrdečné. Když některý z jeho bratrů měl pro neposlušnost býti potrestán, Dominik chtěl trest vzíti na sebe řka: „Potrestejte raději mne, a já, čemu on se vzpírá, učiním za něho!“ Vyspěv pásal ovce; rád dlel o samotě; pohrdal marnostmi světskými. Čistotu panickou zachoval si neposkvřenou. Toužil po povolání, kde by v tichosti a pokoře mohl sloužiti Bohu. Se svolením otcovým vstoupil do kapucínského kláštera v Ofidě a zvolil si řeholní jméno Bernard.

Bernardovi nebylo břemenem, zachovávat řeholní pravidla, neboť byl z mládí zvyklý sebezapíravosti. Vítězně přemáhal

smyslnost. Z Ofidy byl poslán do kláštera v městě Fermu; tam ztrávil 38 let. Jako řeholní bratr měl povinnost pečovat o řeholníky zestárlé a nemocné. Osvědčoval se jim mnohými službami, byť sebe obtížnějšími. Tiše snášel jejich vrtochy. Pro příkladnou trpělivost získal si všeobecnou úctu. Roku 1664. byl poslán do Ofidy, aby tam sbíral almužnu pro klášter. Za almužnu hmotnou dával Bernard almužnu duchovní; udílel lidem moudrá naučení, smiřoval rozvaděné, tišil různice, přinášel mír do rodin, vléval útěchu do duší lidí nemocných.

Časem staly se ty obchůzky Bernardovi velmi obtížnými, zvláště v zimě; tím více, protože pod řeholním rouchem nosil rouchožíněné. Ale Bernard rád snášel kříž svého povolání říkáje: „Ať jen trpí hříšné tělo, má-li se mu kdysi dostati odměny!“ - Podle vůle představených měl z Ofidy býti přeložen do kláštera askalského. Ale Ofidští se tuze přimlouvali, aby jim byl ponechán. Tak se i stalo. A když posléze byl pro vysoké stáří neschopen konati obchůzky a namáhavé cesty, byl ustanoven klášterním vrátným. Lidé zvyklí na jeho laskavost a dobrotivost přicházeli za ním k bráně prosit o radu, poučení a útěchu. Přinášeli mu dárky a on z nich udílel almužnu chudšům. To však nebylo vhod některým řeholním bratřím; ti ho obžalovali u provinciála, že prý klášter trpí jeho přílišnou štedrostí. Provinciál se přede všemi bratřimi prudce osopil na Bernarda. Bernard pokleknuv, tiše a pokorně vyslechl pokárání. Za nedlouho se ukázalo, že obžaloba byla nespravedlivá. Odtud

si ho spolubratři velmi vážili. Bernard smýšlel o sobě pokorně. Dostoupil tak vysokého stupně ctnosti, že bratři i cizinci ho pokládali za muže svatého.

Když Bernard se na smrt roznemohl, složil životní zpověď, přijal svátosti umírajících, rozloučil se tklivě s bratřimi a požádal představeného za požeňání řka: „Pane guardiáne, dejte mi své požeňání, abych mohl vejiti do ráje!“ Dojat odpověděl guardián, že sám žádá od Bernarda požeňání pro sebe a pro ostatní řeholní bratry. Umírající kmet poslechl, pozdvíhl pravou ruku, držící kříž, a požeňav všem, skonkal tiše dne 22. srpna 1694. Svátek 11. září (nebo 22. srpna).

Sv. JAN JOSEF OD KŘÍŽE narodil se r. 1654 v Ischii v Neapolsku. Již v mládí nenáviděl chlapeckých žertů a liboval si v modlitbě a mlčení. Rád rozjímal o umučení Páně a o Svátosti oltářní. Jsa šestnáctiletý vstoupil do tuhého řádu mnichů bosáků podle zásad sv. Petra Alkantarského. Byl první Ital-bosák této řehole, již v Itálii rozšiřoval jistý Jan od sv. Bernarda. Práví se, že Jan Josef pomohl zakládati klášter v Alifách v Piemontsku. Později se stal provinciálem bosáků italských. Vystavěl si u kláštera poustevnu a žil nadmíru přísně. Po 64 let nosil totéž hrubé roucho na holém těle; po 24 let živil se jen chlebem a ovocem. Mluvil zřídka a téměř šeptem. Trýznil své tělo bičováním, pásem žíněným, který byl opatřen železným křížem. Odtud má jméno „od kříže“. Zemřel r. 1734 v Neapolském klášteře byv mrtvicí raněn. Svátek 5. března.



Bl. JOSEF MARIA THOMASUS (či Thomasius) narodil se r. 1649 na ostrově Sicílii jako syn vévody z Palmy a byl bohabojně vychován. Jeho bratr Ferdinand zemřel 23 letý. Josef studoval v Římě v knihovnách archeologii a kulturní dějiny křesťanské. Časem ho zachvacovala zasmušilost, ale opět se uzdravil. Vstoupil do řádu theatinského. Kdysi žádala jistá vdova, aby po své smrti byla pohřbena v theatinském kostele, a slíbila, že dá klášteru v odměnu svůj vinohrad. Avšak její syn se tomu vzpíral, neboť by byl utrpěl škodu. Josef rozhodl: Syn podrží vinohrad, matka bude v kostele theatinském pohřbena bez jakékoliv náhrady. Toto rozhodnutí bylo ode všech chváleno. Josef stal se r. 1712 kardinálem. Za služebníky bral si rád muže znetvořené nebo kulhající. Zemřel dne 1. ledna 1713. Svátek 24. března.

Ct. KAREL Z CONDREU narodil se na zámku francouzského krále. Otec tam byl velitelem a jsa duší tělem voják, nedal svého synáčka ani chovati od některé ženy, aby prý v něm nebylo nic zženštilého. Když Karel vypěl, vstoupil do kláštera oratoriánů. Kázával jemně a lahodně. Johanna Chantalská říkávala: „František Saleský vyučoval lidi, Pater Condreu je způsobilý vyučovati anděly.“ Zemřel r. 1641. Památka 29. února (nebo i 7. ledna).

ANTONÍN YVAN narodil se r. 1576 v Riaus v diecési aixské ve Francii. Už jako chlapec rozdával chudým dětem šaty, nánožky, botky, byť ho za to matka kárala nebo bila. Dospěv vstoupil k minoritům v Pourrières, ale v čas hladu byl

propuštěn. V Avignonu se sešel s knězem Caesarem de Bus. Byl ustanoven duchovním správcem v kterési dědině v krajině Provence. Vstoupil do kongregace oratoriánů. Založil za pomoci jisté Marie Magdaleny od Trojice „kongregaci Naší Paní milosrdné“. První dům byl v Aixu. V Paříži byl téměř dílu nápomocen kněz Olier. Antonín zemřel 8. října 1653. Památka 8. října.

## 85. SVATÍ A SVĚTICE XVII.

### STOLETÍ

*V Africe, Asii a v Americe.*

FRANTIŠEK DE CAPILLAS, kněz řádu sv. Dominika, umučen byl dne 22. ledna 1648 v Číně od Tatarů.

DER GOMIDAS KEUMURGIAN (= Kosmas de Carboniano) narodil se r. 1656 v Cařihradě, oženil se s dívkou jménem Nymfa, stal se knězem armenským. Pro svou horlivost byl od odpůrců jat a dne 5. listopadu 1717 popraven.

CHERUBIN CALATAGIRONE, františkán - misionář byl r. 1650 v Sudanu od domorodců sněden. Památka 23. června.

DERMITIUS O' HURLEY, arbibiskup casselenský, *Kornel O'Devany*, biskup connorský, *Albert O'Brien*, domorodec a soudruhové mučedníci, počtem 257 ze XVI. a XVII. století.

Bl. APOLLINARIS, snad františkán, byl r. 1617 v Arimě v Japonsku usmrcen. Svátek 31. května či dle misálu 12. září.

KAMIL KONSANTIUS, T. J., byl

roku 1622 v Japonsku upálen. Památka 15. září.

Bl. MICHAĚL CARVAGLIO, T. J. byl r. 1634 v Omuře v Japonsku pozvolna upálen. Svátek 25. srpna.

Ct. TOMÁŠ NISCIFOR, Japonec, vychovanec jezuitů, byl 22. července 1633 na hranici slabým ohněm upálen. Památka 23. července.

Ct. TOMÁŠ TZUGI, jezuita z Nagasaki, byl r. 1627 slabým ohněm upálen. S ním i Ludvík Maqui, jenž Tomáše pohostinstvím přijal. Památka 7. září.

PETR ZUNIGA, augustinián, mučedník v Japonsku. Památka 2. března.

ALBERT MECZYNSKI, T. J., byl od Japonců pověšen hlavou dolů a usmrčen r. 1643. Památka 23. března.

DIDAK KARVALLIJ, jezuita z Portugalska, zemřel 22. února 1624 v Japonsku, byv obnažen a 12 hodin držěn v ledové vodě. Památka 27. února.

JERONYM DE ANGELIS, T. J., mučedník v Japonsku; památka 5. prosince.

BARTOLOMĚJ GUTTIEREZ, mučedník v Japonsku; památka 2. března.

ŠIMON JEMPO, T. J., mučedník v Japonsku; památka 5. prosince.

FERDINAND (a s. JOSEPHO), mučedník japonský. Památka 2. března.

ANNA (MARIA) A JESU DE PAREDES narodila se v Quitu ve střední Americe. Záhy vynikla čistotou mravů a nábožností. Jsouc desítiletá učinila sliby chudoby, čistoty a poslušnosti. Když vyrostla, uslyšela kdysi chválu tří mučedníků z Tovaryšstva Ježíšova, kteří v Japonsku život svůj za Krista položili. I byla

nadchnuta též jíti k pohanským národům a zvěstovati víru křesťanskou. Protože jí to nebylo možno, uchýlila se do komůrky otcovského domu, z které nevyšla, leč běželo-li o skutky pobožnosti nebo dobročinnosti.

Mrtvila své tělo podivuhodným způsobem. Nosila žíněné roucho se železnými řetízky; ověňčila se trnovou korunou; odpočívala na tvrdém loži, jež pokrývala ostrým trním; živila se pouhým chlebem v míře nejskrovnější. Byla stále dobré mysli; snažila se radou, povzbuzováním a modlitbou vésti lidi, s nimiž se stýkala, k mravnému životu a ke ctnosti. Byla nazývána „lilii Quitskou“. Zemřela morem roku 1645, majíc 26 let. Svátek 2. června.

ANNA AB ANGELIS MONTEAGUDO narodila se roku 1602; zemřela jako dominikánka dne 10. ledna 1653 v Peru.

Bl. MARTIN PORRES narodil se roku 1579 v peruánském městě Limě. Otec jeho byl rytíř řádu Petra z Alkantary, matka byla mouřeninka, propuštěná z otroctví. Martin se živil holičstvím. Vstoupil do III. řádu sv. Dominika. Že pocházel z mouřeninky, vytýkali mu, že prý není hoden nositi šat duchovní a že galejní služba by mu lépe slušela. I řádovi představení mu činili tento posměch pod záminkou, že chtějí vyzkouseti jeho povahu a pokoru. Ale Martin trpělivě snášel všeliký posměch. Srdce byl útlocitného; byl neúnavný v ošetřování nemocných. Za epidemie osvědčil neomrzelou vytrvalost. Zřídil také sirotčinec a útulek pro dívky, aby nepropadly mravní i tělesné zkáze.

Zemřel roku 1639. Svátek 3. listopadu.

JINDŘICH VÁCLAV RICHTER narodil se dne 7. září roku 1653 v Prostějově na Moravě. Rodiče jeho byli teprve od nedávna obrázení na víru katolickou. Jindřich studoval v Olomouci, v koleji jezuitské. Bydlil u katolické rodiny; dvě dcery této rodiny byly řeholicemi, syn byl členem Tovaryšstva Ježíšova. Jindřich si zamiloval zbožnost a prospíval neúhonnými mravy. Mrtvil své tělo, aby tím snadněji uchoval panickou čistotu bez poskvrny. Zvláštní úctu měl ke sv. Františku Xaverskému a v srdci jeho vzplanula touha, aby také šel k pohanům zvěstovat evangelium a byla-li by vůle Boží, podstoupit smrt mučednickou. Jsa 15letý žádal o přijetí do Tovaryšstva Ježíšova. Nebyl přijat, protože neměl předepsaného věku.

Jakmile se rodičové dozvěděli, že Jindřich míní vstoupiti do řádu jezuitů, rozhněvali se velmi, vzali ho ze studií domů, a když při svém úmyslu setrval, ztloukli ho; i matka bila syna sukovicí, až krvácel z několika ran. Ztýraný jinoch utekl z domu. Cestou se zastavil u kříže na pahorku, a pokleknuv modlil se: „Děkuji Tobě, Pane Ježíši Kriste, že jsem pro Tebe směl trpěti. Nyní jsem sirotek. Buď mi otcem! Panno Maria, budiž mi matkou.“ Pak zamířil k Olomouci, přenocoval kdesi ve stodole a druhého dne dospěl Olomouce. Tam se dozvěděl, že provinciál jezuitů právě odcestoval do Brna. Nemeškal a vydal se na cestu do Brna. V Brně byl do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova přijat. Studia dokončil v Praze a roku 1683 byl

od pražského světícího biskupa Dlouhovského vysvěcen na kněze. Působil horlivě. Vyhledával skryté nekatolíky, učil je katechismu a modlitbám, odbíral jim knihy a spisy kacířské a dával jim za ně katolické knihy a spisy.

Jindřich byl podle svého přání vyslán jako misionář do jižní Ameriky. Ve španělském městě Seville napsal svému otci list na rozloučenou. Rodičové záhy po jeho odchodu litovali, že synu tolik ublížili. Ze sukovice, kterou ho tloukli, dali zhotoviti kříž a před tím křížem se modlivali, vzpomínajíce svého syna. - Loď, na které plul Jindřich se svým průvodcem Samuelem Fricem, rozeným Čechem z Trutnova, řeholním bratrem, přistala v přístavu města Karthageny v Kolumbii; oba pak cestovali do města Santa Fé v Peruánsku. Tam v jezuitské koleji se Jindřich učil jazykům a zvyklostem Indiánů, mezi nimiž měl konati dílo misionářské.

Jindřichovi byl vykázan kmen Kunibů, aby jim byl věrověstem a duchovním pastýřem. Území jejich bylo nebezpečné za příčinou dravé zvěře a jedovatého hmyzu; také se bylo obávati útoku divokých Indiánů. Jindřich shromažďoval divochy po lesích roztroušené a zakládal jim osady; muže učil orbě a řemeslům, ženy pak tkání, přádelnictví a jiným pracím domácím. Všecky pak vedl k životu náboženskému, mravnému. Kdo z osadníků se provinil proti mravnosti, byl od Jindřicha trestán; ale potrestaný uznáv oprávněnost trestu děkoval svému duchovnímu slovy těmito: „Káral's mne jako otec!“

Jindřich byl nejen učitelem a duchovním pastýřem jejich, ale i tělesným lékařem a vůdcem proti útokům divokých sousedů. Když osadníci jeho stonali zimnicí nebo úplavicí, připravoval jim léky z různých třtin, zelin a z ovoce.

Jeho osadníci mu přiváděli z pralesů nové a nové divochy. Jindřich jim dával řemeslnické výrobky, oni pak mu přinášeli papoušky, opice, želví vejce a jiné dárky. Kdysi vedl Jindřich své osadníky proti divokým Pirům a zvítězil nad nimi beze všeho krveprolití. Kmeny Kunibů, Cheberů, Pirů a Remů na řece Ukayale, (která se vlévá do Maroňonu) zanechaly svého dosavadního divokého života. Utvořili křesťanské osady. Jindřich požíval pro příkladný, neposkvrněný život svůj a pro vzácné ctnosti, jimiž se skvěl, lásky a úcty u svých osadníků. Sám napsal v listu do Evropy poslaném, že má z pokřtěných Indiánů velkou radost. Chtěl-li se odebrat po řece z jedné osady do druhé na misie, ihned se mu nabídl až čtyřicet mužů, že ho do té osady dovezou; vystrojili loď a připravili ji tak, aby netrpěl ani slunečním úpalem ani lijavcem.

Ale mezi nově obrácenými Kuniby byli i někteří protivníci víry křesťanské. Za příležitosti výpravy proti sveřepým Cheberům pošval jistý mladý Indián, kterého Jindřich pokřtil a Jindřichem pojmenoval a jehož zvláště sobě oblíbil, Kuniby proti Jindřichovi a vyzval je, aby pobili misionáře a aby pro žádoucí svobodu opět do pralesů se uchýlili. Jindřich se vydal kdysi na cestu k Pirům; tu byl zástupem Kunibů, vedených zrádným od-

chovancem zaskočen, přepaden a ubit. Vražda stala se v měsíci listopadu roku 1696. Památka 3. listopadu.

AUGUSTIN STROBACH narodil se 12. března 1646 v Jihlavě. Rodiče jeho Jan a Markéta byli bohabojní. Že Inuli k Církvi katolické, poznati bylo i z toho, že již dva synové vstoupili do Tovaryšstva Ježíšova a že Augustinovi dali při křtu ještě jméno Ignác a při biřmování jméno Alois. Augustin rád přisluhoval knězi při oltáři; čítal duchovní knihy a záhy si ukládal posty. Kdysi před Velikou nocí chtěl poslední tři dny zůstatí úplně lačen, a když mu to nebylo dovoleno, nahradil si půst třídenním mlčením. Konal studia na jezuitských školách v Jihlavě a vstoupil v Brně do Tovaryšstva Ježíšova; roku 1674 byl v Olomouci vysvěcen na kněze; třetí rok zkoušky si odbyval v Telči.

Roku 1678 se vydal se šesti jinými misionáři z Prahy na cestu zvěstovat pohanům víru křesťanskou. Cílem jejich byly ostrovy Filipínské a Mariánské. Ve španělském městě Seville se zdrželi. Učili se tam umění lékařskému, hvězdářskému a různým řemeslům, aby mohli úspěšně působiti mezi divochy. Roku 1682 šťastně dospěli ostrovů Mariánských či Ladronských (severně od Austrálie). Tam vládli Španělé. Augustinu Strobachovi byl přidělen ostrov sv. Jana a ostrov Rota. Augustin pokřtil mnoho pohanů, poželhal svazkům manželským, vyučoval děti a dospělé nejen náboženství, ale i čtení, psaní a kostelnímu zpěvu.

Avšak jistý pokřtěný domorodec, jmé-

nem Antonín, odpadl od víry a zosnoval na ostrovech Ladronských vzpouru proti Španělům i proti křesťanským misionářům. Nejvíce zuřili vzbouřenci na ostrově sv. Jana. Povraždili několik misionářů. V tu dobu byl Augustin na ostrově Rotě. Umínil si, že se vydá na cestu k ostrovu Saypanu, aby tamějším misionářům dal zprávu a výstrahu. Vsedl na loď, avšak nedaleko ostrůvku Tinianu ho přepadli divoši a vyvěkše ho z lodi na břeh, svázali ho a vedli k náčelníku Kvigagovi, jenž byl úhlavní nepřítel víry křesťanské. Ten se jich vpytával: „Co dělal tento kněz na cestě?“ - „Pořád se modlil dle obyčeje křesťanů,“ zněla odpověď. Náčelník řekl: „Uvidíme, co mu modlitba pomůže.“ Strobach vida, že mu nastává smrt, pravil: „Jsem ochoten pro Boha a víru podstoupit smrt, ale přece bych rád věděl, proč mne chcete zabít? Vždyť jsem vám ničím neublížil!“ Místo odpovědi zamávl divoký Kvigago těžkým kyjem, udeřil Augustina a zabil jej. Tělo Augustinovo bylo spáleno. Stalo se to dne 27. srpna 1684. Lebka a kosti mučednickovy zůstaly v ohni neporušeny. Byly r. 1702 do Jihlavy přeneseny a v tamním jezuitském kostele uloženy. Po zrušení řádu jezuitského byly chovány na Sváté Hoře nad Příbramí. Nyní jsou uloženy opět v Jihlavě. Památka ctihodného Augustina Strobacha, kněze Tov. Ježíšova a mučedníka, 24. srpna.

ROCHUS GONZALES T. J. byl roku 1628 v Paraguay kyjem ubit. Památka 16. září.

Sv. PETR KLAVER narodil se roku

1381 ve Verdu (ve španělské provincii Katalonii) ze šlechtických, ale zchudlých rodičů. Nabyv na jezuitských školách v Barceloně potřebného vzdělání, vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova a byl poslán do řeholního domu v městě Palmě na ostrově Majorce. Tehdy tam byl vrátným Alfons Rodriguez. Tento řeholní bratr stal se duchovním vůdcem Petra Klavera, neboť vynikal vzácnými ctnostmi.

Petr sobě umínil, že bude následovati Františka Xaverského v díle misionářském. Představení svolili. Petr nastoupil r. 1610 námořní cestu do Ameriky. Dostihnuv pobřeží Jižní Ameriky odebral se nejprve do jezuitského řeholního domu v městě Santa Fé, aby dokončil vzdělání bohoslovné. Roku 1616 byl v městě Kartageně vysvěcen na kněžství.

V Kartageně se odbývaly hlučné trhy na černé otroky, dovážené z Afriky. Ti byli po celém pobřeží africkém lapáni a dováženi na americké trhy. Osud jejich byl přežalostný. Bylo jim konati namáhavé práce, ale nepoznali soucitu. Nesnesitelné vedro a žlutá zimnice sužovaly je za letní doby. Z otrockých robot propadali zoufalství. Ale byli také oddáni různým vadám, pověřivosti a smyslnosti. Petr vida jejich osud, byl milosrdenstvím hnut a umínil si, že zasvěti celý svůj život věčnému a časnému blahu těchto ubožáků. K čtyřem obyčejným slibům řeholním přidal si dobrovolně slib pátý, že bude do smrti černých otroků otrokem. Slib ten plnil po čtyřicet let svého zbývajícího života.

Kdykoliv Petr Klaver se dozvěděl, že přistane loď s otroky, šel do přístavu a hleděl si získati jejich důvěru. Nabídl jim pokrm a nápoj, tabák a lahůdky. Nakloniv si je svou vlídností, konal, čeho bylo třeba pro duševní i tělesné blaho jejich. (Učitelem v konání milosrdných skutků byl mu Alfons Sandoval z T. J. po dobu jednoho roku. Sandoval zemřel 15. prosince 1618). Křtil děti na lodi narozené, ošetřoval nemocné otroky, čistil je a vymýval jim rány. Líbal je jako bratry. Všecky pak učil pravdám svatého náboženství. Neopouštěl jich cestou z lodi do vězení, kam byli vedeni. Slabé a nemocné vynášel na vlastních zádech. Kdysi přijela loď s černochoy z Biatry (na Jižní Guinei). Ubozí černochové trpěli úplavicí. Petr Klaver požádal jistou černošku, z otroctví propuštěnou, Magdalenu Mendozovou, jež pocházela z téhož národa jako černoši, aby mu byla tlumočnicí. Neboť neznal řeči jejich. Svolila. Na lodi Petr pozdvihl nemocného, který tam ležel bez pomoci, aby mu připravil pohodlnější lůžko. V té byl od nemocného pokálen. Černoška, nemohouc snést ani pohledu ani zápachu, chtěla utéci. Petr volal: „Magdaleno, pojďte přece ve jménu Páně, vždyť tito nešťastníci jsou našimi bratry!“ Poslechl. Ve vězeních bylo několik set černých otroků pospolu; místnosti byly přesyceny výpary z jejich těl. Kdož vkročili do vězení, nezřídka omdleli pro nesnesitelný puch. Ale Klaver docházel do vězení každodenně. V ruce měl hůl, jenž končila ve kříž, na zádech vak, v němž míval rochetu, štolu, kříž, láhev čerstvé vody a suchary.

Petr Klaver se skvěl neobyčejným milosrdenstvím k trpícím černochoům. Zvláště nemocným sloužil s dojemnou něžností. Myl jim tváře voňavou vodou, chtěje je uchrániti nákazy, opatřil je pokrmem, nápojem, lahůdkami, těšil a povzbuzoval je k trpělivosti. A když nemocní byli obslouženi, obrátil se ke zdravým. Šel jim v ústrety, když se vraceli z práce, objímal je a nechal je, aby si nějaký čas odpočinuli. Pak je zval k pobožnosti a zpovídal je až pozdě do noci. V neděli je svolal na nádvoří, postavil muže v pravo, ženy a dívky v levo, zřídil oltář a sloužil Mši svatou a podával jim Tělo Páně. Domlouval jim, aby se mírnili, na př. v pití a v tanci, v němž si vášnivě libovali. Zpозoroval-li Petr, že tanec zabíhá v necudnost, vkročil mezi tančící, maje důtky v ruku. Rozlučoval osoby hříšně spolu obcující, anebo je sezdával církevně. Na místě oplzlých písní zavládl zpěv pobožných nebo nezávadných písní.

Je podivuhodno, jak se povzneslo náboženské vzdělání a mravní úroveň černochoů. Ale Petr se staral i o tělesné blaho jejich. Černoši, pokud měli zdravé údy a mohli pracovati, dostávali od svého pána všechno, čeho jim bylo třeba k životu. Ale kdož z nich byli již neschopni k práci pro stáří, anebo kdož onemocněli, byli vyháněni bez milosrdenství. Také sirotkové po černoších zůstávali od pánů opuštěni. Těmto nebohým lidem stal se Klaver ochráncem a dobrodincem. Docházel k nim a donášel jim v koši pokrmu. Nezřídka jim dal, co sám si od úst utrl. Neostýchal se žebrat na ně. Rázně

se zastával utiskovaných otroků proti jejich pánům. - Zakusil dosti příkoří od lakotných otrokářů, kterým jeho činnost nebyla po chuti; páni nechtěli svých otroků pouštět na služby Boží. I mnozí černoši odpláceli mu nevděkem a surovostí. Ale Petrova trpělivost byla nevyčerpatelná. Jakmile někde spatřil černé otroky, své svěřence, ihned jeho zchřádlá tvář obživla a nabyla zdravějšího vzezření. Nejvíce zářila jeho křesťanská láska za časů morové rány. Také Klaver onemocněl morem. Uzdravil se sice, ale zůstalo mu třesení údů. Také ruce a nohy už mu dobře nesloužily. Černoch oblékal a vodil ho do chrámu Páně, podával mu jídlo do úst. Dne 6. září r. 1654 vedli ho dva černoši naposledy do chrámu Páně. Tehdy přijal svaté svátosti umírajících. Čtyry dni poté, 10. září 1654 zemřel. Svatý Petr Klaver náleží mezi největší hrdiny křesťanské lásky. Svátek 20. prosince (nebo 17. dubna nebo 10. září). Družina sv. Petra Klavera na podporu afrických misí byla založena Marií Terezií, hraběnkou Ledóchowskou a od papeže Pia X. dne 7. března 1910 definitivně schválena. (Marie Terezie Ledóchowská zemřela dne 6. července 1922 v pověsti svaté osoby.)

ŠEBASTIÁNA, členka III. ř. sv. Dominika na ostrovech Filipinských, zemřela r. 1642. Památka 20. března.

Bl. JAN DE BREBEUF a druhové, rodilí z Francie, členové Tovaryšstva Ježíšova. Brebeuf byl superiorem misionářů v Quebecu v severní Americe, ctěn jako apoštol Huronů. *Isák Jogues* byl už dříve ve vězení a byly mu usekány prsty. Ho-

landané pomohli mu k útěku a dovezli ho do Francie, kde mu královna se slzami v očích políbila zohavené prsty. Sv. Otec mu dal zvláštní povolení, aby směl Mši sv. sloužit bez kanonických prstů. Jogues se vrátil do Ameriky. Roku 1646 byl i s Janem de la Lande od Iroků tomahavky ubit a byla mu ufata hlava. - *Antonín Daniel* byl dne 1. června 1648 od Iroků zabit šípy. - Jan de Brebeuf a bl. *Gabriel Lalemant* byli dne 16. března 1649 od Iroků mučeni. Byla s nich strhána kůže s masem v podobě kříže. Na posměch křtu lili na ně vroucí vodu. Opálili jazyk. Probodli oči rozžhaveným železem. Tak skonali mučedníci. - Roku 1649 byli *Karel Garnier* a *Noël Chabanel* zavražděni. - Renát Goupil byl umučen 29. září 1642. - Dle dekretu ze dne 21. června 1925 byli tito misionáři kanadští, Jan de Brebeuf, Gabriel Lalemant, Antonín Daniel, Karel Garnier, Noël Chabanel, Isák Jogues, *Jan de la Lande*, a kromě nich ještě *René* (Renat) *Goupil*, vesměs členové Tov. Jež. a mučedníci - prohlášení za blahoslavené.

*Na poloostrově Balkánském a v Itálii.*

Sv. ROBERT BELLARMIN narodil se r. 1542 v Monte Pulcianu v Itálii; získal si velkou vážnost jako spisovatel. Spis „*De scriptoribus ecclesiasticis*“ je důležitý pro církevní dějiny. Ve spisu „*Disputationes de controversiis christianae fidei articulis*“ (vyšel i v Praze r. 1721 ve 4 svazcích) postrádá se někdy umírněnost, ale

jen tam, kde bylo nutno čeliti vývodům reformátorů zúmyslně překrouceným. Ale polemika jeho byla mnohem důstojnější než polemika reformátorů. Jeho život byl střídavý a činný. Prázdnou chvíli věnoval hudbě. Hymnus: Pater superni luminis na den sv. Magdaleny pochází od něho. Robert byl lakomý v příčině času. † 17. září 1621. Svátek 17. září.

KAREL KARAFFA narodil se r. 1561 blíže města Noly v Kampánii, věnoval se vojenství, miloval svět. Vystoupiv z vojska oddal se zahálce a všem neřestem. Posléze konal pokání a stal se knězem. Založil kongregaci „piorum operariorum“ t. j. družinu zbožných pracovníků. Zemřel r. 1633. Památka 8. září.

Bl. ŘEHOŘ BARBADIK, biskup bergamský, † 15. června 1697. Svátek 15. června.

#### *V zemích severních.*

TOMÁŠ BULLAKER, františkán v Anglii, byl r. 1642 v Tyburnu oběšen pro víru katolickou. Památka jeho je 12. října (nebo i 23. prosince).

PETR WRIGHT narodil se ve Slytonu v Anglii z chudých rodičů; vstoupil do služby k advokátovi, ale opustil ji. Vstoupil do holandské armády. Odtud desertoval. V Lutychu byl pak přijat v koleji Tovaryšstva Ježíšova. Byl poslán do Anglie. Tam byl za pronásledování katolíků jat. Rozsudek zněl: Petr budiž usmrcen, hlava useknuta, tělo rozčtvrceno. To se i stalo dne 29. května roku 1651. Památka 29. května.

FIAKRIUS TOBIN, kapucín, byl roku 1656 v Anglii zabit jako mučedník pro víru.

JAN DOWDALL, mučedník v Anglii r. 1710.

BENEDIKTA RENCUREL narodila se 29. září 1647 ve vesničce Saint Etienne v diecési Gapské z rodičů velmi chudých. Vypěvši byla pasačkou u statkáře Rolanda. Bedlivě střežila svou panenskou čistotu; kdysi stěží na pastvě unikla dvěma mužům majícím nekalé úmysly. Vstoupila do třetího řádu sv. Dominika. Zemřela ve městě Laus dne 27. prosince roku 1718. O její blahořečení se jedná. Památka 27. prosince.

Bl. OLIVER PLUNKET, arcibiskup armaghský (v Irsku), byl dne 1. července roku 1681 na rozkaz anglické vlády stat. Svátek jeho je 10. července.

ŠTĚPÁN KOHEL, františkán, umučen roku 1691 v Irsku v Kings-County. Památka 22. dubna.

ZACHARIÁŠ ANTHEL narodil se ve Švédsku, studoval na Ferdinandově universitě ve Štýrském Hradci, snad v době, kdy tam dlel Jan Sarkander. Vrátil se do Švédska a byl jako misionář roku 1630 usmrcen.

#### *Na poloostrově Pyrenejském a ve Francii.*

ANGELA MARIA Á CONCEPTION narodila se roku 1649 v Cantalapiedra, reformovala řád trinitářský. Zemřela 13. dubna 1690.

Ct. MARIA DE JESU či AGREDA na-



rodila se r. 1602 v Agredě v Kastilii. Její pravé jméno bylo Maria Coronel. Vstoupila do kláštera klarisek v Agredě. Byla různými milostinami obdařena. Ač byla neučená, popsala život Panny Marie pod názvem: Ciudad di Dios (Město Boží) čili život Panny Marie. První manuskript spálila. Opravený spis vyšel roku 1655 ve dvou svazcích. Ačkoliv Sorbonna ve spisu jejím několik míst škrtila, dějí se přece u apoštolské Stolice přípravné kroky k její kanonisaci. Spis ten obsahuje mnoho líčení divů a zjevení andělských. Zemřela roku 1665. Památka 24. května.

BL. MARIA ANNA DE JESU, dcera Ludvíka Navary z Gunvary, dvorního úředníka v Madridě, zdráhala se poslechnouti otce a macechy, když ji nutili do stavu manželského, neboť si umínila, že vstoupí do některého kláštera. Ale nikde jí nepřijaly z obavy, že by otec nesvolil. Když bylo Marii Anně 42 let, otci posléze nezbyvalo než svoliti. Ona pak vstoupila do řádu na vykupování vězňů. Zemřela roku 1624. Svátek 17. dubna.

MARKÉTA OD KŘÍŽE (de Cruce), dcera císaře Maximiliána II., šla po otcově smrti do Španělska a vstoupila do řádu klarisek. Nazývá se „od Kříže“ pro zvláštní pobožnost ke kříži. Zemřela roku 1633. Památka její je 5. července.

BL. JAN DE BRITTO narodil se roku 1647 v Lisaboně. Otec jeho zemřel jako vladař v městě Rio de Janeiro. Jan vstoupil do řádu Tovaryšstva Ježíšova. Umínil si, že bude veškeren život trávití podle vzoru sv. Františka Xaverského. I vypravil se roku 1673 do Indie; přistal v Goě,

navštívil hrob sv. Františka Xaverského; poté šířil víru Kristovu na ostrově Maduře. Kdysi byl pro víru se šatů svlečen, bičován pruty bambusovými, až krev se řinula po skále, k níž byl přivázán. Měl býti popraven, ale maravský král Ranganadéven jej propustil na svobodu pohroziv mu, že mu dá srdce z těla vyrvati, bude-li dále šířiti víru křesťanskou.

Jan se vrátil do Portugalska; tam ho ctili jako světce. Ale Jan opět se vrátil do země Maravů. Žádal krále, aby propustil čtyři ze svých pěti žen. Král poslechl a ponechal si pouze jednu, která také hodlala přijmouti víru křesťanskou. Avšak jedna z propuštěných manželek poštvála proti Janovi bramíny a návodem jejich byl Jan dne 4. února r. 1693 zavražděn. Svátek 11. února.

Sv. JOSEF ORIOL narodil se r. 1650 v Barceloně. Jeho otec byl majitelem továrny na hedvábi. Po jeho smrti matka se opět vdala. Josef obdržel bohobojného otčima, od něhož byl svědomitě vychován. Po vykonaných studiích se stal hofmistrem u jistého vysokého úředníka při vojsku. Po devíti letech služby vykonal pouť do Říma. Vrátiv se přijal svěcení kněžské. Obdržel beneficium v Barceloně. Žil odříkavě. Později opět se vydal na cestu do Říma, chtěje si vyprositi povolení k misionářskému dílu. Zamýšlel se odebrati do Japonska. Avšak onemocněl v Marseilli a vrátil se domů s nepořízenou. Doma zakusil mnoho posměchu, nejen od lidí na ulici, ale také od kněží. Biskup mu odňal právo jurisdikční; že prý je příliš přísný ve zpovědnici a že od

zpovídajících se požaduje věci příliš tvrdé a kruté.

Josef onemocněv na smrt poprosil jistého zbožného řemeslníka, aby ho vzal do svého domu; chtěl ujiti pozornosti lidí. Řemeslník onen vzal ho do domu. Josef se připravil na křesťanskou smrt. Cítě, že se mu blíží smrt, dal zavolati čtyři chlapce, aby s doprovodem harfy zpívali sekvenci: Stabat Mater. Zemřel 22. března 1702. Svátek 23. března.

BERNARD HOYOS, kněz T. J.; bral si za vzor Jana Berchmanna. Narodil se v provincii Wallisoletské ve Španělsku. Zemřel 16. listopadu 1735.

Bl. JAKUB SALESKÝ a *Vilém Saltamochius*, oba T. J., byli r. 1593 v Aubes, že chránili Svátost oltářní, od heretiků zabiti. Den smrti 6. února.

Sv. FRANTIŠEK SALESKÝ narodil se 21. srpna r. 1567 na zámku Sales ve vévodství Savojském. Rodičové vychovávali synáčka dobře. Otec pěstoval jeho schopnosti, matka ho vedla k modlitbě a k dobročinnosti. Brávala ho s sebou do příbytků lidí chudých a nemocných, vyzývala ho, aby rozdával dávky, jež přinesla. František zprvu útlý a churavý (narodil se v 7. měsíci) vyrostl v jinocha zdravého a silného; ve sličném těle přebývala duše ušlechtilá s bystrou myslí a s láskou k bližnímu. František byl poslušný, upřímný, vystříhal se všeliké lži. Roku 1578 vypravil ho otec ve společnosti kněze Jana na školy pařížské.

V Paříži učil se František na školách jesuitů řečnictví, filosofii a bohosloví. Mezi jeho učiteli byl učenec Maldonat.

Po způsobu mladých šlechticů cvičil se František v šermu, v jízdě a v tanci; ale tyto věci ho nezajímaly. Raději četl v knížce kněze Skupuli-ho „Duchovním boji“. Rád rozmlouval s knězem Angelem, jenž jsa rodem hrabě z Jojeuse, vstoupil do kláštera františkánského. V tu dobu stihla Františka velkázkouška: srdce jeho bylo zmitáno těžkomyslností a ztrácelo zálibu v práci i modlitbě; ponurá myšlenka, že je od Boha zavržen, stihala jej. Také upadl do těžké nemoci. Ale opět okrál. Modlil se ve chrámě svatoštěpánském: „Ó Bože! Obětuj Tobě své srdce. Kdyby vskutku mne stihl osud hrozný, že bych Tebe nesměl milovati v nebi věčně, chci Tě milovati alespoň nyní v životě pozemském.“ Tu vrátil se mu do duše mír.

František odebral se dle vůle otce svého na proslavené vysoké učení v Padově. Studoval práva. Studentstvo hovělo všem prostopášnostem, ale František zachoval i mezi rozmařilými druhy zbožnou mysl a čistotu srdce. Lehkomyslným jinochům šlechtický samotář nebyl po chuti; snažili se ho svěsti. Kdysi mu namluvili, že prý přišel jistý znamenitý právník, aby šel s nimi učiniti mu návštěvu. Najatá frejírka představovala dceru právníkovu a přijala mladé muže v „nepřítomnosti otcově“. Druhové Františkovi se vytratili jeden po druhém, a když František zůstal s ní sám, dávala slovy i posunky své nepočestné záměry na jevo. František nemoha se jí ubrániti po dobrém, naplil jí do tváře a násilím odehnav svůdnici, odkvapil. Frejírka za ním křičela: „Zloděj!

Zloděj!“ Druhové se sběhli, on jim vytkl, že prohlédl jejich lest a pokáral je.

V tu dobu František onemocněl nebezpečně. Řekl k přátelům, kteří ho navštívili: „Až umru, dejte mé tělo lékařům na pitvání, abych aspoň takto světu prospěl.“ Uzdraviv se, dokončil studia a stal se doktorem práv. Vrátil se k rodičům. Vynikal sličnou postavou, učeností a uhlazenými mravy. Rodiče pohlíželi naň s radostí a zvolili mu sličnou a bohatou nevěstu ze šlechtického rodu a žádali, aby s ní vstoupil do manželství. Ale František už dávno byl učinil předsevzetí, že zachová ustavičnou čistotu a že si zvolí stav kněžský. Věda, že by rodiče nedali souhlasu, odešel prozatím do Chambéry nastoupit státní službu. Tehdy bujelo v Savojsku bludařství. Vida spousty, jež způsobilo sektářství, František tím více se utvrdil ve svém úmyslu státí se knězem a lidu svedenému rádcem. I požádal otce o svolení. Otec řekl hluboce dojat: „Synu! Je to první zármutek, který mi působíš! Ale je-li v tom vůle Boží, nuže, čiň, co's sobě předsevzal!“ František byl r. 1593 od ženevského biskupa Klaudia Garniera posvěcen na kněze a ustanoven proboštem biskupského chrámu v Annecy.

František konal svůj úřad s nevšední horlivostí; kázal, zpovídal, navštěvoval nemocné, procházel vesnice i samoty, konal misie se svým strýcem kanovníkem Ludvíkem Saleským, zprvu v krajině chablaiské, která byla bludařstvím nejvíce ohrožena. Putoval pěšky, bez zavazadel, v průvodu jediného služebníka, jenž byl hluchoněmý. (Protože František k tomuto

hluchoněmému služebníku velmi lnul, vzývá se jako patron hluchoněmých.) Kalvinští obyvatelé nechťeli ho přijmouti: utíkali před ním, zavírali dveře, nedávali mu pokrmu a přístřeší ani za nabízené peníze, spílali mu, nenáviděli ho. Také mu činili úklady. Proto mu byla nabídnuta vojenská stráž na ochranu. Ale František řekl: „Raději se chci vzdáti svého úkolu, než bych dopustil, aby kalvini roztrušovali, že násilím chci vynutiti jejich obrácení. Nikoliv! Půjďme k nim jako apoštolé jiné zbraně nemajíce, leč slovo Boží.“ Zůstal klidný a laskavý, a čím větší překážky v cestu se mu stavěly, tím větší byla jeho důvěra v Boha. Kázal prostě a srdečně, všimal si dítek, uděloval chudým almužnu a touto trpělivostí, dobrotou a vytrvalostí zlomil všeliký odpor v lidu a získal si jeho srdce. Odešad hrnuli se měšťané i vesničané k němu, aby slyšeli nadšené jeho výklady. Kardinál du Perron řekl: „Já se domnívám, že jsem kalviny přesvědčil; ale obrátiti je - to ponechal Bůh Františkovi Saleskému.“ František přivedl kolem 72.000 bloudících do lůna Církve.

Dokončiv misionářské dílo, vrátil se František do města Annecy. Tam proslavoval se jako nadšený kazatel a horlivý zpovědník. Kdysi maje vstoupiti na kazatelnu obdržel zprávu, že otec jeho zemřel. Zármutek maje v srdci vystoupil na kazatelnu a kázal o vzkříšení mrtvých a o shledání se na věčnosti. - Staříčků jeho biskup, Klaudius Garnier, si přál, aby František se stal jeho koadjutorem čili pomocníkem ve správě diecése a po-

zději nástupcem na stolci biskupském. Proto František se odebral do Říma; byl od papeže laskavě přijat a jmenován titulárním biskupem nikopolským a koadjutorem biskupa ženevského. Protože část této diecése náležela k Francii, cestoval do Paříže. I tam kázal. Vraceje se obdržel zprávu, že biskup Garnier zemřel. Tak stal se František biskupem ženevským a byl dne 8. prosince r. 1602 na biskupa posvěcen. Přípravou na úrad ten, jež trvala 20 dní, za modlitby a usebranosti mysli, sestavil si pravidla budoucího života.

František zůstal jako biskup vzorem lásky, pokory a milé prostoty. Nenosil nikdy hedvábných šatů, neměl skvostného nábytku a povozu, požíval laciné prosté stravy. Za úředníky a sluhy volil si osvědčené, ctnostné muže; choval se k nim laskavě. Konal s nimi ranní a večerní pobožnosti a podával jim jednou za měsíc Tělo Páně. Pochybil-li některý služebník v něčem, František o tom buď pomlčel nebo jen mírně se zmínil. Kdysi pracoval František s vévodským úředníkem v komnatě své až do noci. Zatím odešli sluhové. Když úředník odcházel, byl František nucen vésti ho po tmavých chodbách a bránu mu otevřít. V té příběhl služebník se světlem a František mu řekl: „Hle, příteli, dnes mohli jsme si získati čest lacino, trojníkovou svíčkou.“

V mládí byl František svou živou a vznětlivou povahou nakloněn k prchlivosti a ke hněvu; avšak vytrvalým přemáháním těchto vášní stal se vzorem tichosti, mírnosti a laskavosti. Kdysi ho-

vořil František s belleyským biskupem Janem Petrem Gamem o mírnosti a pravil: „Pravda budiž vždy vlídná. Prudká přísnost budí jen zlo. Je-li trestu třeba, má jej bratrská láska mírniti, aby pozbyl trpkosti a nepodobal se ovoci nezralému, jež působí hryzení. . . Lépe je moudře pomlčeti, než mluvit pravdu bez lásky.“ Když se Františkovi vytykalo, že s hříšníky nakládá příliš mírně, odpověděl: „Kdyby nad mírnost bylo něco lepšího, byl by to Kristus Pán zajisté doporučoval. Kristus Pán doporučí, bychom byli tiši a pokorní srdcem. Horlivost, není-li sdružená s opatrností, může mnoho pokaziti.“

Ve všem jednání a chování František byl pílén laskavosti a přívětivosti. Prostě a nenuceně si vedl ve společnosti učenců, ve dvoranách šlechticů a šlechtičen, při slavnostních hostinách, ale s větší laskavostí dlel v chatrčích chudiny. Nikde neukazoval nábožnosti přepjaté. Každého, kdo k němu přišel, přijal zdvořile a dobrotivě, dával každému příslušnou čest, uměl každému něco milého říci. Byl sdílný a srdečný i k lidem chybujícím a zlým; oko jeho nikdy se nezkalilo zlostí, na tváři nikdy se neukazoval mráček hněvu, z úst jeho nikdy nevyšlo slovo zlé.

Kdysi se setkal s úhlavním nepřítelem; podal mu ruku a řekl: „Vím, že jste mým odpůrcem. Nevadí. Já vašim protivníkem nejsem. A věřte! kdybyste mi vyrval jedno oko, druhým bych se na vás díval přátelsky.“ Při vši dobrotě vzbudil si František dosti nepřátel. Jistý měšťan žil v cizoložství a František nemohl hříšného poměru jinak překaziti, než že mluvil proti té

neřesti s kazatelny a že souložníci tu kázal z města vyvésti. Měšťan zuřil, soptil pomstychtivostí. Padělal písmo Františkovo a napsal na onu frejřku list, podepsaný jménem Františkovým; v listě tom jí vyznával lásku, omlouval se, že mluvil proti ní s kazatelny, ona ať prý v noci přijde na to a to místo. Měšťan se postaral, aby list přišel ve všeobecnou známost u lidu. Pohoršení bylo veliké. Také František dostal list do ruky. Řekl: „Písmo je jako mé, ale výrazy nejsou mé.“ Ostatně pak mlčel spoléhaje na Boha a na čisté svědomí své. Po třech letech roznemohl se opovážlivý pomluvač a veřejně odvolal svou pomluvu.

Také dobročinnost Františkova byla veliká. Žádného prosebníka nepropustil bez pomoci. Kdysi mu řekl domácí správce, aby tolik almužny nerozdával, ba chtěl, protože se mu v domě potřebných věcí nedostávalo, opustiti dům Františkův; ale František odpověděl: „Milý příteli, v této věci jsem a asi zůstanu nenapravitelný.“ Ukázav na Ukřižovaného řekl: „Ostatně možno-li pak něco odepřít Bohu, jenž se tak hluboce pro nás snížil?“ - Princezna Kristina, sestra francouzského krále Ludvíka XIII., dala mu kdysi na důkaz své úcty prsten ozdobený vzácným dýmantem a prosila, aby biskup prsten nosil. František řekl: „Zajisté podržím prsten, ale jen potud, pokud ho nebudou potřebovat chudí.“ A v skutku, za nedlouho František prodal prsten a výtěžek rozdal chudým. - Král Jindřich IV. nabízel Františkovi roční plat; ale František prosil, aby královský důchodní spravoval peníze

ty, až by jich František potřeboval. Odpověď tato rovnala se zdvořilému odmítnutí daru. Jindřich IV. vyslovil své podivení řka: „Biskup ženevský ctností svou stojí nad králem, jako král hodností svou stojí nad poddanými.“

Roku 1610 ochuravěla matka Františkova na smrt, připravila se v Annecy u svého syna na křesťanskou smrt a pak se vrátila na svůj hrad. František jí dosloužil do smrti a říkával: „Nemohu za to Bohu dosti děkovati, že mi dal tak nábožnou matku a že tak dlouho mi ji ponechal. Více náležela Jemu než mně, proto si ji vzal k sobě.“

František konal jako biskup apoštolské cesty po své diecési a hleděl se příkrými cestami a rozervanými rozsedlinami dostat i k nejdlehljším salaším pohorským. Všude si horlivě vedl; také znova vystavěl několik zaniklých klášterů a chrámů; nařídil, aby duchovenstvo ke společným poradám o záležitostech duchovní správy častěji se scházelo. Také založil akademii pro bohosloví, filosofii, právnictví a umění. - Společně s baronkou Johannou Františkou ze Chantalů založil řád „Navštívení Panny Marie“, jehož úkolem bylo vychovávat dívky a pečovat o chudé a nemocné. Řeholnice ty nazývaly se salesiánky. Ani churavé ani zestárlé osoby nebyly z řehole vyloučeny, neboť nebyly předepsány přísné kající skutky. - František udílel horlivě svaté svátosti, kázal, učil, napomínal a šířil pokoj i svatou lásku. Kdysi se zpovídal Františkovi jistý hříšník a odřikával hříchy lhotejně bez lítosti. Zatvrzelost tato

přivedla Františka k slzám. Zpovídající se člověk tázal se, proč pláče? „Pláču nad tím, že vy nepláčete.“ Ta slova působila na hříšníka jako rána bičem.

František napsal několik duchovních spisů. Napsal podivuhodný „Návod k nábožnému životu.“ Když kartusiánský generál přečetl tuto knížku, pravil Františkovi: „Radím Vám, abyste nic více nepsal, neboť nejste s to, napsati ještě něco stejně dokonalého.“ Ale když týž generál přečetl nový spis Františkův: „O lásce Boží,“ pravil: „Radím Vám, abyste neustal v psaní. . .!“ Nejznamenitější ze spisů Františkových je: Filothea (Bohumila) čili návod k bohomyšlnému životu. Papež Alexander VII. pravil o knize Filothea, že je dokonalá, že nevede člověka k životu přísnému, samotářskému, nýbrž k obecnému, vznešenému a přece mírnému, kterým každý člověk žiti může ve stavu svém, a kterým přece s jistotou dokonalosti. - Jako František v životě svém zářil lahodnou prostomyslností, tak i spis Filothea lahodou svou dojíímá každé vnímavé srdce křesťanské. Do češtiny byla Filothea již pětkrát přeložena. Pro tyto duchovní spisy dostalo se Františkovi názvu církevního učitele.

Roku 1622 cestoval František na prosbu svého knížete do Francie. Vraceje se zastavil se v Lyonu, kde na Boží Hod vánoční kázal. Příštího dne ochuravěl a ukazovaly se na něm známky mrtvice. I rozloučil se se svými služebníky, prosil jich za odpuštění, že jim působí tolik práce; přijal nábožně svátosti umírajících. Když ho vyzvali, aby prosil Boha o pro-

dloužení života, odpověděl: „Nikoliv! Jsem služebník neužitečný! Neužitečný!“ Zemřel stár jsa 56 let dne 28. prosince 1622. Z Lyonu bylo mrtvé tělo jeho dne 29. ledna 1623 přeneseno do Annecy a tam pohřbeno. Svátek 29. ledna.

BERNARD CLAUDE, syn advokáta dijonského, právník, byl náviděn pro svůj vtip a svou veselost. Ale náhle stal se z něho kající. Vysvěcen byv na kněze žil v Paříži. Byl otcem chudých. Prázdné chvíle trávil v nemocnicích. Prokazoval nemocným služby nejodpornější. Kdysi doprovázel zatvrzelého hříšníka k šibenici; tehdy byl dojat tou měrou, že ho zachvátila silná zimnice, jež mu způsobila smrt. Zemřel roku 1641. Památka 23. března.

JAN JAKUB OLIER narodil se roku 1608 v Paříži. Už v mládí si zamiloval modlitbu a služby Boží. Rmoutilo ho, když viděl kněze sloužiti Mši svatou nedbale. Byl stydlivý; kdysi plaval obnažen řekou, ale vida na druhém břehu státi mnoho lidí, kteří by ho byli spatřili nahého, raději se vrátil; málem by se byl tehdy utopil; stěží se zachránil v bařině. Seznámiv se se sv. Vincencem de Paul vstoupil do kongregace kněží misionářů. Kdysi konal Jakub misijní kázání. Vincenc mu řekl: „Já nevím, co děláte, pane, ale požehnání Boží jde s vámi všude a vždycky.“ Jakub působil nejvíce v Pebracu v krajíně auvergueské.

Tu pojednou Jakub stal se malomyslným. Trápila ho myšlenka, že upadl u Boha v nemilost. Kdysi na kazatelně ztratil i paměť. Řeholní bratr mu to nešetně

vytkl doložit : „Nejste už k ničemu ! Uchylte se někam do ústraní.“ Jakub neodpověděla jen vzdychal a modlil se. Tento stav bezradnosti a beznadějnosti trval dvě léta. A opět vznítala se jeho horlivost. Umínil si konati misie. Pak stal se farářem u sv. Sulpice v Paříži; farnost byla v městě nejspustlejší; za několik let jeho působení stala se nejpořádnější. Šlechticové vykonali v chrámu Páně slib veřejně prohlášující, že se budou vystříhati soubojů. Jakub budoval chrám u sv. Sulpice; zůstával se svými kněžími ve Vaugirardu. Kdysi šel s průvodcem svým, knězem, ulicemi pařížskými. Kněz mu ukazoval jakýsi nádherný dům. Jakub řekl : „Čím se bavíte, pane? Kdybychom byli věrou, jak náleží, proniknutí, ani bychom nepohlédli na takové věci.“

Za čas se vzdal fary u sv. Sulpice, aby se mohl věnovati misiím; ale zemřel záhy, 2. dubna 1657. Památka 2. dubna.

Bl. ŠTĚPÁNKA, dcera kalvínského šlechtice ve Francii, byla v mládí veselým děvčetem, ale nenáviděla víry katolické. Tak na př. častěji se vloudila do katolického kostela, umývala si ruce v kropence anebo tropila různé nezbednosti. Až kdysi, když se dívala z okna na průvod Božího Těla, dotkla se její duše milost Boží a osvětila ji tak, že přilnula k víře katolické. Žádala o vyučování v klášteře Uršulinek, ano hodlala i vstoupiti do tohoto klášteřa. Matka se zhrozila záměru dceřina. Kdysi očekávala dceru vracející se z klášteřa, nůž v ruce. Ale Štěpánka tak důtklivě a spolu líbezně ji prosila, až si její svolení vyprosila. Matku onemoc-

nělou přišla Štěpánka ošetřovat, ale po uzdravení své matky ihned se zase vrátila do klášteřa. Činila velké pokroky v duchovním životě. Onemocněla na smrt ve věku 28 let; na smrtelném loži prosila rodičů, aby se vrátili do lůna katolické Církve, ale nadarmo. Zemřela 30. října 1659. Svátek 30. října.

ARMELLA NICOLAS (také Armagila nazývaná) narodila se roku 1606 v Campenacu v diecesi St. Malo ve Francii z rodičů chudobných a zbožných. Pásla dobytek; pak sloužila na různých místech, posléze u jistého šlechtice ve městě Vanes. U jistých službodárců Armella zkusila mnoho nespravedlivých výčitek. Na př. kdysi v létě chtěla se paní koupati a vzala Armellu s sebou. U potoka Armella se zamyslíla a stanula v myšlenky pohřížená. Paní se na ni obořila: „Ty hloupé zvíře! Co už zase máš za vrtochy?“ Armella řekla tiše majíc slzy v očích: „Vzpomněla jsem smutku Ježíšova, který měl kráčeje přes potok Cedron.“ Tu paní se zastyděla za nelaskavé své chování k ní a od té chvíle si ji zamilovala. Prospívala v bázni Boží a v ctnostech. Kdysi pozbyla Armella citu lásky k Bohu. stala se malomyslnou, zádumčivou, nečisté představy na ni dorážely. Tento neutěšený stav duševní trval dvě léta. Armella bojovala vítězný boj a opět se jí vrátil mír do duše. Učení lidé se divili, jaké měla vědomosti o věcech víry. Všecky její řeči vzdělávaly. Armella si líbovala v stavu služebném; říkala: „Jsem šťastna ve svém stavu; ve stavu služebném lze žíti klidně.“ Bylo jí 60 let, když kdysi kráčela ulicí; tu ji kopl kůň, mimo

kteřehož šla. Byvši zraněna, mohla od té doby toliko s berlou choditi. Zemřela 24. října 1671. Památka 24. října.

JAN MABILLON, benediktin kongregace maurinů, věnoval se studiím kritickým a historickým. Roku 1664 odešel z Corveye do Paříže k trvalému pobytu. Tam vykonal obsáhlou vědeckou práci: Acta Sanctorum ordinis s. Benedicti, 9 svazků fol., od r. 500 do 1100; často bylo se mu brániti proti útokům, že neuznal některé světce posud řádu přidělované. Konal cesty, prohlížel knihovny ve Sv. Havlu, v Římě, v Monte Kassinu a jinde. Sebral takto 3000 vzácných rukopisů. Jiné stěžejní dílo jeho je: De re diplomatica, kterým se stal zakladatelem této vědy. Když Jan Bouthilier de Rancé odporučoval svým mnichům pouze modlitbu a ruční práci, bera vědu na lehkou váhu, Jan Mabillon hájil vědy ve spise: De studiis monasticis. Mabillon také káral lehkověrnost v uctívání pozůstatků svatých. Jan vedle vědy pěstoval modlitbu a meditaci. Volán jsa k církevním hodinkám ihned spěchal do oratoria. Vedle foliantů ležel breviář. Zemřel 27. prosince 1707. Památka 27. prosince.

Sv. MARKÉTA MARIA ALACOQUE narodila se 22. července 1647 ve vsi Lauthecouru v diecési Autunské ve Francii. Její otec byl královským soudcem a notářem; také spravoval statky několika šlechticů. Měla čtyři bratry, z nichž jeden, Jakub, stal se farářem, druhý, Chrystostom, purkmistrem. Markéta byla jako dítě po nějaký čas u své kmotřenky na zámku corchevalském. Když bylo Mar-

kétě osm let, zemřel jí otec; i byla dána na výchovu do pensionátu klarisek v Charrollesu. Tam prospívala ve zbožnosti; ráda se modlívala před svatostánkem a před obrazem Panny Marie. Pojednou však se těžce roznemohla; trpěla dnou a vředy na nohou, lékaři nevěděli pomoci, ležela dvě léta v klášteře, dvě léta u matky. Tehdy učinila slib, že uzdraví-li se, vstoupí do některé řehole.

Stárnoucí matka světila starost o hospodářství a péči o děti třem ženám - byly to asi babička, teta a služka; - ty osobivše si vládu v domě, sužovaly Markétu i její matku; matka onemocněla otokem, ale ony se vzpíraly ji ošetřovati; tu dívanka Markéta obvázala její ránu, odtud naučila se býti láskyplnou ošetřovatelkou. Markéta si přiváděla děti ze sousedství a učila je katechismu; ale nevrle hospodyně vyhnaly všecku tu drobotinu ven. Zajímavé je, co napsala Markéta o svém mládí: „Všecko bylo od nich uzavřeno, takže chtěla-li jsem jíti do kostela, musila jsem si vypůjčiti šaty a klobouk. Jedna mi dala dovolení jíti do kostela, druhá odepřela povolení; vyčítaly mi, že chci jít, protože tam mám umluvenou schůzku. A tu jsem pak zalezla do koutka v zahradě, soucitní lidé mi dali něco k jídlu. Raději žebrať! jsem si povídala, než si vzítí kousek chleba se stolu. Ať jsem pracovala nebo nepracovala, plísněna jsem byla vždycky!“ V tu dobu se rozmohla v Markétě žádost po radovánkách; zpověď se jí znechutila; strojila a ozdobovala se, aby se zalíbila lidem; kdysi šla v přestrojení na ples. Ale radovánky



ji neoblažily trvale; odpor proti nim rostl. Příbuzní chtěli, aby se vdala. Zvláště matka, chtějíc se osvoboditi z pokořující závislosti na oněch třech ženách, naléhala na sňatek. Markéta odmítla sňatky řkouc: „Zavázala jsem se slibem neprovdávati se, a toho slibu nikdy nezruším.“ Namítli: „Slib v dětském nerozumu učiněný nemá platnosti; ty v klášteře nevytrváš, s hanbou ti bude odkládati šat řeholní!“ Ale Markéta překonavši odpor příbuzných a jiné překážky, vstoupila r. 1671 do kláстера řádu „Navštívení Panny Marie“ čili salesiánek v Paray-le-Monialu. Napsala o svém vstupu: „Pán Ježíš mne zprvu odloučil ode všeho pozemského a roznítil ve mně horoucí lásku k umrtvování a pokořování.“ K sebe-mrtvení bylo dosti příležitosti; na příklad: Markéta měla odpor proti každému druhu sýra; z poslušnosti přemáhala odpor po dobu osmi let; pak tato oběť nebyla už od ní více žádána. Dne 6. listopadu 1672 byla připuštěna k profesi a složila sliby doživotní. První její zaměstnání po noviciátě bylo ošetřovati nemocné; pak zastávala všechny služby klášterní; pouze vrátanou a představenou nebyla nikdy. Kdysi vážila vodu ze studně; plný okov jí vyklouzl, že ezná klika ji udeřila do tváře a vyrazila jí několik zubů; ona tiše snášela bolest.

Markéta měla pronikavý úsudek a ušlechtilou duši; mysl její nebyla zádumčivá. Největší slasti jí bylo přijímati Tělo Páně. Prospívala v dokonalosti; vítězně přemáhala nápor zlého ducha, jenž ji sváděl k pýše, k zoufalství. Dostávala od Boha

mimořádné milosti. Představená klášteřa de Saumaise jí nařídila, aby napsala všecko, co se v její duši děje. Zpovědník Markétčin, zbožný kněz Klaudius de la Colombière T. J. napsal o Markétě: „Je pokorná, miluje kříž a opovržení; to jsou neklamné známky dobrého ducha.“ Nová představená Petronila Greyffií užíla každé příležitosti, aby Markétu pokořovala, chtějíc ji uchrániti samolibosti.

Roku 1675, v oktávě slavnosti Božího Těla, - snad 20. června - modlila se Markéta, jak bylo jejím zvykem, před svato-stánkem. Tu měla vidění, o němž vypravovala toto: „Viděla jsem Božské Srdce v oslňujícím lesku, zářící jako slunce, průhledné jako křišťál. Bylo ovinuto trním a ozdobeno křížem. Spatřila jsem Krista Pána, an mi ukazuje svoje Srdce řka: „Největší lásku mi prokážeš, budeš-li Srdce moje ctíti a úctu k němu v Církvi mé rozšiřovati. Srdce moje miluje lidi láskou nekonečnou, ale přemnozí splácejí mně nevděkem a pohanou. Budiž ustanovena zvláštní slavnost k uctění Srdce mého v náhradu za urážky, které se mně dějí, když Tělo mé je vystaveno na oltářích. A slibuji, že všechny ty, kdož takto ctíti budou moje Srdce, obdařím hojnými milostmi nebeskými.“ R. 1684 po exerciciích měla Markéta nové podivuhodné vidění. Napsala o tom: „Ježíš Kristus ukázal mi své nejsvětější Srdce jako výheň lásky, ve kterou mne ponořil. Zasnoubil si mou duši v nesmírné své lásce způsobem naprosto nevysvětlitelným a sjednocením, jehož vypsati nelze. Proměnil srdce mé v plamen ztravujícího

ohně své čisté lásky a zničil všecku lásku pozemskou, která by se mi přiblížila; žádal, abych přinášela Jemu, v nejsvětější Svátosti skrytému obětnímu beránku, ustavičný hold. Tak mi vtiskl do srdce nový svatý život, v Eucharistii žijící, život oběti a odříkání.“

Co Markétě bylo zjeveno v oktávě slavnosti Božího Těla, svěřila svému zpovědníku Klaudiovi de la Colombière. Ten usiloval o to, aby pobožnost k Srdci Páně vešla ve známost a aby byla šířena. První pobožnost k Srdci Páně konaly sestry téhož řádu v Moulinsu, druhou v Dijonu. Markéta jsouc tehdy novicmistrovou, nakreslila perem obraz Srdce Páně, a tu konaly novicky v Paray-le-Monial poprvé pobožnost k Srdci Páně. Ostatní sestry však se hněvaly, že prý zavádí nové, nelslychané pobožnosti, nazývaly ji blouznílkou, svéhlavou visionářkou, jež se přetvaruje, hrozily jí soudem a vězením, a když pravila, že byla Pánem vyzvána a pověřena, hněvaly se ještě více a kropily ji svěcenou vodou řkouce, že je zlým duchem posedlá. Představená Kristina Melinová jí zakázala tuto pobožnost, ba i přístup ke Stolu Páně. Ale žádný ctižádostivec nežízni tak po cti, jako Markéta žíznila po kříži a utrpení. V té době vyšel tiskem „Duchovní deník“ od kněze Klaudia de la Colombière, úchvatná rozjímání, v nichž byla úcta k božskému Srdci doporučována. Duchovní deník způsobil obrat ve smýšlení. Dne 20. června 1686 upravila v Paray-le-Monial sestra des Escures oltářík s obrazem Srdce Páně, ozdobila jej světly a květinami, neopo-

minuvši se postarati o modlitby smírnou a záslibnou - psané a tištěné, - a tehdy konala se pobožnost k Srdci Páně za účasti všech sester. Markéta plesajíc radostí pravila, že nyní už ráda umře; a svou vlastní osobu stavíc do pozadí napsala do Moulinsu: „Tuto pobožnost jsme našly v „Duchovním deníku“ P. de la Colombière, který je jakosvětec uctíván.“ Korespondence Markétina byla proniknuta nadšením apoštolským. Od této doby přicházeli k ní kněží, řeholníci a laici žádající o radu a poučení. Někteří usilovali, aby obraz Srdce Páně dáván byl i na vojenské prapory, na zbraně; ale jednání zůstalo bez výsledku. Bratr Markétčin, Chrysotom, jenž byl, jak bylo shora uvedeno, purkmistrem, šířil tuto úctu a založil nadaci, aby na první pátek v měsíci byla sloužena Mše svatá na uctění Srdce Páně.

Představená Kristina Melinová vyzvala Markétu, aby jí odevzdala své nástroje k umrtvování, jako dŮtky, kající pás a j.; chtělaf šetřiti churavou Markétu; pravila, že věci těch nikdy více nevydá. Markéta odevzdavši je řekla k sestrám: „Už nebudu dlouho žiti.“ - „Proč?“ - „Protože nic netrpím.“ Onemocněla vskutku brzo poté, dne 8. října 1690. Dr. Billet neviděl v jejím onemocnění nic závažného. Podali jí Tělo Páně. Žádala, aby zápisky její byly zničeny. Nepřála si návštěvy svých příbuzných; řekla: „Umírejme, vše Bohu obětující!“ Začala se chvěti bázní před smrtí a pravila: „Milosrdenství, můj Bože, milosrdenství!“ V hořeče volala: „Ach, hořím! hořím! Jaká



Blah. Jan Sarkandr



by v tom byla útěcha, kdybych hořela láskou k Bohu! Ale já nikdy jsem nedovedla Boha dokonale milovati! Jaké to štěstí milovati Boha! Milujte tuto lásku, ale milujte ji dokonale.“ Dne 16. října přijavši Tělo Páně pravila: „Bylo to naposled.“ Poté opět žádala o svátost pomazání. A když druhého dne kněz konal čtvrté pomazání - blíže rtů - Markéta zesnula, jméno Božského Srdce majíc na rtech. Bylo to 17. října 1690. Roku 1715 byly učiněny první kroky k procesu blahořečení. Dne 24. dubna 1864 byla Markéta prohlášena blahoslavenou, dne 13. května 1920 svatou. Slaví se 17. října.

Bl. KLAUDIUS DE LA COLOMBIÈRE narodil se r. 1641 v kraji Dauphiné ve Francii; vstoupil r. 1658 do řádu Tovaryšstva Ježíšova v Avignonu. Byl pak spirituálem scholastiků svého řádu v Lyoně. Také byl vychovatelem synů Colbertových. Jsa zpovědníkem Markéty Alacoque, zasvětil se dne 21. června 1675 Srdci Pána Ježíše a učinil slib, že po celý život bude pracovati o to, aby pobožnost k tomuto přesvatému tajemství co nejvíce se rozšířila. Stal se prvním apoštolem této úcty. Z Paray-le-Monial byl Klaudius r. 1676 poslán do Anglie, aby tam byl kazatelem vévodkyně z Yorku, Beatrice d'Este. Z Londýna psal 20. listopadu 1676 do Paray-le-Monial představené de Saumaise kromě jiného toto: „... Zde není žádných dcer „Navštívení“ a tím méně nějaké sestry Alacoque. Avšak Boha možno naléztí všude; ukazuje se v Londýně neméně láskyplným než v Pa-

ray. Děkuji Mu z celého srdce za milost, že na mne sestra Markéta Marie pamatuje. Nepochybují o tom, že její modlitby mi vyprošují velkých milostí.“ Než odjel do Anglie, sestavil „pravidla životní“. Kromě toho napsal: „Duchovní deník“, úchvatná rozjímání, v nichž poznámenal, kterých se mu dostalo osvětlení a povzbuzení a která pojal předsevzetí. Napsal o sobě na př.: „Mám radost, odkryji-li na sobě novou, dosud mi neznámou slabost.“ Exercitantům dával následující rady a pokyny: „Duchovní exercicie konej za vhodné nálady! - Dbej samoty, aby ses mohl klidně zpytovat! - Při duchovních cvičeních obírej se jen a jen Bohem a svou duší! - Zachovávej všesky předpisy! - Obrň se proti dlouhé chvíli, proti suchopáru a zármutku! - Otevři své srdce pokorně duchovnímu vůdci; dbej jeho pokynů!“ - Exercicie přispěly ke svatosti Klaudiově. Roku 1681 vrátil se Colombière z Anglie do Paray nasmrtnemocen. Zemřel 15. února 1682. Markéta Alacoque pravila: „Netruchlete příliš! Vzávejte ho, můžet vám pomoci více než kdy dříve.“ A později řekla: „Dle milosrdenství Božího je v nebesích. Jen aby zadostiučinil za všední hříchy a nedbalosti, byl zbaven patření na Boha od úmrtí až do pohřbu.“ - Dne 16. června 1929 byl prohlášen blahoslaveným. - Svátek 15. února.

Bl. BERNARDIN REALINI narodil se 1. prosince 1530 v lombardském městě Karpí z patricijských rodičů, jejichž potomky byla knížata Este. O synáčkovi řekl otec: „Co z našeho Bernardinka bude,

nevím, ale, bohdá, poslouží rodu našemu k ozdobě.“ Matka vychovávala Bernardina pečlivě říkajíc mu: „Dítě, pamatuj, že pokladem člověka je duše jeho nesmrtelná!“ Hoch rád opatroval chudým dětem potřebné knihy, najmě katechismy; říkával: „Budu-li kdy bohatým, dám chudé, nadané hochy studovat na své útraty.“ - Bernardin studoval v Modeně. Tam jej někteří šlechtičtí mladici lákali pod záminkou společných studií a učených rozhovorů k lehkomyšlnosti. Bernardin o sobě později napsal: „I já jsem počal choditi cestami svůdnými, ale včas jsem se vzpamatoval.“ Odešel na universitu boloňskou a věnoval se právnickému studiu. Stal se vzdělaným právníkem, obratným ve filosofii, v právu občanském i církevním. Napsal spis „O starožitnostech“. Jakého byl smýšlení, lze poznati z toho, že napsal krátké pojednání „O marnosti světské“. Tehdy se stalo, že se dopustil unáhlenosti, které pak dlouho litoval. Někteří z jeho příbuzných chtěl rod Realinův připraviti o část dědičného jmění. Jeho návodem vypovídal jeden ze svědků při soudní rozepři nespravedlivě. Realini se s tím svědkem setkal, činil mu výčitky a unáhliv se vytasil kord a udeřil jej ve tvář. Ale ihned litoval ukvapeného svého činu, odprosil odpůrce a od té doby snažil se zkrotiti svou prchlivou povahu. - Dr. Realini stal se zprvu starostou města Felizzana, později správcem královských statků v Neapoli. Ale i tehdy pílil duchovního života. V Neapoli poznal řád jezuitský z blízka; rozhodl se dáti světu výhost a vstoupiti do

tohoto řádu. Žádal generála Jakuba Layneza o přijetí.

Roku 1564 vstoupil Bernardin do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova; už r. 1570 skládal slavnou profesi. Byl poslán do Lecce, aby tam zřídil novou kolej. V Lecce byl Bernardin až do své smrti, buď jako představený, buď zaměstnán v úřadech duchovní správy; horlivě kázal, zpovídal, navštěvoval nemocnice, řídil exercicie. Sám kardinál Bellarmin se do jeho modliteb doporučoval. Měl neobyčejnou znalost duší. Bylo mu však rozkoší konati všední práce: posluhovati v kuchyni, pomáhati vrátnému, zametati. „Škoda!“ povzdychl si, „že tyto práce nemohu stále konati. K těm bych se ještě nejlépe hodil.“ Miloval chudobu, ujímal se chudých, nestyděl se chodit na ně žebrot dům od domu, lepších pokrmů se zřikával a donášel je chudým. Sebe umrtvoval, tělo krotil, smyslům nedopřával, co by jim lichotilo, mrskával se do krve, nosíval žíněnku na holém těle, opásával pichlavým řetízkiem svá bedra. Měl dar čistoty, takže byl zbaven ostnu smyslnosti. - Byl prostý, nic škrobeného, strojeného při něm nebylo. Kdysi byli kněží koleje shromážděni k poradě; jednalo se o tom, jaký smysl má jisté místo v papežském listě; neboť bylo poněkud nejasné. Realin houževnatě zastával svůj náhled podpíraje jej mnohými důvody. Ale po konferenci se zastyděl, odebral se k představenému žádaje, aby směl na kolenou odprostiti spolukněží, že jim dal pohoršení svou neumírněností. - Na nepříznivé počasí nenařikal nikdy, ani v létě,

ani v zimě. Jsa churav chodil podpíraje se holí. Šel-li městem, rodiče vysílali své synky s holemi, aby je buď vyměnili s holí Bernardinovou, anebo aby se alespoň jeho hole dotkli. Užívali pak hole proti nemocem způsobem pověrečným. Bernardin nevěděl, kam se nese tato hra, na pohled nevinná. Kapucínský kněz Marcel du Prat káral kdysi s kazatelnou tento nešvar řka: „Mnozí lidé odkládají pokání, až když už je zle, pak volají: Rychle! běžte pro posvátné ostatky! Doneste třebaš hůl Patera Realiniho! Takto činí, místo aby se v čas o duši postarali.“

Dne 3. března 1610 Bernardin, jsa už vetčný stařeček osmdesátiletý, upadl, jda na postní kázání, na kamenných schodech kolejních; zůstal ležet bez sebe, krev se mu řinula s hlavy. Leccejší mužové, městský výbor v čele, přispěchali, nemyslíce jinak, než že úraz povede k smrti. Sbírali a stírali krev, odnášeli sobě jeho věci na památku, div že mu nevzali i obvazek s ran. Ale Bernardin nezemřel. Žil ještě šest let. Pravda, dva měsíce trvalo, než vyvázl z nebezpečí. Ale uzdravil se. Nová však rána ho stihla. Oslepl. Nic na světě ho více nezajímalo, než toliko Bůh a život posmrtný. Přijímal často Tělo Páně. Obyvatelé Leccejší stále jej navštěvovali prosit o radu a poučení; každé jeho slovo bylo jim vzácné. Otcové brali s sebou své synky, aby jim požehnal. V městské radě učinil jistý člen podivný návrh: „Navrhují,“ pravil, „aby městská rada vyvolila sobě Patera Bernardina Realiniho za patrona a orodovníka města našeho a aby po smrti svět-

cově ihned byl zahájen proces beatifikační v Římě.“ Návrh se zalíbil všem a byl přijat jednohlasně. Usnesení bylo Pateru Realinimu doručeno úředně, slavnostně, dva dny před jeho smrtí. Bernardin řekl deputaci: „Setrvejte ve svaté víře, doufejte v Boha, milujte jej - a bude vám dobře!“ Jakmile se roznesla zpráva, že Realini umírá, všecko se průvodem hrnulo k nemocnému, urození, neurození, laici i kněží, sám biskup leccejský. „Pojďme se podívat,“ pravili, „jak umírá svatý.“ Bernardin prosloviv pozdrav: „O má, nejsvětější Královno,“ zesnul tiše v Pánu 2. července 1616. Svátek jeho je 2. července.

MICHAEL DE NOBLETZ studoval v Paříži; působil jako misionář v armorské krajině, řídil misie z města Douarnenez. Zemřel dne 5. května 1652 ve stáří 75 let.

*V Nizozemí, v Rakousku a  
v Německu.*

Sv. JAN BERCHMANS narodil se 13. března 1599 v Diestheimu v Brabantsku, t. j. v nynější Belgii. Otec se jmenoval Jan, matka Eliška. Nebyli zámožni. Měli čtyři syny a jednu dceru. Matka zemřela již r. 1617. Otec Janův stal se později jesuitou a knězem. Rodičové vychovávali své děti v bázni Boží a vedli je k modlitbě. Babička dětí všimla si kdysi, že Jan, tehdy sedmiletý, z rána brzy s lože vstává a odchází. „Kde jsi byl tak brzo ráno?“ tázala se. „Ó milá babičko, já rád ministruji při jedné Mši nebo při více

Mších; učení mi pak jde lehčeji do hlavy.“ Učitel o něm říkal: „Nikde nevidíme Jana častěji než v kostele, a nikde řidčeji než na ulici.“ Doma rád díval. Matka postonávala a tu si Jan sedl k ní a byl jí jako paprskem slunečním, neboť uměl roztomile, po dětsku těšiti. Co lásky a ušlechtilosti matka do jeho srdce ponořila, to jí zase vyzařovalo vstříc. Přišel-li Jan ze školy domů a nebylo-li mu po delším klepání otevřeno, zpravidla odcházel do kostela. Činil ve zbožnosti a v lásce k Bohu podivuhodné pokroky. Největší radostí mu bylo klaněti se Svátosti oltární. Před vyučováním a po vyučování neopominul se zastaviti ve chrámu Páně.

Když mu bylo 11 let, přistoupil po prvé ke stolu Páně; od té doby přijímal svátosti dvakrát za měsíc. Příkladem jeho usebranosti byli všichni, kdo ho pozorovali, povzbuzeni. Hlavní rysy jeho povahy byly: bezúhonná nevinnost a čistota, láska k modlitbě, úcta k Panně Marii, poslušnost k rodičům, pilnost a posvátná vážnost spojená s laskavostí. Šetřil stydlivosti tou měrou, že nedopustil, aby se ho někdo dotkl, ať muž, ať řeholní osoba, byť bylo třeba šaty na něm popraviti.

Rodiče dali Jana do konviktu Petra Emmericha, kněze řádu premonstrátského. K druhům svým byl Jan při vši vážnosti a mlčelivosti vždy laskavý a úslužný; dali se od něho vésti i napomínati, jako by byl jejich představeným. - Rodiče zchudli a nemohli platiti na další jeho studie a zamýšleli dáti jej na řemes-

lo. Jan klekl před nimi na kolena a prosil jich řka: „Otče, matko! chlebem se chci spokojovati, jen mne nechte knězem se státi.“ Řízením Božím se stalo, že starší kněz kanovník Freymond v Mechlině tehdy hledal chudého jinocha, jenž by mu ministroval a v domě drobné služby konal; za to slíbil mu dáti celé zaopatření. Jan Berchmans se o to místo ucházel a kanovník ho přijal. Jan byl v tomto domě tři léta; věrně konal svoji službu a přitom chodil do městských škol. Poté byl přijat do školy jesuitské.

Tam vstoupil do mariánské družiny a brzo vynikl ušlechtilými ctnostmi; i družina následujíc jeho příkladu rozkvétala. K obvyklým pobožnostem přidal i mimořádné skutky pobožnosti a sebestmrtvení. Zvláštní úctu měl k utrpení Páně; proto rád konával pobožnost křížové cesty. Zbožně a často klaněl se Ježíši Kristu ve svátosti přítomnému. Zvyk při pozdvihování skláněti hlavu se mu nezamlouval. Pozdvíhoval oči svých ke svátostnému Kristu u blahém očekávání milosti, jak to i sv. Brigita činívala. Dychtivě naslouchal slovu Božímu a ke kněžím měl dětinnou úctu. Tehdy složil slib ustavičné čistoty. Umínil si, že sestane knězem, ale nevěděl, zda-li světským či řeholním. Světským knězem chtěl se státi proto, aby mohl podporovati rodiče. Ale právě tehdy dostal Jan do ruky knížky, jejichž obsah ho upoutal: Listy sv. Jeronyma, líčící život starověkých poustevníků, a knížku se životopisem sv. Aloise Gonzagy. Tyto dvě knížky rozhodly. Jan řekl: „Chci vstoupiti do Tovaryšstva Je-



žišova.“ Ale k tomu bylo třeba svolení rodičů. Proto Jan jich listem žádal o svolení; podepsal se tehdy takto: „... Ježíše Krista syn, váš Jan“. Přijel domů požádat rodičů o svolení. Rodiče byli na váhách. Přišel k nim příbuzný kněz a domlouval Janovi, aby do Tovaryšstva nevstupoval. Jan odbyl rázně dotěrného příbuzence řka: „Nuže, otče, nemáte-li nic jiného říci, tam jsou dveře.“ Posléze rodiče svolili. Před skládáním slibů psal otci svému (tehdy byl Janův otec již knězem): „Ctihodný otče v Kristu! Raduj se! Tvůj syn dne 25. září 1618 zemře. Jak? Že zemře? Ano, zemře pro svět připevněn byv třemi hřeby na kříž Kristův, sliby chudoby, čistoty a poslušnosti... Prosím abys na Scherpenheuvelu (t. j. poutním místě blíže města Diestu) sloužil tři Mše svaté na můj úmysl. V Mechlíně, dne 2. září 1618. Tvoji Důstojnosti oddaný syn Jan Berchmans.“

Dne 25. září 1618 složil Jan Berchmans řeholní sliby v Tovaryšstvu Ježíšovu a byl ihned poslán do Říma, aby tam konal další studia. Vzorně zachovával předpisy řeholní: ty mu byly vůlí Boží. Říkával, že by raději chtěl umřít, než jeden z nich přestoupiti. Zpovědník mu dal kromě jiných knih také „Vyznání sv. Augustina.“ Ale Jan mu tuto knihu vrátil řka, že kniha ta se mu nelíbí. Zpovědník porozuměl. Nelíbila se mu, že se v ní vykládá o poblouzeních stavu jinošského. - Jan požádal dva ze spolunoviců, aby mu sdělili každou vadu, kterou na něm spatří. Jeden z nich vytkl Janovi, že se dopustil nepatrného poklesku za tím účelem, aby

mohl vykonati dobrý skutek. Jan poděkoval svému druhu za upozornění a slíbil, že se za něho pomodlí různě. - Písmo měl sice úhledné, ale málo čitelné. To byla jeho slabá stránka. - Rozbil-li při úklidu nádobí anebo rozlil-li trochu oleje, prosil představených o odpuštění. - Kdysi na sebe žaloval toto: „Daroval jsem fraterovi obrázek bez povolení představených.“ Tato poslušnost zabíhala až do upřílišnosti, když na př. při hře, než hodil koulí, učinil kříž.

Představený zpozoroval, že Jan touží, aby pro vady byl veřejně pokárán. I uložil chovancům - a bylo jich asi 100 - aby každý napsal na cedulku, co závadného na Janovi shledal. A hle! Ani jediný poklesek nebyl na cedulkách zapsán. Představený velmi se tomu podivil věda, že chovanci ostrým zrakem všecko pozorují a posuzují. Byla-li však dána otázka, má-li Jan ctnosti, které se na svatých osobách vyhledávají, zodpověděna byla kladně.

Jan říkával: „Řeholníku jest bojovati proti třem hříchům: proti lenosti, proti pýše a proti nestřídmosti.“ Pilně konal své povinnosti. Rád čistil lampy; to asi proto, že tuto úlohu i sv. Alois Gonzaga konával. - Bylo zvykem, aby klerikové Tovaryšstva Ježíšova učili na ulicích lid katechismu. Kdysi byl i Jan poslán. Ale lidé ho nechtěli poslouchati. Jedni se hádali, druzí hráli míčem a když Jan chtěl svůj stolek postavit, oni řekli: „Chceme si hrát a ne kázání poslouchat!“ Jan odešel zprvu do blízkého chrámu; po modlitbě vrátiv se, začal přednáseti, a hle! tu

ho poslouchali a šest z nich vypovídalo ho pak až ke koleji.

Sebezapíravost Janova byla veliká, skromnost a pokora dojemná. V pokrmu a nápoji byl nadmíru střídmy. Bičoval se třikrát, někdy až čtyřikrát za týden, v postní době denně. Oči míval sklopeny, tak že druhové jeho ani nevěděli, jakou barvu mají. V Římě se nedíval na konané slavnosti. Říkával, že mu stačí, vidí-li, kterak svatý Otec nese Svátost oltářní. Ve chrámu Páně vedl si tak, že jistý šlechtic vida jej, řekl oněm: „Pokládám jej za svatého.“ Bděl úzkostlivě nad svou panickou čistotou, aby nebyla ani všedním hříchem poskvrněna. Napsal o sobě: „Proti čistotě necítil jsem žádného pokušení a myslím, že jsem za to povinen díkem Panně Marii.“ Zvláště v posledním roce svého života byl uchráněn každé smyslné žádostivosti; sám vyznal, že ani ve snu nepřipadla mu v mysl nečistá představa nebo necudný obraz. Dobyhl nad svými smysly tak dokonalého vítězství, že se zdál býti andělem a nikoliv křehkým člověkem.

V Janovi hárala nadpřirozená láska k Bohu a láska k bližnímu. Kristus byl mu vším. Z lásky ke Kristu Jan miloval ctnost, nenáviděl hříchu a neměl horoucnější touhy, než aby Bohu věrně sloužil. K Matce Boží choval dětinou úctu a lásku. Říkával: „S Matkou Boží jsem si jist své spásy, bez ní padá na mne zmatek.“ Svým spoluřeholníkům nabízel se ochotně svými službami, konal za ně dobrovolně různé domácí práce; ošetřoval nemocné pečlivě. Přehlédal a omlouval chyby svých bližních a rychle zapomí-

nal na křivdy sobě učiněné. V řeči býval velice opatrný, nemluvil, než čeho bylo třeba. Tvář jeho se leskla podivuhodnou líbezností; zjev jeho poutal každého nezkaženého člověka. Pro jeho přívětivost a veselost říkali mu jeho druhové „svatý veselý“ nebo „veselý svatý“; také ho nazývali „svatý Hilarius“ nebo „svatý Laetus“.

Pět let ztrávil Jan v Tovaryšstvu Ježíšovu. Za celou dobu nebylo na něm shledáno ani nejmenší mravní úhony. Také na cestě z vlasti do Říma, kdekoli se zdržel den a noc, tak zářila jeho ctnost, že ze všech těch míst posílali pak blahopřání řádu k takovému členu. Jan miloval Tovaryšstvo; nazýval je svou matkou; kdykoli měl obléci roucho řeholní, líbal je. K Pateru Ceparinu řekl: „Jsem velmi spokojen ve svém stavu a cítím velkou lásku k Tovaryšstvu.“ Aletaké k jiným řeholníkům a ke kněžím vůbec byl uctivý; pozdravoval je s radostí, a když se ho ptali, proč k neznámým chová úctu, odpověděl: „Vždyt jsou to moji bratři!“

R. 1621 dne 5. srpna byl Jan zachvácen chrlením krve a diarrhoeem. Zotavil se však. Druhého dne konala se v řecké koleji učená rozprava; jistý doktor theologie měl konati přednášku, ale nedostavil se. I bylo uloženo Janovi, aby ho zastupoval. Jan poslechl a zhostil se své úlohy obratně a důvtipně, takže všichni se podivovali vzletným myšlenkám a mohutnosti jeho řeči. Ale po přednášce přitížilo Janovi velmi. Zachvátila jej zimnice; k ní se přidružil zánět plic.

V nemoci Jan diktoval list generálu řádovému Vitelleschimu, ve kterémž pra-

vil: „Prosim, pane generále, o odpuštění; bolí mne, že jsem byl nehodným členem řádu. Děkuji Tovaryšstvu za všechna prokázaná dobrodíní. Žádám si přijmouti svaté svátosti leže na žíněnce na zemi. Žádám si umřítí oblečen jsa v řeholní šat.“ Řádový generál Vitelleschi navštívil Jana. Doktor Angelus Bagnarea vida zbožnost Janovu řekl: „Tentot je druhý Alois.“

Jan přijal svátosti umírajících a řekl shromážděným bratřím: „Veselím se z toho, že jsem ani jediného řeholního předpisu vědomě nepřestoupil.“ - Mezi jeho řeholními bratry byl jistý mladý Maďar Antonín Radkay, ku kterému pojilo Jana upřímné přátelství. Ten se tázal dne 12. srpna 1621 Jana: „Pověz mi, Jene, umřeš-li vskutku zítra ráno?“ - „Ano, bratře, zítra ráno umru!“ - „Uděl mi tedy své požeňání!“ - Jan objal Antonína a řekl: „Dávám ti, bratře, poslední „s Bohem“. Naposledy s tebou mluvím v tomto životě. Ale moje přátelství k tobě neumře. Jak jsem tě miloval v životě, budu tě milovati i v nebi. Brzo se spolu shledáme!“ Protože i jiní kněží klekali prosíce o požeňání, bál se rektor, aby snad pýcha se nepokoušela o Jana. Ale Jan odpověděl: „Nikoliv.“ Ačkoliv nebyl dobrý zpěvák, počal zpívat: „Ave maris stella“. Po té vzal kříž, růženec a řeholní knížku, políbil je a pravil slavnostně: „Haec tria sunt mihi carissima; cum his libenter moriar, t. j. tyto tři jsou mi nejmilejší; s těmi rád zemru.“ V noci pak v horečce volal se zděšenou tváří a s třesoucími se rty: „Neučiním toho! Kterak bych mohl

Tebe, o Pane, urazit?“ Poté vysloviv „Ježíš“ skončil. Pohřben byl v kapli sv. Aloise, jemuž se zbožností velmi podobal. Dne 28. května 1865 byl Jan Berchmans prohlášen za blahoslaveného, roku 1888 za svatého. Slaví se 13. srpna.

BARTOLOMĚJ HOLZHAUSER, farář v Bingách na Rýně, zakladatel pospolitého života světských kněží pod názvem „Institutum clericorum saecularium in communi viventium“; hlavní ustanovení bylo: Dva, tři kněží zůstávají v jednom domě, modlí se a pracují pospolu; žádná ženská osoba nemá do domu přístupu - statky buďtež společně spravovány k účelům charitativním. Sepsal výklad Apokalypsy. Zemřel r. 1658 stár jsa 45 let. Památka 20. května.

ROSINA, členka III. řádu sv. Františka v Hermannsbergu ve Švábsku, bránila své panenské cudnosti proti Švédům byla smrtelně raněna. Zemřela r. 1634.

JINDŘICH BUCH pocházel z Arlónu v Luxemburgu. Jeho otec byl nádeník. Jindřich se vyučil obuvnickému řemeslu. Často přemýšlel o mravní bídě svých druhů a proto založil „spolek tovaryšů pod ochranou sv. Krispina a Krispiniána.“ Všichni členové měli Jindřicha za otce; Jindřich pomáhal, těšil, povzbuzoval. Později šel do Paříže; tam založil r. 1645 „frères cordonniers“ „bratrstvo obuvníků“. Členové byli zavázáni plniti své náboženské povinnosti. Zemřel 9. června 1666. Památka 9. června.

MARIA PALATINA, dcera bavorského vévody, manželka rakouského arcivévody Karla, měla 15 dětí. Po smrti manželově

pečovala o blaho bližních hmotné a duchovní. Co byla sv. Ludmila v Čechách, sv. Klotilda v říši francké, to byla Maria Palatina pro Rakousy, Moravu a Uhry. Zemřela r. 1608. Památka 29. dubna.

JÁCHYM DEBEŘÍM (Tabernicius), rodem Čech, benediktin v Mariaceli, odmítl nabízenou hodnost opatskou v Altenburgu a vzal na sebe úřad duchovního správce v Inzersdorfu (u Herzogenburgu), kde šlechtic Helmhart Jörger ku chrámu sv. Víta dosadil luteránského kazatele. Jáchym statečně hájil katolické pravdy. Proto luteráni ho nenáviděli. - Dne 11. května 1617 na večer se vracel z kláštera herzogenburského, kamž chodíval se zpo-vidat, domů. Cestou jej luteráni přepadli a motykami utloukli. Památka 11. května.

Bl. JOHANNA MARIA BONOMI narodila se r. 1606 v Asingu v Itálii. Vstoupila do kláštera benediktinek v Bassanu. Byla zvolena abatyší. Při všech pracích obírala se Bohem. Bylo jí snášeti zneuzná- vání a nactiutrání. Byla-li křivě pode- zírána, říkávala: „Křivda je drahocenným pokladem; nebudu se pro ni hněvati.“ Sužovala ji trapná nemoc, vyraženina, jež svým zápachem byla tím trapnější. Také malomyslnost se o ni pokoušela. Ale Johanna obojí snášela s důvěrou v Boha. Zemřela 22. února 1670. Svátek 1. března (nebo 22. února).

Ct. LIBOR WAGNER, syn protestant- ských rodičů, vrátil se do Církve katolické a stal se knězem, farářem v Altmünsteru v diecési würzburské. Že hájil statečně víry katolické, odpůrci ho odevzdali Švédům. Ti jej mučili ukrutně, na př. lili

mu žhavou smolu do nosu, bili ho kladivem, stále se ho tázajice, chce-li dále zůstati papežencem. Posléze jej zastřelili 9. prosince 1631. O jeho svatořečení se jedná. Svátek 9. prosince.

ZACHARIÁŠ WÖRL, bratr-františ- kán, byl r. 1683 v Katzelsdorfu nad Litavou (na uherských hranicích) od Turků zabit. Památka 11. srpna.

Bl. MAREK D' AVIANO narodil se v městysi Avianu v Benátsku a obdržel při křtu jméno Karel. Rodiče se jmeno- vali Marek Christofor a Rosa rozená Zano- ni. Vyspěv odebral se do jezuitských škol v Gorici. Plana touhou po mučedni- cké smrti, chtěl uprchnouti do Turecka, aby tam konal dílo misionářské. Avšak byl hladem donucen se vrátiti. Roku 1648 vstoupil do řádu kapucinského. Slynul jako slavný kazatel.

Když r. 1683 Turci obléhali Vídeň, Marek byl polním knězem obleženého vojska; kříž třímaje v rukou vléval důvěru v myslí vojnů. Turci odtáhli s nepoříze- nou. Poté Marek se vrátil do Benátek a zprostředkoval spolek mezi Benátčany, císařem Leopoldem a Janem Sobieskim. Vynikal kromobyčejnou moudrostí a za- chováváním řeholních předpisů. - Roku 1699 Marek opět byl ve Vidni; tu však upadl do smrtelné nemoci. Navštěvoval ho císař i s rodinou. Zemřel 13. srpna 1699. Svátek 13. srpna.

MARIA HUEBEROVÁ narodila se r. 1653 v Brixenu v Tyrolsku. Její matka, nádenice, vyučovala dcerušku ve čtení, psaní, počítání a v ženských ručních pra- cích. Maria šla do služby; později zařídila

šící školu. Vstoupila do III. řádu sv. Františka. Vynikala zbožností; zemřela 31. července 1707. Památka její je 31. července.

*V zemích slovanských a v jiných zemích.*

**MUČEDNÍCI PRAŽŠTÍ.** Kniha Strasserova „*Illustre Martyrium*“ z roku 1624, kniha Bernarda Sanniga: „*Historia Martyrum*“ z r. 1680, pak Schmidl: „*Historia Societatis Jesu*“, Praha, 1759, svaz. II. str. 598. a j. vypravují: Za vpádu pasovského vojska do Prahy r. 1611 dostoupily štvánice proti mnichům vůbec a proti františkánům-bosákům zvláště vrcholu. Bylo jim spíláno „holenců a Božích bláznů“. Byli na ulici bití a kamenováni. Jinověrci jim vytýkali, že nepodávají Tělo Páně pod obojí způsobou. Šířeny byly také nepravdivé pověsti, na př. že v klášteřích jsou ukryty zásoby zbraní a prachu a j. Rozjitřené zástupy, které byly ponejvíce vyznání Lutherova, Kalvínova a bratrského, vrhly se dne 15. února 1611 spokřikem „vzhůru na kukliky“ zprvu na Vyšehrad, pak do Emaus na benediktiny, odtud do augustiniánského kláštera. Tam zavraždili převora Melichara Holmanna a bratra Ondřeje Kobra. Poté se vrhli na opata Kašpara Čepła, na pokřik zvrhlých ženštin jej vyklestili a usekavše mu ruce a nohy stáhli mu kůži s hlavy a utýrali jej k smrti. (Viz Balbin, *Miscellanea a Crugerius* „*Sacri Pulveres*“ I., 282.)

Odtud se hrnuli na klášter františkánů - bosáků u Panny Marie Sněžné. Kdo jim

přišel v cestu, toho ukrutným způsobem usmrtili. Prosby i přímlyvy byly marny. Staříčský kuchař *Krištof* Greiss, Němec, nesl právě dříví. Rozpoltili mu hlavu řeznickou širočinou, tloukli jej do hlavy a do zad cepy a kyji, až duši vypustil. - Kněz *Jan* Martinez, Španěl, právě dosluhoval Mši svatou; slyše vřavu chtěl zachrániti ciboř s hostiemi; zbojníci ho sekali do rukou, až upustil ciboř a hostie se vysypaly na zemi, což vyvolalo surový chechtot. Vrahové rozsápali kněze, pošlapali hostie volajíce: „Jak charakterný bůh papeženců, že nohama šlapati se dá.“ - Kněz *Bartoloměj* Dalmasoni, Ital, byl mrskán býkovcem a železným bičíkem, až klesl bezdech. - Staříčský nemocný kněz *Šimon*, Francouz byl utlučen okovaným kyjem a probodnut mečem. - Jáhen *Jeronym* hrabě z Aresia vida vraždění utekl se k mariánskému oltáři připravit se na smrt. Byl proklán mečem. - Vikář čili náměstek představeného *Bedřich* Bachstein, Pomořan, a jiní, chtějíce zachrániti životy, uchýlili se na vížku, ale byli dohnáni, kopím probodeni nebo sestřeleni, někteří na kusy rozsekáni. Jména ostatních jsou: Podjáhen *Kašpar* Daverius, Ital, - klerikové *Jakub* z Augsburga, *Kliment* a *Jan*, Němci. Laikové - bratři: *Jan*, *Didak*, *Emanuel*, *Antonín*, Němci. Původem tedy byli vesměs cizinci. Ale většinou uměli česky; to poznati lze z toho, že klášterní zápisy oné doby dály se česky.

Umírajícím řeholníkům byly uřezány pysky, nos a uši, vypíchány oči, rozpárány životy, a když vnitřnosti vyhřezly, nastr-

kány tam sošky s oltářů. Pouze představený kláštera, Jiljí Smout, jenž dlel mimo Prahu, a dva bratři unikli smrti. Vůdcové vrahů neušli trestu. Z rozkazu práva Staroměstského byli počtem 14 dne 18. dubna 1611 popraveni.

Pražské obyvatelstvo mělo ubité řeholníky v úctě pro jejich vzorný život a pro horlivé působení na katolické reformaci. Po jejich smrti je prohlašovali za mučedníky. Už Arthur Münsterský ve svém „Martyrologiu“ z roku 1638 píše: „beati 14 martyres . . . pro quorum canonisatione fiunt processus.“ Posvátný sbor obřadů v Římě prohlédl a prozkoumal roku 1698 akta o Pražských mučednících, ale k potvrzení procesu a k prohlášení jich za blahoslavené nedošlo. Svátek mučedníků františkánských 15. února.

JAN LOHEL narodil se roku 1549 v Chebu z chudobných rodičů. Otec jeho byl čeledínem v selském statku. Jan se stal sluhou v premonstrátském klášteře v Teplé. Opat shledav nevšední schopnosti Janovy, dal ho vzdělati a ustanovil ho zprvu varhaníkem. Jan se pak odebral na vyšší studia do Prahy. Tehdy měl učitelem Edmunda Kampiana; vstoupil do mariánské družiny, jejíž vůdcem a duší byl řečený Edmund. Vrátiv se do Teplé, byl Lohel jmenován podpřevorem; roku 1586 stal se opatem tepelským. Nastolen byl od pražského arcibiskupa Martina Medka. Opravil chrám i klášter tepelský.

Zvolen byv generálním vikářem premonstrátského řádu, dozíral na kláštery svého řádu v Čechách, Uhrách a v Polsku. Tehdy nařídil, aby panenský klášter v No-

vé Říši na Moravě byl přeměněn v klášter mužský. Po smrti pražského arcibiskupa Zbyňka Berky († 1606) Jan Lohel stal se zprvu koadjutorem pražského arcibiskupa Lamberka a roku 1612 skutečným arcibiskupem pražským. Tehdy uchvátili protestanté v městě Hrobech chrám náležející arcibiskupství pražskému a jali se v něm konati bohoslužby; a když jim to Jan Lohel zakázal, postavili si nový kostel na území arcibiskupském. Lohel dal tuto protestantskou modlitebnu zbořiti. Z toho vzali si protestantští stavové podnět ke vzbouření již dávno před tím zosnovanému.

Jan Lohel byv r. 1618 z Prahy vypuzen, uchýlil se do louckého kláštera u Znojma a pak do Vídně. Hned po bitvě na Bílé Hoře vrátil se Lohel z vyhnanství do Prahy. Nejprv očistil, opravil a ozdobil velechrám sv. Víta. Snažil se dobytí katolíkům práv od protestantů uzmutých; též i statků rozchvácených. Roku 1622 prohlásil Lohel po celých Čechách nařízení papeže Řehoře XV., jímž obecnému lidu přijímání pod obojí způsobou bylo naprosto zakázáno. (Tato výsada, papežem Piem IV. r. 1564 na usmíření starých kališníků s Církví katolickou daná neměla už významu: kališníci byli přešli do tábora protestantského, katolíci pak si výsady té nepřáli.)

Lohel byl vyznamenán názvem „primas království Českého“. Byl muž zbožný a pokorný. Zemřel 2. listopadu 1622. Památka 2. listopadu.

VOJTĚCH (či Daniel) HÁJEK. O něm zaznamenáno: „V tu dobu, dne 11. června

1919, protestanté svázali děkana v Lito-  
myšli Vojtěcha Hájka, muže učeného a  
mravného, i jeho staříčkou matku, za-  
věsili mu na krk buben, vyvedli ho na  
ulici, bili, kamenovali, kopali jej řvouce:  
„Kde je tvá Marie? Vzývej ji v mukách,  
ať ti pomůže!“ Pak jej udeřili sekýrou  
do hlavy, cpali mu hnůj a moč do úst,  
protože nechtěl vyraditi zpovědní ta-  
jemství. Trýznili jej po 9 hodin. Posléze  
vyvrhli jej za město. Hájek žil ještě 11  
let. Dne 12. června 1619 mučili faráře  
*Skribeho* v sousedním Litrbachu; tohoto  
až do smrti. Památka obou je 27. ledna.

MATĚJ BURNACIUS, člen T. J. v Ji-  
číně, byl kolem r. 1620 zabit. Památka  
9. srpna.

VÁCLAV TRNOŽKA, T. J., řeholní  
bratr, Moravan, byl roku 1639 u Kutné  
Hory od bludařů zabit; s ním kněz Jan,  
bratr Martin. Památka 31. května.

MARTIN narodil se r. 1589 ve Slez-  
sku a vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova;  
byl roku 1639 s Irem Janem Meaghem  
a Václavem Trnožkou (či Trnčkou) na  
rozkaz jistého šlechtice, bludaře, v lese  
u Kutné Hory zabit. Památka 31. května.

JILJÍ VÁGNER, františkán v Praze,  
† r. 1639. Památka 19. listopadu.

JILJÍ OD SV. JANA KŘTITELE,  
augustinián, profesor na vysoké škole  
v Praze, † r. 1661. Památka 15. listopadu.

IGNÁC, T. J., byl r. 1639 v Čechách  
z nenávisti proti katolické víře zabit. Pa-  
mátka 31. května.

VÁCLAV ZÁLESKÝ, český františ-  
kán, zemřel roku 1627 přirozenou smrtí.  
Památka 27. prosince.

MATĚJ, pacholíček v Kadani v Ža-  
tecku, byl r. 1650 od žida Noë z nenávisti  
proti křesťanské víře proboden. Zločin je  
historické faktum. Žid se před popravou  
obrátil na křesťanskou víru a byl pokřtěn.  
Památka 11. března.

ŠIMON ABELES, mladičkový syn La-  
zara Abelesa v Praze, chtěl se státi křes-  
ťanem, a proto byl návodem otcovým od  
jeho přítele Löbla Kruchandla zabit. Byl  
mu vaz zlomen. Rok smrti 1694. Lazar  
se ve vězení oběsil, Kruchandl, jenž se ke  
vraždě přiznal, byl na kole popraven. Pa-  
mátka Šimona Abelesa 21. února.

JAN HOFFMANN, kanovník pražský,  
jenž si nejhorší kanovnícký dům vybral  
za obydlí, † r. 1678. Památka 8. prosince.

MATOUŠ KRAMER nar. se v Krum-  
lově v Čechách. Vystudovav stal se čle-  
nem Tovaryšstva Ježíšova. Jako vojenský  
kněz byl r. 1642 v bitvě u Breitenfeldu  
(u Lipska), právě když zpovídal těžce ra-  
něného vojína, od knížete Sasko-Lauen-  
burského zastřelen. Památka 2. listopadu.

VAVŘINEC PASOK, T. J., pocházel  
ze Slezska. Jako vojenský kněz byl r. 1642  
v bitvě u Breitenfeldu, když nechtěl na  
vyzvání protestantského vojína zapřítí  
úctu k Panně Marii, zastřelen. Památka  
2. listopadu.

Ct. MARIA ELEKTA narodila se 28.  
ledna 1605 v Terni v Itálii a obdržela  
na křtu svatém jméno Kateřina. Rodičové  
byli šlechtického rodu. Ve věku 21 let  
vstoupila Kateřina do kláštera bosých kar-  
melitánek; při tom dostala jméno Maria  
Elekta. Byla poslána za převoryši do Vídně  
a po pěti letech do Štyrského Hradce. Roku

1656 ustanovena byla představenou kláštera karmelitek, založeného císařem Ferdinandem III. v Praze na Malé Straně. Tam stala se převoryší.

Maria Elekta konala zevrubně řeholní povinnosti; vynikala nábožností a pokorou. Ze své cely vypudila všecko pohodlí. Bičovala se důtkami, umrtvovala se ostrými řetízky. Přijímala každodenně Tělo Páně a chovala něžnou úctu k Panně Marii. Úzkostlivě bděla nad panenskou svou čistotou. Nemocným řeholnicím strojívala lepší pokrmy; podřízené sestry své vedla ne přísností, nýbrž laskavostí a dobrotou. Kdysi byla u arcibiskupa křivě obžalována, že prý jednu ze sester krutěabila. Matka Elekta se nehájila, a když jiná řeholnice chtěla se jí zastávati, uložila jí mlčení. Také trpělivost Marie Elekty byla vzorná; po osm let bylo jí snášeti bolesti vzniklé z vodnatelnosti a z plicní choroby. Na nohou se jí otevřely rány, ústa chrllila krev. Maria Elekta vebila Boha, že může nésti svůj kříž. Připravivši se na křesťanskou smrt, napomínala všechny své podřízené, povzbuzujíc jednu každou zvlášť k životu vpravdě řeholnímu. Jedné z nich, Eufrasii, předpověděla den před smrtí, že příští noci zemře. Tak jak předpověděla, stalo se. Zemřela dne 11. ledna 1663 v noci po druhé hodině ve stáří 58 roků. Neporušené tělo Marie Elekty chová se v Praze v chrámu kláštera karmelitek na Hradčanech (jenž dříve náležel barnabítům). Na epištolní straně, v kobce, lze ji spatřiti oblečenou řeholním rouchem, sedící na křesle a s korunkou na hlavě. Svátek 11. ledna.

ALBRECHT (či Albert) CHANOVSKÝ narodil se roku 1581 ve Sviraticích u Horažďovic. Jeho otec byl Jan, rytíř Chanovský z Dlouhé Vsi u města Sušice, jeho matka byla Kateřina rozená Valovská. Albrecht studoval na škole jezuitů v koleji sv. Klementa v Praze. Dosáhnuv svolení rodičů, vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a byl r. 1609 poslán do Štyrského Hradce, aby se tam připravoval na kněžství. Byv vysvěcen na kněze, řídil konvikt studujících při koleji Klementske v Praze. Roku 1613 byl na žádost Jana Sarkandra, faráře v Boskovicích, poslán jemu na pomoc, aby tam konal dílo misionářské. Působil v městě i okolí, kdekoliv bludaři měli převahu. Když r. 1619 jezuité byli z Čech vyhnáni, uchýlil se Albert na Slovensko a pak do Pasova. Vrátiv se, stal se rektorem koleje v Českém Krumlově.

Od roku 1632 jal se Chanovský konati dílo misionářské způsobem dosud nevídaným. Nejvíce v kraji plzeňském. Když do některé dědiny přišel, jal se na návsi zpívati oblíbenou svou píseň: „Má duše, nespouštěj se Boha svého.“ Brzo sběhly se děti k němu ze zvědavosti, on jim rozdával obrázky, naučil je některým písním, probíral s nimi katechismus a vykládal jim příběhy z českých dějin. Pak je postavil do řady, dal jim korouhev a uvedl je za zpěvu české nábožné písně do kostela anebo k některé Boží muce. Nebo vjížděl do dědiny na žebřinovém voze naplněném dětmi. Lidé se sbíhali a Chanovský je učil katechismu. Někdy přivedl celý zástup dětí k bratru svému, Karlu Chanovskému na zámek do Dožic; ten je



pohostil a obdaroval. Aby děti nezapomínaly katechismu, Albert ustanovil po osadách zbožné ženy a panny, aby s mládeží opakovaly katechismus a aby je v dobrém utvrzovaly. Tytéž měly také úkol čistiti a spravovati kostelní roucha a prádlo.

Chanovský kudy chodil, všude snažil se získati duše Kristu. Uměl do každého hovoru vhodným způsobem vkládati poučení náboženské. Navštěvoval i hospody; podařilo se mu svérázným a rozmarným způsobem polepšiti mnohé pijany. Chodíval i na přásky, vykládal shromážděným povídky, dával jim luštití hádanky, učil je zbožným písním. Kdysi dohonil zástup klatovských řemeslníků chvátajících na trh do Plzně. Řekl jim: „Pojďme společně! Pomodlíme se růžencem! Budete mítí dobrý trh!“ Někteří ho poslechli; vracejíce se pak z trhu libovali si, že měli slušný výdělek. A tak Chanovský se přidružoval ke všem lidem, s nimiž se cestou sešel, vypytaval se jich, jak se jim daří, těšil je a vyučoval je ve víře katolické. Vybízel zámožné měšťany a hospodáře, aby časem pozvali k sobě žebráky; při tom sám posluhoval. Hospodářům a hospodyním radíval, aby také o všedních dnech někoho z domácnosti vysílali na Mši svatou. Říkával: „Tím vám neubude na živnosti, a Pán Bůh vám dá požeňání v náhradu.“

Na svých cestách obnovil Albert mnoho zanedbaných svatyň, zaopatřil je bohoslužebnými nádobami, rouchy a knihami. Také sám spravoval stará kostelní roucha, mívaje k tomu ve svém tlumoku různobarevné ústřížky. Pátral bedlivě po knihách bludařských, ničil je, dával lidem

místo nich dobré knihy katolické. Byl také sám spisovatelem. Přeložil Suriovy „Životy svatých“, kterýžto spis už před tím jesuita Jakub Beskovský počal překládati, ale nedokončil. Překlad Chanovského vyšel r. 1625 v Praze. Jungmann praví, že Albert Chanovský psal překlad Suriův i ostatní své spisy správnou češtinou. Vůbec, záslužná činnost českého jesuity Chanovského je nepopíratelná.

Drobná, ale vytrvalá práce apoštolského tohoto kněze přinášela požeňání. Mnozí bludaři byli na pravou cestu uvedeni, hříšníci polepšeni, jiní v dobrém utvrzeni. P. Chanovského znal v Plzeňsku, v Prácheňsku kdekdo; vyprovázeli ho v zástupech, a těšili se, že k nim zase přijde. Byl dlouhé hubené postavy, bledé pleti, nosíval vous; měl chatrný oblek, chodíval pěšky i za nepohody a v zimě. Přenocoval v chatrčích, nejraději u kostelníků, měl-li klíče od kostela. Spával na zemi na slámě. Často trávil celou noc u nemocného. Byl-li na nocleh v panském domě, svolával čeled, vykládal jí katechismus, pobavil je nějakou povídkou, rozdělil jim obrázky a růžence. Svůj skrovný pokrm si připravoval sám. Často obědval u studánky. Ale obyčejně pojedl svůj chléb až na večer. Někdy, pro posilu, požil pivní polévky s nadrobeným chlebem.

P. Chanovský onemocněl z jara roku 1643 v Sušici a dal se dovézti do jesuitské koleje v Klatovech. Tam připraviv se na křesťanskou smrt, zemřel dne 16. května 1643. Památka 16. (nebo i 29.) května.

JIŘÍ PLACHÝ (Ferus) vstoupil r. 1602 v Praze do Tovaryšstva Ježíšova. Byl spolužákem Sarkandrovým. Byl slavným kazatelem.

Tam, kde válka třicetiletá měla svůj původ, najítí měla i své skončení. Totiž v Praze. Švédský generál Königsmark přitáhl ku Praze, obsadil dne 27. července 1648 Strahovskou bránu, Malou Stranu, hrad a Hradčany. Švédové, přátelé emigrantů českých, loupili a drancovali na Malé Straně. Uloupená kořist prý byla větší než kdykoliv za třicetileté války. V moc švédskou dostalo se 180 předních šlechticů, kardinál Harrach, všem předepsány velké výplaty. Plné vozy zlata a stříbra dal pro sebe odvážeti Königsmark do Němec. Kromě lupy z kostelů a klášterů Švédové pobrali poklady sbírek Rudolfinských, sbírku obrazů, soch, vzácných rukopisů a knih. Ze Stokholmu se pak ty věci dostaly namnoze do rukou soukromých a odtud pak byly rozmeteny po různých sbírkách evropských. Königsmark dal stříletí na Staré Město. Ale tam bylo postaráno o obranu. Všichni hájili svého stanoviska udatně. S velitelem studujících ze škol řízených jesuity konali divy udatenství. Vrchním velitelem byl Don Juan Areyazaga, ale nejvíc proslul jako odvážný jejich vůdce Jiří Plachý. Odpor proti nepříteli byl dobře organizován. Kněží konali pobožnosti a poskytovali pomoc hmotnou a duchovní raněným. Odevzdali některé zlaté věci do mince; z kalichů a křížů byly raženy peníze a rozdávány potřebným. Kněží uzavřeli chopit se meče, z jezuitských kolejí

70 kněží se přihlásilo za vojíny, křížovníci hájili mostecké věže. Tu kolem 1. listopadu přišel rychlý posel z Lince a zvěstoval, že 24. října 1648 byl uzavřen Vestfálský mír. Tím bylo nepřátelství zastaveno, Praha zachráněna.

ADAM KRAVAŘSKÝ narodil se r. 1585 v Bavorově u Ratiboře z chudých rodičů. Nabyv předběžného vzdělání ve škole jesuitů v Olomouci a v Chomutově, vstoupil r. 1607 do Tovaryšstva Ježíšova. Protože pro bolesti hlavy měl slabou paměť, dokončil svoje studia teprve když mu bylo 33 let. Pak byl vysvěcen na kněze. Když jesuité byli ze země koruny české vyhnáni, Adam odešel na Slovensko, později do Korutan. Vrátil se, počal konati dílo misionářské v kraji rakovnickém, třeboňském a na panství karlštejnském. Veškeren lid tam vězel v bludařství. Mužové chodili sice na kázání Adamovo, ale s ručnicemi, a jakmile uslyšeli zmínku o svých bludech, buď počali zuřivě mu spílati nebo prchali do lesů.

Adam měl dar hýbati srdci lidskými a získati je pro pravdu. Než počal kázati, řekl podle svého obyčeje asi toto: „Dokládám se Boha, že k vám budu mluviti o tom, co je třeba věděti a konati, abyste dosáhli spasení. Neklamte vás v příčině náboženství, neboť z toho Bohu odpovídati budu.“ Mluvil pak prostě a jadrně; bylo znáti, že mluví z hlubokého přesvědčení a z upřímné lásky k lidu. Vážná tvář jeho jevila nadšeného apoštola pravdy.

Roku 1628 byl Adam ustanoven misionářem na Novém Městě v Praze. Protestanté šířili o něm pověst, že prý je člo-

věk nevzdělaný a ukrutný a že prý násilím nutí nekatolíky ke zpovědi. V pravdě však vedl si Adam nejen horlivě, ale i laskavě. Planul vroucí nábožností, bděl ostražitě nad svými smysly a mrskával se. Lid ho nazýval „knězem svatým“. - Roku 1631 vtrhli protestanští Sasové do Prahy. Kdysi šel Adam z Hradčan dolů na Staré Město; na mostě se setkal stlupou saských jezdců; uhnul jim až k zábradlí. Ale vůdce jezdců, prý luteránský šlechtic, poznav v Adamovi jesuitu, mrskal ho bičíkem. Adam opíraje poraněnou hlavu o kamenné zábradlí, ukázal na Ukřižovaného a řekl: „Dobrého svědka máme!“ Pak obětoval Mši svatou za onoho zbojníka. Téhož roku byli jesuité na rozkaz saského velitele z Prahy vyhnáni. Ale Adam převlečen jsa za uhlíře vozil do Prahy uhlí a při tom konal misionářský úřad neochvějně dále.

Roku 1634 Adam zřídil v Hradci Králové dům Tovaryšstva Ježíšova s latinskými školami. Pak se odebral opět do Prahy. Válka třicetiletá se chýlila ke konci. Švédové se vedrali dne 26. července 1648 na Hradčany a na Malou Stranu; dobývali se do domu jesuitů u sv. Mikuláše. Staříčkův Adam chtěje se obětovati za své řeholní bratry, šel otevřít bránu Švédům. Nevázanci ho ztloukli a vydrancovali chrám. Po několika letech Adam v Praze zemřel 30. srpna 1660. Památka Adama 30. srpna.

DOBIÁŠ (Dobeš) *Bekr*, syn pekaře v Králíkách, byl vychovatelem, pak děkanem v Hostinné u Jičína, pak kanovníkem u sv. Víta v Praze, posléze pak

biskupem v Hradci Králové. Vynikal horlivostí. Zemřel r. 1710. Památka jeho je 11. září.

FRANTIŠKA SLAVATOVÁ, dcera hraběte Linharta Meggavského, nejvyššího komořího na dvoře císařském ve Vídni, rytíře řádu zlatého rouna, a Anny rozené Kbuen-Belasyové, narodila se 10. září 1610 v Cáhlově (t. j. Freistadt v Horních Rakousích) Rodiče dali svým pěti dcerám pečlivé, křesťanské vychování. Františka o tom napsala: „Matka se s námi věru nemazlila. Spávaly jsme i za doby zimní v jizbě nevytopené, pod pokrývkami hrubými. Prostý byl náš oděv. Matka nechtěla, abychom se naučily pýše a marnivosti. Říkala nám: „Děti! jedná-li se o marnosti, buďte šetrny až na halíř; jedná-li se však o čest a slávu Boží neb o blaho bližního, tu dávejte po tolarech, ano, bude-li třeba, i celý měsíc vyprázdňte! ... Všude nás měli za dobře zvedené dítky.“ Otec Františčin zdržoval se časem s rodinou u dvora císařského. Tam si Františka osvojila jemné způsoby a uhlazené mravy. Jsouc osmnáctiletá provdala se za hraběte Joachima Oldřicha Slavatu, syna jednoho z nejpřednějších katolických mužů oné doby, hraběte Viléma Slavaty z Chlumu, místodržitele pražského, jenž spolu s Martinicem byl odbojnými stavy českými dne 25. května 1618 vyhozen s okna hradu pražského.

Františka si vzala za vzor svoji patronku, sv. Františku Římskou, a následovala ji v nadšené lásce k Bohu a v obětavé lásce k bližnímu. Manželé měli 7 dětí, čtyři chlapce, tři dívky. Františka

je vychovávala po vzoru zbožných matek křesťanských. Pobádala je k účinné lásce. Kdysi nakrmila na počest sv. Františka Xaverského několik chudšů, a když ti byli pojedli a talíře své - jak to někdy chudí činívají - i prstem vytřeli, Františka aby smyslnost mrtvila, s jejich talířů jedla, načež poručila dcerám, aby talíře umyly. Matka i dcery se modlily společně; při obědě čítávaly děti střídavě z nábožné knihy.

Manžel Františčin, Joachim Oldřich, zemřel dne 5. května 1645; bylo mu teprve 37 let. „Ovdověla jsem,“ napsala ve svých zápiscích, „ale Pán Bůh mne sílil, že jsem nepřišla z míry. Ač mi to mnozí měli za zlé, přece vlastníma rukama jsem pomáhala manžela klásti do rakve. Pomyslila jsem si: Bůh tomu chtěl - smím-li se protiviti?“ Brzo po smrti manželově obdržela nabídku k sňatku od svého švakra Adama Pavla, jenž byl ovdověl; prohlásil, že zažádá o dispens v Římě. Nabídka ji přivedla do nemalých rozpaků: „Rozhodla jsem se,“ tak napsala později, „že se více neprovdám, že se zaváži slibem k stálé vdovské čistotě. Ovšem jsem uznávala, že bych ve stavu manželském neměla takových bojů proti čistotě. Ale toužila jsem jako vdova Bohu se více oddatía jemu větší horlivostí sloužiti. Byla jsem přesvědčena, že takto zakusím útěchy duchovní a radosti, které převyšují všechny rozkoše těla... Nikoliv! nevám se! Chci býti čistou nejen srdcem, ale i tělem, abych Bohu samému se líbila. Lituji, že jsem neměla vždy takové záliby v čistotě, jako ji nyní mám.“

Tak odmítla tento i jiný návrh k sňatku.

Cisář Ferdinand III. povolal Františku za vychovatelku či hofmistrovou svého syna Leopolda, tehdy pětiletého. Františka se zdráhala a listem vyložila své důvody, že má své dítky, že se má za neschopnou k tomuto úřadu a j. Nicméně musila se podrobiti tomuto čestnému úkolu. Zastávala jej asi osm let. Jako dvorní dámě bylo jí choditi do divadla, kde se odehrávaly výjevy někdy směšné nebo titěrné. Františka ovládala své oči, že ani jednou nepohlédla na jeviště. Také se chránila, aby nepřivábila oči jiných na sebe a aby nebyla někomu na pohoršení. „Dnes jsem mohla viděti císaře i se skvělou družinou,“ čteme v jejích zápiscích; „jeli okolo mých oken. Přemohla jsem se a nepohlédla jsem ven.“ - „Dnes odpoledne byla komedie s baletem; já jsem oči nepozdvihla; majíc v ruce knížku, četla jsem v ní.“ - „Co je mi do dvorských klepů a bláznivých novin?“ - „Zítřa půjdu na průvod do Hietzingu mezi žebráky.“ - Rozhodnou důsledností přemohla ty, kteří s počátku o ní vtipkovali pro její prostý oděv. „Chci rčením: Co tomu říká Bůh? poraziti to obvyklé rčení: Co tomu řeknou lidé? ať na mne ukazují prstem, ať si za modlítku, ano za farisejku mne vykřikují, ničím se nedám zdržet od skutků pobožnosti.“ Ve Vídni chodila do kostela svatého Michala. Před kostelem měla prodavačka svůj krám a prodávala svíce a cukroví. Františka si všimla, že prodavačka pro obchod zameškává služby Boží. Aby ji přiměla, aby aspoň ve svátek slyšela Mši

svatou, přistoupila kdysi k ní řkouc: „Milá ženo, vy jste dnes asi ještě neslyšela Mši svatou, není-liž pravda? A přece je svátek! Já tu posedím místo vás; ano? Vy pak jděte zatím do kostela. Zůstanu zde, až se vrátíte.“ Prodavačka se podivila, ale vidouc paní důvěryhodnou a slyšíc ji vážně promlouvati, uposlechla a šla do kostela. Hraběnka Slavatová se zatím posadila na stoličku a prodávala. Šlechticové a šlechtičny, kdož ji znali, přistupovali ke krámu a pro zábavu hodně kupovali a nad cenu platili. Prodavačka vrátivši se z kostela, užasla vidouc větší tržbu nežli jindy. Františka jí řekla: „Ode dneška si hleďte služeb Božích ve svátek, a Bůh Vám požehná.“

Když Leopold, následník trůnu, vyrostl a oženil se, přál si, aby jeho bývalá vychovatelka, hraběnka Františka Slavatová, převzala úřad nejvyšší hofmistrové u jeho choti, císařovny Klaudivie. Znal ji, „že je velmi nábožná a kromě toho v jednání a chování dvorná a příjemná.“ Bylo to roku 1673. Františka prosila listem, aby úřad ten nebyl na ni vkládán, že už je stará (bylo jí tehdy 63 let), nedosti zdravá, zapomětlivá, a dodala: „Kdybych v úřad ten se uvázala, musila bych změnit celý způsob života dělajíc někdy ze dne noc, z noci den. Ráda bych, co mi zbývá života, věnovala Bohu, a to bych, jsouc u dvora, činit asi nemohla.“ Ale císař setrval na svém přání. Nezbyvalo, než nastoupiti úřad. Nedlouho však konala svůj úkol; neboť císařovna brzo poté zemřela.

Františka šla rychlými kroky k dokonalosti. Měla svědomí utlé. Nenáviděla

hřichu; ba i z toho si dělala výčitku, když ji překvapilo hnutí přirozené, jinak bezvadné. Kdysi při nějakém jednání projevila svou nevoli příliš prudce, ale ihned odprosila toho, jemuž dle svého domnění ublížila. Po zpytování svědomí mrskávala se až do krve. Umrtvovala svou smyslnost, na příklad: když v kostele se jí namanula myšlenka posaditi se do pohodlné lavice, tu na odpor této žádosti poklekla si mezi lidem na holou dlažbu. Když tělu umdlenému za dne zachtělo se spánku, naprosto mu to odepřela. Také krotila přirozenou žádost po pokrmu a nápoji říkajíc: „Nesmí se hověti mlsné hubě.“ U stolu nikdy nenaříkala na nedobrou úpravu jídla; nejlepší pokrmy schovávala pro chudasy, co bylo nejchutnějšího, si odpírala. Vyhýbala se pohodlí a změkčilosti. Milovala samotu. Proto spěchávala z Vídně, jakmile byl skončen její úřad, „do milé tiché Telče.“ Říkávala: „Ráda vidím svoje děti nebo vnoučata přicházeti ke mně na návštěvu; ale ještě raději je vidím odcházeti; rušit mi mou zamilovanou samotu.“ Kdysi při návštěvě dcery Kateřiny, provdané za hraběte Fünfkirchena, rozpředla se mezi matkou a dcerou tato rozmluva. Matka: „Ty jsi, milá dcero, mohla sobě raději zvolit stav řeholní.“ Dcera: „Také mi to už přišlo v mysl, milá paní matko. Ale jedna věc zdála mi se býti závadou.“ - „Jaká věc?“ - „Kterak já, jsouc žena, měla bych se dáti ovládati jinou ženou? Jsoutě ženy někdy velmi podivné!“

Františka byla naplněna činorodou láskou k bližnímu. Dala podnět ke zří-

zení koleje Tovaryšstva Ježíšova v Telči a založila nadaci pro chudé osiřelé dívky, první toho druhu v Evropě. Kdysi přišla chudá dívka prosit o peřinu. Hraběnka jí dala svou peřinu, a když ji domácí upozorňovali, že ona dívka pro svůj hříšný život nezasluhuje dobrodiní, odpověděla: „Je-li takovou hříšnicí, dám jí, čeho žádá, na úmysl, abych já, jsouc snad ještě větší hříšnicí, se polepšila, a aby i ona darem k obrácení pohnuta byla.“ Františka psávala zápisky ze svého života; uveřejnil je její zpovědník a první životopisec Bartoloměj Christel. Čteme v nich: „Dnes jsem v chudobinci podarovala chudé ženy pokrmem. - Dnes jsem posloužila chudé ženě v její těžké hodině. - Dnes v noci jsem ošetřovala nemocnou a pak jsem šla na roráty. - Dnes navštívila jsem s dětmi vězně, nakrmila a potěšila jsem je.“ Štěrností její nikterak netrpělo její jmění. Říkávala: „Vím, co statky moje nesou; čím více vydávám ke cti a chvále Boží a na podporu nuzných, tím více mám.“

Neličená pokora a prostota zdobila hraběnku Františku. Ke svým poddaným chovala se jako starší sestra. Čteme v jejích zápiscích: „Budu se považovati za nejmenší v domě. Proto dnes si sama zametu a světnici uklidím, a i jinak v pokoře cvičit se hodlám.“ Umývala nádobi a vypomáhala v kuchyni. Užívala prostých modlitebních knížek beze skvostné vazby. Ubírajíc se za tmy do kostela nesla si svítilnu a svítila sobě i služce, která ji doprovázela. Stalo-li se, že nějaký kněz chtěl z úcty k ní kráčet jí po levici, nedopustila tomu řkouc: „Nesluší se, aby osoba žen-

ská šla knězi po pravici.“ „Bylo-li by správně,“ pravila, „aby mne zpovědník tituloval: Vaše Milost, Excellence? Já nejsem žádná Excellence, nýbrž ubohá hříšnice, jež zasluhuje pokárání a nezdvořilých titulů.“ - Když ji někdo v její přítomnosti chválil, rozčilila se, odvracela se od něho a slovy a posunky dávala na jevo nelibost. P. Wallis kdysi řekl, že obraz její jakožto zakladatelky měl by býti umístěn v kostele Jména Ježíš, ježž zbudovala; Františka s nevolí řekla: „Na šibenici by měl býti umístěn!“ - Při vší své pokoře a zbožnosti nebyla zádumčivou nebo vzezření nepřívětivého; naopak, kdo s ní jednal, shledal ji v dobrém rozmaru, tváře vlídné.

Roku 1657 napsala Františka Slavatová svou závěť asi tohoto znění: „Já Františka, ubohá hříšnice, nehodná Tovaryšstva Ježíšova služebnice, věřím a vyznávám všechno, čemu učí svatá Církev katolická... Žádám si přijmouti na konec života svátosti umírajících... Vyznávám, že jestli jsem něco dobrého vykonala, s milostí Boží jsem to vykonala, nespolehám se na zásluhy své, nýbrž na zásluhy Ježíše Krista; ... Chci trpělivě snášeti všechny úzkosti, které snad přede smrtí na mne přijdou... Nikdo se nedomnívej, že bych snad po smrti nebyla potřebna modliteb, Mši svatých a jiných dobrých skutků. Dle vůle Boží odvděčím se těm, kteří mi dopomohou, abych brzy se dostala před tvář Boha svého. V Telči 12. února 1657. Františka Slavatová, vdova.“ Přála si, aby ji vložili do rakve v řeholním rouše laiků Tovaryšstva Ježíšova.

Vídala často bratra laika Jana Blankenbacha, muže zbožného v hábitě chatrném a sešlém i řekla: „V jeho hábitě mne kdysi pochovejte!“ V září r. 1676 odebrala se na návštěvu do Jindřichova Hradce. Tam onemocněla, snad zánětem plic, a zaopatřena byvši svátostmi, zesnula tiše v Pánu dne 22. září 1676. I vyžádali si dle jejího přání hábit bratra laika Blankenbacha a pochovali ji v něm. Památka 22. září.

MAXIMILIÁNA narodila se r. 1655 v Zásmukách v Čechách. Pocházela z rytířského rodu. Rodičové jí záhy zemřeli. Když její pěstoun chtěl Maximiliánu, která vyspěla ve sličnou pannu, zašantročiti jistému chlipníkovi, Maximiliána uprchla na statek Lobkoviců, s nimiž byla spřízněna. Poté vstoupila do kláštera praemonstrátek v Doksanech. Stkvěla se zbožností a trpělivým snášením svých nemocí. Zemřela 11. června 1718.

JAN BEDŘICH hrabě VALDSTEIN, arcibiskup pražský, žil chudě a prostě. Vystavěl svým nákladem chrámy v Duchcově a v Horním Litvínově a založil při poutním chrámu Panny Marie v Klatovech nadaci 20.000 zl. na výživu kněží. Dal vytisknouti Nový Zákon a daroval 2100 výtisků Dědictví Svatováclavskému na rozdání lidu. Těm, kdo mu ublížili, odpouštěl rád a křivdy splácel dobrodiním. Na sebe byl přísný, k jiným laskavý. Roku 1694 roznemohl se na svém zámku v Duchcově neštovicemi. Zemřel 3. června 1694.

Bl. JAN SARKANDER (řecké Sarkander je překlad německého Fleischmann) narodil se 20. prosince 1576 ve

Skočově u Těšina ve Slezsku. Otec jeho, Řehoř Matěj, pocházel snad z rodu šlechtického, matka Helena byla rozená Gurecká z Kornic. Nebyli zámožni. Měli čtyři syny, Václava, Pavla, Mikuláše, Jana a jednu dceru, jejíž jméno není známo. Když r. 1589 otec zemřel, odstěhovala se ovdovělá matka do Příbora a ubytovala se tam u příbuzných. Zachoval se dům, v němž Jan bydlil, na náměstí č. 41. Klenutá světnice je přeměněna v kapli. V Příboře chodil Jan asi tři roky do školy a poté byl poslán do latinských škol v Olomouci. Ze Jan měl výborné vlohy a že v učení činil chvalný pokrok, dokazují jeho latinské nebo české listy; lze v nich pozorovati správný sloh, břitký vtíp, jadrné myšlenky. Vstoupil do mariánské družiny a prospíval nábožností; představení i spolužáci si ho vážili pro neúhonnost jeho mravů. (Spolusodálem Janovým byl Joannes Scintilla, Silesius, který se později stal městským sudím v Olomouci a který od protestantských stavů byl přinucen, aby byl přítomen mučení Jana Sarkandra.) Roku 1600 odebral se Jan do Prahy na vysoké učení. Jan byl přijat do „domu chudých“, t. j. do jezuitského semináře, kde žili chudí studenti. Tam byli zdarma vydržováni a připravovali se na různá povolání. Kdo z nich chtěl se státi knězem, mohl přestoupiti do konviktu mezi papežské chovance.

Roku 1602 byl promován na bakaláře svobodných umění. Šťastně vybyv ostatní zkoušky, byl jmenován doktorem filosofie. Tak prospíval ve vědách, ale byl i v ušlechtilých ctnostech a v katolických

zásadách utvrzen. Byl členem mariánské družiny, která, založena byvši Edmundem Kampiánem, stala se pevnou baštou víry katolické v Čechách.

Jan se rozhodl státi se knězem a odebral se r. 1604 na studia bohoslovecká do Štyrského Hradce. Také tam se připojil k Mariánské družině. Na kněze byl vysvěcen dne 22. března 1609, když byl 3 dny před tím ve chrámu jesuitském od kardinála Dietrichsteina obdržel svěcení na jáhenství. Byl ustanoven duchovním správcem v Jaktari u Opavy. V Opavě byl starší jeho bratr Mikuláš děkanem. Jemu Jan vypomáhal v duchovní správě a na faru jaktarskou nebyl asi uveden; brzy žádal kardinála, by této fary byl zbaven. Po té se stal místofarářem v Uničově. Odtud byl odvezen do vězení v Kroměříži jakožto rukojmí bratra svého Mikuláše. Propuštěn byv, stal se farářem v Charvatech u Olomouce. Ale již pod dvou měsících žádal kardinála, aby se směl fary charvatské vzdáti a přijati místo kaplanské u Jana Kavky Říčanského na hradě Brumově. Jan dostal se také do sporu se svými farníky: zdůrazňoval zachovávání liturgických předpisů a nechtěl trpěti písniček v řeči lidové při bohoslužbě. Kardinál Dietrichstein odpověděl listem ze dne 12. července 1611, že sice žádosti jeho vyhovuje, ale že mu vytýká kolísavou a měnivou povahu. „Lépe prý nevšímati si písniček v řeči lidové, a je trpěti, než bez svolení biskupova zaváděti novoty na pomatenou lidu.“ Ať prý si hledí pokoje v úřadě svém! Dr. Foltynovský, l. c. str. 534.

Roku 1612 nastoupil Jan na faru ve Zdoukách. Čteme o něm, že obcházel svou farnost; na těchto cestách nocoval prý častěji v Troubkách v jistém domě a přechovával tam i svátost oltářní. Ze Zdounek odešel Jan roku 1615 na faru v Boskovicích. V Boskovicích měli kalvínská moravští bratři převahu. Sekta Bratrská byla mezi všemi sektami nejvíce zavilá a zarytá; biskup Stanislav Pavlovský říkával: „Raději strpím luterány než bratry (Pikarty).“ Farnost byla rozsáhlá a proto Jan bral si (jako i ve Zdoukách) na pomoc jesuity a to Jana Drachovského, Alberta Chanovského a Matěje Klimeše (Climasius). Jejich pomocí podařilo se obrátiti asi 50 měšťanů na víru katolickou.

Roku 1616 byl přesazen Jan Sarkander na faru v *Holešově*. Tam se rozmohli kalvínská bratři tak, že katolická obec skoro zanikla. Od května 1616 do konce roku 1617 nepodařilo se Janovi rozšířiti počet katolíků přes 250. Bludaři poznavše v Janu Sarkandrovi neohroženého obhájce víry katolické, zanevřeli proti němu. Ale Jan se nedal zastrašiti od věrného plnění povinností pastýřských. Především se snažil své farníky dokonale poznati; vědomosti takto nabyté zaznamenával ve zvláštní knize. Kázal horlivě slovo Boží ale varoval se výčitek nebo přezdívek: lahodnou vlídností, prokazováním dobrodiní hleděl bludaře získati. Pravá, upřímná zbožnost jeho se jevila v úctě k Panně Marii, v klanění se svátosti oltářní. Modlitba kněžských hodinek sílila jej v utrpeních. „Veškerým životem Janovým vi-



ne se jako červená nitka utrpení tělesné a duševní . . . Ni jediného světlého rysu nepozorujeme v jeho životě. Lásky k duším a vědomí zodpovědnosti za svěřence jsou úctyhodné jeho vlastnosti. Osobní zájmy ustupovaly do pozadí.“ (Dr. Foltynovský.)

Jan jevil ve tváři i v celém chování vážnost. Vrstevníci chválili jeho neúhonnost a cudnost, jeho vytrvalost v sebezapírání, jeho pilnost a jeho vysokou mravní dokonalost. U katolického lidu byl Jan oblíben. Pověšť o něm jako o knězi příkladném pronikla i do okolí. Když se uprázdnilo kroměřížské děkanství, žádali Kroměřížští, aby Jan jim byl dán za děkana. Proč se Jan nestal děkanem kroměřížským, není známo. Ve veškerém obcování byla chválena jeho skromnost. Větším dílem chodíval oblečen v taláře; vždy měl tonsurku na hlavě; vous ani nezanedbával ani marnivě nepěstoval. Lidi trpící měl na paměti; udílel jim almužny, seč byl, nemocné navštěvoval, rozepře a nedorozumění mezi sousedy tišil. Jeho působení bylo požehnané.

Jako všude, tak i v Holešově začal Jan svou činnost tím, že konal misie a že zavolal své přátele, jezuity z Olomouce. Do farnosti holešovské náležely také vesnice některých pánů nekatolických. Sarkanderovi nastaly tuhé boje ohledem desátkového práva. Duchovní žili hlavně z desátků. A každý farář měl povinnost toho práva hájiti, nejen pro sebe, ale i pro své nástupce. Tak tomu bylo i v Holešově. Ale Sarkander tam měl větší obtíže proto, že tam nebylo přesných záznamů, kolik kdo je povinen odváděti. Mezi jmenova-

nými nekatolickými pány byl také Václav Bítovský z Bítovic, pán na Bystřici pod Hostýnem, zarytý luterán. Tomu poslal Jan dne 28. září 1617 list s prosbou, aby své poddané donutil k desátku; a protože v dřívějších dvou výkazech desátků omylem pochybil, poslal nový spolehlivý výkaz. Bítovský však se vymlouval na ony dva chybné výkazy a nevyhověl žádosti. Sarkander se obrátil na zemského hejtmána Ladislava z Lobkovic, zdůrazňuje, že občané byli by ochotni dáti desátek, kdyby vrchnost, t. j. pán Bítovský tak činiti nezapověděl. Kterak skončil spor Sarkandra s Bítovským, není známo.

Tou dobou vzbouřili se protestanští stavové v Čechách proti císaři; jejich příkladu následovali protestanští stavové na Moravě. Zemský hejtmán Ladislav Lobkovic, patron Janův, byl vsazen do žaláře, jezuisté byli vyhnáni, Václav Bítovský z Bítova stal se komisařem vlády stavovské, nastalo pronásledování katolíků. Postavení Janovo bylo trudné. Umínil si odebrati se do Častochova v Polsku; neboť už dříve byl učinil slib, že vykoná pouť k Matce Boží v Častochově. Dovolení probošta kroměřížského obdržel; i rozloučil se se svými farníky a vydal se v měsíci červnu 1619 na cestu. Náhodou jel téhož dne také štolba pána z Lobkovic do Polska. Jan použil této příležitosti, přidružil se k němu a jel s ním.

V Častochově na Jasně Hoře dlel Jan celý měsíc v klášteře Paulánů konaje náboženská cvičení a kající skutky. Poté se hodlal vrátiti do vlasti. Avšak když přišel do slezského města Rybníka, do-

zvěděl se, že holešovští protestanté pronásledují katolíky a že jim zase odňali chrám. Proto ani nešel do Holešova, nýbrž uchýlil se do Krakova. Vrátiv se do Rybníka, napsal list ze dne 22. října 1619 panu Ladislavu z Lobkovic, (jenž tehdy snad ze žaláře již byl vyšel), že se vzdává fary holešovské a že by rád vyměnil své místo s jeho zámeckým kaplanem Samuellem Tučkou. Není známo, co Ladislav z Lobkovic na to odpověděl; bezpochyby žádal Jana, aby přece zase se vrátil do Holešova. Jan poslechl a vrátil se do Holešova.

Tehdy vtrhlo na Moravu několik pluků Kozáků a Poláků, kteří byli od polského krále Sigmunda III. posláni císaři Ferdinandovi na pomoc. Tyto tlupy dobyly Valašského Meziříčí, ohněm a mečem plenily statky, města a vesnice nekatolíků, poplenily bystřický statek pana Bítovského, usmrtily na faře tamějšího duchovního moravských bratrů; také jiné nepravosti se o nich vypravovaly, mnohé snad neprávem, na příklad, že v Ruclavicích vhodili dva protestanty do pece ohnivé, že do úst dvou nekatolíků lili močůvku atd. Polské voje se blížili k Holešovu. V tom zmatku Sarkander svolal lid zvonem, uspořádal průvod, při němž nesl Svátost oltářní; vyšel kozákům a Polákům v ústřety a prosil je, aby městu neublížili. Ti spatřivše Svátost oltářní, poklonili se jí a odejeli; Holešovu se vyhnuli. Tak byl Holešov zachráněn.

Čin Sarkandrův byl sice městu kespáse, ale jemu samému se stal osudným. Po dezření stran jeho cesty do Polska, živěně

už dříve od jeho odpůrců, propuklo tím větší měrou. Bítovský chtěje se pomstíti, že statky jeho byly zpustošeny, obžaloval Ladislava z Lobkovic u krále Bedřicha Falckého, jenž tou dobou byl v Brně, že poslal Jana Sarkandra, svého přívržence a zpovědníka do Polska, aby přivedl polské vojsko. Obžaloba byla bezdůvodná. Neboť polský král už dávno předtím se zaručil císaři, že mu pošle vojsko na pomoc. Tudíž ani Lobkovic ani Sarkander nebyli původci polské výpravy. To věděl Bítovský, i ostatní protestanští stavové. Ale protože jim nejvíc o to šlo, aby Jana Sarkandra zahubili, rozšiřovali něm toto liché nařknutí, prohlásili ho za zrádce vlasti a vydali proti němu obsílací list, aby byl zatčen; katolíci byli vybidnuti, aby ho vyzradili a vydali, jinak že budou sami pro velezradu jati a do Brna k soudu odesláni. Proto Jan chtěje od katolíků odvrátiti nebezpečnoství a strasti, uprchl dne 6. února 1620 na hrad tovačovský a odtud do blízkých lesů. Ale tam ho slídiči vypátrali a spoutavše zavedli ho do Olomouce.

První výslech s Janem Sarkandrem se konal dne 13. února 1620. Soudu předsedali zemský hejtman Ladislav ze Žerotína, zemský sudí Václav Bítovský. Všichni soudcové byli luteráni, jediný městský sudí Jan Scintilla, byl katolík. (Scintilla později podrobně popsal Sarkandrovo mučení jako očitý svědek.) Zemský hejtman se obořil na Jana: „Ty pope, padouchu a zrádce vlasti, věz, že nebudeme s tebou hráti; nespolehej na svůj kněžský stav, na postřížiny nebude se bráti zřetel, ten,

kteřý je uděluje (t. kardinál), nemá již v zemi co poroučeti. Pročež pověz po dobrém, jakým způsobem Polané a Kozáci na Moravu povoláni byli?“ - Jan odpověděl: „Velectění pánové! O těch věcech, které se mne ptáte, já žádné vědomosti nemám. Ovšem je pravda, že jsem byl v Polsku, abych vyplnil slib putovati do Častochova. Kdybych si byl vědom nějakého provinění proti vlasti, jistě bych nebyl se vrátil na Moravu, tím méně do Holešova.“ Soudcové nedbali jeho odpovědi a pohrozivše mu katem, odešli.

Druhého dne vyslyšchal Sarkandra Václav Bítovský. Ten volal na kata: „Sem katane! Podrob jej suché muce! A jestli ta nepostačí, přidáme jinou, horší!“ Ubohý kněz vrhl se na kolena a zapřisahal soudce, aby ušetřili jeho kněžského stavu, neboť jest nevinen. Dodal: „Děkuji Bohu za to, že toto soužení za příčinou mého do Polska cestování na mne připouští. Ale dosvědčuji slavně před Bohem, že nejsem vinen, z čeho obžalován jsem. Kdybych nyní (t. v trápení) jinak mluvil, než jsem jednal, a nežli to vím, poskvřňoval bych se lhaním a urážel bych pravdu. Prosím a zapřisahám vás, račte mně věřiti a ustaňte od tohoto krutého počínání. Bačiz, o Bože, v čas trápení ostříhati jazyka mého, aby nic nevyslovil, co by pravdu zvrátilo; vyřknu-li něco proti pravdě, chci, aby to bylo pokládáno za nevyřknuté, a aby to toliko bolestem připisováno a vůbec za nic pokládáno bylo.“

Kat svlékl Jana a natáhl ho na skřípec, až údové jeho z kloubů se vymkli. Bítovský se tázal Jana, proč jel do Polska se

štolbou pána z Lobkovic, a co s ním cestou mluvil. Jan odpověděl: „Za jakou příčinou nebo v jakém poselství štolba jel do Polska, nevím; nic mi nesvěřil, ani nemohl, jelikož já neznám řeči německé a italské. kteréž mluví on, on zase nepovědom jest jazyka moravského a latinského, jimiž mluvím já, tak že o vážných věcech jsme spolu rozmlouvati nemohli.“ (Pravil-li Jan, že neumí německy, dlužno rozuměti tak, že znal sice počátky řeči německé - studoval ve Štyrském Hradci; ovšem studující hovořili spolu latinsky - ale o důležitých věcech nemohl se štolbou hovořiti po německu. Dr. Foltynovský l. c. str. 571.) Jeden ze soudců vyzvídal na Janovi, z čeho Lobkovic se mu zpovídal. - Takto byl Jan po celou hodinu vyslyšán a děsně mučen. Za hrozných bolestí vyslovoval ustavičně jména Ježíš, Maria, Anna.

Třetí výslech Janův konal se 17. února. Tentokrát byl vyšetřujícím soudcem Ctibor Žernovský. Jeden z přítomných soudců, Petr Kopřický, bývalý farník Janův, vytýkal mu: „Proč jsi dal vykopati mou matku v holešovském chrámě pochovanou, vynésti a v zahradě jako zvíře pohřbiti? A kdo je příčinou, že onen kostel byl jesuitům odevzdán, a že mnozí Holešovští byli k papeženství donucováni?“ Na to odpověděl: „Pane Petře! Sám dobře víš, že jsem teprve dne 15. května 1616 přišel do Holešova, a že matka tvá už předtím byla z chrámu vynesena a že luteránští duchovní byli z Holešova už dříve odstraněni. Jestli že pak mne tupíš, že jsem konal úřad svůj, sám své spásy v cestu

se staviš. Pověz, kterak jsem tebe nebo jiné urazil? nebo pronásledoval?“ - Beneš Pražma tázal se Jana: „Pověz, arcilháři, kde's nechal štolbu Ladislava z Lobkovic? kam's dal skříňku s penězi?“ Jan: „Přijda do Častochova, rozloučil jsem se se štolbou, neviděl jsem ho více, aniž vím, že by byl kromě dvou soudků vína měl skříňku s penězi.“ - Ctibor Žernovský dal Jana se šatů svléci, na skřípece natáhnouti, a boky jeho pochodněmi páliť. Mučení trvalo skoro dvě hodiny; mučitelé nemohouc pro kouř a smrdutý puch v mučírně vydržeti, odešli s hrozbami.

Čtvrtý výslech byl dne 18. února. Beneš Pražma se osopil na Jana: „Pověz, co ti o těch věcech ve zpovědi zjevil Lobkovic? Což nevíš, jaké pikle se kuly? Což tobě Lobkovic nezjevil všecko ve zpovědi? Vyznej nám to, jinak to z tebe vynutíme plamennými mukami!“ Jeden ze soudců vzkřikl na Jana: „Tisíc blesků ať do tebe udeří! Což pak mám věřiti, že o ničem nevíš? Ty že neznáš zradu Lobkovic, z jehož prsou jsi tolikráte ve zpovědi čerpal?“ Jan se hájil a nakonec řekl: „Co pak se svátostně zpovědi týká, buďsi že by mně něco věrohodného v ní bylo svěřeno bývalo, - však o tom ničeho nevím, aniž věděti chci, aniž se opovažuji na to si vzpomenouti, a to pro svatosvatou a nezrušitelnou pečť této božské svátosti; a proto, i kdybych věděl, že mne na tisíc kusů rozsekáte, že mne železem, ohněm a všemi mukami zahubíte, přece bych raději volil všecko to s Boží milostí snášeti, než dost málo proti této svátosti se prohřešiti.“

Jan byl opět natáhnut na skřípece a pálen. Když pochodně a svíce k pálení potřebované, krví mučedníkovou zalévané, hasly, posmívali se podnapilí soudcové katovi, že prý je hudlař, že nerozumí řemeslu svému. Kat posměchem rozzuřen tím hrozivěji řáčil. Pálil Jana smolnicemi, přidáváje k nim stry, natáhl skřípece tak prudce, až kámen z dlažby se vyvrátil, až svaly mučedníkovy se přetrhly. Kosti praskaly, obličej se skroutil, zešeredil, smrtelný chrapot vycházel z hrdla.

Když soudcové seznali, že Jan děsným tímto trápením nedá se svěsti k vyřazení zpovědního tajemství, rozkázali, aby kat rozpustil smolu, pryskyřici, síru, lůj a olej a aby do této směšeniny namáčel přílep na kousky rozdělený (jak se ho užívalo na vypalování vinných sudů) anebo peří a aby tyto hořící kousky házel na tělo, na krk, na prsa. Za tohoto strašného mučení tekla jeho krev na zemi, kůže i maso byly spáleny, bylo viděti útroby. Tři hodiny trvalo mučení, za něhož Jan vyslovoval svatá jména Ježíš, Maria, Anna. Ale i tyto povzdechy byly protestantům protivny. „Proč tyto nečisté ženy voláš, nečistý pope? Coony ti pomohou?“ obořil se na Jana Hartmann z Buchheimu. Soudcové rozkázali katovi, aby odřezal Janovi nehty, ustříhal vlasy s hlavy, z vousu, pod pažďím a vespod těla, aby všecko spálil na prášek, a dal mu s nápojem vypíti; neboť měli ho za kouzelníka a chtěli takto učiniti neškodným. Jan vypil podávaný nápoj. Soudcové zahanbeni, že nepřemohli vytrvalosti mučedníkovy, odešli. Jan byl odvázan ze skřípece; polomrtev

klel k zemi. Katané ho odnesli do žaláře, položili na slámu, přikryli kněžským šatem.

V žaláři navštěvovali katolíci, ba i protestanté, přebolavého Jana a přinášeli mu prádlo a léky, pokrm a nápoj. Žalářník, surový opilec, dával si za tyto návštěvy platiti a přece nakládal s trpitelem hrubě a nemilosrdně. Když dával Janovi nové náplastě na rány, strhával staré obvazy nešetrně a krutě; měl-li Jana s boku na bok obrátiti, činil to toliko nohama; bouřil, když někdo jiný chtěl obvázati rány trpitelovy. Soucitní mužové a ženy nedali se zastrašiti od návštěvy. Největší soustrast s Janem měl olomoucký notář Jan Mandel, toho času spoluvězeň. Ten ošetřoval Jana mateřsky. Jan přijímal vděčně služby svých dobrodinců, modlil se za ně, a když nad ním plakali, říkával: „Ve všech mukách svých mám převelikou útěchu.“ Modlil se církevní hodinky, a protože nemohl rukama hýbati, notář Mandel nebo jeho šestiletá dceruška Anna Marie mu obraceli listy, a když jich tam nebylo, obracel si listy jazykem sám.

V téměř žaláři byli uvězněni kartuziáni Štípští. Také se jim kladla za vinu účast za vpád Poláků. Kartuziáni modlíce se církevní hodinky s Janem, velmi ho tím potěšili; domlouvali mu, že pro kněze tak ztýraného nestává závazku říkati církevní hodinky, nýbrž, že pro něho postačuje nábožný povzdech. Ale on, nemoha mnoho mluvit, hleděl je prosebným pohledem, nebo tím, že chtěl políbiti roucho jejich, odvrátiti od tohoto odrazování. - Krvelační odpůrci nebyli ještě pomstou na-

syceni; rozkázali katovi, aby dal Janovi na hlavu smolný věnec a jej zapálil. Tomu se opřeli městský sudí Scintilla, notáři Mandel a Pavel Slacký řkouce, že takováto ukrutnost se přičií zákonům, ba i samému citu lidskosti. Ukrutníci však trvali na svém. Protože však kat i pomocníci se zpěchovali rozkaz ten vykonati, ukrutníci odešli s nepořízenou.

Bylo zjevno, že i nejdovednější lékař nemůže Jana vyléčiti; neboť jeho vnitřnosti hnily víc a více, poslední zápas se blížil neodvratně. Čtyři neděle ztrávil Jan v bolestech. Dne 17. března 1620 zopatřoval ho farář z Velkého Týna Vincenc Schiweckh za přísluhy řeholníků kartuziánských. Tohotěž dne mezi desátou a jedenáctou hodinou Jan modle se slova žalmu 114. skončil. Bylo mu 43 let. Katolíci žádali komisary o svolení, aby tělo jeho směli slušně pochovati. Svolení obdrželi, ne bez nesnázi. I odnesli tělo do domu zbožné vdovy Světlíkové, oblékli je ve kněžský šat barvy červené, dali mu do ruky voskový kalich a chtěli je ve chrámu Panny Marie slavně pochovati. To jim však bylo zakázáno. I museli tělo zase do onoho domu odnésti. Na velké prosby došlo pak od protestantských stavů v Brně shromážděných písemné dovolení, že mrtvola Janova smí býti pohřbena, ale beze vší slavnosti. Papež Pius IX. ho prohlásil blahoslaveným. Svátek jeho se slaví 17. března. Obšírný životopis jeho napsali Jan Tenora a F. Foltynovský.

Ct. MARTIN STŘEDA narodil se dne 11. listopadu 1587 (podle jiných zpráv r. 1589) ve Hlivicích (v Horním Slezsku)

z rodičů stavu rolnického. Otec, konšel Martin Středa, a matka Barbora, rozená Polednová, byli zbožní a vychovávali pečlivě své děti. Malý Martin už jako chlapec putoval do Častochova, devět mil daleko. Při prvním přijímání svátosti oltářní omdlel, neboť se byl upřílišeným třídním postem na slavnost tu připravoval. Radovánek nemiloval; byl vždy vážnější myslí; přesto však veselost mu zářila s tváře. Po tři léta bych chovancem svatováclavského domu pro chudé studující v Praze. Roku 1608 vstoupil do noviciátu Tovaryšstva Ježíšova v Brně. „Horlivě zachovával všechny předpisy řeholní, v askesi tolik pokročil, kolik pokročiti může, kdo světu odumřel“ (J. Tenora, Život M. Středy, Brno, 1898, str. 128). Už tehdy nazýván byl „novým Aloisem“ a „andělem Tovaryšstva Ježíšova“. Kromě modlitby a rozjímání rád konal tělesnou práci, v zahradě a v domě, zametal kolej, upravoval stůl, umýval nádobí a podobně. Když byl složil jednoduché sliby, odebral se jako Jan Sarkandr a Albert Chanovský do Štýrského Hradce na další studia. Poté vyučoval rhetorice čili řečnictví v koleji jezuitské v Praze se zdarem; bylť vzdělaným filosofem, věhlasným řečníkem.

Když roku 1618 byli jesuité z Čech vypuzeni, odebral se Martin Středa do Štýrského Hradce na další studia. Tam byl též vysvěcen na kněze. Když pak roku 1620 byla vzpoura českých stavů bitvou na Bílé Hoře přemožena, vrátil se Martin Středa do Prahy, a byv povýšen na doktora filosofie a později na doktora bohosloví, počal učiti polemice čili jak se tomu tehdy

říkalo „kontroversím“, totiž, aby posluchači se naučili vyvracetí zdánlivé důvody protestantské a podpíratí učení katolické nezvratnými důkazy. Vedle svého povolání chodil na venkov konat misie.

Roku 1627 byl Martin Středa ustanoven rektorem koleje brněnské. V Brně horlivě působil, šířil mariánskou kongregaci, pořádal poutě do Křtin, zavedl pobožnost rorátní; i o potřeby hmotné se staral; na př. pořídil pro kolej vodovod z pramenů Řečkovických. Sám žil prostě a chudobně. Co ve svém asketickém spisu napsal: „Chudoba ať je mi matkou, pokora a trpělivost ať jsou mi sestrami!“ to prakticky v životě prováděl. Nemocné rád navštěvoval. Mrtvil se; ani v nemoci neustal se bičovati; životopisec jeho Ondřej Schambogen o něm napsal, že „proti zlým žádostivostem vítězně bojoval a jiné ke stejnému boji povzbuzoval a že květ panské čistoty bez porušení vzal do hrobu“. Všeobecné mínění o Martinu bylo, že život, jež vede, je svatý.

Když r. 1629 byl ustanoven rektorem koleje pražské, stěhoval se z Brna spřežením volů na voze, na jakém rolníci vyvážejí mrvu na pole. Pokorným zůstal, i když byl roku 1638 ustanoven řádovým provinciálem. Dbal, aby kázeň se zachovávala i v nepatrných věcech. Přísně nastupoval proti starším členům, říkávaje: „Není větší náказы, než špatný příklad u starých a učených lidí, kteří mají býti vzorem.“ Tak na příklad kdysi veřejně napomenul profesora Arriaga, že vycházejze z domu nezaznamenal svého odchodu podle zvyku řeholního na tabulce u vrat. -

Jindy pokáral toho, jenž, aby vzbudil smích, napodoboval jistého kněze, který pro vadu jazyka nedobře vyslovoval konsekrční slova. - K žertům nebyl zasmušilý. Kdysi jistý mladý řeholník, jenž ještě neodvykl světským způsobům, dohonil na tmavé chodbě svého představeného Martina Středu a domnívaje se, že dohonil druhá svého, vskočil mu na záda. Martin Středa nesl jej kus cesty až ke světlu a složiv jej řekl: „Až sem bratře! Jsi moc těžký.“ - Dva klerikové se bavili spolu i když uhodila hodina k mlčení. Středa zastihnuv je řekl: „Za pokání, že jste rušili mlčení, povídejte si spolu ještě celou hodinu.“ Zarděli se, a od té chvíle přesně dodržovali určené hodiny. - Když P. Středa jako zástupce řádový byl vyslán do Říma, tu klerik z české provincie, v Římě studující, mladickým nadšením jat ozdobil celu Martina Středy, jak mohl nejlépe, citróny a pomeranči úměrně rozdělenými. Středa poděkoval za dobrou vůli, ale pravil, že ozdoba není přiměřena chudobě, kterou si byl zamiloval. Vedl své podřízené slovem i příkladem ke zbožnosti, sebezapíravosti a pracovitosti. K Tovaryšstvu Inul a oslavoval památku svého vstupu do řádu každoročně různými pobožnostmi. Staral se o zvelebení chrámů a bohoslužby; jeho péčí byl řeholní chrám Panny Marie v Brně vyzdoben, chrám sv. Salvátora kopulí opatřen.

Roku 1645 vtrhli Švédové za vedení vojevůdce Torstensonova na Moravu. Táhlí k Brnu. Velitelem brněnské posádky byl Ludvík Radvit de Souches, francouzský protestant, jenž dříve sloužil ve vojsku

švédském, avšak pro osobní spory přešel do vojska císařského. Brněnští měšťané mu nedůvěřovali, že byl cizinec a jinověrec. Martin Středa však, jenž byl tehdy rektorem koleje, poznal, že Radvit je poctivý voják a že mu lze důvěřovati; i doporučil jej brněnským měšťanům. Ti ctili Martina Středu a proto se ochotně podřídili vedení Radvitovu. Švédové přibyli k Brnu dne 4. května roku 1645 a jali se město obléhati. Torstenson pravil, že dojde města do tří dnů, Špilberku do osmi dnů. Švédové hnali útokem na hradby. V Brně bylo jen něco přes 2000 vojáků, k nimž se přidružili měšťané a studenti. Na studenty dozíral Martin Středa; seřadil je do praporu, rozdělil na setniny, postaral se jim o důstojníky a dal je cvičit ve zbraní. Už dříve opatřil zásoby obilí, soleného masa, sušených ryb, pořídil ruční mlýnek. Dodával všem bojujícím zmužilosti a povzbuzoval je k důvěře v Boha. Po šestnáct neděl brněnská posádka statečně odrážela útoky nepřátel. Bolestně se však pociťoval nedostatek střelného prachu a potravin. Živilí se koňským masem. Torstenson podrážděn, že nemohl snadno dobýtí města, umínil si, že stůj co stůj vnikne do města a že obyvatelům strašlivě se pomstí. Ustanovil hlavní a rozhodný útok na svátek Nenebevzetí Panny Marie. Brněnští měšťané se o tom dověděli a horečně opravovali hradby, vyhazovali příkopy, zřizovali nová ohrazení. Radvit de Souches se osvědčoval jako hrdinný obránce, přicházel častěji, ponějvíce na večer, do koleje jezuitů, Středa mu radil a povzbuzoval jej k důvěře. V ko-

stele jesuitském byla zařízena veřejná pobožnost. Brněnští měšťané vzývali Pannu Marii před milostným obrazem jejím v chrámu sv. Tomáše, jenž tehdy náležel augustiniánům.

Nadešel den 15. srpna. Švédové hnali zuřivým útokem na hradby, ale útok jejich byl odražen, Brno zachráněno, Torstenson rozmrzen odtáhl na jih. Brněnská městská rada přišla poděkovat Radvitovi za hájení města, on pak je vyzval, aby především děkovali Bohu a knězi Martinu Středovi.

Městská rada brněnská učinila slib, že bude každoročně oslavovati Rodičku Boží ve svátek dne 15. srpna slavným průvodem a službami Božími. A listem ze dne 23. listopadu 1671 vydala toto svědectví: „Ctihodný kněz Martin Středa přispěl modlitbami a zásluhami svými nad jiné k zachování města Brna, a tudíž náleží mu právem jméno „zachránce města a vlasti“. Tělo jeho odpočívá jako perla a vzácný poklad před hlavním oltářem jesuitského chrámu... duše jeho, která nad veškerou pochybnost v nebi se raduje, bude se přimlouvati za nás a proto chováme ho v nábožné úctě.“ (Jan Dilat: Vita Martini Stredonii, díl IV., § 3. - Jan Dilat zemřel roku 1689.) - Radvit napsal: „Kněz Martin Středa modlitbou a postem svým k obránění i vysvobození města přispěl; on mne samého, odchovaného v bludu kalvinském vzbudil a pohнул k návratu do Církve katolické; já ho ctím a za přimluvu u Boha rovněž tak vzývám jako jiné svaté nebešťany.“

Posléze přiblížil se Martinu Středovi

odchod na věčnost. Nenáhlé souchotiny ztravovaly plíce. I pospíchal ze Slezska, kde právě dlel, do Brna. Zopatřen svátostmi umírajících ulehl na lože na zemi mu dle přání ustrojené. Zápas smrtelný trval pět hodin. Složiv ruce na prsa ve způsob kříže, vypustil duši dne 26. srpna 1649. Dosud nebyly učiněny kroky, aby v Církvi mu byla přirčena veřejná pocta. Památka je 26. srpna.

Bl. MAREK (Krisina) KŘÍŽEVČAN (maďarsky Körösi nazývaný) narodil se roku 1580 v Křiževci (v Chorvatsku); vyspěv odebral se do latinských škol ve Vídni a vstoupil do mariánské družiny. Roku 1606 odebral se do Štyrského Hradce a byl vysvěcen na kněze. Ustanoven byv kanovníkem ostřihomským, odebral se do Košic, stal se správcem opatství Szeplaku a jal se jako misionář utvrzovati ve víře tamější katolíky od bludařů ohrožené. Podjal se toho díla se dvěma jesuity, s Melicharem Grodeckým a Štěpánem Pongraczem. Všichni tři podstoupili mučednickou smrt. Z rozkazu Jiřího Rakoczyho, mocného ochránce protestantů, byl Marek nejprv vsazen do žaláře, pěstí a kyjem bit, na trám pověšen a ohněm pod ním zaníceným pálen. Posléze mu rozsekali hlavu 7. září 1619. Svátek 7. září.

Bl. MELICHAR GRODECKÝ narodil se roku 1584 v Těšíně ve Slezsku. Pocházel z rodičů šlechtických, kteří měli své statky v Grodku (u Lvova). Melchior se zřekl bohatství a vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Noviciát konal v Brně. Roku 1608 byl poslán do koleje sv. Klementa



v Praze na další studia. Byl roku 1614 posvěcen na kněze, ustanoven byl správcem domu chudých při této koleji, kamž byli přijímáni chudí studující, a kdež byli bezplatně zaopatřeni. Když jesuité byli ze zemi koruny České vyhnáni, odešel i Grodecký; odebral se z rozkazu představených do Košice, aby tamní katolíky utvrzoval ve víře.

Roku 1619 opanovalo vojsko knížete Gabriele Bethlena Slovensko a vniklo do Košic. Kalvín Jiří Rakoczy ihned dal poplapiti Melichara Grodeckého. Žádali na něm, aby se zřekl víry katolické. Po tři dni neobdrželi Melchior, Marek Křisina a Štěpán Pongracz ani sousta pokrmu, aby jejich stálost byla zlomena. Ale Melichar i ostatní prohlásili statečně, že jsou hotovi jakákoliv muka i smrt podstoupiti, než aby se své víře zpronevěřili a bludy kalvínské přijali. Byli pak obnaženi, spoutáni, drásáni, pod kola házeni, šlapáni. Byli hořícími pochodněmi v bocích páleni, takže oheň úplně ztrávil maso a bylo viděti útroby. Oni však ani za toho strašného mučení nepřestávali vyznávati víru katolickou. Zhovadilí vojáci trápili Melichara na stydkých částech těla. Posléze mu rozsekali hlavu. Těla všech tří mučedníků byla vhozena do stoky. Po třech měsících dala katolická hraběnka Palffyová vyzvednouti jejich těla z hnusné jámy a zavéztí do chrámu Sěbežského. Svátek 7. září.

Bl. ŠTĚPÁN PONGRACZ narodil se roku 1582 nedaleko karlovského Bělehradu v Sedmíhradsku z rodiny šlechtické. Vstoupil v Brně do Tovaryšstva Ježí-

šova; další studia konal v Praze; pak byl poslán za kazatele do Košic. Byl zajat, nedal se ani hladem ani mukami odvrátiti od víry katolické. Byl mučen podobně jako Marek Křisina a Melichar Grodecký, s tím toliko rozdílem, že mu nerozsekali hlavy; hodili ho položivého s hlavami a s těly obou jmenovaných spolu mučedníků do hnusné jámy. Tam ležel Štěpán skoro 20 hodin za hrozných bolestí, až vypustil duši dne 7. září 1619. Svátek 7. září.

ALBERT CZEPIELSKI, kněz karmelitán, byl r. 1648 ve Lvově od bludařů z nenávisti proti katolické víře zavražděn. Památka jeho je 28. května.

ADAM MARKOVSKÝ a ALBERT LASKÝ byli katoličtí polští šlechticové, kteří roku 1604 se vraceli z Říma z pouti do své vlasti a zastavili se v městě Kladsku. Měli odznaky římských poutníků: poutnickou hůl, láhev z tykve, lasturu a růženec. Vešli do chrámu Panny Marie. Tam právě kázal luteránský kazatel. Oba poutníci, nerozumějíce řeči německé, poklekli před sochou Panny Marie a modlili se růženec. Tím byl luteránský lid rozlícen, a když vešli na ulici, zazněl pokřik: „Zabijte ty papežence!“ Adam byl udeřen sochořem. Oba padli před lidem na kolena a prosili s rukama sepiatýma o smilování: „Vždyť jsme křesťané!“ Adam byl kamenem uhozen zvolal: „Pane Ježíši, synu Boží, smiluj se nad námi!“ Ale jeden ze zlosynů udeřil ho klackem: „Vidíš, šelmo, nyní vyzýváš Ježíše, ale dříve klaněl's se Marii.“ Pak jim vyrvali památky, které si z Říma nesli, voskové obrázky Beránka Božího, kříže a růžence

a šlapali po nich. Adamovi vyrazili oko. Adam zemřel téhož dne 30. října 1604, Albert roku následujícího. Památka jejich 30. října.

Sv. JOSAFAT KUNCEVIČ narodil se roku 1585 ve Wlodzimirzu či ve Vladiměři (město dostalo se ve XIV. století k Litvě a r. 1569 Lubelskou unií k Polsku) a obdržel při křtu jméno Jan. Jeho otec Gabriel Kuncevič, zchudlý šlechtic, byl obchodníkem; matka slula Marina. Oba vedli synáčka k Bohu. Josafat jevil záhy náklonnost k modlitbě a k tichému životu. Často ho rodiče nacházeli ve farním chrámu, zasvěceném panně a mučednici sv. Paraskévě, aby byl pohřben v modlitbu. Ve chrámu tom konaly se katolické služby Boží východním slovanským obřadem. Jan se učil se zálibou obřadnímu jazyku církevních knih rusínských. Jako malý školák uměl již z paměti odříkávati církevní hodinky v jazyku staroslovanském.

Když Jan podrostl, byl od otce poslán do Vilna, aby se tam učil kupcem. Ale Jan neměl ke kupeckému povolání žádné chuti. Toužil po chrámu; ale snadno mohl zblouditi ve změti různých sekt, jež měly svá střediska a rejdiště ve Vilně. Rozkolníci ho úporně vábili. Jan, jinoch nezkušený, chodil s počátku do chrámů rozkolnických, ale záhy poznal pravou církev: navštěvoval klášterní chrám unitských basilianů u nejsvětější Trojice; tam ochotně konal službu jako zpěvák a lektor či předčítatel, ba mnohdy i jako zvoník. Metropolita Hypác Počej vracaje se z Říma přivedl do Vilna Petra Arkuda, kněze

řeckoslovanského, aby hájil Unie proti rozkolníkům. Kupecký mládenec Jan se seznámil s Petrem Arkudem, poslouchával jeho přednášky i soukromý výklad v bytě Arkudově. Ještě úporněji se vzdělával Jan přednáškami otců jesuitů na akademii vilenské. Tam se sice přednášelo latinsky, ale vysvětlivky se podávaly v řeči rusínské. Čemu odtud rozuměl, pilně si zapisoval. Byl bez vzdělání středoškolského, bez klasických studií, bez knih: na kousky papíru si zapisoval všechny své vědomosti. Ale bystrým svým úsudkem, výbornou pamětí, neúnavnou pílí se vzdělal na dokonalého bohoslovce a obhájce víry katolické.

Kupec Jacek Popovič, jehož pomocníkem Jan byl, nemohl nepoznati, kam míří jeho mládenec. Domlouval Janovi, aby se přidržel obchodu, sliboval, že jsa bezdětný, odkáže mu všechn svůj majetek. Ale Jan setrval při svém úmyslu, opustil roku 1604 svého otcovského příznivce Popoviče, spěchal se rozloučit se svými rodiči a odebral se k metropolitu Počejovi. Ten uvítal Jana s radostí a přijal jej do řádu sv. Basila v klášteře nejsvětější Trojice ve Vilně a dal mu jméno Josafat, na východě oblíbené.

Kláster trojický ve Vilně byl tehdy velmi zpustlý. Z mnichů zbyli tři, pak dva, posléze jeden. S ubývajícím počtem mnichů pustla stavení, část po části měnila se v ssutiny. Co zbylo zdravého, obsadili rodiny světských nájemníků, které archimandriti (či opati) vzali na byt, aby ve své nouzi měli aspoň nějaký příjem. Dva statky přináležející ke klášteru spra-

vovala městská rada; ale oba statky byly pasivní. V klášteře zbyly dvě, či tři světničky. Proti němu, přes ulici, stál nádherný chrám Sv. Ducha a klášter s mnichy rozkolníky, zarytými odpůrci unie. Trojický klášter však byl či měl býti baštou katolicismu slovanského obřadu proti pravoslavnému rozkolu.

Josafat zabral chatrnou jizbičku neda-leko brány, zařídil si ji rychle, jako by ne mezi lidmi, ale na egyptské poušti dlel, klíčem se v ní uzavřel, žil tam jako poustevník a připravoval se na skládání slibů řeholních. Řehole sv. Basila ukládá mnichům život z míry odříkavý: kromě chudoby, čistoty a poslušnosti ukládá i ustavičnou zdrželivost od masitých pokrmů, časté přísné posty, někdy prodloužené až k večeru, šestero velkých postů do roka, při nichž je zakázáno požívatí vajec, ryb a mléka, noční bdění a společné církevní hodinky. Josafat se podroboval řeholním pravidlům bedlivě, odpočíval na holé podlaze, býval opásán ostnatým řetízkem, nosil drsné spodní roucho a bičoval se až do krve. Vážil si čistoty a obnovoval své předsevzetí, že zemře v panické neporušenosti. Kdysi najali zvrhlí jeho odpůrcové frejírku, aby Josafata svedla ke hříchu. Ale Josafat ji vyhnal holí, že rychle musila utéci. To se rozhlásilo v městě a zjednálo mu úctu všech šlechtitných lidí.

Josafat se zdokonaloval ve svém vzdělání: oddal se studiu obřadních knih staroslovanských, vnikal v jejich smysl, činil si poznámky; poznámky rostly a rostly, poznatky jeho se tříbily v rozmlu-

vách s jesuity, s Valentinem Kovalským a s Janem Gruzevským. Z těch poznámek a rozmluv se zrodily praktické obranné knihy: „Křest sv. Vladimíra“, ve kteréžto knize dokázal, že Rus byla s počátku katolická. Dále napsal: „O řeholnicích“, „O bezženství kněžském“ a Katechismus. Pohříchu zůstaly tyto spisy netištěny a dostaly se do rukou rozkolnických. Pouze jeho „Obrana unie“ vyšla později tiskem.

Archimandritou čili představeným v klášteře stal se roku 1605 jistý Samuel Siencyzho; ten neměl ani potřebného vzdělání, ani smyslu pro život řeholní. Josafat vida, že nedojde k obnově kláštera, zanášel se myšlenkou, odejít do nějaké poustevny. Avšak v té době seznámil se s Janem Velaminem Rudským. Jak už shora bylo řečeno, čerpal Josafat z dlouhých hovorů s Rudským poznatek za poznatkem, Rudský pak se naučil od Josafata důvěře v Boha. Rudský vrátiv se po druhé z Říma, rozhodl se mimo všecko očekávání, že také vstoupí do řádu sv. Basila a že zasvětil svůj život zanedbané církvi řecko-slovanské, sjednocené. Rudský složil dne 1. ledna 1608 řeholní sliby. Protože přistoupili do kláštera také čtyři jinochové od Josafata k řeholnímu životu připravování, měl klášter Trojický po dlouhém čase malou, ale vzornou družinu mnichů.

Kuncevič i Rudský počali obnovovati klášter Trojický. Kuncevič byl kazatelem, zpovědníkem a správcem kláštera, ředitelem církevního zpěvu; vycházel i do okolí a mívával s lidem náboženské hovory. Nastal tam nový život; lid se naučil zase

navštěvovati klášterní chrám. Ale rozkolníci se snažili podkopati unii a především zmocniti se Trojického kláštera. V tom jim byl nápomocen sám archimandrita Samuel Siencylo, tajný rozkolník. Nepřátelé si umínili vypuditi Rudského, Josafata pak po dobrém si získati. Kdysi vylákali Josafata z kláštera a přemlouvali ho, aby přešel k rozkolu. Ovšem marně. Když se vrátil do kláštera a byl tázán, kde byl, odpověděl: „V pekle jsem byl a slyšel jsem hlasy přemlouvající mne, abych zapřel víru.“ V klášteře nastal zjevný boj mezi odpadlíkem opatem a věrnými mnichy. Teprve když král Sigmund přišel do Vilna, byl rejďům rozkolníků učiněn náhlý konec. Siencylo byl vypovězen ze země, unie zvítězila nad rozkolem.

Roku 1609 Josafat byl posvěcen na kněze obřadem řeckoslovanským. V kázáních svých uváděl na obranu unie místa z obřadních knih řeckoslovanských. Pro pádnost důvodů dávali mu katolíci název: „bič na rozkolníky“; rozkolníci mu však spílali „dušechvatů“, a Josafat uslyšel-li přezdívku tuto řekl: „Ano, dejž Bůh, abych všechny jejich duše uchvátil pro nebe!“ - Byl laskav k chudým a trpícím; choďoval do nemocnic a posluhoval nemocným chudáším. V tu dobu stal se klášter Trojický ohniskem unie a zdrojem utěšeného života náboženského na Litevsku. Kromě Josafata a Rudského byl i kněz Petr Skarga, T. J., slavný řečník polský, nepřekonatelným obhájcem unie († 1612). Josafat obnovil r. 1613 opuštěný, kdysi slavný poutní chrám Panny

Marie v Žirovicích na Smolensku, zbudoval u něho klášter a obsadil jej horlivými mnichy. Klášter Trojický a chrám žirovický slynuły po vší zemi; skoro veškeré obyvatelstvo ve Vilně se vrátilo zásluhou Josafatovou do lůna Církvě.

Josafat stal se opatem kláštera Trojického. Roku 1613 byl Rudský ustanoven metropolitou kyjevským. Rudský vzal Josafata s sebou na cestu do Kyjeva jako průvodce. Cesta širými, nepřehlednými stepmi ruskými byla obtížna a nebezpečna. Konečně oba dospěli Kyjeva. Po nastolení Rudského na prestol metropolitský Josafat vyšel si shlédnouti staroslavný klášter jeskyňový (Pečerskou lavru) malebně se vypínající na pahorku nad řekou Dněstrem. Od dětství slýchával o památném tom místě a přál si viděti svatyně a hroby mnichů sv. Antonije a sv. Theodosia. Mnichové kláštera byli zarytí odpůrci unie. Jakmile Josafat vstoupil do kláštera a ohlásil svoje jméno, nastal v klášteře poplach; volali: „Je tu dušechvat! Pojďte spatřit ho!“ Sběhli se asi sto počtem, ale než mluvíti počal, obořili se jednomyslně na něho: křičeli, strkali jím, hrozili, že ho zabijí, že jej hodí do Dněstru, protože prý je zrádcem a hubitelem pravoslavi. Když se vybouřili, Josafat jal se k nim klidně mluvíti: „Přišel jsem, abych popatřil na věhlasná místa, kde dleli mužové svatí, naši otcové. Mám radost, vida, že tu dlí tak znamenitý počet synů sv. Basila.“ A dokládaje se Pisma svatého a obřadních knih pravil: „Jest jedna toliko Církev pravá, Kristem založená, oboecná; naše církev řeckoslovanská musí



Sv. Gabriel Possenti



tedy býti s církví latinskou za jedno.“ Lahodné řeči Josafatově nemohli mnichové odolati. Nechali ho odejít v pokoji a po jeho odchodu pravili: „V pravdě zasluhuje jména dušechvata. Takto ještě nikdo k nám nemluvil.“

Brzo po té byl Josafat ustanoven za biskupa a pomocníka arcibiskupa polockého. Josafat prosil s pláčem, aby břemeno toto na něho nebylo uvalováno, ale námitky jeho byly marny. Dne 12. listopadu 1617 byl Josafat od metropolitů Rudského ve Vilně pomazán na biskupství. Tehdejší arcibiskup polocký, Gedeon Brolnický, klonil se k rozkolu. Josafat ihned se ujal horlivě svého úřadu. Zveleboval služby Boží dle obřadu řeckoslovanského, nařídil, aby se Mše svatá konala denně, aby kněží měsíčně přijímali svátosti pokání a oltární, sesadil kněze i jáhny, kteří ovdověvše, proti církevním zákonům oženili se po druhé. Avšak kdož tak učinili ne ze zlého obmyslu, nýbrž, aby snadněji užívali děti z prvního manželství, ty ponechal v úřadech jejich, zakázav jim pouze, aby nesloužili Mše svaté a aby nezpovídali věřících.

Roku 1618 zemřel staříčský arcibiskup Brolnický a Josafat se stal jeho nástupcem, arcibiskupem polockým. Nejprv zavedl přísný pořádek ve svém domě; vrchní správu statků přikázal Emanueli Kantakuzenovi. Za duchovní rádce si zvolil basiliany Gennadije Chmělnického a Dorotheje Lecikoviče. Josafat soudně stíhal ty, kdož uchvátili církevní statky, kláštery a chrámy. Rozdával hojné almužny chudým; ba nejednou zastavil i svoje bis-

kupské odznaky, aby mohl chudáky nasytiti. Dal obnoviti stoličný svůj chrám, jenž hrozil sesutím. Také věnoval zvláštní péči duchovenstvu světskému, jež nemělo potřebného vzdělání a jež bylo mravně pokleslé. Mnozí z nich byli hrubí a opíjeli se. Jsouce ženati a nemajíce dostatečných důchodů, pomáhali si, jak mohli, aby užívali své rodiny. Někteří se neštítali svatokupectví, lichvy, prodeje lihovin. Šlechticové nakládali s popy jako s robotníky, dosazovali a sesazovali je dle libovůle, zadržovali jim povinné dávky a osbovali si pravomoc i ve věcech církevních.

Tu bylo třeba neodkladné nápravy. Josafat nařídil, aby všichni duchovní navštěvovali synody (poradné schůze), aby přesně konali služby Boží, aby šetřili čistoty a střídmosti, aby se chránili svatokupectví a lichvy, aby konali kázání a křesťanská cvičení, aby slyšeli zpověď svých farníků dvakrát do roka, v adventě a v postě. Popové měli pilně čítati a v paměť si vštípiti 48 pravidel synodálních jakož i katechismus, v němž byly články rozeznávací, na př. o Duchu Svatém, o primátě římského papeže, zevrubněji podány. Josafat zakázal duchovním, aby nedali světským pánům rozhodovati o věcech církevních.

Svatý biskup kázal horlivě. Stávalo se, že když skončil svou řeč, lid k němu volal: „Otče, mluv dále, rádi tebe chceme poslouchati.“ - Bylo-li mu oznámeno, že někdo onemocněl, spěchal k němu bez prodlení a snažil se ho přiměti k tomu, aby přijal svaté svátosti, nabízeje se, že

ho sám vyzpovídá. I do hospod vkročil a napomínal lidi tam dlící, aby neotáleli se vyzpovídati. - Rozšiřoval dobré knihy. Neobohacoval svých příbuzných. Kdysi přišel k němu do Polocka jeho bratr, doufaje, že obdrží od něho hojně peněz. Josafat daroval mu však pouze 40 zlatých a dvojí oblek řka: „Milý bratře! Víc pro tebe nemohu učiniti. Důchody církevní náležejí církvi a chudým. Hleď si pomoci svou vlastní příčinlivostí.“ - V domě biskupském žil jako v klášteře. Brzy ráno budil zvonkem všecko domácí duchovenstvo, aby s ním konalo jitřní hodinky. - Obcování jeho bylo laskavé; na urážky zapomínal rychle, a čím hůře mu někdo ublížil, tím více mu dával znáti svou lásku. Ani nepřátelé nemohli na Josafatu najítí nějaké mravní úhony; žilť svatě a byl vzorem ctností lidumilých. Duchovenstva římsko-katolického si velice vážil; rád obcovoval latinským službám Božím; zvláště rád se zúčastňoval slavnosti Božího Těla; této slavnosti církev řecká nemá.

Kolem roku 1618 začalo zuřivé pronásledování unie na Rusi. Vlastním strůjcem divokého boje proti unii v zemích polsko-ruských stal se rozkolnický patriarcha jerusalemský Theofan IV. Ten s dovolením cařihradského patriarchy jmenoval sedm rozkolnických biskupů a posvětil je r. 1620 za vzdorobiskupy proti katolickým biskupům unitským. Rozkolníci si umínili, že budou bojovati proti unii vší mocí, bez ohledu na krále. Vzdorobiskupem polockým byl ustanoven jistý Melecij Smotrycký; na návod

tohoto byla Josafatovi záhy vypověděna poslušnost v Mohylevě, ve Vitebsku a jinde. Král Sigmund vydal sice list, kterýmž byl Smotrycký prohlášen buřičem a velezrádцем a ve kterém lid byl napomínán, aby se všichni přidržovali řádného katolického arcibiskupa svého, Josafata Kunceviče. Avšak na sněmu Varšavském roku 1623 rozkolníci jsouce ve většině usnesli se, že rozkolníci, od Theofana vysvěcení biskupové mají býti uznáni proti biskupům unitským. Smotryckému šlo hlavně o to, aby zničil Josafata, i vydával proti němu nové a nové hanopisy.

Rozkolníci tupili Josafata, kdekoliv se s ním setkali, házeli po něm kamením. Zvláště ve Vitebsku veřejně vyhrožovali, že arcibiskup bude zabit. Proto chystal se Josafat na mučednickou smrt, a když přátelé dávali výstrahu, říkával: „Vím, že mne chtějí zavraždit; vím také, že mnozí lidé smrt podstoupili pro víru!“ Nenávist proti Josafatovi rostla. Kdysi byl v litevském městečku Dudě; tam obrátil tři dcery kalvínského šlechtice Soroky na víru katolickou. Soroka rozružen vyhnal Josafata z domu, poštvál na něho své hafany, ale na domluvu svých dcer se zastyděl, vsedl na kůň, rychle jel za Josafatem, odprosil ho, a v tu chvíli se zřekl bludu kalvínského a stal se katolíkem.

Koncem října 1623 odebral se Josafat do Vitebska, kde rozkolníci řádili nejhůře. Ihned se shlukly davy poštvaného lidu žádající jeho smrti. Arcibiskup je utišil laskavými slovy. I utekli se spiklenci ke lsti. Snažili se vyhledávati půtky se služebníky biskupovými doufající, že vznik-



nou při tom výtržnosti a zmatky, jichž bude snadno využitkovati proti Josafatovi. Ale arcibiskup zakázal svým služebníkům, aby se do pútek nepouštěli, a aby z domu nevycházeli. I najali spiklenci jakéhosi potulného popa Eliáše, aby Josafatovi před arcibiskupským domem veřejně lál. Eliáš lál Josafatovi, unii, papeži, od rána do večera zvrhlým způsobem. To se stalo dne 11. listopadu 1623. Ale arcibiskup nebyl v ten den doma; vrátil se až večer.

Druhého dne, dne 12. listopadu 1623 Eliáš opět lál arcibiskupovi. Služebníci Josafatovi vyrazili na Eliáše, polapili jej a zavřeli. To právě si přáli spiklenci. Ihned jali se zvonit na poplach a křičeli: „Pryč s Josafatem! Zabijte ho, latinského papistu!“ Josafat kázal propustiti Eliáše na svobodu, ale buřiči učinili útok na dům arcibiskupův a zranili jeho duchovní rádce. Josafat vyšel ze své komnaty a řekl: „Hospodin budiž s vámi, synové milí! Proč tak ukrutně nakládáte s mými domáccími? Máte-li co proti mně, hle, tu jsem!“ Jeden z buřičů udeřil arcibiskupa kyjem, druhý mu zasadil sekýrou smrtelnou ránu do hlavy. A když Josafat padl na zemi, zlosynové jeden přes druhého bodali a třískali do něho a šlapali po něm. Z jeho úst bylo slyšeti povzdech: „Bože můj!“ I vzkřikli: „On ještě žije!“ a střelili ho do hlavy a hanobili jej, i když byl již mrtev. Pak jej vysvlékli a mrtvolu vláčeli městem na břeh Dviny, přivázali k ní těžký kámen a vrhli ji do řeky.

Pět dní poté byla mrtvola nalezena a ve chrámě pohřbena. Vášně lidu utichly.

I vrahové plakali svého zločinu. Smotrycký, hlavní strůjce zločinu, uprchl do Řecka, toulal se trýzněm výčitkami svědomí, avšak nenaleznuv nikde klidu, vrátil se do vlasti a smířil se r. 1627 s církví sjednocenou, kterou dříve tak zuřivě pronásledoval. Ostatky sv. Josafata byly později převezeny do Polocka. Avšak car Petr I., nepřítel Unitů, zavítav roku 1705 do Polocka, pohrozil, že ostatky ty dá spálit. Proto je kníže Radziwill ukryl v Bělé (v Podleší). Později byly převezeny do Vídně, kdež se chovají v chrámě sv. Barbory. Slaví se 14. listopadu.

Bl. ONDŘEJ BOBOLA narodil se roku 1592 z rodu českých rytířů Bobolů, kterýžto rod se byl za panování Václava II., krále českého a polského, usadil ve vojvodství Sandoměřském v Malé Polsce. Omládí Ondřejově nemáme zpráv, čemuž se za tehdejších zmatků politických nelze diviti. Roku 1611 Ondřej vstoupil ve Vilně do Tovaryšstva Ježíšova. Byv vysvěcen na kněze, stal se kazatelem a zpovědníkem při chrámě sv. Kazimíra ve Vilně. Působil tak horlivě, že byl všeobecně nazýván „svatým mužem“. Jsa zároveň řiditelem mariánské družiny, utvrzoval studující jinochy ve víře a vedl je k životu bohabojnému. Ve Vilně zuřila morová rána; Ondřej chodil s řeholními bratřími dům od domu a obětavě sloužil nemocným.

Roku 1633 byl ustanoven představeným řeholního domu v Bobrojsku v kraji Minském. Od svých podřízených byl milován, ač naléhal na přísné šetření řeholní kázně. Později byl poslán do Piňska, aby konal v okolí misie. Působil s apoš-

tolskou horlivostí u lidu maloruského, zanedbaného a nábožensky neuvědomělého. Jsa nadaným řečníkem, maje výraznou tvář, zvučný hlas a háraje ohněm lásky k Bohu a k bližnímu, dobyl všude velkého úspěchu a obrátil velký počet rozkolníkův na víru katolickou; nezapomínal však bráti zření ke katolíkům; ty utvrzoval ve víře. Nedbal obtíží, jež mu bylo překonávati v krajinách válkami zpuštěných, málo zalidněných a bařinatých. Často byl nucen nocovati pod širým nebem a spokojiti se kouskem okoralého chleba.

Rozkolníci nenáviděli Ondřeje, přezdívali mu dušechvatů, švali proti němu mládež, kteráž, kdekoliv ho shlédla, se mu posmívala a blátem po něm házela. Největší jeho odpůrci byli ruští, rozkolníci popové, kteří nemohouce mu čeliti vědomostmi, švali proti němu lid. Tehdejší doba, za krále Jana Kazimíra (1648 až 1668) byla plna zmatků a bouří. Kozáci spojivše se s Tatary, porazili polské vojsko. Ruský car Alexej Michajlovič vtrhl s vojskem až k Vilnu, švédský král Karel Gustav vnikl až ke Krakovu. Roku 1656 bylo učiněno příměří mezi Poláky a Rusy, poté následovalo příměří mezi Poláky a Švédy. Kozáci táhli litevským Polesím do svého tábora za Dněpr. Cestou plenili vesnice a sužovali katolíky. Když od rozkolníků uslyšeli o horlivém jezuitském knězi Ondřeji, začali po něm pátrati.

Kdysi byl Ondřej ve vesnici Paradylně u města Pinska a sloužil Mši svatou. Po Mši svaté bylo mu řečeno, že ho Kozáci hledají. Katolíci mu opatřili vůz naláha-

jíce, aby i s řeholním bratrem prchl. I jeli. U dvora Mohylny spatřil vozka blížící se kozáky. Seskočil s vozu a utekl do lesa. Ondřej poznal nebezpečensví smrti. Sestoupil s vozu, poklekl řka: „Děj se vůle Boží!“ A v té chvíli přihnali se kozáci a srazili ho k zemi. Ondřej nedbaje své vlastní tísně prosil, aby jeho průvodce byl propuštěn na svobodu.

Sveřepí Kozáci nakládali s Ondřejem surově a ukrutně. Obnaživše jej dopola, vlekli jej k blízkému stromu a přivázavše ho, zbičovali jej do krve. Tělo bylo jedna rána. Pak jej přivázali provazem za krk ke dvěma koním a hnali ho do Janova. V Janově byl Ondřej předveden ke kozáckému setníkovi. Ten se ho tázal: „Jsi-li ty onen pes, jenž svádí lid? Odřekni se papeženství, sic...!“ Ondřej odpověděl: „Jsem kněz z Tovaryšstva Ježíšova, vyznávám víru katolickou a jsem hotov pro víru i zemřít.“ Setník mu pohrozil smrtí, neodpadne-li k rozkolu. Ale Ondřej ho napomenul, aby raději on se vzdal rozkolu a vrátil se do katolické Církve. Setník se rozzuřil, sekl Ondřeje mečem, tak že klesl. Kozák vypíchl trpiteli na zemi ležícímu dýkou oko. Jiný mu vyrazil několik zubů.

Poté položili Kozáci Ondřeje na stůl a pálili jej smolnicemi na prsou. Nožem odřezali kůži na pleši, na dlani a prstech řkouce, aby prý vlastní krví došel lepšího pomazání. Vráželi mu třísky za nehty, vytrhli mu jazyk. Uřezali mu nos, uši; zohavili ho hrozným způsobem a napodobovali církevní obřady. Posléze ho odvěkli na smetiště a odešli. Několik neohrože-

ných katolíků přichvátalo umírajícímu na pomoc. Setník kozácký vida to, přiskočil a šavlí roztal trpiteli hlavu. Tak zemřel Ondřej Bobola 16. května 1657. Svátek 23. května.

## 86. PAPEŽOVÉ XVIII. STOLETÍ

*Klement XI.* (r. 1700-1721) pečoval o vědu a o zvelebení církevní kázně. Povolił císaři Josefu I. (1705-1711) právo „*primarum precum*“, t. j. aby nově nastoupivší panovník měl právo první prezentace na chrámy katedrální a kollegiátní. - Klement XI. marně se ohražoval proti Bedřichu Brandenburgskému, jenž si roku 1700 dal titul „krále Pruského“, nic se neohlížeje na práva německého řádu. - Když Savojský král Amadeus II. prováděl tak zvaná „práva sicilská“ na úkor práv církevních, papež uložil na některá jeho území interdikt. - Ukončil roku 1705 bullou „*Vineam Domini*“ spor od jansenistů začatý. Protože jeptišky kláštera Port Royalského nechťely se podrobiti, byl jejich klášter zbořen, ony pak dány do různých jiných klášterů. - Byl muž rázný, přívětivý a bezúhonný. Jako papež kázával o velikých svátcích s kazatelnou, čehož už od staletí žádný papež nečinil. Zemřel 19. března 1721.

Po *Innocenci XIII.* (1721-1724) nastoupil *Benedikt XIII.* (1724-1730), muž života bezúhonného. Ukončil spor s Amadeem Savojským, uděliv mu právo patronátní nade všechny chrámy jeho území. - Portugalský král Jan V. žádal, aby papežský nuncius Bichy byl učiněn kar-

dinálem. Protože však papež žádosti jeho vyhověti nemohl, král přerušil veškeren styk s Římem.

*Klement XII.* (1730-1740) byl první, jenž zakázal tajné spolky svobodných zednářů. - Uzavřel nový konkordát se španělským králem Filipem V., ale musil jeho devítiletému synu uděliti administraci biskupství toledského. - Byl nepřitelem loterie a dovolil ji pouze za podmínky, že bude podřízena dozoru úřadů.

*Benedikt XIV.* (dříve Prosper Lambertini, 1740-1758) byl z nejučenějších papežů. Zřídil akademii pro studium archeologické, vydal opravené „Římské Martyrologium“, dal různá nařízení o obřadech, napsal spisy: „*De servorum Dei beatificatione et canosisatione*“, „o synodě.“ - Uzavřel konkordát s portugalským králem Janem V. Zemřel 3. května roku 1758.

*Klement XIII.* (1758-1769) byl života bezúhonného. Za jeho vlády republika Benátská odvolala zákon „*placetum*“. - Protože papež ujal se jezuitů, přerušil portugalský král Josef I. r. 1760 všecken styk s apoštolskou Stolicí. - Klement XIII. udělil císařovně Marii Terezií a jejím nástupcům v Uhrách název „král apoštolský“. - Zemřel 2. února 1769.

*Klement XIV.* (1769-1774) mlčel k útokům na Církev mysle, že tím Církvi prospěje. Všude vznikaly falešné theorie o všemohoucnosti státní a kterak dlužno obmeziti práva apoštolské Stolice. Klement nejevil mnoho energie; nadržoval Bourbonům, učinil bratra portugalského ministra Pombala kardinálem, zrušil řád

jesuitský. Za to mu byl vrácen Avignon, ale Církvi zasazena byla nemalá rána. Zemřel 22. září 1774. Že by byl býval otráven, je podle svědectví lékaře a zpovědníka holou lží. Toto domnělé otrávení bylo připisováno jesuitům. Neprávem.

*Pius VI.* (1775-1799) vládl moudře a vedl si apoštolsky. - Řím byl francouzským vojskem zabrán a prohlášen za republiku. Papež Pius VI. byl zavlčen na půdu francouzskou, do Valence, a tam také zemřel.

## 87. NEVĚRA A JEJÍ DÍLO

Protestantismus zavrhl neomylný úřad učitelský v Církvi a dal každému právo svým rozumem vyhledávat si v Písmě svatém svoji víru. Tak stal se příčinou, že mnozí zavrhli Písmo svaté i zjevené náboženství.

*Racionalisté čili svobodní myslitelé* prohlásili lidský rozum za nejvyšší pramen všeho poznání, učili, že není Boha, ani věčnosti, ctnosti ani hříchu, a že náboženství je pouze lidským výmyslem. Řadu nevěrců zahájil v této době *Giordano Bruno* († roku 1600), italský pantheista, a *Benedikt Spinoza* († 1677), holandský žid. Racionalismus má zjevení Boží za zbytečné nebo je úplně popírá. *René Descartes* (Cartesius, † 1650) učinil pochybování základním kamenem své filosofické soustavy, svého skepticismu. „Cogito, ergo sum“ bylo jeho hlavní zásadou. *Baco de Verulam* († 1626) přicházel k empirismu cestou indukční (pozorováním a zkušeností).

V Anglii vznikl deismus. *Deismus* uznával sice nejvyšší bytost jevící se v přírodě, ale popíral další její působení na svět. Deisté učili, že Bůh sice stvořil svět, ale dále se o něj nestará, neřídí ho, nezachovává, nýbrž že svět sám nutnými zákony přírodními se spravuje. Tudíž zavrhovali všeliké nadpřirozené poznání a zjevení Boží. Naturalisté učili, že člověk nemůže nic vědět a poznati, než co smysly svými chápe. *Herbert de Cherbury* († 1648) učil, že zjevení Boží není potřebné, ba ani užitečné. *Tomáš Hobbes* († 1679) odvozoval náboženství z nevědomosti a bázně lidské a připisoval panovníku všecku moc, pokud se víry týká. *David Hume* († 1776) šířil skepticismus, *Jan Locke* († 1704) sensualismus a empirismus. *Shaftesbury* († 1713) tupil náboženství, *Collins* († 1729) vynalezl název „svobodný myslitel“; svobodně mysliti je prý právem a povinností každého člověka; *Jindřich Bolingbroke* († 1751) zamítal učení o nesmrtelnosti duše.

Z Anglie šířila se nevěra do Francie, do Holandska a do Německa. *Ve Francii* dosáhla náboženská lhostejnost velkého stupně. *Atheisté*, na příklad Petr Bayle († 1706) upírali jsooucnost Boží a snažili se dokázati, že není Boha. *Materialismus* učí, že ve světě vládne jenom život hmotný, že ani v člověku ani mimo člověka není života duchovního. *Montesquieu* († 1755) nestydl se dávat perskému náboženství přednost před křesťanským. Nejvíce byla šířena lžiosvěta od *encyklopedistů*; ti sepsali r. 1751 naučný slovník (encyklopedii); toto dílo obsahovalo v sobě

všecka odvětví lidského vědění a bylo psáno lahodným slohem, ale hlásalo čistou nevěru. K encyklopedistům náleželi: *D' Alembert* († 1783), *Diderot* († 1784), který veřejně se vychloubal svou nevěrou, *Helvetius* († r. 1771), materialista, *Wolney* († 1810), který pokládal zjevení Boží za báje. Nejdále v zuřivosti nevěrecké zašel *François de Voltaire* († 1778), jehož heslem bylo zničití veškerý řád křesťanský, ve všech poměrech života a především zničití Církev jako nejsilnější oporu jeho. On vyřkl bojovné slovo: *Ecrasez l' infâme* (t. j. vyhladte tu bídnicu). *Jean Jacques Rousseau* († 1778) popíraje každé nadpřirozené zjevení, zavrhoval v občanské společnosti oprávněnost nějaké vyšší autority, nad člověkem stojící.

Kdežto ve Francii racionalismus obmezil se na to, aby popřel nadpřirozené zjevení, snažil se racionalismus v Německu překonati je vědeckou opravdovostí. Pruský král *Fridrich II.* (1740 až 1786) nazval *Luthera* „divokým sprostým mnichem“, *Kalvína* „duševním trpaslíkem“. Jejich zásluhou prý bylo pouze to, že statky církevní byly církvi vyrvány. Hlavní podporou „svobodných myslitelů“, *Lessingem* († 1781) vydaný spis „*Die Wolfenbüttler Fragmente*“, snažil se dokázati nemožnost božského zjevení. Všem racionalistůmrazil dráhu *Kristian Wolf* († 1754), *Bahrtdt* († 1792) neostýchal se dusiti víru v lidu ve vědách neobeznalému. Zmíněný už *Lessing* stavil ve svém díle „*Nathan der Weise*“ křesťanství, židovství a islam na roveň. *Her-*

*der* († 1803) žádal, aby křesťanství bylo humanitou. *Kant* († 1804) pravil, že toliko ono náboženství je pravdivé, které se dovozuje z příkazů praktického rozumu. Mezi racionalisty náležejí *Michaëlis* († 1790) a *Semler*. Velcí básníci *Fridrich Schiller* († 1805) a *Wolfgang Goethe* († 1832) horovali pro klassické pohanství a oděli racionalistické myšlenky v lepou formu.

„Svobodní myslitelé“ utvořili zvláštní spolky „*svobodných zednářů*“. Ti rozhlašují o sobě, že jejich úkolem je mravní zušlechtění člověka a pěstění všeho, co je krásné, dobré a šlechteté. Vlastní však účel jejich je zničití zjevené náboženství; zvláště jsou zapřísáhlými odpůrci katolické církve a jesuitů. Počet členů zednářských loží po celém světě dostupuje dvou milionů; jsou většinou bohatí a vlivní. Kdekoliv se zednáři domohli vlivu na státní správu, všude zaváděli rozluky manželskou, rušili řehole, vylučovali náboženství z veřejných škol a vydávali různé zákony na potlačení svobody katolíků. Katolíkům je členství těchto spolků pod trestem klatby zapověděno.

## 88. PORUŠOVÁNÍ PRÁV APOŠTOLSKÉ STOLICE. FEBRONIANISMUS. JOSEFINISMUS

Jako ve Francii, tak i v Německu a jinde byly činěny pokusy, obmeziti moc papežskou a zjednati biskupům v jejich diecésích větší nezávislost od římské Sto-

lice. Trevířský svétící biskup Mikuláš Hontheim († 1790) vydal pode jménem „Justinus Febronius“ knihu „O stavu Církvé“ a o pravomoci římského papeže, prý za účelem, aby smířil protestanty s Církví, v pravdě však, aby snížil moc papežskou. Tvrdil, že Kristus prý dal pravomoc nikoliv apoštolům, nýbrž celé Církví, která ji vykonává svými orgány, mezi nimi je papež první mezi sobě rovnými; že ustanovil Petra svým nástupcem, avšak o nástupci Petrově prý nic neustanovil; účelem primátu papežského je prý pouze zachovati jednotu Církvé; biskupové jsou prý na papeži úplně nezávislí.

Názory Hontheimovy byly roku 1764 papežem Klementem XIII. zavrženy. Ostatně nejen katolíci, na př. Zacharia a Ballerini, jim odpírali, ale i protestant Lessing. Hontheim odvolal své učení, ale kniha jeho způsobila mnoho škod v Německu, v Rakousku a jinde. Němečtí biskupové těžce nesli rostoucí moc papežských nunciů. Proto papežové dávali biskupům různé výsady (facultates quinquennales). Ale biskupové shromáždění roku 1786 v Emži, nejspíše uspokojeni těmi výsadami, usnesli se na 23 člancích, zvaných punctatio Emsensis, v nichž pravili, že biskupům je dána pravomoc universální, dle které mohou zákony dávat i od nich dispensovati. Proto prý nutno obmeziti pravomoc nunciů. Názory ty nedošly všeobecného souhlasu biskupů, a autoři sami roku 1789 odvolali články emžské.

Podobné názory šířil pistojský biskup Scipio Ricci († 1810), jenž na synodě

Pistojské opakoval články gallikánské a schválil učení Janseniovo. Florentinský velkovévoda Leopold, pozdější císař, bratr Josefa II. velmi přál těm názorům. - Do Rakouska vnikaly již za vlády císařovny Marie Terezie (1740-1780) názory encyklopedistů a jansenistů. Ředitelé c. k. studijní komise byli Šimon Stock, lékař vanSvieten, brumovský opat Štěpán Rautenkranz a Josef Sonnenfels; ti šířili názory liberální. Členové řádu jesuitského tehdy zrušeného byli ze škol odstraňováni.

*Císař Josef II.* (1780-1790) chtěl dle těchto zásad upravit život církevní ve svých zemích. Úředníci byli většinou zednáři. Císař si osvojoval právo rozhodovati i v zákonodárství církevním, chtěl se učiniti takofka papežem svých zemí a zavážděl novoty v Církví nebývalé. 1. Nařídil, aby biskupové si vyžadovali od vlády zvláštní dovození, chtěl-li nějaký list nebo příkaz papežský ve svých diecésích oznámiti (placetum regium); ale také své listy k papeži museli dříve předložiti vládě, nežli je směli odeslati k papeži do Říma. - 2. Obsazoval biskupské stolice bez schválení papežského; odňal biskupům právo vychovávat si svůj klerus. V hlavních městech zřídil „generální semináře“, v nichž by duchovenstvo bylo vychováváno, ale nikoliv pod dozorem biskupů, nýbrž pod dozorem úředníků státních. Kněžím bylo nařizováno, aby s kazatelnou oznamovali zákony státní, aby v kázáních při výkladu věroučných článků se vystříhali polemiky, aby žehnali sňatkům smíšeným atd. - 3. Císař zrušil některé kanonické překáž-

ky manželství, ustanovil jiné závady; spory o věcech manželských přikázal úřadům světským. 4. Zrušil četné kláštery, v Čechách 74, na Moravě a ve Slezsku 42. v celé říši rakouské 721 klášterů, jejichž členové se nezabývali ani vyučováním ani duchovní správou, ani službou nemocných. Ostatním, nezrušeným klášterům zapověděl styk s jejich představenými v cizině dle cími a podřídil je pravomoci biskupů. Zapověděl, aby řády nepřijímaly nových členů bez povolení vlády, a aby nevolily představených doživotně. Za jmění zrušených klášterů a z výnosu rozprodaných statků klášterních Josef II. založil mnoho nových far, a zvláště pokladnu pod názvem „Náboženská matice“ k účelům církevním. Budovy klášterní však zabral stát. Při rušení klášterů a kostelů bylo mnoho vzácných památek umění a písemnictví zničeno a rozkradeno. Kláštery v Čechách, na Moravě a ve Slezsku chovaly do té doby mnoho českých knih, rukopisů a listin, které z valné části byly zničeny. Svědek a dějepisec Pelcl napsal: „Největší díla (česká) byla cizincům prodána anebo z Čech odeslána.“ - Císař zrušil také náboženská bratrstva a poustevny, dal zavřítí mnoho kostelů a kaplí. Majetek zrušených bratrstev dán byl „studijnímu fondu“; byl zřízen spolek „účinné lásky k bližnímu“, jenž se pak přeměnil v „chudobinský fond“.

5. Císař Josef II. vydal četná nařízení o bohoslužbě a o posvátných obřadech. Na příklad: určoval pořádek, dle kterého ve větších městech se mají konati bohoslužby, kdy tichá Mše sv. má býti sloužena,

kdy zpívaná, kolik svíček smí hořeti při tiché Mši sv., kolik při zpívané. - Císař zapověděl konati procesí a pouti na místa posvátná, nedovolil libat ostatky svatých. - Památka posvěcení chrámu Páně neměla se příště konati v den obvyklý, různě dle osad, nýbrž v jeden a týž den, totiž ve třetí neděli měsíce října. - Císař zapověděl zřizovati „Boží hroby“ na Velký pátek. - Také zrušil hrobky (krypty) v kostelích. Zrušil hřbitovy kolem kostelů a nařídil, aby nové hřbitovy zakládány byly mimo osadu v náležitě vzdálenosti. Velký odpor v lidu vzbudil patent vydaný roku 1784, dle něhož mrtví neměli býti pochováni v rakvích, nýbrž v pytlích. Lid se proti tomuto nařízení jitril, a nezřídka byl zavolán oddíl vojska, aby zdolal odpor lidu a aby zemřelý mohl býti v pytli pochován. Proto již po půl roce patent tento byl odvolán.

Papež Pius VI. snažil se pohnouti císaře, aby zrušil svá proticírkevní nařízení a aby nevydával ediktů nových; ale marně; ani cesta papeže Pia VI. do Vídně neměla účinku.

Císař Josef II. vydal r. 1771 toleranční patent, jímž propůjčil evangelíkům ať augsburgského ať kalvínského vyznání a nesjednoceným Řekům náboženskou svobodu. Roku 1782 vydal řád židovský napomáhaje židům, aby došly rovnoprávnosti s křesťany. - Roku 1781 zrušil nevolnictví, takže rolník mohl se libovolně vystěhovati a povolání svých dětí určovati. Roboty selského lidu byla r. 1775 na polovici zmenšena. - Ostatně byla učiněna i některá užitečná opatření, na

př.: Roku 1786 bylo zřízeno biskupství v Českých Budějovicích, r. 1783 v Tarnově, r. 1786 v Lubně (ve Štýrsku), roku 1784 ve sv. Hypolitě a v Linci; biskupství v Brně bylo zřízeno již r. 1777 a současně byla Olomouc povýšena na arcibiskupství. Také bylo zřízeno mnoho far a lokalií, t. j. malých farností.

Císaři Josefu II. tanul na mysli cíl učiniti ze všech národů své říše jeden národ, a to německý. Již r. 1774 byla v Čechách a na Moravě němčina zavedena do všech škol a úřadů. Na studie nepřijímal se nikdo bez znalosti němčiny; ve společnosti vzdělců se mluvilo pouze německy. Jenom katolické duchovenstvo udržovalo český jazyk v kostele a ve škole. Někteří vlastenci budili národní vědomí lidu; k těmto buditelům českého národa sluší počítati kněze: Josefa Dobrovského († 1829), jenž je zakladatelem novověké literatury, Jaroslava Puchmajera, Josefa Rautenkranze, Matěje Sychru, Vincence Zahradníka, Vojtěcha Nejedlýho, Jana Marka (či Jana z Hvězdy), Františka Douchu, Vojtěcha Hlinku (Františka Pravdu), Františka Vacka (čili Kamenickýho), Josefa Zieglera, Dominika Kynského, Karla Vinařického, Václava Štulce, Eugena Tupýho (Boleslava Jablonského), Josefa Ehrenbergra, Jana Valeriana Jirsíka, Františka Sušila, Jana Holýho (na Slovensku); Beneše Metoděje Kuldu, Tomáše Procházku, Matěje Procházku a j. Nelze všecku vinu josefinské soustavy svalovati na Josefa II. Dal se vésti špatnými rádci, a to i rádci stavu duchovního.

## 89. ZRUŠENÍ A ZNOVUPOTVRZENÍ ŘÁDU JESUITSKÉHO

Proti jesuitům se spojili všichni odpůrcové Církve, protestanté a jansenisté, nevěrci a svobodní zednáři, aby pomluvou a násilím zničili řád, jemuž v boji vědeckém nemohli odolati. Již samo jméno „Tovaryšstvo Ježíšovo“, pak poslušnost jeho členů byly odpůrcům trnem v oku. Vytýkali řádu na příklad, že prý schvaluje zabítí tyranů. Odpověď: Ve spisu Jana Hispana v Toledě r. 1559 vydaného s názvem: „De rege et regis institutione“ nalézají se věty, ze kterých by se tato pomluva dala doložiti; ale spis byl řádem zavřen a generál Aquiva zakázal roku 1610, aby se o té věci disputovalo nebo psalo. - Odpůrci vytýkají řádu, že prý učí: „Cíl posvěcuje prostředky“ (Finis sanctificat medium). Avšak nemohou dokázati, že by kdy jediný z jesuitů takto učil. - Spis „Tajná napomenutí“ (Monita secreta) byl roku 1612 v Krakově od nějakého anonyma na potupu řádu sepsán. - Četné žaloby proneseny byly proti jesuitům; ale kdekoliv se mohli hájiti, vždy se ukázalo, že žaloby byly bezdůvodny. Že ve společnosti tolika tisíců členů vyskytli se, kdož chybili, není divu. Ale nesmírných zásluh Tovaryšstva nelze popřítí.

V *Portugalsku* vznikl první boj proti jesuitskému řádu. Za neschopného a chlipného krále Josefa Emmanuela (1750-1777) vládl ministr markýz z Pombalů, jehož záměrům stáli v cestě jesuité, ja-



kožto zpovědníci u dvora. Pombal také dychtil po jejich jmění. Použil dvou záminek k boji proti jesuitům. Španělsko zaměnilo s Portugalskem sedm okresů v Paraguai za osadu portugalskou San Sagramento v Kalifornii. Avšak Indiáni se nechťeli nové vládě podrobíti a sáhli ke zbrani. Pombal uvalil vinu vzpoury na jesuity, ač ti od vzpoury odrazovali. - Kdosi se pokusil zavraždití krále Josefa Emmanuela. Také tento pokus byl přičítán jesuitům za vinu. Ač se jesuitům nic nemohlo dokázati, Pombal kázal r. 1759 statky jesuitů pobrati, a členy řádu všeho majetku zbavené po lodích ze země vyhnati. Mnozí jesuité úpěli v žalářích portugalských. Někteří z nich oslepli, někteří zešleli. Jesuita Gabriel Malagrida, 72 roků starý, jenž byl za svatého jmín, byl dne 20. září 1761 jako kacíf upálen.

Ve Francii přidali se k dávným nepřátelům řádu, k hugenotům, jansenistům a encyklopedistům, ministr de Choiseul a milostnice krále Ludvíka XV. markýzka de Pompadour. I tam se nalezla příležitost k boji. Jesuitský generální prokurátor na ostrůvku Martinique La Valette, pustil se o své ujmě, proti rozkazu svých představených, do obchodu s kupci marseillskými. La Valette byl z řádu vyloučen. Tu se stalo, že Angličané r. 1755 zabavili La Valettovi několik lodí zbožím naplněných. La Valette nemohl dostáti svým závazkům, věřitelé marseillští žalovali celý řád jesuitský pro nezaplacení dluhu tří milionů franků. Řád platiti nechtěl, protože La Valetta k obchodování

nezplnomocnil. Věc se dostala do parlamentu; parlament odsoudil r. 1762 řád jesuitský k zaplacení, ale také zároveň řád zrušil. Pouze ti jesuité byli ponecháni v zemi, kteří by přísahou stvrdili, že řád byl „řád bezbožný, státu i církvi nebezpečný“. Protože tuto přísahu složilo ze 4000 pouze pět, byli oni všichni r. 1764 z Francie vyhnáni.

Ve Španělsku použil vévoda ze Choiseul vzpoury v Madridě roku 1766 vzniklé a vymohl na králi Karlu III. konfiskaci majetku jesuitů a jejich vyhnání ze země. Podobně se dalo i v Neapolsku a jinde. Rod Bourbonů žádal papeže Klementa XIV., aby zrušil celý řád, „že prý působí nepokoje a že nepřináší žádoucího ovoce, pro které byl zřízen.“ Papež Klement XIV., málo energický, vyhověl žádosti, a zrušil brevem „Dominus ac Redemptor noster“ ze dne 21. července 1773, řád v celém křesťanstvu „pro obnovení pokoje“. Poslední generál Vavřinec Ricci prohlásil slavně, že jeho řád je nevinný, a na upozornění některých, aby jesuitům dal jiné stanovy, odpověděl prý: „Sint, ut sunt, aut non sint!“ t. j. ať jsou takoví, jací jsou, aneb ať nejsou!

Pouze pruský král Bedřich II. a ruská císařovna Kateřina podrželi jesuity ve svých zemích. Ruské jesuity potvrdil papež Pius VII. r. 1801. Týž papež obnovil r. 1814 řád Tovaryšstva Ježíšova konstitucí „Sollicitudo omnium ecclesiarum“ pro veškerou církev. Papež Lev XIII. dal roku 1885 řádu všecky jeho bývalé výsady.

## 90. CÍRKEV VE FRANCII ZA DOBY REVOLUCE

Podvrácení víry u lidu a zkaženost mravní byly hlavní příčinou revoluce francouzské. Za krále *Ludvíka XIV.* (1643-1715) Francie sice dosáhla velké slávy. V četných válkách se vyvinul absolutismus a Ludvík XIV. hrdě pravil: *L'Etat c'est moi*, t. j. stát jsem já. Ale za válek utrpěly státní finance a lid byl obtížen břemenem daní. Na dvoře krále *Ludvíka XV.* (1715-1774) byl veden život prostopášný. Vládly dvorní dámy. Dluh státní stále rostl a třetímu stavu bylo téměř samotnému nésti veškerá břemena veřejná. Bojosad severoamerických s Anglií za svobodu, který trval od r. 1776 do r. 1783, působil na lid francouzský dráždivě. Král *Ludvík XVI.* (1774-1792) chtěl sice spravedlivou vládou a spořivostí čeliti zlu, ale snažení jeho už nemělo výsledku.

Roku 1789 dne 4. května byli do Versailles svoláni stavové říšští, a to 285 členů šlechty, 208 vyššího duchovenstva a 621 z měšťanstva. Stav měšťanstva brzy převládl nad ostatními. Stavové prohlásili se za *národní shromáždění ústavodárné* (1789-1791). Zrušili veškerá privilegia šlechty a duchovenstva a zavedli „občanskou ústavu duchovenstva.“ Prohlásili všechny statky církevní za majetek státní; zrušili mnoho biskupství; zrušili všechny řády ve Francii; prohlásili řeholní sliby, jakožto lidským právům odporující, za neplatné; vyhnali všechny řeholníky obo-

jího pohlaví zklášterů, slíbivše jim skrovný plat. Prohlásili úplnou svobodu náboženskou a uložili biskupům a kněžím, aby přísahali na nový řád; kdo nechtěl přísahati, byl zbaven úřadu. - Papež Pius VI. zavrhl tuto občanskou ústavu duchovenstva; za to mu národní shromáždění zabralo Avignon.

Ze 308 duchovních, kteří byli členy národního shromáždění, asi 70, vedeni jsouce farářem Gregoirem, přísahu vykonali. Asi 50.000 duchovních odepřelo přísahu; ti byli vypovídáni, žalářováni a někteří i usmrceni. Tak nastal rozkol církve ve Francii: bylo dvojí duchovenstvo, „přísežné“ (constitutionales „konstituční“) a „nepřísežné“. Věřící lid ovšem se přidržoval kněží nepřisežných. První biskupy konstituční posvětili se odvážil Talleyrand za přísluhy Mirandota a Gobela. - Král Ludvík XVI. vida, jak bezohledně si počíná národní shromáždění, chtěl se svou rodinou uprchnouti do ciziny, avšak na cestě byl zadržen a dopraven zpět do Paříže.

Národní shromáždění ústavodárné proměnilo se pak v *národní shromáždění zákonodárné* (1791-1792), které vedeno jsouc jakobiny Robespierrem, Maratem a Dantonem, pokračovalo na cestě započaté. Národní shromáždění sesadilo krále a uvěznilo jej i jeho rodinu. Pak se obrátilo zvláště proti kněžím, kteří odpírali přísahu na nové zákony. Ti kněží byli uvrženi do žalářů, usmrcováni nebo ze země vypuzováni. Na příklad: V měsíci září r. 1792 bylo asi 300 duchovních, mezi nimiž byli 3 biskupové, v žaláři usmr-

ceno. Tak se stalo i v Lyoně, v Remeši a jinde. Kněžím na svobodě jsoucím bylo zapovězeno nositi kněžský šat. Také bylo zavedeno civilní manželství; manželských rozluk bylo za 2 léta v Paříži asi 2000. Nevěstkám byl ustanoven plat z veřejných důchodů.

*Národní konvent* (1792-1795) proměnil království francouzské v republiku, povolal krále Ludvíka XVI. pode jménem občana Ludvíka Capeta před soud a odsoudil ho na smrt. Také královna Marie Antoinetta, dcera císařovny Marie Terezie, zemřela na popravišti. Syn jejich byl dán jakobínskému obuvníku Šimonovi do stravování; ten sirotka utrápil. Nastala hrůzovláda. Všude byly zřizovány soudy revoluční a výbory pro veřejné blaho, aby Francii guillottinami čistily ode všech živlů aristokratických. Tisíce nevinně obžalovaných zemřelo na popravišti.

Po té konvent si umínil úplně vyhladiti náboženství křesťanské. Bohoslužba křesťanská byla zapovězena, chrámy zrušeny a zavřeny, posvátné knihy, kříže, růžence spáleny. Od kněží přísežných bylo žádáno, aby se víry zřekli a prohlásili, že dosud lid klamali. Někteří přísežní vedeni jsouce přísežným biskupem Gobelem, vskutku tak učinili. Letopočet křesťanský byl nahrazen kalendářem republikánským, jenž měl počátek dne 21. září 1792 a v němž měsíce byly rozděleny v dekády, a kdež jména přírodopisná zaujímal místo svatých. Zmizely neděle a svátky, jenom každý desátý den byl dnem odpočinku. Republika zavedla kult roz-

umu. Prohlásila za jediného boha ve Francii „bohyni rozumu“, kterou představovala zpěvačka. Tuto nevěstku vezli městem do chrámu, postavili ji na oltář, položili ji kříž pod nohy, pálili k její počtě kadidlo, zpívali hymnu svobody. Takto se měl lidský rozum oslavovati každého desátého dne, vždy v jiném chrámu, za zpěvu a pitky, za tance a necudností.

Také mimo Paříž prováděny byly nové zákony násilím. Počítá se kolem 44.000 guillotin (stinadel). Všude byli popravováni jakožto odpůrcové novot kněží, katolíci a přívrženci království. V městě Vendée bylo 500 dětí usmrceno, protože jejich otcové zůstali věrni Bohu a králi. Posléze poznali někteří údové konventu, že úplně nevěrou by připravili zkázu sobě a celé zemi. Robespierre dal 8. července 1794 v konventu dekretovati, že jest „nejvyšší bytost (être suprême)“ a že duše lidská je nesmrtelná. V témž měsíci byl Robespierre popraven a jeho smrtí se skončila hrůzovláda.

Od r. 1795 do r. 1799 mělo pětičlenné *direktorium* moc výkonnou. Církev nabyla poněkud svobody. Kostely byly opět otevřeny, bohoslužba mohla se v nich zase konati. Ale od kněží bylo žádáno, aby přísahali „nenávisť ke království“. Sekta theofilantropů, jež šířila náboženství přirozené a uznávala víru v Boha a v nesmrtelnost duše, byla od jednoho z direktorů, jménem Reveillére le Paux, podporována, a byly jí odevzdány některé kostely. Ale zanikla záhy.

Vítězná vojska francouzská zaplavila Itálii; stalo se, že v bouřích v Římě vznik-

lých byl zabit jeden z francouzských vojevůdců, Duphot. Francouzové chtějící jeho smrt pomstít, obsadili pod vůdcem Berthierem Řím, odňali papeži jeho zemi a proměnili ji v republiku, Francii poddanou. Staříčkový papež Pius VI. nechtěl ji uznati a práv na své území se vzdáti. Proto byl dne 26. února 1798 za noci jat a odvečen do Valencie, kdež dne 29. srpna 1799 jako zajatec zemřel. Nepřátelé jásali, že se přiblížil konec Církve. Ale nestalo se dle jejich přání. Císař František II., jemuž přispěli i nekatolíci, Angličané, Rusové a Turci, poskytl ochrany kardinálům v Benátkách, tak že mohli jíti v konklave a voliti nového papeže. Zvolen byl Pius VII., jenž se vrátil do Říma.

V tu dobu vrátil se generál Napoleon Bonaparte z Egypta a byl r. 1789 jmenován *konsulem* ve Francii. Napoleon si přál smířiti Francii s papežem; i smluvil r. 1801 s papežem Piem VII. konkordát, aby byl obnoven v zemi církevní řád. Země byla rozdělena na 60 biskupství, kněžím byla ustanovena kongrua, t. j. přiměřená výživa ze státních důchodů. Ale Napoleon přidal o své újmě ke konkordátu 77 článků tak zvaných „organických“, v nichž tak zvané gallikánské svobody byly obnoveny a mnohé ustanovení konkordátu bylo opět rušeno. Jimi zavedeno bylo opět „*placetum regium*“, zakázáno bylo zřizovati nové řeholní domy, duchovním bylo zakázáno získati nemovitý majetek, žehnati sňatkům, které nebyly dříve civilně uzavřeny a j. Papež hleděl Napoleona získati laskavostí, proto

přijel do Paříže. Napoleon byl r. 1804 prohlášen za *císaře* francouzského a v přítomnosti papežově korunován. Ale změny císařských ustanovení o věcech církevních papež nedosáhl.

Nový císař činil mnohá bezprávi Církvi, ustanovoval biskupy, kterých papež potvrditi nemohl. Když papež hájil svobody Církve a svých práv, odňal mu Napoleon církevní stát a dal papeže dopravit jako zajatce nejprv do Savony (v zálibu Janovském), později do Fontanebleau (jižně od Paříže). V tutéž dobu dal Napoleon od soudů pařížských civilních i církevních prohlásiti neplatnost prvního svého manželství s Josefinou de Beauharnai (pod záminkou, že prý při uzavření sňatku nebylo ani příslušného faráře ani svědků ani svolení) a vešel v nový sňatek s Marií Ludvíkou, dcerou císaře Františka.

Napoleon byv roku 1813 u Lipska od spojených mocností (Rakouska, Pruska a Ruska) přemožen, dal papeži svobodu. Papež Pius VII. vrátil se do Říma. Napoleon byl s trůnu svržen a uvězněn na ostrově Elbě. Odtud vyčkav příhodné chvíle, opět se vrátil do Francie, vládl 100 dní, ale byv opět přemožen, byl odvezen na ostrov sv. Heleny. Tam zemřel roku 1821. Kongresem Vídeňským (1814 až 1815) byl církevní stát papeži vrácen (vyjma Avignon). Císařství římské zaniklo r. 1806 a nebylo už obnoveno.

KATEŘINA JARRIGE narodila se 4. října roku 1754 ve vesničce Doumis v horách Auvergneských z chudých rodičů. Byla živá a veselá letory, oblíbila si tanec, přitom však se pilně varovala

hříchu. Kdysi šla se svou přítelkyní do jiné vesnice na taneční zábavu, odvážila se na loďce přebřísti řeku, avšak dravý proud převrhl loďku a obě dívky spadly do vody. Stěží je převozník vysvobodil. Tehdy si umínila, že dá výhost radovánkám. Vstoupila do třetího řádu sv. Dominika. Učila se krajkářkou; přitom začala ošetřovati nemocné a vyprošovala pro ně almužnu. Už tehdy bylo o ní známo, že žije jen pro trpící a dali jí jméno „Catinon“ (t. j. Kačenka) a „Menette“ (t. j. jeptiška).

V tu dobu, bylo to roku 1789, vypukla francouzská revoluce. Kněží, kteří nepřisahali na nový řád, byli pronásledováni a žalařováni. Kateřina majíc jejich důvěru umínila si, že se bude ujímati pronásledovaných kněží. Činila tak bezmála po deset let. Nikdo neuměl naléztí lepšího útulku pro kněze a pro konání bohoslužeb, jak ona, nikdo neuměl lépe mlčeti. Nosila potravu ukrytým kněžím, přenášela bohoslužebná roucha s místa na místo. Jak opatrná byla! Aby ušla slídivému zraku špehounů, nosila republikánskou trojbarevnou kokardu, zpívala Marseillaisu nebo „Ça ira“, takže četníci se domnívali, že mají před sebou zuřivou občanku republikánsky vychovanou. Kdysi ji dopadli v horách a tázali se: „Kdes byla?“ - Odpověděla, ukazujíc palcem přes rameno: „Tam.“ - „A kam jdeš?“ - Odpověděla, ukazujíc prstem před sebe: „Tam.“ Byvši předvedena před soudce revolučního národního komité, buď mlčela nebo se znamenala křížem. I prohlásili ji pro duševní slabost za nepřičetnou. Kdysi ji četníci zahlédli, ana něco nesla. „Co to neseme,

Kačenko, v té nůši, he?“ - Odpověděla smějíc se: „Kalich.“ - „Co, co? Kalich? Ukaž!“ - „Tak se podívejte, nevěříte-li.“ Rozevřela nůši. Hle, nůše byla plna suchého listí. Četníci láli a spílali jí, ale odcházela plesajíc, neboť v suchém listí vskutku byl ukrytý kalich.

Revoluce ustávala, živitelé rodin namnoze padli pod guillotinou, nebo byli v žaláři, nebo se skrývali. V zemi nastal hlad, nebylo obchodu, ani řemesla, ani práce na poli. Kateřina chodila dům od domu, vyprošovala almužnu, roznášela jídlo a léky, šatstvo a peníze do vězení do skrýší, do domů, kde byla bída. Byla za to několikrát bičována. Nikdo v městě jejího pobytu, v Mauriaku (v diecési Saint-Flour), tolik nevytrpěl, jako Kateřina, nikdo tolik dobrého nevykonal jak ona. Byla na pohled nevzhledná osůbka, žebračka, od úřadů za nepřičetnou prohlášená, teřč vtipu a posměchu, ale pod chatrným šatem skrývalo se srdce dobročinné křesťanky. Revoluce slibovala ráj, ale přinesla hrůzu, bídu, zoufalství, peklo - Kateřina, kam přišla, tam přinesla pomoc, hmotnou i duchovní. Přiváděla zbloudilce opět k Bohu. Říkávala: „Neustanu, dokud nepřivedu tolik hříšníků ke zpovědi, kolik jsem dříve vytančila kol.“ Byla vlídná, stálý přívětivý úsměv na rtech, trpělivá; měla jen jedinou vášeň: lásku ke všemu, co je dobré, svaté, božské.

Po revoluci Kateřina pečovala o kostelní prádlo a potřeby; zůstala matkou chudých a nemocných. Dosáhnuvši 82 let, onemocněla. Celé město mělo s ní účastenství. Přijala svátosti. Řekla: „Zítřa

o desíti hodinách budu zápasiti se smrtí.“ Druhého dne modlily se sestry třetího řádu modlitby za umírající. Hodiny byly. „Kolik je hodin?“ tázala se Kateřina. - „Deset.“ - „Už? To je můj čas. Už jdu.“ Za krátko vydechla svou čistou duši. To bylo 4. července 1836. Její smrt vyvolala velký rozruch v celém okolí. Její pohřeb byl slavný. Památka 4. července.

## 91. NOVÉ ŘÁDY. SVATÍ

### TĚCHTO ŘÁDŮ

1. *Bratři křesťanských škol* (Školští bratři), řeholní kongregace založená od remešského kanovníka sv. Jana Křtitele de la Salle († 1719); byla potvrzena r. 1724 od papeže Benedikta XIII. Ve francouzské revoluci byla úplně potlačena; r. 1808 dovolil Napoleon, aby se školští bratři vrátili. Tehdy řekl Napoleon: „Nemohu pochopiti fanatismu, jehož jsou mnozí proti bratřím plni; je to jen předsudek; všude žádá se ode mne, aby se vrátili; toto obecné volání dokazuje nejlépe jejich prospěšnost.“ Školští bratři mají ústavy ve Vídni, sirotčinec „Norbertinum“ v Pressbaumu u Vídne, učitelský ústav v Tisisu (u Feldkirchenu), v Praze-Bubenči, a noviciát v klášteře Marienheimu ve Strebersdorfě (u Vídne).

2. *Redemptoristé* či Liguriáni či kongregace nejsvětějšího Vykupitele byla založena od sv. Alfonsa z Liguori, biskupa u sv. Háty (v Neapolsku, † 1787), za účelem misí. Byli sv. Klementem Hofbauerem († 1820) uvedeni do Vídne. Poz-

ději se usadili v Praze na Karlově (roku 1856), u sv. Kajetána na Malé Straně, na Svaté Hoře u Příbramě (roku 1860), v Kocleřově u Litomyšle (roku 1855), v Králíkách (roku 1863), ve Filipisdorfu (roku 1885), v Českých Budějovicích (roku 1885), v Července u Litovle (r. 1860), v Brně (roku 1905) a j.

3. *Passionisté* k uctění Utrpení Páně a na konání misí byli roku 1737 zřízeni sv. Pavlem od Kříže († 1775), knězem diecése Alexandrijské (v Piemontsku) a od papeže Benedikta XIV. roku 1741 potvrzeni. Působili a působí jako misionáři v Bulharsku, Rumunsku, v Belgii, Anglii a v Australii.

4. Kongregace „*Baptistinek*“ byla založena od Johanny Baptisty Solimani, abatyše v Janově, jež zemřela 8. dubna 1758.

Sv. JAN KŘTITEL DE LA SALLE narodil se dne 30. dubna 1651 v Remeši. Jeho otec Ludvík byl přísedícím zemského soudu, matka byla z rodu šlechticů „de Brouillet“. Rodičové ti vychovávali své děti v bázni Boží; jedna dcera vstoupila do kláštera, jeden syn byl členem řeholní kanonie v Sentisu, druhý kanovníkem v Remeši. Jan nemíval potěšení v dětských zábavách; nejraději přísluhoval knězi u oltáře. Ve studiích se skvěl pilností a zbožností. Za své povolání si vyvolil stav duchovní a byl dle tehdejšího neblahého zvyku ustanoven kanovníkem v Remeši, ač mu bylo teprve 15 let. Bohosloví studoval v Paříži; byl spolužákem Fenelona, pozdějšího spisovatele a arcibiskupa cambrayského. Otec a matka

zemřeli, proto se vrátil roku 1672 do Remeše, aby se postaral o mladší své bratry.

Tehdy se seznámil s kanovníkem Mikulášem Rollandem, jenž v Remeši byl založil družinu školských sester, jež vyučovaly dívčí mládež. Rolland prosil Jana, aby se družiny ujal a aby ji po jeho smrti vedl. Jan slíbil tak učiniti a byv r. 1678 vysvěcen na kněze, umínil si, že zasvětil celý svůj život výchově mládeže. Rolland zemřel a Jan se uvázal ve správu družiny.

V té době zřídila jistá bohabojná vdova, jménem Mailleferová v Darnetalu u Rouenu, dívčí školu s bezplatným vyučováním. Horlivý měšťan Adrian Niel chtěl podobnou školu i pro hochy založiti a odebral se do Remeše hledat příznivce pro takovou školu. Tak se seznámili Jan a Niel; zřídili v Remeši ve farnosti sv. Mořice první chlapeckou školu náboženskou. Niel a jiný mladík vyučovali. Niel byl sice podnikavý, ale nestálý, mnoho cestoval, zřizoval nové a nové školy, ale nedovedl je v klidu řídit. Jan, jenž mezitím byl na vysokých školách povýšen na doktora, přijal učitele Remešských škol k sobě na byt. Ale protože jeho vlastní dům stál v živé ulici, nehodil se pro školu. Proto najal Jan svým učitelům jiný byt, předepsal jim denní pořádek a na jejich prosbu stal se jejich zpovědníkem.

Jan de la Salle se vzdal svého výnosného obročí kanovníckého, ba zřekl se i svého dědictví po rodičích; rozdal svoje jmění, asi 50.000 franků, chudým a žil pak z almužny. Marně přemlouvali ho přátelé, i sám arcibiskup, toho aby nečinil. La Salle odpověděl: „Kterak mohu

chváliti chudobu, když sám nebudu chudý?“ Takto hodlal základem svých škol učiniti evangelickou chudobu a pokoru. Hana brzo umkla. Jan si získal srdce mnohých a záhy se k němu přidalo několik ušlechtilých jinochů, aby pod jeho vedením vyučovali a vychovali mládež. La Salle konal s nimi duchovní cvičení, předepsal jim společný šat, dle způsobu francouzských světských kněží, dal jim název „bratří křesťanských škol“ a uložil jim, aby skládali prosté sliby poslušnosti a vytrvalosti pouze na tři roky. Rok založení družiny je 1684. La Salle sám řídil školu a žil sebezapíravě; nosil žiněné roucho, bičoval se a jedl se žáky, cokoliv bylo předloženo. Kdysi jedl mísu pelyňku omylem mu podanou beze slova.

Jan de la Salle složil úřad představeného své družiny a žádal bratří, aby si zvolili jiného generálního superiora. Byl zvolen Jindřich l' Heureux. Jan byl ho poslušen a konal domácí práce, umýval nádobí, zametal schody. A když církevní vrchnost mu nařídila, aby opět převzal správu družiny, ježto by se neslušelo, aby jako kněz byl podřízen neknězi, Jan poslechl; vyučoval pak l' Heureuxa latině a připravoval ho na kněžství. Školy prospívaly, a Jan přijav více mladíků k učitelství schopných, zřídil zvláštní seminář pro venkovské učitele. To byl první ústav toho druhu. Jan de la Salle stal se takto tvůrcem samostatných ústavů učitelských.

V Paříži u sv. Sulpice již farář Jan Jakub Oliver založil školy se školním platem; ale školy neprosplávaly. Roku 1688

nabídl nový farář u sv. Sulpice Janovi, aby spravoval jeho školu. La Salle přijal nabídku, odstěhoval se se dvěma bratřími do Paříže, rozdělil žactvo na tři třídy dle schopností a předepsal jim školní řád. Ústav prospíval a Jan založil roku 1690 druhou školu bratrskou v Paříži. Světští učitelé v Paříži byli pobouřeni, obávající se, že budou školskými bratry o výdělek připraveni. I vedrali se násilně do přibytku bratří a vyloupili jej. Také podali na ně žalobu u soudu. Ale pře skončila pro bratry příznivě. - Kdysi se vracel Jan z Remeše do Paříže pěšky. V rozmoklých cestách mu odpadly podešve; i koupil si těžké selské boty s trojimi tlustými podešvemi a s 50 hrubými cvoky. Boty byly 5 liber těžké a působily mu útrapy. - Roku 1690 se Jan roznemohl; chystal se na smrt; ale opět se uzdravil.

V témž čase někteří bratři vystoupili z družiny a celé dílo La Sallovo se octlo v úpadku. Jen bratři Vuyart a Drolin vytrvali u Jana, najali u městečka Vaugirardu (nyní je předměstím pařížským) chudičkový dům a zřídili v něm noviciát ku vzdělání mladých bratří, útulek pro bratry nemocné a útulek, kde by konali duchovní cvičení. Útulek ten byl velmi chatrný. Budova byla na spadnutí, neměla kamen, ani řádných oken. Bratři spávali na slámě, nemohli si vařiti pokrmů, žili z almužen okolních klášterů. Lid pojmenoval jejich dům „malým klášterem trappistů“. Bratři se zavázali dne 6. června 1694 ústně i písemně, že budou zakládati a spravovati bezplatné školy křesťanské, i kdyby měli při tom žebřati

a o suchém chlebu žiti. Jan je zavázal slibem, že po jeho smrti nikdy nezvolí kněze svého za vrchního představeného.

La Salle najal blízko Paříže dům za 600 livrů ročně a tam přeložil noviciát ze Vaugirardu. Také zřídil v Paříži novou školu bratrskou. Světští učitelé podali proti němu novou žalobu. Ale úřady rozhodly opět ve prospěch bratří a La Salle byl s mnoha stran žádán, aby tam školu založil. La Salle sepsal výtečná pravidla pro ředitele bratrských škol a zepsal je všem svým ústavům. Spisy měly názvy: „Obecná pravidla.“ - „Návod k řízení školy.“ - „Správa křesťanské školy.“ Tato kniha pojednává ve třech oddílech o rozdělení učiva, o methodě vyučovací, o pořádku ve škole, o odměnách a trestech, o učitelích a dozorcích škol. La Salle budoval školství na podkladu náboženském. Dle jeho návodu jeden ze žáků po každé půlhodině volával: „Pomněme, že jsme u svatě přítomnosti Boží.“ Učení se na minutu přerušilo, aby žáci častěji na Boha pamatovali.

La Salle zavrhl krutou kázeň, která v tehdejších dobách vládla. Napsal jistému školnímu bratru: „Zapřisahám vás pro lásku Boží, nebijte rukou! Bitím nepřitáhnete člověka k Bohu a ke ctnosti.“ A tak zmizel tělesný trest z bratrských škol. La Salle napsal: „Nestačí, aby učitel žádal od žáků, aby mlčeli, nemlčí-li sám; svým mlčením zjedná učitel ve škole lepší pořádek, než jiným způsobem.“ - Učitel vyvolí si z nadanějších žáků pomocníky či repetitory; ti opakují učivo se slabšími žáky. - La Salle zakázal brat-



řím učití se jazyku latinskému; nařídil, aby, kdo latinu zná, choval se, jakoby jí neznal; La Salle nic nedbal, že odpůrci spílali bratřím „frères ignorantins“, bratři nevědomců, neboť chtěl, aby bratři se věnovali výhradně vyučování prvopočátečného. - O docházce do škol napsal: „Jestliže škola omrzuje děti, příčina je v tom, že učitel má buď málo zkušenosti nebo málo horlivosti.“

Školy La Sallovy prospívaly. Bl. Jan Vianney pravil asi takto: „Kdybych nebyl knězem, přál bych si býti bratrem křesťanských škol.“ Dr. Strack napsal r. 1856: „Pouhý smysl pro spravedlnost žádá, abychom uznali úspěchy bratří křesťanských škol. Chtěje dosáhnouti schválení církevního pro svou družinu, vypravil r. 1702 dva bratry do Říma. Uslyšev, že r. 1597 Josef Kalasanký otevřel v Římě školu pro chudé hochy, vyzval jednoho ze svých bratří, jménem Robina: „Prosím Vás, vypejte se na řád otců pobožných škol, jaká mají pravidla, mají-li řádového generála; jsou-li všichni kněžími, a přijímají-li plat. Vypátrejte a oznamte mi to!“

Kdysi nakládali dva představení s novici nad dovolenou míru přísně. Jeden z noviců podal na ně žalobu. Toho se chopili nepřátelé družiny, světší učitelé a jansenisté a podali stížnost k arcibiskupu pařížskému. Arcibiskup de Noailles, jansenisticky smýšlející, rozhodl, aby družině byl dán jiný představený; Jan prý je příliš přísný. La Salle poslechl, ale bratři prohlásili, že raději z družiny vystoupí, než by se vzdali svého milovaného

představeného. La Salle odebral se k arcibiskupovi vyžádat pro bratry odpuštění. Arcibiskup chtěl právě odcestovat; chladně vyslechl La Salla, jenž kleče svou žádost přednášel, nevybídl ho, aby vstal a ani mu neodpověděl, vsedl do vozu a odjel. La Salle mlčky snesl pokoření. Světští učitelé podali po třetí stížnost proti bratřím, že sice vyučují podle svých pravidel bezplatně, ale že přijímají do svých škol žáky bez rozdílu, nezkoumajíce, jsou-li chudobní čili nic. Tentokrát skončila rozepře odsouzením bratří. La Sallovi bylo zakázáno, aby nepřijímal žáků, kteří se nemohou vykázati vysvědčením chudoby; kromě toho byl odsouzen zaplatiti za každého bratra 50 franků pokuty. Luza od světských učitelů poštvaná vydrancovala dům bratří a proto La Sallovi nezbyvalo, než odejiti z Paříže.

La Salle odebral se do městečka Darnetalu u Rouenu, kde kdysi vdova Mailleferová byla založila bezplatnou školu pro dívky. Tam založil novou bratrskou školu a také v Rouenu převzal správu městských škol. Družina školských bratří docházela po celé Francii všeobecné obliby. La Salle založil v Paříži také nedělní školu průmyslovou pro řemeslnické učně; dal řeholní bratry vycvičiti v měřictví, stavitelství, v kreslení a účetnictví; ti pak vyučovali učně v neděli od 12 hodin do 3 hodin. Škola tato řevnivostí světských učitelů zanikla sice už roku 1705, ale La Sallovi nedá se upřiti zásluha, že založil první průmyslovou školu. V téže době zařídil protestant Francke († 1727) v Halle (v Německu) reální vyučování

a průmyslovou školu; o něm se děje zmínka v dějepisných knihách; o La Sallovi se namnoze mlčí.

Ještě jedna zkouška dolehla trapně na La Salla. Jistý mladý, dvaadvacetiletý abbé, jménem Klement, poznav školy jeho, umínil si založiti ústav pro venkovské učitele. Žádal La Salla, aby mu byl nápomocen. La Salle zprvu odpíral, ale posléze slíbil Klementovi svou podporu. Klement koupil za 13000 franků v Paříži dům a prostřednictvím jistého Rogiera přemluvil La Salla, aby se obnosem 2500 franků účastnil koupě. La Salle svolil. Ale brzy po té byl u soudu žalován, že prý svedl nezletilého Klementa k nevýhodné koupě onoho domu. La Salle se hájil, ale byl odsouzen a měl býti zatknut; dům byl zabaven. La Salle ušel svým nepřátelům a odebral se do Provence. Cestou zažil u svých bratří nejen radosti ale i žalosti. V městě Mende odepřeli mu bratří poslušnost a vyhnali ho z domu. V Grenoblu oddal se La Salle rozjímavému životu, ale jistá bohobojná dívka, pastýřka, jménem Luisa, ho přesvědčila, že se má vrátit ke svému povolání a pokračovat v započaté práci.

Bratři pařížští napsali Janu La Sallovi podivný list: „Velice milovaný pane a otče! My první bratři křesťanských škol prosíme vás pokorně a rozkazujeme vám jménem družiny, již jste se zavázal poslušností, abyste se ihned ujal vrchní správy družiny.“ La Salle obdržev list, nevěděl, má-li bratry chváliti nebo kárati. Ihned se odebral do Paříže a ujal se vrchní správy družiny. Přeložil noviciát do St.

Yonu. Poté složil úřad vrchního představeného. I zvolen byl jednomyslně Barthelemy, neknež, za vrchního představeného. Od té doby pokládal se La Salle za prostého bratra, sedával v jídelně pokorně na posledním místě. Stůjtež zde drobné příhody z jeho života. Na cestě z Grenoblu do Paříže jel na koni, jež mu zemdlenému poskytla jistá osoba. Jan se modlil a kuň vešel do otevřené zahrady. Majitel vyšel a vytal Janovi políček. La Salle padl před ním na kolena a prosil za odpuštění. Majitel udiven vykotal slovo omluvy a odešel. - Kdysi ho pošukbávali dva tuláci za plášť. „Závidíte-li mi tento plášť? Vezměte si jej.“ Vzali, ale vidouce, že je chatrný, vrátili jej. - Kdysi byl Jan volán do bastilly k uvězněnému knězi. Kněz měl rozedranou kleriku, pokrytou hmyzem. Jan řekl po zpovědi: „Vezmu si něco na památku. Vyměňme si kleriky!“ Stalo se. - Jan neobyčejně zbožně sloužil Mši svatou. Cizí kněží se na něho ptali: „Kdo je ten kněz, jehož obličej září, jako by na Boha už patřil?“ Když Rogier, spoluvinník lehkomyšlného Klementa umíral, odkázal La Sallovi v závěti své a sice „z důvodu svědomí“ rentu 250 livrů. Tak dostalo se La Sallovi tehdy nespravedlivě odsouzenému zadostiučinění. Obnos odkázaný přišel družině vhod: koupili dům v St. Yonu, v němž dosud v nájmu přebývali.

La Salla soužila bolestná dna; stěží slychal zpověď bratří. Žil sebezapíravě, nosil žíněnou košili a pás ostrými bodci. Připraviv se na křesťanskou smrt, zemřel na Velký Pátek dne 7. dubna 1719. La

Salle získal si o školství nehybnou zásluhu; je tvůrcem obecné školy; bylť první, jenž učinil národní jazyk základem vyučování místo staré latiny, jenž zřizoval školy pro nejširší vrstvy lidu; bylť první, jenž založil ústav ku vzdělání učitelův a jenž zjednal cti stavu učitelskému na obecných školách. Také zvelebil školní docházku a připamatoval tisícům chudých rodičů mravní povinnost, aby děti posílali do křesťanských škol.

Že vyučování se má dít na podkladu náboženském, naznal státník Guizot, protestant, an dí (v Denkwürdigkeiten): „Aby vyučování bylo opravdu dobré a užitečné, musí býti od základu náboženské. Tím nerozumím jen, aby náboženství mělo v něm určité místo, a aby bylo šetřeno ve škole náboženských cvičení. Za takových malicherných podmínek nebyl dosud žádný národ nábožensky vychován. Výchova lidu se musí dít v náboženském ovzduší... náboženství není studium, cvičení, kterému se stanoví určitý způsob, určitá hodina; náboženství je víra, je zákon, jenž musí býti pocíťován všude a všude.“ Svátek jeho se slaví 15. května.

Sv. ALFONS MARIA LIGUORI narodil se dne 27. září 1696 v městysi Marianelli v Neapolsku ze šlechtických rodičů Josefa a Anny, rozené Cavalieri. Kněz řádu jesuitského, František a Hieronymo předpověděl o malém Alfonsu, že se stane biskupem, a že vykoná veliké dílo k slávě Boží. Matka Anna vychovávala své děti v bázni Boží. Alfons prospíval pilností v učení a ve zbožnosti. Byl vychováván v ústavu šlechtických jinochů, jež řídili

Otcové kongregace oratoriánů. Dokončiv studia právnická, stal se doktorem práv, ač mu bylo teprve 17 let. Také se učil básnictví, stavitelství a hudbě a cvičil se v rytířských obyčejích; uměl šermovati, koňmo jezdit, zápolit jako jiní urození jinochové. Pro uhlazené způsoby a skromnost byl všude rád viděn.

Alfons si zvolil dle vůle otce dráhu právnickou. Vynikal nejen důkladnou znalostí zákonů a rozsáhlými vědomostmi z jiných oborů, ale i obratností a výmluvností. Přitom zdobila jej nelíčená zbožnost. Každého dne býval přítomen Mši svaté, týdně přijímal svaté svátosti. Klanival se svátosti oltářní při pobožnostech k její poctě ustanovených; choval něžnou lásku k Panně Marii, již nazýval „milou svou matkou“. Odchází ze obydlí a přichází, a kdykoliv uslyšel bít hodiny, vždy šeptal oblíbenou svou modlitbu „Zdrávas Maria“. Byl horlivým členem Mariánské družiny. Panictví své zachovával neporušené. Jeho sluha, pohanský černoch, vida bezúhonný život svého pána řekl: „Náboženství, jež má tak dokonalé následovníky, je pravdivé“ - a dal se pokřtiti.

Otec s radostí a s chloubou pohlížel na nadějného syna a minil mu vyhlédnouti bohatou nevěstu ze šlechtického rodu. Ale Alfons v této příčině dávno byl rozhodnut; pohrdl skvělým sňatkem a odhodlal zřít se světa a sloužiti Bohu ve stavu kněžském. Jednou, roku 1723 Alfons konal svůj úřad jako obhájce usoudu. Hájil pravdy a práva poctivě, mluvil úchvatně a nikdo nepochyboval, že věc,

které hájí, zvítězí. Tu se však dopustil ve své řeči omylu, nepatrného omylu, a odpůrce jeho zpozorovav omyl, použil ho a potřel Alfonsovy důvody, byť důmyslně sestavené, tak obratně, že rozepře skončila v neprospěch Alfonsův. Srdce Alfonsovo naplnilo se hořkostí. „O světě lstivý, teď jsem tě poznal!“ řekl. Uzavřel se po tři dny ve svém příbytku. Úřad jeho, plný neklidu a zápasů, znechutil se mu. Alfons se modlil a postil přemýšleje o změně své životní dráhy. Rozhodl se, že vstoupí do družiny oratoriánů a již zašel do chrámu Panny Marie a položil svůj kord na oltář chtěje naznačiti, že se zasvěcuje její službě. Otec svolil; žádal však, aby Alfons se stal knězem světským, nikoliv řeholním.

Alfons tedy jal se studovati bohosloví. Nedbal posměchu, jímž ho lidé stíhali, že jako bývalý právník se oblékl v roucho duchovní, že se pomínil rozumem atd. Roku 1725 byl Alfons posvěcen na podjáhenství. V Neapoli byla tehdy družina kněží, kteří v jednotlivých farnostech konali misie. Také Alfons svolával na veřejných prostranstvích městských lid, a výmluvně konal kázání a křesťanská cvičení. Roku následujícího Alfons, jsa jáhnem, kázal s dovolením arcibiskupa v chrámě u sv. Jana Evangelisty. Mluvil o lásce, kterou Kristus Pán jeví, přebývá mezi lidem ve Svátosti oltářní a o nevděku, jímž mnozí Spasiteli splácí. Rád míval katechetická kázání pro děti i dospělé, vykládal katechismus a poučoval své posluchače o povinnostech, které mají k Bohu, k bližním a k sobě samým. Ří-

kával, že vyučovati lid dle nauky katechismu je prospěšnější, než konati kázání dle řečnických pravidel sestavená.

Byv vysvěcen na kněze, osvědčoval na kazatelně, ve zpovědnici i při soukromém vyučování velikou horlivost, dobrotu, starostlivost o spásu duší, poučoval a povzbuzoval nevědomé a bloudící, napomínal a varoval lidi smyslnosti oddané. Všiml si i pověstných neapolských lazzaronů, povalečů, kteří bez určitého zaměstnání se potulovali městem, z almužen žili a přespávajíce v předsíních kostelů a v loubících paláců, mravně chátrali. Alfons nakládal s nimi laskavě, připravoval je k svatým svátostem a napomínal je důtklivě, aby si hleděli pracovitosti a ctnostného života; kdož z nich byli nemocni, ty ošetřoval, těšil a podporoval. Alfons měl touhu jíti jako misionář k zámořským pohanům. Zpovědník však mu radil, aby zůstal ve vlasti a o duchovní blahodomáciho obyvatelstva pečoval. I jal se Alfons konati misie v okolí neapolském, zašel do odlehlých úžlabin sorrentských, do Apulie, a kamkoliv byl volán.

Práci vysílen odebral se Alfons do osamělé poustevny na hoře blíže města Skaly, aby si odpočinul. Jeho zdraví bylo chatrné. Již než byl vysvěcen na kněze ležel po tři měsíce sklíčen nemocí, o níž lékařové usoudili, že je smrtelná. V poustevně přemýšlel a s několika druhy rokoval, nebylo-li záhodno, aby zřídil novou družinu kněží, kteří by misiemi ujímali se zanedbaného obyvatelstva venkovského. Jedni ten úmysl schvalovali, druzí jej zavrhovali. Alfons, když se vrátil do Nea-

pole, radil se o věci se svědomitými kněžími. Otec uslyšev o tom záměru, odporoval Alfonsovi a jen stěžil se dal pohnouti ke svolení, aby syn se stal řeholníkem.

Alfons se odebral r. 1732 s několika druhy do města Skaly. Tam zřídil dům pro svou misionářskou družinu, do níž se přihlásilo 10 kněží a tři bratři, nekneží. Horlivost některých však ochabla. Odešli. Zbyli pouze dva. Alfons nepozbyl myslí; brzy žádalo několik horlivých kněží o přijetí do družiny. I zřídil druhý dům pro ně, a sice v Cionani u Salerna. Alfons dal družině jméno: „Kongregace nejsvětějšího Vykupitele“ a sepsal řeholní pravidla. Byl zvolen generálním představeným kongregace. Členové se nazývali redemptoristé (Redemptor = Vykupitel) nebo Liguriáni a jali se ihned konati misie pro zanedbané obyvatelstvo městské i venkovské. Alfons byl bdělým rádcem a pečoval jako starostlivý otec o všechny řeholní domy, jichž počet neustále rostl. Prošel celou Itálii křížem a křížem a neochaboval v misionářské činnosti. Na příklad v Gagnanu naslouchalo několik lupičů jeho kázání; ti složili pak zbraně na oltář osvědčující tím, že se zřikají nepoctivého života.

Roku 1762 dostal Alfons zprávu z Říma, že papež Klement XIII. ustanovil ho biskupem ve sv. Agatě v Neapolsku. Zpráva ho ohromila; ihned namítal, že pro pokročilé stáří nemůže tuto hodnost vzíti na sebe; ale již deset dní poté došel druhý rozkaz papežův, aby se nezpěchoval a hodnost biskupskou přijal. Z poslušnosti se dal Alfons vysvětit na biskupa. Kongre-

gace se usnesla, že nebude voliti nového vrchního představeného, nýbrž, že Alfons i jako biskup má tento úřad zastávat. Tak se i stalo. Alfons dosedl na biskupskou stolicí dne 14. června 1762.

Alfons procestoval svou diecési každé dva roky, aby seznal všechny duchovní potřeby. Na svých visitačních cestách konal všude křesťanská cvičení nejen pro děti, ale i pro dospělé. Používal k tomu katechismu, jež sám byl složil. O řádné vzdělání duchovenského dorostu velmi pečoval; navštěvoval pilně seminář duchovních a nařídil, aby mladí bohoslovci před ním a před pozvanými posluchači cvičili se v díle kazatelském a katechetickém. Říkával, že učí-li kněz nevědomé pravdám náboženským, koná dílo prospěšnější, než kdyby o samotě vědami se zanášel. Duchovní správcové měli nařízeno, aby každou neděli vykládali lidu katechismus, aby nesezdávali snoubenců, kteří by v nauce křesťanské nebyli dostatečně poučeni a aby odpírali svátostné rozhřešení rodičům, kteří by své děti na křesťanské cvičení neposílali.

Na biskupském stolci vedl si Alfons prostě jako chudý řeholník. Přebýval ve dvou nejmenších světnicích biskupského paláce, a měl tři služebníky, jednoho jako tajemníka a hospodáře, druhého pro domácí práce, třetího jako kuchaře. Kdysi obdržel od svého bratra povoz s dvěma mezky, a tu pak byl kuchař zároveň kočím. Ale v čas neúrody a hladu Alfons prodal vůz i mezky, a ztržené peníze rozdál chudým. Každodenně ráno a večer konal Alfons s domácími lidmi společ-

nou pobožnost. Prokazoval lidem nutným skutky křesťanského milosrdenství; jeho přibýtek byl otevřen všem, kdož jeho pomoci a rady potřebovali. Nebylo v městě chudého, jemuž by byl nepřispěl, nebylo nemocného, jehož by byl nenavštívil.

Římský šlechtic Maffei měl rozepří u soudu a členové kongregace redemptoristů svědčili v jeho neprospěch jak jim pravdy milovnost kázala mluvíti. Maffei přísahal, že se družině pomstí a že ji zničí. Alfons, ač sláb a churav, vydal se na cestu do Říma, aby rozepří utišil; pouhým zjevem svým smířil sporné strany. - Roku 1769 byl zachvácen bolestnou pakostnicí; již se připravoval na smrt. Ale zase okřál; měl však od té doby týl zkřivený; hlavu až na prsa stlačenou. Se zřetelem na své stáří a na svou churavost žádal papeže Pia VI., aby byl sprostěn biskupského úřadu. Papež vyhověl žádosti a po třínáctiletém úřadování vrátil se Alfons r. 1775 do Nocery, aby v tamější řeholní družině dožil zbytek svého života. Upřímně se zaradoval uslyšev, že v Římě vstoupili do kongregace dva cizozemci Klement Hofbauer, rozený v Tasovicích u Znojma a Tadeáš Hübl z Čermné u Lauškrouna.

Alfons lnul láskou k římskému papeži říkávaje: „Po Bohu nemáme zde na zemi, leč jen papeže; v jakém zmatku bychom byli bez něho!“ Tehdy vyvrcholila se zloba jansenistů a zednářů v útocích na Tovaryšstvo Ježíšovo; ta naplňovala srdce Alfonsovo velkou bolestí. Když papež Klement XIV. řád jezuitský zrušil, a mnozí to papeži měli za zlé, omlouval ho Alfons řka: „Co zbývalo činiti ubohému

papeži, když na něho se všech stran tak urputně doráželi? Ostatně mám naději, že kdyby zůstal i jen jediný jezuita na světě, vzkřísil by Tovaryšstvo k novému životu.“

Již jako biskup počal Alfons při mnohonásobných svých povinnostech skládati obsáhlé spisy. Napsal „Mravouku“, dílo svědčící o dlouhých a hlubokých studiích. Jako sv. Tomáš Aquinský všestranně objasnil věrouku, tak Alfons objasnil mravouku. Spis Alfonsův je základem katolického studia v tomto oboru. Dále napsal Alfons: „Návštěvy nejsvětější Svátosti“, knihu, která byla přeložena do všech jazyků katolického světa. Spisem „O častém přijímání“ způsobil, že častější přijímání svátostí zavládlo v mnohých krajinách, a že život náboženský tam rozkvetl. V knize „Chvály marianské“ osvědčil Alfons něžnou lásku k Matce Boží. Další jeho spisy jsou „O modlitbě“, „O milosti Boží“, „O cestě do nebe“, „O pravé nevěstě Kristově“. Žádný světec novějších století nenapsal tolik spisů, jež by vynikaly hlubokostí a prostotou, a jež by byly tak rozšířeny jako Alfonsovy. Církev schválila spisy Alfonsovy a prohlásila, že zpovědník může se bezpečně přidržeti názorů a zásad v „Mravouce“ obsažených. Papež Pius IX. vřadil sv. Alfonsa mezi oslavené doktory (učitele) církve katolické.

Rád rozjímal o umučení Páně. Svě spisy ozdoboval vlastnoručně kreslenými obrázky, na příklad, jak Spasitel pni na kříži, a jak z jeho svatých ran vycházejí šípy, které by lidské srdce pronikly a

k lásce roznítily. Alfons napsal „Pobožnost křížové cesty“ a rád ji konával dle svého návodu; nemohl-li ve svém stáří od obrazu k obrazu kráčet, dával se po klášterní chodbě nositi, aby u obrazů křížové cesty svou pobožnost mohl vykonati. - Ale Alfons nebyl bez osobních slabostí. Nedostávalo se mu společenské družnosti, jakou lidé milují. Někteří ho měli za pedanta, který mnoho požaduje. Pater Tanoja pravil, že je solidní ctnosti a trpělosti třeba tomu, kdo by trvale chtěl míti radost z obcování s Alfonsem.

Na Alfonsa stářím sklíčeného dolehla bolestná zkouška. Alfons chtěl své družině zjednati ochranu také od světské vrchnosti; i poslal kněze Majona do Neapole žádat za potvrzení řeholních stanov. Světská vrchnost však prohlásila, že potvrdí řeholní stanovy toliko s tou výminkou, učiní-li se v nich jisté změny. Majon, aniž by si byl vyžádal svolení svého představeného, souhlasil se změnami a takto byly zkomolené stanovy potvrzeny. Alfons byl v Římě nespravedlivě obžalován, jako by byl sám způsobil změnu stanov, jež byly schváleny římskou Stolicí. Papež Pius VI., byv nesprávně informován, zbavil Alfonsa vši pravomoci v kongregaci. Členové kongregace se sešli, vyloučili Majona ze řádu, ano odvážili se sesaditi všecky představené, i samého generála Alfonsa. To zabolelo staříčkého Alfonsa. Odsouzen byl papežem i vlastními duchovními syny, členy kongregace, již založil! Alfons přijav zprávu o svém sesazení zvolal: „Papež tak usoudil, a ve vůli papežově vidím vůli Boží,“ a snášel po-

korně tuto křivdu. A když kongregace si zvolila nového vrchního představeného, Alfons se mu pokorně podrobil.

Ode dávna soužila Alfonsa bolestná dna; posléze se mu utvořila v hrtanu pod bradou hnisající rána; ta způsobila, že krční obratle srostly a že hlava se skláněla nehybně na hrud; chorý kmet nemohl požívatí nápoje, leč jen rourkou. Od r. 1784 už nevycházel ze své světnice, oči mu zeslábly, že téměř neviděl, hlava byla skoro stále opřena o stolec. A přece si nestěžoval na své bolesti a byl odevzdán do vůle Boží. Četní lidé přicházeli, aby ho viděli. Jeho trpělostí byli dojati a vzděláni.

Posléze byl Alfons zachvácen zimnicí. Přijav svátosti umírajících a drže v jedné ruce kříž, v druhé obrázek Panny Marie skončil 1. srpna 1787 o jedenácti hodinách před polednem. Zemřel v Nocere. Papež Pius VI. přijav zprávu o jeho smrti povzdychl prý řka: „Ach, pronásledovali jsme světce!“ Svátek sv. Alfonsa 2. srpna.

Bl. GERARD MAJELLA narodil se dne 6. dubna 1726 v městečku Muro v kraji neapolském. Jeho otec Dominik Majella byl krejčí. Matka slula Benedikta. Manželé ti měli 3 děti, dvě dívky a syna Gerarda. Když bylo Gerardovi 10 let, byl dán do školy v San Fele. Jeho spolužáci zpozorovavše, že Gerard klidně trpí jejich nezbednosti, domnívali se, že je omezený hlupák a učinili jej terčem svých klukovin. Také tovaryš krejčovského mistra, k němuž byl Gerard dán do učení, bil a kopal Gerarda, kdykoliv se mu zachtělo,

pod záminkou, že Gerard modlitbami a službami Božími promeškává čas určený k práci. Gerard trpělivě snášel jeho rány říkávaje: „Bijte, jen bijte! Zajisté k tomu máte příčinu.“

Gerard měl záhy touhu po řeholním stavu. Již roku 1740 žádal o přijetí do kapucínského kláštera. Ale pro svou slabost a churavost nebyl přijat. Tři léta byl sluhou biskupa v městě Lacedogna. Po smrti biskupově se vrátil do otcovského domu a počal samostatně vykonávat krejčovské řemeslo. Pro chudé lidi pracoval zdarma. Byl spravedlivý a skromný. Přijímal často svaté svátosti. Jeho život působil mocným dojmem na lid, který říkával: „Beato Gerardo! che è un gran santo! (t. j. Ó šťastný Gerard! Je veliký světec!) - Panickou čistotu zachoval až do smrti. V této příčině zůstal bez úhony nejen od hříchů těžkých, ale i od hříchů všedních.

Jeho sebeumrtvování dostoupilo neobyčejného stupně. Dal se od přátel pověsiti na trám hlavou dolů a mučiti rozniceným ohněm; dal se přivázati na kříž. Pokročil ještě dále: Chtěl býti pokládán za potrhleho. Vpravdě bylo na něm cosi zvláštního, podivínského, bizarního. Vyhýbání se zábavám, až bezmezná trpělivost při snášení ústrků, mlčelivost - to vše budilo dojem, že je obmezený, blbý, a že mu neschází mnoho do pomatenosti. Lidé pravili: „Bigotní krejčí Majella se zbláznil“; děti na ulici škádlily Gerarda křičíce: Ty blázne! On pak jejich svévoli i sám vyvolával: „Spoutejte, svalte mne a smýkejte mnou po ulici.“ Posléze mu

zповědník zakázal, aby se podobným způsobem neponižoval.

Takto žil Gerard tři léta. Tu byl založen v Ilicetu řeholní dům redemptoristů. Gerard prosil o přijetí za řeholního bratra. Teprve na opěťované prosby dosáhl splnění své touhy. Kdo popíše jeho radost! Dne 16. července 1752 složil řeholní sliby. Byl ustanoven sběratelem almužen. V době tří let prošel celou Apulií pěšky vedle svého soumara. Tu pak měl příležitost horliti o spásu duší. Často jediné slovo, jediný pohled jeho stačily, aby člověk hříšný se obrátil k Bohu. Co nedokázali učení a horliví kněží, podařilo se mnohdy slovům jeho nade všecko pomýšlení jednoduchým. Přicházel často do styku s osobami ženskými, mluvil s nimi nepodjatě, zůstav vždy obrazem nevinnosti a čistoty. Gerard byv od mnohých lidí žádán o radu a útěchu, byl nucen vzíti pero do ruky a psáti listy. Jeho listy jsou otiskem jeho prosté duše. Pravopis, spojování myšlenek, sloh prozrazující člověka neučeného; obsah je hoden mistra v duchovním životě.

Roku 1754 dolehla na Gerarda těžká zkouška. Dcera jistého příznivce kongregace v Lionu (v diecési Avelinské) hříšně se stýkala se svým milencem, a následek poměru nedal se déle zatajiti. Milenec, obávaje se hněvu jejích rodičů, radil jí, aby za svůdce svého udala Gerarda, jenž častěji v domě onom byl pohostinu. Poslechla. Sám pak totéž sdělil Alfonsu Liguerskému, generálnímu představenému. Alfons povolal Gerarda k sobě. Gerard se nehájil. Alfons jej příkrými slovy



pokáral a velmi přísně potrestal. Kromě toho zakázal mu přijímání Svátosti oltářní a všecken styk se světem. Spoluřeholníci domlouvali Gerardovi, aby se ospravedlnil. Odpověděl: „O to ať Bůh se postará! Chtěl-li moje ponížení, nesmím se tomu protiviti. Bude-li chtíti, aby má nevina přišla na jevo, kdo ji lépe dokáže než On?“ - Po 40 nebo 50 dnech pomlouvač upadnul do nebezpečné nemoci, šel do sebe; napsal list Alfonsu, ve kterém pomluvu odvolal jako úplně nepravdivou. Také dívka se přiznala, že lhala označivši Gerarda jako spoluvinníka. Alfons se tázal Gerarda: „Proč jsi se ani slovem nebránil?“ - „Jak, otče, mohl jsem tak činiti? Řehole zakazuje omlouvati se, a žádá, abychom ponížení trpělivě snášeli.“

Gerard byl ustanoven vrátným v Caposele. Tu se zjevila jeho láska k chudým; dělil se s nimi o svůj pokrm. Říkával o nich: „Ve svátosti oltářní je Kristus neviditelně přítomen, v chudásu je Kristus viditelně přítomen.“ Nedostávalo-li se pokrmů, říkával: „Iddio provvederà, t. j. Bůh se postará!“ Kromě svých povinností Gerard vyřezával krucifixy a Ecce homo - obrazy. Byl vzorem řeholní observance. Pravidla znal tak dokonale, že druhové říkávali: „Kdyby pravidla se ztratila, Gerard by byl s to z paměti je obnoviti. Vynikal poslušností úzkostlivou i ve věcech malicherných. Kdysi v zimě poručil představený Gerardovi, aby kamsi odnášel sníh právě napadlý. „Kam jej mám zanášeti?“ Představený se domníval, že otázka je zbytečná; neboť bylo zřejmo, kam sníh má býti zanešen.

„Nu,“ řekl žertem, „do sakristie!“ Gerard nosil sníh do sakristie, a představený přišed zhrozil se. - Jindy při podobné příležitosti řekl představený Gerardovi: „Ty's nešika! Va t' in forno, t. j. vlez do pece!“ Gerard vyplnil rozkaz do slova.

Kanovník Bozzio zkoušel Gerardovu pokoru. Kdysi vkročiv do sakristie, uviděl Gerarda obklopeného kněžžími a hovořícího s nimi o duchovních věcech. I obořil se na něho: „Co jim už zase vykládáte? Vždyť jste pouhý neučený řeholní bratr a hrajete si na theologa. Jste pokrytec!“ - Gerard zůstal klidný a přivětivě se usmívaje řekl: „Máte pravdu! Věru jsem nevědomý člověk!“ Byl k sobě přísný, k jiným laskavý. Onemocné spolubratry pečoval obětavě.

Gerard onemocněl v Caposele; chrlil krev a omdlával. K tomu se připojila disenterie. V bolestech volal: „O Pane, pomoz mi v tomto očistci!“ Rád snášel své utrpení. Kdysi z rána se ho tázal lékař Santorelli: „Trpěl-li jste mnoho?“ - „Ano, trpím, že nic netrpím.“ Děkoval představenému za oběti a výlohy, které způsobil kongregaci „jsa neužitečným jejím členem.“ Dne 15. října řekl: „Pomozte mi připraviti se na smrt; dnes v noci zemru!“ Věda, že umírá jako první redemptorista, řekl: „Io porto lo stendardo,“ t. j. Já nesu korouhev! Zemřel 16. října 1755. Svátek 16. října.

Sv. PAVEL OD KŘÍŽE (Paulus a Crucis) narodil se roku 1694 v Ovadě blíže města Alessandrie, v Piemontsku ze šlechtického, ale zchudlého rodu Statielů. Statielové mívali hrad. Otec hochův, Lukáš

Daneí, maje se starati o 16 dětí, věnoval se obchodu. On i matka vedli své děti k nábožnosti a k lásce Boží. Kdysi, za dětského věku, spadl Pavel do řeky, ale byl řízením Božím zachráněn. Dospěv rozjímal rád o ukřižovaném Spasiteli. Bděním a postem umrtvoval své tělo. Pavel i jeho bratr Jan mrskávali se tuze; ale Pavel bičoval se tak nemilosrdně, že mu Jan kdysi vyrval metlu. Matka uviděvši je, spráskla ruce a řekla: „Děti! Kdyby otec byl na živě a viděl vás, huboval by, a řekl by: Co pak se chcete zabít?“ - Pavel požíval v pátek vína smíseného se žlučí, aby si připomínal utrpení Kristovo. Své druhy vedl k dobrému a přiměl je k tomu, aby zanechali nočních toulek.

Tehdy chystali se Benátčané k válce proti Turkům. Také Pavel dal se najmouti k vojsku, ale rozhodl se zůstati ve vlasti a věnovati se službě Boží a obhajování Církve. Zamítl výhodný sňatek, jež mu nabízeli, i veliké dědictví po zemřelém strýci. Obdržev svolení alexandrijského biskupa Francesca Gatinara, vzal na sebe drsné roucho hodlaje poustevničiti. Usadil se v osadě Castellazzo v nízké vlhké místnosti blízko sakristie a jal se s povolením biskupovým lidu kázati slovo Boží, ač nebyl knězem. Nejčastěji mluvil o umučení Páně a vybízel posluchače k pokání. Nazýván byl „Pavlem od kříže“. Pak si umínil, že založí zvláštní řád k uctění utrpení Kristova. Řád měl konati misie pro lid.

Roku 1725 odebral se Pavel do Říma, aby papeži svůj úmysl přednesl. Vrátný

papežského paláce vida Pavla v chudém šatě přišedšího, nechtěl hodovnitř vpustiti řka: „Viš-li pak, kolik žebráků sem přichází po celý den? Tedy odejdi!“ Ale posléze Pavel byl přece vpuštěn a vyprosil si u papeže Benedikta XIII. schválení svého úmyslu i podporu. Poté jal se studovati bohosloví a byl vysvěcen na kněze. Odebral se s bratrem svým Janem na horu Argentario (v zálivu toskánském) a založil družinu řeholních bratří, kteří by kromě obvyklých tří slibů skládali ještě čtvrtý slib, jímž se zavazovali učiti lid rozjímáním o utrpení Páně, vésti jej k pokání a ukazovati mu takto cestu k nebi. Pavel dal členům své družiny černé roucho označené mučidly. (Na černém roucho je tak zv. „signum“, totiž srdce, a nad tím kříž. V srdci jsou hřeby a heslo: Jesu XPI Passio. Písmeno X je naše Ch, P je R, znaménko — značí že slovo je zkráceno. Tedy dohromady v české řeči: Utrpení Ježíše Krista.) Papež Benedikt XIV. potvrdil r. 1741 tuto kongregaci a dal jí název „kongregace kleriků bosáků svatého kříže čili passionistů“. První klášter měli tito řeholníci v Orbitellu v Toskánsku.

Papež Klement XIV. r. 1769 znovu potvrdil řád passionistův, uvedl tyto řeholníky do Říma a dal jim chrám sv. Jana a Pavla; tam pak měl generál řádový své sídlo. Pavel byl zvolen představeným řádu, konal misionářský svůj úřad s posvátným nadšením, zachovával zevrubně všechny předpisy řeholní. Miloval chudobu. Když visitoval podřízené sobě kláštery, dal nalezené hotovosti přepočít-

távatí od svého průvodce. Úzkostlivě šetřil čistoty. Říkával: „Cum mulieribus sit sermo brevis et rigidus“, t. j. se ženami budiž mluveno krátce a vážně. Nikdy nechtěl býti o samotě s některou ženou. Kdysi, když konal misie, hostila jej jistá žena a řekla majíc zření k této věci: „Vždyť já jsem již stará, a vy jste ještě starší!“ - „Nevadí,“ odpověděl Pavel, „můj průvodce musí býti přítomen.“ - Poslušnost svou nemohl Pavel dokázati jsa až do smrti představeným svého řádu. I byl tedy poslušen svého zpovědníka, a tím byl bratr jeho Jan. Pavel říkával často: „Poprosím Patera Jana, aby mi dovolil...“ A Pater Jan byl na Pavla často přísný; tvrdě jej plísnil.

V útrokách Pavlových háral plamen lásky Boží. Když Pavel na kazatelně úchvatnými slovy líčil utrpení Kristovo, rozplakávali se posluchači slibující pokání a polepšení. Jistý bandita, který jmín byl za neohroženého, řekl Pavlovi: „Všecek se chvěji, spatřím-li Vás na kazatelně.“ Pavel byl pokorný a umrtvený. „Ó,“ pravil, „jak mne trápí to pojmenování, velebný pane nebo, nejdůstojnější pán!“ Svou světnici si čistil sám. Své podřízené prosíval na kolenou o modlitbu. Byl vděčen za dobrodiní sebe menší. Nikdy nezapomněl daru, kterého se mu dostalo od jistého žida v Livornu; často a vděčně o tom židovi mluvil. Z cest svých přicházel domů do Říma s nohama zakrvácenýma; neboť chodil bos. Kdysi za letního parna šel s Paterem Fulgencem cestou. Tu přišli ke studni; utrmáceni toužili po občerstvení. Pavel však řekl:

„Neměli bychom sebe zapřítí? a z lásky ke Spasiteli na kříži žíznícímu vody se zdržovati?“ A učinili tak.

Pavel onemocněl nemocí žaludkovou a horečkou. Připraviv se na křesťanskou smrt, zemřel stár 81 let roku 1775. Slavi se 28. dubna.

## 92. SVATÍ A SVĚTICE JINÝCH ŘÁDŮ VE STOLETÍ XVIII.

TERESIE MARKÉTA OD SRDCE JEŽÍŠOVA byla karmelitkou v Arezzu (v Itálii). Obrala si sv. Aloisa Gonzagu za vzor. V klášteře byla ošetřovatelkou. Zemřela ve věku 22 let roku 1770. Památka 7. března.

LILIA, členka III. řádu sv. Františka ve Viterbu, † roku 1773. Památka 22. února.

TOMÁŠ FLORENSKÝ či ze Skarlina (či z Lenari, či z Rieti) byl syn řezníkův v Lenari v Toskánsku. Byl od jistého bohatého, vilného muže zneužíván. Věc byla soudem vyšetřována. Tomášova nevinná se prokázala. Tomáš vstoupil do řádu sv. Františka jako řeholní bratr a činil pokání za předešlý svůj život. Zemřel v Rieti roku 1771. Památka 31. října.

TOMÁŠ Z KORY (v Římku), kněz řádu sv. Františka, † r. 1729. Památka 28. ledna.

JIŘÍ Z KREUZEGGU (Georgius de Augusta, totiž z diecése Augsburské), narodil se r. 1696 v Kreuzeggu, naučil se řemeslu pekařskému a putoval do Ří-

ma, kdež vstoupil jako bratr-laik do řádu kapucínského. Skvěl se ctnostmi. Zemřel r. 1762 v Tivoli. O prohlášení za blahoslaveného se jedná. Den úcty 25. listopadu.

Ct. ANGELIKA, karmelitka v Nočeře dei Pagani, † roku 1730. Památka 30. března.

Sv. VERONIKA GIULIANI narodila se r. 1660 v Marcatellu u Urbina v Itálii a obdržela při křtu jméno Voršila. Byla nejmladší ze sedmi sester. Rodičové nebyli zámožni. Voršila skvěla se sice v mládí zbožností a ušlechtilými ctnostmi, ale byla také svéhlavá a prchlivá. Když sestry jí nechtěly pomoci při stavbě oltáříku, rozházela jim šití. Jistého žebravého kluka odstrčila, že neuměl se modlit „Otče náš“ tak prudce, že spadl se schodů. Jistému nehodnému hrnčíři rozbila nádobí. Ale čím dále, tím byla mírnější. Modlívala se: „O nejmilejší Ježíši! Miluji Tebe! Pouč mne, co mám činiti!“

Matka Voršilina zemřela; otec se stal dozorcem při státních důchodech (na berním úřadě, v Piacenze a odevzdal své dítky jejich strýci za příčinou výchovy. Když Voršila vospěla v pannu, chtěl ji otec provdati, ale ona řekla: „Dělejte se mnou co dělejte, já se přece stanu jeptiškou.“ S otcovým svolením vstoupila r. 1677 do kláštera kapucínek v Citta di Castello. Obdržela jméno Veronika.

V klášteře konala svědomitě všechny práce jí uložené, byla horlivá v tuhé kázni, ale přece nebyla sama s sebou spokojena. Byla pokorná a pokládala se za nejnížší služebnici všech. Zvolena byla

za mystrni novicek. Jako představená dovedla zachovati svornost, kázeň a pořádek a oživovati snahu po dokonalosti. Roku 1697 sdělila svému zpovědníkovi, že kteréhosi dne upadla při modlitbě ve vytržení mysli, a že byla stigmatizována na rukou, na nohou a na srdci. Biskup, jemuž věc byla oznámena, nařídil přísné vyšetřování. Veronika musila, držíc hořící svíci v ruce přistoupiti k oltářnímu zábradlí a své rány ukázati. Aby její pokoru zkoušeli, plísnilo ji, že prý z duchovní pýchy se domnívá, jakoby jí byl Kristus vtiskl své rány. Zbavili ji jejího úřadu i volebního práva, uzavřeli ji v cele a nedovolovali jí vykročiti leč v neděli a ve svátek, a to jen ku prahu chrámovému; poručili jí mlčení a nařídili řeholní sestře, jejímuž dozoru byla svěřena, aby s Veronikou jako s osobou pokryteckou tvrdě jednala.

Ale Veronika přetrpěla tu zkoušku a nezbylo než nepochybovati o její bezúhonnosti. Ještě roku 1700 krvácely její rány. Posledně r. 1726. Roku 1716 byla zvolena za představenou. Zemřela dne 9. července 1727. Svátek 9. července.

FLORIDA z rodu hrabat Cevoli narodila se r. 1685 v Pise. Vstoupila do kláštera kapucínek v Citta di Castello a žila tak odříkavě, že se tomu podivila sama Veronika Giuliani, její představená. Zemřela r. 1767. Památka. 12. června.

Bl. KRIŠPÍN VITERBSKÝ narodil se roku 1668 ve Viterbu na úpatí hory Cimino v Itálii z rodičů velmi chudých. Když jsa 25 letý vstupoval jako řeholní bratr do kláštera ve svém rodišti, zvolal

pln radosti: „Konečně jsem sůčtoval se světem! S Bohem, rodiště mé! S Bohem, přátelé! Jsem synem serafinského otce!“ - Krišpín byl ustanoven sběratelem almužen pro klášter. Za to se odvděčoval tím, že poučoval dítky ve víře; zvláště učil děti chudých rodičů. V záhadách sebe větších osvědčoval veliký dar moudrosti a tudíž i biskupové se s ním radívali dobře vědouce, že má zvláštní milost od Boha. Zemřel roku 1750. Svátek 20. května.

FELIX Z NIKOSIE byl synem obuvníka, příštipkáře. V mládí bál se hříchu tak, že se chvěl, uslyšel-li slovo „hřích“. Dospěv skvěl se ctnostmi rozmanitými. Zemřel jako řeholní bratr řádu kapucínského 31. května roku 1787. Svátek 31. května.

MAGDALENA MARTINENGO, kalcucinka v Brescii, † r. 1737. Památka 27. července.

Bl. ANGELUS AB AKRIO narodil se v Akriu (v Kalabrii); byl členem řádu kapucínského a misionářem; zemřel r. 1739. Svátek 30. října.

Bl. LEONARDO DA PORTO MAURICIO jmenoval se původně Pavel Jeronym Kasanova a narodil se r. 1676 ve městě Porto Mauricio v zálivu Janovském. Záhy ztratil matku. Už jako chlapec vodíval lidi k obrazu Panny Marie. Jsa hoch dvanáctiletý odebral se do Říma do jesuitské školy. Nazýván byl „druhým Aloisem.“ Dokončiv studia, vstoupil do řádu sv. Františka přísné observance a přijal jméno Leonard. Modlitba byla mu nejmilejším zaměstnáním. Linhart

zatoužil jíti jako misionář do pohanských zemí, ale onemocněl chrlením krve. Teprve po pěti letech se uzdravil. Zařídil v jednotlivých kaplích před klášterem křížovou cestu a zavedl pobožnost křížové cesty. I v kolosseu zavedl pobožnost křížové cesty.

Leonardo konal misie po 44 let. Misii bylo 326. Horlivý misionář procházel městy a vesnicemi, za parna i za zimy, chodil bos, maje na sobě chatrný oděv, postil se, a přece ještě sobě nedůvěřoval, nýbrž doporučoval se do modlitby jiných, zvláště zbožných jeptišek! Byl nazýván „apoštelem Říma a Italie“. Kromě pobožnosti křížové podporoval také „věčné klanění Svátosti oltářní“ a pobožnost k Srdci Páně. Zřídil bratrstvo na uctívání Srdce Páně. Jeho povzdech k Bohu zněl: „Můj Ježíši! smilování!“ Leonard nenáviděl pocty víc, než světský člověk nenávidí potup.

Slavný tento misionář působil blahodárně, kázal úchvatně. Kdysi vypravil papež Klement XII. proslulého kazatele Barberiniho na kázání Leonardova, aby mu o nich podal zprávu. Barberini se vrátil a pravil: „Horlivějšího kazatele jsem ještě neviděl. Já sám nemohl jsem se zdržeti slz. Účinek řeči jeho nedá se vysloviti.“ Mravy lidu se lepšily, zlořády mizely. - Když bylo Leonardovi 75 let, sotva mohl státi z přímá na kazatelně, zemden klesal, a přece kázal ohnivě. Dne 26. listopadu 1751 - vracel se z misii; blížil se k Římu a pravil: „Nyní brzo umru“. Téhož dne umřel v římském klášteře. Svátek 26. listopadu.

BL. MARIA FRANTIŠKA OD PĚTI RAN KRISTOVÝCH narodila se r. 1715 v Neapoli. Otec její měl obchod stuhami zlatem protkávanými. Františka byla už v mládí nazývána „malá svatá“. Když vyspěla v pannu šestnáctiletou, chtěl ji otec provdati za mladého bohatého muže; zaslíbil mu ji pln radosti. Ale Maria Františka poprvé ve svém životě odepřela poslušnost: prohlásila, že se nebude vdávati, a že vstoupí jako terciářka do třetího řádu sv. Petra z Alkantary. Otec ji bil a uzavřel ji ve svém domě. Maria Františka setrvala při svém úmyslu. Otec svolil. Maria Františka bydlila i jako terciářka doma u svých rodičů a pracovala dále.

Ale nejen otec byl k ní dále nevlídný a tvrdý, nýbrž i kněží měli ji za pobožnůstkářku a za osobu pokryteckou. Po smrti své matky přesídlila na radu svého zpovědníka do jiného bytu, aby se mohla nerušeně věnovati pobožnostem. Byla stigmatizována. Kněz Paschalis Nitti prohlásil pod přísahou: „Viděl jsem rány na ruce jejich; rány pronikaly rukama tak úplně, že můj ukazováček setkal se s mým palcem, když jsem se jimi ruky současně dotkl.“ - Později rány zarostly, a bylo je viděti pouze proti světlu. Zemřela roku 1791 dosáhnoucí 77 let. Svátek 6. října.

JAN KŘTITEL TRONA, italský Oratorián, † 13. prosince 1750.

BL. ANTONÍN BALDINUCCI, narodil se r. 1665 ve Florencii. Jeho otec, Filip, byl znatelem výtvarného umění, o němž napsal 21 knihu. Matka Antonínova, Kateřina, pocházela z rodu Sco-

lari; vychovávala pečlivě své děti. Antonín naslouchal roznicen slovům matčiným; rodičů byl dokonale poslušen a bratřím svým propůjčoval se různými službami, tak že se stal jejich miláčkem. Ve hlučných hrách neměl zálibení. Byl příkladně zbožný. Oblíbil si sv. Aloise za vzor panické čistoty žádaje si býti jeho následovníkem. Už jako chlapec dbal stydlivosti při oblékání a svlékání.

Vypěv chtěl vstoupiti do řádu sv. Dominika, ale protože otec nedal souhlasu, prosil Antonín, aby směl vstoupiti do řádu Tovaryšstva Ježíšova. Žádost jeho byla vyplněna, a Antonín byl přijat do koleje, kde druhy žili sv. Alois, sv. Stanislav Kostka a bl. Rudolf Aquaviva. Záhy se stal pro své ctnosti příkladem celému domu. Ale zdraví jeho nebylo valné. Trpěl prudkými bolestmi hlavy a závratí. Bolesti ty jej ostatně sužovaly po celý další život. Jeho touha nesla se k tomu, státi se misionářem v pohanských zemích. Ale představení berouce zřetel k jeho neduživosti bránili tomu přání a ustanovili jej kazatelem ve Viterbu, později ve městě Frascati.

Antonín konal po 20 let práce apoštolské neomrzele a s velkým úspěchem, a přece nedůvěřoval úspěchu svých misíí. Říkal: „Dvacet let už chodím konat misie, ale nevím, nevím, zda-li jsem za těch 20 let jedinou duši zachránil.“ Provázeli jej dva kněží, jeden světský a jeden řeholní; světský, aby udržoval pořádek a aby řídil zpěv, řeholní, aby konal úřad zpovědníka. Tisíce posluchačů spěchalo poslechnout Antonínovo kázání. Bývali



Blah. Jan Bosko — Sv. Jan Vianney — Blah. Julius Eymard — Blah. L. M. Grignon z Montfortu





mocně pohnuti, uchvacování ohněm nadšení a prostomyslnou srdečností, jež se jevily v jeho promluvách. Kdysi konal Antonín pobožnost kající: předříkával žalm „Miserere“ verš za veršem, lid odpovídal slovy prvního verše. Poté Baldinucci dle tehdejšího obyčeje veřejně se bičoval, a když ženy odešly, bičovali se mužové do krve. Stávalo se, že lidé vytrhli Antonínovi dŕtky z ruky a že vidouce na nich krev, dávali se do pláče. Ale Antonín nedbal o tyto zevnější věci; dbal o trvalé polepšení života. Ovoce jeho působení bylo trvalé: Zarytí hříšníci bývali obrázení k životu ctnostnému, zarputilí nepřátelé si podávali ruce k smíru, uchvatitelé cizího majetku dávali náhradu, jiní spalovali zbraně, kostky a nemravné knihy jakožto nástroje hříchu. Po pobožnostech Antonín rychle odcházel, aby unikl počtám lidu.

Kdysi byl Baldinucci od papeže poslán do Civitta Vecchia, aby s galejníky konal duchovní cvičení. Galejníci přijali Antonína neurvale. Spílali mu. Ale vyslechnuvše jeho promluvu, zkrotli jako beránci a přijali zkroušeně svaté svátosti. Změnili se nadobro. - Ve Frascatech zamézil souboj. V Ronciglionské hospodě důtklivě pokáral zpustlé mladíky, kteří promlouvali rouhavé řeči; všichni ztichli vyjma jednoho; ten se hnál proti Antonínovi s nožem v ruce. Antonín neuhnul a zvolal: „Jen pojď, a probodni mi třeba srdce; toliko ustaň v rouhání!“ Mladík se zarazil a od té chvíle změnil svůj život. Tak dovedl Antonín krotiti divoké vášně.

Antonín žil životem přísným. Spokojoval se stravou prostičkou, chlebem a suchary, boby a vodou. Ztrávil větší část noci na modlitbách. Odpočíval na holé zemi nebo na tvrdém prkně. Misionářské cesty konával v obnošených šatech, pěšky, bos, po neschůdných cestách, až si nohy okrvavěl. Kdysi řekli lidé vidouce ho plahočiti se na rozmoklých cestách: „Tento - buď je blázen, nebo velký svatý!“ - Chválí se Antonínova čistota, pokora, trpělivost, poslušnost, milosrdná láska. Říkával, že nezná ani jediné ženy dle tváře. Pro svou apoštolskou horlivost požíval velké vážnosti u lidu i u církevních hodnostářů. Rmoutil se, zpozoroval-li, že hříšník nedal se obměkčiti. V jistém případě těšili ho, že učinil svou povinnost a že za další nebude odpovídati. Baldinucci odpověděl: „Tu nejde o omluvu, ale o spásu duše!“

Jeho pokora byla ryzí. Nazýval se prázdnou skořepinou, nedochůdčetem, říkával, že stále mívá strach, aby nevyvedl nějakou nejapnost. Nikdy nemluvil o sobě, co by vyznělo ve chválu pro sebe, nýbrž mluvil o sobě, jak někdo mluví o svém nejhorším nepříteli. Jistý kněz pravil, že Antonín Baldinucci lépe skrývá své ctnosti, než zločinec své nepravosti. Zásluhy misii přičítal svým pomocníkům; o sobě říkával, že prý rád se vyhýbá všemu namáhání. Kdosi mu radil, aby více šetřil svého zdraví; tu řekl resolutně: „Já jsem osel a nic lepšího nezasluhuji!“ - Nikdo mu nemohl způsobiti větší potěšení, než když jej ponižil. Kterýsi farář mu odepřel nocleh, maje ho za tuláka a odbyl jej

drsně. Antonín se velmi radoval nad tím pokořením. - Kdysi došel k městu Civitta Vecchia na večer, vykonav obtížnou cestu za deště a větru. Brány už byly zavřeny. Nezbyvalo mu, než se svým soumarem přenocovati v blízkém chlévě. Tato noc působila mu obzvláštní potěšení; vzpomínal na božského Vykupitele, zrozeného ve chlévě. - Vykonal-li práce svého misionářského povolání, zabýval se různými klášterními službami: pomáhal v kuchyni, štípal dříví, umýval chodby: tyto práce nazýval svými zábavami.

Antonín zachovával přesně poslušnost ke svým představeným. Byl-li zván na misie, odpověděl: „Ano, svolí-li představení.“ - Miloval chudý lid a prokazoval mu dobrodiní, seč byly síly. Tak byl starostliv o chudé a nemocné, že se zdálo, jako by to bylo jeho jediným zaměstnáním. - Podivuhodná byla znalost, jíž pronikal lidské srdce. Kdysi k němu přišla bohatá dáma do zpovědnice. Po chvíli jí řekl: „Nemluvte tolik o citech! Škoda času. Raději se zdržujte onoho hříchu, ze kterého jste se ještě nikdy nezpovídala.“ - V Sezze ve zpovědnici tázal se Antonín kohosi: „Bylo-li ono dřevo, jež jste tehdy v lese uřízl, vaše?“ Kajícník, jak později vykládal, ustrnul; neboť na tuto věc už dávno zapomněl.

Konaje kdysi v městečku Poffi misii, onemocněl zimnicí. Řekl svým posluchačům: „Tolikrát jsem vám mluvil o poslední cestě, kterou je každému z nás jíti, a hle! nyní mně samému tato cesta nastává. Proto modlete se za mne, aby Bůh mi byl milostiv!“ Přál si umřítí někde

na zemi, v chatrči, jako sv. František Xaverský; ale jistý šlechtic, jménem Livius del Carolis, dal jej přenést do svého zámku. Tam Antonín přijav svátosti umírajících, zemřel dne 7. listopadu 1717. Svátek 9. listopadu.

Bl. FRANTIŠEK GALUZZI, T. J., horlivý kněz římský, † r. 1731. Svátek 7. září.

## 93. SVATÍ, SVĚTICE A JINÍ V XVIII. STOLETÍ

*V Africe, v Asii, v Americě a  
v Australii.*

EMANUEL TRIEU, kočičínský kněz, působil v Tongkingu. R. 1797 navštívil svou matku v Kočičině. Tam právě vzniklo zuřivé pronásledování křesťanů. Mohl se snadno zachrániti, neboť nevěděli, že je knězem, ale nezatajil kněžství a byl po hrozných mukách dne 17. září 1797 usmrcen. Památka 17. září.

EMANUEL D'ABREN, T. J., misionář tongkingský, byl r. 1736 s Kašparem Kratzem stát.

JAN KRATZ, jenž pocházel z Golzheimu, misionář tongkingský, zemřel r. 1737.

MARIA ANTONIA DE PAZ Y FIGUEROA narodila se r. 1730 v republice argentinské ze vznešeného rodu. Procházela bosa různé země napomínajíc lidi k pokání. Zařizovala duchovní rekolekce. V Montevideo byla 3 roky. Zemřela 6. března 1799.

POMPILIUS PIROTTI narodil se v Monte Calvo v diecési beneventské, v jižní Itálii r. 1700. Dospěv vstoupil do kongregace řeholních kanovníků „chudých škol“. Zemřel v městě Campo kolem r. 1750. Památka 15. července.

Sv. JAN KŘTITEL DE ROSSI (či de Rubeis) narodil se 22. února 1698 ve Voltaggiu (dle jiných zpráv: ve Veturiu, v diecési janovské). Rodičové jeho Karel de Rossi a Františka vychovávali Jana pečlivě vedouce jej k bohabojnosti. Od rodičů naučil se Jan dobročinnosti a přítulnosti k Církvi svaté. Rád ministroval. Kdysi všimla si ho jistá paní z Janova, jménem Marie Kambiosová. S potěšením pozorovala, jak zbožně malý Jan ministruje. Oblíbila si hošika a umínila si vzít ho k sobě. Rodiče Janovi k žádosti její svolili, byť s těžkým srdcem, a tak přišel Jan do domu Marie Kambiosové; ta se postarala o další jeho vzdělání.

Ale brzo poté zemřel otec Janův. Matka poslala syna Jana, tehdy třináctiletého, ke svému příbuznému Vavřinci de Rossi, jenž byl kanovníkem u Panny Marie Kosmedinské v Římě. Ten totiž slíbil, že bude o hochu pečovat. Jan studoval na školách otců jezuitů a vynikal pilností, nábožností, mravností. Vstoupil do mariánské družiny a pobízel také jiné druhy ke vstupu do ušlechtilého tohoto bratrstva. Vodil je do kostelů a do špitálů. Činně se účastnil pobožností a obsluhy nemocných. Druhy své odrazo-

val od hříšných zábav a doporučoval jim slušné zábavy. Už tehdy dostalo se mu příjmi „apostola mládeže“. Žil tak sebezapíravě, odpíral si pokrm a nápoj tak bezohledně a krutě, že upadl do nemoci; ta ho přinutila poněkud ustati v tuhé kázni. Pozdraviv se dokončil svá studia na bohosloveckém ústavě u otců dominikánů a byl r. 1721 vysvěcen na kněze. Při svěcení učinil slib, že nepřijme žádných církevních hodností, leč by byl poslušností k tomu donucen.

Od svého svěcení na kněžství věnoval Jan veškerou svou péči blahu lidí chudých, zanedbaných nebo hříšných. Chodil na ulice, na veřejná prostranství a svoláváje venkovany, dohazovače, kramáře a tuláky, učil je náboženství a vedl je k bohumilému životu. Chodil na staré římské forum, kde tehdy pasáci pásli dobytek; učil pasáky katechismu, dával jim návod, jak se mají připravovati na svátosti. Nejraději chodil do nemocnic posluhovat nemocným. O nemocnicích říkával, že prý jsou „vinice, kde dobré ovoce zraje.“ Nejčastěji docházel do špitálu u sv. Havly, aby nemocné poučoval a těšil a aby je hmotně podporoval, seč byl. Svoje zděděné jmění, jež ostatně nebylo veliké, věnoval na stavbu nové nemocnice u sv. Aloise v Římě a na potřeby nemocných; nedostávalo-li se mu, šel na nemocné žebrať. Také osud žen a dívek, které buď zebrały nebo za noční doby se toulaly, ležel mu na srdci; najal dům, který by jim byl útulkem. Tak se snažil prokazovati opuštěným lidem skutky duchovního a tělesného milosrdenství.

Janovi byla po smrti jeho příbuzného Vavřince de Rossi nabídnuta kanovnická hodnost při chrámu Panny Marie Kosmedinské. Ale Jan, věren svému slibu nechtěl ji přijmouti a teprve na rozkaz svého zpovědníka poslechl a přijal kanovnickou hodnost. Trávil pak čas v nemocnicích, na kazatelně a ve zpovědnici. Na kazatelně rozněcoval své posluchače ke ctnostem. Řídíval misie a duchovní cvičení tak horlivě, že byl nazýván „rybářem lidí“ a „druhým Filipem Nerejským“. Pomáhal v duchovní správě v kostele u Milosrdných bratří.

Jan měl skrovné příjmy, ale protože byl chudě živ, zbývalo mu vždycky ještě pro nuzné lidi a pro potřeby chrámové. Zřekl se kanovnického příbytku, jež obdržel, řka, že mu není třeba pohodlného bytu a věnoval jej kapitole, aby příbytek pronajala a z výtěžku mohla odměňovati chrámového varhaníka. Jan se ubytoval v bídné kolně, a bydlil tam devět let. Avšak když tělesně zeslábl, nezbývalo mu, než přesídliti do kláštera u sv. Trojice. Tam bydlil společně s několika kněžími.

Již za živa byl Jan pokládán za muže svatého; slynul vzácnými milodary; mnohým nemocným osobám vyprosil od Boha zdraví. Měl podivuhodnou znalost srdcí lidských; mnohému hříšníku uvedl na paměť hříchy, jichž tento se byl před dávným časem dopustil. - Připraviv se na smrt, zemřel dne 23. května 1704. Zbylo po něm jen 4½ paolí, t. j. asi Kč 2'15. Ani lože, na kterém zemřel, nebylo jeho majetkem; pohřeb mu vystrojili dobrodincové. Svátek 23. května. (Jan Křtitel

de Rossi nebudiž zaměňován s Giovannim Battistou de Rossi, římským šlechticem, jenž svůj život zasvětil výzkumu katakomb a jenž zemřel roku 1894.)

Sv. BENEDIKT JOSEF LABRE narodil se 26. března r. 1748 ve vsi Amette v jižní Francii z chudobných rodičů. Byl nejstarší z patnácti sourozenců. Vychován byl v bázni Boží. Byl nábožný, poslušný a záhy jevil sklon k sebezapíravému životu. Na hrách a zábavách svých druhů neměl zalíbení. Již jako chlapec si ukládal újmu v jídle a v pití, dával si na lože pod hlavu tvrdá polena. Rád chodil do chrámu Páně a vzbuzoval svým příkladným zbožným chováním pozornost. Ochotně přisluhoval knězi u oltáře a po celé hodiny prodléval na kolenou před Svátostí oltářní.

Rodičové byli by rádi dali nadaného Benedikta na studie, ale chudoba jim bránila. Když bylo Benediktu dvanáct let, vzal ho jeho strýc, jenž byl farářem erinským, k sobě; vyučoval ho potřebným vědomostem a připravoval jej k prvnímu přijímání Svátosti oltářní a k biřmování. Jan dlel s největším zalíbením ve chrámě, zvláště, když se konala pobožnost ustavičného klanění Svátosti oltářní. Rád četl životopisy svatých a obíral se četbou knih náboženského obsahu. Strýc mu nařídil, aby, chce-li se státi knězem, zprvu četl spisy starých spisovatelů klasických, ale Benedikt měl odpor proti světským knihám. - Benedikt choval lásku k ubohým lidem; žádného žebráka nepropustil bez dárku, sám se spokojoval krmí nejprostší a nejpotřebnější. Doprovázel strýce při

jeho návštěvách u nemocných lidí. Činil tak i za moru. V oné době strýc podlehl nákaze. Benedikt se ukázal ochotným pomocníkem chudobných lidí, zvláště za moru. Pásl jejich opuštěná stáda, opatroval jejich dobytek potravu a nápoj. Vděčný lid nazýval ho všeobecně „andělem“.

Benedikt si přál vstoupiti do nejpršínějšího řádu, k trapistům. Rodiče však k tomu nesvolili a poslali Benedikta k jinému jeho strýci, jenž byl rovněž farářem a to v Conteville. V Conteville konal se r. 1767 misie. Misionáři seznavše nelíbenou zbožnost Benediktovu a jeho úmysl státi se trapistou, utvrzovali jej v jeho předsevzetí. Ale rodičové ani tentokráte nesvolili. Proto Benedikt odebral se do kláštera kartouzského v biskupství Saint Omerském. Tam nebyl přijat, za příčinou velké chudoby onoho kláštera. Posléze byl přijat v klášteře Neuvillekém téhož řádu. Ale kázeň tamější zdála se mu příliš mírná. Všechno jeho myšlení a snažení se neslo k řádu trapistů. I opustil klášter a odebral se znovu k rodičům žádat je o povolení, aby mohl provésti dávnou svou tužbu. Tentokráte svolili.

S dychtivostí vydal se na cestu. Za nepohody zimní šel šedesát mil do proslulého kláštera La Trappe v Normandii. Ale běda! Trapisté vidouce jinocha těla slabého, prohlásili, že ho nemohou přijmouti a vyzvali jej, aby se přihlásil o čtyři léta později. Sklíčen vrátil se Benedikt domů. Písemnou cestou prosil o přijetí do kláštera trapistů v Septfontském klášteře. Když i odtud došla odpověď odmítavá, zůstal u rodičů a byl pak po dvě

léta v některém kartouzském klášteře. Ale převor ho propustil prohlásiv, že Benedikt je povolán k přísnějšímu způsobu života. Benedikt znovu se pokusil o přijetí v La Trappe, a když byl odmítnut, zaklepal na bránu kláštera Septfontského. A tentokráte dospěl Benedikt po tolikém úsilí splnění své touhy. Ale žel! Radost jeho netrvala dlouho! Byl zachvácen prudkou zimnicí, a když pookřál, byl z kláštera propuštěn.

Po tolika marných pokusech Benedikt dospěl k přesvědčení, že už asi nedosáhne vytouženého svého cíle, státi se trapistou. Znaje životopis sv. Alexia, umínil si, že bude následovati jeho příkladu, že stane se žebrákem a že bude žiti v pokoře, v chudobě a v sebezapíravosti. I rozloučil se r. 1770 s rodiči (podle Stadlera nešel se rozloučit s rodiči svými, nýbrž sdělil jim listem, že se vícekrát nevrátí) a vydal se na cestu do Říma. Bylo mu tehdy 22 let. Hrubý šat měl opásaný provazem, na němž zavěšena byla dřevěná miska, na prsou měl kříž, okolo hrdla růženec, na nohou chatrné střevíce, na zádech mošnu, v níž měl knihu Písma sv. Nového Zákona, břevíř, modlitební knížku a kameny, aby si stížil chůzi. Takto prošel mnohými krajinami evropskými. Spával na holé zemi v lesích nebo ve stájích. Navštěvoval nejraději poutní místa; tam se zdržoval déle. Silnicím a hlučným místům se vyhýbal, aby ušel různému pokušení. V poutních svatyních klečival nepohnutě, pohřižoval se v modlitbu nebo v rozjímání. Největší radost měl, mohl-li knězi u oltáře přísluhovati.

Takto navštívil Benedikt Loretu, hrob sv. Januaria v Neapolsku, Vernu, kde byl sv. František stigmatizován, Řím. Odtud konal cesty na poutní místo Einsiedeln ve Švýcarsku, do Německa a do Francie. Obdržel-li od dobrodinců nový šat, dal jej chudým a sám si ponechal svůj rozedraný oděv. Cokoliv od dobrodinců vyprosil, rozdělil mezi lidi ještě chudobnější než byl sám; spokojil se skrovným pokrmem. V postní době činil si újmu ještě větší. - Pečoval o nemocné žebráky a ošetřoval ty, kteří byli morem zachvázeni. Donášel jim vyžebrané pokrmy, těšil je, modlil se s nimi. - Ačkoliv Benedikt žil tak sebezapíravě, bylo mu přece bojovati proti smyslým žádostem a představám. Dorážela naň prudká pokušení proti čistotě, ale Benedikt přemáhal každé pokušení a nezřízené hnutí modlitbou, přemýšlením o utrpení Páně a sebeumrtvením. Vytrvalým bojem dosáhl posléze vnitřního klidu.

R. 1774 přišel Benedikt opět do Říma a zůstal tam až do smrti. Vyhledal si kout pod schody jednoho domu; tam spával, nedbaje, že místnost je vlhká. Ale často trávil celou noc před branami chrámovými. Znali ho po celém městě; ale zlomyslným lidem a nezvedené mládeži byl Benedikt pro svůj chatrný oděv a pro svůj rudý, neuspořádaný vous terčem posměchu. Rozpustilci ho tahali za vlasy a tloukli jej holemi. Kdosi mu radil, aby šel k soudu žalovat na nezbedníky, ale Benedikt odmítl řka, že je rád, může-li snášeti urážky a posměch. Uměl však také rázně odpovídati. Kdysi mu řekl jistý soucitný člo-

věk: „Nebožáku!“ Benedikt opáčil: „Nebožák je, kdo od Boha na věky je zavržen.“

Od r. 1776 Benedikt nekonal z Říma delších poutí, leč každoroční pouť do Lorety. V Loretě hostival ho jistý obchodník Soriori; tomuto obchodníkovi se dříve nedařival obchod; býval zadlužen, ale později říkával, že za pohostinnost Benediktovi prokazovanou byl hojně odměněn, a že modlitbou poutníkovou dosáhl požehnání Božího. Benedikt trávil poslední leta v Řimě; oděn byl cáry, živil se odpadky, odhozenými slupkami pomorančovými, nahnilým ovocem, kdežto vyprošené lepší dary dával žebrákům, vyprošené peníze vkládal do kostelní pokladničky. Ve chrámech dlel v nejzazších koutech, klečel po celé hodiny maje kolena oteklá. Modlil se breviář nebo čítal v nábožné knize, pak se pohřížil v rozjímání a nedával ani známky života. Při výstavách Svátosti oltářní hleděl upřeně a vroucně na svatou Hostii. Svého zpovědníka byl dokonale poslušen; bez jeho svolení nekonal nic důležitého, zvláště nevydal se na pouť.

Roku 1782 Benedikt putoval za tuhé zimy a sněhové vánice do Lorety naposled. Svým hostitelům řekl, že už více do Lorety nepříjde a že se s nimi shledá až v ráji. Vrátil se chřádl víc a více; trápen jsa kašlem, třesa se zimou dlel ve chrámech podoben kostlivci. Kdysi - bylo to 17. března 1783 - klesl na schodech chrámu Panny Marie dei Monti. Soucitní lidé se nabídli, že ho ponесou do špitálu. Jistý řezník, jménem Zaccarelli, pozdvihl a nesl ho do svého domu. Be-

nedikt nechtěl se dáti položit na lože, chtěl ležeti na zemi, oni však nepovolili. Benedikt přijav svaté svátosti, zemřel v přítomnosti několika kněží karmelitských. Stalo se tak dne 16. dubna 1783. K mrtvému žebráku byl takový nával lidu, že řezník žádal, aby mrtvola byla vystavena ve chrámu St. Marie dei Monti. Žádost jeho byla vyplněna. O Benediktovy hadry se lidé rvali; i byli dva vojínové ustanoveni, aby pečovali o pořádek. Svátek 16. dubna.

Bl. LEOPOLD Z GAICHY pocházel z vesnice Gaichy v diecési perugijské. Jsa osmnáctiletý vstoupil do řádu františkánského a prošel jako misionář veškerou krajinou umbrijskou. Jeho horlivost a umrtvené vzezření působily mocně. Dle obsahu kázání brával s sebou na kazatelnu buď kříž nebo trnovou korunu, nebo se mrskával. Největším dojmem působilo první přijímání dítek, které bývalo ihned po kázání. Za francouzské revoluce byli františkáni z klášterů vyhnáni. Tak i Leopold. Vrátil se pak do Monteluka u Spoleta. Tam zemřel 2. dubna 1815. Byl roku 1793 prohlášen za blahoslaveného. Svátek 2. (nebo 15.) dubna.

Bl. FRANTIŠEK BIANCHI „spěšně a s plesáním prošel jako mravní velikán dráhou dokonalosti“, praví *Analecta Ecclesiastica*, 1893. Vstoupil v Neapoli do řádu barnabitského. Apoštolské působení jeho vyvolalo magnetickou přitažlivost; v houfech valili se k němu pro radu a poučení ve světských i duševních potřebách. Lid říkal žertem: „Má-li Řím svého ‚Neri‘ (t. j. černého, totiž Filipa Nerejského), má Neapol svého ‚Bianchi‘ (t. j. bílého).“

V posledních letech života trpěl František mnoho vředy na nohou; nemohl choditi ani státi. Ale jeho apoštolát tím neutrpl. Lid přicházel k jeho bolestnému lůžku a podívoval se vida, jak umí svatý člověk trpěti. Zemřel 31. ledna 1815. Byl 22. ledna 1893 blahorečen. Svátek 31. ledna.

Ct. GENEROSUS Z PREMOSELLY, františkán, působil požehnaně ve zpovědnici i u veřejnosti k obnově náboženského smýšlení. Pocházel z Premosella, vesnice lombardské. Zemřel 7. června r. 1804 v Amelii v Umbrii. Posvátná kongregace ritu nařídila r. 1861 proces o blahorečení. Památka jeho 7. června.

Ct. FRANTIŠEK Z LAGONEGRO vstoupil do františkán. kláštera v Neapoli. Neskvěl se učeností jako Bonaventura, ani řečnickým nadáním jako Bernardin Sienský, ani velkým vlivem na vrstevníky jako Vavřinec Brindijský - konal jen své řeholní povinnosti stavovské, a přece svět s podivením patřil na jeho ctnosti. Něžně miloval blahoslavenou Pannu Marii a ctil ji. Dne 31. prosince 1803 řekl v klášteře řeholnic, kde sloužival Mši svatou, k sestře představené: „Sestro představená! Loučím se s vámi. Umru. Mama (tak nazýval Matku Boží) mne volá. Buďte zde hodně zdravý; v nebi, dá-li Bůh, se uvidíme!“ „Ach, co vám přišlo na mysl? Vždyt jste zdrav“, řekla na to představená. Druhého dne nemohl František povstati z lůžka a třetího dne, 2. ledna 1804, zemřel. Památka jeho 2. ledna.

Ct. JESUALD REGGIJSKÝ - dříve Josef Melacrinò nazývaný - byl vynikajícím

členem kapucinského řádu. Obratným perem vyvracel časové bludy a omyly svých vrstevníků. Nabízené mu biskupské důstojnosti tak dlouho se vzpíral, až papež záměr svůj odvolal. Jesuald zemřel 28. ledna 1803 v Reggiu v Itálii. Památka 28. ledna.

Ct. DOMINIK GALLI, kapucín, ko-  
nal misie v krajině kampaňské a v Latii.  
† 27. října r. 1813. Památka 27. října.

Ct. ALOIS (GIOVANELLI) OD SV.  
KŘÍŽE, syn lékaře Dr. Giovanelliho,  
chtěl se státí chirurgem. Pitvaje kdysi  
mrtvolu jal se přemýšletí o marnosti světské  
a odhodlal se vstoupiti do řádu fran-  
tiškánského. Byl v Neapoli vzorem ka-  
jícnosti a obětavosti. Zemřel 4. června  
r. 1803. Památka 4. června.

Ctih. MARIA KLOTILDA SARDIN-  
SKÁ narodila se roku 1759 ve Versailles.  
Otec její byl Ludvík, dauphin francouz-  
ský. Matka byla Marie Josefina Saská.  
Klotilda se provdala za Karla Emanuela,  
následníka trůnu piemontského a sar-  
dinského. Jako královna sardinská mu-  
sila za francouzské revoluce prchnouti  
do Florencie. Klotilda byla dobrou man-  
želkou a matkou chudých. Byla nepří-  
telkyní módy, která porušuje stydlivost.  
Libovala si v pobožnostech; šířila úctu  
k božskému Srdci Páně. Mnohé proti-  
venství vytrýbilo její mysl. Její bratr Lud-  
vík XVI. padl pod guillotinou, její man-  
žel musil uprchnouti, oloupen byv o ma-  
jetek v Itálii ležící. Klotilda pozdvihovala  
skleslou jeho mysl. Zemřela ve stáří 42 let  
v Neapoli dne 7. března 1802. Smrti jsouc  
blízka volala: „Ó toho míru a klidu! Jak

krásné je nebe! K nebi! K nebi!“ Při  
tom tleskala do rukou jako dítě. - Proces  
blahorečení začal již r. 1808. Památka  
7. března.

*Na poloostrově pyrenejském a ve  
Francii.*

Bj. DIDAK KADIZSKÝ narodil se  
v Kadizu ve Španělsku ze šlechtické ro-  
diny. Slul dříve Josef Lòpez Caamagno  
Texeiro Ulloa de Balcellar. Jako chlapec  
rychle prospíval ve zbožnosti, ale po-  
malu ve vědách. Byv přijat do kapucín-  
ského klášteřa sevillského, připravoval se  
na úřad misionáře. Kázání jeho byla jed-  
noduchá, ale dojmavá. Znenáhla však  
každý se podívoval řečnické obratnosti  
toho, o němž byla dříve domněnka, že  
nemá k úřadu kazatelskému potřebných  
darů a schopností. Stal se věhlasným řeč-  
níkem duchovním. Pověst o výmluvném  
kazateli letěla z kraje do kraje; u dvoru  
se o něm mluvilo s úctou. Didak pak ká-  
zával pod širým nebem. Po kázání ho do-  
provázelo několik silných mužů davem  
posluchačů, protože lid by byl nadšením  
šat s něho strhal, aby měl památku. Di-  
dak však zůstal dále pokorným kapucí-  
nem. Byl oděn v řeholní hábit, pilen ře-  
holních pravidel. Onemocněv v Arundě,  
měl srdečnou zbožnou promluvu k Ukři-  
žovanému. Zemřel 24. března 1801. Ro-  
ku 1894 byl prohlášen blahoslaveným.  
Svátek 24. března.

Ct. JOSEF PIGNATELLI narodil se  
ze šlechtické rodiny španělské. Otec jeho  
slul Antonín Pignatelli, hrabě z Fuen-



tosu. Josef pohrdl skvělou dráhou svět-  
skou a vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova.  
Když r. 1767 jesuité byli ze Španěl vy-  
puzeni, mocní příbuzní vyprosili Josefovi  
výjimkou povolení, aby směl zůstat v ze-  
mi, ale Josef prohlásil, že neopustí svých  
bratří. Na šest set jesuitů, zbavených všech  
subsistenčních prostředků, bylo dopra-  
veno na Korsiku. Josef o ně pečoval, zvláště  
o mladší, aby mohli dostudovati. Z Kor-  
siky byli dopraveni do Ferrary. Avšak  
r. 1773 byl řád zrušen v celém křestan-  
stvu. Teprv r. 1803 podařilo se Josefovi  
jenž byl ustanoven provinciálem, zříditi  
v Neapoli kolej. Ta měla brzy 1200 žá-  
ků. Když Francouzi vtrhli do Neapole,  
byl osud jesuitů v Neapoli opět zpečetěn.  
Papež Pius VII. jim vrátil profesní dům  
al Gesu a římskou kolej. Papež chtěl od-  
diti Josefa kardinálským purpurem, ale  
ten pokládá se za nehodného syna sv.  
Ignáce, uprosil papeže, aby upustil od  
toho záměru. Zemřel 15. listopadu 1811.  
Posvátná kongregace ritu o něm pravila:  
„Josef Pignatelli připodobnil se velkému  
zakladateli řádu, sv. Ignáci, a zdědil jeho  
ducha.“ (Akta Apoštol. Stol. 1917, str.  
183). Památka 15. listopadu.

Ctih. ANTONÍN (SILVESTER) RE-  
CEVEUR založil ve Fontenelles v diecési  
besançonské družinu těch, kteří chtějí  
spěti k dokonalosti a nazval ji: „Pères de  
la retraite“, t. j. otcové v ústraní. † r. 1854.

Ct. FRANTIŠEK GASCHON byl du-  
chovním správcem v nemocnici v Kler-  
montu, † r. 1815; činí se první kroky  
k jeho blahorečení.

Bl. NATALIS PINOT, farář v Lou-

rouxu-Béconnais, byl za revoluce vlečen  
do Anjou a tam odsouzen k smrti. Na  
popraviště vstoupil oblečen jsa v ornát a  
modle se: „Introibo ad altare Dei...“  
Zemřel 21. února 1794.

Bl. IFIGENIE OD SV. MATOUŠE,  
z kongregace sester ustavičného klanění  
Svátosti oltářní, dále Alžběta Uršulinka,  
Maria Fontaine, Maria Rosa, benedik-  
tinka a společnice - úhrnem 16 - byly za  
francouzské revoluce 4. července 1794  
v Paříži popraveny. Ifigenie, vůdkyně,  
spěšně vstoupila na popraviště. Jedna  
z nich, Marta, byla pokoušena od kata.  
Odstrčila jej řkouc: „Rychle konej své  
dílo; k nebeskému lnu ženichu.“ Svá-  
tek bl. Ifigenie a společnic 4. července.

MARKĚTA RUTAN byla roku 1794  
v Daxu pro víru popravena.

Jedná se o beatifikaci Jana du Lau,  
arcibiskupa arlesského, dále Františka a  
Petra de la Rochefoncauld z Beauvais,  
kteří byli v září 1792 ve Francii pro kato-  
lické přesvědčení usmrceni.

*V Nizozemí, v Německu a v Ra-  
kousku.*

MARIE WEBER-ová byla zprvu skle-  
picí, pak řeholní sestrou v Karolinentha-  
lu ve Švýcarsku. Zemřela r. 1626. Pa-  
mátka její 26. července.

Ct. (MARIA) KRESCENCIA HOES-  
SOVÁ pocházela z Kaufbeuern v Bavor-  
sku. Její otec byl chudý pláteník, velmi  
zbožný; mísil hořké byliny k pokrmům,  
aby uctil hořké utrpení Kristovo. Man-  
želka jeho byla dobročinná. Krescencia

byla přijata do chudého kláštera III. řádu sv. Františka v Kaufbeurnu. Spoluřeholnice nakládaly s ní zle; dávaly jí nejtěžší práce, nejhorší jídlo, tmavou celu; ale i tu celu jí zase vzaly, tak že musila prositi jednu sestru po druhé o přijetí do příbytku. Spoluřeholnice činily si z ní posměch, dávaly jí rozkazy, jež nebylo lze provésti. I představená kdysi poručila Krescencii, aby řešetem nabrala a donesla vody. Krescencia ihned šla plnit rozkaz, ač věděla, že je protimyslný. Některé řeholnice jí radily, aby v těchto věcech představené neposlouchala. Ale Krescencia odpověděla, že kdyby měla volbu poslušovati buď představené nebo anděla, volila by raději poslouchati představené.

Později zastávala Krescencia službu vrátné, pak byla ustanovena mistrní novicé; posléze byla zvolena představenou. Vynikala bohatostí vnitřního života. Mívala často vidění o věcech nadpřirozených a spatřovala zjevy nebeské. Přicházelo k ní mnoho lidí hledat rady, útěchy a pomoci. I kardinálové, biskupové, králové a knížata. I nejrzejší posměváček umkl, pohlédla-li na něho, i nejzatvrzelejší hříšník sklonil zrak, byl-li od ní pokárán. Krescencia onemocněla na smrt, když jí bylo 62 let. Když seznala, že se blíží smrt, vyprosila si od provinciála rozkaz umřítí (mandatum moriendi efflagitavit). Zemřela 5. dubna 1744. Papež Pius VII. prohlásil dekretem ze dne 2. srpna 1801: „Je dokázáno a nade všecku pochybnost zjištěno, že ctihodná služebnice Boží Maria Krescencia Hoess konala ctnosti v míře hrdinné, a proto se Maria Krescencia vyzve-

dá na první stupeň církevní pocty a proslavuje se ctihodnou.“ Svátek 5. dubna.

(MARIA THEODORA) ARNOŠTKA, lantkraběnka Hessen-Reinfelsská, vévodkyně bavorská, vstoupila po dvanáctiletém manželství do kláštera v Neuburgu nad Dunajem. Zemřela r. 1757. Památka 14. dubna.

KAROLINA SCHÖNAUEROVÁ byla řeholní sestrou v klášteře servitinek v Mnichově; zemřela 35letá roku 1748.

KOLUMBA WEIGELOVÁ narodila se v Mnichově; vstoupila do kláštera dominikánek v Alten-Hohenau (v diecési Mnichovo-Frysinské). Životopisec její praví, že jsouc sedmnáctiletá obdržela stigmata, a že od té doby churavěla. Spoluřeholnice jí spílaly, že je pokrytecká. Kolumba zemřela r. 1784. Památka její je 31. prosince.

JOSEFA GENTILI, chtěla po smrti svého manžela vstoupiti do ústavu „anglických slečen,“ ale zpovědník ji odradil od toho úmyslu. Jako vdova žila skutkům dobročinnosti. Zemřela r. 1798 v Brixenu. Památka její je 20. prosince.

FRANTIŠEK TOMÁŠ LOCHERER, devítiletý chlapec křesťanský, byl r. 1744 v Montigglu v jižním Tirolsku zabit podobně jako Ondřej Rinnský a Šimon Tridentský. Památka jeho je 18. září.

*Ve slovanských a sousedních zemích.*

ONDŘEJ FAULHABER narodil se roku 1713 v Kladsku. Otec jeho byl hodinářem. Ondřej konal studia ve svém rodišti a v Praze. Věnoval se stavu du-

chovnímu a byl roku 1750 vysvěcen na kněze. Kaplanoval v Landeku a na jiných místech, posléze byl poslán do Kladska. Kladsko bylo tehdy pruským králem Bedřichem II. od Čech odtrženo. Katolíkům nastaly pod protestantskou vládou zlé časy. Jesuité byli z Kladska vypuzeni. Faulhaber převzal vyučování na nižších třídách jejich. Také se stal vojenským duchovním správcem a konal věrně své povinnosti kněžské. Učil se horlivě řeči české a polské, aby mohl slyšeti zpovědi vojáků všech tří národností.

Roku 1757 dne 6. května přitáhlo pruské vojsko ku Praze. Jeden z pruských vojáků, jménem Josef Nentwig, desertoval. Ale pruští husaři ho polapili a zavedli do pevnosti Kladské, aby tam byl vyslýchán a souzen. Zběh vypovídal před soudem takto: „Než můj pluk z Kladska ku Praze se hnul, byl jsem zde v Kladsku u zpovědi a tázal jsem se zpovědníka, zda-li smím opustiti pluk a uprchnouti. Zpovědník mi řekl: ‚Je to sice těžká věc, ale nezáleží mnoho na tom‘, a dal mi rozehřešení.“ Na otázku, jak se jmenoval onen kněz, odpověděl voják: „Snad Ondřej; byl malý a štíhlý postavy.“

Na základě této křivé výpovědi dal velitel města Kladska, Fouquè de la Motte, protestant a zarytý nepřítel katolických kněží, uvězniti Ondřeje Faulhabera. Kladský purkmistr Josefi, rovněž protestant, vyšetřoval Ondřeje soudně. Nentwig byl zavolán, aby svou výpověď Faulhaberovi opakoval do očí. Nentwig odvolal živou svou výpověď a byl hotov odvolání to stvrditi přísahou. Tudíž purk-

mistr prohlásil Faulhabera za nevinného.

Ale Fouquè nepotvrdil soudního nálezu a odevzdal věc jinému soudci. Nentwig chtěje se zachrániti, počal opět lháti a část své viny na Ondřeje svalovati. Faulhaber byl dán do vojenského žaláře v pevnosti. Dne 29. prosince došel rozkaz pruského krále Bedřicha II., aby byl oběšen. Faulhaber se nehájil nechtěje vyzraditi zpovědní tajemství.

Byl pověšen na šibenici a vyzýváje svatá jména Ježíš a Maria, skonal dne 30. prosince r. 1757. Kladští katolíci pokládali Ondřeje za muže svatého a nyní se domáhají jeho blahořečení. Památka 28. července (nebo 30. července).

Ct. ŠIMON FILIPOVIČ narodil se r. 1723 v Senoaku u Bělé v Bosně z rodičů přísně katolických. Jsa devatenáctiletý vstoupil do řádu františkánského, a vykonav studia v Itálii, vrátil se na Bosnu konati duchovní správu u svých krajanů úpějících pod jařmem mohamedánským. Jsa padesátiletý, uchýlil se s povolením svých představených do kláštera Ripatransonského v okrese Fermoškém v Itálii. Tam žil v tuhé kázni jako vzor svých druhů. Skončil svatě svůj život dne 9. května 1802. Svátek 9. května (nebo i 5. října).

#### 94. PAPEŽOVÉ XIX. STOLETÍ

V § 90 bylo řečeno, že papež Pius VI. r. 1799 zemřel na půdě francouzské, a že císař František II. podporován jsa i nekatolickými panovníky, vyhnal Francouzy z Itálie. Tehdy zvolen byl *Pius VII.*

(1800-1823), jenž se opět do Říma vrátil. Protože Pius VII. proti Napoleonovi hájil svobody a práv Církve, odňal mu Napoleon církevní stát a dal r. 1809 papeže dopravit jako zajatce nejprv do Savany; později do Fontainebleau. Teprve r. 1814 vrátil se papež do Říma. Kongresem Vídeňským (r. 1815) byl Stolicí apoštolské vrácen církevní stát vyjma Avignon. Papež Pius VII. obnovil dne 7. srpna 1814 zrušený řád jezuitský.

*Lev XII.* (1823-1829), muž zbožný a moudrý, dbal o obnovu náboženského života, odsoudil společnosti zednářů a karbonářů, uzavřel konkordáty s některými státy, v Německu, ve Švýcarsku, v Belgii, a v Americe.

*Pius VIII.* (1829-1830) dbal, aby s ohledem smíšených sňatků zachovávané byly zásady katolické; napomenul bratského císaře Petra, aby zrušil otroctví; ustanovil katolickým Armenům v Cařihradě vlastního primasa. - Týž papež dočkal se emancipace katolíků anglických. Zemřel tak chud, že ani svému starému služebníku nemohl dát pense.

*Řehoř XVI.* (1831-1846) slynul učestností, vážností a energií. Hájil práv apoštolské Stolicí proti politickým odpůrcům, ale byl pamětliv i obrody náboženského života v celé Církvi. Liberálové a zednáři (karbonáři) strojili stálé pikle a rušili mír; Mazzini a Gioberti volali po politickém sjednocení celé Italie. Hnutí tomu opřel se Řehoř, jež účinně podporoval kardinál Lambruschini. Řehoř XVI. zavedl nový občanský zákoník a přísně prováděl spravedlnost; nijak nešetřil duchovních.

Tak na příklad dal 4. října 1843 odpravit piemontského kněze Dominika Aba.

Řehoř XVI. vydal pastýřské listy proti indiferentismu, zavrhl bludy Hermesovy a Lamennaisovy; přísně zapověděl trh na otroky; uzavřel konkordáty s panovníky neapolským a sardinským; vytkl ruskému caru Mikuláši I. násilí páchané proti katolíkům; dal biskupům bavorským, pruským a rakouským direktivy se zřetelem na sňatky smíšené. Žil životem přísným, zachováváje řeholi kamaldulskou až do konce života. Za vlády Řehoře XVI. žil kardinál Mezzofanti († 1849), jenž znal 52 jazyků.

*Pius IX.* (1846-1878) narodil se 13. května 1792 jako syn hraběte Mastai-Feretti v Sinigaglii. V mládí trpěl padoucníci, dle úsudku lékařů nezhojitelnou. Teprve když mu bylo 27 let, toho roku, když byl vysvěcen na kněze, nemoc mizela víc a víc, - a Pius byl od té doby až do svého 86. roku úplně zdrav. - Zvolen byv papežem pravil: „Dnes začíná pronásledování.“ Slovo to se vyplnilo. - Když svět od něho za hrozeb žádal, aby svolil v to, co bylo proti zákonu Božímu, říkával: „Non possumus“, t. j. „nemůžeme“. V papežském státě zavedl novoty, jež si lid přál, na příklad dal povolení k větší volnosti tiskařské, ba ustanovil i liberála Mamiana ministrem a j.; ale nespokojencům bylo ústupků jeho málo; zavraždili dne 15. listopadu 1848 ministra Pellegrina Rossiho, energického přívržence papežova, a obsadili Kvirinál. Papež Pius IX. uprchl do Gaëty a národní konvent prohlásil dne 9. února 1849 svo-

bodnou římskou republiku a odevzdal moc Mazzinovi a jeho dvěma společníkům, Saffi-mu a Armellini-mu. Ale římská republika neměla dlouhého trvání. Francouzské vojsko, majíc vojevůdce Oudinota v čele, podrobilo Řím opět vládě papežově. Papež Pius IX. se vrátil do Říma, odpustil vzbouřencům a snažil se zhojiti rány, jež revoluce zasadila zemi a lidu.

Ale myšlenka na sjednocení Italie podněcovala lid víc a více; sardinský král ty snahy podporoval; jeho ministr Cavour líčil v Paříži ponurými barvami stav zemí papežských. Sardinský král Viktor Emanuel zvítězil roku 1860 u Castelfirda a u Ankóny nad papežským vojevůdcem Lamoricièrem a přivtělil toto území k své říši. A když vojsko Garibaldovo zmocnilo se i Sicílie, byl Viktor Emanuel prohlášen prvním králem italským. Posléze dne 20. září 1870 Viktor Emanuel zabral Řím a ubytoval se v papežském paláci Kvirinále. Vydal sice zákon kaucí, bezpečnosti, ve kterém ponechal papeži část města a ve kterém prohlásil, že papež má býti volný a nezávislý ve vykonávání církevní pravomoci a ve styku s panovníky a biskupy celého světa; také nabízel papeži a kardinálům roční důchod. Ale papež Pius IX. vysloviv církevní klatbu na rušitele patrimonia Petrova, zavrhl nabízený zákon garanční i roční důchod a zůstal ve Vatikáně jako morální vězeň, aniž odtud kdy vyšel. Ze všech panovníků jediný Garcia Moreno, president ekuadorský, měl odvahu protestovati proti bezpráví, které se papeži stalo. Italská vláda zabrala roku 1884 jmění Propagandy, čítající de-

set milionů lir, jež bylo výhradně určeno k misijním účelům.

Ačkoliv Pius IX. byl zaneprázdněn událostmi v Itálii, pečoval horlivě o záležitost celé Církve. Psal encykliky, zřídil několik biskupství v Anglii a v Hollandsku, latinský patriarchát v Jerusalémě. Zvláštní pozornost věnoval kultu církve sjednocené; zřídil dne 6. ledna 1852 pro její potřeby vlastní sbor kardinálů. - Založil v Římě koleje pro vzdělání věrověstův. - Schwálil několik církevních kongregací i družin laických. - Uzavřel konkordáty s Ruskem (1847), se Španělskem (1851), s Rakouskem (1855), s Portugalskem (1857) a s některými státy jihoamerickými, na př. s Venezuelou. - Vydal dne 8. prosince 1864 syllabus, ve kterém zavrhl novodobé bludy, jako pantheismus, racionalismus, indiferentismus, socialismus a komunismus. - Pius IX. prohlásil některé osoby za svaté nebo za blahoslavené; kromě jiných Pavla od Kříže, Jana Sarkandra, Anežku Českou, Petra Kanisia, mučedníky gorkumské a japonské.

Nejslavnější dvě díla papeže Pia IX. byla: prohlášení církevního učení o neposkvrněném Početí blahoslavené Panny Marie a sněm Vatikánský. Dne 8. prosince 1854 u přítomnosti kardinálů a 200 biskupů slavně prohlásil, že nauka, která obsahuje, že Panna Maria od prvního okamžiku svého Početí milostí Boží vzhledem na zásluhy Ježíše Krista byla prosta dědičného hříchu, je zjevená a tudíž ode všech věřících má býti věřena.

Zemřel 7. února 1878. Pius byl pevný v hájení církevních práv, ale mírný a

laskavý v obyčejném životě. Ani zarytí odpůrcové nemohli mu činit výtky v příčině bezúhonného života a upřímné zbožnosti. Mnozí lidé jsou velicí jako básníci, politikové, vojevůdcové a j., ale malíci, posuzuje-li se jejich život podle měřítka křesťanské mravouky. Jediné, co mu vytýkali, bylo, že byl „příliš katolický“. Kdo jej lépe znal, nazýval jej svatým. Kardinál Patrizi pravil, že, přežije-li Pia IX., je hotov ihned započítí proces kanonisační. Na rozkaz Pia X. byly roku 1907 učiněny první kroky ku kanonisaci. Památka ctihodného Pia IX., papeže, 7. února.

*Papež Lev XIII.* (1878-1903) vynikal moudrostí, spojoval apoštolskou mírnost s přisností. Vyvíjel činnost všestrannou. V oboru *náboženském* nařídil modlitby, které po tiché Mši svaté se mají konati, vsunul do loretánské litanie vzývání: „Královno svatého růžence“, zavedl společné pobožnosti svaté Rodiny, povznesl pobožnost k Duchu Svatému, k božskému Srdci Páně, doporučoval dobré noviny a spisy, odsoudil souboj. - V oboru *sociálním* zahájil encyklikou „Arcanum“ ze dne 10. února 1880 reformu rodiny a manželství; encyklikou „Rerum novarum“ ze dne 15. května 1891 rozebral otázku dělnickou. Postavil se ostře jak proti kapitalismu na jedné, tak proti socialismu na straně druhé. Odsoudil třídní boj a naznačil novou cestu solidarismu, na které má kráčet dělník se zeměnavatelem vedle sebe. Otázka sociální je otázkou v zásadě mravní. Nerozlučitelné manželství muže a ženy je základem společenského řádu. Je třeba zlep-

šiti úroveň postavení tříd sociálně slabých, aby mohly spolubudovati lepší a vyšší mravní řád společenský. Vyšší mravnost však není možná bez víry v Boha.

Papež ujal se utiskovaných Irů.

Politická činnost Lva XIII. vztahovala se na národy evropské i mimoevropské; křesťanským panovníkům připamatoval jejich důstojnost, ale i povinnosti poučiv je, v čem záleží křesťanská státní ústava. - Encyklikou „Grande munus“ ze dne 30. září 1880 uznal zásluhy sv. Cyrilla a Metoděje a národy slovanské a nařídil, aby jejich svátek slaven byl po celém světě katolickém. Založil armenský seminář v Římě a dva semináře na východě: jeden v Jerusalémě pro Řeky-Melchity, druhý v Mosulu pro Syry-Chaldity.

Papež Lev XIII. otevřel archivy Vatikánské učencům vybidnuv je, aby tam čerpali z původních pramenů. Nabádal ke studiu filosofie sv. Tomáše Akvinského. Jmenoval za kardinály učence: Dr. Hergenröthera († 1890) v Německu, Newmanna († 1890) v Anglii, Gibbonse v Americe a j. - Papež Lev XIII. spravoval Církev skoro po 26 let, vládl bystrým duchem a leskem ctností, takže i nepřátele donutil k podivu. Zemřel 20. července 1903.

## 95. KTERAK SE CÍRKEV KATOLICKÁ VE STOLETÍ XIX.

### ŠÍŘILA

*Ve Východní Indii* r. 1857 bylo 20 apoštolských vikariátů. Lev XIII. upravil

tam r. 1786 řádnou biskupskou hierarchii. V tu dobu bylo asi 1,650.000 katolíků. Ostrov *Ceylon*, jež přišel r. 1796 pod panství Angličanů, měl roku 1875 kolem 170.000 katolíků a 70 kněží.

*Siamské království* mělo r. 1885 kolem 12000 katolíků, 34 kostelů, 32 škol. - Ukrutný císař Annamský Minh-Menh jal se roku 1832 ve své zemi, k níž i Kočín-Čína náležela, pronásledovati křesťany. Biskup Delgado zemřel v žaláři. V obou zemích bylo mnoho mučedníků. Za vlády císaře Ty-Dyka r. 1862 usadili se Francouzové v Kočín-Číně. Vláda *annamská* pokládala křesťany za stoupence Francouzů a počala je pronásledovati. Osmadvacet dominikánů, biskup Hermostillas († 1. listopadu 1861) z téhož řádu a tisíce křesťanů bylo umučeno. Také za vlády Kien-Tyka, jež byl synovcem Ty-Dykovým, nabylo pronásledování neslýchaných rozměrů. Teprve r. 1883 bylo zastaveno.

V *Číně* vzniklo za vlády císaře Kia-Kinga (1795-1820) z nepatrné příčiny kruté pronásledování křesťanů. Apoštolský vikář Dufresse byl 14. září 1815 umučen, lazarista Clet 18. dubna 1820. - Za císaře Tao-Kuanga (1820-1850) byl lazarista Perboyre dne 11. září 1840 ve Vučangfu po hrozných mukách zardoušen. - Za vlády císaře Hien-fonga (1850 až 1861) utrpěl misionář Chapdelaine dne 27. února 1856 v Kuangsi mučednickou smrt. Lazarista Montels dne 26. června v Kiangsi. - Roku 1860 byla slíbena svoboda křesťanského vyznání. Ale pronásledování křesťanů trvalo na mno-

hých místech vinou úřadů, povstalců a luzy dále. V Tient-sině byli dne 21. června 1870 zavražděni dva lazaristé, 46 milosrdných sester a mnoho Evropanů. Papež Lev XIII. ustanovil v Číně apoštolského delegáta, jež byl čínskou vládou přijat a uznán. Roku 1888 byla v Pekingu posvěcena nová katedrála.

V *Tibetu* bylo roku 1885 jen asi 1000 křesťanů, v *Mongolsku* 14.000, v *Mandžursku* 10.000. Na poloostrově *Korei* bylo r. 1801 asi 200 křesťanů umučeno. Nové pronásledování křesťanů vzešlo r. 1839; tehdy utrpěli apoštolský vikář Imbert, misionáři a jiní křesťané mučednickou smrt. Korean Ondřej Kim byl roku 1846 jako zemězrádce popraven. Pak se pronásledování utišilo na nějaký čas; r. 1866 zemřeli biskup Berneux, jeho koadjutor Daveluy a mnozí kněží smrtí mučednickou.

*Japonsko.* O rouhavém obřadu „Ef-fumi“ byla shora, v § 72, řeč. Vyjma Holanďany nedopustil se žádný cizinec tohoto rouhání. Pokusy katolických kněží v XVIII. století vniknouti do země nezdařily se; a kdo tam přece vnikl, zmizel beze stopy. Roku 1643 podařilo se jesuitům přistati v Japonsku; ale byli ihned chyceni a zaplatili pokus smrtí. R. 1707 učinil kněz Sidotti poslední pokus; po šestiletém věznění zemřel. Přese všechna pronásledování udrželi se v Japonsku křesťané. Roku 1854 byl přístav Nangasaki všem národům otevřen; roku 1859 musila japonská vláda cizincům uděliti svobodu náboženskou. Domorodí křesťané se vzdalovali zprvu přichozích misioná-

řů; přiblížili se k nim teprve dne 17. března 1865. Tázali se misionářů, žijí-li v bezženství? poslouchají-li papeže? ctili Pannu Marii? Po tom poznali, že jsou to kněží pravé Církve Kristovy.

Ale staré zákony proti křesťanům zůstaly v platnosti až do r. 1873. Teprve r. 1884 byla prohlášena úplná svoboda náboženská. Papež Lev XIII. zřídil roku 1890 řádnou hierarchii v Japonsku. Sídly biskupskými stala se města: Tokio, Kioto, Nangasaki a Šanghai.

V *Persii* dovolil šah Nasreddin roku 1875 svobodné vyznávání náboženství katolického. V tu dobu tam bylo 17000 katolíků.

V *Alžíru* stal se r. 1867 arcibiskupem Lavigerie. Ten si získal nesmírné zásluhy o africké misie. Založil r. 1868 novou kongregaci misionářů zvanou: „Otcové misie alžírské“ čili „Bílí Otcové“. Podobná kongregace ženská vychovává černošky. Lavigerie snažil se odstraniti obchod s otroky a konal proto cesty po různých dvorech evropských, aby je získal pro svůj záměr.

V *Maroku* a *Fezu* je asi 3000 katolíků, v *Tunisu* kolem 25.000 katolíků. - Ve *Střední Africe* misionáři podléhali nemocem z horkého podnebí. Proto vydáno bylo heslo, že Afrika Afrikou má býti pokřesťaněna, t. j. že dítky černochoň mají býti vychovávány za misionáře. Ludvík z Casoria založil v Neapoli dva ústavy, jeden pro chlapce, jeden pro dívky černošské. - Na ostrově *Madagaskaru* nedařilo se za vlády královny Ranavalony (1828-1861) křesťanům dobře. Apoštol-

ský prefekt Solages zemřel v chyši opuštěn hroznou smrtí, hladem, dne 8. prosince 1832. Později rozmohl se tam protestantismus, avšak v novější době započala úspěšná činnost misionářská. Zvláště kněží kongregace Matky Boží La Salettské tam pracují.

Ve *Spojených státech severoamerických* katolicism utěšeně rozkvétal. Když r. 1776 bylo zřizováno první biskupství v Baltimore, bylo jen asi 25.000 katolíků. Ale jejich počet rychle rostl. První baltimorský biskup slul Carrol. Byl vzorným biskupem. Zemřel r. 1815. Brzy poté zřízena byla biskupství ve St. Louis, v New-Orleansu, v New-Yorku, v Cincinnati a jinde. Baltimorský metropolita Martin Spalding obdržel r. 1858 přednost přede všemi ostatními metropolity bez ohledu na dobu svého nastolení. Nové metropole byly zřízeny r. 1875 a později ve Filadelfii, v Milwaukee, v Bostonu, v Chicagu aj. V Baltimore byly slaveny synody, na nichž byla učiněna vhodná opatření ku povznesení náboženského života.

O zlepšení osudu ubohých domorodých Indiánů pečoval s velkou obětavostí belgický jesuita Petr de Smet. Zemřel 23. května 1873. - Pro *britskou severní Ameriku* byla zřízena biskupství v Quebecu, v Halifaxu a j. - *Mexiko* bylo r. 1821 prohlášeno za samostatné a nezávislé na Španělsku. Církev netěšila se svobodě a volnosti. President Juarez byl nepřitelem duchovenstva a řeholí. Zemřel r. 1782; jeho nástupce Lerdo do Tejada kráčel v jeho šlépějích. Obyvatelstvo je skoro vesměs katolického vyznání.



*Novogranadská republika* či *Kolumbie* prohlásila konkordátem z r. 1887 náboženství římsko-katolické za náboženství republiky Kolumbie, chránila ho a pečovala, aby veškeré vyučování na všech školách se srovnávalo s naukou Církve katolické. - Ve *Venezuelské* republice byly vydány zákony na úkor Církve, bylo zavedeno civilní manželství; kněžím bylo dovoleno vejíti v manželství a pod. Roku 1875 vláda odvolala proticírkevní zákony.

*Ecuador* je od r. 1830 samostatnou republikou. President Gabriel Garcia Moreno pečoval o duchovní a hmotné blaho obyvatel, uzavřel konkordát s papežskou Stolicí, podporoval misie mezi domorodými Indiány; povznesl republiku k velkému rozkvětu. To však nelibě nesli odpůrcové katolicismu, zvláště svobodní zednáři. Jejich návodem zákeřní vrahové zavraždili dne 6. srpna 1875 presidenta Garcia Morena. - Také v *Peru*, v *Chile* a v jiných republikách jihoamerických církev nebyla ušetřena bojů.

*Australii* obsadili Angličané a Irové r. 1788. Misionář Ullathor nalezl r. 1832 v Australii pouze tři kněze a jeden nedostavěný kostel. Ale již roku 1835 byl zřízen v Sidneyi apoštolský vikariát. Benediktin Dr. Jan Spolding byl jmenován apoštolským vikářem, později metropolitou sidneyským. Spolding zemřel r. 1877. Jeho nástupcové sluli Roger Vaughan a Dr. Patrik Moran. První provincialní sněm australský konal se r. 1844. - Na *ostrovech australských* zuřilo pronásledování křesťanů: na ostrově Wallisu (Futuně) utrpěl Petr Chanel r. 1841 smrt

mučednickou, na ostrově Isabelle r. 1845 biskup Epalle, na ostrově Gazelle r. 1856 P. Muzzuconi. - Na *ostrovech sandvišských* domohli se methodisté značného vlivu; avšak král Kamehameha udělil katolíkům svobodu náboženskou a král Lunalilo ji r. 1874 potvrdil.

„Apoštolem malomocných“ stal se r. 1873 P. Damian Devenster; jeho pomocníkem byl Ondřej Bürgermann. - V Australii je pět arcibiskupství, sidneyské, melbournské, adelaidské, brisbanské a wellingtonské. Nejznamenitější chrám je v Sidneyi.

Stůjtezde krátké životopisy mučedníků za víru dle pořadí tohoto článku. Papež Lev XIII. prohlásil 77 mučedníků za blahoslavené; z těch náleží 64 zemi anamské, 13 zemi čínské. Papež Pius X. prohlásil r. 1909 33 mučedníků za blahoslavené; z těch náleží 20 zemi anamské, 13 zemi čínské. Kromě toho učiněny první kroky k blahověčení 1743 mučedníků z roků 1856-1882.

### *V Annamu a v Číně.*

Bl. IGNÁC DELGADO, dominikán, apoštolský vikář tongkingský, byl v žaláři tak mučen, že zemřel dřív, než došlo potvrzení rozsudku smrti, r. 1838.

Bl. JOSEF FERNANDEZ, dominikánský provinciál, byl 24. července 1838 stát.

Bl. DOMINIK HENARES, dominikán, koadjutor Delgadův, byl spolu se svým katechistou *Františkem Chienem* uvězněn. Katané vytrhávali Františkovi

kusy masa z těla a pak jej donutili odpočinout sobě na lavici špičatými hřeby opatřené. Posléze byli oba dne 25. června 1838 ukrutným způsobem usmrceni.

Bl. PETR DUMOULIN-BORIE. Kdo znal Petra, studujícího na jednom z francouzských gymnasií, sotva tušil, že tento mladík, trochu lehkomyšlný, bude kdysi mučedníkem. Kamarádi ho poněkud zkazili k zármutku jeho rodičů. Ale poté nastala veliká změna v jeho smýšlení. Petr vstoupil do misijního semináře v Paříži a odebral se pak do Tongkingu jako misiónář. Roku 1838 upadl v ruce pochopů. V žaláři byl bit železnou metlou a dne 24. listopadu téhož roku byl stat. S ním byli usmrceni kněží: bl. Petr Khoa a Vincenc Diêm; katechisté bl. Antonín Quinh-Nam a bl. Petr tu zemřeli teprve 10. července 1840. Svátek bl. Petra Dumoulina a společníků 24. listopadu.

Bl. FRANTIŠEK ISIDOR GAGELIN byl 17. října 1833 zardoušen; *Josefu Marchandovi* byly dne 30. listopadu 1835 za živa trhány žhavými kleštěmi kusy masa; bl. *Jan Cornay* byl 20. září 1837 stat; bl. *František Jaccard* byl 21. září 1838 zardoušen; bl. *August Schöffler*, jenž pocházel z Lotrinska, byl ve stáří 29 let dne 1. května 1851 stat, bl. *Jan Bonnard* dne 1. května 1852 stat. Všichni tu jmenovaní byli kněží, bývalí chovanci misijního semináře pařížského. Františkán *Oldřich Collodijský* podlehl mukám 25. května 1834.

Tři vojínové, bl. *August Huy*, bl. *Mikuláš Thé* a bl. *Dominik Dát* byli sváděni k odpadu, ale marně. I dali jim pítí ja-

kýsi opojný nápoj a poté užili mučidel. Vojínové, nejsouce mocni svých smyslů, zapřeli víru; byli obdarováni a ihned propuštěni na svobodu. Ale brzy se zhrzili svého činu. I radili se, jak by měli napraviti hřích a dané pohoršení. Vyhledali kněze, zpovídali se a přijali Svátostoltární. Pak předstoupili před soudce a prohlásili, že litují svého odpadu a že chtějí zase býti křesťany. Soudce je odmítl; neboť byl poslal králi zprávu, že se mu podařilo mysl vojinů změnití. Avšak vojínové nechtěli býti zbaveni mučednické ko-runy. Sedli a napsali listinu, ve které celou věc vylíčili. August a Mikuláš zanesli listinu na dvůr královský. (Dominik nešel s nimi, neboť byl nemocen.) Dvořeniní po třikráte odmítli podivné prosebníky. Konečně když král Minh-Menh se jednou projížděl městem, podali mu protest. Král přečet list podivil se, ale pak vzplanula jeho zuřivost. Na jeho rozkaz byli dne 13. června 1839 na člunu od vojinů rozřezáni a do vody uvrženi. Také třetí vojin byl usmrcen. Svátek 13. června.

Bl. MATOUŠ GAM byl dříve plavcem; tajně převážel misionáře a jejich poštovní zásilky ze Singapore do Anamska. Byl dopaden roku 1846 a štipán žhavými kleštěmi, aby řekl, kam dopravil misionáře. Odpověděl usmívaje se: „Milí mandarinové! Neštipujte mne tak ukrutně, sic, přemožen bolestí a nejsa sebe mocen, řeknu, že jsem je dopravil k vám.“ Ženy nad ním plakaly, on však řekl: „Jsem naplněn vnitřní radostí, prosím vás, křesťané, neplačte nade mnou; spíše byste mi měli záviděti!“ Před po-

pravou vojín předčítal rozsudek smrti, ale četl tak tiše, že mu nebylo rozuměti. Matouš naň zavolal: „Příteli, čti hlasitěji, aby někdo snad nemyslel, že budu popraven pro vraždu a loupež, nýbrž aby věděl, že umírám pro víru v Ježíše Krista.“ Byl popraven jsa 34letý. Zanechal vdovu a děti. Rok smrti je 1847, den není znám.

Bl. TOMÁŠ THIEN, osmnáctiletý seminarista, stál před mandarinem, svým soudcem; ten mu nabízel vysoké důstojenství a ruku své dcery, zřekne-li se víry křesťanské. Odpověděl: „Moje tužba směřuje výš, k nebi; ne k zemi.“ I obdržel 40 ran bambusovou holí; mezi jednotlivými údery bylo slyšet jeho hlas stříbrným zvonkem: „O Pane Ježíši, dej mi dosti síly, abych pro Tebe trpěl.“ Posléze byl spolu s Františkem Jaccardem zardoušen. Stalo se tak 21. září 1838. Svátek 21. září.

Bl. ŠIMON HOA byl lékařem a starostou. O nastávající své popravě mluvil jak o nějaké slavnosti. Přinesli mu jeho čtyřměsíční dítě; on je polaskal řka: „Dítě! Už se nebudeš na mne usmívat. Bůh ti bude otcem.“ Svátek 12. prosince.

Bl. TOMÁŠ TOAN, 73letý katechista, přisvědčil v mukách k otázce, zda-li odpadá od víry. Ale ihned se vzpamatoval a odvolal; byl pak nah vystaven po 12 dní slunečnímu úpalu a bodání hmyzu. Vysílením zemřel.

Bl. JERONYM HERMOSILLA, narozený r. 1800 v Calzadě v diecési logroňské ve Španělsku, dominikán, biskup, - pak bl. *Valentin Berrio-Ochva* a

*Petr Almato*, kněží dominikánští, byli ve východním Tongkingu dne 1. listopadu 1861 po hrozném mučení popraveni. Domorodec bl. *Josef Khang*, jenž při všem mučení zůstal nezviklán ve víře, byl stat 6. prosince téhož roku.

Ke 33 mučedníkům za blahoslavené r. 1909 prohlášeným náleží:

Bl. ŠTĚPÁN THEODOR CUENOT, apoštolský vikář kočín-činský. Toho dopravili r. 1861 do hlavního města v železné kleci. Umřel buď od muk anebo byl otráven. Rozsudek smrti došel pozdě.

Bl. PETR NÉRON narodil se jako syn chudého rolníka v Borně ve Francii. Pásl dobytek až do svého 17. roku a při všech rozpustilých kouscích vesnické mládeže byl hlavním hrdinou. Ale v tom samostatném jinochu bylo cosi ušlechtilého. Čtením nábožné jakési knihy dospěl k poznání sebe a k mravní obrodě. Počal přestovat modlitbu, přijímat svátosti a své druhy přivádět na dobrou cestu. Touha po kněžství se v něm probudila. Místní farář se uvolil, že bude 19tiletého jinocha vyučovati základům vědy. Z Petra stal se student pilný a ctnostný. Když mu bylo 30 let, stál po prvé u oltáře jako kněz. Zatoužil po misionářském povolání. Byl poslán do Tongkingu. Strádal od r. 1849 do 1860 velmi. Svou osobní statečností, energickou povahou, zbožností a umrtvováním vzbudil podiv křesťanů i pohanů. V čas pronásledování byl jat a po obvyklých mukách byl držán v železné kleci. Dne 3. listopadu 1860 byl usmrčen. Svátek 3. listopadu.

Bl. THEOFANES VÉNARD, anam-

ský misionář, byl 2. února 1861 popraven, máje 31 let.

Bl. ONDŘEJ NAM-THUONG, stařec a představený obce. Vnuk, jež pokáral pro nezřízený život, pomstil se mu a udal jej jako křesťana. Soudce měl s jeho stářím útrpnost a odsoudil jej do vyhnanství. Ondřej podlehl na cestě útrapám dne 15. července 1855.

Bl. PAVEL HANH byl sice katolíkem, ale oddal se loupeživému životu. Tím více sluší podívat se moci milosti Boží v něm. Neboť když byl obžalován pro víru, osvědčil neobyčejnou statečnost. Svoje dřívější hříchy odčinil pokáním a mukami. Posléze byl usmrcen.

Také bl. FRANTIŠEK TRUNG, hejtmán v královském vojsku, zprvu nenáležel k horlivým křesťanům. Teprve pronásledování ukázalo, jak byl utvrzen ve víře. Ani muka, ani rozsudek smrti nevyrvaly mu víry ze srdce. Byl popraven.

Bl. MICHAEL HO-DINH-HY nebyl bezúhonného života. Byl velkomanarinem a zaujímal čestné postavení u královského dvora. Když byl jako křesťan obžalován, postupovali proti němu s veškerou přísností zákona na zastrašující příklad, že porušil věrnost ke králi. Michael zůstal věren svému králi nebeskému.

Jiní mučedníci: Jan Hoan, Vavřinec Huong, otcové rodin: Matouš Dac, Emanuel Phung a žena Anežka Thanh byli vzornými křesťany.

K řečeným 1743 mučedníkům náleží ze země anamské:

JOSEF DIAZ SANJURJO a MELCHIOR GARCIA SAMPEDRO, domi-

nikáni. První byl stat dne 20. července 1857. Druhému byly tupou sekerou usekány ruce a nohy, posléze hlava. Úmyslně bylo použito tupé sekery. Na ruce a nohy bylo třeba asi po 10 ranách, hlava odpadla teprve patnáctým rázem. Rok smrti 1858. Pět chlapců ze sirotčince: Pavel Bao, Dominik Duyet, Petr Thae, Petr Tuam a Dominik Ninh bylo vyzváno, aby šlapali po kříži. Rozhodně odepřeli. Za to oba Petrové byli rozšlapáni slonem, ostatní 3 byli pomalým způsobem - půl hodiny - trápeni provazem na hrdlo jim uvázaným a posléze uškrceni. To se stalo 24. července 1859.

DAN či Gián, třináctileté děvče, byla po 2 léta děsně mučena, k tomu od rodičů kodpadu sváděna. Vytrvala řkouc: „Nikdy nezruším věrnosti ke Kristu.“ A když se jí ptali, co jí sílí v mukách, odpověděla: „Modlitba a milost Boží.“ V mukách zemřela.

K 77 čínským mučedníkům r. 1900 blahořečeným náleží:

Bl. (*Jan*) GABRIEL DUFRESSE, bývalý seminarista pařížský, působil jako biskup v Číně od roku 1776. Za doby pronásledování měnil každého dne svůj pobyt. Posléze byl jat a dne 14. září 1815 stat. Svátek 14. září.

Bl. JAN LANTRUA, františkán, pocházel z Triory v Ligurii, konal 15 let misionářský úřad; po mnohých útrapách byl dne 7. února 1816 v Šiance zardoušen. Svátek 7. února.

Bl. JAN GABRIEL PERBOYRE narodil se 6. ledna 1802 v Puechu, v diecési cahorsské ve Francii. Uslyšev kdysi

přednášku o misiích, nadchl se pro šíření víry mezi pohany. Vstoupil do noviciátu u lazaristů. Zprvu působil jako profesor a novicmistr na různých místech, ale všude zanechal pověst svatého člověka. Roku 1835 se vyplnila jeho touha státi se misionářem. Nastoupil cestu, ač byl zdraví tak chatrného, že mnozí mysli, že ani nedospěje živ a zdrav Číny, cíle své cesty. Námořníci rozloučivše se s ním pravili: „To byl svatý člověk.“ Jan byl poslán do severní provincie Honanu, později do Hupy. Dne 15. září 1839 byli misionáři přepadeni. Jan byl dopraven k soudu. Před soudcem musil odpovídati kleče holými koleny na řetězích a byv bit holí. Poté dal jej soudce-mandarin pověsiti za palce a za cop a bítí řemenem do tváře, až čelist byla rozmačkána a až tvář pozbyla lidského vzhledu. Pak byl vlečen do hlavního města Vu-čang-fu; tam i pohanský žalárník se nad ním slitoval a chtěl mu poskytnouti úlevy. Jan však prosil, aby tak nečinil a aby si nepůsobil nepříjemnosti. Soudce vyzval Jana, aby potupil kříž a aby se zřekl víry křesťanské. Ovšem marně; stálost Janova byla nezdolná. Konečně - dne 11. září 1840 - došlo potvrzení rozsudku smrti. Byl ihned vykonán. Jan byl pověšen na jakousi šibenici s křížem spojenou a pomalým způsobem rdoušen; teprve když po třetí mu zadrhli provaz kolem hrdla, vypustil duši. Statečnost Janova dojala i otrlé pohany. Veškeré křesťanstvo se podivovalo slavnému mučedníkovi. Svátek 11. září.

Bl. AUGUST CHAPDELAINÉ, syn zámožných rodičů zemědělských v La

Rochelle ve Francii, vystudoval v pařížském semináři pro zahraniční misie; odebral se do Číny. Uvězněn byv obdržel hned při prvním výslechu 300 ran holí; pak byl bit řemenem do tváře a zuby mu byly vyraženy. Posléze byl v kleci k smrti umučen dne 27. února 1856. Svátek 27. února.

Bl. FRANTIŠEK (*Regis*) CLET, pocházel z Grenoblu; jako lazarista odebral se do Číny; tam byl po několikaletém blahodárném působení ve stáří 73 let dopraven do hlavního města Vu-čang-fu a tam dne 18. února 1820 popraven. Svátek 18. února.

Bl. VAVŘINEC PE-MAN stat 25. února 1856.

Bl. ANEŽKA TSAO-KOUY, mladá vdova, v kleci umučena 1. března 1856.

PAVEL DOI-BUONG, hejtman královské stráže v Kočin-Čině, byl pro víru křesťanskou odsouzen na smrt. Cestou k popravišti katové i odsouzenici spěchali. Pavel, řetězy spoutaný, nemohl jim stačiti. Pravil usmívaje se: „Pojďme pomaleji! Znáám tu cestu! My ji neztratíme!“ Rok smrti jeho 1833. Památka 22. října.

FILIP MINH narodil se v Kočin Čině z křesťanských rodičů. Byl tedy domorodec. Stal se knězem. R. 1853 byl stat. Památka jeho je 3. července.

VINCENC YEN, kněz ze rádu sv. Dominika, byl r. 1838 v Tongkingu stat. Památka 30. června.

PAVEL MI, katechista tongkingský, byl roku 1838 zardoušen. Památka 18. prosince.

TOMÁŠ DE, krejčí tongkingský, stat

dne 19. prosince roku 1838. Památka 19. prosince.

Bl. PETR LIÉOU domorodec, byl uvězněn, též i jeho 3 synové. Privil k soudci, chtějesynům pomoci: „Je-li zločinem vyznávati víru křesťanskou, pak jsem já více vinen než moji synové, neboť jsem je v ní vyučil, a jsem hotov jejich tresty vzíti na sebe; není-li však zločinem vyznávati víru křesťanskou, jsme bez viny já i moji synové, a buďmež tedy propuštěni.“ Soudce dal mu za to 10 ran do tváře a odsoudil jej do žaláře. Petr pokloniv se řekl: „Děkuji za toto dobrodiní.“ Později byl odsouzen k smrti. Byl oběšen dne 17. března 1834. Svátek 17. března.

Bl. JAN PETR NÉEL byl se svými katechisty Janem Tchenem a bl. Martinem Uh-em a se svým hostitelem bl. Janem Čangem v únoru r. 1862 stát. Před smrtí Janovou učinili si mandarini surovou kratochvíli: uvázali Jana Néela copem na ohon koně a smáli se, že nemůže udržeti krok s uhánějícím koněm.

Bl. JOSEF TCHANG, bl. *Pavel Tchen* a bl. *Jan Ló* byli vedeni na popraviště. V tom pochopové zahlédli vdovu *Martu Uangovu*. Prala prádlo u řeky. Řekli jí: „Tys také křesťanka! Buď se zřekneš víry, nebo půjdeš s námi!“ Znali ji, že je horlivá křesťanka a že přinášívá do žaláře občerstvení uvězněným křesťanům. Rychle odpověděla: „Ano, jsem křesťanka, a ráda půjdu s vámi.“ A několik minut poté všichni čtyři byli usmrceni. Tak se stalo 29. července 1861 v Tsingayi. Památka všech čtyř je 29. července.

Ct. FERDINAND HAMER, apoštol-

ský vikář, pocházel z Nymegenu v Belgii. Roku 1900 se stal obětí boxerů. Nesli ho na rahně, a aby měli kratochvíli, upouštěli jej, aby prudce dopadl na zemi, vytrhali mu vlasy a vous; pak jej naložili na káru, připevnili nůž vodorovně za hrdlo, aby při každém otřesu káry byl pořežán. Davše mu na hlavu tabulku s nápisem: „Lao jang muo“, t. j. „starý ďábel ze západu“, vezli jej do města T'uo-Čeng. Když ho pak byli ještě tři dni různým způsobem trápili, vezli ho na popraviště. Tam jej pověsili, uřezali mu uši, nos, ruce, nohy; tělo pak namazali olejem a sádlem a zapálili. A ještě to bylo málo těmto ďáblům v lidské podobě. Vyňavše mu srdce, upražili je a donutili jistého žebráka, aby za peníz 500 sapeků je pojedl. Snad tak činili z pověry. Konečně byla trpiteli useknuta hlava. Dle zprávy neměl mučedník pro své katany jiného slova než: „Odpouštím vám, budu se za vás modliti.“ Den smrti je 22. července 1900.

Rovněž Josef Segers, Amand Heirman, Jan Mallet, Josef Dobbe, Ondřej Zylmans, Remigius van Merhaeghe a j., členové scheutveldské kongregace, rodáci flanderští a brabantští, byli r. 1900 od boxerů zavražděni. - Antonín Fantosati, františkán a apoštolský vikář hunanský, byl se svým průvodcem Josefem Gambarou r. 1900 usmrcen. Františkán Cesidius da Fossa byl polit petrolejem a upálen. - Františkáni Řehoř Grassi a František Fogolla, oba biskupové, Eliáš Fachini a Theodorich Balat, kněží, řeholní bratr Ondřej Bauer, pak františkánky představená Maria Hermina (dříve Irma Gri-

vot nazývaná), Maria della Pace (dříve Giuliani nazývaná) a j. byli za ukrutné řeži v žaláři Tae-yuen-fuském (v severní provincii šansi-ské) dne 9. července 1900 od boxerů povražděni. - V jižním Šansi byl misionář z římského misijního semináře Alberich Crescitelli dne 21. července 1900 stat. - Jesuité Mangin, Pavel Denn, Remigius Isoré, Modest Andlauer a j. byli r. 1900 usmrceni. - Čínský kněz Filip Vu odpověděl hrozícímu soudci: „Kdybys denně jednu unci dal seřezati s mého těla, činí to za 14 dní jednu libru, ale i tehdy zůstanu, čím jsem - křesťanem.“ - Viktorin Delbrouck, belgický františkán, byl dne 11. prosince 1898 v Jižním Hupe usmrcen. Jeho katechumen byl vyzván, aby odpadl od víry křesťanské. Odpověděl: „Já - odpadnouti? Nikdy! Jsem a zůstanu křesťanem. Ovšem nejsem ještě pokřtěn, ale vím, že je také křesť krve. Zůstanu křesťanem.“ I vypíchl mu jedno oko, usekli mu jednu nohu a posléze mu usekli hlavu. - Františkán Theotim Verhaeghen, biskup, jeho bratr Bedřich Verhaeghen, pak kněz Florenc Robberecht a několik laiků byli r. 1904 v Jižním Hupe usmrceni.

Posvátná kongregaceritů podepsala 10. prosince 1926 listinu o zahájení beatifikačního procesu 2418 mučedníků, kteří v letech 1820-1904 byli pro víru Kristovu usmrceni.

### Na Korei.

JAKUB TSIN, čínský kněz, byl dne 31. května 1801 na poloostrově Korei stat.

Bl. VAVŘINEC IMBERT pocházel z kraje narbonnského ve Francii; vstoupiv v Paříži do družiny misionářů, odebral se roku 1820 do Číny, do provincie Su-Tchuenské. Byl jmenován biskupem kapsanským působil horlivě v dile šíření víry. Byl jat zároveň s kněžími bl. *Petrem Maubantem* a bl. *Jakubem Chastanem* (či Cehaston). Byli metlami mrskáni a pak statí 21. (či 11.) září 1839. Také první koreanský kněz, bl. Ondřej Kim, byl stat. Mučedníků bylo tehdy před branou Söulskou 75; mladíci a starci, dívky a ženy. Byli různým způsobem mučeni, aby odpadli od víry křesťanské: krk jim byl provazem sešňerován, ruce, nohy jim byly zlámány, byli bití až do smrti, do jam uvrženi. Svátek bl. Vavřince Imberta a spolumučedníků 21. září.

JAN TSOI byl za nohy pověšen a bit, až střeva vyhrězla. Posléze stat 6. října 1839.

BARBORA KO pravila: „Dříve jsem se zachvívala, když jsem jen slyšela o mučednictví. Ale Duch Svatý mne posílil. Nyní nemám bázně. Nepomyslila jsem, že věc je tak snadná.“ Nemohla se dočkat svého stěti; na prstech počítala dny dělící ji od popravy.

RŮŽENA KIM, vdova korejská, horlivá křesťanka, byla umučena r. 1838, že nechtěla ani zraditi víry svou ani udati jmen křesťanů. Roku 1839 byla unesena Barbora Kim, Jan Ly, Anna Han, vdova 55 letá. - *HátaNi*, patnáctiletá křesťanka, byla od rodičů odtržena, aby se stala povolnější a aby od víry odpadla. Přišla se čtrnáctiletou *Barborou Ni* do téhož vě-

zení. Vězení jejich bylo hrozné. Zima k zmrznutí, země prosáklá krví a hnisem z ran mučedníků. Všude plno červů a štěnic, že je bylo možno sbírat do hrsti. Někteří křesťané je z hladu pojídali. Dívky dostávaly za pokrm denně dva talířky hrachové polévky. V útrapách plakaly, ale jejich statečnost neochabovala. Barbora zemřela z útrap dne 27. března 1839. Hátá obdržela asi 300 ran holí a 9 ran deskou. Musila lehnouti tváří na zem a kat ji mlátil dubovou deskou po lýtkách. Posléze byla oběšena 9. ledna 1840.

Bl. PETR NYOU, syn horlivého křesťana Augustina (matka a sestra setrvaly v pohanství), chlapec třináctiletý, obdržel 600 ran holí, 40 ran deskou, až mu byly kosti zlámány a až cary masa s něho visely. Tělo samá rána, ale duše oplývala nebeskou radostí. Petr žilnil po mučednictví. Pochopové zuřili vidouce jeho stálost. Jeden z nich vzal žhavý uhel a poručil chlapci, aby otevřel ústa. Petr je otevřel dokořán. Ale katan v posledním okamžiku přece jako by se byl zhrozil svého zlotřilého záměru a odstoupil. Soudcové se neodvážili zabít Petra veřejně a proto jej dali potají oběsiti. To se stalo 31. prosince r. 1839. Petr Nyou náleží k nejvzácnějším mučedníkům koreánským. Svátek 31. prosince.

Bl. JOSEF RIM a bl. *Protas Tjyeng* byli k smrti umučeni.

Bl. AUGUSTIN NYOU, otec shora řečeného Petra Nyoua a bl. *Pavel Tjyeng* byli umučeni 22. září 1839. - Bl. *Kolumba Kim* a její sestra, bl. *Anežka Kim*, ve věku 26 a 24 let, byly mučeny na

skřipci a bity holí. Tázali se jich, proč se dosud neprovdaly. Kolumba odpověděla, že u křesťanů je stav panenský dokonalejší. Obě byly dány do vězení se sprostými zločinci; ale panny se ubránily jejich útokům. Posléze byly obě panny usmrčeny ukrutným způsobem. - *Anastasia Ni-Pongkeumi*, dívka dvanáctiletá, byla zardoušena. Památka 26. září.

Papež Pius XI. prohlásil 5. července kromě Imberta, Chastana, Maubanta a Ondřeje Kima ještě 75 mučedníků z roku 1839-1846 blahoslavenými. Roku 1866 počalo nové pronásledování.

SIMEON BERNEUX, jenž pocházel ze Chateau du Loir a r. 1840 ustanoven byl biskupem koreánským, byl 23. února r. 1866 zabit. Spolumučedníků se čítá 21. Mezi nimi je jeho koadjutor *Antonin Davelny*. - Stařec Marek Tieng a jinoch Alex Ou, oba vynikající členové koreánské církve, byli státi.

### V Malé Asii.

DAMASCENŠTÍ MUČEDNÍCI, mezi nimi 8 františkánů, usmrčených pro víru roku 1860, byli dne 10. října 1926 za blahoslavené prohlášeni.

Bl. EMANUEL RUIZ Y LOPEZ, představený františkánů, kteří v Damašku konali duchovní správu a sluli *Engelbert Kolland*, *Karmel Volta*, *Mikuláš Alberka*, *Petr Soler* a *Nikanor Askanio*, kněží a *Jan Fernandez* a *František Pinazo*, řeholní bratři; tito byli přepadeni ze záští protikřesťanského a usmrčeni dne 9. července 1860. Svátek 9. července.



Řečený *Engelbert Kolland* pocházel z Tyrolska; narodil se r. 1827 v Ramsově, farnosti celské. Byl přijat do semináře solnohradského, ale pro rozpustilost propuštěn. Měl se tedy státi dřevorubcem, jak otec; avšak máje touhu po kněžském stavu odebral se opět do Solnohradu, navštěvoval gymnasium, živě se soukromým vyučováním. Vstoupiv do františkánského řádu, byl roku 1851 vysvěcen na kněze. Učil se cizím řečem hodlaje se věnovati misionářskému povolání. Roku 1855 byl na vlastní žádost poslán do Damašku.

Kromě řečených 8 františkánů byli za blahosladené prohlášení tito tři bratři: *František Massabki*, *Mooti Massabki* a *Rafael Massabki*. Byli maronité, laikové. František byl z nich nejstarší, sedmdesátiletý, ženatý, kupec; Mooti byl učitelem na františkánské škole, rovněž ženatý; Rafael pomáhal bratru v obchodě, neženatý. Mohamedáni je přepadli. Žádali na Františkovi, aby se zřekl křesťanské víry a aby odpustil jejich vůdci Abdallahovi požadavek 160.000 zlatých franků. František odpověděl: „Řekněte Abdallahovi, že mu dluh odpouštím; svou duši však nemohu nikomu zaprodávat.“ Všichni 3 bratři byli štati. Den smrti není znám.

EDUARD BILLOET, narozený roku 1815 ve Villefrançonu (ve Franche-Comte, ve Francii), vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova a byl zprvu učitelem Beirutě, pak představeným misijní stanice Zablehské (na Libanoně); tam byl dne 18. června 1860 s řeholními bratry Ferdinandem Bonacinou, Eliášem Jounèsem a Habi-

bem Maksudem od mohamedánů pro křesťanskou víru zastřelen.

FERDINAND BONACINA, narozený v Reggiu v Emilii (v Itálii) roku 1804, vstoupil jako bratr do Tovaryšstva Ježíšova. Pro svou zručnost v mechanických pracích, osobní zdatnost a vynalézavost byl obdivován od moslemínů. Stavěl kostely a kolejní domy. Ale byl také dobrým řeholníkem.

ELIÁŠ JOUNÈS byl dříve pastýřem na Libanonu, pak učitelem na misijní škole. - Habib (t. j. Jan) Maksud pocházel ze Zableha, byl dříve kupcem; byl trochu bojácný, a proto představený mu dal na vůli buď zůstatí nebo uprchnouti. - Alfons Haidar Habeše, dříve lehkomyšlník, po vstupu do Tovaryšstva dokonalý řeholní bratr, byl pro víru usmrčen. - Cherfan (t. j. Honorát) Habeše, Syřan, aspirant v Tovaryšstvu, byl teprve 15letý, když vzniklo pronásledování. Dali mu koně, aby mohl uprchnouti. „Ne,“ pravil, „neodloučím se od vás; nedám si ujíti příležitost státí se mučedníkem. Připravil jsem se svátostmi.“ Byl zabit sekýrou.

### V Habeši.

Bl. MICHAEL GHEBRE narodil se r. 1787 ze schismatických rodičů (koptů) v Mertule Mariam na Nilu v Habeši. Byv vyučen základům vědy, hledal pravdy o Kristu. Navštěvoval klášter za klášteřem, aby se všude učil moudrosti. Tu se setkal s třemi poutníky, kteří byli poslání od místodržitele do Kaira k patriarchovi s prosbou, aby ustanovil do Ha-

beše biskupa. Jeden z poutníků se jmeno-  
val Justin de Jakobis (viz § 108). Od  
toho obdržela žiznivá duše Michaelova  
poučení ve všech ožehavých otázkách.  
Koptický patriarcha přijal deputaci po-  
hrdavě a ustanovil pro Habeš biskupa  
nehodného, Abuna Salama. Deputace se  
odebrala do Říma, pak do Svaté země.  
Michal Ghebre poznáv pravdu a uváživ  
všecky dojmy vrátil se do lůna Církvě  
katolické a byl roku 1851 posvěcen na  
kněze. Biskup Abuna Salama se mstil  
Ghebrovi, ale horší pronásledování ka-  
toliků vzniklo, když schismatic Nēguš  
Theodor II. uchvátil trůn. Když Ghebre  
se nechtěl zřici katolické víry, byl od 12  
surových pochopů po dvě hodiny bit, až  
všecek zkrvavěn, byl blízek smrti. Pak  
byl nucen řetězy jsa svázán následovati  
vojsko po dva měsíce. Rozsudek smrti byl  
na přímluvu anglického vyslance Plow-  
dena změněn v doživotní žalář. Ale Mi-  
chael podlehl mukám brzy, 28. srpna  
1855. Sami vojínové pochovali hrdinu  
s úctou. Svátek 28. srpna.

### *V Ugandě.*

Král Muanga jal se r. 1885 pronásle-  
dovati křesťany.

Bl. KAREL LVANGA, panoš králův,  
byl upálen. Jiní jinoši, rovněž panošové,  
byli svázáni rákosím a zapáleni. Za půl  
hodiny zbyly jen ohořelé kosti. „To ne-  
byla *massa candida* jako tehdy v Utice;  
to byla *massa nigra martyrum*“, pravil  
kardinál Lavigerie. Den smrti 3. června  
r. 1886.

Bl. MATĚJ MURUMBA, státní úřed-  
ník, dříve mohamedán, pak křesťan, muž  
pokročilejšího věku, byl předvolán před  
soudce. „Jsi-li ty Murumba, jenž na stará  
léta se dal ke křesťanům?“ - „Ano, ten  
jsem.“ - „Proč se modlíš?“ - „Protože se  
chci modlit.“ - „Tys zahnal všechny své  
ženy; pravda-li? Vaříš-li si nyní sám?“ -  
„Proč jsem obžalován? pro svou hube-  
nost či pro své náboženství?“ - Soudce  
rozkázal: „Odřezejte mu kusy masa se  
zad a pečte je před jeho očima.“ Stalo  
se. Z těchto muk zemřel Matěj po třech  
dnech. Jeho přítel Lukáš Banabakintu  
byl stat. - Mladý *Noë Magvalli* byl probod-  
en kopím. Bylo zjištěno 22 jmen ugand-  
ských mučedníků. - Svátek Matěje Mu-  
rumbi, Karla Lvanga a 20 spolumučed-  
níků ugandských 3. června.

### *V Americe.*

PAVEL (*Emil*) REYNAUD pocházel  
z Carignanu v Piemontsku (v Itálii).  
Vstoupil do řádu františkánského konal  
misie u Indiánů v Bolívii (v jižní Ame-  
rice). Když je napomínal ke stavovské či-  
stotě, stal se jim nepohodlným. Zavraž-  
dili jej r. 1862.

### *Na australských ostrovech.*

Bl. PETR (*Alois*) CHANEL vstoupil  
do „družiny Panny Marie“ čili do kongre-  
gace Maristů, založené Klaudiem Coli-  
nem. Jako misionář odebral se na au-  
stralské ostrovy v Tichém oceáně. Po čtyř-  
letém působení byl na rozkaz pohan-

ského krále dne 28. dubna 1841 na Futunském ostrově kyjem zabit. Svátek 28. dubna. („Primus martyr Oceaniae“ praví Acta Ap. Sed. 1925.)

Ct. BLAŽEJ MARMOITON, narozený r. 1812 v Yssac la Tourette (v diecési Klermontské) byl od Klaudia a Colina přijat jako řeholní bratr do kongregace „Malých bratří Panny Marie“. Odebral se roku 1843 do Nové Kaledonie konat dílo misionářské. Roku 1847 přepadli domorodci misijní stanici Baladu. Blažej byl raněn kopím; když po nějakém čase poněkud uzdraven vlek se ke kapli, byl přepaden znovu a stát.

## 96. CÍRKEV V ANGLII A V JINÝCH ZEMÍCH SEVERNÍCH V XIX. STOLETÍ

Barbarské zákony proti katolíkům z dob reformace trvaly v Anglii až do novějších dob. Poznenáhlu, za odboje Američanů a za revoluce francouzské byly zmírněny. Katolíkům bylo dovoleno kupovati si domy, zřizovati katolické školy; nebyli více pod pokutou nuceni navštěvovati liturgii anglikánskou. Roku 1798 vznikla irská revoluce; touto revolucí ztratilo Irsko svou politickou samostatnost a bylo s Anglií reálně spojeno, - Irčané založili r. 1809 katolický spolek, jehož duší byl advokát *Daniel O'Connell*. Roku 1829 byl zákon Test-Acte zrušen, a katolíci obdrželi práva občanská, byli připuštěni k úřadům a do parlamentu. Ale i tehdy

byli povinni odváděti desátky anglikánským duchovním. Roku 1838 byli od tohoto břemene osvobozeni. O'Connell byl pod záminkou, že pobuřuje lid, uvězněn, ale brzy propuštěn. Pozdraviv se z těžké nemoci odcestoval do Říma, ale zemřel cestou v Janově dne 15. května 1847. O'Conella podporoval kapucín Mathew († 1856), zakladatel spolků střídmosti. Roku 1869, za ministra Gladstona byla církev anglická v Irsku zrušena.

Učení katolíci, na příklad Tomáš Moore († 1852) a Wisemann († 1865) snažil se vymýtit předsudky anglikánů proti Církvi katolické. Wisemann napsal důkladný, věcně psaný manifest ke všem nepředpojatě smýšlejícím Angličanům. K těmto cíli přispívali i *Puseyté* či *Traktariáni*. Na universitě oxfordské byli někteří profesoři, mezi nimi Dr. Pusey, Newmann a Palmer, kteří pobádali k horlivému studiu církevních Otců a kteří rozšiřovali krátké spisy či traktáty. Studium svým však poznali, že učení katolické Církve se neliší od učení prvotní Církve. A tak, nechtějíce, přivedli mnohé anglikány do Církve katolické. Počátek učinil Dr. Jan Jindřich *Newmann*. Konvertoval r. 1845. Byl u všech Angličanů u veliké vážnosti pro svou mravní dokonalost, pro neobyčejné nadání a převelikou učenost. R. 1854 stal se rektorem university dublínské, později kardinálem. Newmann zemřel r. 1890. Nejen katolická, ale i protestantská Anglie truchlila nad smrtí tohoto duševního velikána. Jeho následoval Fr. William Faber, pozdější oratorian, spisovatel vynikajících knih, Jindřich

Manning a j. Mnozí z nich, hlavně anglikánští kněží, opustili skvělé příjmy a žili pak dosti bídně.

Papež Pius IX. obnovil r. 1850 *katolickou hierarchii* v Anglii, podřídív katolíky arcibiskupovi, kterému dal titul „Westminsterský“ se sídlem v Londýně, a zřídil 12 biskupství. Arcibiskupem jmenoval Mikuláše *Wisemanna*, o němž byla shora řeč. Protestanté sice bouřili proti katolické hierarchii v novinách a na sjezdech; všude se ozývalo „no popery“, t. j. žádné papeženství! Ale počet katolíků rostl; kdežto r. 1786 bylo v Anglii (podle Bradyho) jen 60.000 katolíků, bylo jich r. 1871 (beze Skotska) 1,058.000. - Kardinál Wisemann zemřel 15. února 1865. Jeho nástupcem stal se Manning (†1892).

V *Dánsku* byly vydány kruté zákony proti katolíkům. Katolíci žili v skrytosti. Kolem r. 1650 byl v Dánsku zřízen apoštolský vikariát. Mezi apoštolskými vikáři skvěl se učeností a ctnostmi biskup Niel. Zemřel r. 1686. Svobody náboženské dostalo se dánským katolíkům roku 1849. V Dánsku bylo r. 1880 napočítáno 3000 katolíků. - Ve *Švédsku* ještě r. 1815 byl katolický kněz, jakmile se v zemi ukázal, zkrátka odsouzen k smrti. Roku 1860 dala švédská vláda šest žen, které přestoupily k Církvi katolické, poslati do vyhnanství a jejich jmění zabaviti. Nad tímto útokem na svobodu svědomí ustrnula katolická Evropa. Ale znenáhla byly kruté zákony proti katolíkům odvolány. - I v *Norsku* byla nepřizeň proti katolíkům. Roku 1880 bylo v Norsku jen asi 600 katolíků.

## 97. CÍRKEV VE ŠPANĚLSKU A V PORTUGALSKU V XIX. STOLETÍ

Ve *Španělsku* vládl *Ferdinand VII.* od r. 1814 do r. 1833. Za jeho vlády byl na nátlak liberálův řád jezuitů ze země vypuzen a mnohé církevní statky byly konfiskovány. V těch dobách, a to v květnu r. 1821 byl kanovník Matěj Vinuesa, zasloužilý kněz a obhájce práv Církve, pod záminkou, že je nepřitelem ústavy, od luzy zavražděn. Ferdinand však napravil křivdy, seč byl. Roku 1829 oženil se, jsa vdovcem, s Marií Kristinou; dceru Isabellu ustanovil za nástupkyni. Roku 1833 ujala se *Maria Kristina* vlády za nedospělou dceru svou Isabellu. Avšak bratr králův, Don Carlos činil si nároky na trůn, a tak vznikla občanská válka, se kterou bylo spojeno pronásledování duchovních. Roku 1840 poděkovala se *Isabella* z vladařství a utekla se i s matkou svou do ciziny; teprve roku 1844 mohla se vrátiti, načež vrátili se z vyhnanství i biskupové. Obranu Církve vedli kromě biskupů i katolíctví spisovatelé, na příklad Jakub Balmes († 1848), jenž si dobyl čestného názvu „španělský církevní otec XIX. století.“

Roku 1851 byl uzavřen konkordát s apoštolskou Stolicí. Roku 1868 byla Isabella opět nucena odejiti ze země, koleje jezuitské byly zrušeny; byl prohlášen nový církevní řád, proti němuž biskupové marně protestovali. Tentýž stav trval

i za krále *Amadea* (1871-1873) a za *Alfonsa XII.* († 1885).

V *Portugalsku* bylo r. 1808 královně Marii uprchnouti před vpádem vojska francouzského. Její syn *Jan VI.* (1821 až 1826) vrátil se do Portugalska. V tu dobu odtrhla se *Brasilie* od Portugalska. Don Pedro, syn Jana VI., dal se r. 1822 korunovati za císaře brasilského. - Za krále *Petra IV.* († 1834) bylo velmi křivděno kněžím, světským i řeholním. Napomínání papežovo nemělo výsledku. Za krále *Petra V.* (1853-1861) a za *Ludvika I.* (1881-1889) chtěli liberálové překaziti styk biskupů s apoštolskou Stolicí.

## 98. CÍRKEV VE FRANCII V XIX. STOLETÍ

Po Napoleonovi přešel trůn francouzský opět v držení Bourbonův. *Ludvik XVIII.* (1814-1824) hodlal obnoviti katolický řád v zemi. Roku 1817 ujednal s Římem nový konkordát, ale ten nevyšel v platnost pro odpor pařížských komor, žádajících, aby starý gallikanismus opět byl zaveden. Král se snažil, seč byl, hojiti rány církevnímu životu zasazené. Rozmnožil sídla biskupská, založil semináře, určil strádajícímu duchovenstvu příspěvky z veřejných důchodů, zaváděl církevní řády, k nimž přistoupily laické spolky na šíření víry, na příklad lyonský. Také Chateaubriand († 1848), de Maistre († 1821) zasloužili se o náboženský život. Montmorency rozšiřoval dobré

spisy mezi lid. - Bratr a následník Ludvíkův *Karel X.* (1824-1830) nadšeně podporoval věc katolickou. Liberálové připravovali však znenáhla jeho pád a svrhli jej r. 1830 za červencové revoluce.

*Ludvik Filip* z rodu Orleánského (1830 až 1848) byl zprvu lhostejný ke katolíkům. Náboženství katolické nebylo v nové ústavě nazýváno náboženstvím státním, nýbrž náboženstvím většiny. Král proměnil chrám sv. Genovefy v pantheon. Později však stal se příznivcem náboženství katolického. Na příklad: Péči o vězně svěřil Milosrdným sestřám. Příznivost králova k náboženství katolickému nebyla vhod liberálům; ti žádali, aby svoboda katolických škol byla omezena a aby jesuité byli ze země vyhnáni. Když jim nebylo ve všem vyhověno, učinili v únoru r. 1848 vzpouru. Ludvik Filip uprchl do Anglie; Francie byla prohlášena republikou. Za pouliční bouře byl arcibiskup Dionysius d'Affre, jenž se snažil zprostředkovati mír, zabit.

*Ludvik Napoleon III. Bonaparte* (1852 až 1870) byl zprvu presidentem republiky a od 2. prosince r. 1852 císařem francouzským. Byl nakloněn Církvi. Povolil jí volnost vyučování, vrátil chrám sv. Genovefy opět bohoslužbě katolické, vystavěl nebo obnovil mnoho kostelů, nadal biskupství i mnohé fary, podporoval Církve na východě. - Když však roku 1858 jistý Orsini učinil na Napoleona III. vražedný útok, stal se císař Církvi méně příznivým. - Ve válce s Prusky byl Napoleon III. dne 2. září roku 1870 u Sedanu poražen a sesazen. Uchýlil se do Anglie.

Tam zemřel roku 1873. Ve Francii byla prohlášena *republika* (třetí). Za revoluce byl zavražděn arcibiskup pařížský Darboy, jenž předtím se byl účastnil sněmu Vatikánského. Prvním presidentem byl Thiers. Jeho následoval Mac Mahon, horlivý katolík. Liberálové a zednáři dosáhli 1879 pomoci státníka Gambetty, že na místě Mac Mahona byl zvolen Grévy. A od té chvíle vane ve Francii duch Církvi nepřátelský. Řádům bylo zapověděno vyučovati ve školách, společně v klášterech bydliti. Vyučování náboženství ve školách bylo zakázáno; duchovní byly podrobeni službě vojenské; byly povoleny rozvody.

## 99. CÍRKEV V BELGII, V HOLANDSKU A VE ŠVÝCARSKU ZA STOLETÍ XIX.

Roku 1790 byla prohlášena neodvislost *Belgie*. Roku 1815 nastoupil vládu v Belgii, opět s Holandskem spojené, *Vilém I.*, jenž jsa přívržencem reformovaného náboženství, nepřál katolíkům. Statný biskup gentský, Mořic Broglie († 1821) byl ze země vyhnán. Ale katolíci donutili r. 1827 krále Viléma, aby uzavřel konkordát s apoštolskou Stolicí. Roku 1830 odtrhla se Belgie od Holandska a vládu v Belgii nastoupil *Leopold I. Koburgský* (1831-1865). Katolíci se těšili úplné svobodě náboženské, zřizovali katolické školy a založili dne 14. června roku 1834 proslulou universitu v Lovani. Za Leopolda II. utěšeně zkvétal

život náboženský katolíků belgických.

V *Holandsku* byla Církev za vlády *Viléma I.* (1815-1840) utiskována. Ani konkordátem, r. 1827 s Apoštolskou Stolicí uzavřeným, nezlepšil se osud katolíků. Ale *Vilém II.* (1840-1849) byl panovník spravedlivý a dobrotivý. Katolíci si oddechli. Počet jejich rostl. Za krále *Viléma III.* obnovil r. 1853 papež Pius IX. hierarchii; arcibiskupu utrecht-skému podřídil 4 biskupství. Stav Církve byl pak dosti snesitelný.

V *Švýcarsku* uzavřely některé kantony r. 1828 konkordáty s papežem Lvem XIII. Odtud spravovali církev ve Švýcarsku biskupové basilejský, lausanno-ženevský, sedunský (Sitten), churský a svatohavelský. Liberálové však v některých krajích zrušili r. 1843 konkordát. V městě Lucernu zavolal jistý Josef Len jesuity do města a svěřil jim akademii; ale jiná města poslala do Lucernu ozbrojence a strhla vládu na sebe. Josef Len byl dne 19. července 1845 zabit. Sedm katolických kantonů (Lucern, Uri, Schwyz, Unterwarden, Zug, Freiburg a Wallis) založilo obranný spolek (Sonderbund); ostatní pak kantony válčily proti katolickým a přemohše je, zařídily církevní poměry na úkor katolíků.

## 100. CÍRKEV V NĚMECKU V XIX. STOLETÍ

V *Bavorsku* vládl od r. 1825 do r. 1848 *Ludvík I.*, panovník Církvi oddaný a podporovatel vědy a umění. Ludvík založil několik klášterů, svěřil ústavy řeholní-

cím, podporoval misie, povolal učené muže Görresa, Möhlera, Philippse na universitu mnichovskou. Za jeho nástupce *Maximiliána II.* (1848-1863) také požívala Církev svobody. Za *Ludvika II.* však vládli liberálové.

*V Rýnské provincii* byl arcibiskup frýburský Heřman Vikari pro statečné hájení práv církevních ve svém paláci hlídán vojáky jako vězeň. Zemřel dne 13. dubna r. 1868. - *V Prusku* za vlády *Bedřicha Viléma III.* (1797-1840) byl r. 1821 uzavřen konkordát s apoštolskou Stolicí. V tu dobu však se přiostril spor o smíšená manželství. Církev trpí manželství smíšená (mezi katolíky a nekatolíky uzavřená) a svoluje k nim pouze pod výminkou, že zabráněno bude odpadlictví a že snoubencové se zavážou ke katolické výchově všech dětí. Vláda pruská vydala roku 1825 zákon, aby všechny děti smíšených manželstev byly vychovávány v náboženství otcově. (Do Slezska byli posíláni výhradně protestantští úředníci.) Týž zákon zakázal kněžím žádati na snoubencích slib o katolické výchově dítek. Ale kněžstvo katolické zdráhalo se žehnati smíšeným sňatkům bez výslovné záruky katolického vychovávání všech dítek. Proto byli mnozí kněží pokutou trestáni nebo uvězněni. Kolínský arcibiskup Klement August Droste († 19. října r. 1845) a hvězdensko-poznaňský arcibiskup Martin z Dunína byli r. 1837 a r. 1838 uvězněni pro svou stálost v úřadě apoštolském.

*Král Bedřich Vilém IV.* (1840-1861) dovolil, aby Dunin se vrátil do své die-

cése. Neohrožený tento arcibiskup zemřel brzo poté († 1842). Všichni biskupové souhlasili se zákony církevními ohledně smíšených manželstev, pouze vratislavský biskup Sedlnický raději resignoval, než by byl poslušen bully Pia VIII. v této věci. - Ostatně král byl ke katolíkům dosti přízniv. Vedle protestantů povolal do ministerstva školství i katolíky, zrušil „*placetum regium*“, dovolil, aby biskupové volně se mohli obracet na apoštolskou Stolicí, dal biskupům povolení, aby církevním jměním svobodně vládli.

Bratr a nástupce králův *Vilém I.* byl zprvu katolíkům dosti přízniv. Ale když říše německá po vítězně ukončené válce s Francií roku 1870 vstoupila na místo spolku německého, který se roku 1866 rozešel, a když král Vilém I. byl prohlášen císařem německým, Prusko jalo se používatí své moci, aby potlačilo Církev katolickou. Kníže Bismark zahájil r. 1870 „*kulturní boj*“ proti katolické Církvi. Katolíci byli z ministerstva školství vypuzeni, jesuité byli ze země vyhnáni. V květnu r. 1873 vydány byly zákony na úkor katolické Církeve. Bylo dovoleno přestoupiti k jinému vyznání; stačilo oznámení úřadům. Roku 1875 bylo zavedeno civilní manželství, kněžím bylo zakázáno žehnati sňatkům před úkonem civilním. Všecky řehole, vyjma ty, které se věnovaly ošetřování nemocných, byly ze země vypuzeny.

V těch dobách byli buď žalářováním nebo jinými pokutami stíženi biskupové hvězdensko-poznaňský, arcibiskup kardinál Ledochowski, paderbornský biskup

Konrad Martin († 16. července 1879), münsterský biskup Brickmann, kolínský Melchers a jiní. Také trevírský biskup Matěj Eberhard († 3. května 1876) a mohučský biskup Ketteler († 13. července 1877) náležejí k pronásledovaným biskupům. Roku 1875 bylo přes 1000 katolických duchovních v žaláři. Papež Pius IX. si přál smíru, ale Bismarck prohlásil: „Do Canossy nepůjdem!“ Katolíci se nelekali žádných obětí a zůstali věrni své víře. Od r. 1882 byl styk mezi Římem a pruským dvorem opět obnoven. Působením vůdce katolíků Windhorsta nastaly mnohé úlevy v zákonech Církvi katolické nepřátelských.

## 101. CÍRKEV V RAKOUSKU

### V XIX. STOLETÍ

*František I.* (1792-1835) byl zbožný panovník a příznivec Církve katolické. Dal založiti biskupské semináře, podřídil školy dohlídce církevní, zřídil ústav sv. Augustina pro vyšší studia theologická, zavolal mechtaristy, redemptoristy a jesuity do Rakouska. Za jeho vlády založil dvorní farář Jakub Frint ve Vídni vyšší vzdělávací ústav pro katolické kněze, který sluje Frintaneum.

*Ferdinand I.* (1835-1848) byl též zbožný panovník; uvažoval o uzavření konkordátu s Apoštolskou stolicí. Ale jeho rádcové, josefinismu oddaní, překazili jeho úmysl.

*František Josef* (1848-1916) dal patentem z r. 1849 svobodu a samostatnost

všem vyznáním od státu uznaným. Následujícího roku vydal dva patenty, jimiž zrušeno bylo „placetum regium“, a jimiž urovnán byl poměr Církve k veřejnému vyučování. Dne 18. srpna 1855 byl uzavřen konkordát, jímž spravedlivé tužby katolíků došly splnění. Odtud rozkvetl život náboženský v Rakousku. Slaveny byly provinciální sněmy ve Vídni a v Ostřihomu (1858), v Praze (1860), v Kološi (1863).

Ale liberálové se usilovně snažili zatlačit katolíky. Od války Rakouska s Pruskem (r. 1866), která skončila porážkou Rakouska, bylo Rakousko ve vleku Pruska. Konkordát byl květnovými zákony z r. 1868 a 1869 (o manželství, o školách, o interkonfessijských poměrech) obmezován a posléze byl pod záminkou definice Vatikánské o neomylnosti papežově dne 30. července zrušen. Byly podány ještě mnohé návrhy protikatolické, ale císař projevil přání, aby květnovými zákony bylo církevní zákonodárství v Rakousku ukončeno. Na jeho přání bylo i provádění řečených zákonů v mnohých věcech zmírněno.

## 102. CÍRKEV V RUSKU, V SRB-

## SKU A BULHARSKU, V RU-

## MUNSKU A ŘECKU V XIX.

### STOLETÍ

Od r. 1762 do r. 1796 vládla v Rusku *Kateřina II.*, žena všeho náboženského





Blah. Konrád — Sv. Theofil z Corte — Sv. Markéta Marie Alacoque — Ctih. Jan H. Newman —

Ctih. Bedřich Ozanam



citu prázdná. Brzy po rozdělení Polsky jala se pronásledovati katolíky latinského i východního obřadu. Zrušila sjednocená biskupství skoro všechna a převedla násilím a podvodem 8 milionů katolíků k pravoslaví. V tom byla podporována i katolickým, ale zpronevěřilým biskupem, Stanislavem Siestřencevičem.

*Pavel I.* (1796-1801) byl katolíkům příznivější. Dovolil zříditi tři sjednocená biskupství (v Polocku, v Lucku a Brestu) a pět latinských biskupství (ve Vilně, v Kamenci, v Lucku, ve Žmudi (Samogitu) a v Minsku a později ve Varšavě). Pavel měl pro svou spravedlnost četné nepřátele a byl zardoušen. - Spravedlivku sjednoceným byl i *Alexander I.* (1801 až 1825). Avšak *Mikuláš I.* (1825-1855) pronásledoval unity. Poraziv Poláky u Ostrolenky, umínil si unii nadobro zničiti; rušil basiliénské kláštery, bral unitům chrámy a odevzdával jeschismatickým a pronásledoval katolíky obojího obřadu. (Stůž zde malá ukázka, která rozkol byl šířen: Ves Dukavice (v okresu Mohylevském) nechtěla přijati rozkol. Roku 1841 přitáhl pluk pěchoty a obklíčil ves. Vojíni nechali obyvatele vyhladověti, pak zapálili ves, dali předním obyvatelům po 300 ranách holí. Ubití skonali v bolestech.) V této věci měl pomocníkem zpronevěřilého biskupa litevského Josefa Siemaczkó. Ten v čele 1305 duchovních shromážděných dne 23. března 1839 v Plocku prohlásil, že odstupují od Církve katolické a že žádají přijetí do Církve pravoslavné. Takto církev unitská na Rusi zanikla vyjma diecési chelmskou.

Za vlády cara *Alexandra II.* (1855 až 1881) pozdvihli se r. 1863 pronásledovaní Poláci. Marné bylo jejich úsilí. Tehdy počalo pronásledování katolíků. Varšavský arcibiskup Felinski a mnozí jiní duchovní byli posláni do vyhnanství, kláštery byly rušeny. Také poslední útočiště unitů, biskupství chelmské, bylo r. 1875 zrušeno; v Bjalé bylo 50.000 unitů hrozbami a mrskáním převedeno do pravoslaví. Alexander II. byl r. 1881 od nihilistů zavražděn. *Následovali Alexander III.* a *Mikuláš II.*, po němž vznikla sovětská republika r. 1917.

*Srbové* používali každé příležitosti, aby se zbavili jha Turků a závislosti na patriarchovi cařihradském. Proto r. 1815 se raději poddali metropolitovi karlovickému. Roku 1830 zřídili metropoli v Bělehradě za té podmínky, že zvolený metropolita má žádati patriarchy cařihradského o potvrzení své volby a že mu má odváděti poplatek. Posléze, když Srbsko za Milana Obrenoviče bylo povýšeno na království, prohlášen byl roku 1879 metropolita srbský za nezávislého na patriarchátu cařihradském.

Také *Bulhaři* žádali roku 1860 hierarchii; byvše v Cařihradě odmítnuti, obrátili se do Říma. Papež Pius IX. jim posvětil biskupa, Josefa Sokolského. Avšak na nátlak Rusů byl Sokolski vládou tureckou odstraněn a Bulharům bylo povoleno zříditi exarchát bulharský. První bulharský kníže byl Alexander Battenberg (1879-1886). Byl protestant, ale přál katolíkům a unii. Jeho nástupce byl Ferdinand z Koburgu. - V *Rumunsku* byl

r. 1865 metropolita bukureštský prohlášen za nezávislého na patriarchu cařihradském. - *Řecko* dosáhlo samostatnosti politické roku 1830; církev řecká byla prohlášena za nezávislou na patriarchu cařihradském. Správu církve vede dle ruského systému synoda, která je složena z 5 duchovních a 2 laiků; synodě jsou podřízeni nejen biskupové, ale i metropolita.

### 103. SPORY U VÍŘE K A T O - L I C K É

*Lamennais* († 1854), kněz pařížský, statečně hájil práv církevních v časopisu „*L' Avenir*“ ve spolku s *Lacordairem* a hrabětem *Montalembertem*. Ale ve chvatu napsal, co Církev nemohla schváliti, na př. žádal úplnou rozlukou církve od státu. Knihy jeho byly zavrženy, *Lamennais* vystoupil z Církvě, zemřel r. 1854 nesmířiv se s Církví. Ale jeho přátelé se podobili Církvi. *Lacordaire* stal se dominikánem a proslavil se svými konferencemi v *Nôtre Dame* († r. 1861). *Chatel* († 1857), vojenský kněz francouzský, zamýšlel r. 1830 založiti církev francouzsko-katolickou a dal jí učení racionalistické. Kolem r. 1842 sekta zanikla.

*Saint Simon* († 1825) napsal několik spisů o reformaci lidské společnosti. Zásady jeho jsou: Každý ať pracuje seč síly má a ať bere přiměřenou výživu. Nikomu není dovoleno používati jiných lidí ke svému obohacení. - Rozdíly mezi jednotlivými stavy buďtež zrušeny, taktéž právo majetkové a dědické; statky jedno-

tlivců buďtež obecným majetkem; správcové určí každému práci a mzdu. - Závislost manželky na manželu budiž zrušena; stejná práva buďtež dána obojímu pohlaví. - *Saint Simon* popíral nesmrtnost duše; účel člověka je prý prospívati ve vědě a v umění; pracovati jest Boha uctívati. *Saint Simona* následovali *Louis Blanc* a *Prudhon*. *Simonisté* se rozštěpili na dva tábory: socialisté chtěli lidskou společnost tak reformovati, aby práce a výdělek byly souměrně rozděleny, aby rovnováha byla zavedena mezi kapitálem a prací a aby každému se dostalo tolik práv, kolik mu třeba, aby dosáhl pozemského štěstí. Komunisté usilují zničiti všecky dosavadní poměry státní, církevní a rodinné a zavésti úplnou rovnost a společné užívání práv a statků. Socialismus byl šířen *Ferdinadem Lasallem*, komunismus *Karlem Marxem*, jenž roku 1864 založil internacionální spolek dělnictva.

*Hermes* († 1831), profesor theologie v *Münsteru*, napsal ve svých spisech myšlenky příbuzné racionalismu. - *Günther* († 1863), vídeňský kněz, chtěl katolické pravdy vědecky odůvodniti; byl veden dobrým úmyslem; měl mnohé následovníky, na př. proslulého kazatele *Veitha*, *Brunnera* a j. Ale upadl v různé bludy; jeho kniha přišla na index. *Günther* bludy v listu poslaném papeži odvolal a papež ho za to pochválil. - *Frohschammer*, kněz a profesor mnichovský, vydal filosofické spisy, které obsahovaly bludné názory. Papežskému rozsudku se nepoddal. Zemřel po r. 1862. - *Ronge Jan*, kněz v *vratislavské diecése*, byl pro bojovný list

proti Římu psaný suspendován. Když trevírský biskup vystavil Kristovu sukni veřejnému uctívání, žádal ho Ronge, aby dokázal oprávněnost tohoto jednání. Protestanté i židé oslavovali Rongea, nazývali ho novým Lutherem. Ronge s kaplanem Janem Cserskim založili církev „německo-katolickou“; popírali Kristovo božství. Ronge zemřel po r. 1872. Jeho sekta zanikla.

*Starokatolíci.* Mnichovský profesor Döllinger a jeho přívrženci odmítali dogma o neomylnosti papežově a učení o neposkrvněném Početí Panny Marie tvrdíce, že v jejich kruhu je zachována starobylá církev. Brzy pokročili tak daleko, že zavrhlí církevní autoritu vůbec a že změnili v podstatných částech ústavu a kázeň církevní. Také zavedli novoty v liturgii. Po prvé se sešli r. 1871 v Mnichově a pozvali k sobě i anglikány, jansenisty a východní schismatiky. Dali si název „starokatolíci“. Bismark jim velmi nadržoval. Vratislavský profesor Reinkens byl zvolen jejich biskupem a byl v Deventru (v Holandsku) od jansenistického biskupa vysvěcen. V Rakousku zřídili obce: ve Vídni a v Riedu; v Čechách pak ve Warnsdorfu.

#### 104. S N Ě M V A T I K Á N S K Ý

Bullou „Aeterni Patris“ papež Pius IX. svolal církevní sněm na den 8. prosince 1869 a pozval naň i východní schismatiky a protestanty. Byly ustanoveny odbory pro průpravné práce a byl vypracován samým papežem jednací řád, sekretářem

byl jmenován svatohippolytský biskup Fessler. První a druhé sezení bylo vyplněno allokucí papežskou a vyznáváním víry. Bylo shromážděno asi 700 účastníků, kardinálů, biskupů a řádových představených. Čtyři sta z nich žádalo, aby církevní nauka o neomylnosti papežově byla prohlášena. I nastal o té věci spor: někteří pravili, že definice nauky v této době není příhodná, někteří popírali nauku samu. Mnichovský theolog Döllinger prudce útočil na učení o neomylnosti papežově.

Ve III. sezení byly prohlášeny některé konstituce o víře. Dekreta o kázni nebyla vydána. Pak rokováno o čtyřech kapitolách, a to: o ustanovení apoštolského primátu, o ustavičnosti (perpetuitate) primátu v římských papežích, o pravomoci římského primátu a o neomylném učitelském úřadě římského papeže. První tři kapitoly byly záhy zodpověděny, na čtvrtou kapitolu prohlásili ze 601 přítomných Otců: 451 odpovědi affirmativní, 62 nejisté a 88 negativní. Odpůrcové dogmatu žádali papeže, aby prohlášení dogmatu odložil na pozdější dobu. Protože papež vzhledem na 451 kladných hlasů tak učiniti nemohl, vrátilo se 55 z přítomných Otců domů.

Dne 18. července 1870 byla ve IV. sezení všeobecným souhlasem (vyjma dva přítomné) prohlášena tato dogmatická konstituce: „Římský papež, mluví-li jako učitel Církve... je obdařen onou neomylností, kterou božský Spasitel chtěl svou Církev v definování učení o víře a mravech opatřiti, a proto: výměry římského

papeže jsou samy ze sebe, nikoliv ze souhlasu Církve, neopravitelný (irreformabiles) . . . \* Když brzo poté byl Řím zabrán, sněm vatikánský byl odložen na dobu příhodnější.

## 105. N Á B O Ž E N S K Ý Ž I V O T, V Ě D A A U M Ě N Í V X I X . A X X . S T O L E T Í

Náboženský a mravní život činil v některých zemích potěšitelný pokrok. Byly zřízeny mnohé kongregace a církevní spolky. Služby Boží byly slaveny důstojně a podle liturgických předpisů. Apoštolská stolice se snažila vymýtiti místní obyčeje a věnovala rituálním knihám velkou pozornost. Chvály po sv. požeňání: „Bůh budiž veleben“, zavedl P. Felici S. J. v Itálii, a to již před rokem 1801; neboť papež Pius VII. dal 23. července 1801 odpustky jednoho roku na tuto modlitbu. - Papež Pius X. zrušil listem ze dne 7. července 1911 závaznost některých svátků: sv. Štěpána, Hromnic, Zvěstování a Narození Panny Marie, pondělí velikonoční i svatodušní. Chtětl umenšit přestupování zákona církevního a dosíci řádného svěcení zbylých svátků.

### *Úcta k Svátosti oltářní se šíří.*

„Čtyřicetihodinná pobožnost k uctění Svátosti oltářní“, jež připomíná oněch 40 hodin, jež ztrávil Ježíš v hrobě, byla zavedena kapucínem Josefem z Ferna v Gubbio v Umbrii. Roku 1530 byla ko-

nána v Miláně. Roku 1705 byla pobožnost tato schválena papežem Klementem XI. pro celou Církev. - „*Arcibratrstvo k věčnému klanění Svátosti oltářní* a na podporu chudých kostelů“ bylo r. 1848 od zbožné Anny z Meesu v Belgii založeno. - Jiné arcibratrstvo věčného klanění bylo r. 1877 založeno v Lambachu. Linecký biskup Josef Rudigier vymohl jeho schválení.

*Eucharistické kongresy* na uctění Svátosti oltářní vznikly z podnětu zbožné ženy Marie Tamissierové. Táž narodila se r. 1834 v Toursu ve Francii a zemřela dne 20. června 1910. - I. kongres či sjezd slaven byl r. 1881 ve městě Lille ve Francii. - II. kongres r. 1882 v Avignonu. - III. kongres r. 1883 v Lutychu. - IV. kongres r. 1884 ve Frýburku ve Švýcarsku a od té doby staly se eucharistické kongresy mezinárodními.

„Rytíři velebné Svátosti“, „Služebnice velebné Svátosti“, „Pážata velebné Svátosti“ - je spolek v Anglii, zřízený od jesuitů a schválený listem papeže Benedikta XV. ze dne 17. ledna 1917.

*Úcta mariánská* se povznesla novými svátky a pobožnostmi, zvláště oblíbenými májovými oslavami. Dogmatické prohlášení Neposkrvněného Početí Panny Marie dodalo dni 8. prosince vyššího posvěcení. Nemálo přispěla k účtění této mimořádná zjevení Matky Boží na hoře La Salette dne 19. září 1846 jedenáctiletému Maximinu Giraudovi a patnáctileté Melanii Matthieu a zjevení v Lurdech r. 1858 čtrnáctileté Bernardettě Soubirous. Obě zjevení byla církevně zkoumána a zji-

štěno, že mají všechny známky pravosti.

„*Marianské kongregace* či *družiny*“ mají účelem, aby členové cele se zasvětili Rodičce Boží. Jejich zakladatelem je, jak už shora bylo řečeno, Jan Leunis z Lutychu († 1584), jenž v římské jezuitské koleji počal sdružovati ctitele Panny Marie. Členové družiny se scházejí k společné pobožnosti. Sdružování bývají stejnorodí živlové: studující, dělníci, kupci, muži, ženy atd. Respektuje se povaha jednotlivců, potřeba každého věku a stavu. Družina má v čele výbor a prefekta. Pěstuje se individuální vedení, osobní styk s ředitelem. Pravidla a konstituce nezavazují pod hříchem. Účel družiny není pietistické horlení, nýbrž výchova členů v uvědomělé křesťany. - Organizace marian-  
ských družin byla r. 1810 generálem Františkem Wernzem prozkoumána a nové době přizpůsobena.

„*Bratrstvo růžencové*“ pochází z XV. století; kvetlo znamenitě v Kolíně nad Rýnem. - „*Živý růženec*“ byl založen od Pauliny Jaricotové v Lyoně. Členům dostává se pro jeden měsíc po jednom tajemství modlitby růžencové, aby o něm rozjímali. Patnáct členů tvoří růži, jedenáct růží tvoří kvetoucí růžový keř. - „*Corona aurea*“ je skupina 31 kněží, z nichž každý slouží mši svatou k počtě Panny Marie jeden v měsíci tak, aby každý den byl obsazen. - Arcibratrstvo „*Srdce Panny Marie*“ na obrácení hříšníků bylo založeno roku 1836 od faráře Des Genettes v Paříži.

O *misie* zasloužil se nesmírně spolek „*Dílo šíření víry*“. O „*družině Klaverové*“

byla již nahoře řeč. - „*Dílo sv. Děťství Ježíšova*“ sbírá malé podpory od katolických dětí na ten účel, aby byly opuštěné děti vykoupeny. Myšlenku k tomu dílu pojal hrabě Forbin-Jausson, biskup v Nancy, († r. 1844). Ale plán se mu nedařil a proto jej svěřil Pavlíně Marii Jaricotové. (Nar. se r. 1799 a zemřela v Lyoně r. 1862. O její beatifikaci se teď jedná.) Ta sestavila stanovy spolkové. - Nadace Leopoldinská byla r. 1828 v Rakousku na památku arcivévodkyně Leopoldiny, císařovny brasilské († 11. prosince 1826), v život uvedena, aby pečovala o duchovní správu rakouských vystěhovalců a také o obrácení pohanů amerických.

*Bratrstvo sv. Cyrilla a Metoda* bylo brevem Pia IX. ze dne 12. května 1852 zavedeno pro obrácení Bulharů, Srbů, Rusínů. Nebudíž zaměňován s „*Apoštolátem sv. Cyrilla a Metoděje*“ jenž byl r. 1885 na základě encykliky Lva XIII. „*Grande munus*“ ze dne 30. září 1880 založen za účelem sjednocení Slovanů schismatických u víře katolické. Hlavní šířitelé myšlenky této jsou: Arteměv, Solovjev, Strossmayer, Dr. Stojan.

V XIX. století vznikly též mnohé jiné *katolické spolky*, na př.: Bratrstvo „*Živé křížové cesty*“ bylo zavedeno sv. Linhartem a Portu Mauritio. Čtrnáct zastavení je rozděleno mezi čtrnáct členů. - „*Spolek sv. Rodiny*“ byl v Lyoně od P. Francoze T. J. zřízen a od papeže Lva XIII. dne 14. června 1892 na celou církev rozšířen. - „*Spolek sv. Rafaela*“ ujímá se vystěhovalců do Ameriky. - „*Piův spolek*“, založený kanovníkem Leningem v Mohuči

na obranu práv církevních. - Spolek (či konference) sv. Vincence de Paula, založený r. 1833 v Paříži na podporu chudých. - Katolický tovaryšský spolek, založený r. 1849 od Adolfa Kolpinga. - Bratrstvo sv. Klementa Hofbauera, bylo r. 1901 založeno brněnským biskupem Dr. Baurerem. Rodný dům Hofbauerův byl zakoupen a zřízena v něm útulna pro sirotky pod správou sester sv. Hedviky. - *Associatio perseverantiae sacerdotalis* bylo založeno r. 1868 ve Vídni od spirituála R. Kollera. - „*Serafinské dílo lásky*“ pro dívky opuštěné, spolek ten byl založen r. 1884 knězem Cyprianem Fröhlichem ze řádu kapucínské ve Starém Etingu. Zemřel r. 1931.

Kromě provinciální synody v Praze r. 1860 slavené byly konány i diecéšní na př. v Brně (r. 1909), v Českých Budějovicích (r. 1913); ty pečovaly o povznesení kázně mezi duchovenstvem a lidem křesťanským. Témuž účelu slouží pastoraální konference kněží. Pozoruhodná je velká účast lidu při misích. Duchovenstvo ukázalo a ukazuje se v bojích o samostatnost Církve proti světským vládám statným a věrným k Církvi; trpělo ztrátu jmění i žalář, jmenovitě za kulturního boje v Německu.

V mnohých státech zmocnili se nepřátelé Církve veřejného školství, závědí civilní sňatky, rozšiřují surovou novotu spalování mrtvol. Ale katolíci se snaží ve veřejném životě přivést katolické názory ku platnosti. V tomto ohledu je vzorem katolické Centrum v Německu. Tam vynikli: Heřman Mallinckrodt (ze-

mřel 26. května 1874), Reichensberg a Ludvík Windhorst († 1891).

Na rozšiřování katolických knih vznikla sdružení: Mechitaristů ve Vídni r. 1830, u nás „Dědictví svatováclavské“, založené roku 1669 jesuitou Matějem Steyerem, „Dědictví svatojanské“ roku 1833. „Dědictví cyrillometodějské“ r. 1850 v Brně, „Dědictví sv. Prokopa“ r. 1864 v Praze, „Dědictví maličkových“ v Hradci Králové.

Studium biblické se velmi povzneslo rozvojem pomocných věd a zřízením biblických ústavů v Římě, v Jerusalemě a jinde.

Filosofie a dogmatika vzkříšeny z úpadku návratem k scholastice a k sv. Tomáši Akvinskému. Velikých zásluh si získali papežové Pius IX., Lev XIII. a Pius X. a učenci Taparelli († 1862), Liberatore († 1892), dominikán Zigliara († 1893), dogmatik Perrone († 1876), Palmieri († 1908), Franzelin († 1886). V Německu vynikli: Liebermann († 1844), Scheeben, u nás dr. Josef Pospíšil († 1927). - V apologetice vynikli Francouzové Segur, Gratry, Dupanloup, Montalambert, Španěl Jakub Balmes, Němec Hettinger. - Mravověda, systematicky ucelená sv. Alfonsem Liguorským, zdárně se rozvíjela a jakožto „probatii auctores“ vynikají Scavini, Ballerini, D'Annibale, Gury, Müller, Martin, Lehmkuhl, Pruner, Noldin, Göpfert, Génicot a j.

Veliké služby prokázala Církvi v této době křesťanská archeologie zásluhou geniálního Jana Křtitele de Rosi († 1894), jenž svými objevy podzemního Říma a svými vědeckými spisy si získal nehy-



noucí památky a názvu „otce křesťanské archeologie“.

Spisy sv. Otců a církevních spisovatelů staly se obecně přístupnými monumentální sbírkou „Patrologiae cursus completus“, v níž J. P. Migne vydal všechny jejich známé spisy.

Zpěv a chrámová hudba trvají v prvé polovici XIX. věku v žalostném úpadku zaviněného josefinismem, jenž vznesl do svatyní živly světské hudby. Později se jeví úsilí povznést hudbu kostelní a děje se to opět návratem k církevnímu zpěvu - gregoriánskému chorálu a ke klasické polyfonii. Středisky této reformy staly se v Německu spolky sv. Cecílie, u nás cyrilské jednoty. Skladby Wittovy značí opět navázání na osvědčené vzory církevní hudby. U nás v tom směru tvořili Pavel Křížkovský, Zvonař, Hruška, J. C. Sychra, Fr. Musil, Fr. Picka. V čele reformního hnutí stál Ferdinand Lehner.

Vkus lidu byl už tak porušen, že si získali obliby kudrlinkové nápěvy německých šulmajstrů a na staré nápěvy domácího původu a církevního rázu se zapomínalo. „Kancionál svatojanský“, je muž sloužil za podklad kancionál Matěje Václava Steyera T. J. z r. 1683, stal se opět učebnicí ryziho duchovního zpěvu lidového a vzkřísil staré domácí písně. Není však bez vad; jeví se v něm stopy chvatu a dobové nedostatky. Nový „Český kancionál“, vydaný r. 1921 spoluprací Dobroslava Orla a Vladimíra Hornofa, je už dílo slohově i formálně jedolitě. Dbáno při něm dvou zásad: po stránce hudební se vrátiti k starým původním

nápěvům, které jsou nedoceněnými skvosty hudební tvorby české, a po stránce textové vyhověti modernímu požadavku přízvukně prosodie a upravití slova tak, aby se shodovala s rytmem nápěvu.

V malířství jest pozoruhodná škola mnichovsko-düsseldorfská, při níž vynikli Bedřich Overbeck († 1869 v Římě), Josef Führich († 1879), Leopold Kupelwieser († 1862), Hellich a j.

## 106. NOVÉ KONGREGACE A CÍRKEVNÍ DRUŽINY, SVATÉ A VÝZNAČNÉ OSOBY

Kongregace „*kněží klanějících se Svátosti oltářní*“ byla založena bl. Petrem Eymardem († 1868).

*Picusská kongregace* (nazvaná podle jedné z pařížských ulic) či kongregace „Srdce Pána Ježíše a Panny Marie“ či Stálého klanění Svátosti oltářní, byla založena od Petra (Josefa) Coudrina (zemřel 1837). Kongregace vychovává misionáře a rozvíjí činnost ve všech dílech světa.

Kongregace „*ustavičných klanítek Svátosti oltářní*“, byla roku 1807 v Římě založena od Kateřiny Sordiny, která si dala jméno „Maria Magdalena od Vtělení“. Sestry nosí bílé vlněné roucho a červený škapulíř. Na levém prsu je odznak monstrance, na pravém odznaky umučení Kristova. Plášť je bílé, závoj pak černé barvy.

Kongregace „*služebnic nejsvětější Svá-*

*tosti a Lásky*“ (Congregatio ancillarum ss. Sacramenti et Caritatis), založená od Marie Michaely Desmáisières († 1865). - Od této kongregace sluší rozeznávati „Kongregaci sester od klanění a smíření“ (za urážky Svátosti oltární učiněné). Tato byla založena od Marie Terezie Dubouché (zemřela 1863).

Spolek „*Dames du sacré Coeur*“ byl založen od Jana Varina († 1850) za spolupůsobení Magdaleny Žofie Baratové († 1865).

Kongregace „*Dcer Srdce Ježíšova*“, byla založena od Marie Deluil († 1884).

Kongregace „*kněží Nejsvětějšího Srdce*“ (vulgo: de Betharram) byla založena od kněze Michaela Garicoitsa.

Kongregace *Nejdražší Krve* byla založena od Kašpara del Bufalo († 1837). V Aktech apoštolské Stolice 1925, pag. 584 je uvedena Maria Veronika del sacro Cruore di Gésu, (která se dříve nazývala Kateřina Lioger) jako zakladatelka ústavu sester od „Krvy Kristovy“ ve Villeneuve u Avignonu. Táž zemřela r. 1883.

Kongregace *Ducha Svatého*; k ní náležel Jakub Laval († 1864).

Kongregace *dívek Panny Marie Sionské* byla založena od židovského konvertity Alfonsa Ratisbonna († 1884).

Kongregace *maristů* t. j. kněží Panny Marie, byla založena od Eugena z Mazenodu, pozdějšího biskupa marseillského († 1861).

Podobná družina *maristů* byla kongregace „malých bratří Panny Marie“, založená roku 1824 od Klaudia Colina v Lyoně. Marista Marcellin Champagnat

byl zakladatelem této kongregace. Marista byl i Blažej Marmoiton († 1847).

*Spolek Mariin* (Societas Mariae) byl založen od Viléma Chaminade-a, o němž je zmínka v životopise Marie de Lamou-roux, zakladatelky sester od milosrdenství.

Kongregace otců La Salettských založená k šíření zjevení La Salettského, věnuje se pěstění pozdních povolání ke kněžství a misiím.

Ošetřování nemocných věnovaly se kongregace:

Kongregace „*sester milosrdenství sv. Karla Borromejského*“.

Kongregace „*božské Lásky*“, kterou založila Bartolomějka Capitanio († 1883).

Kongregace „*Dcer božského Spasitele*“ již založila Alžběta Eppingerová (zemřela 1867).

Družina „*sester od Ježíše Nazaretského*“. Spoluzakladatelka je Aloisia Borgiotti († 1873).

Kongregace „*Sester sv. kříže*“ byla za účelem ošetřování nemocných založena od venkovského faráře Ondřeje Huberta Fourneta v diecési poitousské ve Francii. (Zemřel 13. května 1834.) K této kongregaci náležela Maria Haze († 1876).

Ústav „*chudých dívek*“ na ošetřování nemocných byl založen od Anny Lapini († 1860). - Dlužno rozlišovati: Družstvo „*chudých sester sv. Františka*“, založené od Františky Scharvierové.

Vyučování a výchově se věnovaly po nejvíce tyto kongregace:

Kongregace „*duchovního vyučování*“ čili „*malých bratří*“ byla založena od Jana Lamennaisa, jenž byl bratrem onoho ne-

šťastného spisovatele, o němž byla řeč v § 103.

Kongregace „*salesiánů*“ byla r. 1868 založena od bl. Jana Boska († 1888). Ten založil útulny pro výchovu zanedbaných hochů. Z téže kongregace jsou Beltrami a Dominik Savio; viz i Marii Mazzarelli a Alois Comollo.

Kongregace „*chudých školních sester*“ vznikla kolem r. 1830 v Bavorsku, byvši založena řezenským biskupem Wittmanem († 1833).

Kongregace „*sester sv. Hedviky*“ založená od Roberta Spiskeho.

Družina „*sester křesťanských škol*“, založena od Marie Magdaleny Postelové († 1846). K družině náležela Placida Viel († 1877).

Ústav „*pobožných učitelů*“, založený od bl. Lucie Filipiny († 1732).

Družina „*Oblátek*“ pro výchovu sirotků, založená od Ludviky MONTAIGNAC († 1820).

Družina „*věřících družek Ježíšových*“, založená od Marie de Bengy († 1858).

Kongregace *synů Marie Neposkvrněné*, založená od Ludvíka Pavoni († 1849). Tato kongregace se ujímala hluchoněmých. Již Abbé Karel Michal de l'Épée († 1798), kněz francouzský, vystavěl první ústav vychovávací pro hluchoněmé na Montmartu (nedaleko Paříže). Vyučoval hluchoněmé abecedou prstovou, kterou sám vynalezl.

Kongregace *Obětování Panny Marie* byla založena od Marie Rivier († 1838) za účelem výchovy dětí.

Kongregace *sester Božského Vykupitele*

a bl. *Panny Marie*, byla založena od Marie du Bourg († 1862).

Kongregace *sester chudého dítěte Ježíše* byla založena od Kláry Feyové (zemřela 1894) a její sestry Emmy Feyové.

Ústav „*Sester lásky od Obětování Panny Marie*“, byl založen od Marie Poussepin († 1744).

Ústav „*Sester milosrdenství*“, byl založen od Marie Lamourouxové († 1836).

Ústav „*Dcer milosrdenství*“, byl založen od Marie Josefy Rosello († 1880).

Kongregace „*Sester Dobrého pastýře*“, založena byla od Marie Pelletierové.

Kongregace „*Dcer božské lásky*“ (ústav *Mariánský*) vznikl r. 1868 ve Vídni, aby poskytl útulek dívkám do velkoměsta přicházejícím. Zakladatelkou je Františka Lechnerová. - Dlužno rozlišovati: Kongregace „*dívek Lásky*“, založená od Marie Crucifixy di Rosa († 1855) a ústav: „*Sester Lásky*“, založen od Johanny Thouretové. Kongregace „*sester křesťanské lásky*“, založená od Pavly Mallinckrodtové († 1881).

Družina „*sv. Josefa*“ byla založena od Leonarda Murialdo († 1900).

Dílu misionářskému se věnuje:

„*S. V. D.*“, t. j. *Societas Verbi Divini*, Společnost slova Božího; je to náboženská společnost s jednoduchými sliby. Představený se jmenuje generální superior. Zakladatelem společnosti je Arnold Jansen, kněz diecése münsterské ve Vestfálsku. Ústřední sídlo je St. Michael ve Steylu v Holandsku. Jiná sídla jsou: St. Gabriel u Vídne (s noviciátem a s kněžským seminářem), sv. Kříž u Nisy v Hor-

ním Slezsku. Roku 1923 byl v Močenoku (v župě bratislavské na Slovensku) zřízen misijní dům. - Společnost S. V. D. věnuje také přírodním vědám velkou péči; má sbírky přírodnin a musea; vydává časopis „Anthropos“ pro ethnologii, jazykozpyt a jiná vědecká badání. - Jannsen zařídil r. 1877 ve Steylu exercicie pro kněze i laiky.

Kongregace *misionářů Oblátů* neposkvrněné Panny Marie (O. M. I., t. j. Oblati Mariae Immaculatae) byla založena od Eugena z Mazenodu. Pravidla a konstituce byly schváleny papežem Lvem XII. dne 17. února 1826. Roku 1841 šli první Obláti do Ameriky. Dnes je přes 3000 Oblátů na celém světě.

Bl. PETR JULIAN EYMARD narodil se dne 4. února 1811 v La Mure v diecési Grenobleské. Otec jeho provozoval několik řemesel, byl tesařem, kovářem; měl i továrnu na oleje. Julian jevil již v dětství zbožnou mysl. Nejraději dlel ve chrámu Páně. Kdysi zmizel z domu, sestra našla jej v kostele. „Co tu děláš?“ - „Modlím se. Zde jsem Pánu Ježíši blíže!“ Když sestra šla po prvé k sv. přijímání, žádal ji: „Modli se za mne!“ - „A oč mám Boha prositi?“ - „Abych se stal knězem!“ - Julian rád ministroval kněžím při oběti Mše svaté, a aby ho nepředěšili jiní, schovával před nimi zvonek. Jsa osmiletý chtěl se zpovídati osvátku božského Srdce Páně, ale farář i kaplan jej odmítli; i běžel, ač bylo mnoho sněhu, zpovídat se do sousední farnosti. Pilně čítal životy svatých a jiné knihy duchovní, záhy zvykal přisnému způsobu života. Chyb, kterých se

dopustil z dětské nerozvážnosti, ihned litoval. Kdysi přiběhl z ulice domů řka: „Tatínku, byl jsem nezpůsobilý, potrestej mne!“ nastavil záda vyznávaje: „Ukradl jsem na trhu vojenský chochol, ale ihned jsem jej zase vrátil.“

Otec si přál, aby Petr Julian převzal obchod, ale syn si koupil potají latinskou mluvnici. Na své usilovné prosby dosáhl od otce svolení, aby směl jíti do Marseille a aby oblekl na sebe řeholní roucho Oblátů. Byl sice po krátké době pro nemoc a slabost poslán domů, ale byl šťasten, že doma smí nositi řeholní šat; v této době nucené dovolené dvě léta trvajících učil se hudbě na klavír, na housle a na kytaru. Po smrti otcově se rozhodl vstoupiti v Grenoblu do kněžského semináře. Tu však místní jeho farář zdráhal se mu dáti doporučující list. Nová zkouška! Petr šel bez listu; v Grenoblu se setkal s Eugenem Petrem de Mazenod, zakladatelem družstva Oblátů Panny Marie, zvaných Maristů (jenž se později stal arcibiskupem marseillským). Od něho byv doporučen, byl do semináře přijat. Záhy byl nazýván druhým Aloisem.

Eymard se stal kaplanem chatteským. Svého představeného faráře měl v úctě a snažil se přizpůsobiti se mu i ve věcech podřízených. Farář si přál hráti s ním v karty; Eymard neznal této hry, neměl v ní zalíbení, ale ze zdvořilosti přiučil se hře a hrál, byť se mu bylo přemáhati a byť se při hře nudil. Roku 1837 stal se farářem v Monteynardu. Byl tak chud, že si nemohl koupiti ani taláru. Po dvou letech vstoupil Petr Julian do noviciátu

maristů. Avšak r. 1855 obdržev svolení biskupovo vzdal se úřadu, jež v klášteře zastával. Brzo poté založil kongregaci nejsvětější Svátosti oltářní. Účel kongregace byl, aby členové ustavičně se klaněli Svátosti oltářní, o ní rozjímali a o ctnost sebezmaření usilovali. Julian odmítal název zakladatele; říkal: „Já jsem nic nezaložil, nevymyslíl; Eucharistie se nevymýšlí, ani klanění.“

Juliana jeho věrný druh Pater de Cuers najali dům v Paříži v ulici d'Enfer čís. 114; proměnili největší světnici v kapli; zařídili vše prostince. Lid měl Petra za přepjatého blouznivce, jenž „utekl z klášteřa;“ a také pro ty řeholníky neměl pochopení; házel jim do zahrádky shnilá jablka a jiný neřád. Kuchař ukradl peníze a utekl. Ale vytrvali. Eymard dal arskému faráři Vianeyovi zprávu o založení kongregace a podotkl: „Já jsem, jenž před dvěma lety měl čest a štěstí přijati Vás do třetího řádu Panny Marie. Prosím Vás o modlitbu.“

Julian Eymard založil též kongregaci „služebnic Nejsvětější Svátosti“. V Lyoně býval zpovědníkem jisté Markéty Guillotové. Tu zval do Paříže, aby se tohoto díla ujala. Guillotová si zprvu vyžádala dobrozdání a požehnání faráře arského. Ten řekl: „Jen jděte a poslechněte mého světce (míněn tu Eymard). Toto dílo ještě schází v Církvi. Ovšem jdete vstříc velkým zkouškám, ale dílo se vám podaří.“ Markéta poslechla a stala se představenou kongregace Nejsvětější Svátosti. Mateřský dům kongregace byl roku 1864 přeložen z Paříže do Angernu. Řeholnice nosily

bílý šat řeholní. - V tu dobu hodlal Julian vykoupiti od Turků dům s večeřadlem Páně v Jerusalemě; psal o věci papeži Piovi IX. Ale záměr ten se nezdařil.

Petr Julian Eymard byl milovníkem čistoty a chudoby. Bylo mu často bojuvati proti nečistým představám. Řekl k P. Mayetovi: „Nikdo netuší, co jsem vytrpěl za 6-7 let. V tom je příčina, proč jsem později jako kněz jevil cosi vojenského, bojovného v hlasu, v slovech i pohybech. Tomu jsem navykl z mládí.“ Jindy řekl: „Dle mého mínění je zbabělost, která u mladých lidí zaviňuje tolik hříčů. Pochybují o svém vítězství a bez boje odkládají zbraň. Kolik jsem si dal ran! Kolikrát jsem se bodal jehlou!“

P. Mayet napsal: „Jistá dáma z La Lorraine se zpovídala kdysi P. Eymardovi a z radosti, že našla pokoj duševní, unesena citem vděčnosti stiskla mu ruku nejsouc si toho ani vědoma. Zpozorovavši, že je mu to nepřijemno, omlouvala se. Eymard řekl: „V pravdě jest mi, jako byste mne byla udeřila. Víím, že jste tak učinila v prostotě srdce, nemyslíc při tom na nic; neposkvrňuje to ani vaši duše ani mé duše. Ale nesluší se to. A je mi to trapné. Duši se chci zaměstnávat, o tělo nedbám.“

Dne 17. července 1868 odešel Eymard churav z Paříže do svého rodiště. Přišel do La Mure ubytoval se u své sestry. Ku všeobecné jeho slabosti přistoupil i zánět mozkový. Přijav svátosti umírajících, sklíčen nemocí a paralysí, zemřel, stár jsa 57 let dne 1. srpna 1868. Byl dne 12. července 1925 za blahoslaveného prohlášen. - Svátek 1. srpna.

Bl. MARIA MICHAĚLA OD NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI nazývala se původně Desmaieseresova. Její otec byl hrabě a zaujímal vysokou hodnost u vojska španělského. Její matka hraběnka López de Dikastilo byla čestnou dvorní dámou u královny Marie Louisy. Maria Michaele narodila se 1. ledna 1809 v Madridě. Už v mládí pohrdala dětskými radovánkami, jsouc vážná a skromná. Každodenně přistupovala ke Stolu Páně. Založila spolek na podporování chudých a nehrozila se stavěti se u dveří chrámových a vyprošovat almužnu chudým. Pokud jen mohla, vyhýbala se světským zábavám a slavnostem. Bylo jí často objevovati se při dvorních slavnostech, v divadlech a koncertech, ve skvostném obleku, jak etiketa žádala. Ale zato před slavnostmi a po slavnosti bičovala se tím citelněji a brala na se zíněný pás. Několik nabídek k sňatku odmítla, protože byla už dříve učinila slib ustavičného panenství. Pět let byla s bratrem, jenž byl vyslancem na dvoře francouzského občanského krále Ludvika Filipa v Paříži; později byla v Bruselu. Všude její ctnost budila podiv. Když se vrátila do Madridu, navštívila kdysi špitál a všimla si údělu žen, které svět zkažil a zkažené odkopává. Zželelo se jí těchto žen a umínila si, že všecko opustí a že se jich ujme. Na ten úmysl věnovala svůj majetek a založila pro ně útulek. Správu v něm svěřila zprvu osobám světským. Ale ty dlouho nevytrvaly. Povolala pak jeptišky francouzské. Ani s těmi neměla štěstí. Tu založila družinu „Ancillarum ss. Sacramenti et Cari-

tatis, t. j. služebnic nejsvětější Svátosti a Lásky.“ P. Antonín Claret, zpovědník královnin, dílo její schválil. Milovala chudobu, ač pocházela ze vznešeného rodu. S mateřskou péčí se starala o své chovanky. Bylo jí přetrpěti mnohé trampoty a těžkosti, ale ctnost její byla stálá. Sílu brala z uctívání Svátosti oltářní. Přála si, aby sestry nosily odznak monstrance na prsou. R. 1865 chystala se na cestu do Říma, aby si vyžádala schválení své družiny. V tom přišla zvěst, že ve Valencii vypukl mor. Ihned se tam odebrala. Při ošetřování nemocných byla sama zachvácená morem a zemřela 24. srpna 1865. Byla dne 7. června 1925 prohlášena blahoslavenou. Svátek 24. srpna.

Ct. MARIA TERESIA DUBOUCHÉ se zprvu nazývala Theodolinda. Narodila se 2. května r. 1809 v Monte Albanu a byla vychována v Orleansu. Otec byl kupcem. Její rodiče byli ve víře velmi vlažni. Pouze jeden kupecký příručí jejího otce navštěvoval v neděli chrám Páně. Rodiče chtěli Theodolindu vychovati pro svět; dávali jí cvičit v malbě, v hudbě, vodili ji do zábav. Napsala o tom: „Až do svého 22. roku žila jsem v lehkomyšlném prostředí. Denně jsem slychala rozpustilé šprýmy a skandální historky. Líčili mi rozkoše jako živel nezbytný. Ale uchovala jsem se čista od morové nákazy. Studený pot na mne vyvstával, uslyšela-li jsem dvojsmyslné řeči. Při studiu maleb, návštěvě muzeí, při styku s umělci odvracela jsem se s odporem od toho, co porušovalo stydlivost, jak od otevřené zející rány... Mat-

ka onemocněla těžce. Milosrdná sestra, která ji ošetřovala, jemně ji upozornila, že se by měla dáti zaopatřiti svátostmi. Ale matka se velmi rozčilila, vyplísnila mne, že já jsem toho původkyně a že zaviniím její smrt. Upokojila jsem ji poněkud a hledala jsem sílu a útěchu ve chrámu Páně. Když jsem se vrátila, matka volala: „Zavolej mi kněze.“ Matka žila pak ještě dvě léta a dohonila, co byla dříve promeškala. – Maria Teresia založila, aby usmířila Boha pro urážky jemu ve Svátosti způsobené, kongregaci nazvanou: („Sestry smírného klanění a l'adoration reparatrice“). Bl. Julius Eymard byl jejím rádcem. Před smrtí volala upírajíc oči k nebi: „Vidím! Vidím!“ askonala 30. srpna 1863. Památka 30. srpna.

Ct. FANNY KESTRE pocházela ze zámožné rodiny v Hennegavsku (v Belgii) a byla dobře vychována. Jsouc 22tiletá pojala úmysl založiti družinu pro klanění se Svátosti oltářní. Po mnohých překážkách podařilo se jí dílo to roku 1858 v Bruselu. Nová družina měla tři úkoly: klanět se Svátosti oltářní, ozdobovati kostely a oltáře, vyučovati zanedbanou mládež. Sestry se jmenovaly „Dámy od sv. Juliány,“ čili apoštolky nejsv. Svátosti. Fanny Kestre zemřela 3. března 1882.

Ct. MARIA SERAFINA OD KŘÍŽE nazývala se dříve Ancilla Ghezzi. Narodila se 24. října 1808 v Monze jako dcera chudých rodičů. Nedostalo se jí školního vyučování. Tvrdá práce byla jejím údělem od mládí, pouze přijímání Svátosti oltářní ji odškodňovalo za všechny svízele. Pracovala 5 let v přádelně; nesnidala až

skoro do poledne, aby mohla po práci přijmouti Svátost oltářní. Rodiče marně na ni naléhali, aby se provdala. Pak byla služkou (jak její jméno naznačuje) v ženském klášteře. A tato dívka pojala úmysl založiti klášter k ustavičnému klanění Svátosti oltářní. Překonavši mnoho obtíží a protivenství, uskutečnila plán; učila se v Římě u sester ustavičného klanění, v ústavu založeném od Kateřiny Sordini. Vyučivši se založila onen klášter v Monze a stala se první představenou. Přijala jméno „Maria Serafina od kříže.“ Zemřela 8. února 1876. Památka 8. února.

Sv. MAGDALENA ŽOFIE BARATOVÁ narodila se dne 12. prosince roku 1779 v Joigny v Burgundsku z chudých rodičů, kteří se jmenovali Jakub a Magdalena, rozená Faufé. Téhož dne, kdy se narodila, hořelo město Joigny. Vypravování o ohni utkvělo v její dětské mysli tak, že když se jí ptali: „Kdo jsou tvoji rodičové?“, odpověděla: „Z ohně jsem vyšla.“ Byla nakloněna dětským hrám; zkoušku před prvním svatým přijímáním vykonala ne bez obtíží. Učila se pak řečem latinské, řecké, španělské a italské. Bratr Alois, kněz, vzal ji do Paříže, aby konala další studia. Vyvolila si svého bratra za zpovědníka. Byla slabého těla, ale silné vůle. Jsouc patnáctiletá, slíbila Bohu ustavičné panenství. Jsouc obeznámena se zásadami křesťanské askese, umrtvovala své tělo různými skutky sebezáporu. Avšak byla daleka přepjatosti. Chápala potřeby časové; podporovala exerciční hnutí.

Tedy hodlal Josef Varin, kněz z Tov. Ježíšova, založiti kongregaci na výchovu urozených dívek. S jeho pomocí založila Magdalena Baratová družinu sester od Srdce Páně. Družina nevychovala pouze urozené, ale i chudé dívky. Magdalena Žofie byla zvolena za představenou, ačkoliv jí bylo teprv 21 let. Vzorně a pokorně vykonávala svůj úřad po 60 let. Pravidla Josefem Varinem vypracovaná byla schválena od papeže Lva XII. Napoleon potvrdil družinu pode jménem „Dames de l'instruction chrétienne.“ Magdalena Žofie poslala své sestry záhy do jiných zemí, i do Ameriky; všude se snažila šířiti kult Srdce Páně. Zemřela 25. května 1865. Dne 24. května 1908 byla prohlášena za blahoslavenou, dne 24./5. 1925 za svatou. Svátek 25. května.

Do družiny „od Srdce Páně“ vstoupila r. 1844 *Maria Lataste*, jež pocházela z dědiny Mimbaste u Daxu (ve Francii), dívka venkovská, neučená, jejíž theologickým vědomostem se všichni podivovali. Zemřela svatě dne 10. května r. 1847. Jsouc teprve pětadvacetiletá.

JOSEF (*Petr*) COUDRIN byl svěcen na kněžství dne 4. března 1792 v semináři pařížském, v knihovně, v tu chvíli, kdy v seminářské kapli měli schůzi zúřiví jakobíni protikněžští. Novosvěcenec věděl tedy, co jej očekává. Vykonával svůj úřad v poitierské krajině jako za času katakomb; skrýval se v lesích a ve stodolách. Kdysi se mu podařilo sloužiti Mši svatou v Poitiersu v žaláři uprostřed vězňů! Byl na smrt odsouzen, ale nedopaden. Po revolučních zmatcích založil za při-

spění zbožné hraběnky Jindřišky Aymer de la Chevalier družinu „Stálého klanění Svátosti oltářní“. Ústav byl přeložen do ulice Picpusové; odtud jméno „Picpuské družiny“. Zemřel 27. (či 28.) března 1837. Památka 27. března.

JINDŘIŠKA AIMER DE LA CHEVALIER, hraběnka, zakusila revoluční hrůzy. Byla žalařována v Poitiersu, že přechovávala kněze, na smrt odsouzena, ale po smrti Robespierově (1794) na svobodu propuštěna. Založila za přispění P. Josefa Coudrina ženskou větev družiny „Stálého klanění Svátosti oltářní“ a přijala v ní úřad představené. Přísná k sobě, mírná k podřízeným žiznila posebemrtvením, sebeobětováním. Zemřela raněna mrtvicí ve stáří 67 let dne 24. listopadu 1834. Památka 24. listopadu.

Ct. MARIA (*Deluil-Martiny*) a Jesu narodila se roku 1841 v Marseilli. Přemýšlela o urážkách Bohu činěných. Učinila sobě úkolem usmířiti Boha, trpěti pro Ježíše bylo jejím přáním. Za přispění P. Calaga T. J. založila kongregaci „Dcer Srdce Ježíšova.“ Účel byl: smírná láska ke Kristu a modlitba za kněze, od jejichžto horlivosti možno doufati větší oslavu Kristovu. Pravidla byla schválena arcibiskupem mechlínským Dechampsem. První dům byl zřízen v Berchemu les Anvers, předměstí to antverpském. Když kdysi dlela v klášteře La Servianne u Marseille, byla od nádeníka Ludvíka Chave-a, jenž pro lenost a hrubost byl z kláštera propuštěn, zastřelena. Jiní praví, že toho neučinil jen ze msty, nýbrž i z protináboženské zášti; neboť několik hodin



předtím napsal komunistickému listu, že ten čin provede. Bylo to dne 27. února 1884. Krvavý čin upozornil svět na její ctnosti a dílo. Roku 1908 byl zahájen proces o jejím blahořečení. Památka 27. února.

Bl. MICHAËL GARICOITS narodil se 15. dubna 1797 v dědince Ibarra v baskickém pohoří ve Francii ze zbožných rodičů. Jeho otec byl domkař; často ve svém domku poskytl útulek pronásledovaným kněžím v době revoluční. Michael jsa čtrnáctiletý šel po prvé ke Stolu Páně. Tehdy řekl matce: „Byl bych rád knězem.“ - „Jsme příliš chudi,“ odpověděla matka. Hovor uslyšela hochova bába; vece: „Ponechte mi tu starost,“ a zašla k faráři Saint-Palaiskému, jenž rovněž byl nacházel útulek u rodiny Garicoitsovy. Ten se chlapce ujal a vyprosil mu přijetí do koleje. Michael studoval, při tom pásal dobytek, později posluhoval v domě biskupa baymontského. V semináři ho nazývali: „Náš svatý Alois.“ Byv vysvěcen na kněze, byl ustanoven vikářem combuským. Tam se byly zahnízdily Jansenovy bludy; Michael je hleděl vypleniti povzbuzováním k častějšímu sv. přijímání a pobožnosti k Srdci Páně. Byl tak horliv, že jistý nevěrec o něm řekl: „Ten ďábel by snad na smrt šel, jen aby jedinou duši získal.“ Po dvou letech Michael byl ustanoven profesorem a ředitelem kněžského semináře v Betharamu. V té době počal studovati konstituce, pravidla a návod exerciční sv. Ignáce Loyolského. Na základě těchto studií založil kněžskou misionářskou organisaci, nazvanou „kon-

gregaci kněží od nejsvětějšího Srdce Ježíšova.“ Biskup Lacroix nesouhlasil úplně s plánem: chtěl sám rozdělovati jednotlivcům obor práce, chtěl sám jmenovati představeného kongregace atd. Michael vraceje se kdysi od audience u biskupa, povzdychl si: „Ach, co práce dá vznik takové kongregace!“ Nedočkal se schválení kongregace v původním znění díla. Zemřel 14. května 1863. Papež Pius IX. potvrdil roku 1877 dílo Garicoitsovo, jak je tento původně zamýšlel. Proces o blahořečení Michala Garicoitsa byl započat roku 1899, dne 10. května 1923 byl Michael prohlášen za blahoslaveného. Svátek 14. května.

Bl. KAŠPAR DEL BUFALO narodil se 6. ledna 1786 v Římě jako syn vrchního kuchaře v paláci Altieri. Dítě bylo v nebezpečí, že oslepne. Zbožná matka utíkala se k sv. Františku Xaverskému o přimluvu. Nebezpečí pominulo. Matka vykládala hochovi životopis sv. Aloise; odtud pak měl zálibu v modlitbě, již konal buď doma, buď v blízkém kostele Gesů. Jsa šestiletý, ukládal si posty, bičoval se a spával v noci ze čtvrtku na pátek na holé podlaze. Vystudovav, byl svěcen na jáhenství; v tom naň připadla bázeň před kněžstvím; nevěděl, co počíti. Bl. Vincenc Strambi rozptýlil jeho pochybnosti a upokojil jej; Bufalo stal se r. 1808 knězem a pak kanovníkem u San Marco. Když nechtěl přísahati na konstituce neapolské, byl po třikráte uvržen do vězení. Papež Pius VII. mu nařídil, aby konal misie pro lid. Kašpar nebyl sice skvělým řečníkem, ve studiích prý byl

také jen prostředním žákem, ale zaujal mysl svých posluchačů vážností, hlubokou přesvědčeností a srdečností. Vincenc Strambi nazval kdysi kázání Bufalovo „malým duchovním zemětřesením.“ Jistý zarytý nevěrec vyznal, že z celého kázání si zapamatoval pouze jediné slovo „ráj“, ale že hluboce dojat se zachvíval při kázání. Kašpar založil kongregaci misionářů „od nejdražší Krve“ a za jeho příspěvní založila ct. *Maria de Mattias* ženskou větev této kongregace. Táž zemřela 20. srpna r. 1866 v Římě. Proces jejího blahořečení byl zahájen r. 1903. Kašpar del Bufalo zemřel 28. prosince r. 1873. Roku 1904 byl prohlášen za blahoslaveného. Svátek 28. prosince. Jeho věrný spolupracovník *Jan Merlini* narodil se roku 1795 ve Spoletě v Umbrii. Hodlal vstoupiti do kongregace „od nejvyšší Krve Kristovy.“ Ale rodiče bránili, neboť byl jediným jejich synem. Když však matka porodila druhého syna, rodiče svolili, Jan vysvěcen na kněze, konal misie a založil ženskou větev této kongregace, v níž byla ctihodná Marie de Mattias ustanovená za představenou. Zemřel 12. ledna 1873 v Římě. Památka 12. ledna.

Ct. FRANTIŠEK LIBERMANN pocházel ze židovských rodičů. Jeho otec byl rabínem. Jakub - tak znělo jeho původní jméno - narodil se 12. dubna 1804 v Zabernu v Alsasku a měl se státi také rabínem. Starší bratr Jakubův Samson dal se i s manželkou pokřtiti, jiní dva bratři následovali. Jakub pozbyl víry ve zjevení Boží a stal se racionalistou. Čtením evan-

gelia přiveden byl však opět k víře, dal se roku 1826 pokřtiti a stal se katolíkem upřímným, jako by byl vyrostl v ovzduší katolickém. Chtěl se státi knězem; byl přijat do semináře u sv. Sulpice v Paříži. Pokorný, umrtvený, horlivý konvertita získal si lásku všech. Tu naň přišla velká zkouška; byl stížen padoucníci; nemohl býti vysvěcen. Po 10 let snášel s odevzdaností a s důvěrou v Boha svou nemoc. Nebyl propuštěn, ba kongregace Eudistů svěřila mu roku 1837 správu noviciátu v městě Rennes. Tehdy byl upozorněn na trudný úděl černochoů a umínil si založiti misijní společnost na obrácení černochoů. V Římě, kam se odebral, nedošel plán jeho schválení, ale mezitím se z padoucnice uzdravil a byl roku 1841 vysvěcen na kněze. Téhož roku založil v Neuville u Amiensu družinu „Svatého srdce Mariina.“ Tu spojil s kongregací „Ducha Svatého,“ která byvši r. 1705 zřízena, byla francouzskou revolucí zeslabena. František Libermann stal se prvním superiorem spojených těchto kongregací. Nemoc jej brzy sklátila do hrobu. Jak o něm soudili jeho vrstevníci, poznati lze z následujícího: Slavný kazatel de Ravignan T. J. pravil k svému příteli: „Jdu navštívit Libermanna. Umírá. Pojďte se mnou! Budeme svědky, jak umírají světcové!“ Libermann umřel v tu chvíli, kdy byloslyšet z blízkého kostela zpěv: „Deposit potentes de sede, et exaltavit humiles“ - „vyvýšil pokorné!“ Den smrti 2. února 1852. František Libermann je první židovský konvertita, jehož blahořečením Církev se zabývá. Památka 2. února.

Ct. JAKUB DESIDERAT LAVAL narodil se roku 1803 v Crothu v Normandii. Studoval v Paříži medicínu a zahájil praxi lékařskou v St. André u Evreuxu. Žil životem světským; lhostejný k náboženství oddával se radovánkám; ale prázdnota srdce přivedla jej k víře. Odhodlal se státi knězem; vysvěcen byv, slavil svou primici tam, kde byl jako lékař činný, v St. André. Jakub Laval byl jeden z prvních, kteří vstoupili do nově zřízené kongregace Libermannovy. Odebral se k černochům na ostrov sv. Mořice. Bylo jich tam asi 80.000. Jakub bera si za vzor sv. Petra Klavera, konal vše, čeho bylo třeba pro duševní a tělesné blaho černochů. Jeho dřívější praxe lékařská mu velmi prospívala. Černoši, druhdy tak plaší, ho milovali; s jakou vděčností mu naslouchali! Jakub vystavěl asi 50 kaplí. Při vši práci proklečel mnoho hodin před svatostánkem, kál se za dřívější hříchy své a na otázku, proč tak činí, odpověděl: „Musím pokání činiti!“ Zemřel 9. září 1864. Pohřeb byl slavný, 40.000 lidí, nejen katolíků, ale i protestantů a pohanů, ho doprovodilo ke hrobu. Nazývá se „apoštolem ostrova sv. Mořice.“ Má býti prohlášen za blahoslaveného. Památka 9. září.

Ct. EUGEN DE MAZENOD, narozený 1. srpna 1782 v Aixu v Provinci, musil v době revoluce utéci i s rodiči do Itálie. Vrátil se vystudoval v semináři St. Sulpice v Paříži. Založil družinu Oblátů „kněží Panny Marie“ čili Maristů. Eugen byl ustanoven zprvu koadjutorem biskupa marseillského, roku 1837 pak bisku-

pem tamtéž. Říkal: „Chci kázat chudým,“ a činil tak. Odtud se nazývá „misionářem chudých.“ Za nejchudší však pokládal pohany, proto poslal obláty do Kanady, jižní Afriky a j. Plesal, obdržel-li od nich dopisy. Byl nazýván jedním z největších biskupů francouzských XIX. století. Zemřel 21. května 1861. Památka 21. května.

JAN KLAUDIUS COLIN narodil se roku 1790 v St. Bonnet-le-Troncy v diecési lyonské, chtěl zprvu nastoupiti dráhu vojenskou. Ale pak zaměnil vojenství světské za vojenství duchovní. Byv vysvěcen, ustanoven byl vikářem v Cerdoně u bratra - faráře, pak spirituálem semináře belleyského. Založil kongregaci „Malých bratří Panny Marie,“ k šíření víry mezi pohany. Ta nyní působí ve všech dílech světa. Klaudius zemřel po svatém životě dne 15. listopadu 1875 v La Neylière. Památka 15. listopadu. - Druhem jeho byl *Pavel Ducharne*, jenž zemřel dne 7. března 1874. Jiný druh je:

Ct. MARCELLIN CHAMPAGNAT, který se narodil 20. května 1789 v dědince Rozet v diecési lyonské z chudých rodičů. Chlapec silného vzrůstu, ale slabého nadání; málo prospíval ve vědomstech a tak se stal terčem posměchu pro své spolužáky, kteří byli vesměs mladší. Ale Marcellin snášel jejich škádlení shovívavě a vytrvalou pilností je dohonil a předhonil. Jsa 27 letý byl vysvěcen na kněze. Když byl kaplanem lavalským, získal dva jinochy, aby vyučovali mládež venkovskou. Najata chata a proměněna v klášterík. To byl počátek družiny „Ma-

lých bratří Panny Marie.“ Okolní duchovní odporovali tomu počínání. Ale arcibiskup lyonský družinuschválil. Marcellin chtěl, aby družina tato byla pokládána za sestřičku družiny Maristů. Proto se také členové nazývají „Maristé - Školní bratří.“ Marcellin, ačkoliv byl robustní konstituce, ztráven starostmi o kongregaci zemřel záhy ve svém 51. roce dne 6. června 1860. Jedná se o jeho blahorečení. Památka 6. června. Jeho druh je *F'rantišek Rivat*, zemřelý r. 1881; také má býti blahorečen. Jiný druh Blažej Marmoiton, marista, je uveden v § 95.

Ct. VILÉM CHAMINADE byl v čas revoluce horlivým duchovním správcem v krajině bordeauxské, užívaje šatu buď kominíka nebo pekaře nebo národního gardisty nebo podomního obchodníka. Ale když mu půda začala hořeti pod nohama, nezbylo mu, než uprchnouti do Španěl. Tam uzrál v něm úmysl založiti družinu „Společnost Mariinu (Societas Mariae)“ pro výchovu mládeže. Úmysl provedl. Zemřel 89tiletý dne 22. ledna 1850 v Bordeauxu. R. 1918 byl zahájen proces o blahorečení. Památka 22. ledna.

Ct. MARIA TERESIA DE LAMOUROUS narodila se 1. listopadu 1754 v Bursacu u Bordeaux, ujímala se v době revoluční pronásledovaných kněží a zřídila za přispění Viléma Chaminada v Bordeaux „dům milosrdenství.“ Pečovala o ženskou mládež, aby nesešla na scesti. Slula „dobrou matkou.“ Roku 1813 cestovala do Paříže, aby od vlády vyžádala pro své chovanky - padlé dívky - povolení k výrobě doutníků; chtělaf ústavu

zabezpečiti trvalý příjem. Zemřela 14. září 1836. Památka 14. září.

Bl. BARTOLOMĚJKA CAPITANIO narodila se 14. ledna 1807 v Loveře nedaleko Castiglione, rodiště sv. Aloisa. Otec byl kupcem. Neměl dobrou pověst; bylť poněkud oddán opilství, hašteřivý, zlý na ženu a na děti. Bartolomějka přeměnila jej modlitbou a taktním chováním v lepšího člověka. Umřel později jako dobrý křesťan. Bartolomějce dostala se do ruky knížka o sv. Aloisu z Gonzagy. Ta ji upoutala; čtla ji opět a opět, umínila si, že bude následovat světce z Castiglione v andělské jeho čistotě, v roznícené modlitbě k Eucharistii a v obětavé lásce. Řekla své matce: „Matko! Chci se státi svatou; chci se státi velkou svatou; chci se státi brzy velkou svatou!“ Již v sedmáctém roce svého věku učinila slib čistoty. Podrobivši se zkoušce učitelské u rakouských úřadů (jimž tehdy Lombardsko náleželo), založila soukromou školu a umínila si vychovati z duší dětí svatě Aloisy a svatě Aloisie. Založila spolek sv. Aloisa pro ženskou mládež.

Tehdy žila v Loveře ještě jiná panna, ct. VINCENCIE GEROSA, dcera obchodníka kožemi, neméně plná ušlechtilých ideálů, ale věkem pokročilejší. Obě závodily v konání dobra. Vincencie, starší, ošetřovatelka nemocných, Bartolomějka, o 22 let mladší, učitelka. Obě se spojily a založily náboženský ústav pro výchovu mládeže a pro ošetřování nemocných. Je zajímavo čísti, jak si obě, jedna druhé, chtěly přiřknouti úřad představené. Bartolomějka řekla: „Ty jsi starší,“ Vincen-

cie řekla: „Ty máš větší vzdělání a jsi vlastní původkyní díla.“ Jejich láska a svornost zůstaly neochvějny, takže představené nebylo ani třeba. Bartolomějka onemocněla brzo poté nezhojitelnými úbytěmi a zemřela v mladistvém věku 26 let dne 26. července 1833. Byla prohlášena za blahoslavenou dne 30. května 1926. Svátek 26. července. - Obětává a pokorná Vincencie Gerosa vedla dílo jako představená dále; zemřela 29. června 1847. Také o ní zahájen proces blahorečení.

Ct. ALOISIE BORGOTTI, dcera turinského advokáta, narodila se 16. února 1802. Byla zprvu lehkomyšlná. Když jí bylo 18 let, pravila si: „Žádné liknavosti více! Místo radovánek a marnosti ať je kajicnost a utrpení!“ A to zachovávala vážně. Učinila slib čistoty a umínila si státi se milosrdnou sestrou. Zprvu bylo jí ukázati heroismus ve vlastní domácnosti. Matka a dva bratři leželi na smrt nemocni po dlouhou dobu. Když jim do-sloužila do smrti, jala se pečovati o opuštěné nemocné turinské; po 31 let vyhledávala je ve skrovných jejich příbytcích a poskytovala jim útěchu duševní a hmotnou pomoc. Přijala pak úřad představené v družině nově se utvořivší: Sester od Ježíše Nazaretského. Sestry ty často a veřejně užívaly krásného křesťanského pozdravu: „Sia lodato Gesù Cristo!“ (Pochválen buď Ježíš Kristus!) Aloisia zemřela 23. února 1873. Památka 23. února.

Bl. ONDŘEJ HUBERT FOURNET narodil se 6. prosince 1752 ze zámožných rodičů v dědině Sv. Petru de Maillé u Poitiersu. V mládí byl nezbedný; modliti se,

způsobně se chovati, učiti se - se mu nelíbilo, ježto byl příliš živé povahy. Matka mu mluvila o Bohu, o svatých, o kněžském stavu. Ale to mu bylo proti mysli. Ještě dnes uschovává se zajímavá památka na Ondřeje Fourneta, knížka, na jejíž první stránku malý Ondřej napsal dětskými klikyháky: „Tato knížka patří Ondřeji Fournetovi. Je to hodný chlapec. Ale nechce se státi ani mnichem ani knězem.“ Když také na gymnasiu dostával jen a jen pokárání a tresty, utekl domů; ale po notném výprasku musil se vrátit. Stěží vystudoval. Také na universitě těšily jej pouze radovánky; nebylo slavnosti, jíž by se byl nezúčastnil. Rodiče dali pochybeného studenta ke strýci Fournetovi, jenž byl farářem v Haimsu, aby ten jej přivedl na jiné myšlenky. Ondřej nebyl mravně zkažen, nýbrž pouze lehkomyšlný. Přece však se odhodlal státi se knězem. Vysvěcen byv, stal se zprvu kaplanem u svého strýce, pak farářem v Millé. Štědrostí a laskavostí získal si přízeň svých farníků. Matka a sestra vedly mu domácnost. Ale ještě měl návyky z dřívějšího svého života; miloval nádhery, noblesu. Kdysi seděl u bohatě prostřeného stolu a očekával své hosty. V tom přišel do fary žebrák a nepozorovaně vnikl až do jídelny. Ondřej rychle mu dal kus chleba řka: „Teď nemám nic jiného.“ „Jakže?“ opáčil žebrák. „Vy že nemáte nic jiného? Vždyť tabule je stříbrným přiborem pokryta!“ Jako ostrým mečem vniklo slovo to do jeho srdce. Viděl v žebřáku Krista výtku mu činícího. Od této doby zhostil se vši nádhery, prodal stříbro,

skvostný nábytek a rozdal výtěžek chudým. Přepych se mu zhnusil, spokojoval se nejjednoduššími pokrmy, žil umrtveně. Také v kázání zanechal strojených ozdob a byl pilen evangelické jednoduchosti. Kostelník mu řekl: „Velebný pane, když jste dřív kázával, nikdo vám nerozuměl; nyní vám každý rozumí.“

V tu dobu vypukla francouzská revoluce. Ondřeji bylo se skrývat v lesích, ve stodolách. Utekl do Španělska, ale opět se vrátil. Kdysi na Boží Tělo sloužil v zámeckém nádvoří Mši svatou před velkým zástupem lidí; četníci vnikli, ale byli tak ohromeni, že mohl snadno uprchnouti. Jindy seděl v selské jizbě přestrojen jsa za čeledína. Vtom přišli četníci pátrající po něm. Selka k němu přistoupila a davši mu notný štulec pravila: „Ty lenochu jeden! Udělej pánům místo! A jdi krmit dobytek!“ A obrátivši se k nenadále návštěvě pravila: „Promiňte, páni, že jsem se tak rozhorlila. Ale je to kříž s tou čeládkou.“ V čeledínu nikdo nevytušil Fourneta. A Fournet často vykládal tuto historku dokládaje rozmarně: „Ta selka měla pádnou ruku! Cítil jsem ránu ještě dlouho.“ - Jindy byl překvapen na jistém zámku. Nevěděli si rady, položili jej jako mrtvého na lože, bílý rubáš přes něho, hořící svíce k němu, ženy jakoby oplakávající mrtvého. Pochopové se ulekli majestátu smrti a odkvapili. - Po revoluci snažil se zahojiti rány duchovnímu životu zasazené. Konal misie za misiemi v okolí maillesském. V konání dobra byla mu nápomocna ctihodná *Alžběta Bichiers des Ages* († 1838). Ondřej založil „dru-

žinu od sv. Kříže“ za účelem vyučování mládeže a ošetřování. Družina se také jmenuje „Sestry od sv. Ondřeje.“ Jsa 68tiletý odebral se na odpočinek do městečka La Puye, ale ani tehdy neochabla jeho horlivost. Zvláště kněží ho vyhledávali, aby se mu zpovídali. Zemřel 13. května 1834. R. 1926 byl prohlášen za blahoslaveného. Svátek 13. května.

Ct. TERESIE HAZE pocházela z Lutychu. Její rodina mnoho zkusila vpádem vojska francouzského: otec umřel na útek, matka a pět dcer pozbyvše veškerý majetek, živily se prací rukou svých. Teresie založila soukromou školu, a když myšlenka se ujala, založila „kongregaci dcer od sv. Kříže.“ Byla představenou družiny až do svého 94. roku. Zemřela 7. ledna 1876. Církev zahájila dne 13. prosince 1911 proces jejího blahověčení. Památka 7. ledna.

Ct. ANNA LAPINI, narozená r. 1809 ve Florencii jako dcera Josefa Fiorelliho, měla zvláštní štěstí v urovnávání sporů. Nazývána byla proto „zjednatelkou míru.“ Prosila v různých ženských klášteřích o přijetí, ale byla všude odmítnuta. Otec ji provdal za jistého Jana Lapiniho. Manželství bylo nešťastné; trvalo 9 let. Ovdověvši věnovala se Anna skutkům milosrdenství. Za přispění minority Atanasia ze Signa založila družinu „chudých dcer od ran Kristových.“ Ošetřováním nemocných a výchovou dívek z nejchudších rodin uplatňovaly se sestry v řešení otázky dělnické. Anna zemřela 15. dubna r. 1860. Památka 15. dubna.

Ct. ROBERT LAMENNAIS narodil

se 8. září 1780 v Saint Malo v Bretoňsku z rodičů zámožných. Jeho mladší bratr, Felicité Lamennais (uvedený v § 103) pozbyl víru čtením špatných spisů. Robertovi se sice podařilo bratra 22letého přivést k prvnímu svatému přijímání, ale když jej pak neměl pod svým dozorem, nemohl nic více na jeho záchranu učiniti. Felicité propadl nevěře. Robert stav se knězem, byl ustanoven generálním vikářem biskupa Saint Brieuxského. Poznal, že nejvíc je třeba výchovy mládeže. Proto založil družinu „Školských bratří“ (Frères de l'instruction chrétienne). Neboť školští bratří kongregace zřízené od sv. Jana de la Salle jsouce vázání předpisy o společném životě, nemohli převzítí jednotlivé školy farní na venkově. Toho nebylo u družiny Lamennaisovy a proto ta se rychle šířila ve Francii a v Anglii. Kromě toho založil Lamennais družinu „dcer Prozřetelnosti,“ pak družinu lidových misionářů. Žil pak v noviciátě Ploërmelském, kdež i zemřel 26. prosince roku 1860. - A co se stalo s jeho bratrem Felicité? Robert naň nemohl působiti. Řekl: „Modliti se a plakati, je jediné, co mohu učiniti.“ Posílal mu psaní za psaním, jedno laskavější druhého, ale žádná odpověď nedošla. A když přišla zvěst o smrtelném onemocnění bratrově, Robert k němu pospíchal, ale přišel už pozdě. - Památka 26. prosince.

Ct. VINCENC PALOTTI, syn bohatého kupce římského, narodil se dne 21. dubna r. 1795. Rodiče byli zbožní, více dbali o spásu duše než o prospěch světský. Je tedy pochopitelno, že výchově

svých dětí věnovali veškerou péči. Nevěřili bychom, kdyby se nám s více stran nepotvrdilo, že Vincenc jevil už v mládí podivuhodnou svatost: stydlivost, bázeň před hříchem, skutky kajicné, nad nimiž se rodiče poděsili, serafinsky roznícenou zbožnost, blahodárné působení na druhy. Ve školách nevynikal zprvu ani ostrým důvtipem ani dobrou pamětí; vytrvalou pilností však dohonil své spolužáky. Byv vysvěcen na kněze a promován na doktora filosofie a theologie, přednášel dogmatiku na římské universitě jako soukromý docent. Ale vlastním jeho oborem bylo konat misie. Nikdo nebyl v Římě tak populární jako „Padre Palotta,“ jak mu místo Palotti říkali. Vincenc založil „pobožnou družinu misijní (Pia societas missionum),“ která měla slovem i písmem čelit bludům a hájit víry u katolíků i nekatolíků. Palotti liboval si také v tom, že dával v Římě konati pontifikální Mše v různých ritech a kázání ve světových řečech. Zemřel 22. ledna 1850. Památka 22. ledna. Jeho přítel byl *Bernard Clausi*, narozený r. 1787, člen řádu Minimů sv. Františka z Pauly; ten zemřel 20. prosince r. 1849.

ŠTĚPÁN PERNET narodil se r. 1824 ve Wellexoně ve Franche-Comté. Vystudovav, stal se zprvu učitelem, a když se seznámil r. 1850 s Emanuelem d'Alzouem, zakladatelem Assumptionistů, vstoupil do této družiny. Založil pak za jeho přispění a za přispění Antoinetty Fage, správkyně sirotčince, družinu „malých sester od Nanebevzetí“ za tím účelem, aby řeholnice vyhledávaly nejchudší pří-

bytky proletářů a poskytovaly pomoc v ohledu duchovním a hmotným. Lid se podívoval nezištné a obětavé práci sester. Družina podala r. 1896 tuto statistiku: 10.000 církevních sňatků těch, kteří dříve žili v divokém manželství, 8000 obrácení jinověrců, 1000 křtů dospělých osob, 5000 prvních přijímání u mládeže odrostlé. Potřebné prostředky dodávalo komité zámožných dam ze sbírek. Spoluzakladatel Emanuel d'Alzon říkal: „Je třeba udusit revoluci, ale revoluce se nedá jinak udusit, leč láskou.“ Štěpán Pernet zemřel roku 1899.

ANTONIE FAGE pocházela z dělnické rodiny pařížské; narodila se 7. listopadu 1824. Otec brzy po narození dcery opustil svou manželku; ta jsouc churava stěží vydobývala denní chléb. Když pak zemřela, bylo Antonii 13 let. Nešťastnou náhodou byla Antonie na těle znetvořena. Milosrdní sousedé se jí ujali. Později se živila Antonie šitím. Měla porozumění pro krutý život lidí trpících. Roku 1862 byla jí nabídnuta správa sirotčince. Přijala ji. Účinná hrdinná láska k bližnímu ji ovládala; tato láska byla proto tak obětava, že Antonie v každém trpícím viděla trpícího Spasitele. Ačkoliv byla nevhledné postavy, vystupovala důstojně. Uměla těšiti a na první pohled poznala, po čem trpící dychtí. Tehdy zakládal Štěpán Pernet družinu „Malých sester od Nanebevzetí.“ Antonie se stala spoluzakladatelkou a představenou nové družiny. Dvacet let stála v čele družiny. Tu onemocněla a hledala v Lurdech uzdravení. Tělesného uzdravení v Lurdech sice nedošla, ale

dosáhla mimořádných radostí duševních. Zemřela 17. září 1883. Když navždy zavřela oči, P. Pernet řekl ke shromážděným sestřám: „Vaší matky není více. Po dvacet let vás učila dokonale žít, a nyní ukázala, jak máme umírat.“ - Památka její je 17. září.

Bl. JULIE BILLIARTová kráčela cestou života, na kterou bylo nasypáno hojně trní. Narodila se 12. července 1751 v Cuville v Pikardii z chudobných rodičů, kteří jí nemohli poskytnouti vzdělání. K tomu byla stížena nervovou chorobou a ochrnutím těla. Ta nemoc trvala až do roku 1802. Avšak se svého lůžka působila apoštolsky. Proto chtěli revoluční náři i jí dáti předvésti před soud, avšak příbuzní ji dopravili v bezpečí, posléze do města Amiensu. Ve vyhnanství sešla se s Františkou Blinovou, šlechtickou rodem i duchem. Obě dvě založily za přispění P. Josefa Varina kongregaci pro náboženskou výchovu chudé ženské mládeže; kongregace měla název: „Družina Naší Milé Paní.“ Představenou byla Julie Billiartová. Družina, v níž vládl zdravý, náboženský duch, prospívala znamenitě a šířila se i do jiných zemí. Avšak jeden z pozdějších zpovědníků zasahoval neoprávněně do správy družinské a očernil Julii u biskupa amienského. Dosáhl toho, že byla z diecése vypovězena, a že dílo bylo ve Francii bezmála zničeno. Julie se odebrala do Belgie, kde již bylo několik jejích ústavů. Tam v Namuru zemřela 8. dubna 1816. Po její smrti si uvědomil katolický svět, že jí bylo křivděno. Julie Billiartová byla dne 13. května 1906



prohlášena blahoslavenou. Svátek její je 8. dubna.

Ct. MAGDALENA Z KANOSSY pocházela ze známého, historicky slavného rodu markrabat kanosských. Narodila se 1. března 1774 ve Veroně a po brzké smrti otcově přišla na výchovu k svému strýci na hrad Kanossu. Záhy si zamilovala skutky zbožnosti a milosrdenství. Zprvu se chtěla státí karmelitkou, ale seznavši, že rozjímavý život není přiměřený její letoře, vrátila se na Kanossu. Zbožnost její a láska k neporušené čistotě vzbudily všeobecný podiv a úctu. Vypravuje se: Napoleon Bonaparte ubytoval se na italském tažení v hradě kanosském. Půvab a důstojnost Magdaleniny mu velmi imponovaly. Magdaleně se stala kdysi v jeho přítomnosti nehoda: uklouzla na schodišti a upadla na zemi. Ihned přiskočil důstojník ze suity Napoleonovy, chtěje ji pozdvihnouti.

Magdalena zdvořile, ale energicky odmítla jeho příspěvní. Napoleon pravil: „Nech ji! Nedotýkej se jí! Jeť andělem!“ - Po zmatcích válečných vyvolila sobě Magdalena s několika dámami život chudoby, aby se mohly věnovati skutkům milosrdenství. Příbuzní byli pobouřeni; pravili, že prý dělá hanbu rodu markrabskému. Vpravdě rod markrabský sotva kdy získal více cti a slávy, jako když Magdalena založila družinu pro konání skutků milosrdenství a pro výchovu ženské mládeže z rodin chudých. Družina se nazývala „Družinou dcer lásky“ nebo „Družinou Kanossanek.“ Nescházelo obtíží; ale svět vida, že Magdalena opustila skvě-

lou dráhu světskou, a pozoruje její čistý bezúhonný život, její pokoru a chudobu, počal ji ctíti jakosvatou. Zemřela 10. dubna 1835. Dle Akt apošt. Stol. 1927 str. 107 slibně pokročil proces o jejím blahořečení. Památka 10. dubna.

Ct. KATEŘINA VOLPICELLI založila v Neapoli „Pobožnou družinu služek nejsvětějšího Srdce.“ Účel družiny byl kromě sebezposvěcování: šířit apoštolát modlitby, jenž byl Jindřichem Ramiérem z T. J. založen, k rozkvětu přivésti Mariánské kongregace, podporovat hnutí exerciční, vyučovat děti katechismu. Družina měla tři oddělení: první oddělení řeholnic pospolu žijících se třemi obyčejnými sliby, druhé oddělení panen ve světě žijících, třetí oddělení vdaných žen. Kateřina nebyla pouze obratnou organizátorkou, ale i mistrýní vnitřního duchovního života. Říkávala: „Deset minut před nejsvětější Svátosti dává sílu k desíti hodinám práce.“ Zemřela 28. prosince 1894. Roku 1911 byl zahájen proces k jejímu blahořečení. Památka 28. prosince.

Ct. RŮŽENA CARAFA DI TRATTO pocházela z hraběcího rodu neapolského. Už od mládí se vzdalovala, pokud bylo možno, návštěv, divadel, plesů a p. Rodiče byli sice věřící, ale přece, když ji chtěli skvěle provdati, jen stěží se dali přemluviti, aby od svého záměru upustili. R. 1873 seznala hraběnka Růžena Kateřinu Volpicelliovou. Náhodou. Duše zpřízněné se spřátelily. Růžena nemohla za příčinou svého chatrného zdraví vstoupiti do prvního oddělení „Pobožné

družiny služek nejsvětějšího Srdce,“ ale jakožto členka druhého oddělení horlivě šířila toto dílo. Zemřela 2. května 1890. Konají se přípravy k blahorečení. Památka 2. května.

Bl. JANA ANTIDA THOURET narodila se 27. listopadu 1765 v Sancey-le-Long jako dcera zemědělcova. Matka jí brzy zemřela a Jana vyspěvši obstarávala domácnost a pečovala o sedm mladších bratří. Nebezpečné pokušení jí vystalo ve služce domu, která jí ponoukala ke hříchu. Tím bdělejší byla pak Johanna a záhy učinila slib panenské čistoty. Kdykoliv některý z bratří nastupoval k vojsku, dávala mu Johanna mateřské poučení varujíc jej, aby se chránil nebezpečí, které hrozí duši nebo tělu. Měla touhu vstoupit do řádu Milosrdných sester. Otec se vzpíral. Ale i všechno obyvatelstvo Sancey-le-Longské ji nechtělo postrádati, protože byla oblíbena. Nezbylo jí, než v noci uprchnouti. Učinila tak 1. listopadu 1788. Odebrala se do Paříže k vincenciánkám a konala tam noviciát. Nebylo jí popřáno dlouho v tichosti konati obětavé služby. Vypukla revoluce, revolucionáři vnikli do nemocnice a žádali, aby sestry přísahaly na ústavu. Jana Thouretova odepřevši přísahu hodlala uprchnouti. Ale při pokusu byla raněna. Pak bylo ještě hůř. Revolucionáři vyhnali Milosrdné sestry z domu. Jana se odebrala do Švýcarska, odtud do Německa. Nikde nepodařilo se jí uchytili se, ani v Babenhauseu, ani v Pasově. Vrátila se Švýcarskem na francouzské hranice, živíc se almužnami a pronásledována jsouc policií, ježto

neměla průvodního listu. Tu jí bylo nabídnuto místo učitelky v Landeroně. Přijala je, a jakmile se vrátil klid, spěchala do Besançonu, po cestě hledajíc rozprchlé vincenciánky. Napoleon svolal do Paříže komisi pro organizaci Milosrdných sester. Tu Johanna Thouretova předložila stanoviny svého ústavu „Sester lásky“. Nalezla dva mocné přímluvce, kardinála Fesche a Laetitiu, matku Napoleona Bonaparte. Prosadila své návrhy. Také neapolský král Jáchym Murat vyžádal si vincenciánky. Proto se Jana odebrala do Neapole a odtud do Říma žádat o schválení stanov. Mezi tím, kdy dlela v Římě, sestry besançonské se vzbouřily vypověděvše Janě Thouretové, své představené, poslušnost. Biskup je v tom podporoval, neboť si nepřál, aby vincenciánky besançonské byly podřízeny římské představené přímo. Jana Antida přetrvěvši bolest odštěpení besançonského, tím horlivěji pracovala v novém ústavě neapolském. Tam také zemřela v pověsti svaté dne 24. srpna 1826. R. 1926 byla prohlášena blahoslavenou. Svátek 24. srpna.

MARIA BARBANTINI, rozená Brunová, účastnila se kteréhosi dne v měsíci říjnu r. 1811 v Lucce v Itálii plesu se svým manželem, s nímž byla teprve před pěti měsíci sezdána. Tu se dostavil do taneční síně k rozjařené společnosti nezvaný host: Smrt. Pán Barbantini raněn byv mrtvicí klesl bezduch k zemi. Mladá manželka ztrnula úlekem. A když se z prvního zármutku vzpamatovala, vrhla se před kříž a štkajíc volala: „O Bože! odevzdávám se do nevyzpytatelného úradku



Blah. Chebré Michael — Blah. Kašpar Bufalo — Ctih. Josef Cottolengo — Sv. Klement Hofbauer



Tvého a líbám ruku, která mne bolestně ranila. Od této chvíle chci pouze tobě náležeti.“ Dostala slovu. Mnozí mužové žádali o ruku dvaadvacetileté bohaté vdovy, ale byli odmítnuti. Neočekávaná smrt manželova povznesla její mysl k Bohu. Jala se s několika dámami navštěvovati opuštěné nemocné v jejich příbytcích. To byl začátek družiny „Sester od sv. Kamilla z Lelliis.“ Maria Barbantini byla představenou družiny; ale po pravdě služebnicí všech, a kdykoliv se jednalo o nemocné s nakažlivou, odpor vzbuzující nemocí, - tu byla Maria Barbantini první z ochotných. Zemřela dne 22. května 1868 v Luce. Památka 22. května.

PAVLA ALŽBĚTA CERIOLI pocházela ze vzácné rodiny v Soncinu v diecési kremonské v Itálii. Na přání svých rodičů provdala se jsouc devatenáctiletá za hraběte Kajetána Busechi-Tassis, jež byl mnohem starší. Po smrti manžela a dětí věnovala sebe a své bohatství službě bližních; zařídila svůj zámek v Comontu za útulnu pro opuštěné děti. Založila družinu „sester sv. Rodiny.“ Družina prospívala, avšak zakladatelka její Pavla zemřela záhy srdeční vadou už v 50. roce svého věku dne 23. prosince 1865. (Akta apošt. St. 1916). Památka 23. prosince.

JOSEFA ROSELLO, narodila se dne 27. května 1811 v Albissole v diecési savonské v Itálii. Při křtu obdržela jméno Benedikta. Byla dcera hrncířova. Heslem jejím bylo: „Mysl k Bohu, ruce k dílu.“ Šla do domu Angely Monleoni sloužit. Angela byla zámožná, bezdětná paní, její manžel byl často churav. Josefa si přála

vstoupiti do kláštera, ale Angela jí nedala potřebné vybavy. Josefa Rosello založila na popud biskupa savonského družinu „dcer milosrdenství“ s úkolem vychovávat zanedbanou mládež. Později družina převzala i školy i nemocnice i polepšovny; na žádost neúnavného apoštola černochů Mikuláše Olivieri-ho rozšířila se družina i do Jižní Ameriky. Brzo však poté zemřela zakladatelka, která byla ustanovena první představenou družiny, svatou smrtí, a to dne 7. prosince 1880. Památka 7. prosince.

EUGENIE DESMET povzbuzena byvši sv. Janem Vianneyem založila družinu „pomocnic duší v očistci.“ Řeholní stanovy nepředepisují zvláštního oděvu řeholního. Řeholnice snaží se duším očistcovým pomáhati modlitbou a skutky milosrdenství. Eugenie nazývala se v řeholi „Marii od Prozřetelnosti“ (de Providentia). Důvěra v prozřetelnost Boží byla základem její povahy. Družina zdárně působila v missii Kiangnanské v Číně. Zemřela 7. února 1871. Památka 7. února.

Ct. LOUISA DE MONTAIGNAC pocházela z Le Havre de Gráce v Normandii. Tam se narodila r. 1820 z rodičů zámožných. Byla po křesťansku vychována dle zásad zdravé askese křesťanské a cvičena ve všech domácích pracích, které mladá dáma má znáti. Záhy si zamilovala dvě pobožnosti, pobožnost k Srdci Páně a k Panně Marii. Jsouc 16 letá učinila slib ustavičné čistoty. Byla skoro stále churava; po 33 let svého pozdějšího života nemožla choditi. Sladkou útěchou jí bylo, jak pravila, prodlévati před sva-

tostánkem a přistupovati ke Stolu Páně. Přiměla roku 1845 biskupa neverského, aby zavedl po celý měsíc červen každodenní pobožnosti k Božskému Srdci. „Neznal jsem osoby,“ řekl P. Ramière T. J., ředitel apoštolátu modlitby, „která by tak byla vnikla do ducha této pobožnosti, jako slečna Montaignacová.“ Proto bylo i hlavní tužbou Louisinou rozšířiti tuto úctu co nejvíce. Jsouc představenou panenské kongregace v Monluconu, založila Louisa družinu „oblátek nejsvětějšího Srdce Ježíšova.“ Při své churavosti byla stále činná neznajíc oddechu. „Získati čas znamená získati duši;“ říkala; „nevěřím, že by bylo svatých se založenými rukama.“ Zemřela 27. června r. 1885. Proces o její blahověnění pokročil. Památka 27. června.

JOSEFA DU BOURG narodila se 24. června 1788 v Rochemontésu u města Toulouse z rodičů bohobojných a zámožných. Revoluce je však ožebračila, otec padl r. 1795 pod guillotinou. R. 1812 vstoupila Josefa do kláštera limogeského. Choroba ji donutila hledati v Evauxu zotavení, ale její horlivost o čest a slávu Boží se tím nezastavila.

Povzbuzena a podporována biskupem limogeským založila družinu „oblátek božského Spasitele a blahosladené Panny“ k výchově mládeže a k ošetřování nemocných. Zemřela 26. září 1862 v Le Souterrainu. Památka 26. září.

Ct. PLACIDA VIEL narodila se dne 26. září 1815 v Quettechoue v Norman-dii. Otec byl dělníkem. Dcera jejich obdržela na křtu svatém jméno Viktorka

dle matky. Pomáhala rodičům v zemědělství a v domácnosti. Zářila ctnostmi a proto byla nazývána: „Victoire la Sa-inte.“ t. j. svatá Viktorka nebo také „la sainte fille,“ t. j. svatá dívka. Viktorka opakovala s děvčaty katechismus. Později byla dána do učení k švadleně. Poté vstoupila do kongregace, kterou byla krátce předtím založila Magdalena Postelová. Kongregace slula „křesťanských škol od milosrdenství.“ Viktorka přijala jméno „Placida.“ Měla porozumění pro dokonalost řeholní a pro ideály svatosti, jimiž byla prodchnuta Magdalena Postelová. Tehdy byla družina ve svízelné situaci: byla v začátcích, a zakladatelka její byla stařenkou devětasedmdesátiletou. Biskup coutanceský, do jehož diecése mateřský klášter náležel, tázal se Magdaleny: „Kdo bude po vaší smrti moci spravovati družinu?“ - „Tahle!“ odpověděla stařenka rychle, ukazujíc prstem na mimojdoucí novicku, asi dvacítiletou. A tato novicka byla - Placida Vielová.

Předpověď stařenčina se vyplnila. Placida Vielová se stala zprvu novicmistryní a když představená kongregace, Magdalena Postelová, ve stáří 90 let, dne 16. července 1846 zemřela, byla Placida Vielová, třicítiletá, zvolena za představenou. Tehdy řekl farář sv. Jan Vianney: „Tato družina byla založena od Svaté - a představená, která nastoupila na její místo, probíhá tutěž dráhu ctnosti velkými kroky.“ Prvním úředním činem Placidiným bylo, že ustanovila sestru, která její volbě se protivila, svou náměstkyní počase své nepřítomnosti. To odzbrojilo nespokojenou.

Družině byl zakladatelkou vtisknut ráz hrdinné obětavosti; nástupkyni zdařilo se družinu rozšířiti. Konala za tím účelem mnoho cest. Na příklad v Berlíně byla blahovolně přijata králem Bedřichem Vilémem IV. a královnou Alžbětou; ti jí odevzdali značný obnos na postavení kostela a řeholního mateřince. Podobné štěstí měla i u jiných vlivných osob. Když byla po 31 let vykonávala svůj úřad, roku 1877 onemocněla na smrt. Umírajíc volala: „Sestry, o sestry moje, chci přinést oběť svého života k tomu cíli, aby duch naší milé zakladatelky zůstal neochvějný při naší kongregaci.“ Zemřela 4. března 1877. Pius XI. podepsal dne 22. července 1925 dekret kongregace ritů pro její blahřečení. Památka 4. března.

Ct. TERESIA COUDERC byla selská dívka v Le Masu v jižní Francii, bez literárního vzdělání, ale byla naplněna láskou ke všemu, co je krásné, ušlechtilé, božské. Tehdy zavedl kněz Jan Terme na poutním místě v La Louvescu pro poutníky exercicie na základě návodu sv. Ignáce Loyolského. Málokterý výchovný prostředek může se pochlubiti tak trvalými úspěchy jako exercicie sv. Ignáce. Sv. Ignác doporučuje mlčení, samotu, posty, tělesné mrtvení, ale podstatu exercicií tvoří rozjímání. Známé pravdy jsou tu seřazeny v řetěz neodolatelně uchvacující a psychologicky mistrně spjatý a představují exercitantu velkolepý životní ideál, který by ho trvale nadchnul. „Člověk stvořen od Boha - Bůh je cílem člověka - sloužiti Bohu je největším štěstím člověka - přestupovati vůli Boží je největším

neštěstím člověka - hřích je jen zdánlivé dobro“ - jsou základní pravdy exercicií. Úvahami je vůle povzbuzena k mravnému životu. Exercicie takto usilují o reformu života. Z moderních samot vychází pak nové pokolení, katolíci podobní katolíkům prvotní Církve, schopni plouti proti proudu nevěrecké doby, způsobilí k spolupráci na obrovských úkolech Církve. Takto se v La Louvescu šířilo exerciční hnutí. Správu exercičního domu, kam se uchýlovali katolíci - střídavě - muži a ženy - různého stáří a povolání - obdržela nově se utvořivší družina pode jménem „Naší Milé Paní z Večeřadla.“ Představenou byla Teresie Coudercová. Spočátku měla nová družina různé obtíže. Snad také nebylo dosti opatrnosti při přibírání nových řeholních sester. Krátce: Teresie složila svůj úřad, ale spravovala družinu dále svým příkladem a svou pokorou. Základními rysy její povahy byly nezištnost a úplné zapominání sebe, neboť hledala pouze čest a slávu Boží. Zásady exercicií o lhostejnosti k světským věcem byly v ní stělesněny. Teresie zemřela 26. září 1885. Dne 15. července 1927 podepsal papež Pius XI. dekret kongregace ritů k zahájení procesu pro její blahřečení. Památka její je 26. září.

MARIA OD UTRPENÍ, dříve *Helena Chappotin* de Neuville nazývaná, narodila se 21. května 1839 v Nantes ve Francii ze šlechtické rodiny bretoňské. Hluboká bretoňská víra, šlechtictví duševní a láska k chudině ji krásily už v mládí. Když jí bylo deset let a měla po prvé přistoupiti ke stolu Páně, matka

jí vyhledávala u obchodníka skvostnou látku na šaty. „Mami,“ ozvala se dívka, „nekupuj tak vzácné látky, kup lacinější, a co ušetříš, dej chudým dětem na šaty.“ - Kdysi navečer Helenka se pohádala se ženichem své starší sestry. Při večerní modlitbě nechtěla jí pátá prosba modlitby Páně („odpusť nám...“) přese rty. Odhodlaně se vrátila do jídelny, kde byla ještě všechna společnost pohromadě, a řekla k svému nastávajícímu švakrovi: „Pane, nemohla jsem se pomodlit „Otče náš,“ aniž bych vás poprosila za odpuštění a aniž bych vám sama odpustila, co jste mi učinil, sic by mi ani Bůh neodpustil.“ - Její rodinu stíhalo neštěstí za neštěstím: sestry jí zemřely, otec upadl v zádumčivost, a když Helena své matce oznamovala, že chce vstoupiti do stavu řeholního, matka raněna mrtvicí skácela se k zemi a za několik hodin zemřela. Helena vstoupila do kláštera klarisek v Nantes; pro nemoc musila však noviciát opustiti. Za dvě léta vstoupila do nově zřízené družiny „Maria Reparatrix.“ Tam obdržela jméno: „Maria de Passione,“ to jest „od Utrpení.“ Slavnostní kazatel při oblačce, P. Pavel Gin hac T. J., jí předpověděl, že jménu bude odpovídat skutečnost. Maria byla poslána do Indie, a však pro jakési neshody s vrchní správou odhodlala se založiti novou družinu. Odebrala se do Říma, papež Pius IX. dal dne 6. ledna 1877 povolení; nová družina se jmenovala: „Františkánky-misionářky“. Noviciát byl zřízen v městě St. Briec v Bretoňsku. Maria dala svou družinu přijmouti jako III. řád františkánský.

Úkolem bylo povznesení žen pohanských. Řeholnice nosily bílé roucho a proto se jim říkalo: „bílé františkánky.“ - Roku 1883 byla Maria u Propagandy očerněna a tak dovedně obžalována, že se zdála její vina nesporna. Byla sesazena s představenství. Po roce však byla její záležitost znovu projednávána a ukázala se její nevina. I byla opět zvolena za generální představenou. Družina se utěšeně šířila. Bílé františkánky bylo vidět skoro všude v Evropě, ale ještě více v zemích misijních. Nejraději šly tam, kde bylo více obětí třeba. Zakladatelka dovedla povzbuditi a nadchnouti svou družinu slovem, spisy a nejvíce příkladem. Sílu čerpala z Eucharistie. Uměla nadšeně a podivuhodně promlouvat o Svátosti oltářní a o Mši sv. Roku 1900 bylo sedm jejich řeholnic v Tau-juen-fu v Číně boxery zavražděno. Maria uslyševši zprávu o jejich mučednické smrti, řekla: „Mám sedm bolestí a zároveň sedm radostí. Nedoufám dlouho ještě žíti, když mi Bůh tuto radost dáti ráčil.“ Vskutku brzo poté zemřela 15. listopadu 1904 v San Remu. Její památka je 15. listopadu.

VICENTA LÓPEZ Y VICUÑA pocházela ze staroslavného rodu španělského. Narodila se 22. března 1847 v Cascantě v Navaře. Vyznačovala se v dětství povahou okouzující, zbožností a poslušností, takže rodiče říkali: „To dítě není pro nás; Bůh si ji asi brzy vezme, my jí nezasluhujeme.“ Po prvním svatém přijímání byvši tázána na své dojmy, odpovíděla: „Přišedši od stolu Páně do své lavice, zavřela jsem oči, klekla jsem a



sepjala ruce majíc jediné přání, Bohu víc a více se obětovati.“ - Vicenta byla vychovávána od své tety Eulalie v Madridě. Ta ji odvykala různým dětským nezpůsobům. Kdysi žalovala rodičům: „Vicenta nechce se učit francouzsky, ani hře na klavír, ani šít prádlo; také mi odmlouvá.“ Když Vicenta se vrátila do domu otcovského, chtěli ji rodiče provdati, ale Vicenta učinila slib ustavičné čistoty. - Roku 1876 založila „Ústav dcer neposkvrněné Matky Boží.“ Úkolem družiny bylo pečovati o chudé dívky služebné v ohledu duchovním i hmotným. Druhý dům založila v Zaragoze a napsala stanovy řeholní. Papež Lev XIII. je schválil roku 1888. Vicenta zemřela dne 26. prosince r. 1890 v Madridě. Památka 26. prosince.

TEREZIE GERHARDINGER-ova, dcera lodivodova, narodila se 20. června roku 1797 ve Stadtamhofu nad Dunajem, v blízkosti města Řezna. Zprvu slula Karolina. Učila se v dívčí škole Notre-Damské, řízené školskou družinou, kterou byl založil Petr Fourier. Že byla pilná a mravná, dovolil jí katecheta, aby už v devátém roce směla přistoupiti ke stolu Páně, kdežto ostatní dívky přistupovaly v dvanáctém roce. Avšak ve zmatcích válečných byla škola r. 1809 zrušena. To rmoutilo dómského faráře řezenského, Michala Wittmanna, jenž se později stal biskupem řezenským. Ten se postaral o přípravu tří bývalých chovek ke stavu učitelskému. Jedna z nich byla Terezie Gerhardingerová. Z ní stala se vychovatelka tak výborná, že rodiče z daleka svěřovali jí dívky své k výchově. Ze spole-

čenství mladých učitelek vznikla družina, která se přidržovala stanov „Paní Notre-Damských.“ Terezie stala se představenou. Roku 1833 usadily se sestry v Neunburku v Horní Falcí; odtud přešly do Mnichova. Terezie se rozhodla i pro činnost misijní. Dne 18. června roku 1847 odebrala se s pěti sestrami do Pennsylvanie. Ale tam na ně čekaly velké svizele. Sestry stály tam bezradny, bez pomoci, bez přístřeší. V této nouzi se jich ujali redemptoristé a nabídli jim noviciát baltimorský. Terezie mohla nyní, obdrževši značný příspěvek bavorského krále Ludvíka, postavití první řeholní dům. Poté se vrátila do Mnichova. - Tu však vznikl nechutný spor o řeholní stanovy. Podle stanov Wittmannem navržených měla generální představená spravovati družinu. Avšak mnichovský arcibiskup, hrabě Reischach, byl toho náhledu, že družina náleží bez výhrady pod obedienci diecésního biskupa. A když Terezie odporovala, arcibiskup sesadil Terezii s představenství, vzal správu družiny do svých rukou a pohrozil Terezii exkommunikací, nepodrobí-li se. To byl velký pátek v jejím životě; viděla dilo své zanikající, sebe pak v rozporu s církevní autoritou. Utekla se do Říma a předložila tam původní stanovy Wittmannem navržené. Dvě léta trvalo vyšetřování. Posléze posvátná kongregace uznala právo družiny na samostatnou generální představenou a sám papež jmenoval Terezii doživotní generální představenou. Tak byla krise zažehnána; arcibiskup mnichovský se s faktem smířil. - Družina se šířila rychle v Evropě,

těž do Čech, ale ještě více v misijních krajinách; čítala r. 1879 již 119 filiálék, 1158 členek. Terezie nesla břímě dne i horka, obtíže na cestách, a často povzdychla: „Už nemohu dále,“ ale opět se vzchopila a žila modlitbě a skutkům přísné kajicnosti. Dne 9. května r. 1879 ukázala se znamení brzkého skonu. „Ještě tři hodiny,“ pravila, „ty budou zlé!“ Nuncius přišel vykonat modlitby za umírající. Když třetí hodina se chýlila ku konci, Terezie tiše skonala. Památka její je 9. května.

EMILIE Z HOOGHVORSTU narodila se r. 1818 na zámku Wegimontském u Lutychu z přísně katolické rodiny Oultremontův; provdala se za barona z Hooghvorstu, ale ovdověla jsouc 28letá a matkou čtyř dětí. Už v mládí cítila se přivábena k eucharistickému Spasiteli. Hodiny před svatostánkem prožité byly jí nejblaženějšími chvílemi. Papež Pius IX., s nímž byla zpříbuzněna, dal jí dovolení, aby mohla Svátost oltářní uschovávána býti tam, kde ona právě bydlila. Emilie založila družinu s názvem „Maria Reparatrix, t. j. Maria Smírná,“ aby alespoň z části napraveny byly urážky, které se ději Pánu Ježíši ve Svátosti oltářní. Se smírnými pobožnostmi však Emilie uměla spojit i sociálně-charitativní díla časová. Přijala jméno „Maria od Ježíše.“ Jejím duchovním vůdcem byl P. Pavel Gin hac z T. J. Emilie zemřela 22. února 1878 ve Florencii. Památka 22. února.

JAN HÖVER narodil se 10. listopadu 1816 na statku „Vrch“ u Neu honrathu v Porýnsku a byl vychován v přísné kázni

křesťanské. Měl se státi rolníkem, avšak od pluhu přešel opět do školy. Stal se učitelem v dělnické farnosti v Cáchách, kde se ujímal hlavně dětí zanedbaných. Jsa horlivým členem spolku sv. Vincence, naučil se znáti hmotnou a duchovní bídu proletariátu. Zvláště jej bolel osud opuštěných dětí, i odhodlal se postavit jim útulek. Jsa podporován šlechtou „matkou Františkou Schervierovou,“ zakladatelkou „chudých sester sv. Františka,“ založil družinu „chudých bratří sv. Františka.“ Družina se řídila stanovami III. řádu sv. Františka. Byla schválena r. 1861. Brzo poté zachvátila Jana nezhojitelná nemoc, od níž jej vysvobodila smrt dne 13. července 1864. Jan Höver říkával o novicích: „Novic, který v první době svého noviciátu nedovede stlumeni své vlastní názory, sotva se stane dobrým řeholníkem.“ - Památka 13. července.

MARIA OD SV. EUFRASIE PELLETIER nazývala se dříve Rosa Virginia Pelletier a narodila se 31. července 1796 na ostrově Noirmoutier na pobřeží Vendéském z rodičů zbožných. Čtení životopisu a spisů sv. Terezie ji nadchlo pro všechny ideály, zvláště pro záchranu duší. Proto už ve věku 19 let vstoupila do družiny „Sester Naší Paní od Lásky,“ kteroužto družinu založil Jan Eudes. Úkolem bylo pečovati o padlé dívky. Maria Pelletierová zorganizovala znova tuto družinu, k názvu přidala slova: „... Dobrého pastýře.“ Stala se generální představenou. Lásky učí vynalézavosti. Matka Pelletierová vymyslela nové a nové cesty, aby zabránila neřesti, která hubí tělo i duši.

Obrácené chovanky shromažďovala ve spolku „Magdalenek.“ Zřídila ústav pro ohrožené dívky, posléze rozšířila svou působnost i na sirotčince a ženské trestnice. Nedá se vypovědět, co dobrého tam bylo vykonáno. Stasisíce bytostí bylo vráceno spořádanému životu. Právě v naší době, kdy nemravnost úžasně bují, je dílo „Sester od Dobrého pastýře“ eminentně apoštolské a časové. K tomu ovšem je potřeba obětavosti. A tu měla Maria Pelletierová. Jistá osoba, která ji znala, řekla: „Kdo slyšel mluvit Marii Pelletierovu, byl by běžel snad až na konec světa, jen aby jedinou duši zachránil.“ Zemřela 24. dubna 1868. Památka 24. dubna.

ALŽBĚTA EPPINGEROVÁ narodila se (podle udání) 9. září 1814 z rodičů stavu rolnického v Niederbronnu v Alsasku. Jsouc třináctiletá učinila slib ustavičné čistoty. Když jí bylo 17 let, ochuravěla nemocí čivní a byla 3 léta upoutána na lůžko. Nevynikala duševními vlohami (sotva se uměla podepsati), ale zářila láskou k nemocným a trpícím; těm pomáhala slovem i skutkem. Dne 28. srpna 1849 založila se svým zpovědníkem, zbožným knězem Davidem Reinhardem družinu „Dcer Božského Spasitele.“ Zprvu bylo 10 novicек. Alžběta přijala jméno „Alfonsa.“ Na žádost arcibiskupa vídeňského poslala 5 sester do Vídně, aby ošetřovaly nemocné a pečovaly o sirotky. Sestry přišly do Vídně 28. března 1857 a zařídily ústav v Reindorfu, později v Kaiserstrasse. Kardinál Rauscher schválil družinu. Zemřela dne 11. července 1876. Památka 11. července.

ROBERT SPISKE narodil se 29. ledna 1821. Jeho otec byl obuvníkem. Robert jsa chlapcem jevil touhu po kněžském stavu. Při jeho modlitbách nikdy nescházela dětinská prosba: „Ó Bože! dej, abych se stal farářem!“ Na přímluvu dómského kazatele Dra Krügera ve Vratislavě stal se zpěvákem na dómě. Při ministrování zmocnila se ho lhostejnost, ba nechuf ke všemu svatému, ale Robert přemohl nelibost. Maturitní vysvědčení o něm pravilo: „Jevil všude čistou nezkaženou mysl, dětinnou náklonnost k představeným, ochotu ke spolužákům. Vlohy má pouze prostřední, ale pilnost vytrvalou.“ - Byv vysvěcen na kněze založil družinu zbožných žen a dívek, aby opatrovaly zanedbané děti. Družině dal název „sestry sv. Hedviky.“ Spolku bylo roku 1858 dáno právo morální osoby. Spiske si žádal, aby družina byla povýšena na církevní kongregaci. Proto nastoupil r. 1858 cestu do Říma.

Vrátiv se z Říma vypravoval: „Nejsem s to vylíčiti, jak svatý Otec, slzy maje v očích, slavnostním způsobem v latinské řeči pravidla naše stvrzoval a schvaloval, kongregaci žehnal, a ve francouzské řeči mi otevřel otcovské své srdce s takovou pokorou a láskou, jaké jsem ještě nikdy ve světě nezažil. Pak si vyžádal, abych vrátě se domů sloužil v kapli nové kongregace Mši svatou a k tomu cíli mi vnutil stipendium 100 franků. Dekret psal sám, celý, což je v Římě věc neslýchaná...“

Spiske byl ustanoven rektorem domu kongregačního. Domu tomu dal nápis:

In honorem s. Hedvigis a pauperibus pauperibus extracta, t. j. Ku cti svaté Hedviky od chudých chudým zbudováno. Dne 14. června 1859 byla první obláčka: roucho černé s límcem, s modrým čepcem a s bílou příkrývkou. Dílu nové kongregace mnoho prospěla sestra Felicitas (dříve Ida Salutz nazývaná). Robert Spiske zemřel 5. března 1888. Památka 5. března.

ARNOLD JANNSEN narodil se 5. listopadu 1837. Byl knězem diecése Münsterké ve Vestfálsku. Vynikal pokorou, důvěrou v pomoc Boží v práci. Založil náboženskou společnost s jednoduchými sliby: Societas Verbi Divini čili Společnost Slova Božího. Zařídil roku 1877 ve Steylu v Holandsku exercicie pro kněze i laiky. Zemřel 15. ledna 1909. Památka 15. ledna.

FRANTIŠKA SCHERVIER-ová narodila se 3. ledna 1819 v Cáchách. Její otec byl majitelem továrny na jehly a náměstkem starosty. Kmotrem při křtu byl dívce rakouský císař František, jenž tehdy dlel v Cáchách. Otec a matka vychovávali Františku a její sourozence v tuhé kázni. První její učitelkou byla chvalně známá konvertitka Louisa Henselová. Když bylo Františce 13 let, zemřela jí matka; i bylo útlé dívce uloženo s několika služebnými vésti domácnost. V dívce záhy rostla milosrdná láska; prvním dobrým skutkem jejím bylo, že pletla ponožky pro chudé a že za nepřítomnosti otcovy navštěvovala nemocní. Doma rozdávala, co měla, šatstvo, peřiny; stará služebnice poschovala cennější věci se slovy: „To dítě všeccko roznese.“ Již tehdy vznikla ve Fran-

tišce myšlenka ujeti se mladých žen zabřednuvších do hříchu, zříditi pro ně ústav, poraditi, pomoci jim. Jak statečně kdysi vznikla, přestrojivši se za muže, do domu hanby, vysvobodit jistou konvertitku, neobyčejně sličnou ženu! Když kaplan Josef Istas zařídil pro chudé lidovou kuchyni, Františka, žena sociálního činu, ihned se chopila díla, sbírala příspěvky ve městě i na venkově. Sklidila dosti posměchu. Kdysi poprosila jistého rolníka o příspěvek; ten zamysliv se řekl s úsměvem: „Daruji vám, slečno Františko, vepře pro vaše chudé, avšak s tou toliko výminkou, že ho na provázku poženete do města.“ Františka se uvolila tak učiniti. S obtížemi přihnala vepřika do města; celníci vidouce nezvyklé divadlo a uslyševše, oč jde, rozesmáli se a odpustili jí placení potravní daně. Ošetřujíc nemocné byla Františka nevyrovnatelně trpělivá. Nemocní tázávali se ošetřovatelky: „Kdo je ta, která s vámi někdy přicházívá? Co je to za anděla?“

Po smrti otcově vstoupila do třetího řádu sv. Františka. Zmocnila se jí neодолатelná touha vykonávati úkoly křesťanské charity. Zařídila ambulanti péči o nemocné. Chodila do chyšek chudých lidí, vyhledávala nemocné. Tehdy jí dala její přítelkyně Gertruda Franková kategoričský rozkaz, aby založila družinu ke konání milosrdných skutků. I založila družinu „chudých sester sv. Františka“ pro ambulanti ošetřování nemocných, pro péči o chudé a o padlé dívky. Ta byla r. 1853 biskupským úřadem schválena. Dne 12. srpna téhož roku, na den svaté

Klára, obdržela „matka Františka“ a 23 jejich družek obláčku. Při tom aktu spoluúčinkovala Klára Fey-ová, představená sester Chudého Dítěte. Brzy poté byla družina zavolána do protestantské nemocnice Lennepské. Tam bylo Františce zprvu snášeti zlé řeči. Františka prohlásila rozhodně: „Osobní urážky snesu, ale rouhání nestrpím. Bude-li se to opakovati, půjdu si stěžovat.“ Ošetřovanci změkli a tulili se k ní jako k matce. Jakési kouzlo rozestřeno bylo nad její bytostí, které zvláště na ženy působilo blahodárně a jemuž nemohly odolati. Vysvětlení tohoto kouzla bylo v její živé víře a v její čínorodé lásce. Proto uměla nadchnouti sestry k jejich těžkému, obětavému povolání. V modlitbě nacházela posily; proto nenamítala nic proti tomu, aby některé sestry se oddaly jako rekusy rozjímavému životu, aby vyprošovaly pomoci Boží pro celou družinu. Ošetřovanci se tázali matky Františky: „Kterak to, že se cítíme nutkáni, vás ve všem poslouchati?“ Odpověděla usmívajíc se: „To je to katolické ve mně! To působí katolická víra!“ A oni říkali: „Jest jen jediná matka Františka Schervierová. A není, která by byla podobna jí.“ Co Františka roku 1873 při exerciciích prohlásila: „Můj Bože! věnuji se Tobě všecka“ - to zrcadlí se v celém jejím životě.

Řeholnice její družiny byly ve válce dánské poslány do vojenských lazaretů, ve válce rakousko-pruské do Čech. Později též do Ameriky. Měly také převzít dozor v ženské trestnici v Cáchách. Sešlo s toho. Královna Augusta psala jí 31.

května 1869: „Milá matko Františko! I když tato věc se nezdařila, zůstávám vaše vám stále nakloněná Augusta.“ - Františka visitovala svůj ústav v Americe. Vydala se na tu dalekou cestu, ačkoliv trpěla ochrnutím a asthmatickým neduhem. V Lurdech došla osvěžení. Ale i když churavěla, neznala pro sebe ulehčení od přísných stanov aneb od postu. Říkala: „Bůh umí v kousek chleba vložit tolik vitaminů, jako v kousek masa.“ Z lásky k chudobě nechtěla použití povozu. Kdysi ji, protože byla churava, sestry donutily jeti povozem, aby snadněji stihly vlak. Plakala po celou jízdu a pravila: „Zdraví moje trpí mnohem více touto duševní depresí, než chůzí sebe obtížnější.“ Vícekrát ji do povozu nenutily. Posléze onemocněla kýlou a zaopatřena byvši svátostmi zemřela dne 14. prosince roku 1876. Památka 14. prosince. Sestry působí jako ošetřovatelky v nemocnicích a uplatňují se takto v řešení otázky dělnické.

KLÁRA FEY-ová narodila se dne 11. dubna 1815 v Cáchách z rodiny, která byla středem katolického života. Dobročinnost byla jako posvátným odkazem rodným. Jsouc jedenáctiletá, měla kdysi sen. „Zdálo se mi,“ vykládala, „že jsem šla po Jakubské ulici a že jsem se setkala s milostným pacholátkem v chatrném oděvu. Chtěla jsem mu dát almužnu, ale on řekl: Mám mnoho nuzných bratříčků. - Kde? ptala jsem se. Pacholátko ukázalo k nebi: Já jsem chudé dítě Ježíš.“ - Klářinou učitelkou byla známá konvertitka Louisa Henselová, spolužačkami Františka Scher-

vierová a Pavlína Mallinckrodtová, budoucí zakladatelky řehol. družin. Roku 1837 Klára založila chudinskou školu, ke které se časem připojil celý řetěz jiných dobročinných ústavů. Kněz Sartorius byl duchovním rádcem. Úřady zprvu nechtěly připustiti pojmenování: „kongregace sester Dítěte Ježíše,“ ale Klára pamětlivá svého dětského snu, prosbami dosáhla prvního pojmenování. Klára, dříve tak úzkostlivá a nerozhodná, nabyla modlitbou a denním svatým přijímáním pevnosti potřebné k řízení rozsáhlého díla. Roku 1879 byla družina v kulturním boji zvláště vyhnána, usadila se v Simpelveldu (v Holandsku), ale již po devíti letech se vrátila. Zemřela 8. května r. 1894. Památka 8. května.

PAVLÍNA ŠL. MALLINCKRODTOVÁ, sestra známého vůdce katolického centra Heřmana Mallinckrodta byla dcerou protestantského otce a katol. matky. Narodila se 3. června 1817 v Mindenu ve Vestfálsku. Za účelem vzdělání dlela v Cáchách, kdež měla chvalně známou konvertitku Louisu Henselovu za učitelku, Františku Schervierovu a Kláru Feyovu za spolužačky. Denní svaté přijímání bylo jí pramenem posily. „Mrtvý připadá mi život bez nebeského pokrmu,“ pravila. Věnovala se péči o chudé osleplé děti. K tomu cíli založila družinu „sester křesťanské lásky.“ Heslem jejího života bylo, co napsala v čísle 48. svých „Průpovědí:“ „Učíme se hodně malými, hodně tichými, hodně poslušnými, abychom se zalíbily Bohu; s Bohem vytrváme i přes obtíže a strasti.“ Zemřela

30. dubna 1881. Památka 30. dubna.

Ct. MARIA SOLEDAD TORRES byla jedna ze sedmi kandidátek nové družiny „Služebných Mariiných,“ již založil farář madridský Martinez. Představme si vznik družiny: „Dne 14. srpna 1851 šel podivný průvod ulicemi madridskými. V čele farář Martinez, nesa velký kříž, jeho následovalo sedm řeholních sester, pak několik kněží a zástup věřících. Snad napodobovali vznik řádu servitů. Průvod se bral do předměstí Chamberiského. Tam, v jedné kapli, vznikla řečená družina. Za úkol měla ošetřování nemocných. - Farář Martinez byl sice hodný kněz, ale špatný organisátor. Nemětlá zkušenosti u zakládání a řízení družin. A tu Maria Soledad Torres Acosta stala se vůdkyní a učitelkou družiny. Opatrnost a pevnost, láska a pokora byly ctnosti, jimiž se vyznačovala. Uměla nadchnouti sestry k hrdinnému sebeobětování slovy i příkladem. Zemřela 61 letá dne 11. října 1887. Pověst o jejím svatém životě tak se rozhlásila, že posvátná kongregace ritů přikročila dne 24. listopadu 1924 k jejímu blahorečení. Památka 11. října.

Ct. JOACHIMA DE VEDRUNA DE MAS narodila se 16. dubna 1783 v Barceloně ve Španělsku ze vznešené rodiny. Záhy si zalíbila stav řeholní. Ale rodičové ji provdali za šlechtice Theodora de Mas. Po šestnácti letech šťastného manželství ovdověla a věnovala se výchově svých dětí a skutkům milosrdenství. Když její děti byly zaopatřeny, založila roku 1826 ve svém domě v Mansu Escorial u Vichu ústav pro ošetřování nemocných a pro vý-

chovu chudých dětí. Družině dala jméno: „Karmelitky od Lásky.“ Byla jejich generální představenou. Byla vzorem života panenského, manželského i řeholního jako sv. Františka Chantalská anebo jako Louisa de Marillac. Je zakladatelkou družiny, jako ony. Zemřela 28. srpna 1854 v Barceloně. R. 1920 byl zahájen proces o její blahorečení. Památka 28. srpna.

PETR FRIEDHOFEN narodil se 25. února 1819 ve Weitersburgu na Rýně z chudých rodičů. Vyučil se kominictví. Jakého smýšlení už tehdy byl, dokazuje to, že zařídil se stejně smýšlejícími mladíky „spolek sv. Aloise,“ v němž se vzájemně povzbuzovali k mravnému životu. Roku 1751 Petr založil s Josefem Ottenem v Koblenci družinu „Milosrdných bratří sv. Jana Božího“ k ošetřování nemocných. Liebfranenský farář de Lorenzi jim sepsal stanovy a prozatím je sám oblekl rouchem řeholním. Biskup pak r. 1857 schválil stanovy. Družina se šířila do jiných měst, do Trevíru, Bonnu a j. Nyní má družina asi 27 ústavů a 505 členů. Petr říkával svým druhům: „Čím více se budeme umrtvovati, tím více požehnání Božího získáme.“ Zemřel 21. prosince 1860.

FRANTIŠKA LECHNER-ová narodila se 2. ledna 1833 v Edlingu v jižním Bavorsku jako čtvrtá ze sedmi dcer tamního povozníka Lechnera. Vynikala již v mládí bystrým rozumem a energií; záhy bylo znáti její praktickou mysl a organizační talent. Vyučovala spolužáky a spolužačky tomu, co si zapamatovala z kázání a ze školy, uměla je přiměti k účasti na soukromých pobožnostech. Kdysi ká-

zal v Edlingu misionář o misiích; Františka se odebrala, jako kdysi sv. Terezie, s bratránkem Xaverem, do „misijských krajin.“ Na štěstí byly děti v sousední vsi zadrženy a dovedeny zpět k rodičům. Řeholní život poutal Františku od malička. Přišel-li sběratel - kapucín do vsi, „Franci,“ jak ji všude nazývali, provázela ho po vsi, vybízejíc sousedy k dobročinnosti a pomáhajíc nésti koš s potravinami. Její dětské hry nepostrádaly jisté vážnosti. Ačkoliv byla živé letory, nedopustila se žádného lehkomyšlného činu. Její sestry se provdaly, avšak Františka měla jiné cíle před očima. Nevěděla však, kam se obrátiti. Odebrala se do Mnichova do ústavu chudých školských sester de Notre Dame. Tam se naučila všem ženským ručním pracím. Dosud se uchovává vysvědčení ze dne 25. října 1864, kterým „královská vláda v Mnichově potvrzuje, že kandidátka domácích nauk Františka Lechnerová se podrobila zkoušce z ručních prací a že zkušební komise jí dala známku: 1 s predikátem „výborně.“ První její působiště bylo v ústavu hluchoněmých. Tehdy zakládal švýcarský kněz Dr Jan Pozzo dobročinný světský ústav „od Božské lásky“ a žádal Františku, aby převzala správu. V Dornbirnu ve Vorarlberku bylo přijato 64 žaček.

Františka svolila, avšak po dvou letech odešla, májíc v myslí založiti církevní družinu. Odebrala se do Vídně a žádala ministerstvo o povolení k zřízení náboženské družiny. Dne 21. listopadu 1868 se dozvěděla, že její žádost bude příznivě vyřízena. Den 21. listopadu byl od té

doby památným dnem pro družinu, dnem pro obláčku a skládání slibů. Františka našla stejně smýšlející dívky. Společnost se nazvala „družinou dcer Božské lásky;“ duchovním vůdcem byl kooperátor u sv. Augustina Steiner, dobrodinci byli bratři Langovi, továrníci; kardinál Rauscher povolil skládání tří obvyklých slibů. Františka se podařilo zakoupiti dům ve Vídni III., Fasangasse čís. 4. Úkolem družiny bylo: poskytovat službu hledajícím dívkám bezplatné přístřeší, zaopatření a vyučování, vzdělávati sirotky pro jejich budoucí povolání, posléze: postarati se o útulek pro služebné k práci neschopné. Tu byla Františka ve svém živlu: dobře činiti, rozradostniti, vésti k Bohu. Velkými příznivci jejího díla byli císař František Josef a jeho dcera Marie Valerie. Císařskou sankcí ze dne 3. května 1882 byla společnost uznána jako církevní družina; posvátná kongregace schválila dne 26. července 1884 účel družiny a od té doby byly sliby skládány doživotně; Apoštolská stolice potvrdila 22. července 1891 řeholní konstituce. Sestry se podrobovaly státním zkouškám ohledně ručních prací a navštěvovaly kurs pěstounek. Františka říkala: „Chci, aby se sestry mnoho učily a pilně pracovaly.“ Mírná a laskavá, bylo-li třeba i přísná, vedla sestry ke zbožnosti, k zachovávaní slibů a k plnění řeholních povinností. O chudobě říkala: „Prosím Boha, aby nedal družině nadbytku, neboť jakmile není lásky k chudobě, vyvětrává řeholní duch.“ Roku 1880 odhodlala se zříditi ústav v Praze. Prohlédla dům v Ječné

ulici, který byl na prodej, ale kupní cena 50.000 zl. byla pro ni nedostižitelná. Poslala sestru Augustinu s dvěma jinými sestrami do Prahy, aby zahájily činnost v najatých místnostech a pravila k nim žertovně: „Nemohu vám na cestu nic dáti než své požehnání, 5 zlatých a polibek.“ Božské prozřetelnosti děkovala, že za několik měsíců poté onen dům mohla koupiti. Její vnitřní život se řídil osvědčenými zásadami, které vštěpovala sestrám i chovánkám. Ty se našly v jejích zápiscích: „Žádné jitro bez upřímné modlitby. - Žádná práce bez dobrého úmyslu. - Žádná radost bez vděčného pohledu k nebi. - Žádná svízel bez trpělivosti. - Žádné poblouzení bez lítosti. - Žádný dobrý skutek bez pokory. - Žádný trpící člověk bez útěchy. - Žádný večer bez bezkoumání.“

R. 1894 onemocněla Františka chřipkou, k níž se přidal zápal plic; odebrala se do Breitenfurtu u Vídně a tam, přijavši svaté svátosti zesnula klidně v Pánu dne 14. dubna 1894. Památka její je 14. dubna.

Gt. ANNA JAVOUHEY narodila se r. 1779 v dědině Jallanges v Burgundsku. Zpravidla však bydleli její rodiče v Chamblancu. (Připomíná se, že sv. Magdalena Baratová se narodila téhož roku a také v Burgundsku.) Za revoluce jevila Anna neohroženost a horlivost. Zaopatřovala kněžím přístřeší, umožňovala služby Boží, vyučovala lid ve svaté víře. Nevstoupila do řehole, nýbrž založila novou „družinu sv. Josefa“ pro vyučování chudých dětí. Roku 1812 získala k tomu cíli polozbo-



řený klášter v Clugny. Takto se stalo Clugny po druhé střediskem pro obnovu náboženského života. Poslala řeholní sestry i do zámořských krajín. Kongregace prospívala, ne bez bojů a překážek. Nejvíce překážek dostalo se jí od církevních úřadů. V Guyaně jí po dvě léta odpírali svátosti, arcibiskup pařížský zapověděl, aby se v jejich kapli nekonaly služby Boží, jiní biskupové chtěli o své újmě měniti stanovy družinské a pod. Ale Anna Javouhey „nikdy neporušila poslušnost a úctu církevním úřadům povinnou,“ tak praví Akta apoštol. Stolice.

Matka Anna Javouhey těšila se velké úctě u dvora, u biskupů a státníků francouzských. I odpadlík Felicite Lammenais nemohl jí odepřítí obdivu. Příčina úcty byla v jejím organizačním talentu. Jako generální představená odebrala se do zámořských misí. V Guyaně (v Jižní Americe) zařídila po způsobu paraguayských redukcí osadu pro propuštěné černochy. Byla nazývána „bílou královnou guyanskou.“ Není divu, že vznikly o její osobě anekdoty: Jistý vysoký francouzský důstojník se honosil, že mu bylo popřáno největšího muže francouzského, Napoleona, obejmouti, a největší ženě francouzské, matce Javouheyové, ruku políbiti. - Císař Napoleon, jsa kdysi v dobré míře, pravil prý: „Znám pouze dvě chytré hlavy ve Francii; jednou jsem já, druhou je matka Javouheyová. Škoda, že je ženou! Kdyby byla mužem, generálem bych jí udělal a vrchní velení armádního sboru bych jí svěřil.“ Tak velikých a přítom pokorných žen není mnoho v dějinách.

Anna Javouheyová zemřela 15. července 1851. Památka 15. července.

Ct. TEREZIE EUSTOCHIUM VERZERI zařídila v Bergamu v Itálii ústav „dcer nejsvětějšího Srdce“ ku výchově ženské mládeže. Proti dílu tomu vystalo mnoho odpůrců z laických i církevních kruhů. Nazývali Terezii přepjatou, malovali karikatury a pitvorné obrázky na zdi domu. Do klášterního ústavu jejího v Lodi přišla kdysi komise laiků, poslaná školním inspektorem msgr. Carpanim, aby všecko prozkoumala. Terezie poslala msgr. Carpanimu protest: „Divím se, že Vy, církevní hodnostář, znatel kanonického práva, posíláte bez dovolení biskupova laiky do ženského kláštera!“ Msgr. Carpani uznal, že pochybil; řekl: „Tahle Verzeri je velká žena“ a vícekrát její ústav neznepokojoval. Význačná ctnost Tereziina byla křesťanská statečnost a sebezapíravost. Přála exercičnímu hnutí; dala konati exercicie nejen ve svých ústavech, ale i pro ženy mimo ústavy. Zemřela roku 1852.

Bl. PAVLA FRASINETTI narodila se 3. března 1809 v Janově. Založila kongregaci „sester sv. Doroty.“ Účel byl: zřizovati vyšší školy pro dívčí mládež. Kongregace se šířila i do Brasílie. Pavla žila svatě a věnovala se svému povolání s láskou a horlivostí. Říkávala: „Volontà di Dio, tu sei il Paradiso mio! Vůle Boží, ty jsi mým rájem!“ Zemřela 11. června 1882. Byla prohlášena blahoslavenou 8. června 1931. Svátek 11. června.

Bl. JAN BOSKO (Don Giovanni Bosco) narodil se dne 16. srpna 1815 ve

vesnici Becchi-Murialdo, přifařené do Castelnovo d'Asti, z rodičů rolnických, nezámožných. Když mu byla dvě léta, umřel mu otec. Matka, jejímž heslem bylo: Modlitba a práce, pečovala vzorně o blaho synáčkov. Ten záhy zvykl modlitbě a práci. Do školy bylo mu chodit daleko. Ale nevynechal nikdy vyučování, ať bylo počasí sebe horší. Deset kilometrů běžel denně, aby se naučil číst a psát. (Později běžel 20 kilometrů, střevíce v rukou, aby vybyl průpravnou školu latinskou.) Po škole honíval dobytek na pastvu; kromě biče brával si čítanku a početnici. V neděli a ve svátek byly mu služby Boží nade všecko. Kdysi konány byly v sousední vesnici Buttigliere misie. Bosko tam chodíval na večerní kázání. Jednoho dne se setkal, vrací se z pobožnosti s knězem, kaplanem z Murialda. „Odkud pak tak pozdě, synáčku?“ „Byl jsem v Buttigliere na kázání.“ „Zdali pak sis zapamatoval aspoň jednu větu z kázání?“ Bosko odříkal obsah celého kázání a chtěl i předešlá kázání opakovat. Kaplan žasl a řekl následujícího dne hochově matce: „Jan musí studovati.“

Ale proti tomu vyskytly se mnohé překážky. Okolní kněží odepřeli vyučování ho soukromě. Nevlastní bratr Janův, Antonio, protivil se studiím, řka: „Máme-liž my trpěti hlad, aby panáček mohl studovati?“ V domě nastaly spory, Antonio bil Jana a Janovi, tehdy čtrnáctiletému, nezbylo než odejít z domu. V únoru r. 1828 šel, uzlík maje pod pažďí, hledat si službu. Jistého sýraře Moglia v Moncuccu prosil na kolenou, slzy v o-

čích: „Vezmi mne, nepůjdu odtud, vezmi mne z lásky!“ Tehdy prožil všecku bídu opuštěného sirotka. Sloužil dvě léta. Teprve šestnáctiletý mohl začít studia. V tu dobu seznámil se v Castelnovu s jistým krejčím Robertem, jenž byl zároveň ředitelem kůru. U něho se naučil Jan zpívat, hrát na varhany, na housle, řemeslu krejčovskému; v sousedních pak dílnách naučil se řemeslům jiným. (Tato znalost se později osvědčila vhodně.) Roku 1836 vypomáhal jesuitům při vyučování v konviktě. Tak poznal vychovávací metodu jesuitů; tam se seznámil s mnohými urozenými jinochy, kteří později jeho charitativní činnost podporovali.

Už jako chlapec vyučoval Jan dítky z rodné vsi Becchi, z filiální osady Murialda a z farní osady Castelnovo. I dospělejší lidé naslouchali. Jan provozoval různé veselékousky, provazolectví, kouzelnické žerty. Ale kdo chtěl býti divákem, musil býti i účastníkem při jeho modlitbách, kázáních. Jan opakoval s nimi poslední nedělní kázání, cvičil zbožné zpěvy, modlil se růženec, vykládal katechismus. Svou obratností stal se středem her, vůdcem druhů. Rodiče nevěděli pro své děti přísnějšího trestu, než když jim zabránili styk s Boskem. Mezi studujícími Bosko zařídil spolek zvaný „Allegri“, t. j. Veselí. Každý člen byl zavázán přednášeti řeči, smích vzbuzující. Ale kdo klel nebo kdo vedl neslušné řeči, byl ze spolku vyloučen. Když se Jan vracel do rodiště na prázdniny, přicházela mu mládež v ústrety a doprovázela jej domů u vítězoslávě.

Na Jana dobře působili kaplan Calono z Murialda, jenž ho vedl ke zdravé askesi a jenž ho přidržoval k častějšímu přijímání svátostí, kněz Cafasso, jenž Jana odrazoval od nerozvážných kroků, od vstupu do kláštera. „Práce pro mládež budí tvým cílem a povoláním!“ říkával mu. I spolužák Comollo, s nímž uzavřel Jan svaté přátelství, byl Janovi vzorem ctností, zvláště mírnosti. Jan byl hněvivý, ale tichost a trpělivost Comollova byla mu zrcadlem, v němž se zhlížel. Comollo mu domlouval, aby nejednal slepě dle svých náklonností, a doložil: „Mnoho koná, kdo koná, co konati má. Nic nekoná, kdo mnoho koná, ale nekoná, co konati má.“

Jan Bosko dokončil studia v městě Chieri a v biskupském semináři turinském, byl r. 1841 vysvěcen na kněžství. Chtěje se však ještě dokonaleji vzdělati, vstoupil do ústavu sv. Františka Assiského, kdež se mladým kněžím dostávalo vyššího asketického i vědeckého vzdělání; zároveň pak se cvičil prakticky v duchovní správě, docházejce do trestnic a nemocnic, do dílen a továren. Viděl zanedbanou, opuštěnou mládež a pravil k sobě: „Kdyby tito mladí lidé našli přítele, který by je k dobrému vedl, zdaž by nebyli uchováni zkázy?“ Zpovědník jeho Cafasso sice vyučoval dříve každou neděli po službách Božích v komoře vedle chrámu sv. Františka zednické učedníky v náboženství. Ale pro nával práce přerušil dílo. Bosko pojal myšlenku znova. Arcibiskup Franson schválil plán.

Dne 8. prosince r. 1841 Don Bosko, chtěje sloužiti Mši svatou, oblékal se do

církevních rouch. Kostelník upozoroval v sakristii cizího chlapce; vyzval ho, aby ministroval. „Neumím,“ zněla odpověď. „Tedy nač přicházíš do sakristie, když neumíš ministrovati?“ řekl kostelník a chtěl ho bít. Bosko volal: „Proč ho bít? Co učinil hoch?“ Velel hochovi zůstatu při Mši svaté. Hoch se jmenoval Bartolomeo Garelli, byl šestnáctiletý, sirotek; u stolu Páně ještě nebyl. Bosko se nabídl, že ho bude vyučovati. Hoch svolil. A to je počátek oratoria Boskova. V neděli po té přišlo již šest chlapců vedených Bartolomějem. Schůze se konaly tímto pořadem: krátké duchovní cvičení, zpěv, výklad katechismu, krátká přednáška, malé občerstvení. Přátelé Boskovi se postarali o obrazy, knihy, medailky, oděv a pokrmy. Jan se staral mládeži o práci a o svědomité mistry a službodárce.

Janovi bylo překonávati mnoho překážek. Škola Boskova musila se stěhovati s místa na místo. Lidé neměli pro horlivost Janovu porozumění. Zlí jazykové nazývali ho revolucionářem, bludařem, bláznem. Obyčejná obžaloba zněla: Bosko je liberální pedagog. Velitel města Turinského, Cavour, otec známého ministra Cavoura, pravil: „Bosko by měl být uvězněn.“ I někteří kněží pravili, že Bosko trpí halucinacemi, že v jeho hlavě není všecko v pořádku. Dva kněží zvali Boska ku projížďce; vpravdě ho chtěli zavézt do sanatoria. Uhodl jejich úmysl. Žádal, aby první vstoupili do vozu. Učinili tak. Sotva vstoupili do vozu, Bosko zavřel dvířka a zavolal na vozku, aby ihned jel do sanatoria. Tam ovšem se věc vysvět-

lila. Jen arcibiskup Fransoní měl důvěru k Janoví a šlechtetný Cafasso říkával: „Lasciatelo fare,“ t. j. „nechte ho jednatí.“

Počer mládeže dostoupil r. 1846 již čísla 400. Bosko najal domek za 320 lir ročně i s prostranstvím na hřiště. Tehdy se přistěhovala k němu matka. Téhož roku zařídil kapli. Útulnu nazval „Oratorium sv. Františka Saleského.“ Správa města mu dávala ročně 300 lir a obnos za provozování církevní hudby. Dosud chovanci nemívali noclehu v domě. Kdysi zpozoroval Bosko 12 cizích jinochů, kteří neměli nikde přibytku. Vzal je k sobě, upravil jim pod krovem lůžka a dal každému přikrývku. Ale ráno utekli všichni. I s přikrývkami. Nezdarem tím nedal se Bosko zastrášíti. Brzo poté přišel do útulny zednický učedník, sirotek, všecek zkřehlý. Ten byv občerstven přespál v kuchyni. Kuchyň stala se první spárnou mládeže a zárodkem velkolepého ústavu. Hoši byli svěřováni spolehliým mistrům, nocleh však, oběd, vyučování i zábavu skýtal jim Don Bosko. Dne 19. února 1851 koupil Bosko dům, který měl dosud pouze najatý. K tomu účelu daroval mu Rosmini 25.000 lir, zpovědník Cafasso 10.000 lir. Téhož roku byl položen základ ke chrámu sv. Františka Saleského a brzy poté k hospici o třech poschodích. V hospici byly zřizeny dílny zprvu pro krejčí a obuvníky, pak pro stolaře a jiné obory; posléze byla zařizena i knihtiskárna. A aby dílo mělo trvalý základ, založil církevní družstvo: Salesiánské společenstvo. Nepřátelství proti dílu trvalo dále. Roku 1860

mělo jeho oratorium býti státní mocí uzavřeno. Také se strany církevní nedošlo dílo jeho oblíby. „Kdybych byl tušil, jaké balvany obtíží vyvstanou proti salesiánskému společenstvu, snad bych se byl toho díla nepodjal,“ řekl později. V Římě byl Bosko podezříván a jedna z knih, které sepsal, málem by byla přišla na index.

Kromě apoštolátu u mládeže pracoval Bosko i v jiných oborech. V Turině dlel v rozličných kostelech až tři hodiny ve zpovědnicích; roku 1838 obdržel od papeže dovolení, aby směl zpovídati ve všech chrámech celého světa. Po 20 let navštěvoval vězení, kázával při misiích, exerciciích, novénách. „Pracujme! Pracujme stále!“ říkával o exerciciích, „klidu dojdeme až na věčnosti.“ Byl nazýván „lovcem duší;“ obsah jeho kázání byla věta: „Zachraň duši svou!“ Proti záplavě špatných knih rozšiřoval dobré knihy. „Zbraň proti zbrani!“ říkával. Napsal mnoho poučných spisů. Jeho brožura „Jinoch dobře vychovaný“ je rozšířena v milionech výtisků. V prázdné chvíli zhotovoval stoly, lavice, střevice a jiné potřeby.

Láska byla hybným perem všeho jeho jednání, láska byla souhrnem jeho vychovávací metody. Vychovával mládež k radosti. Povoliti mládeži největší svobodu, aby mohla skotačit, hlučet v prázdné chvíli, ovšem v mezích slušnosti a zdraví, - to je praxe salesiánská. Proto mládež jej milovala. Bosko už jako mladý kněz byl obklopen zástupem jinochů. Někdy ho nesli na ramenou. Když roku 1848 těžce onemocněl, tu se ukázala velká láska mládeže k němu. Bděli u něho

ošetřující ho, střídali se v klanění Svátosti oltární, činili sliby na měsíce, ba na roky, že se budou postiti. Zedničtí učedníci za poledne ubírali se do chrámu. Když nebezpečí minulo, neměla radost jejich mezi. „Sláva Marii,“ „Sláva Bohu!“ volali. Plakali, když po prvé mezi ně přišel. Také Bosko plakal a řekl: „Vaším modlitbám děkuji za své uzdravení. Život svůj životu vašemu chci věnovat!“

Katechické přednášky, jež Bosko konával svým chovancům, byly znenáhla navštěvovány i od vznešených lidí. Kdysi seděl blíže kazatelně cizinec nádherně oděný. Don Bosko vykládal, jak císař Trajan poslal papeže Klementa do vyhnanství. Tu vzkřikl jeden z chovanců v mladické své rozhořčenosti: „Zdaliž i naše vláda není nespravedlivá jako Trajan? Vyhnať našeho arcibiskupa.“ (Turinský arcibiskup Fransoni byl za liberálního ministerstva Ratazziova z Turina vypuzen.) Bosko na to: „Zde se nesluší posuzovati vládu. Ale pravda je, že biskupové jsou sloupy Církve a že božením sloupů trpí celá budova.“ Po skončeném vyučování přistoupil k Boskovi onen cizinec a tázal se: „Znáte mne?“ - „Neznám“. - „Jsem ministerský předseda Ratazzi.“ - Bosko pravil: „Bezpochyby se octnu v žaláři, není-liž pravda, Excellence?“ - „Nikoliv“ vece Ratazzi; „není příčiny; naopak, podivuji se vaši duchapřítomnosti.“ A od té chvíle stal se Ratazzi příznivcem ústavů Boskových. - Roku 1855 konal Bosko misie ve státní polepšovně, kde bylo 300 mladíků. Všichni přijali zkroušeně svaté svátosti. Bosko chtěl jim

v odměnu vyprositi svolení k výletu na jeden den. Ratazzi se zdráhal dáti svolení namítaje, že chovanci se rozutekou. Bosko řekl: „Nikoliv! důvěřuji jim a ubezpečuji, že ani jediný neuteče.“ Výlet se konal, ani jediný neutekl, všichni se vrátili do ústavu. Ratazzi vyznal: „V pravdě! Vy sluhové Boží máte moc, která převyšuje moc naši; vy vládnete srdcím, a to je nám nemožno.“

Ústav Boskův vychovával dobré křesťany a důkladné, spokojené dělníky. Kázeň byla dobrá, všeliké nucení bylo vyloučeno. Na příklad: Bylo doporučeno přijímati měsíčně svaté svátosti, ale všem bylo volno, rady poslechnouti nebo neposlechnouti. Komu se v ústavě nelíbilo, mohl odejíti. Po práci, jež trvala nejvýše 9 hodin, věnovali se chovanci odpočinku a zábavě. - Bosko zřídil mnohá oratoria, hospice a školy nejen v Itálii, ale i ve Francii, v Argentině, v Uruguay. - Také o ženskou mládež se postaral. Prostá venkovská dívka Maria Mazzarelli založila dne 14. června 1874 ve vsi Mornese kongregaci „Panny Marie Pomocné.“ Bosko radil, aby Marie a její družky se vycvičily u turinských řeholnic v životě řeholním. Vypracoval řád a předložil jej papeži Piu IX. ku schválení. První generální představenou byla Maria Mazzarelli z Mornese. - Také třetí řád „Salesiánští spolupracovníci“ byl Boskem založen.

Roku 1822 konal Bosko cesty po Francii a po Španělsku. Lid se hrnul v zástupech, aby spatřil nebo uslyšel apoštolského muže, a šťastným se cítil, kdo obdržel od něho požehnání anebo kdo mohl při-

spěti na bohumilé podniky jeho. Bosko byl v dubnu a květnu r. 1833 v Paříži. Lid pravil: „Je zde svatý velké iniciativy, je zde italský Vincenc z Pauly.“ „Univers“ napsal: „Paříž žasne nad ruchem, který byl způsoben pokorným knězem turinským. Podivno! Není na něm - dle úsudku světa - nic zajímavého. Pochází z rodiny neznámé, je nepatrného zevnějšku, churavého těla. Hlas jeho nestačí, aby ho slyšeli všichni. A hle! Kostely jsou malé, aby pojaly zástupy lidu! Matky pozdvihují své děti a prosí o požehnání pro ně! Proč se lidé za Janem Boskem hrnou? - Chtějí spatřiti muže plného víry a důvěry v Boha.“ Lid měl k Boskovi důvěru; velký počet nemocných byl k němu donášen. Bosko dával nemocným nevinné pilulky, obsahující mouku a cukr a uložil, aby nemocní se modlili na příklad po tři dny denně jeden „Otče náš.“ Modlitbou Boskovou mnozí těžce nemocní se uzdravili. Tak na příklad byl Bosko požádán, aby jel do Frohsdorfu k nemocnému hraběti Chambordovi.

Kdysi sbíral Bosko almužnu na dobročinné své ústavy. Přistoupil v městě Brignoles k jistému dělníkovi; ale ten ho odbyl rukou. „Děkuji, příteli!“ řekl Bosko usmívaje se přívětivě. Muž se zapýřil, sáhl do kapsy a dal Boskovi jeden sou. „Děkuji, také vám něco dám,“ řekl Bosko. Jste-li ženat? - „Ano.“ - Nuže, dejte tuto medailku manželce. Máte-li i dceru? Tu i pro ni medailka. Ať je nosí na krku! Přinesou jim oběma i vám štěstí.“ Don Bosko odcházel. Dělník ho zastavil: „Pane abbé, mám ještě starou matku;

bylo by jí líto. . .“ „Dobrá, tuť i pro ni medailka. Dal jsem vám tři; slušno, abyste mi také vy přidal. Dělník hledal v kapse. „Nikoliv! Peněz nežádám, nýbrž něco jiného. Poslyšte, vykonal-li jste již svou velkonoční povinnost?“ „Ne, už dlouhá léta ne.“ Tedy neopomíňte ji vykonal každoročně!“ Dělník slíbil. - Jel-li povozem, na př. poštou, sedal si ke kočímu na kozlík, aby se mohl s ním spřáteliti pro užitek jeho duše. Stalo se, že po krátké rozmluvě chopil se sám opratí, aby kočí se mohl vyzpovídat.

Bosko žil sebezapíravě. Nikdy nereptal na pokrm a nápoj, nikdy nepoužil soli neb oleje. Byl střídmy; ponejvíce se zdržoval masitých pokrmů. Do lože si kladl kusy železa nebo dřeva. V týdnu vždy jednu noc probděl. Krotil smysly; na příklad nikdy nepřivoněl ke kytici, ale dal ji do kostela. Nekouřil, nečetl novin, leč dal-li si předčítati zprávy o působení Církve. Zachovával svěřené tajemství; nemohl-li chváliti, mlčel. Na cestách neprohližel památností. Žen nepozdravoval, i když byly dobroditelkami jeho ústavů. Svou hněvivost ovládal. V jeho vzezření bylo cosi nadpřirozeného, andělského. Nezdál se býti z tohoto světa. Vedl si důstojně a líbezně. S kloubkem v ruce vstupoval do bytů chudých lidí. Prosil, kde mohl poroučeti. Byl vděčný. I když almužna, kterou obdržel, obnášela jen několik halířů, poslal lístek děkovací. Obnášela-li 1-2 liry, poslal list. Listy posílal k jmeninám, k svatbám. Nikdy se nedopustil aktu nepřátelského proti státním zákonům. Poslušnost k státním zá-

konům v mezích spravedlivých doporu-  
čoval chovancům. Každému novému ú-  
ředníku učinil svou návštěvu a prosil  
o jeho blahovůli pro své svěřence.

Byl chatrného zdraví. Jako mladý kněz  
onemocněl zánětem plic. Od r. 1846 oté-  
kaly mu nohy. Roku 1878 oslepl na pravé  
oko úplně. V měsíci lednu 1888 onemoc-  
něl na smrt. Arcibiskup přišel ho navští-  
vit. Za hovoru mu řekl Bosko: „Ho pas-  
sato tempi difficili,“ t. j. prožil jsem zlé  
doby. Pak kladl Bosko své družině na  
srdce, aby zachovala poslušnost k Církvi  
a k papeži. Jedno z posledních slov Bos-  
kových bylo: „Rekněte jinochům, že je  
všecky očekávám v ráji. Sempre avanti!  
Vždy ku předu!“ † dne 31. ledna 1888.  
Liberální ministr Ratazzi řekl: „Don Bos-  
ko je snad největším zázrakem XIX. sto-  
letí.“ Roku 1929 byl Bosko za blahosla-  
veného prohlášen. Svátek 31. ledna.

MICHAĚL RUA narodil se 9. června  
1837 v Turině, přišel jako patnáctiletý  
gymnasiální žák do oratoria Boskova.  
První vstoupil do nově zřízené „Společ-  
nosti sv. Františka Saleského“ a stal se  
takořka pravou rukou Boskovou, gene-  
rálním vikářem družiny s právem ná-  
slednictví. Řídil celou řeholní družinu,  
visitoval jednotlivé domy v Evropě, dbal,  
aby všude vládl duch salesiánský. Nazý-  
ván byl „mučedníkem práce“ pro svou  
vytrvalost. Zemřel 7. dubna 1910 v po-  
věsti muže svatého. Kardinál Ferrari pra-  
vil: „Kdyby bylo ještě zvykem, aby lid  
vykonal kanonisaci, ihned bych navrhl,  
aby lid volal: „Svatý Michaël Rua.“ Pa-  
mátka 7. dubna.

Čt. LEONARD MURIALDO narodil  
se 26. října 1828 v Turině z rodiny pa-  
tricijské. Vstoupiv do družiny salesiánské,  
byl od Boska ustanoven ředitelem vcho-  
vávacího ústavu pro zanedbané děti v Tu-  
rině. Snažil se rozšířiti úctu mariánskou.  
Založil družinu sv. Josefa, oratoria, sirot-  
čince, rolnická družstva. Zemřel 31. břez-  
na 1900. Jedná se o jeho blahorečení.  
Památka 31. března.

Čt. ONDŘEJ BELTRAMI narodil se  
24. června 1870 v Omegně v diecési no-  
varské, byl jako chlapec těkavé povahy,  
ale vstoupiv do ústavu salesiánského  
v Kanzu, přeměnil se úplně. Již jako gym-  
nasista zařídil katolickou knihovnu ve  
svém rodišti a horlivě apoštoloval mezi  
svými druhy. Přijat byv do noviciátu sa-  
lesiánského ve Foglizzu, zachovával pra-  
vidla tak zevrubně, že mu říkali: „regula  
personificata, t. j. pravidlo ztělesněné.“  
Pojednou však byl stížen nezhojitelnou  
plicní chorobou. Byl vzorem pro trpící  
po 7 let své nemoci. Ve své nemoci se-  
psal 12 spisů asketických. Jeden pojed-  
nává o nemoci: plán božské prozřete-  
losti, apoštolát nemoci atd. Ondřej tam  
poznámenal: „Jsem jako pouty uvázan  
na lůžko; líbám drahá pouta... Onehdy  
slavil jsem již páté výročí svého onemoc-  
nění zpěvem: Te Deum, Benedicite.“  
Kromě asketických spisů napsal životop-  
isy sv. Františka Assiského, Tomáše  
Mora. Byl slabého těla, silného ducha.  
Když se poněkud zotavil, byl na kněžství  
vysvěcen. Ale brzo poté zemřel 30. pro-  
since 1897. Památka 30. prosince.

Bl. JOSEF CAFASSO narodil se dne

15. ledna 1811 v Castelnuovo d'Asti v Itálii z chudobných rodičů. Nemiloval dětských her. Rozdával chleba a peníze od rodičů jemu darované. Již v mládí zušlechtoval své srdce. Skvěl se čistotou mravů. Studoval v Chieri. Pro svou malou a slabou postavu byl škádlen od svých spolužáků. Ale jejich výsměch se brzy změnil v obdiv. Jeho andělské ctnosti zjednávaly mu jejich lásku. Roku 1833 byl vysvěcen na kněze. Přednášel jako lektor morální theologii v Turině. Kromě toho byl duchovním správcem seminářského kostela u sv. Františka Assiského. Pečoval o okrasu Božího domu. Konal duchovní správu turinské věznice. Vrátil mnohé, kteří úpěli pod tíhou viny, spořádanému životu. Hlavní úřad Cafassův byl úřad zpovědníka. Napsal modlitbu, které papež Pius IX. propůjčil výsadu plnomocných odpustků. Zní: „Pane Bože můj! Již nyní přijímám rád z Tvých rukou jakýkoliv způsob smrti se všemi bolestmi, utrpeními a strastmi, které ji budou doprovázeti, jak se Tobě zlíbí.“ Nelze spočítati ty, jež Cafasso nadchl slovem a příkladem k bohumilému životu.

Cafasso byl dona Boska zpovědníkem, duchovním vůdcem, důvěrným přítelem. Kdyby Cafasso byl nic nevykonal, než že vychoval dona Boska pro činnost v Cirkvi, věru by si již tím byl získal zásluhy. Don Bosko o něm napsal: „Někteří jej nazývají novým svatým Aloisem pro jeho nevinnost a čistotu, jiní Františkem Saleským pro jeho mírnost, jiní Vincencem z Pauly pro jeho činorodou lásku, jiní Karlem Borromejským pro jeho přísnou

životosprávu, jiní Alfonsem Liguorským pro jeho dobrotu. Víím, že svatí se vyznamenávají, jeden každý v jiné ctnosti heroickým způsobem konané, ale není snadno naléztí v jedné osobě tu moudrost a pochopení pro moderní požadavky, tu umírněnost, tu horlivost pro čest a slávu Boží, jaké se nám jeví v knězi Cafassovi.“ Cafasso zemřel, jsa teprve 49 let stár, dne 23. června 1860. V jeho zápiscích našlo se dojemné přání, aby památka na něho ve světě nadobro zmizela, vyjma modlitbu za jeho duši. Dne 3. května 1925 byl prohlášen za blahoslaveného. Svátek 23. června.

AUGUST CZARTORYSKI, syn polského knížete Ladislava Czartoryskiho a španělské infantky, narodil se 4. srpna 1858 v Paříži. Vychován byl dle svého stavu ve Francii a v Polsku a zdržoval se nejvíce u francouzského dvora, maje císařského prince Ludvíka Napoleona za přítele. Když bylo Augustinovi 18 let, dlel na zotavené v Davosu ve Švýcarsku. Tam se mu po prvé dostaly do rukou životopisy Aloise z Gonzagy a Stanislava Kostky. Byl těmi knihami unesen a žil od té doby soustředěně, dvorním a jiným slavnostem se pokud možno vyhýbaje. Roku 1883 se setkal v Paříži s Donem Boskem. Zamíloval si tohoto přítele mládeže a odhodlal se vstoupiti do družiny, založené Boskem. Rodina však chtěla Augusta oženiti; i pořádala společné večírky, koncerty, balety. Marně. August nechtěl o styku se ženami slyšet. I požádán papež o rozhodnutí. Papež schválil Augustovu volbu povolání, a takto August



mohl vstoupiti do družiny salesiánské. Bylo to roku 1887. „Máme nového Aloise z Gonzagy,“ řekli novici. Ale jeho po- bytu bylo na krátko. August měl pouze ukázati, jak se svatě trpí a svatě umírá. Neduh plicní jej sklátil na lože. V On- dřěji Beltramim měl soudruha v utrpení. Roku 1892 byl August sice posvěcen na kněze, ale zemřel již 8. dubna 1893.

DOMINIK SAVIO narodil se 2. dubna 1842 v Chieri v Piemontsku. Byl syn ko- vářův. Jeho zbožnost rostla každým ro- kem. Už jako dítě spěchal z rána do ko- stela; našel-li kostel uzamčený, poklekl na prahu a modlil se. Jsa pětiletý minis- troval, jsa sedmiletý po prvé přistouplil ke stolu Páně. Večer před tím řekl matce: „Mami, zítra půjdu po prvé ke svatému přijímání; odpusťte mi všecku mrzutost, kterou jsem vám způsobil; slibuji, že budu mnohem hodnější.“ Napsal si před- sevzeti s tímto nadpisem: „Předsevzeti, jež jsem já Dominik Savio r. 1849 ve stáří 7 let v den prvního sv. přijímání učinil...“ Pro lásku ke Svátosti oltářní na- zýván bývá „eucharistickým chlapcem.“

Jsa devítiletý spěchal každodenně 8 ki- lometrů cesty do školy. Jeho první učitel v Castelnuovu, Don Alexandro, podal o něm toto vysvědčení: „Dominik byl slabého těla a měl výraz vážný a lahodný. Zůstal vždy ve stejné míře. Nebyl „Sa- vio“ pouze dle jména („savio“ = „mou- drý“), ale i v pravdě; měl úsudek jako zralý muž; jsa vytrvalý v pilnosti činil podivuhodné pokroky v učení.“ - Kdysi provedl jeden ze žáků skutek, pro který by měl být vyloučen ze školy. Vinu

svedl na Dominika. Ten se nehájil, a když pravda vyšla na jevo, tázal se učitel: „Proč jsi se nehájil?“ „Protože ten spolužák pro- vedl již více přečinů a byl by asi pro ně ze školy vyhnán; já pak jsem doufal, že mi bude odpuštěno, protože jsem byl ob- viněn po prvé; ostatně myslil jsem při tom také na nespravedlivé obviňování Krista Pána.“

Jednalo se o přijetí Dominikovo do ústavu turínského, jenž byl řízen Donem Boskem. Dominik se tázal Boska: „Pane, vezmete-li mne do Turina?“ - „Zdá se mi,“ řekl Bosko, „že je tu látka dobrá.“ - „Tedy já jsem látka a Vy jste krejčí. Pro- sím, vezměte mne a učiňte ze mne krásný šat pro Boha.“ Jindy řekl: „Mám v sobě žhavou touhu, státi se svatým. Bůh tomu chce: Musím se státi svatým.“ V Turině byl Dominik vzorem žáků. Působil jako apoštol. Snažil se rozšířiti úctu k Panně Marii a častěji přijímati svátosti. Takoví horlivci bývají u mládeže málo oblíbeni. U Dominika bylo jinak. Nebyl dotěrný, nerušil mladického veselí, bylť pravým hochem, znajícím dětskou povahu. Pů- sobil více tichým nevtíravým způsobem než slovy, každý viděl, že jeho snaha po dokonalosti je upřímná. Uminil si, že raději zemře, než by Boha hříchem ura- zil. Vyučoval menší děti pravdám svaté víry, dbal, aby správně se znamenaly svatým křížem. Nedal si ujíti žádné pří- ležitosti, aby vykonal dobrý skutek nebo jiné vedl k nebi. Živá letora, veselá mysl učinila ho milým společníkem. Urovná- val spory. Kdysi chtěli dva druhové utkati se souborem na kameny. Dominik si vy-

prosil, že bude svědkem; ujistil oba soky, že jim nebude překážeti. Už sahali po kamenech. Dominik vytáhl ze záhradní krucifix a volal: „Prvním kamenem hoďte po mně, ale zprvu pohlédněte na tento kříž.“ Porozuměli a smířili se.

Dominikovi hnusil se každý hřích, hnusilo se mu na příklad neuctivé vyslovování jména Božího. Kdysi jda ze školy zaslechl, jak kterýsi muž hrozně zaklel. I přistoupil k němu a tázal se ho, nemohl-li by mu ukázati cestu do Oratoria. Muž spatřiv andělsky mírnou tvář Dominikovu změkl a pravil: „Ne, milý chlapče, neznám cestu do Oratoria.“ - „Když tedy nevíte, mohl byste mi jinou radost způsobiti.“ „Rci, co si přeješ?“ „... Kdybyste ve hněvu užil jiných slov než klení.“ - „Výborně, chlapče! Však je to ohavný zlozvyk a dám na sebe lepší pozor. Uslyšel-li Dominik od spolužáků řeči nespokojené či Boha urážející, vypravoval buď vtipný příklad nebo veselý příběh, aby odvrátil spolužáky od nevhodných řečí. - Kdysi napomínal spolužáka; ten však se ho jal bít a kopati. Dominik jsa silnější mohl ho sice ztrestati; zrudl hněvem ale opanovav se řekl: „Odpouštím tobě, zle jsi činil. Hleď, abys takto nejednal s jinými!“

Dominik, měl-li cukroví nebo jablko, tázal se děti: „Kdo to chce?“ - „Já, já,“ volaly. „Strpení. Ten to dostane, kdo bude umět zodpovědět otázku z katechismu.“ Vyvolán byl slabší žák a uměl-li poněkud zodpovědět danou otázku, obdržel dárek. - Hrál-li si Dominik s jinými hochy, přerušil náhle hru touto otázkou: „Kdo z vás

půjde se mnou v sobotu ke zpovědi?“ - Dominik nikdy nepohlédl do tváře osob druhého pohlaví; oči měl na uzdě, neviděl tudíž různých kratochvilných věcí, veřejných boud, jimiž se mládež obveseluje. „Nač máš tedy oči?“ tázal se ho spolužák. „Mám oči, abych jimi viděl Matku Boží, až mi Bůh dá milost vejíti do nebe.“ Dominik uctíval Svátost oltářní a setkal-li se s knězem nesoucím Tělo Páně, poklekl i do největšího bláta. Kdysi spatřil vojína, který při takové příležitosti zůstal vzpřímen. Dominik se neodvažoval pobídnouti vojína, aby poklekl; i vyňal svůj kapesník, rozprostřel jej na blátivou cestu, a pokynul vojínovi, aby použil kapesníku. Vojín byl zprvu zmaten, ale pak poklekl do bláta, aniž by byl kapesníku použil.

Dominik konal skutky sebeumrtvování; odpíral si pokrm, dával si kusy dřeva a cihly do lože. Když mu to bylo zakázáno, zanařikal si: „O mne ubohého! Kristus praví, nebudu-li konati pokání, že nevejdu do království nebeského - a tu se mi skutky pokání zakazují. Kterak se tedy dostanu do nebe?“ Bylo mu odpověděno: „Pokání, které se od tebe žádá, je poslušnost. Dalšími skutky pokání budiž snášení horka, zima a jiných trampot.“ - „To,“ vece Dominik, „to snáší každý nuceně.“ - „Tedy co nuceně máš snášeti, obětuj Bohu; to budiž tvou ctností a zásluhou.“ - Odtud pak snášel Dominik stejně radostně zimu i vedro. Stěžovali-li si jiní na pokrm příliš měkký nebo příliš tvrdý, málo nebo mnoho osolený, Savio vždy říkával: „Takto se mi pokrm právě

zamlouvá. " - Také měl zvyk posbíratí drobty chleba se stolů a se země a pojidati, nikoliv ze žádostivosti pokrmů - neboť své vlastní jídlo darovával jiným), nýbrž aby Boží dar nepřišel nazmar.

Dominikovi bylo pravým potěšením, čistiti svým spolužákům obuv nebo oděv. Říkával: „Každý dělej, co umíš. Já neumím konati velké skutky, ale co mohu konati, chci konati pro větší slávu Boží a doufám, že Bůh ve své nevystihlé dobrotě mé malicherné skutky přijme.“ - Roku 1854 založil Savio mezi svými spolužáky družinu „Neposkvrněného Početi;“ účel byl klaněti se Svátosti oltářní a uctívati Pannu Marii.

Dominik tušil svou blízkou smrt. V ústavě bylo zvykem, jednou měsíčně se připraviti na křesťanskou smrt dobrou zpořádí. Ku konci byla modlitba „Otče náš“ za toho, kdo první umře. Dominik řekl: „Místo, aby se řeklo: za toho, kdo první umře, mělo by se říci: za Dominika, jenž první umře.“ Dominik těžce churavěl plicní chorobou; i odebral se k otci do Mondonia. Když se přiblížila smrt, zavolal Dominik: „Otče! nyní je čas!“ - „Co si přeješ?“ „Vezmi modlitební knížku a předříkávej přípravné modlitby na dobrou smrt!“ Po té vyřknuv slova: „O jak krásné věci vidím...“ skončil dne 9. března 1857. Památka 9. března.

Ct. MARIA DOMINIKA MAZARELLO narodila se dne 9. května 1837 v Mornese. Byla letory živé, učelivé a ke ctnostem náchylné. Přistupovala denně ke stolu Páně. Pro churavost nemohla konati polní práce, proto se učila šíti. Za-

řídila ústav: chovanky měly zaopatření doma, pouze o osiřelé bylo v ústavě postaráno úplně. V neděli pěstovaly kromě zábavy čtení ze života svatých. Pozdějším rádcem ústavu byl Jan Bosko. Maria Dominika byla zvolena za představenou toho ústavu, jenž slul „dcery Marie Pomocnice“. Jan Bosko napsal pravidla. Byly skládány tři sliby. Maria byla pokorná a trpělivá. Zemřela 14. května 1881. Památka 14. května.

ALOIS COMOLLO narodil se r. 1818 v Cinzaně a zemřel r. 1839 jako bohoslovec v Chieri. Viz životopis Boskův.

Sv. MARIE MAGDALENA POSTELOVÁ narodila se 28. listopadu 1756 v Barfloreu v Normandii z rodičů prostředně zámožných. Na křtu svatém obdržela jméno Julie. V mládí neměla zalíbení v dětských hrách. Učila děti katechismu a psáním; odtrhovala si od úst, aby mohla sytiti hladové; s chudými dětmi si vyměňovala chléb, dávajíc lepší za horší. Pro útlý věk nemohla ještě přistoupiti ke Stolu Páně; i pokládala svou hlavičku na prsa své matky, kdykoliv ona přijala Tělo Páně. Rok od roku Julie rostla v sebezapíravosti; ubírala sobě pokrmu a spánku. Trpělivě snášela reptání otcovo, že hospodářství hyne.

Julie byla dána do ústavu benediktinek vallonských. Vrátivši se založila vychovávací ústav pro dívky. Když vznikla revoluce francouzská, její ústav se stal útulkem pro Svátost oltářní, pro ostatky svatých i pro církevní roucha. Julie povzbuzovala ke statečnosti, učila, konala cesty, nosila Svátost oltářní nemocným,

jako kdysi Tarsicius. Pro svou horlivost byla všeobecně nazývána „panna-kněžka.“

Byvši pro svou lásku k chudobě od příbuzných pronásledována, opustila své rodiště navždy a za pomoci kněze Aloise Cabarta založila kongregaci „Sester křesťanských škol“. Přijala jméno Maria Magdalena. R. 1811 přestěhovala svůj ústav i se skrovným nábytkem do vesnice Octeville l'Avenel. Tam snášela se svými dvěma chovankami velkou bídu. Neměla než školní síň a chlív. Cabart přišel a plakal nad chudobou. Ale Marie Magdalena se radovala připomínajíc si chlív Kristův. Malá družina se přestěhovala pak zprvu do Tamervillu blízko Vallonu, posléze do Le-Vicomte. Tam je čekala nová zkouška: věž, kterou u svého ústavu vystavěly, se zřítily; všechny sestry řeholní klesaly na mysl, jen ne Magdalena. Tehdy dostala družina jiná pravidla, a sice ta, která byl napsal Jan de la Salle.

Maria Magdalena dosáhla vysokého stáří. Až do 90. roku svého života konala kající skutky přísně. Když na smrt onemocněla, obdržela poslední pomazání. Ale druhého dne ještě se odebrala do oratoře, aby byla přítomna Mši svaté. Pak vrátivši se konala církevní hodinky a prstem ukázavši na slova sv. Bernarda: „Řeholník nepracující není hoden jména řeholník,“ zemřela dne 16. července 1846. Svátek sv. Marie Magdaleny Postelové, zakladatelky kongregace Sester křesťanských škol, 16. července. Dějiny znají jen málo žen té duševní síly a statečnosti jako byla Magdalena. Duchovní rekyní

ji lze nazvat. Byla dne 24. května 1925 prohlášena za svatou.

Bl. LUCIA FILIPINA narodila se 13. ledna 1672 ve městě Cornet v severní Itálii. Byla zakladatelkou a první představenou ústavu „pobožných učitelek“ („Maestre Pie“) Zemřela 25. března 1732. Svátek 25. března.

Ct. MARIA MAGDALENA DE BENGY de Bonnault D'Houet narodila se dne 21. září 1781 v Chateauroux a provdala se za šlechtice Bonnaulta D'Houet. Ovdověvši založila za přispění Josefa Varina z T. J. družinu „věřících družek Ježíšových“ pro výchovu chudých dívek. Zemřela dne 5. dubna 1858 v Paříži. Památka 5. dubna.

Ct. LUDVÍK PAVONI narodil se 11. září 1784 v Brescii. Stav se knězem založil kongregaci „Synů Marie Neposkvrněné,“ aby se ujala lidí hluchoněmých a sirotků. Zemřel 1. dubna 1849. Památka jeho je 1. dubna.

Ct. MARIA ANNA RIVIER narodila se roku 1768 v Montpezatu, dep. Ardèche. Měla zálibu pro učitelský stav; chtěla se státí klariskou. Rodiče jí nedali souhlasu. „Nuže,“ řekla, tedy si udělám klášter sama“. Ujala se chudých dětí a vyučovala je. Založila kongregaci: „Obětování Panny Marie“ pro výchovu dětí. Tu vypukla francouzská revoluce. Maria Rivier vykonávala své povolání oděna jsouc šatem dělnice. Dílo se dařilo. R. 1819 usídlila se v klášteře „Bourg St. Andeol,“ jenž se stal mateřincem jiných klášterů. Zemřela 3. února 1838. Svátek 3. února.

Ct. MARIA POUSSEPIN narodila se r. 1653 v Toursu? Vstoupila do III. řádu

sv. Dominika a brala si za vzor sv. Kateřinu Sienskou a sv. Růženu Limskou. Založila v Angerville ústav „sester lásky od Obětování Panny Marie.“ Přála si, aby směla míti v kapli Svátost oltářní. Svolení obdržela. Zemřela 24. ledna 1744. Památka její 24. ledna.

## 108. SVATÍ, SVĚTICE A VYNI- KAJÍCÍ OSOBY JINÝCH ŘÁDŮ VE STOLETÍ XIX.

ADEODATA PISANI, abatyše benediktinek v městě Notabili na ostrově Maltě, zemřela ve stáří 48 let dne 25. února 1855 v pověsti svaté osoby. Památka 25. února.

Bl. ŠTĚPÁN BELLESINI pocházel z Tridentu; syn zbožných rodičů, narodil se 25. listopadu 1774. Byl vzorem mládeže. Už v sedmém roce byl připuštěn k svatému přijímání. Vstoupil pak do řádu augustiniánů eremitů. Když studoval v Bologni, revoluční vojsko obsadilo město a Štěpánu bylo se vrátiti do otcovského domu. Tam zařídil školu a spravoval ji až do r. 1817. Byl po nějaký čas inspektorem školství. Poté se vrátil do svého řádu. Ale rakouské úřady mu to zaslivaly, žádajíce, aby se vrátil. A když se nevracel, zbavili jej všech hodností i práva příslušnosti. Štěpán mohl přemýšleti o přísloví: „Tak svět odplácí.“ Byl šťasten ve svém klášteře; pro ctnost, laskavost a lahodné způsoby byl všeobecně oblíben. Pro své milosrdenství byl nazý-

ván „otcem chudých.“ Byl pak ustanoven novicmistrem v Genazzanu. Když tam r. 1840 vznikla nakažlivá nemoc, Štěpán horlivě ošetřoval nemocné; byl zachvácen touž nemocí a zemřel 2. února 1840. Pius X. jej prohlásil roku 1904 blahoslaveným. Svátek 2. února.

DIEGO JOSÉ DE REJAS, syn chudobných rodičů, narodil se 11. listopadu 1807 v Huelmě ve Španělsku. Vstoupil do augustiniánského kláštera v Kordově. Vysvěcen byv na kněze konal svůj úřad v Jaenu. Když roku 1837 stát zrušil řád augustiniánský, odebral se Diego do svého rodiště a žil tam chudobně a přísně dle své řehole. Šetřil pro své hosty, totiž pro chudé. Jeho šat byl chudičkový, ale čistý; jeho obuv přespříliš velká, aby bylo místo na kamínky, jimiž se cvičil v kajícnosti. Spal málo, často vedle lože. Na stole umrlčí hlava, aby se upamatoval na smrt. Zemřel roku 1875.

KANDIDA OD SV. AUGUSTINA pocházela z vážené rodiny Córdoba y Pozuelo; narodila se 15. února 1804 ve Valdepeñasu ve Španělsku. Už v mládí byla naplněna duchem zbožnosti a horlivosti. Jsouc sedmnáctiletá, neohroženě vystoupila proti revolucionáři Riegovi, když s balkonu radničního měl řeč protistátní a proticírkevní. Překonavši odpor svých příbuzných, vstoupila do řádu augustiniánek v Alkale; odtud přešla do Toleda. Spojovala rozjímavý život se skutky účinné charity. Její život byl naplněn nadpřirozenými charismy, tělesným i duševním utrpením a též pokušenými. Toužila sebe obětovati, aby Kristus vládl ve světě a

v lidských srdcích. Její život připomíná velké mystiky španělské ze XVI. století. Zemřela 30. března 1861 v pověsti svaté. Lid novokastilský ji jinak nenazývá než „svatou sestrou toledskou.“ Její památka 30. března.

Ct. ANNA KATEŘINA EMMERICKOVÁ narodila se 8. září 1774 ve Flamске u Koesfeldu ve Vestfálsku. Její otec Bernard Emmerick byl chudý chalupník. Spisovatel Klemens Brentano byl později v jejím otcovském domě. Líčil jej takto: „Bídna byla chalupa, beze světnice, s tkalcovským stavem uprostřed; s druhé strany byl dobytek; s půdy čouhala sláma. Všecho plno sazí a kouře. A v této bídě se narodila bytost tak něžná, světlá, duchauplná.“ - Rodiče byli zbožni. Otec, když pracoval na poli, říkával: „Hle! Odtud je viděti kostel; i odtud se můžeme klaněti Bohu. On nám žehná.“ Zvonilo-li do kostela, říkával: „Začíná se konat Mše svatá, můžeme v duchu býti přítomni... teď je evangelium... teď Šanktus.“ A tu zpíval nebo pískal mešní píseň. V neděli vykládal dopodrobna, co slyšel v kázání. Rád čítával výklad evangelia. Matka se modlívávala: „O Pane, ne jak já chci, ale jak Ty chceš!“

Anna Kateřina chodila jen málo do školy, asi pro chudobu. Byla zbožná, soucitná, ale byla i prudká a svéhlavá; proto byla od rodičů trestána. Avšak nikdy neměla pocitu smyslné žádostivosti, nikdy jí nebylo třeba obviňovati se z nepočestných myšlenek a představ. Říkávala: „Ó Bože! dej, ať zemru v mládí! Neboť, je-li někdo dospělý, uráží tě velikými

hříchy.“ Zpozorovala-li, že děti učinily něco nestydatého, skryla se do kopřiv, aby takto na usmíření Boha obětovala bolesti z popálení kopřivami vzniklé. Starší její bratrník později vykládal: „Kateřina byla prudká jako já, ale uměla přemoci svou prudkost. Nebyla marnivá, ale oblékala se slušně. Nemluvila ráda o světských věcech, nýbrž se zálibou hovořila o Bohu a o životě svatých.“ - Mívala už v mládí zjevení, těšila se ze styku s andělem strážným, a obojí zdálo se jí tak obyčejné, že se divila, slyšíc, že se neděje tak i u jiných lidí. Zároveň ukázaly se její ctnosti: oškřivost před hříchem, tklivá láska k bližnímu, takže plakávala nad cizí nehodou právě tak jako nad svou, láska k modlitbě taková, jaká u osob jejího věku je nezvyklá, a záliba pro všeliký druh sebe-mrtvení.

Když jí bylo 12 let, byla dána do služby k jistému rolníkovi. Manželka onoho rolníka svědčila později před církevním úřadem takto: „Anna Kateřina Emericková chovala se ke všem laskavě a nemám, co bych jí vytykala. Byla velmi pracovitá a říkávala, že se nechce míti na světě dobře. Postila se, a byla-li volána k jídlu, říkávala, že jí není do jídla. Já jsem ji odrazovala od vstupu do kláštera, ale ona odpověděla: „Nemluvte tak, sic bych nemohla býti vaší přítelkyní! Do kláštera chci vstoupiti! Do kláštera musím vstoupiti!“ Po třech letech byla dána do učení k švadleně; chtěla si šitím tolik vydělati, aby měla potřebné věno do kláštera. V této době byla biřmována světicím biskupem Droste-Vischeringem. V dědině nikdo se

nedivil, že Kateřina touží po klášteře; ale zdálo se, že poměry to znemožní. Rodiče se od ní nechtěli odloučiti a nemohli jí dáti potřebného věna, a naopak: žádný klášter nechtěl jí vzíti bez výbavy. Jistý klášter klarisek potřeboval varhanici. Inechala šití a šla do služby k varhaníku Söntgenovi v Koesfeldu, jehož dceru Kláru znala. Kochala se nadějí, že když bude umět na varhany hrát, bude snadněji přijata do kláštera. Ale rodina varhaníková byla v tak bídných poměrech, že Kateřina jim vypomáhala prací svých rukou. Z učení nebylo nic. Také klášter augustiniánek v Agnetenbergu hledal varhanici. Klára uměla hrát na varhany, a protože rovněž chtěla vstoupiti do kláštera, ustanovil Söntgen, jenž touhu Kateřininu znal, že propustí svou dceru Kláru do kláštera s tou toliko výjimkou, bude-li i Kateřina přijata. A tak onen klášter, chtěj nechtěj, s Klárou musil přijmouti i Kateřinu.

Tak se splnila dlouholetá touha Kateřinina. Bylo to 18. září 1802. Nežli vstoupila do řehole, šla se rozloučiti s rodiči; děkovala jim za všecko dobrodiní a prosila je o nějaký obnos peněz na cestu. Otec řekl: „Jestliže chceš se dáti zítra pohřbíti, milerád zaplatím pohřební výlohy, ale na cestu do kláštera nedám nic.“ Matka jí podstrčila kus plátna; Kateřina darovala plátno Kláře z vděčnosti, že k vůli ní byla do kláštera přijata. V klášteře nebyla uvítána přívětivě; byla pokládána za břemeno, pro svou chudobu a pro své chatrné zdraví. Klášter agnetenberský byl chudý, sestry žily ze svého věna. Ale

také kázeň byla uvolněná: brána byla všem návštěvníkům bez rozdílu otevřena, mlčelivost se nezachovávala, nebylo tam duchovního vedení. Vstupujíc prosila Kateřina, aby jí přijaly jako poslední služebnici. Toto přání jí velmi rády vyplnily. Kateřina bydlila zprvu jako postulantka s Klárou v jedné cele; snažila sestáti se klášteru užitečnou; ale přes to přese všechno nikdy nebyla jista, nepošlou-li ji domů. Když šlo později o to, má-li býti připuštěna ke skládání slibů čili nic, byly hlasy „pro“ a „proti“. Kateřina se přiznala, že když vstupovala do kláštera, ručila varhaníkovi obnosem 10 tolarů. Řeholnice uslyševše o tom, tím spíše se usnesly, že ji nepřipustí ke slibům, dokud onoho obnosu nezaplatí. Kateřina prosila rodiče a bratry o zápujčku. Marně. Bratří ji plísnilo, jako by zločinu se byla dopustila. Tu jistý dobrý člověk dovědév se o věci, daroval Kateřině potřebných 10 tolarů. Rodiče uslyševše, že Kateřina udělala sliby, udobřili se; ba otec jí přinesl dva kusy plátna.

Kdysi pracovala Anna Kateřina s jinou řeholnicí o čištění prádla. Vytahovaly koš s prádlem na půdu. Protože řeholnice příliš brzo uvolnila lano, Kateřina upadla a byla košem zraněna. Od té chvíle stala se neschopnou k práci. Spolusestry jí zanedbávaly. - V tu dobu, r. 1811, byl klášter sekularisován. Zpráva o tom ji uvrhla na lože; jeptišky se rozešly; abbé Lambert, z Francie vypuzený, jenž sloužil v jejich klášteře Mši svatou a jenž skromnost Kateřininu seznal, dal nemocnou Kateřinu dopravit ke vdově Rotersové

v Dülmenu, kde i sám měl najatý byt. Když se Kateřina poněkud zotavila, pečovala o domácnost Lambertovu a vzala si na pomoc mladší sestru svou Gertrudu, aby ta místo ní ošetřovala churavého starce abbéa Lamberta.

Anně Kateřině dostávalo se vidění. Dne 29. prosince 1812 upadla ve vytržení a byla stigmatisována. Její zpovědník Limberg a Lambert o věci věděli, ale pomlčeli o ní. Kateřina prožívala utrpení Kristovo; ukázaly se rány jako od trnové koruny. Přítelkyně Klára Söntgenová kdysi navštívila Kateřinu a spatřila rány. V městě nastal rozruch; někteří byli pro Kateřinu, někteří proti ní. Mladý lékař Dr. Frančišek Wesener, jenž pozbyl víry, pravil: „Půjdu odhalit ten podvod.“ Navštívil ji, ale přesvědčil se o opak, ba sám se obrátil. Zavolal komisi lékařů a kněží, byl sepsán protokol a poslán biskupskému ordinariátu v Münsteru. Již za několik dní dostavil se generální vikář August z Droste-Vischeringu s regentem semináře Bernardem Overbergem, aby věc vyšetřili. Vyšetřování trvalo čtyři týdny; výsledek byl pro Kateřinu přízniv. Kateřina se rmoutila, že pozornost lidu je na ni obrácena, vyslovila přání: „Kéž by stigmatisace zmizela.“ Generální vikář jí nařídil, aby spisovateli Klementu Brentanovi svěčila obsah toho, co jí bylo zjeveno. - Ke všemu tomu i stát se vmísil do věci. Přišla komise v domněni, že jde o podvod nebo o pověru. Podle toho s ní členové komise nakládali; násilně ji dopravili do jiného domu, pozorovali ji, vyslýchali, ve dne v noci oka od ní ne-

spouštěli, slibovali, hrozili, žádali, aby se přiznala k podvodu. Posléze byla zahnaná komise nucena odejít s nepořízenou; otázka stigmatisace zůstala nevyřešenou, vyzývavou otázkou pro ducha racionalismem naplněného. Po vyšetřování věci, vyslýchání svědků a zkoumání její bezúhonnosti nezbylo než věřiti, že stigmatisace tu je; nastala otázka, kdo ji způsobil? zdali vznikla duševním vlivem nebo nadpřirozeným způsobem?

Kateřina viděla v duchu utrpení Kristovo v jasných obrazech; měla podivuhodnou znalost věcí, které se odehrávaly u velké vzdálenosti. Modlila se a trpěla za potřeby Církve, za církevní hodnostáře, za jednotlivé osoby. Byla nástrojem Božím k záchraně mnohých duší. O svých viděních prohlásila Emmericková sama, že nejsou věroučnými články, že mnohé zdálo se jí býti zmateným snem, mnohé pak jasnou pravdou. Vzácní kritikové, biskup Sailer, Diepenbrock, církevní hodnostáři i sám papež Pius IX. mluvili o jejich viděních s pochvalou. Zeměpisné a kulturně-historické údaje její byly od dějepisců potvrzeny. A odkud se vzaly její vědomosti archeologické? - Co se týká obsahu jejich vidění, kritikové se neshodují ve všem; na příklad ohledně smrti blahoslavené Panny Marie; rovněž líčení podrobností o cestách sv. tří králů vyvolává podiv. Ovšem soukromá zjevení prostrádají dogmatického charakteru. Nejbliž pravdě bude asi Wimfrid Hümpfner, který ve svém spise: „Klemens Brentanos Glaubwürdigkeit“ praví, že Brentano nepodal její výroky vždy věrohodně.



Kateřina je vzácný květ nadpřirozené svatosti, zázrak milosti Boží, při tom pokorná, milující kříž a utrpení. Jiného zájmu neznala než Krista. Její život byl pro nevěrce pohoršením, pro věřícího povzbuzením. Klement Brentano napsal: „Nezpozoroval jsem v celé její bytosti žádné exaltace. Její slova nebyla přísným kázáním odumřené, ale také ne odpornou nasládlostí. Co mluvila, bylo prosté, ale hluboké, plné života.“ Görres řekl: „Kateřina Emmericková byla živým krucifixem postaveným na široké cestě života.“ Zemřela 9. února 1824. Roku 1892 byl zahájen proces k jejímu blahorečení. Památka 9. února.

Bl. JILJÍ - AEGIDIUS A S. JOSEPHO - bratr laik v klášteře alkantarinském v Neapoli, činil seč byl, aby mírnil sociální bídu chudých lidí. Sbíral pro ně almužnu. Lidé mu dávali rádi, protože věděli, že je nezištný. Málo svatých bylo tak populárních jako on. Zemřel 7. února 1812. Byl r. 1888 prohlášen blahoslavným. Svátek 7. února.

EMANUELA JOYE, řeholnice cistercienská ve Flinesu (dep. Nord ve Francii), později v Doudi, zemřela r. 1829. Památka její je 21. března.

Ct. MARIA „CRUCIFIXA OD RAN“, členka třetího řádu sv. Petra Alkantarského, † 16. prosince 1826 v Neapoli. Památka 16. prosince.

MARIA CRUCIFIXA DI ROSA narodila se v Brixenu, založila kongregaci „dívek od Lásky“ a zemřela dne 15. prosince 1855.

MARIA PIA OD KŘÍŽE, dříve Mag-

dalena Notari nazývaná, narodila se 2. prosince 1847 v Kapriglii v Apenninách ze zámožných, ale ve víře lhostejných rodičů. Tím více vyprošovala si síly a útěchy před svatostánkem. Založila v Cremoně u Neapole „družinu smíru“ s účelem rozjímatí o utrpení Kristově a o Svatosti oltární a pak konati skutky lásky k bližnímu. Zemřela 1. července 1919. Památka 1. července.

MARIA OD UTRPENÍ, dříve Gracia Tarallo nazývaná, byla dcerou zámožného rolníka v Barru na úpatí sopky Vesuvu a narodila se 23. září 1866. Chtěla vstoupiti do kláštera, ale otec ji chtěl provdati, proti její vůli. Hrozbami a lichými sliby ji donutili ke sňatku občanskému, avšak než došlo k církevnímu sňatku, ženich onemocněl chrlením krve a zemřel. Přestrašený otec více neodporoval, když vstoupovala do kláštera. Maria považovala svůj život za smírnou obět; Svatost oltární magnetem ji táhla ke svatostánku. Zemřela 27. července 1912 v Cremaně. Památka 27. července.

Ct. ALOISIA MAURIZI narodila se 27. září 1770 v Římě; byla svým otcem voděna do zábav, ale neměla z nich radosti. Do kláštera nemohla vstoupiti, protože otec zchudnuv nemohl jí poskytnouti potřebné výbavy. A když byla přijata bez výbavy, onemocněla oční nemocí a bylo jí vrátiti se domů. Posléze přece byla přijata do kláštera mantellatek čili servitinek na přimluvu blah. Vincence Strambiho. Klášter jejich byl po odchodu francouzského vojska znovu zřízen a Pius VII. nejen že dal svolení, ale přišel osobně

k první obláče. Aloisia byla jednoduše zvolena představenou. Nechybělo obtíží a křížů, ale tím více vynikly heroická její ctnost a ušlechtilý charakter, které uvedly v podiv jejího zpovědníka Vincence Palot-tiho. Zemřela 9. května 1831. Památka 9. května.

**Ct. MARIA OD JEŽÍŠE UKŘIŽOVA-NÉHO**, - dříve Mirjam Baouardy nazývaná - narodila se 5. prosince 1846 v Abe-linu u Nazareta v Galilei z domorodých rodičů křesťanských. Dle orientálního zvyku zasnoubili ji její rodičové v tři-náctém jejím roce proti její vůli. Ale Ma-rie uprchla k jistému nevěřícímu, u ně-hož doufala nalézt ochrany. Ten však ji chtěl přinutit k odpadu od víry, a když odepřela, zbil ji do krve a mysle, že je mrtva, vyhodil ji oknem na ulici. Pro-brala se ze mdloby a šla sloužit do Bei-rutu, pak do Marseille. Z ústavu sv. Josefa byla bezdůvodně propuštěna. Pak byla při-jata do kláštera karmelitánek Pauských. Ještě před uplynutím noviciátu poslali ji do Mangalore v Indii. Byla zpět povolána a tu víc a více se přesvědčovali o jejich ctnostech. Když r. 1875 byl zřízen nový klášter karmelitánek v Betlémě, Maria se směla zase vrátit do své vlasti. Kdysi nesouc vodu upadla, zlomila si ruku a způsobila si asi i vnitřní zranění, které dne 26. srpna 1878 učinilo jejímu životu konec. Proces beatifikační byl zahájen. Památka 26. srpna.

**Sv. Marie Františka TEREZIE JEŽÍŠ-KOVA**, rozená Martinová, narodila se dne 2. ledna 1873 v Alençonu v Normandii. Rodičové se jmenovali Ludvík Martin

a Zelia, rozená Guerinová. Měli 9 dětí, z nichž čtyři zemřely. Mezi zemřelými dětkami byli dva synové, jež rodiče dou-fali vychovati za misionáře. Protože však synové umřeli v dětském věku, umínili si rodiče, že budou podporovati misionáře v zámořských krajinách modlitbou a při-spěvkou. Oba rodičové vynikali ctnostmi. Otec, obchodník klenoty, příkladně svě-til den Páně; v neděli nikdy neotevřel obchodu, ani na hodinu. Obchodování se Ludvíku Martinovi dobře dařilo, a proto se uchýlil r. 1871 do soukromí a bydlil v Alençonu. Matka však i v Alençonu pokračovala ve svém zaměstnání, zhotovujíc jemné krajky a vedouc jimi ob-chod.

Terezie byla srdce neobyčejně vníma-vého, něžně cítícího. Něžnost svou proje-vovala svým rodičům tisícerým způsobem. Kdysi pravila k matce: „Ó matinko! byla bych tak ráda, kdybys zemřela!“ Matka se nad těmi slovy pozastavila; Terezie za-přívivši se, všeka užaslá a zmatená ospra-vedlňovala se řkouc: „Chci, abys přišla do nebe. Řekla's přece kdysi, že člověku nejprv nutno umřítí a potom teprve může vstoupiti do nebe.“ - Byla velmi upřímná. Ráda se přiznávala k malým svým proviněním. „Mami! já jsem strčila (sestru) Célinu, jednou jsem ji také uhodila; ale už to opravdu vícekrát neudělám.“ S po-čátku byla svéhlavá a samolibá, ale vi-douc kolem sebe jen dobrý příklad, po-jala velkou lásku ke ctnostem. Stačilo jí říci: „To a to nesmíš činiti!“ a Terezie navždy se varovala té chyby. Ráda ode-vzdávala dárky žebrákům. Byla-li cesta

k nim pro ni příliš dlouhá, otec, chtěje „malé své princezničce“ (tak ji nazýval) ušetřiti cestu, bral ji na ramena a donesl ji k žebrákům.

Když byly Terezii čtyři roky, umřela jí matka. Otec se přestěhoval s dětmi do Lisieux. Terezie byla svěřena péči starších svých sester, Marie a Pauliny. Povaha malé Terezie se změnila. Dívka dříve živá stávala se nesmělou, citlivou, pro sebe menší příčinou k pláči náchylnou. S léty vzrůstala a prohlubovala se její láska k Bohu. Jsouc devítiletá světila se při návštěvě kláštera převorce Gonzaze, že má touhu státi se karmelitkou. Ta odpověděla: „Ráda věřím ve tvé povolání, ale musím ti říci, že devítileté žadatelky se nepřijímají. Nutno počkati 10 let.“ - V tu dobu počala Terezii boleti hlava, snesitelně sice, ale stále. Bolesti se stupňovaly, Terezie byla zachváčena chorobou, při které ležela po celé hodiny ve mdlobách. Uzdravila se způsobem podivuhodně náhlým. Otec vzal ji pak na zábavní cestu, aby poznala svět. Život jevil se jí v růžovém světle. Všude viděla štěstí a radost; ale nedala se světem omámiti. Když po prvé přistoupila ke Stolu Páně, naplnila čistá svatá radost její srdce; bylo jí, jak později pravila, jako by celé nebe se bylo sneslo do její duše. Prosila Ježíše, aby, cokoliv svět sladkým nazývá, v hořkost se jí obrátilo. Knížku o následování Krista nosila skoro stále při sobě. Zнала výroky z ní i z Písma svatého. Spirituál nazýval tehdy Terezii učitelkou náboženství, malým doktorem.

Ve věku 14 a půl roku se rozhodla, že

poprosí otce o svolení ke vstupu do karmelitského kláštera. Dalo se sice očekávat, že otec nedá svolení, aby „jeho princeznička“ vstoupila na Karmel, když teprve nedávno dvě starší její sestry vstoupily do kláštera. Přednesla svou prosbu. Otec plakal; svolení dal, ale jen upozorňoval, že je příliš mladá, aby činila tak vážné a důležité rozhodnutí. Karmelský superior však řekl: „Ne! Ostatně jsem pouze zástupcem biskupovým; dlužno se podrobiti jeho rozhodnutí.“ Při rozhovoru s biskupem otec prohlásil, že má v úmyslu připojiti se k diecesní poutnické výpravě do Říma a požádati Svatého Otce o svolení pro dceru ke vstupu na Karmel. Přitom prozradil v soukromí biskupovi malé tajemství o Terezii: „Upravila si dnes účes v ten způsob, aby se zdála býti starší.“ Biskup se zájmem naslouchal a často pak vypravoval usmívaje se příhodu o tom účesu.

Otec cestoval s Terezii do Říma. Audienci u sv. Otce líčila pak Terezie takto: „Papež Lev XIII. seděl na vysokém trůně, oděn bílým talárem a pláštikem. Byl obklopen preláty svého dvora a jinými vysokými duchovními hodnostáři. Dle římského ceremonielu poklekl každý z poutníků, políbil nejprve nohu, pak ruku papežovu a přijal papežské pozehnání. Dva z tělesných strážců se ho pak dotkli na znamení, aby vstal a ustoupil druhému. Bylo přísně zakázáno, aby nikdo svatého Otce neoslovoval. Já však, když přišla na mne řada, jsem prosila: „Svatý Otče, prosím, udělte mi milost, abych už v patnácti letech směla vstoupiti na

Karmel!“ Generální vikář bayeuxský zvolal s nevolí: „Vaše Svatosti! Vždyť je to teprv dítě! a chce se státí karmelitkou! Záležitost se již zkoumá.“ „Nuže dobře, milé dítě,“ pravil Lev XIII., „učiň, co představení ustanoví.“

Já však jsem položila sepiaté ruce na papežova kolena a zaprosila jsem ještě jednou: „Ó Svatý Otče! když Vy řeknete ‚ano‘, nikdo mi nebude moci činiti obtíží.“ Papež řekl: „Buď klidna! Vstoupíš tehdy, až Pán Bůh bude chtít.“ Gardisté mi pokynuli, abych vstala a odešla. Nevstala jsem. Tu mne uchopili za ruce a odvedli mne.“

Na začátku roku 1888 dal biskup své svolení ke vstupu Tereziinu na Karmel. Konečně bylo splněno její horoucí přání. Vstoupila branou karmelskou: „Nuže, jsem zde! Navždy zde, v domě Páně!“ Zacházelo se s ní přísně. Kdysi nechala při úklidu v křížové chodbě pavučinu nesmetenou; tu řekla představená před celou družinou: „Je pozorovat, že chodbu zametá patnáctileté dítě. Je to kříž. Hned odkliďte tu pavučinu a buďte podruhé bedlivější!“ Terezie se začala cvičit v sebezapírání, v sebezapírání.

Kdysi rozbil někdo nádoby stojící na okně a novicmistrová dávala vinu, ač neprávem, Terezii, kárala ji, že nemá smyslu pro pořádek a zkrátka, že je s ní nespokojena. Protože pravidla karmelitského řádu zakazují ospravedlňovati se, Terezie se nehájila, nýbrž, jak velela kázeň, beze slova poklekla, políbila zemi a slíbila dbáti pořádku. Tento skutek sebezáporu zdál se jí býti velmi nesnadný. -

Kdysi přišla fortnýřka v době zotavení a a žádala představenou, aby jí některá ze sester směla pomoci při práci. „Pocítila jsem dětinnou touhu, abych byla zvolena já,“ vykládala později Terezie. „A vskutku jsem byla zvolena. Ihned jsem začala skládati svou ruční práci, ale hodně zvolna, tak, aby moje sousedka nabyla času a byla dříve hotova než já; vědělať jsem, že jí způsobím radost, připustím-li, aby vykonala onen rozkaz místo mne. Když vrátná viděla, že nespěchám, pravila usmívajíc se: „Myslíla jsem hned, že nebudete chtítí zasadit si tuto službu lásky jako perlu do své koruny, neboť nikterak nespěcháte.“ Já jsem však neprozradila, proč jsem tak činila.“

Hovořila-li Terezie s jinou řeholnicí, varovala se, aby se netázala po věcech z pouhé zvědavosti. Začala-li spoluřeholnice vypravovati něco zajímavého a odbočila-li pak k věcem nudným, Terezie ji neupozorňovala na první théma. - Přišlo-li jí v mysl odpověděti některé sestře nevládně a příkře, snažila se dáti rozmluvě jiný směr, spravujíc se slovy knížky o Následování Krista: „Lépe je ponechatí každému jeho mínění, než se s ním přítí.“ - Přirozeně byla i Terezie lačna útěchy, zvláště v době noviciátu. Jako novicka pocítila často žádost zajíti si k své představené pro útěchu; tu však chodila rychle kolem cely své představené, ano přimkla se k zábradlí, aby přemohla přirozenou žádost pro útěše.

Přišla doba profese. Každá postulanka měla udati pohnutku, pro kterou vstoupila do kláštera. Terezie, když na ni při-



Blah. Pavla Frassinetti — Ctih. Anna Kateřina Emmerichová - Ctih. Marie Elekta — Blah. Terezie Markéta



šla řada, prohlásila: „Přišla jsem zachraňovat duše a obzvláště modlit se za kněze.“ Den před profesí připadly na ni nejistota a bázeň, zdali je způsobilá pro život karmelitky, povoláná ke stavu řeholnímu, zdali by se neměla vrátit do světa. Ihned se svěřila novicmistrově a ta ji uklidnila. Dne 8. září 1890 složila řeholní sliby a obdržela jméno: „Terezie Dítka Ježíše a nejsvětějšího Obličje“. Od té doby neměla Terezie více žádného světského přání; oživovala ji jediná touha: milovati Ježíše nade všecko, nesmírně, až k šílenství; nalézti, objeviti duchovní zdviž vedoucí vzhůru k Ježíšovi. Měla touhu jíti do země nevěřících, samotinká, neznámá. Ale chatrné zdraví překáželo provedení toho plánu, aby byla poslána do Saigonu (v Kočičině) nebo do Hanoye, kde karmelitky působily ke blahu spolubližních.

Pravila: „Citím se povolána k větším věcem; chtěla bych býti kněžem, apoštolem, církevním učitelem, mučednicí, chtěla bych brániti svaté Církve a konati hrdinské činy. Chtěla bych býti misiónářem, ale nejen na několik let, nýbrž po všecka století až do skonání světa. Nade všecko si cením mučednictví; prahnu po něm! Ano, martyrium, toť vpravdě sen mého mládí! Pošetilost mého srdce jde tak daleko, že jeden druh útrap mi připadá nedostatečným - přála bych si vytrpěti všecka muka. S Janou z Arku bych chtěla ještě na hranici šeptati sladké jméno Ježíšovo . . . Ale lásku k Ježíši nemohu nijak jinak osvědčiti, než že budu sypati květy před Jeho trůn, to jest, chci použiti každé příležitosti, abych Mu přinesla o-

běť; i nejnepatrnější skutky chci konati z lásky, bolest a radost sypati před ním jak vonné květy a jasným dětským hlasem chci zpívatí velepíseň Lásky . . .“

Terezie vynikala přednostmi ducha i srdce; stala se kazatelkou chudoby, čistoty, poslušnosti, hlavně pak pokory. Šířila vůni všelikých ctností. Její bytost stravoval mocný oheň lásky k Bohu. Kdysi modlíc se pobožnost křížové cesty upadla ve vytržení. „Bylo mi,“ vypravovala později, „jako by se mne byl ohnivý paprsek prudce dotkl a mne zranil; domnívala jsem se, že musím zemřítí. Neznám nic, co by se mohlo srovnati se silou a prudkostí onoho mystického plamene. Bylo mi, jako by neviditelná moc mne ponořila do ohnivého moře. Ale jakou sladkost obsahovalo! . . . (Ostatně) není mi jasno, čím tak velice vyniká život v nebesích nad můj život zde na zemi. Ovšem, budu na Boha patřiti; ale co nejužejí jsem s Ním spojena už zde na zemi.“ - Ale také těžké chmury zastíraly její duši; stále přemáhaná, a přece opět a opět se vynořující pokušení proti víře kalily její vnitřní radost.

Ráda vykonávala potají nepatrné služby spoluřeholnicím, na příklad skládala pláště, na něž ony zapoměly. Byla ustanovena novicmistrovou; úřad vedla, ale titulu neužívala. Novicky jí říkali přímo, co se jim na ní nelíbilo, tak přímo, jako by šlo o nějakou třetí osobu; vědělyť, že jí tím způsobí radost. - Přávala si, aby měla duchovního bratra, kněze, který by na ni u oltáře pamatoval. Její přání se vyplnilo: Mladý theolog psal převorce, zda-li by se

některá ze sester nepřinesla úplně v obět za spásu jeho duše a duše těch, kteří mu budou kdysi svěřeny. Sliboval, že až dosáhne kněžského svěcení, bude denně při Mši svaté v modlitbě pamětliv té, která se tímto svatým mystickým způsobem stane jeho sestrou. K tomu byla vyvolena Terezie; i zdvojnásobila svou horlivost a umínila si podporovati kněze-misionáře modlitbou a obětmi.

Terezie nekonala tělesných kajících skutků řeholí nepředepsaných; ale nosila po nějaký čas železný křížek s hroty, jež jí vnikaly hluboko do těla. Slabý její žaludek stěžil zvykl na chudičkou stravu v klášteře; některé pokrmy jí působily obtíže, ale skrývala vše tak, že toho nikdo nepozoroval. Jedna ze spolustolujících později vykládala, že se namáhala uhodnouti, co Terezie ráda a co nerada požívá, ale že se jí to nepodařilo uhodnouti. Terezie činila tak malé nároky na pokrmy, že jí byly dávány i zbytky, které po jiných sestrách pozůstaly. Teprve v poslední nemoci, když bylo Terezii se zřetelem k poslušnosti uloženo, aby řekla, které pokrmy jí škodily, ukázalose její veliké sebezmrtnění. Navečer když přišla do své cely, byla její síla tak vyčerpána, že potřebovala delší doby, než se mohla svléci. Na tvrdém slamníku se zotavovala a nevyžadovala cizí pomoci. „Pokládám se za šťastnou,“ řekla později, „že mám odlehlou celu a že mne nemohou sestry slyšeti. Trpím skrytě. Jsem tomu ráda, neboť když mne někdo lituje a zahrnuje pozorností, pozbývám vnitřní radosti.“

Nejdrsnějším tělesným mrtvením bylo

však úplné postrádání ohně v zimě. Řeholní pravidla nedovolují vytápěti cely. Snadno si lze představit, jak strádalo to útlé dítě při studeném podnebí normandském. Chvějíc se zimou mnohdy nezamhouřila oka. Ale nestěžovala si ani slůvkem. Teprve na smrtelném loži se přiznala: „Mnoho jsem zkusila zimou. Zima mi působila muka tak velká, že jsem myslívala, že umru.“ - Kdysi, na Veliký pátek, Terezie chrlila krev; zpozorovavši krví zbrocený kapesník pravila k sobě: „Pán, nebeský ženich, posílá první pozvání k nebeské svatební hostině.“ Kdysi když už byla velmi nemocná, dostavila se do kaple s velikou obtíží. Přišla všecka vyčerpána, že musila ihned usednouti. Ale jistá řeholnice jí pokynula, aby vstala a zpívala hymnus. Poslechla nedbajíc hořečky.

Stůjtez zde ještě některé drobné příhody, svědčící o jejím sebezáporu: Kdysi poslali příbuzní Tereziini a dělníci klášterní k svátku jmenin převorčiných květiny do kláštera. Terezie je rovnala souměrně, dle svého vkusu. Jistá laička ji vyčtla: „Pozoruji, že velké květiny poslané od vašich příbuzných, jsou v předu, květiny od chudých lidí jsou vzadu.“ Terezie se pouze usmála, postavila květiny od dělníků poslané do první řady, i když soulad tím utrpěl. Zahanbená laička uznala, že Terezii ublížila. - Kdysi byla představená nemocna, Terezie jako sarkistánka měla v její cele odevzdati klíče. Těšila se, že při této příležitosti uvidí nemocnou představenou. Ale jiná sestra se obávala, aby Terezie snad nevzbudila



představenou, a proto chtěla klíče do cely položit sama. Terezie odpověděla, že rovněž nechce rušit klid nemocné představené, ale že má právo a povinnost klíče odevzdati sama. Chtěla přes odpor sestry vniknouti do cely. Takto způsobily hřmot, a hřmotem byla představená vzbuzena; tázala se, co se stalo? Sestra odpověděla: „Šramot způsobila Terezie.“ Terezie, jak později vyznala, hořela touhou ospravedlniti se, ale přemohla se a ani slovem se nehájila.

Po nějaký čas byla Terezie v choru blízko sestry velmi nepokojné. Ta chřestila buď růžencem, buď něčím jiným. To vyrušovalo, obtěžovalo. Terezie ráda by se byla k ní obrátila a pohledem ji upozornila, aby si počínala klidněji, ale cítila, že bude dokonalejší, nesnáží tu snášení trpělivě z lásky k Bohu a také proto, aby onu sestru ušetřila zahanbení a nepříjemností. Nedbati neklidu nebylo možno. Neklid dráždil nervy Tereziiny; doslovně pot jí vystával na čele. Terezie snažila se šramot snést, ba pozorně mu naslouchala, jako by byl nejlíbeznější hudbou. Modlitba její záležela v tom, že stálé toto sebezapření obětovala Bohu. - Jindy byla Terezie zaměstnána v prádelně naproti sestře, která z nepozornosti při praní kapesníků stříkala Terezii špinavou vodou do tváře. V první chvíli chtěla ustoupiti, tvář si utřítí a tak sestře dáti na srozuměnou, že by si její dík zasloužila, kdyby jí dále nepostříkovala. Ale ihned Terezie pojala myšlenku, že kdyby žádnou nevoli neprojevovala, mohla by si snadno získati zásluhu svým sebezapíráním. A proto se-

brala všecku svou odvalu a toužila, aby se jí té špinavé vody dostalo co nejvíce. Po půl hodině nezdál se jí nový tento způsob pokropování nikterak protivný, a tak se jí podařilo zvítěziti nad sebou. Kdysi zahrnula ji jistá sestra výčitkami. Terezie odcházejíc zářila radostí. Na otázku jiné sestry, proč se tak blaženě tváří, odpověděla: „Sestra N. mi řekla věci, které člověk nerad slyší. Jakou radost mi tím způsobila! Chtěla bych se na ni za to přátelsky usmáti.“

Terezie byla po delší dobu upoutána na lůžko, ochuravěvši těžce. Na smrtelném loži pravila: „Ó jak milá je Matka Boží! Kdybych byla knězem, nadšeně bych hlásala její chválu. Kněží namnoze představují nám Pannu Marii jako nedostižný vzor; naopak by měli ukázati, že následovati ji jest možno. Jest mnohem více matkou, než královnou.“ - Ještě jedna zkouška očekávala velkomyslné to dítě. Od 16. srpna až do 30. září, totiž do dne své smrti, nemohla za příčinou častého zvracení přijímati Tělo Páně. Když 30. července obdržela poslední pomazání, pravila: „Dveře temného mého žaláře už se otvírají, srdce mé oplývá štěstím, zvláště od té chvíle, kdy důstojný pan superior mne ujistil, že duše má je čistá a bílá jako duše právě pokřtěného dítěte.“

Kdysi ji navštívila jistá řeholnice a prokázala jí nějakou službu lásky. Sama u sebe si pomyslila: „Ó, jak bych byla šťastná, kdyby tento anděl mi řekl: ‚S nebe vám to odměním.‘“ V tom se Terezie obrátila a pravila do slova: „Milá matko, s nebe vám to odměním.“ - K jiné řeholnici řekla,

zřetel majíc k budoucímu svému životu: „Dávala jsem Bohu vždy jen lásku, On splatí mi opět láskou. Po své smrti dám dešti růží padati na zemi. Moje misie započne po smrti: budu učiti jiné milovati Boha, jak já ho miluji. Až do skonání světa nechci míti klidu v nebi; chci i v nebi pracovati pro Církev a pro nesmrtelné duše. Chci lidem ukazovati cestu prostičkou, kterou jsem sama kráčela.“ - „A která je cesta prostičká, již chcete ukazovati lidem?“ tázala se ona řeholnice. - „To je cesta duchovního dětství. Chci lidem poraditi nepatrné úkony, které se u mne osvědčily, chci jim říci, že mají zde na zemi jen jednu malou úlohu: totiž sypati Ježíši květiny každodenních obětí a takovou věrnou láskou získati si Jeho srdce.“

Lékař navštíviv Terezii řekl sestřám: „Ó kdybyste věděly, jak velice trpí. Ještě nikdy neviděl jsem nemocnou, aby tak veliké obtíže snášela s nebeskou veselostí. Je vpravdě andělem. Není v mé moci uzdravit ji; právě takové duše nejsou stvořeny pro tento svět.“ - Pro horečku nemohla mluvit, aniž by její síla nebyla úplně vyčerpána. Ale nikdy nezmizel tichý, vlídný úsměv s jejích rtů. Kdysi v noci nalezla sestra nemocnou Terezii, ana bdí a majíc ruce sepjaté zraky upírá k nebesům. „Proč nespíte?“ tázala se; „máte se snažit usnouti.“ - „Nemohu, sestřičko, nemohu, bolesti mé jsou příliš veliké.“ - „A co říkáte v modlitbě Ježíši?“ - „Nic; já Ho jen miluji.“

Dne 30. září pravila Terezie: „Ó jak pravdivé jest, co jsem kdy napsala o své

touze po utrpení. Ne, nelituji, že jsem se úplně zaslvětila Lásce...“ pak ucho-pila krucifix a chystala se bojovati poslední boj. Všecka se chvěla. Tázala se převorky: „Matko moje! není-liž to ještě smrtelný zápas? Ještě-li nezemru?“ - „Ano, milé dítě, je to poslední zápas, ale snad jej chce Ježíš ještě prodloužiti.“ - Terezie řekla: „Je to tak dobře,“ pak upřela zrak na krucifix a pravila: „Ó miluji Tě! Můj Bože! Já tě miluji!“ Tak skonala 30. září 1897 po sedmé hodině večerní. V kratičké době stala se miláčkem celého světa. Dne 29. dubna 1923 byla prohlášena za blahoslavenou a po přísném zkoumání zá-zraků, které se staly na její přimluvu, byla dne 17. května 1925 prohlášena za svatou.

MODESTIN OD JEŽÍŠE A MARIE nazýval se dříve Dominik Mazzarella; narodil se 5. září 1802 ve Frattamaggiore v diecési Aversa v Itálii. Vstoupil do řádu sv. Petra Alkantarského v Neapoli. Nekonal podivuhodných věcí, nýbrž jen nepatrné zaměstnání a nebyl ničím nápadný než pokorou. Byl skromný a proto mu jméno Modestin, t. j. skromný věru dobře slušelo. Zemřel dne 24. července 1854 v Grumě. Památka 24. července.

Ct. LUDVÍK Z CASORIE nazýval se dříve Palmentieri a narodil se 11. března 1814 jako syn vinaře v Casorii u Neapole. Vstoupiv do františkánského řádu získával členy III. řádu pro konání skutků milosrdenství. S jejich pomocí koupil dům u Neapole pro chudé nemocné. - V tu dobu mu svěřil horlivý Mikuláš Olivieri dva černošské hochy k výchově. I řekl si Lud-

vik: „Proč by neměla být civilizována Afrika Afričany?“ A v brzku měl 60 hochů černošských v Neapoli pohromadě. V zájmu misii mezi černochoy konal cesty do Vídně, do Paříže, do Afriky. - Pro zanedbanou mládež místní zřídil dvě útulny. - U Sorrentu vybudoval špitál pro zestárlé lodníky a rybáře. - Jinde hospic, kde cizincům se dávaly noclehy bezplatně. Ve Florencii asyl pro chudé děti a kostel zasvěcený Božskému Srdci. - Roku 1872 kupoval v Neapoli sirotčinec za 110.000 lir a měl jen 50 centesimů do kupu. Tak to chodilo dále. - Peníze na stavbu a vydržování ústavů byly mu uštěřeny často podivuhodným způsobem. Kromě toho podporoval vědu, založil časopis „La carità,“ zavedl dvě nové kongregace „Šedých bratří“ a „Alžbětinek.“ - Zemřel 30. března 1884, proces o blahověnění zahájen r. 1906. Památka 30. března.

Gt. MICHAEL (*Angelus*) A MARILIANO - dříve Michaël Longo nazývaný - narodil se 22. září 1811 v Mariglianu v diecési nolské, v Itálii. Jeho otec, markýz Vinchiaturu dlouho se zpěchoval, než dal synovi povolení ke vstupu do řádu františkánského. Když Michael požádal provinciála nolského o přijetí, bylo mu nařizeno, aby vyčkal v knihovně, na rozhodnutí. Ve shonu jiných prací zapomněli však na žadatele, nechavše ho v knihovně. Michael, ač o hladu, zůstal trpěliva vesel. - Jako kněz věnoval se velmi horlivě pracím svého povolání. Chválí se jeho upřímná zbožnost. Konal neuvěřitelné skutky kajicnosti: spal pouze 3 hodiny, ostatní část noci věnoval modlitbě,

denně se mrskával, nosil na holém těle kříž se špičatými hřeby. V obcování byl laskav, rozdal vše, co měl, na chudé žebra. Říkával: „Kdybyste rozdrtili a rozemleli kosti mé na prach, nic byste v nich nenalezli, nežli Krista Ježíše.“ Posléze byl zachvácen progressivní paralýs a ztratil řeč. Zemřel 10. července 1886, o jeho beatifikaci se jedná. Památka 10. července.

PETR LÓPEZ, narozený 27. listopadu 1816 v Noji ve Španělsku, vstoupil do řádu františkánského; avšak když rád byl r. 1835 ze Španělska vypuzen, byl Petr donucen vstoupiti do vojska. Byv propuštěn, putoval pěšky až do Říma; dokončiv studia byl poslán na ostrov Korsiku. Tam zůstal až do své smrti 25. března 1898. Lid řekl po jeho smrti: „Zemřel svatý.“ Památka jeho 25. března.

DOMINIKA KLÁRA MOES OD SV. KŘÍŽE, narodila se 27. října 1832 v Bousu na řece Mosele v Lucemburku. Už od dětství přilnula k pobožnosti; rozmáhajíc se svatou láskou k Bohu docházela od Něho převzácných milodarů, zvláště daru jasného nazírání zjevů nadpřirozených. Milostný byl její styk s andělem strážným, který ji vedl, vyučoval, a bylo-li třeba, i káral. - Roku 1861 Dominika zařídila s několika stejně smýšlejícími pannami pospolitý život dle řádu sv. Dominika. Církevní úřady však daly své povolení teprve r. 1884 po přísném vyšetřování. Co se týče zkoušek a nadpřirozených milodarů, překročuje Dominika Klára míru obyčejnou. Boje s duchem zlým byly protějškem toho, co sv. Atha-

nasius napsal o sv. Antoninu poustevníkovi. Dominika snášela od lidí posměch a pohrdání, často se cítila opuštěna Bohem, ale její žízeň po utrpení byla neuhasitelná a prozrazovala hrdinnou lásku kříži. Měla stigmata Kristova, vidění a extase, a jako sv. Stanislav Kostka byla podivuhodným zjevem andělským posilněna v přijímání Svátosti oltářní. Ale nelibě nesla, když kdysi řeholní sestra podivovala se jí v extasi ponořené. Řekla tehdy: „Bůh žádá solidní ctnost. Extase, byť i pocházela od Boha, nečiní svatou ani tu osobu, která jí má, ani tu osobu, která se o ní dovidá. Vytrvalé konání hlavních ctností má větší cenu než extase a vidění. Ba jediné pokoření má větší cenu než extase sebe čtenější.“ A takto vedla Dominika své podřízené ne ke zvláštnostem, nýbrž vychovávala je dle zásad zdravé askese křesťanské. Život Dominiky Kláry podobá se životu bl. Kateřiny Emmerichové, je zázrakem milosrdné lásky Boží a živým protestem proti duchu nevěry. Zemřela 24. února 1895. Památka 24. února.

MARIA ALOISIA OD JEŽÍŠE - dříve Karmel Ascione nazývaná. Založilav Neapoli družinu III. řádu sv. Dominika. Zemřela r. 1875.

FRANTIŠEK MANGANO vstoupil roku 1779 šestnáctiletý do řádu minoritského v Neapoli. Měl skrovné duševní vlohy, ale pilností si osvojil velké vědomosti. Byl pak kazatelem a zpovědníkem. Jako novicmistr dbal o zachovávání řeholní kázně. Posledních deset let svého života trpěl, byv raněn mrtvicí, ochrnu-

tím, k tomu pak zkoušel mnoho od svých spolubratří; přece však stálá veselost mu zářila z očí. Zemřel 31. prosince 1841. Památka 31. prosince.

Ct. FRANTIŠEK GHISONE nebo také Muchielli nazývaný, pocházel z ostrova Korsiky. Když mu zemřela matka, byl poslán do Říma, aby se učil stolařem. Ale byl šťasten, když na svou prosbu byl od františkánů civitelských přijat za bratra laika. Chtěli, aby studoval na kněze. Vzpíral se a prosil, aby ho nechali bratrem laikem. A dobře tak. Neboť brzy poté byl zachvácen padoucníci, která ho neostala ani do smrti. Svou trpělivostí a pokorou se stal příkladem pro mnohé. Zemřel roku 1852. Kongregace ritů vydala roku 1898 dekret o stupni hrdinnosti jeho ctností. Památka 24. ledna.

FRANTIŠEK Z COLLODI, dříve Pavlín Davino, pocházel z Colodi v Itálii, františkánský kněz, působil v Římě, později v Palumbaře v Sabinsku. Byl dokonalým učedníkem sv. Františka Serafinského. Zemřel 13. prosince 1863. Památka 13. prosince.

Ct. MARIAN Z ROCCA CASALE, bratr laik řádu sv. Františka, byl vrátným v klášteře civitelském v Itálii skoro 50 let. Zemřel 31. května 1866. Památka 31. května.

JOSEF GIRALDI narodil se 26. ledna 1833 v San Barontu v diecési pistojské, z rodičů maloroľnických; když vstupoval do františkánského kláštera v Monte Calvario, psal faráři svého rodiště dopis, ve kterém prosil, aby mu byly prominuty všechny činy mladické nerozvážnosti. V klášteře

byl vrátným, sakristánem a sběratelem. Pytel na zádech chodil za sálajícího horka i za deštivého počasí sbíraje almužnu a na odplatu přinášeje srdce plné soucitu pro velké i drobné starosti lidu, slovo těšící nebo povzbuzující a modlitbu za požehnanání Boží. Uměl si vésti srdečně a prostomyslně a byl vždy jaré a veselý myslí. Zemřel 9. května 1889. Památka 9. května.

Ct. **BENVENUT BAMBOZZI** narodil se 23. března 1809 v Osimu u Ankóny. Byl františkánským knězem. Zemřel 24. března 1875. (Akta Apoštol. Stolice 1912, str. 27.) Památka 24. března.

**PAVEL Z REKANAT** jmenoval serodným jménem Marini; narodil se 26. srpna 1761 v Rekanatech v Itálii. Vstoupil do františkánského řádu v Ankóně. Vykonav studia byl ustanoven v klášteře novicmistrem. Roku 1825 byl poslán do Cassionoduna, aby tamější sešlý klášter povznesl. To se mu podařilo už do roka. Ale brzo poté onemocněl neduhem kostí, kterýž se víc a více zhoršoval, až přivodil smrt. Zemřel 21. června 1842.

**FRANTIŠEK Z PICCIANA** čili Francesco d'Abruzzo narodil se dne 28. února 1773 v Piccianu v pohoří Abruzzském jako syn rolníka. Jmenoval se zprvu Donato Dangelosanto. Nastoupiv vojenskou službu seznal na vojenských výpravách tichý život františkánů v Baidě u Palerma. Bylo mu tehdy 36 let. Tu zaměnil vojenský šat za františkánské roucho. Blízko františkánského kláštera stála malá nemocnice. V této nemocnici bratr Donát či František konal ošetrovatelské služby až do 78. roku svého věku. Tu bylo je-

viště, kde si získával Boží zalíbení a přízeň lidu. Nekonal podivuhodných věcí, nýbrž skrovné dílo, ale dokonale a s láskou. Bratr František chtěl býti služebníkem všech, posledním a nejposlušnějším v rodině františkánské, samaritánem všem trpícím. Zdravý smysl lidu vycítil v něm svěťce. Proto když dne 15. května 1851 zemřel, hrnuly se zástupy lidu z okolí palermského do Baidy, ne aby se za něho modlily, ale aby se k němu modlily. Tam ležel na márách ve františkánském hábitě, obklopen svými bratry jako stráží a lid se tlačil k němu, aby jej naposled viděl a aby ústřížky jeho šatu si vzal na památku.

**JOSEF Z PALERMA** nazýval se dříve Vincenc Deliberto. Narodil se 1. února 1864 v Palermu. Jeho otec byl inženýrem. Vincenc byl nezdárný hoch. Škola a učení se mu protivily. Když jej z ústavu randazzského propustili, dal jej otec do koleje Rochusovy, protože byla pověstna svou přísností. Vincenc řekl. „Budu tropit ještě horší kousky.“ Ale netropil jich. Právě poslouchání katechesí a rozjímání, z nichž si zprvu činil posměch, změnilo jeho mysl. Vincenc začal o svém životě přemýšlet i učinil dobrou zpověď konec dosavadnímu směru životnímu. Káti se bylo pak jeho cílem. Kajícnost a chudobu si zamiloval. Umrťvoval se v jídle a ve spánku tak, že představení museli zakročovati. Obdržev povolení svého otce, vstoupil do řádu kapucínského v Sortinu. Přijal jméno „frater Josef“. Fratrem chtěl zůstat; z pokory nechtěl býti knězem. Ostatně jeho života bylo na mále. Zastu-

dil se, recidivou ochuravěl ještě více a klíden a šťasten vydechl svou očištěnou a posvěcenou duši dne 1. ledna 1886. Památka 1. ledna.

FRANTIŠEK GROESE Z CAMPO-ROSSA, frater-laik řádu kapucínského v Janově, měl jako sběratel almužen příležitost jevití svou horlivost o spásu duší. Nabádal lid k přijímání svátostí a k bohumilému životu; pomáhal chudým hochům na studie. - Žil umrtveně; 24 let spal na holé zemi. Byl pokorný; nazýval se „oslem na provaze uvázaným“. Když r. 1866 vznikla v Janově cholera, František ošetřoval onemocnělé; byv pak zachvácen touže nemocí zemřel 17. října 1866. Památka 17. října.

VINCENCIE OD SV. KATEŘINY, rodným jménem Casamayová, narodila se 30. dubna 1758 v Orbitelli v Toskánsku. Vstoupila do ženské družiny passionistek, kam už tři dcery té rodiny byly vstoupily. Různých zkoušek nebyla ušetřena; jednou z nich bylo dočasné zrušení kláštera ve zmatcích válečných. Zemřela dne 23. února 1829. Památka 23. února.

CHERUBINA SARACENI, Římanka, dcera chudých rodičů, vstoupila počistém mládí do kláštera klarisek v Assisi. Vznícená láska k Eucharistii a horlivost ve službě Boží ji vyznačovaly. Měla-li vůbec závisť, pak to byla svatá závisť, že misionáři mohou jíti do cizích zemí zvěstovat evangelium, ona však nikoliv. Ale modlila se alespoň, aby Bůh jim žehnal. Zemřela 1. února 1871. Památka 1. února.

Ct. INNOCENC SCALVIONI Z BER-

ZU narodil se v Berzu v Bergamských Alpách. Byl už 7 let knězem, když roku 1874, jsa třicetiletý, vstoupil do kapucínského kláštera v Bornu. Noviciát byl mu ztížen pokušením: napadaly ho myšlenky, že venku mohl více působiti než v zátíši klášterním, že ve světě zanechal opuštěnou svou ovdovělou matku a jiné. Ale vytrval. Po složení slibů pronásledoval jej nezdar. Jeho nelíčená pokora prozrazovala světce. Zemřel 3. března 1890. Kongregace ritů r. 1919 zahájila proces o blahorečení. Památka 3. března.

FILOMENA OD SV. KOLUMBY pocházela ze španělských rodičů, hluboce zbožných, a narodila se 3. dubna 1841 v Mora de Ebro. Jsouc třináctiletá přistoupila po prvé ke Stolu Páně a učinila slib ustavičného panenství. Jak rodiče, tak i zpovědník jí zbraňovali vstoupiti do řeholního stavu. Překonavši všechny překážky, vstoupila Filomena roku 1859 do kláštera minimek ve Vallsu. Učinila pak kromě tří obvyklých slibů ještě čtvrtý slib, konati vždy to, co je dokonalejší. Původní řehole sv. Františka předpisovala bosáctví. Proto Filomena počala chodit bosa; tento nový způsob neobešel se bez rozruchu a odporu; generální kapitula pak nařídila všeobecné bosáctví. Filomena byla obdařena mimořádnými milostinami. Šířila kult Srdce Páně. Ač churava, umrtvovala se přísně. Tím bylo zdraví, beztoho chatrné, ještě více otřeseno. Byvši posilněna svátostmi umírajících zemřela dne 13. srpna 1868. Proces beatifikační byl zahájen. Památka 13. srpna.

MARIA PATROCINIO nazývala se

zprvu Dolores de Guiroga. Její šlechtický otec, Diego de Guiroga prchal s manželkou před francouzským vojskem z domova, a tu na cestě, u Jary v diecési Cuenca, narodila se jim dne 27. dubna 1811 dceruška, již dali jméno Dolores. Po brzké smrti otcově matka s dětmi se vrátila do Madridu. Zbožnost dívenky nenalezla ohlasu ani u matky, ani u starší sestry Raimundy. Jejich posměch rostl, když vstoupila Dolores r. 1829 do kláštera františkánek v Madridě. Dolores obdržela jméno Maria a Doloribus et Patrocinio B. V. M.; říkalo se jí zkrátka: Maria Patrocinio. Posměch příbuzných a známých dostoupil vrcholu, když se rozhlásilo, že Maria Patrocinio je stigmatizována. Matka a sestra ji nazývaly blouznilkou a podvodnicí. Věc se zdála i vládě povážlivou; Maria byla v průvodu policejní a vojenské stráže odvedena a lékařsky ohledána. Týrali ji sprostě a zavřeli ji do ústavu pro padlé ženštiny. Teprv po několika měsících se směla vrátiti do kláštera. Ukázala se její nevina a zazářily její ctnosti. Sama královna Isabella II. ji častěji vyhledávala. - Roku 1849 byla Maria zvolena představenou. Ale osočovatelé nelenili. I demisi ministerstva dávali tiché řeholníci za vinu. Beze všeho vyšetřování byla madridským policejním komisařem zatčena a z kláštera odvečena. Její nevina byla opět prokázána. Roku 1852 byl učiněn vražedný pokus proti královně. I tehdy byla Maria, ačkoliv se do politických věcí nevměšovala, zatčena a ze Španělska do Francie vypuzena. Teprve po dvou letech se směla vrátit, nikoliv

do Madridu, nýbrž do Toleda. A jako by tohoto pronásledování bylo málo, zakusila vedle tělesných nemocí hojně pohrdání od svých spolusester. „Dolores“ slula ode křtu, t. j. bolestná, křížovou cestou kráčela, přitom však zůstala vždy s Bohem spojená svými ctnostmi, a zajisté svého nanebevzetí se dočkala, když dne 27. ledna 1891 v Guadalajaře svou duši Bohu odevzdala. Památka 27. ledna.

ŠIMON VALADIER (de Busnières), narozený 13. ledna 1842 v Busnières (v diecési Clermont-Ferrandské), františkánský kněz, byl guardiánem v Loujatu u Limoges. Roku 1880 byl z kláštera vypuzen, že se nechtěl podvoliti nespravedlivému zákonu protiřádovému. Bez hábitu konal práce svého povolání dále a psal asketické spisy. Zemřel roku 1881. Proces o beatifikaci byl zahájen.

JINDŘICH THYSEN narodil se 5. prosince 1755 v městečku Gangeltu na Porýnsku. Jeho otec byl kostelníkem. Jindřich vystudoval na latinské škole dominikánů v blízkém nizozemském městečku Sittardu. Studia dokončil v Lovani. Stal se františkánským knězem. R. 1797 byl konvent antverpský, v němž Jindřich dlel, francouzským vojskem rozehnan. Thyssen konal, jsa převlečen, misionářské dílo dále. Kdysi donášel k nemocnému Svátost oltářní ukrytou v konvi. Policisté ho zastavili tázající se, neví-li, kde je Pater Thyssen. Nepozbyv duchapřítomnosti odpověděl: „Ano, vím, a myslím, že na konci této ulice jej spatříte.“ Uháněli na konec ulice a Jindřich je pomalu následoval. Tak se zachránil. Po dvou le-

tech pronásledování skončilo; kněží směli zase vystoupiti na veřejnost. Thyssen působil ve spolku s několika exjesuity. Jeho práce měla požehnaný výsledek. Jeho životopis se čte skoro jako Filipa Nerejského. Věnoval svou pozornost vojínům, námořníkům, dětem. Býval pohnut k slzám, mluvil-li o lásce k Bohu. Odtud byl znám pod heslem: „To je ten kněz, co při kázání plakává.“ Ještě více býval vzrušen, sloužil-li Mši svatou; po proměňování si musil téměř násilí činiti, aby mohl ve Mši svaté pokračovati. Zemřel svatě dne 31. března 1844. Jeho památka je 31. března.

ANEŽKA (*Klára*) STEINEROVA narodila se ze zbožných rodičů dne 29. srpna 1813 v Taistenu v Pusterském údolí v diecési brixenské, a v mládí již prospívala ve zbožnosti. Chodila denně do farního kostela, ačkoliv byla cesta daleká a obtížná. Na ostatní dívky své osady působila blahodárně. Zatoužila po životě řeholním. Ale poslali ji, chtějíce ji přivésti na jiné myšlenky, k strýci, aby tam pásala dobytek. Tam bylo s ní tvrdě nakládáno. Anežka vstoupila sice do kláštera františkánek v Brunneku, ale pro churavost byla odtamtud propuštěna. Zkusila výsměchu dost; spílali jí, že je napolo blázen. Ale statečnost české Tyrolačky nebyla tím zlomena. Anežka se odebrala do Assis a tam byla přijata do třetího řádu sv. Františka. Když nocerský biskup Mikuláš chtěl osiřelý klášter klarisek v Noceře znovu zříditi, povolal tam Anežku Steinerovou za představenou. Odtud pak duch pobožnosti a umrtvování, duch lásky k Bohu

a k bližnímu, duch svaté radosti opět zavítal do zdí klášterních. Místo společné ložnice ustanovila řeholním sestřám celu pro každou zvlášť. Říkávala: Cella - coelum, t. j. cela - nebe. Takto reformovala i jiné kláštery. Jaké se těšila úctě, seznati lze z toho, že jí chtěli svěřiti úřad představené doživotně. To však nebylo v Římě povoleno. Proto sestry se spokojily tím, že při nové volbě svorně odevzdávaly své hlasy Anežce Steinerové. Ostatně Anežka zemřela záhy; již 24. srpna 1862. Papež Pius X. podepsal dne 18. března 1909 dekret, jímž se zahajuje proces ku blahřečení. Památka 24. srpna.

AMANTIUS FERRARI, jsa novicem Tovaryšstva Ježíšova, musil prchat z Neapole, když město bylo obsazeno francouzským vojskem. Napsal svému příteli: „Nikdy jsem se necítil jesuitou více než tehdy. Neboť i sv. Ignác plesal, slyšel-li, že řád jeho je v některé zemi pronásledován, a byl zarmoucen, slyšel-li, že řád nemá odpůrců.“ Ferrari odešel do Milána, kde se věnoval výchově mládeže. Po znovupotvrzení řádu byl Ferrari rektorem ve Ferrare a v Neapoli. Tam zemřel 17. října 1823 v pověsti světce.

ALOIS SOLARI, křestním jménem August, syn zámožných rodičů, narodil se 13. května 1795 v Chiavari v Ligurii, chlapec živé povahy, rozpustilec; teprve výchova u lazaristů v Savoně jej přeměnila. Tehdy byl řád jesuitský vzkříšen k novému životu; ideály Aloisovy kryly se s ideály řádovými. Proto Alois s nadšenou láskou přilnul k Tovaryšstvu; matka bránila, ale syn tajně uprchl do koleje



janovské, a ovdovělé matce nezbylo, než svoliti. Horlivost Aloisova rostla; vzal si za vzor sv. Aloise; konal práce s onou velkomyslností, jaká je vlastní světcům. Den ode dne zbavoval se svých nedokonalostí. Kromě svých povinností konával rád všední práce v domě; prosil, aby byl vyslán jako misionář do cizích zemí; přál si jíti do Arabie. Nedošlo k tomu. Onemocněl spálou a horečka následující sklátila Aloise do hrobu. Zemřel 33letý dne 27. srpna 1829. Památka 27. srpna.

KAREL ODESCALCHI pocházel ze vznešeného rodu, jenž měl své statky v církevním státě a v Uhrách. Narodil se 5. března 1785 v Římě. Záhy přilnul k duchovnímu životu. Styk s Kašparem del Bufalo, s Vincencem Strambi, s Josefem Pignatelem a s Janem Mastai-Ferretim, pozdějším papežem Piem IX., nejlépe ukazuje jeho smýšlení v mládí. Žádal o přijetí do Tovaryšstva Ježíšova, ale příbuzní tomu bránili. Papež jej jmenoval kardinálem a arcibiskupem ferrarským. Karel přijal hodnosti teprve tehdy, když jej Vincenc Strambi byl ujistil, že bude moci uskutečniti dávné své přání, státi se jesuitou. Později byl jmenován Karel Odescalchi generálním vikářem v Římě; v této hodnosti uděloval Joachim Pecci, pozdějšímu papeži Lvu XIII., nižší svěcení. Kdo popíše radost Karlovu, když papež Řehoř XVI. mu dovolil vstoupiti do Tovaryšstva Ježíšova! S mladickým nadšením vysoký hodnostář Karel, stár jsa 52 let, chvátal do Verony do noviciátu jezuitského. Zapomenuv na rod, bohatství, hodnosti chtěl býti pouze novi-

cem bez výhrad a žádal, aby s ním nakládali jako s obyčejným novicem. Už počal konati dílo misionářské a řídit exercicie, dávati příklad svou umrtveností, v tom smrt učinila konec jeho horlivosti. Zemřel 17. srpna 1841.

PAVEL CAPELLONI byl Říman; prožil neposkvrněné mládí, byl roku 1801, maje 25 let, vysvěcen na kněze. Zprvu byl vychovatelem v domě markýze Vitelleschiho. Synové zůstali mu vděční nazývajíce jej „andělským učitelem.“ Roku 1811 byli jesuité vypuzeni; Pavel nalezl útulek v Rieti v rodině Vitelesschově. Po znovupotvrzení řádu jezuitského Pavel působil v Neapoli při chrámu Gesù nuovo. Jsa vojenským duchovním správcem, dovedl udržeti vojiny v kázni. Šířil všude úctu k Božskému Srdci a k Srdci Panny Marie a konal slavnostně pobožnosti v první pátek každého měsíce. Zemřel 13. října r. 1757 maje 81 let. Památka 13. října.

BEDŘICH TORNIELLI, syn hraběte Celestýna Tornielli di Chrestvolant, narodil se 6. října 1799 v Molare v Piemontsku. Vstoupiv r. 1818 do Tovaryšstva Ježíšova, onemocněl plicním neduhem. Byl poslán jako učitel do koleje cagliarské na Sardinii. Představený koleje spatřiv jej, spráskl ruce řka: „Probuň! oni mi sem poslali mrtvolu za učitele.“ Ale tento kandidát smrti byl prozřetelností Boží vyhlédnut žíti ještě 50 let a státi se apoštolem sardinským. Bedřich kázal v městech a dědinách a pod širým nebem; nikdo nemohl odolati kouzlu slov jeho. Později působil ve střední Itálii;

ale tehdy už zestárl; „kázání jeho“, tak zněly výtky, „jsou příliš jednoduchá, bez souvislosti, bez jednotné vůdčí myšlenky.“ Výtky tyto nebyly bez oprávněnosti; ale, co scházelo na formě, nahrazeno horlivostí kazatelovou. Posléze Bedřich se uchýlil do Castel Gandolfa u Říma a připravoval se na smrt. Zemřel blaženou smrtí, dne 26. listopadu 1876.

ALOIS NANERINI, syn markýzův, narodil se r. 1822 ve Fermě v Itálii. Život sv. Aloise z Gonzagy působil na jeho mysl neodolatelně a vnuknul mu myšlenku, také vstoupiti do Tovaryšstva Ježíšova. Otec však se zdráhal a teprv na zakročení papeže Řehoře XVI. dal svolení. Alois Nanerini osvědčil se jako učitel, misionář a představený stejně dobře. Zemřel v pověsti muže svatého dne 19. prosince 1898.

PETR PICOT DE CLORIVIÈRE pocházel ze šlechtické rodiny bretoňské a narodil se 29. června 1735 v Saint Malo v Bretoňsku. Zprvu šel k námořníkům, ale po roce vystoupil a vrátil se domů. Nevěděl, jaké povolání by si měl vyvoliti. Studoval práva v Paříži; tam se seznámil s jistým horlivým knězem, který mu doporučil častější přijímání Svátosti oltářní. Poslechl. „Kdysi jsem vycházel,“ tak vykládal později, - „po službách Božích z kostela, a tu přistoupila ke mně neznámá osoba řkouc: „Zde je noviciát jezuitský; sem vstupte; Bůh volá.“ I vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova. Po šesti letech vzniklo pronásledování řádu. Petr byl přidělen do Anglie. Angličané, aby si usnadnili pojmenování jeho: „Clorivi-

ère,“ nazývali ho zkrátka „fratrem Riversem.“ Žel! Petr měl těžký jazyk, koktal. Tak rád by byl hlásal slovo Boží, a příroda mu odepřela daru k tomu potřebného. Tato vada mu působila rozpaky a nesnáze, na kazatelně nejednu trapnou scénu. Petr se bál, aby nebyl břemenem svému řádu, ke kterému tolik lnul. Ale co vada mluvidla zavinila, nahradil svou horlivostí. Po několikalet byl duchovním ředitelem benediktinek bruselských, poté převzal faru v Paramé na bretoňském pobřeží. Když revoluce nejvíc zuřila, zdržoval se Clorivière pod přijatým jménem na blízku Paříže; tehdy založil společnost „Srdce Ježíšova“, jejíž úkol byl podobný úkolu Tovaryšstva Ježíšova. Roku 1804 byl jeden z jeho příbuzných zúčastněn při jakémsi spiknutí, Clorivière ani nevěděl, oč se jedná, ale byl zatčen a od r. 1804 až do r. 1808 držán ve vězení. Byv propuštěn zřídil 5 kolejí; bylo tehdy 145 členů. Zemřel v Paříži v domácí řeholní kapli, kleče u oltářního zábradlí, dne 9. ledna 1820.

JAN FILIP ROTHAAAN, narodil se 27. listopadu 1785 v Amsterdamu a byl vyučován od jesuity Adama Beckersa. Vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova v době, kdy rád byl skoro ze všech zemí vypuzován. Pouze v Rusku našli útočiště; noviciát byl v Dünaburgu. Jan byl vychován dle pravé metody jezuitské: konal exercicie po 30 dní, učil se modliti, sebezapíratí, poslouchati v duchu sv. Ignáce. Jistý spolunovic psal svému příteli do Německa: „Máme tu jednoho novice, jehož jméno jistě bude proslaveno pro

mimořádný stupeň dokonalosti. Ale má také podivuhodné vlohy; zná plynně mluvíti několika řečmi, v našem kostele káže polsky. Chtěl-li bys věděti podrobnosti z jeho života, přečti si životopis Jana Berchmansa. Jméno jeho je Jan Roothaan; pochází z Amsterdamu. "Byv vysvěcen na kněze, zastával různé úřady v Polsku a ve Švýcarsku. Roku 1829 byl zvolen řádovým generálem, jedenadvacátým v řadě, a stal se pravým otcem řádu znovu vzkříšeného. Oddal se řízení Tovaryšstva tělem i duši; žádný novic nebyl svědomitější v zachovávání pravidel nad Jana Filipa Roothaana. Zbožnost a soustředěnost jeho staly se příslovečnými. Dychtil po posvěcení svém i po spáse bližních. Byl ve stálém písemném styku s P. de Ravignanem, slavným kazatelem pařížským, svým podřízeným. Roothaan vydal nový překlad návodu sv. Ignáce k exerciciím z původního textu španělského a přičinil k němu komentář. Spis jeho je perlou klasické literatury asketické, normou a vodítkem pro exercitátory. „Exercicie,“ žádal, „vedtež cvičence k samostatné tvorbě ideálu, jeho osobě přiměřeného, ne z čistě rozumových úvah, nýbrž z názorné plnosti vzoru Ježíše Krista.“ Takto stávají se exercicie vysokou školou životní, školou výchovy vůle. - Jiný Roothaanův spis: „Návod k rozjímání“ má utvořiti životní ideál neobmezené hodnoty, tak aby byl spjat co nejúžeji s životem, má vytvořiti účinnou pohnutku pro službu svrchovaného Boha, má naučiti vrcholnému způsobu, jímž by se duše spojila s Bohem. Roothaan

chtěl, jak sám pravil, „znova roznítiti oheň nadšení v srdcích.“ - Když Roothaan dne 8. května 1853 zemřel, ctil jej Řím jako svěťce.

PAVEL GINHAC narodil se dne 31. května 1824 na dvorci Le Mazel ve farnosti Serverette (dep. Lozere, v jižní Francii). Jsa chovancem semináře v Chiracu, byl lehkomyšlný, nespokojený se stanovami a zřízeními, protivil se kázní, ustavičně naříkal na omezování svobody a na domnělé otroctví. Neustal žádati rodičů, aby ho vzali z ústavu. Rodiče povolili, vzali jej ze semináře chiracského a dali jej do semináře mendského. Pavel roztrpčen simuloval nemoc, aby aspoň na čas mohl opustiti ústav. Konečně byla doba gymnasijní průpravy u konce. Pavel se těšil na svobodu a radosti života nezávislého. Zkažen nebyl, uchoval se čist od kalu nízkých hříchů. Kdysi jej nutily matka a sestry, aby šel do Mende na misie konané kněžimi Tovaryšstva Ježíšova. Svolil mysle si, že bude mít i čem vtipkovati v kruhu veselých přátel. Na konec misí nesen byl v průvodu misi-onářský kříž. Pavel neočekávaně setkal se s průvodem; spatřil, jak jinochové nesli veliký kříž. Pohled jej ohromil; bylo mu, jako by z Ukřižovaného světlé paprsky vycházely a jako by ozařovaly jeho nitro. Poznával vůli Boží, že má změnití svůj život. Nerozmýšlel se dlouho. Jeho povaha nepřipouštěla žádného kolísání, žádné nerozhodnosti. Buď - anebo, pravil si. V té chvíli byl si vědom, že musí svázati vůli svou s vůlí Kristovou. Rodina Ginhacova bylanemálo překvapena, když

Pavel jí zvěstoval, že hodlá vstoupiti do Tovaryšstva Ježíšova. Stalo se tak 4. ledna 1845. Pavlovi bylo zprvu odkládati různé vady a nedokonalosti. „Cestou životní byl mu heroismus,“ pravil o něm řádový generál Martin. Poté zastával Pavel zodpovědné úřady novicmistra a instruktora řádových kněží. Novicové brzy vycítili, jak umrtvený, v Bohu pohřížený, svědomitý, v chování prostý, nenucený a nestrojený je jejich představený. Odpůrcové pravili, že mu chybí řečnický talent a že nevyniká originalitou myšlenek. Možná. Ale nikdo tak hravě nehýbal dušemi k následování Krista Ježíše jak on. A proč? Protože, čemu učil, to na své osobě ve skutek uváděl, to sám prožil, to vycházelo ze srdce, v němž hořela láska k Bohu. Odpůrci dále vytýkali, že v bytosti jeho je cosi škrobeného, nesrdečného. Upozorněn byv, odstranil vadu dokonale; laskavost našla cestu k duším. Posluchači říkali pak: „P. Gin hac je ztělesněným návodem k exerciciím.“ Dále pravili: „P. Gin hac je na sebe přísny jako kat, na jiné mírný jako něžná matka.“ Stálé zapírání vlastní vůle je heroismus. Kdysi končil P. Gin hac exercicie těmito slovy: „Vidíte, Patres! Kdo okusil sladkosti, která je ukryta v utrpení a v sebmrtvení, ten dychtí po utrpení více, než smyslný člověk dychtí po zakázaných rozkoších...“ „Svatost nezáleží v konání skutků podivuhodných, nýbrž v tom, aby člověk konal to, co konati má, a jak to konati má.“ - Pavel Gin hac zemřel 10. ledna 1895. Úsudek vrstevníků zněl: „Zaslouhuje-li kdo svatořečení, tedy jistě

P. Pavel Gin hac.“ (Akta Apošt. Stolice 1924, str. 167.) Památka 10. ledna.

VAVŘINEC SALVI, řádovým jménem Laurentius a s. Francisco Xav., narodil se 30. října 1782 v Římě. Vychován jesuity, vstoupil do řádu passionistů na Monte Argentaro blíž Orbitella. Sepsal spis o Děťství Ježíšovu. Šířil pobožnost k Děťství Ježíšovu. Zemřel jsa náhodou v Capranici u Sutri, byl raněn mrtvicí, dne 12. června 1856. (Akta Apošt. Stol. 1923, str. 173.) - Památka 12. června.

VINCENCIE OD SV. KATEŘINY, rozená Casamayorová, byla dcerou Jana Casamayora, Španěla, a jeho manželky Kateřiny, rozené Mesnech, Vídeňanky. Narodila se 30. dubna 1758 v Orbitellu v Toskánsku, a vstoupila, jak před tím 2 dcery téže rodiny, do ženské družiny řádu passionistů. Zkoušek nebyla ušetřena; jednou z nich bylo dočasné zrušení jejího kláštera ve zmátcích válečných. Zemřela 23. února 1829 v Cornetě.

PIUS CAMPIDELLI, nazývaný „Pius od sv. Aloise,“ syn zemědělského pomocníka v Trebbiu v diecési Rimini, narodil se 29. dubna 1868 a vstoupil do řádu passionistů. Viděli v něm nového svatého Aloise. Jako lampa před svatostánkem se ztravuje a mile plápolá, tak byl život jeho. Zimnice vystřebala jeho síly. Zemřel, jsa mladým klerikem, dne 2. listopadu 1889 v Kasale.

GALILEO NICOLINI, narozený 17. června 1882 v Capranice, v diecési Sutrijské, vstoupil do řádu passionistů. Zemřel na plicní neduh již 12. května v Monte Argentaru.

Sv. GABRIEL ODBOLESTNÉ MATKY BOŽÍ jmenoval se dříve František Possenti; narodil se 1. března roku 1838 v Assisi, městečku umbrijském. Jeho otec, Sante Possenti, byl tam starostou; později byl soudcem ve Spoletě. Matka slula Anežka, rozená Frisciotti; zemřela záhy. Oba rodiče vychovávali své děti k bázni Boží. Prvního vzdělání nabyl František u školských bratří, další studia konal v koleji jezuitské ve Spoletě. Byl sice poslušný, ale vznětlivé povahy; byl-li kárán, vybuchl v hněv; byl ješitný, ba i lehkomyšlný. Chtěl se libiti lidem: šaty podle nejnovějšího střihu, střevíce podle módy, vlasy voňavkou napuštěny, navštěvoval divadla, četl romány, miloval tanec, honbu; pro veselou letoru byl oblíbeným společníkem a nazýván byl „veselým Františkem“, „malým tanečníkem“. Nepozbyl však nevinnosti a bděl pečlivě nad čistotou svou. Za obezřetného vedení svého otce naučil se bojovati proti svým chybám; přijímal svátosti a zúčastňoval se pravidelně schůzí mariánské družiny.

Na jiné, vážné myšlenky přivedl jej zánět hrdla; tehdy učinil slib, že dá výhost radovánkám a že vstoupí do řádu passionistů. Po delší dobu zůstal nerozhodnut, ale pak předstoupil před svého otce a zjevil mu svůj úmysl. Otec, bratrdominikán, strýc-kanovník - všichni jej odrazovali od toho úmyslu. Ale František se rozloučil se všemi, i s dívkou, k níž jej pojilo nevinné přátelství, a odebral se do kláštera Morovalleského, jenž náležel řádu passionistů. Tam byl dne 21. září 1856 oblečen v řeholní šat, při čemž obdržel

jméno „Gabriel od bolestné Matky Boží.“ V tu chvíli přerušil každou pásku pojící jej ke světu; svět a jeho radovánky byly mu lhostejny. Byl-li svědkem světských řečí, říkával: „Co nám ještě je činiti s tím, čeho jsme se navždy zřekli? Nechme mrtvých, ať pochovávají své mrtvé!“ Co tehdy napsal svému příteli Filipu Giovanettimu, to ukazuje jeho smýšlení: „Milý Filipe! Chceš býti spasen, není-liž pravda? Pak varuj se všeho, čím bys pozbyl milosti Boží. Nečti špatných knih, varuj se divadla a společností, kde vládne světský duch. Pohleď na mne! Mohl-li jsem se více oddávati veselostem, než jsem se oddával? A jaké je toho ovoce? Hořkost v srdci. Radil-li jsem ti kdy zle, dal-li jsem ti kdy zlý příklad, nedej se svěsti; odvolávám vše, co zlého jsem mluvil.“ František zůslechtil přirozenou náklonnost k svému otci a k příbuzným. Z dopisů jeho poznáváme, že miloval otce a sourozence své, ale láskou svatou. A proto napsal svému otci na četné jeho dopisy a vzkazy o návštěvu: „Řeholník má se pokud možno vystříhati každého neúčinného styku s rodinou. Proto vezmi si, milý otče, za těšitelku a ochránkyni bolestnou Matku Boží. Ona tě nejlépe dovede posilniti a potěšiti.“

Roku 1857 skládal Gabriel slavné sliby; studia konal v Isole, v městečku malebně položeném u Jaderského moře. Gabriel miloval něžně svůj řád, tichý klášterní život, mlčelivé zdi, tiché jizby. „Kdyby lidé ve městě znali mir a pokoj a štěstí klášterů, byly by kláštery zalidněny jako města, a města stala by se pouští,“ pravil.

Miloval drsný svůj hábit, neodložil ho, až teprve dva dny před smrtí. - Zachovával přesně a svědomitě řeholní pravidla i domácí řád. Neměl sice příležitosti konati velké, do očí bijící činy; nechtěl se státi nápadným, nýbrž dával se vésti jako dítě a poslušně konal obyčejné své práce, ale vnitřní duch víry a lásky k Bohu zušlechťoval jeho práce a dával jim nadpřirozenou cenu. Ta jeho poslušnost a pokora mu dodávala zvláštního půvabu. On spolupůsobil s milostí Boží, avšak také se o ni přičiňoval. Byl vnitřně sebrán, cvičil se v mlčení a umrtvování. Den co den zbavoval se svých nedokonalostí. Potlačil svou vznětlivost, netrpělivost, potlačil dřívější zvyk projevovati své myšlenky silnými výrazy.

Horlivost jeho rostla. Byl tak poslušný, že nechtival vyslechnouti důvodů nějakého rozkazu. Říkával: „Z vykonaného rozkazu netřeba mi odpovídati Bohu.“ Oněm mohlo platit slovo Benedikta XIV., když pravil: „Ukažte mi řeholníka, který dokonale zachovává svou řeholi, a já jej ihned, ještě za živa, prohlásím za svatého.“ - Gabriel žárlivě střežil svou panickou čistotu. Potkal-li osoby druhého pohlaví, zahleděl se na křížek svého růžence. Vystříhal se každého slova, jež by mohlo býti převráceně vykládáno. Miloval chudobu: nikdy nic nepřijal, nerozdal bez dovolení; vybíral si vždy nejneopatrnější předměty pro sebe; nikdy si nestěžoval na šat či pokrm; nechtěl míti v jizbě nic, čeho mohl postrádati; s předměty klášterními zacházel šetrně: „Nesjou mé,“ řekl, „smím jich pouze použí-

vati.“ Uviděl-li chudása, alespoň vlídně s ním promluvil, protože neměl, co by mu dal, a pomodlil se zaň, aby Bůh mu vzbudil dobrodince. Byl vždy ochoten prokazovati spolunovicům služby. Ponořoval se do rozjímání o utrpení Páně, o lásce Kristově v Eucharistii; uctíval bolestnou Matku Boží a denně se modlil známou sekvencí: „Stabat Mater“. Protože zpovědník mu nedovolil konati tuhé pokání, odškodňoval se alespoň drobným sebeumrtvováním, při jídle a pití, při sedění a klečení a jindy. Při tom nebyl pessimista nebo melancholik; tvář jeho prozrazovala nezkalenou veselost jeho duše. I za poslední nemoci obrážela se na vyhublé jeho tváři nebeská radost.

Roku 1861 roznemohl se na úbytě a chrlení krve. Sil jeho rychle ubývalo. V únoru byl zaopatřen; prosil všech, aby mu odpustili, že jim dával špatný příklad. Na ta slova zaslzeli všichni, neboť naopak všichni se byli vzdělávali jeho ctnostmi. Byl vděčen za sebe menší službu mu prokázanou; stále se obával, aby nebyl břemenem. Před svou smrtí pravil k svému zpovědníku: „Otče! teď jsem vzbudil lítost. Dejte mi poslední rozhřešení.“ Zpovědník tak učinil, on je přijal pokorně, a pak vyslovil poslední modlitbu pronášeje každé slovo pomalu a zřetelně: „Ježíši, Maria, Josefe, - vám věnuji srdce své i duši svou!“, načež vydechl čistou duši svou. Stalo se tak dne 27. února 1862. Lev XIII. nazval jej „Aloisem naší doby“. Při jeho svatořečení roku 1921 byl přítomen jeho rodný bratr Dr. Enrico Possenti, lékař. Slaví se 27. února.



Zjevení Panny Marie na hoře La Saletté





KATEŘINA LABOURÉ, křestním jménem Zoë, narodila se 2. května 1806 ve Fain-les-Moutieru u Dijonu. Přilnula už v mládí ke klášternímu životu. Ale otec, ovdovělý, zbraňoval jí, chtěje, aby vedla domácnost. Také ji poslal do Paříže, kde syn měl restauraci; chtěl jí takto vyhnati myšlenky na klášter z hlavy. Ale marně. Nevázaný život pařížský, k tomu v restauraci, tím více se hnusil dceři. I nezbývalo mu, než aby svolil. Zoë vstoupila do řádu vincentinek v Chatillonu sur Seine a přijala jméno Kateřina. Kovala službu ošetřovatelky po 45 let v nemocnici enghienské v Paříži. - Byla počtěna zjevením Panny Marie, na jejíž rozkaz dala raziti medailky s nápisem: „O Maria, bez poskvrny počatá, oroduj za nás, kteří se k tobě utíkáme.“ Medailky staly se známými daleko široko jakožto zázračné. Obrácení žida Ratisbonna uvádí se ve spojitosti s nimi. Zemřela v pověsti světice dne 31. prosince 1876. K beatifikaci dojde v nejbližší době. Památka 31. prosince.

FELIX DE ANDREIS pocházel z Demonte v Piemontsku, vstoupil do řádu lazaristů a byl poslán do Ameriky, do St. Louis ve Spojených Státech. Byli tam černoši a indiáni úpějící v temnotách pohanstva, byli tam běloši, kteří klesli také tak hluboko. Felix se dal do práce misionářské. Škoda, že zemřel záhy, jsa 42letý, dne 15 října 1820. I jinověrci oplakávali jeho skonu.

MARIA SALESIA CHAPPUIS byla dcera švýcarského hostinského v Sangernu v kantoně Bernském. Rodina byla ná-

božná: dva synové se stali jesuiti, čtyři dcery řeholnicemi. Také Maria vstoupila, jsouc 22 letá, roku 1814 do řádu „Navštívení Panny Marie“ ve Fryburku. Kráčela odhodlaně k dokonalosti. Nemůžeme sice schvalovati všech prostředků, jež radila k dosažení dokonalosti, ale tím netrpí osobní její hodnota. Že byla mírná a dobrotivá, patrně z toho, že byla za představenou volena v Troyes a v Paříži strídavě. Mnohé vzácné osoby přicházely k ní o radu a poučení. Nejraději se vzdělávala spisy sv. Františka Saleského. Její duchovní vůdce Ludvík Brinon organisoval za její pomoci družinu „Oblátů sv. Františka Saleského“ a družinu „Oblátek sv. Františka Saleského“. Úkolem obou družin bylo pečovati o mládež dělnickou, spravovat ústavy chlapčké a dívčí. Maria Chappuis zemřela 7. října 1875 v Troyesu. Byl zahájen proces k jejímu blahořečení. Památka 7. října.

BENILDES RAMANÇON narodil se 14. června 1805 v Thuretu v diecési klermontské ve Francii z rodičů velmi chudobných. Do školy nechodil a naučil se čísti v soukromí. Pásl dobytek a na pastvě čerpal poučení z dobrých knih. Pro své mravné chování zakusil od svých druhů mnoho úsměšků. V Clermontu viděl kdysi Školní bratry, družinu založenou sv. Janem de la Salle. Zalíbilo se mu jejich povolání a jsa šetnáctiletý prosil o přijetí. Nechtěli ho vzíti, neboť byl příliš malé postavy. Novicmistr však řekl: „Přijměte jej, tento malý muž stane se velkou ozdobou našeho ústavu“. Přijali jej a když jej byli vyučili, poslali jej za

učitele do dědiny Saugues. Učil předepsanému učivu, večer konával náboženské přednášky pro dospělé, ale více vzdělával lid svými ctnostmi, nežli svými slovy. Zemřel 13. srpna 1862. Památka 13. srpna.

EXSUPERIUS MAS se dříve nazýval Hadrian Mas a byl synem vinaře v Poulou (nedaleko Béziersu, v jižní Francii). Narodil se 7. června 1829. Rodiče poslali Hadriána desítiletého do ústavu Školských Bratří, do Béziersu. Dospěv řekl rodičům: „Chci vstoupiti do kongregace Školských Bratří, protože hodně pracuji.“ Ale otec se tomu protivil: „Svolil bych,“ řekl, „kdybys chtěl státi se světským knězem, ale chudým Školským bratrem, - nikdy!“ Ale stalo se jinak, než jak otec zamýšlel. Otec zemřel a Hadrian vstoupil do noviciátu Školských bratří v Toulouse a přijal jméno Exsuperius. Stav se učitelem, nenaplňoval pouze rozum dětí vědomostmi, ale zušlechtoval vůli a vedl ditky k Bohu. Založil mariánskou kongregaci. Nelpěl na zevnějších věcech, ale vztyčoval v duši ideál, posvěcení sebe a posvěcení mládeže. To ho činilo šťastným. „Nechtěl bych,“ pravíval „zaměnit roucho své a práci svou za radosti tohoto světa. Vštěpovati mládeži znalost a ochotu k práci, posvěcovati ji, - jak šlechetná to úloha!“ Roku 1859 stal se novicmistrem. Měl 120 noviců a postulantů pod svým dozorem, konal rekolekce každý čtvrtek, nebylo-li vyučování, psal modlitebni a vzdělavací knížky.

Mezitím se strhla německo-francouzská válka a nadešla hrůzovláda kommu-

ny. Novicmistr a jiní bratři byli zatčeni a odvedeni na policejní komisařství. „Vy jste zločinci,“ řeklo se jim, „vy vyučujete lid?“ Odvedli je do vězení Mazasova. Exsuperius pravil sám k sobě: „Cela vězenská bude mi večeřadlem, kde budu moci stále duchovním způsobem přijímati Tělo Páně, bude mi nebem, kde mohu vroucnější láskou spojovati se s Bohem.“ V témž vězení byli P. Olivaint, Caubert T. J. a jiní. Všichni byli odsouzeni na smrt. Osmnáct dní trvalo žalářování, v tom se blížilo spojenecké vojsko, Cambert a Olivaint byli zastřeleni, ale Exsuperiovi podařilo se uprchnout.

Brzo poté byl Exsuperius jmenován asistentem generálního představeného. V tomto úřadě stal se apoštolem exercicií. Konal exercicie pro představené jednotlivých řeholních domů, exercicie pro Školské bratry ve škole působící, exercicie pro Školské bratry, kteří pečují o domácnost řeholních domů, exercicie pro světské učitele působící na ústavech řeholních, exercicie před skládáním slibů, třicetidenní exercicie v Athisu, velkém to domě exercičním. Kromě toho založil bratr Exsuperius „společnost Benedikta Labra“ s úkolem uctívati Svátost oltářní, podporovati chudé a pěstovati duchovní život. Členové konávali čestnou stráž na Montmartru při noční výstavě Svátosti oltářní, vyhledávali a podporovali chudé po vzoru Vincencových konferencí a pěstovali život náboženský hlavně exerciciemi v Athisu a jinde. - Exsuperius měl upřímnou snahu dostoupiti vrcholu dokonalosti; o tom svědčí kající nástroje,

jichž užíval, a všechno jeho chování. Nikdo nezapozoroval na něm skutečné chyby a každý byl přesvědčen o ryzcích jeho úmyslech.

V starobě zastížen byl úrazem: jda ulicí zachycen byl vozíkem, na zemi povalen a přejet. Protože vůz byl lehký, nenastala žádná zlomenina, ale úder na hlavu a úlek způsobily, že ležel tři měsíce zhroucen. Poté se probral z mrákot. Dožil se pak nového zármutku, když 7. července r. 1904 byl ohlášen protiřeholní zákon. Zemřel 31. ledna r. 1905. Po jeho smrti mnozí církevní hodnostáři žádali v Římě o zahájení procesu beatifikačního, poukazujiíce na Exsuperiův svatý život a apoštolské jeho působení. Památka 31. ledna.

MICHAEL FEBRES CORDERO narodil se 7. listopadu r. 1854 v Cuence v Ekuadoře v Americe z rodičů zámožných. Jeho otec nemohl chápati, že by jeho syn se mohl státi chudým Školským bratrem, a trvalo dlouho, než se s tou myšlenkou smířil. Zato tím šťastnější byl bratr Michael ve svém povolání. Málo kdo uměl získávati mládež pro Krista jako on. Sepsal knihy učebné, ale i belletristické. Proslavil se jako básník; akademie Quinionská jej jmenovala svým členem. Roku 1907 vyslán byl bratr Michael na generální shromáždění do Lembecqu u Bruselu; odtud do Premiá u Barcelony. Tam však sklátil jej zánět plicní do hrobu 9. února 1910.

Sv. KLEMENT MARIA HOFBAUER narodil se dne 21. prosince 1751 v Tasovicích u Znojma na Moravě. Životopisec Bauchinger i Apoštolský list udávají

jako den narození Klementova 26. prosinec. Otec Klementův, Pavel Dvořák, Čech, řezník, pocházel z Moravských Budějovic a přestěhoval se do Tasovic. Tasovičtí občané, Němci, nemohouce jméno Dvořák dobře vysloviti, přeložili si je ve jméno Hofbauer. Pavel Dvořák či Hofbauer oženil se v Tasovicích s dcerou místního představeného, Marií Sterovou. Manželé ti měli dvanáct dětí, z nichž Klement byl devátý. (Ze dvanácti dětí zůstalo na živě pět; jeden z nich, Karel, byl vojínem v Uhrách, Heřman se učil řezníkem ve Znojmě, Vavřinec v Bratelsbrunn, dcera Barbora se provdala na otcovském domě.)

Otec Pavel záhy zemřel a matce bylo starati se o výživu a o vychování dětí. Zavedla tehdy Jana - neboť takto se Klement nazýval křestním jménem - před obraz Ukřižovaného řkouc mu: „Viz, toť otec tvůj! Hleď, abys šel cestou, která by se líbila Jemu!“ Jan byl poslušný, tichý a mravný; rád se modlíval a pilně chodíval do chrámu Páně. Ministroval knězi u oltáře s dojemnou zbožností, která vzdělávala i dospělé lidi. - Kdysi šla matka s Janem po své práci; setkala se se známými a tázala se jich, kam jdou. Odpověděli: „Jdeme ukrátit si chvíli.“ Jan zatahal matku za rukáv a ptal se: „Co to je, krátiti si chvíli?“ Matka mu to vysvětlila. Chlapec řekl: „Mami, když mají pokdy a nemají co dělat, tak ať se modlí!“

Po nějaký čas pobyl Jan u svého dědečka v Moravských Budějovicích. Učil se tam jazyku českému. Roku 1767 byl poslán do Znojma, aby se učil pekařem.

Jeho mistr František Dobeš a mistrová byli dobří lidé. Když Jan dostal za vyučenou, byl přijat do práce v premonstrátském klášteře Louckém u Znojma. Za drahoty sytil opat Řehoř Lambeck až 900 lidí u fortny. Jan pekl tento chléb. Tehdy přišel do Louky (německy: Klosterbruck) mladý Jan Jahn; ten pocházel také z Tasovic, ministrovával s Hofbauerem, ale byl starší, byl již absolvovaným filosofem, byl novicem, ba i knězem, - Hofbauer pak byl pekařem a komorníkem. Jahn se chlubil svou učeností, ale Hofbauer mu řekl: „Ty! musíš se více modlití než čísti, sic se ti zle povede!“ (Jahn stal se kanovníkem; byl i spisovatelem, ale jeho knihy přišly na index.)

Opat oblíbil sobě skromného jinocha Jana, jenž se netajil svou touhou, státi se knězem; proto ukládal mu lehčí práci a dal ho od řeholníků vyučovati předmětům prvních čtyř latinských škol. Když Jan vybyl nižší studia, byl na rozpacích, co dále. Na vyšší studia nebylo peněz, ke vstupu do řádu premonstrátského necítil povolání. I odebral se r. 1775 do Milifronu (u Znojma) a byl tam při poutním chrámě po dvě léta poustevníkem. Když rozkazem císaře Josefa II. poustevny byly zrušeny, Jan odešel r. 1778 do Vídně. Tam bydlil naproti klášteru Uršulinek; živil se pekařstvím. Ministrovával v dómě svatoštěpánském a v kostele zvaném „Salvator“. Stále toužil, aby mohl studovati na kněžství.

Nevěda si rady usmyslil si putovati do Říma; doufal, že tam dojde svého cíle. Kterýsi druh jeho, Emanuel Kunzmann,

Bavorák, mravný a zbožný jinoch, nabídl se mu za společníka. Oba si šetřili ze své mzdy na cestu groš ke groši, a když myslili, že obnos na cestu vystačí, vydali se na cestu. Přišli do Říma, ale vrátili se brzo zase do Vídně. Jan se živil dále pekařstvím. Jeho mistr byl zámožný, nabídl mu jedinou svou dceru za manželku. Ale Jan odmítl sňatek a vybral se po nějakém čase s Kunzmannem opět na cestu do Říma. Z Říma zašli do města Tivoli a s povolením biskupa Chiaramontiho (pozdějšího papeže Pia VII.) usadili se v poustevně na pahorku, odkud bylo viděti v mlhavé dáli město Řím a kopuli chrámu Svatopetrského. Tehdy Jan změnil své jméno v Klementa (z Ancyry). Klement jednoho dne, aniž by uvědomil Kunzmannu, odešel z poustevny na vždy: vrátil se do Vídně, neboť žádost po stavu kněžském ho neopustila. Měl důvěru v Boha, že cíle svého přece dojde.

Živil se opět pekařstvím ve Vídni. Když si vycházely z chrámu Páně tři dámy; vidouce, že sespustil silný dešť, povzdychly si, že by si přály míti povoz ku zpáteční cestě. Přání toto vyslechl Klement náhodou kolemjdoucí; nabídl se, že zavolá povozníka. Dámy svolily a pozvaly jej, aby si sedl s nimi. Byly tři bohaté sestry, jedna vdova, dvě svobodné již starší. Sluly „von Maul“. Vypyťovaly se na jeho život. Klement za rozhovoru dal na jevo svou touhu státi se knězem. „Není-li více, co vás tíží,“ řekly, „můžeme vám snadno pomoci.“ Co slíbily, splnily. Hofbauer si najal byt, koupil knihy a začal studovati. Vysoké školy by-

ly tehdy prosáklé nevěrou. V přednáškách o filosofii slychal Hofbauer slova, která urážela jeho katolické přesvědčení a jeho zbožnou mysl. Kdysi profesor filosofie opět hrubě se dotkl katolické víry. Hofbauer nemoha to snésti ozval se řka: „Páne profesore, co jste pravil, není katolické,“ a pokloniv se odešel. Ostatní posluchači se smáli, profesor se zarazil. (Po letech setkal se onen profesor s Hofbauerem, tehdy už knězem, a vzpomenuv oné scény řekl Hofbauerovi: „Přemýšlel jsem později o té věci a seznal jsem, že jste měl pravdu.“) - Při svých studiích Hofbauer neopomíjel ministrovati v kostele salvatorském.

Na chrámu svatoštěpánském u vchodu byla kdysi připevněna cedulka. Zněla: „Mladý muž se nabízí k opisování,“ a byla připojena adresa. Hofbauer si všiml cedulky, vyhledal byt a našel tam studujícího dvaadvacítiletého. Ten byl synem fořta z Čermné u Lanškrouna a jmenoval se Tadeáš Hübl. Hofbauer se za něho přimluvil u oněch dam a ty jej podpořovaly ve studiích. Dokončiv roku 1784 studia filosofická, chtěl Hofbauer odcestovati do Říma na bohoslovecké učení. Nutil Hübla, aby ho do Říma provázel. Hübl byl právě v nemocnici; řekl: „Jsem nemocen a nemám peněz. Kterak bych mohl jíti s tebou?“ Hofbauer: „Peníze vyprosím a o ostatní postará se Bůh.“ Stalo se dle přání Hofbauerova. Poděkovavše oněm třem dámám, odcestovali do Říma. Blíže Kremony napadl je velký černý pes, jenž dorážel nejvíce na Hübla. Hofbauer nevěda si jiné pomoci, začal

se modliti žalm: „Kdo bydlí pod ochranou Nejvyššího.“ Žalmu tomu naučila ho kdysi matka. Posléze vyvázli z nebezpečí.

Když přišli do Říma, našli si nocleh a smluvili se, že ráno půjdou do kostela, jehož zvon nejdříve uslyší. Dle toho přišli záhy z rána ke chrámu sv. Juliána, kde právě kněží redemptoristé se modlili církevní hodinky. Hofbauer vycházeje z chrámu tázal se kteréhosi chlapčka: „Řekni mi, co jsou to za kněží, kteří se tam nyní modlí?“ Chlapeček odpověděl: „Ti jsou z družiny Nejsvětějšího Vykupitele, a Vy budete také jeden z nich.“ Hofbauer rázem se rozhodl, že do této družiny vstoupí, odebral se k jejímu představenému a byl ihned přijat. Hübl uslyšev to zamračil se a jal se vyčítati Hofbauerovi, že ho vylákal do Říma a nyní ho, nezajícího řeči lidu, opouští. Rozčilen jsa užil slova „zrada.“ Hofbauer mlčel a celou noc se modlil. Ráno řekl Hübl: „Slyš! uvažoval jsem a rozhodl jsem se, že také vstoupím do té kongregace.“

Oba odbyvše noviciát, studovali bohosloví ve Frasinoně a byli pak vysvěceni. Zakladatel řádu, Alfons Liguorský, z radoval se uslyšev zprávu o těchto dvou nových členech řádu a řekl: „Bůh rozšíří dvěma těmito muži slávu svou v oněch zemích... tito kněží mnoho dobrého způsobí, ale bude jim třeba většího osvětlení.“ Novým těmto redemptoristům bylo poručeno jíti do Stralsundu v Pomořanech. I vybrali se na cestu do Ruska. Když přišli do Vídně, k Dunaji, spatřili poutníka

dosti ošumělého. Byl to Emanuel Kunzmann. Hodlal putovati do Kolína v Německu. Hofbauer ho přijal do řehole jako bratra laika. Za městem Oberhollabrunnem dohnal je na vozíku učitel Berger z města Retz. Ten je vzal na vůz (bylo tehdy deštivé počasí), dal jim nocleh a vyvezl je druhého dne do Znojma. Ze Znojma napsal Hofbauer děkovací list učiteli i jeho manželce.

Ve Varšavě byl Hofbauer, aniž se toho nadál, ponechán jako misionář. Polský král Stanislav Poniatowski odevzdal redemptoristům kostel sv. Bennona, aby tam konali služby Boží. Zprvu se jim nedařilo valně. Měli kostel na spadnutí, přebývali v chatrném vlhkém domku, zápasili s nedostatkem. Bratr Kunzmann živil celou družinu vyřezáváje dřevěné lžice a sbíraje almužnu. Ale za nedlouho získali si horliví misionáři tolik přízně v městě, že z almužen obnovili a ozdobili kostel a vystavěli novou klášterní budovu. V neděli a ve svátek mívali patero kázání, dvě polská, dvě německá a jedno francouzské, zpovídali každodenně od rána až do tmy a zavedli krásné pobožnosti. Hofbauer konával průvod Božího Těla s velkou slávou.

Misijní jejich dílo přinášelo utěšené ovoce. Roku 1796 měli 48.000 kajcníků, r. 1807 měli 104.000 kajcníkův. I protestanté přicházeli vyslechnouti kázání a naslouchati krásné hudbě při slavných mších svatých. Klement založil bratrstvo jinochů a panen, zřídil v městě sirotčinec i školu pro chudou mládež a chodil na vydržování těchto ústavů i žebrat. Sta-

ral se o sirotky jako matka, myl, čistil je a vyučoval je počátkům svatého náboženství. O této věci řekl později usmívaje se: „To byla práce! Jak často jsem musil ty malé děti čistit, na ně žebrat!“

Kdysi přistoupil Klement k boháči prose o almužnu. Ten se však na něho obořil a naplivil mu do tváře. Klement utřev se řekl klidně: „To jste dal mně, ale nyní dejte něco mým chudášům.“ Boháč se zastyděl, odprosil ho a dal mu hojnou almužnu. - Kdysi jel Hofbauer společně v témž voze s jistým šlechticem, jenž svou prostopášností přivedl se na mizinu a jenž podkopal své zdraví. Šlechtic tupil náboženství a kněze. O Klementovi řekl, že prý žere a pije, a že by bylo nejlépe, z jeho kůže udělati boty. Klement mlčel, ale když přišli na místo, k hospodě, nemohl zmrzačený tlachal s vozu sestoupiti; Klement vzal jej na ramena, nesl jej do hospody a postaral o jeho ošetření. - Hofbauerovo heslo znělo: „Všecko ke cti Boha mého!“ - Také říkával: „Date a dabitur (t. j. dejte a bude dáno) jsou dvě rodné sestry.“ - Řekl: „Kněz, který věrně, podle svého povolání, žije, neumře hladem. Kdyby na světě nebylo leč jediného chleba, onen kněz by z něho obdržel polovici, aby je dal chudému.“

Družina redemptoristů působila ve Varšavě požehnaně. Král Stanislav Poniatowski vyznamenal Klementa řádem Bílého orla. Království polské bylo tehdy po druhé rozděleno: Varšava byla přidělena Prusku. Nejen polský lid, ale i pruští vojínové ctili Hofbauera. Jenom nevěrci a lehkomyšlníci posmívali se mu a há-

zeli po něm blátem a kamením. - Do řehole přihlásili se noví členové, na příklad Karel Jestersheim; z Francie přišel Josef Passerat; první Polák byl Jan Podgorski, jenž knihy Alfonsovy přeložil do polštiny.

Roku 1795 obdržel Hofbauer od probošta z Lindavy ze Švýcarska list se žádostí, aby tam přišel a zřídil kolej. I vybral se Hofbauer s Hüblem a dvěma kleriky na cestu do Švýcarska. Dne 14. září dospěli do Prahy. Hofbauer konal devítidenní pobožnost k sv. Janu Nepomuckému. Napsal řádovému generálu dopis, ve kterém s dětinnou radostí líčil svatyně pražské, zvláště náhrobek sv. Jana Nepomuckého, jím velmi uctívaného. „Nebylo mi lze ubrániti se mocnému pohnutí, když jsem stál před skvostným náhrobkem sv. Jana Nepomuckého,“ dodal. Klerikové obdrževše nižší svěcení vrátili se do Varšavy, Hofbauer pak s Hüblem nastoupili další cestu. - Básník Bedřich Zachariáš Werner říkával: Znáám v přítomné době pouze tři velikány: Napoleona, Goetheho, Hofbauera. V Lindavě se přesvědčil, že by dílo nové koleje se nedařilo; proto vrátil se s nepořízenou do Polska. Roku 1802 opět mu bylo nabídnuto místo pro novou kolej, a to v Jestettenu v Bavorsku. Hofbauer založiv tam kolej, ustanovil Josefa Passerata rektorem. Brzo došel list Passeratův, v němž líčil, že on a řeholní bratři bydlí ve zřícenině a že trou velikou bídu. Hofbauer se vydal na cestu do Jestettenu. Tam byla vskutku bída veliká. Ale Hofbauer neztrácel mysl; také nepovolil co do kázně ani v nejmenším; na příklad: Kdysi při-

šel Passerat trochu pozdě k jídlu. Hofbauer mu vytkl nedochvilnost a poručil, aby Passerat pojedl oběd svůj sedě v koutku na zemi. Passerat poslechl, ač byl rektorem domu. Dne 10. srpna 1806 Hofbauer vydal se na cestu do Varšavy; členové družiny plakali loučíce se s ním. Hofbauer je napomenul, aby byli Passerata poslušni jako svého otce. Dne 16. května 1808 byli redemptoristé nátlakem odpůrců, k nimž náležel i kostnický biskup Wessenberg, nuceni opustiti své působiště poutní místo Tryberg u Jestettenu.

Brzo po té obsadil Napoleon město Varšavu. Francouzští vojínové počínali si hůř než protestantští Prusové; posmívali se bennonitům, t. j. redemptoristům; dávali v divadlech nejhoršímu padouchovi šat bennonity; šel-li bennonita zaopatřovat nemocnou osobu, shlukli se kolem něho a bili jej. V posádce byl i jeden vlaský pluk; vojínům těmto, onemocněli-li, svátostmi přísluhoval Hübl, neboť znal italskou řeč. Avšak za nedlouho Hübl se nakazil od nemocných vojínů, ochuravěl tyfem a zimnicí a zemřel dne 4. července 1807. Varšava truchlila nad úmrtím horlivého misionáře, Hofbauer se rmoutil ztrativ dobrého přítele, jemuž si v nehodách mohl pozastesknouti.

Brzy poté dostalo se redemptoristům velké rány. Pod záminkou, že jistý francouzský důstojník ztropivši výtržnost v jejich kostele byl v nastalé vřavě udeřen, vyzval Napoleon krále Bedřicha Augusta, aby redemptoristy vyhnal z Varšavy. Dne 20. června 1808, v pondělí, ráno o půl

čtvrté hodině byli redemptoristé dáni do vozů a dopraveni do tvrze Kystrinu; za měsíc po té byli vyvezeni na hranice a bylo jim doporučeno, aby se vrátili každý do svého rodiště. Hofbauer byl tam jediný Rakušan; ale vojenský velitel, jenž byl vlídný člověk, dovolil mu pro stáří jeho, aby si vzal průvodce. Vzal si bratra Martina Starcka. I rozloučil se se všemi, napomenul řeholníky, aby zachovali řeholi až do smrti, řekl studujícím, aby vyřídili od něho pozdrav svým rodičům, řeholním bratřím, aby se vrátili k svému povolání, ale přitom neztratili z mysli cíle života svého. A tak se rozešli. Nebylo pak už nic slyšeti o členech kongregace, na př. o kazateli Blumenauovi a j. Podgorski přišel po mnohých letech také do Vídně. Zemřel 6. března 1847 ve Zvěřinci (u Krakova). Jesterheim obdržel faru v Pruszyneu u Siedlice, ohluchl a zemřel r. 1836 ve Varšavě. Kunzmann byl pekařem v cistercienském klášteře Heiligenkreuz. Hofbauer přešel šťastně hranice a zastavil se v Tasovicích u sestry Barbory. Měl v úmyslu uchýliti se do některého kláštera redemptoristů v Itálii. Ale Itálie krátce odmítla transalpínské redemptoristy. Proto hledal útočiště ve Vídni.

Ve Vídni Hofbauer zůstával zprvu v Alserově předměstí u dobrých lidí; roku 1809 svěřil mu vídeňský arcibiskup Hohenwart duchovní správu při italském chrámě na Minoritském náměstí, roku 1813 při chrámu voršilek. Také byl ustanoven zpovědníkem voršilek. Zůstával na Seilerstätte č. 11. Měl světnici a ko-

můrku v druhém poschodí. Kostel byl asi 100 kroků vzdálen. - Hofbauerovi naskytlo se ve Vídni širé pole činnosti. Náboženský život byl v úpadku. Všude zavládla nevěra a lhostejnost k víře a rozmařilost. Tehdejší kazatelé, kteří vyšli z pověstných generálních seminářů, mluvili s kazatelny o humanitě; o mravní zkáze mluvit se neodvažovali. Ale Hofbauer neznal lidské bázně. Jsa nadchnut apoštolskou horlivostí hlásal slovo Boží jadrně, odsuzoval náboženskou lhostejnost neohroženě. Zprvu očistil a ozdobil kostel, pak jal se hlásiti učení Církve. Po dlouhé době po prvé byly s kazatelny ohlašovány církevní odpustky. Hofbauer upozorňoval o dnech kvatembrových lid, aby se modlil o dobré kněze. „Chce-li Bůh potrestati národ,“ říkával, „dopustí, aby měl nehodné vůdce.“ Zvláště důstojně konal slavnost a průvod Božího Těla.

Znenáhla přicházeli kněží (na příklad arcivévoda Rudolf) sloužit Mši svatou v kostele, jehož správu měl Hofbauer. Kníže Schwarzenberg jako klučik mu ministroval. Lidé všech stavů přicházeli na kázání Hofbauerovo, profesori, lékaři, šlechticové, protestanté i židé; více mužů nežli žen. Hofbauer kázal prostince; kdysi řekl úvodem: „Dnes chci kázati prostě, aby i neučení, ba i děti tomu rozuměli, aby nikdo před soudnou stolicí Boží nemohl se vymlouvatí „Já jsem tomu nerozuměl.“ Ano tak chci dnes kázati, aby mi porozuměla každá stará ženská.“ - Videnští obyvatelé říkávali: „Chceš-li slyšeti znamenitého řečníka, jdi do toho a toho kostela, Chceš-li slyšeti apoštola



jdi do kostela uršulinek poslechnout Hofbauera.“ Často posluchači vypukli v pláč. Jeho slova si pamatovali i po 50 letech. Někdy stačilo jedno kázání, ba několik slov, aby zatvrzelci byli obměkčeni. Někteří přišli, aby se posmívali, ale odešli mlčky, cítili, že má pravdu. Jistý Němec jménem Hemmerich z Würzburgu napsal: „Přišel jsem do kostela, kde Hofbauer sloužil Mši svatou. Rád bych byl s ním mluvil, ale množství mladých mužů kolem něho zabránilo mi přístup k němu. Muže jako Hofbauer neviděl jsem nikde, ani ve Vídni ani ve své vlasti.“ - Hofbauer měl od Boha zvláštní dar, že jako magnet přitahoval k sobě srdce hříšníků. Mnozí vyznali, že je pudí k němu neviditelná moc a vnitřní hlas.

Kázání Hofbauerovo mělo nevidaný účinek. Posluchači přiklekali ke zpovědnici. Hofbauer byl často volán k nemocným; mnohého nevěrce zatvrzelce obrátil k lítosti a k spořádanému životu. Cestou k nemocným modlíval se růženec; řekl-li kdo, že k nemocnému je cesta příliš daleka, odpovídal: „Tím líp; mohu se za něho víc pomodlit.“ Lid říkával, že žádný zatvrzelec Hofbauerovi neodolá. Také s lidmi skrupulantskými, úzkostlivými, měl velkou trpělivost. V předměstí Leopoldstadtu bydlil jistý výčepník lihovin, ale horlivý křesťan, Jan Kraus. Nosil šat podobný kněžskému, takže děti na ulici se mýlily a ruku mu libaly. Vídeňáci mu žertem říkali: Pane spirituál. Kraus byl skrupulant, měl na srdci tisícero pochybností a prosival Hofbauera

o radu a poučení. A když ten mu jeden skrupul vysvětlil, Kraus přišel s desíti jinými skrupuly. Hofbauer ho trpělivě vyslychal a neomrzele poučoval. Ale kdysi přece řekl, usmívaje se, ke Krausovi: „No, víte, jeden Kraus, to ještě ujde, ale dva Krausové, ti by mne zničili.“ (Po smrti Hofbauerově stal se zmíněný Kraus knězem; Vídeňáci říkali žertem: Der Herr geistliche Branntweiner.)

Hofbauer pečoval o to, aby obnovil kázeň uršulinek, jež byla poněkud uvolněna. Některé řeholnice chtějící žít v pohodlí, opřely se jeho opravným snahám. Ale Hofbauer vytrvale bděl nad tím, aby svědomitě zachovávaly sliby Bohu učiněné; chybníci napomínal vlídně, a bylo-li třeba, uměl je i přísně pokárati. Vedl je k tomu, aby jako úhlavního nepřítele nenáviděly zahálku, trudnomyslnost, pomluvy, aby snášely protivenství ochotně a aby milovaly pokoru. Kázeň řeholní se vůči hledě povznesla. - Protože z university vycházeli mladí mužové bez víry a beze ctnosti, zamýšlel Hofbauer založiti vychovávací ústav katolický. Řízení převzal spisovatel Adam Müller. Ale odpůrcové katolické Církve záhy zničili slibné dílo pod záminkou, že prý by z ústavu vycházeli „mystikové, nedoukové, blouznivci.“ Císař František dne 26. dubna 1813 zrušil ústav. Hofbauer nevzdal se svého díla. Dekretem císaře Františka ze dne 28. srpna r. 1818 bylo Klinkovströmovi dáno povolení ku zřízení vychovávacího ústavu pro mladíky všech stavů. Klinkovström najal (později koupil) dům v předměstí Wieden k tomu cíli. Klin-

kovström byl dříve protestant a člověk nevázaný, ale zásluhou Hofbauerovou se vrátil do Církve a stal se rozhodným katolíkem.

Neúnavný byl Hofbauer v konání skutků tělesného a duchovního milosrdenství. O stravu, která mu byla donášena z kláštera uršulinek, dělával se s chudými studujícími. Bohatí lidé mu dávali dary pro chudé. Darované peníze, šaty a potraviny donášel pod pláštěm lidem chudým a nemocným do bytů; neostýchal se nositi bochníky a nádoby s pokrmy. Nejedem zoufalec byl jím zachráněn. Jistá mladá dáma pozbyla roku 1811 státním bankrotem 80.000 zlatých. Byla na mizině. Chtěla se v Dunaji utopit. Hofbauer ji náhodou spatřil na břehu a domluviv jí, zachránil ji. Bydlila pak v domě uršulinek a pracovala, aby uhájila živobytí. - Kdysise Hofbauer setkal v odlehleém předměstí s člověkem tváře tak zasmušilé, že se ho až ulekl. Jakoby černý závoj obestíral tvář nešťastníkovu. Hofbauer promluvil naň laskavě, nabídl mu šňupec tabáku a tázal se ho, co ho tíží, že je tak zádumčiv. Muž byl zoufalec, ale vlídným slovem, účastí a pomocí Hofbauerovou byl zachráněn.

Hofbauer připoutal k sobě mnoho jiných a mužů. Míval ve svém příbytku 20, 30 až 50 mladíků. Někteří studovali bohosloví, lékařství nebo práva. Pečoval nejen o všechny v celku, ale i o každého zvlášť. Nikomu nelichotil, každému řekl otevřeně pravdu do očí. Krotil mladickou pýchu a bujnost. Žádal, aby byli veselí a upřímní. Byl-li některý z nich pokry-

tecky pobožný, stranil se ho. S počátku málo od nich žádal; jejich chyby a nezpůsoby trpělivě snášel; teprve později byl přísnější, ale vždy pln lásky. Všechn svůj čas jim věnoval, jako by nic pilnějšího neměl na práci, než obírat se jimi. Sužovaly-li ho bolesti, vyjasnila se tvář jeho, jakmile některý student otevřel dveře. Někteří z nich byli ve víře slabí, lehkomyšní, ale on je přetvořil. Celá řada jich klečela v neděli u zábradlí, někteří ministrovali, svět se tomu divil a kdosi se tázal Hofbauera: „Kterak to, že za Vámi běhají jako věrní psi?“ Odpověděl: „Sám nevím, proč Bůh je shromazďuje kolem mne jak osobní stráž.“ - Ale byli mezi nimi i nehodní. Kdosi svěřil Hofbauerovi hodinky repetérky. Ty pojednou z bytu zmizely. Hofbauera všichni přítomní je hledali, jistý gymnasista hledaje lezl po ruce a po nohou až pod postel; v tom repetérky se ozvaly a začaly bít, ale ne někde v koutku, nýbrž v kapse gymnasistově. Ten se zapýřil hanbou a vyndal hodinky. Hofbauer ho přeměřil pronikavým pohledem a řekl, aby vícekrát k němu nechodil.

Když Hofbauer navečer se vrátil domů unavený a třebas i promoklý, už zástup studentů s jásotem mu šel v ústrety (neboť byt jeho nebyl uzamčen). Hofbauer se na ně laskavě usmál, kynul jim na pozdrav a řekl: „Das ist mir ein Volk, das ist mir ein Gesindel! To je mi národ, to je mi sebranka!“ Divný pozdrav jim byl příjemnou zdořilůstkou. Kdysi vyšel hlouček studentů z jeho bytu, oči jim radostí zářily. Kdosi, jenž se s nimi na

schodech setkal, tázal se, měl-li snad Hofbauer k nim duchaplnou přednášku?“ „Ano,“ řekli. - „Jakou?“ - Odpověděli: „Řekl nám: Děti, buďte hodné!“ A ta slova z jeho úst tolik je rozradostnila. Hofbauer uvítav studenty pověsil ve vedlejší komůrce svůj plášť a přinesl hladovicím studentům rozličné pokrmy: chléb, cukroví, jablka a ořechy; nikdo se nesměl upejpat; neboť Hofbauer nechtěl, aby chudší se styděli, když by z předložených darů si brali. Přitom jim dával poučení o čase a věčnosti, o přítomnosti a budoucnosti, o povinnostech, ale tak lahodně, že na jeho rtech takořka viseli. Nedával jim stále mravoučných pouček, nýbrž často se studenty žertoval, ale tak, že i žerty byly poučny. Pak byla čtena stat z církevního dějepisu nebo jiné knihy a konala se rozprava o věcech náboženských.

Za příznivého počasí chodil s nimi ulicemi vídeňskými na procházku. Občas se zastavoval a vypravoval ze své zkušenosti zajímavý příběh. Vídeňáci se zastavovali kolem nich a taktos uslyšeli nejedno slovo pravdy. Zazněl-li zvon, zvoucí k modlitbě, všichni obnažili hlavu a modlili se tiše. To činil Hofbauer, aby studentům odvykl bázeň před lidmi. - K ctitelům Hofbauerovým nenáleželi pouze studující, nýbrž i mnozí slavní mužové. Byli to kromě Klinkovströma, o němž byla již shora řeč, Bedřich Schlosser, Bedřich Schleger a jeho nevlastní synové Jan a Filip Veith, dvorní rada Adam Müller, Ackermann z kláštera klosterneuburského, Roman Zängerle, Zachariáš Werner a j.

P. Hofbauer říkával: „Lépe je mluvit s Bohem o hříšníkovi, než s hříšníkem o Bohu. - Bůh nepotřebuje naší bohoslužby, ale my jí potřebujeme. - Všecko tvorstvo je stvořeno pro člověka, jediný člověk je stvořen pro Boha. - Proste o dar vytrvalosti. Viděl jsem mnohé bezbožníky umíratí svatě, a viděl jsem mnohé, kteří se zdáli býti svatí, a uměli jako bezbožníci.“ Hofbauer stýkal se raději s lidmi chudými, nízko postavenými než s lidmi bohatými, vysoko postavenými. Chudé vyhledával on, bohatým bylo, chtěli-li s ním mluvit, vyhledávali jeho.

Jistá novicka vypravovala: „Pocítila jsem odpor proti řeholnímu životu. Umínila jsem si vrátit se do světa. Ale nikomu jsem se nesvěřila. Tu kdysi P. Hofbauer přistoupil ke mně a řekl nenadále: „Františko, zůstaň v klášteře! Bůh tě sem povolal!“ Žasla jsem, že P. Hofbauer umí číst, co na hlubině duše je skryto.“ - Jiná novicka, Jakobína Welsenová onemocněla a obávala se, že jí bude vystoupiti z kláštera. Ale P. Hofbauer jí řekl: „Neboj se! složíš sliby a přežiješ mnohé, kteří teď mají červené lice“, a pak dodal rozmarně: „Ano, ano! bude z tebe ještě stará škatule.“

Hofbauer nemiloval přemrštěnosti v konání služeb Božích. Jistý kněz Josef Forthuber příliš úzkostlivě čistil kalich a korporale, takže i laikům zdálo se to upřílišeno. Hofbauer byv na věc upozorněn, přistoupil kdysi, když pečlivost knězova nebrala konce, k oltáři a pošeptal mu do ucha: „Josefe, přenechej také něco andělům!“

Byl sice nakloněn k hněvivosti, ale uměl se krotiti. „Ano,“ pravil, „popudlivost, to je, žel Bohu, má chyba, a děkuji za ni Bohu, sic bych přišel do pokušení, abych z úcty před sebou sám sobě políbil ruku. Prosím Boha, aby mne nezavil popudlivosti; ta mne udržuje v pokoře a chrání od pýchy.“ - Kdysi Hofbauer pokáral žáka Srnu příliš příkře. Ten odešel rozmrzelý do své jizby. Ale již za chvíli přišel za ním Hofbauer a řekl: „Umíš tuto píseň? Pojď, zazpívejme ji spolu!“ - Se ženami nemíval dlouhých hovorů. Říkával: „Ženy vždy zůstanou ženami, a jestliže nesetřásly se sebe všecko ženské, jako sv. Teresie, jsou vždycky nebezpečny . . . Děkuji Bohu, že nejsem ženou a že nemám ženu.“ Kdysi řekl: „Raději chci slyšeti zpověď celého regimentu vojáků, než zpověď desíti vlažných řeholnic.“ Žil chudě a střídě; spával málo, opásával se žíněnkou a bičoval se. Jídal chodě po světnici, talíř v jedné ruce, lžičku nebo vidličku v druhé. Do 66. roku nepil vína. Odtud pak pil navečer skleničku vína říkáje, že víno je dar Boží a že slouží starým lidem na posílněnou. Byl-li pozván k hostině, málo jedl, ale nikterak se nestyděl nastrokati nabízené zbytky jídel do hlubokých kapes. Lidé věděli, pro koho uschovává pokrmy a se všech stran mu posílali potraviny a šaty a peníze, takže byl s to dáti na příklad Müllerovi na výchovavací ústav 100 dukátů, básníku Klementu Brentanovi také 100 dukátů. Jen potulným dětem nic nedával; nechtěl, aby navykaly žebrotě.

Kdysi navečer přiběhl chlapec se vzka-

zem, že má navštívit chudou nemocnou ženu v předměstí tři čtvrti hodiny daleko. Hofbauer šel. Vstoupiv tázal se, co jí schází. Odpověděla: „Víte! mně sice nic neschází, ale nutně potřebuji 30 krejcarů. A protože jsem slyšela, že chudým lidem pomáháte, dala jsem Vás zavolat.“ Hofbauer se nerozhněval, vyndal 30 krejcarů, jak si přála, a šel domů. - Kdysi šel po ulici a setkal se s mladým mužem a s mladou ženou, kteří se mu posmívali, že prý je divotvůrce, ligurián atd. Ženě při tom vypadl šátek, aniž to pozorovala. Hofbauer šátek zvednul a vliďně jí jej podal. - Kdysi byl Hofbauer zavolán k jistému zatvrzelci, těžce nemocnému. Ten zočiv Hofbauera, zuřil: „Kněžour! Jde, aby mne obelstil! Ani umírajícímu nedá pokoje? Policii sem!“ Hofbauer ho konejšil řka: „Považte! jdete na dalekou cestu a tu je třeba, byste posílil svou duši! Posloužím vám svatými svátostmi.“ Ale zarytec nechtěl. Hofbauer šel ke dveřím, sedl si na zemi a modlil se růženec. Nemocný křičel: „Co tu chcete? Nechte mne na pokoji! Klidte se odtud!“ - „Nepůjdu,“ odpověděl Hofbauer. „Byl jsem u mnohých, kteří zemřeli šťastně. Dnes chci viděti, kterak umírá zavrženec.“ A tato slova přetvořila zuřivce; zemřel smířen s Bohem. - Takto přivedl k Bohu mnoho hříšníků a hříšnic. Ale říkával: „Snáze se nalezne deset kajících Magdalen než jeden kající Zacheus.“

Byt Hofbauerův byl nemalovaná světnice, komůrka na knihy a pokrmy, tvrdé lože, stará pohovka; šat redemptoristů, ne sice roztrhaný, ale opět a opět spravovaný;

hrubá obuv neleštěná, olejem namaštěná. Hofbauer byl střední postavy, mohutného tělesného ústrojí; obličej byl více kulatý a přívětivě se usmívající; oči upolo sklopeny. Někteří pravili, že Hofbauer měl rysy Napoleonovy. Kdykoliv doléhal na něho zármutek, zpíval si nábožné písně a říkával: „Staň se, co a jak Bůh ráčí!“ Jsa pokorný pohrdal lidskou chválou a říkával: ta sluší leda dětem a bláznům. - K víře katolické Inul pevně; říkával, že tomu, co mu Církev katolická k věření předkládá, více věří než svým vlastním očím.

Policii už dávno se nelíbily návaly lidu k němu, a zvláště že čtyřikrát za rok dával apoštolské požehnání spojené s odpušky. Odpušky bez povolení vysoké vlády byly zakázány. Proto policie zapověděla, aby Hofbauer nekázal, odpušky neohlašoval. Hofbauer poslechl, ale již za dva dny poté přišel úředník zvěstovat ve jménu vlády, že smí odpušky ohlašovati a že smí kázati. Při tom však nepřestala policie míti na něho bedlivý dohled. Duchovní vrchnost, arcibiskupská konsistoř, ho nechránila. R. 1816 byl předvolán ke konsistoři. Předsedal jí arcibiskup Hohenwart, jenž sice P. Hofbauerovi byl nakloněn, ale neměl energie. Čekali na provinilce. P. Hofbauer přišel, poklonil se arcibiskupovi, pozdravil ostatní. Nechali ho státi u dveří, aniž mu dali sedadlo. Započal výslech. „Jak se jmenujete?“ - „Klement Hofbauer.“ - „Odkud jste?“ - „Z Tasovic.“ - „Jakého jste náboženství?“ - Tu přešla Hofbauera trpělivost a řekl: „Což nevíte, že jsem

katolický kněz? Tady není dobře býti. Já jdu!“ Ašel. Hohenwart řekl: „Hofbauer činí jak apoštol; setřásá prach s obuvi a jde.“

Státní úřad vyšetřoval dále. Kancléř hrabě Saurau řekl císaři: „Hofbauer je fanatic, píše černě o Rakousku do Italie; proto musí z Vídně pryč, jako šel z Varšavy.“ Císař odpověděl: „To nejde. On je příslušníkem našeho státu.“ V tu dobu redemptorista Jan Sabelli, podřízený Hofbauerův, vyzvedaje si pas do Švýcarska prohlásil, že on a Hofbauer jsou redemptoristé, tedy členové kongregace v Rakousku neschválené. I zavedeno bylo vyšetřování. Hofbauerův byt byl prohlédán. Hofbauerovi bylo vytýkáno, že si dopisuje se svým představeným v Římě, tedy s cizincem, a bylo mu nařízeno, aby buď vystoupil z řehole nebo aby se vystěhoval z Rakouska. Byla mu předložena listina, ve které měl podpisem svým stvrditi, že prosí o povolení, aby se mohl vystěhovati do Ameriky. Hofbauer listinu tuto podepsal. Císař vida jeho podpis řekl: „Chce-li tedy Hofbauer dobrovolně pryč odejiti, nemám proti tomu námitek, ale já bych ho byl nevyháněl.“ Arcibiskup Hohenwart však císaře Františka o věci blíže informoval a ujal se Hofbauera. Řekl tehdy: „Odejde-li Hofbauer, pohřeším svého nejlepšího kněze.“ Císař nařídil, aby se vyčkalo s dalším vyšetřováním, až se vrátí z Italie. Papež Pius VII. pochválil v hovoru s císařem Hofbauera, a nazval ho mužem apoštolským. Proto císař vrátiv se do Vídně zrušil rozsudek proti Hofbauerovi vydaný a politoval ho,

že mu bylo ublíženo; také vyzval Hofbauera, aby si vyžádal nějakou milost. Hofbauer prosil, aby kongregace redemptoristů byla v Rakousku úředně povolena. To se i stalo. Císař dal redemptoristům kostel „Na nábreží“ a žádal jich, aby měli péči o duchovní potřeby Čechů.

P. Hofbauer se toho však nedočkal. Churavěl už dříve pakostnicí, pak haemorrhoidami. Počátkem r. 1820 uvrhla ho silná zimnice na lůžko. Uzdraviv se poněkud, třetí postní neděli opět kázal o duševní nemotě a hluchotě; učiniv reflex na svůj vlastní život řekl: „Ó, kdybych byl za života svého vždy spolupůsobil s milostí Boží, kolik dobrého by byl Bůh skrze mne vykonal.“ Dne 8. března přišla zpráva, že v Římě zemřela kněžna Jablonovská, dobroditelka kongregace. Ač bylo nevlídné počasí a ačkoliv byl sláb, sloužil za kněžnu Mši svatou. Pak uleh a již nepovstal. Přátelé ho litovali, že mnoho trpí, ale on odpověděl: „Co Bůh chce, jak Bůh chce, kdy Bůh chce“ a zapěl svou oblíbenou píseň: „Všecko ke cti Boha mého.“ Poté přijal svaté svátosti. Dne 15. března o 12. hodině v poledne přátelé, kteří byli u něho návštěvou, přeslechli zvon zvoucí k modlitbě. P. Hofbauer řekl: „Modlete se! Zvoni Anděl Páně!“ Modlili se, a za této modlitby Hofbauer vydechl duši svou.

Pohřeb jeho byl slavný. Tělo jeho bylo vystaveno ve chrámu svatoštěpánském.

Druhého dne bylo odvezeno do Maria Enzersdorfu u Vídně a tam pohřbeno. Dne 4. listopadu r. 1862 bylo převezeno

do chrámu Matky Boží ve Vídni na Nábreží. Svátek 15. března.

Ct. JOSEF AMAND PASSERAT narodil se 30. dubna roku 1772 v Joinville v Champagni. Dospěv byl vřazen do vojška. Po dvou letech byl propuštěn, studoval teologii ve Vídni a ve Würzburgu. Tehdy uslyšel o působení Hofbauerově ve Varšavě; i vybral se na cestu, aby spatřil velkého světce a aby ho požádal o přijetí do kongregace redemptoristů. Byv přijat vyučoval ve Varšavě řeholní bratry teologii a dějepisu. Pak zastával úřad představeného na nově zřízených ústavách ve Švýcarsku. Hofbauer jsa na smrtelném loži těšil své přátelé: „Buďte dobré mysli! Ve mně jste měli nedokonalého mistra. Ale brzo vám zavolám velkého Francouze; ten vás naučí modliti se; jestliže se pod jeho návodem nestanete svatými, pak už nikdy.“ Tento velký Francouz byl Josef Passerat. Všeobecně byl nazýván „velkým modlitelem.“ Po smrti Hofbauerově byl Passerat ustanoven generálním představeným v zemích s této strany Alp. Zdařilo se mu rozšířiti kongregaci do Belgie, Francie, Anglie a Severní Ameriky. Posléze byl po 8 let raněn mrtvicí. Zemřel 30. října 1858 v Tournai. Památka 30. října.

Ct. FRANTIŠEK XAVER SEELOS narodil se 11. ledna 1819 ve Füssen v Bavorsku. Po skončených studiích žádal o přijetí do kongregace redemptoristů. Bral si svého křestního patrona za vzor a toužil jíti do zámořských zemí jako misionář. Přání jeho bylo vyhověno. Roku 1842 byl poslán do Severní Ameriky, aby

položil základy k noviciátu redemptoristů. Přitom procházel širé kraje jako misionář. Známa byla jeho horlivost, láska k modlitbě a k pokoře. Byl pilen hrdinných ctností: hrdinná byla i jeho smrt. V Novém Orleansu vznikla žlutá zimnice. František vyhledával opuštěné umírající, aby jim udělil pomoc a útěchu náboženskou. Brzy zachvácen byv nákazou zemřel, maje 48 let, dne 4. října 1867. (Akta Apošt. Stol. 1912, str. 358). - Památka 4. října.

Ct. ALFRED PAMPALON, narozený r. 1867 v Lévis u Quebecu, vstoupil roku 1886 ve St. Troudu v Belgii do kongregace redemptoristů a vrátil se pak do Ameriky; působil v osadě Notre Dame de Levis v Kanadě. Čistota a mírnost byly význačnými jeho ctnostmi. Heslem jeho bylo: „Za krátko nastane nám věčnost!“ Toto heslo pudilo jej k větší a větší horlivosti. Alfred je vznešený květ svatosti v Americe. Zemřel 30. září 1896 na poutním místě St. Anne de Beaupré v Kanadě. (Akta Apošt. Stol. 1922 str. 166). Památka 30. září.

Ct. PETR DONDERS narodil se 27. října 1809 v Tilburgu v severním Brabantu. Rád by se byl stal knězem. Ale touze této stály v cestě tři překážky, zdánlivě nepřekonatelné: rodiče byli velmi chudobní, Petr byl slabého zdraví a měl nepatrné vlohy. Ale tím větší byla jeho důvěra v Boha, pobožnost a čistota mravů. Aby podporoval své rodiče, naučil se řemeslu tkalcovskému; jsa dvaadvacitiletý obdržel na přímluvu místního faráře v semináři St. Michiels-Gastelském místo

sluhy s povolením, že se smí zúčastňovati vyučování. Nebylo to malým pokorováním pro velkého žáka, když seděl mezi chlapci a zprvu dostal skoro ze všech předmětů špatnou známku. Ale silná jeho vůle přemohla všechny překážky. Vystudoval a žádal o přijetí do kongregace redemptoristů, ale nebyl přijat. Konečně dosáhl toho, že byl přijat do semináře kněžského. Vysvěcen byv na kněze, projevil touhu jíti jako misionář do zámořských zemí.

Obdržev dovolení, odebral se r. 1842 do Paramariba, hlavního města Surinamu (to jest nizozemský podíl Guyany v Jižní Americe). Tam světší kněží nizozemští konali duchovní správu; tropické vedro, vzduch prosycený zimnicí, směs obyvatelstva, indiánů, černochů, mulatů, kreolů, židů, mohamedánů, kuliů - činily duchovní správu velmi obtížnou. Katolíků bylo 4000, roztroušených po celém území. Petr se obrátil zprvu k mládeži věda, že snadněji je uchovati člověka neřesti než jej z neřesti vysvobozovati. Roku 1851 vznikla v Paramaribě žlutá zimnice. Petr pečoval o nemocné s příkladnou obětavostí. Poté převzal pastorační Batavie, kam byli dopravováni nemocní z celého území. Věnoval se jim po dobu třiceti let. Tehdy - roku 1865 - byla provincie surimanská svěřena redemptoristům. Petr Donders zažádal opět o přijetí do kongregace. A co mu odepřeno bylo před 30 lety jako mladému seminaristovi, to s radostí povoleno bylo zkušenému misionáři. Odbyv noviciát v Paramaribu, nastoupil cestu do Bata-

vie. Žádný kníže dobyv velkých vítězství nad nepřáteli a vjížděje u vítězoslávě do svého hlavního města neplesá tou radostí, jako plesal Petr Donders, když obklopen svými svěřenci, milými, malomocnými, vracel se do kostelíka a do chudého příbytku svého. Zemřel 6. ledna 1887. (Akta Apoštol. Stol. 1913 str. 252.) Památka 6. ledna.

Ct. VÍT DI NETTA pocházel z jižní italské provincie Avellina. Jako misionář kongregace nejsvětějšího Vykupitele pocházel po 35 let města a dědiny Kalabrie. Jmín byl „apoštolem Kalabrie“. Zemřel 3. prosince 1849 v Tropeji v Kalabrii. (Akta Apoštol. Stol. roč. 1910 str. 658.) Památka 3. prosince.

Ct. EMANUEL RIBERA pocházel z Molfetty v Apulii; narodil se 8. března r. 1811. Vstoupil do kongregace nejsvětějšího Vykupitele. Ačkoliv churav, konal horlivě dílo misionářské v jižní Itálii. Při ošetřování osob asijským morem nakažených onemocněl. Zemřel 10. listopadu r. 1874 v Neapoli. (Akta Apoštolské Stolicе 1912 str. 374.) Památka 11. listopadu.

Ct. JAN KŘTITEL STÖGER narodil se 4. října 1810 v Enzersfeldu u Vídně z rodičů zemědělských; on a jeho sourozenci byli svými rodiči, hluboce věřícími, po křesťansku vychováni. Kdysi chtěly děti o slavnosti Božího Těla jeti do Vídně, popatřit na průvod z kostela svatoštěpánského ubírající se městem. Ale otec s tím nebyl srozuměn; pravil: „Při takových slavnostech diváci mnoho se dívají, ale málo se modlí.“ Otec bedlivě dbal, aby

děti četly pouze knihy dobré; Jan rád četl, zvláště životopisy svatých; to jej povzbuzovalo k životu bohumilému. Pomáhal rodičům v hospodářství. Léta, která v sobě tají mnohé nebezpečí proti čistotě, míjela mu bez úhony. Věděl, že andělský život vyžaduje andělského pokrmu; proto rád přistupoval ke Stolu Páně; a protože časté přijímání svátostí v rodné vsi bylo neobvyklé, vstával s lože o druhé hodině a spěchal do Vídně, aby tam, jsa neznám, přijal svátosti.

Když mu bylo 25 let, rodiče naléhali, aby převzal hospodářství. Jan však přilnul k životu řeholnímu; zažádal se svolením otcovým o přijetí do kongregace redemptoristů. Přijat byv generálním vikářem Josefem Passeratem, byl poslán do Eggenburgu konat noviciát. V Eggenburgu zůstal po 40 let jako řeholní bratr, pekař, kuchař a zahradník. Pečoval o výzdobu chrámu weinhausského. Zastával svá povolání s láskou nezkaženého srdce. Kázní řeholní se podroboval svědomitě. Z knih a ušlechtilých hovorů získal si značné vědomosti. Známa byla jeho zanícenost při modlitbě. Jistý misionář pravil: „Tento bratr vzdělává více duší svým životem, než mnohý misionář svým kázáním.“ Heslo Janovo bylo: „Musíme pracovat, jako bychom měli na věky žiti, a musíme se modlit, jako bychom měli ještě dnes zemřít.“

Nebyl ušetřen utrpení. Kromě tělesných nemocí trpěl ve svém stáří bezútěšností; také naň přicházela pokušení proti víře. Ale duševní deprese ustoupila zase době útěchy a radosti. Jan zemřel 3. listo-





Sv. Terezie Ježíškova



padu r. 1883. (Akta Apoštol. Stol. 1916, str. 16.) Památka 3. listopadu.

KALOGER LIOTTA narodil se 10. září 1811 v Sciacce ze zbožných rodičů. Ti jej poslali ke strýci, aby se učil obuvníkem. Obuvnická dílna strýcova dík zbožnosti Kalogerově proměnila se téměř ve svatyni; Kaloger uměl při práci hovořiti o věcech duchovních a vplétati modlitby do hovorů. Později prosil o přijetí do řádu kapucínského; nevzali ho, že prý je chatrného zdraví. Redemptoristé jej přijali do noviciátu. Bratr Kaloger ukázal se kongregaci prospěšen: provázel kněze na misie a vyučoval dítky ve víře, k čemuž měl nesporné nadání. Když za zmatků válečných kněžím bylo prchati před vojskem Garibaldiho, Kaloger zůstal jako věrný strážce chrámu a domu. Vynikal horlivostí v modlitbě, zvláště v úctě k Svátosti oltářní. Zemřel 25. dubna 1898 ve Sciacce. Byl pohřben na všeobecném hřbitově. Ale lid jej ctil jako svatého a přál si, aby byl pochován na hoře Cronio po boku sv. Kalogera poustevníka, patrona města Sciacckého. Tak se i stalo.

Ct. KAREL DOMINIK ALBINI narodil se v Mentoně v knížectví Monackém. Byl zprvu vikářem ve svém rodném městě, pak profesorem morálky a ředitelem semináře v Nizze. V tu dobu - roku 1824 - konal Eugen de Mazonod, zakladatel kongregace Oblátů Panny Marie, misie v Nizze. Tak se oba mužové seznámili. Karel žádal o přijetí do této kongregace; biskup propustil Karla ze svazku diecésního s tou toliko výminkou, že Albini

bude konat misie také v jeho diecési. Tak si ho vážil. Jakého ducha umrtveného Karel už tehdy byl, poznati lze z toho, že noví představení mu nedovolili kající skutky té strohosti, jaké byl uvykl; také mu zkrátili dobu noviciátu. Nezmyslili se v něm. Karel si vedl horlivě. Ač neovládal dobře jazyk francouzský, měla jeho kázání velký úspěch. Lid mu všeobecně dával název „svatého“. Jeho průvodce Guibert pravil: „Je třeba jen viděti Patera Albinioho, aby si kdo učinil představu světce, člověka od všeho pozemského odpoutaného, v Boha pohříženého, a to beze vsí strojenosti, v prostotě a pokoře.“ Karel zemřel maje teprve 48 let, dne 20. května 1839 ve Vicu na ostrově Korsice. (Akta Apoštol. Stol. 1925, str. 214.) Památka 20. května.

HYACINTA ROMERO BALMASEDA, abatyše konceptualistek v Hinojose u Kordovy ve Španělsku, zemřela v pověsti světice dne 12. května 1910,

## 108. SVATÍ A JINÉ VYNIKAJÍCÍ OSOBY XIX. STOLETÍ V JED- NOTLIVÝCH ZEMÍCH

*Afrika, Asie, Amerika, Australie.  
Kromě těch, kteří jsou uvedeni  
v §§ 106 a 107.*

Ct. JUSTIN DE JACOBIS narodil se 9. října 1800 v San Fele v jižní Itálii. Byl svými rodiči zbožně vychován a jsa osmnáctiletý vstoupil do řádu lazarištů

v Neapoli. Toužil býti misionářem. I byl roku 1839 poslán do Habeše, jmenován byv apoštolským prefektem. Dvě léta poté poslal kníže habešský Ubjeh vyslance do Kaira k tamnějšimu patriarchu Koptů se žádostí, aby ustanovil pro Habeš biskupa. Ubjeh si přál, aby Justin doprovázel deputaci. Justin svolil s tou výminkou, že povede deputaci nejen do Kaira, ale i do Říma. Ubjeh souhlasil. Na cestě do Říma a v Římě byly předsudky habešské deputace proti Římu rozptýleny, a jeden z deputace, Michael Ghebre, vrátil se do Církve katolické. - Justin byl na biskupství posvěcen, ale zkusil mnoho pronásledování od schismatického biskupa Salamy a byl i zajat. Kníže Ubjeh nemohl ho chrániti, protože sám podlehl povýšenci Kassovi. V bouřlivých oněch dobách Justin vraceje se z vězení městem Masanou k svému stádcí, klesl vysílen, podobaje se sv. Františku Xaverskému, v údolí řeky Aligady, pod širým nebem, opíraje se o skálu, a zemřel 31. července 1860. Jedná se o jeho blahorečení. Památka 31. července.

VILÉM MASSAJA narodil se 8. července 1809 v Piově v diecéci Asti, vstoupil do řádu kapucínského a ihned se hlásil, aby byl poslán za misionáře do cizích zemí. Poslali je do Kaffa-Gally či Ormy (jižně od Habeše, v Africe), vysvětlivše jej zprvu na biskupa. Záhy si získal lásku černochoů, zvláště když se jich otcovsky ujal v epidemii neštovic. Nenazývali ho jinak, než „dobrým Abunou“. Za 35 let obrátil 36000 osob a přijal je do Církve katolické. Asi 40.000 osob očkoval proti

neštovicím. Horlil proti otroctví. Ale schismatictí kněží z blízké Habeše dosáhli, že neguš Theodor vypověděl Viléma ze země. I odebral se Massaja do kapucínského kláštera ve Frascati u Říma. Tam byl jmenován kardinálem. Zemřel 6. srpna 1889.

MIKULÁŠ OLIVIERI narodil se 21. února 1792 ve Voltaggiu u Janova. Jsa jinoch byl zavolán jako svědek při procesu blahorečení Jana de Rossi, jenž byl jeho příbuzným, aby svědčil o jednom ze zázraků. To učinilo na mladistvou jeho mysl velký dojem. Po čistě prožitém mládí byl vysvěcen na kněze. Byl pak kaplanem v Janově. Na jeho žádost koupil mu přítel kapitán v Kairu pohanského chlapce z Guiney a dovezl mu jej do Janova. Mikuláš pokřtil chlapce, vyučil a poslal jej do vlasti zpět. Tím vzbuzena byla láska Mikulášova k černochoům. Celé své jmění věnoval a podařilo se mu 60 chlapců a dívek vysvoboditi a zaopatřiti. Roku 1851 jel sám na trh do Kaira. „Když jsem přišel do Kaira,“ vykládal pak, „srdce by mi bylo puklo, když jsem viděl, jak černoši, otroci jako stádo od dozorců byli bičem hnáni na trh, matky kojence u prsou, mladíci, ženy a dívky.“ Od té doby jeho horlivost neznala mezí. Procestoval Itálii, Francii, Německo a jiné země, sbíraje almužny na černochoy. Pius IX. jej jmenoval apoštolským misionářem; kardináli a biskupové prosili za čest býti kmotry pokřtěným dítkám. Ludvík z Kasorie zařídil v Neapoli dva ústavy „della Palma“ pro černošské hochy a dívky. - Mikuláš žil odříkavě, chodil

v chudičkém šatě; na lodi spokojil se s místem na palubě, aby ušetřil na cestném; později mu vláda francouzská nabídl volný lístek. Nescházelo nebezpečí: Kdysi na moři bouře hrozila převrhnouti bárku. Mikuláš vida, že nemůže všechny děti najednou zachránit, vyslékl sutanu a pokřtív ostatní děti, alespoň s jedním vrhl se do moře, aby doplaval ke břehu. - Zemřel 25. října 1864 v Marseilli.

ANASTAS HARTMANN pocházel ze Švýcarska; narodil se 24. února 1803 v Altvisu v kantonu Lucernském. Vstoupil do řádu kapucínského. Na usilovnou žádost byl poslán jako misionář do Přední Indie, do vikariátu Agra, pak do Patny na Gangesu. V jeho území bylo 37 milionů pohanů a pouze 4000 křesťanů rozptýlených. „Rozplakal jsem se jako dítě, když jsem seznal poměry,“ řekl později. Dal se do práce. Tehdy goyský arcibiskup činil si nároky na celou Přední Indii. Anastas byl povolán, aby se těmto snahám opřel; zkusil mnoho, posléze se vrátil do Říma, aby pracoval v Propagandě. Ještě jednou byl poslán do Patny; s mladickým zápalem vybral se na cestu, ale uprostřed práce zachvácen byl choleroou a zemřel 24. dubna 1866. Krásnila jej důvěra v Boha, mírnost a odříkavost. Také byl literárně činný. Kromě jiného překládal do řeči hindostanské; dojmavé jsou úvahy, které napsal ve dvou svých modlitebních knížkách, z nichž jedna má nadpis: „Útěcha v utrpení“, jedna: „Posvěť práci rukou svých!“

MARIA PALOTTA, domkařova dcera ve Forci v Itálii, narozená 20. srpna 1878,

živila se zprvu dělnickou prací. Vstoupila pak do družiny františkánek-misionářek a byla vyslána do Číny. Tam stala se obětí nákazy tyfové a zemřela 7. dubna 1905 v Tong-eul-keu v provincii Šansi. Sám papež Pius X. žádal o zahájení procesu o blahořečení.

DAMIAN DEVEUSTER narodil se dne 3. ledna 1840 v Tremelou u Mechliny v Belgii z rodičů chudých. Byl bystrý chlapec; záhy jevil zálibu ve cvičeních pobožnosti. Pomáhal rodičům pracovati na poli; přitom se učil na průmyslové škole francouzsky. „Valonští spolužáci se mé výřečnosti posmívali. Ale já jsem je hned vyplatil pravitkem,“ napsal ve svém dopisu k rodičům. Kdysi byly misie; Damian účastniv se jich umínil si, že vstoupí do některé řehole. Rodiče váhali dáti svolení; neboť už dvě dcery byly v klášteře a syn Pamfil studoval theologii v Lovani, jsa členem družiny „nejsv. Srdce Ježíšova a srdce P. Marie“ čili Picpusské. Damian prosil o přijetí do družiny. Protože neměl připravených studií, byl přijat pouze jako řeholní bratr. V prázdných chvílích jal se ho bratr učiti latině, více ze žertu. Výsledek byl překvapující. Damian máje dobré vlohy, uměl za šest měsíců překládati Kornelia Nepota do mateřštiny. Představení ho připustili ke studiu a „tlustý Damian“, jak mu spolužáci říkali pro jeho zavalitou postavu, vystudoval hravě filosofii a theologii. Jeho bratr Pamfil měl odejiti jako misionář na ostravy Sandwichské; onemocněl však tyfem. Damian prosil, aby na místě bratra směl jeti on, „aby prý peníze za cestovni

lístek nebyly vyhozeny. "Svolili, ačkoliv Damian nebyl ještě na kněze vysvěcen.

Po pětíměsíční plavbě dospěli misio- náři hlavního města Molokaiských ostro- vů, Honolulu. Tam byl Damian vysvě- cen na kněze a ihned poslán na ostrov Hawaii. Působil tam horlivě osm let. „Kéž bych měl svatou čistou lásku a hor- livost, jako má Vianney, farář arsský“ povzdychl si. Na ostrovech zuřilo malomocenství. Na rozkaz vlády byli r. 1865 všichni malomocní dopraveni na ostrů- vek molokajský a každý styk se zdravými byl jim zakázán. Opatření ukrutné, ale nutné; jediný prostředek, aby byla ná- kaza vyhlazena. Život vyhoštěnců byl bez- útěšný. Kdo se jich ujme? Hlásil se Da- mian Deveuster. „Chci se dáti s nimi za živa pohřbíti!“ řekl. Odebral se k nim s předsevzetím, že jich nikdy neopustí, že jim věnuje všechny své síly a že jim bude udělovat pomoc hmotnou a duševní. Bylo jich asi 800; polovice z nich kato- líci. Vypravoval později: „Bylo mi s po- čátku těžko zvyknout si na vzduch pro- sycený nákazou. Kdysi jsem sloužil Mši svatou zpívanou, a myslil jsem, že se za- lknu a že musím odejít, abych čerstvého vzduchu se nalokal; ale přemohl jsem se. Nyní už jsem otužilejší. Ale přece se mne ještě zmocňuje hnus, když slyším zpo- věď malomocného, jehož rány jsou plny červů. Zopatřuji-li nemocného, bývám často na rozpacích, když nevidím mí- stečka, na které bych mohl udělit svaté pomazání.“ Damian ošetřoval malomoc- né trpělivě, obětavě; konal jim nejnižší služby; byl jim lékařem, zedníkem, truh-

lářem, hrobařem. Postavil 300 dřevěných domků, zrobil 1500 rakví. Staral se ne- mocným o živobytí, o zaměstnání, o zá- bavu. Malomocní nezůstali necitelní vůči takové lásce; měli k němu neobmezenou důvěru. Stav mravní se zlepšil. - Takto po 12 let konal Damian dílo milosrden- ství, až se také u něho ukázala první zna- mení malomocenství. Po čtyřech letech nemoc dovršila zkázu. Damian zemřel 16. dubna 1889. Katolíci i nekatolíci roz- hlašovali po jeho smrti jeho působení a slávu. Anglikánští duchovní jej chválili i s kazatelny. V Damianu znova obživla mysl hrdinná, jaká se jevila v prvních dobách křesťanských na aréně krví pro- sáklé. - Konají se kroky k jeho beatifikaci.

Ct. JAN NEPOMUK NEUMANN na- rodil se 28. března 1811 v Prachaticích v Čechách. Jeho otec pocházel z Bavor- ska; byl punčochářem; matka Anežka byla rozená Lepší. Oba rodiče byli zbožní a vychovávali své děti v bázni Boží. Kdysi se Jan dopustil malé lži, a byl ihned za ni od otce potrestán. Rád ministroval; z úcty před tím posvátným úkonem ne- snídal; kdysi poněkud déle zůstal lačen, až vysílením klesl. Horlivě četl v kni- hách; tuto zálibu zdědil po otci, jenž byl velikým čtenářem knih. - Na gymnasiu v Českých Budějovicích Jan nevynikal zvláštním způsobem; ale kromě hlavních předmětů oblíbil sobě hvězdářství, země- pis a vyšší matematiku. Učil se řečem, francouzské a anglické; česky uměl od matky. Nejmilejší jeho četbou byly spisy: „Vůdce hříšníků“ od Ludvíka z Granady, Život sv. Vincence z Pauly, Umučení

Kristovo dle vidění Kateřiny Emmerichové. Jistý spoluzák očernil Jana anonymním dopisem; Jan byl pokárán; znal pisatele, ale nemstil se mu. Nebyl nepřítelem zábav; o prázdninách hrál divadlo se studenty; při tom obstarával službu hostinského; ne bez úmyslu; viděl-li totiž, že některý student žádá si ještě pít, ač už dovršil svou míru, už mu více nenalil.

Vybyv gymnasium, Jan vstoupil do bohosloveckého učiliště v Českých Budějovicích. Poslední dvě léta studoval v Praze. Jako bohoslovec vedl si vzorně. Denně se modlil sedm kajících žalmů a jednu kapitolu z „Následování Kristova“. V tu dobu dostaly se mu do ruky zprávy Leopoldinského misijního spolku; i zatusžil státi se misionářem v zámořských krajinách. Jeden z profesorů, nadchlý josefinismem, nepřednášel nauku katolickou správně; Jan se ozval, že přednáška se nesrovnává s pravdou; za to byl potrestán špatnou známkou z mravů a nebyl doporučen k svěcení. Čistá láska k Bohu a touha státi se knězem pudila jej, aby se odebral do Ameriky. Na cestu měl skrovný peníz, sebraný od kněží a obdrženy od Leopoldinského spolku. Dne 8. února 1836 opustil Prachatice. Nemaje jistoty, bude-li přijat, s těžkým srdcem cestoval na Linec, Mnichov, Paříž, Havre, až přistál v New Yorku. Tamější biskup Dubois přijal jej do diecésního svazku, vysvětil jej a ustanovil jej farářem ve Williamsvillu u Buffala.

Jan konal cesty, aby poznal své farníky daleko rozptýlené. Cestování bylo obtížné, často s nebezpečím smrti spo-

jené. Kdysi jda v noci domů zabloudil v bahně. Tu spatřil světlo, šel za světlem a došel k domku. Tloukl na dveře; otevřela mu plačící dívka; na otázku, proč pláče, odpověděla, že její otec leží těžce nemocen. Byl to Irčan; Jan jej zaopatřil svátostmi. Z Williamsvillu Neumann přesídlil do Nordbuschu; tamsi vzal svého bratra Václava k sobě, aby mu byl kuchařem, správcem domu a zástupcem v úřadě učitelském. V Americe věřící platí si kněze sami; odtud se stává, že řeknou: „My platíme kněze, my jsme jeho pány a on musí dělat, co my chceme.“ Také Neumann měl se svými farníky mrzutosti. Na př.: Kdysi tančili farníci v den sváteční hned z rána. Neumann vida, že napominání zůstává bez výsledku, chystal se opustiti farnost; i uprosili jej, aby zůstal. Tehdy seznav působení redemptoristů z blízka, zažádal o přijetí do tohoto řádu. Byl přijat roku 1840 a záhy se stal představeným v Pittsburgu. Také Václav vstoupil jako bratr laik do téže koleje. Jan konal pilně kázání a katechese, konference a misie, spisoval katechismus a biblickou dějepravu pro školní vyučování. Jako představený nežádal nic, co by zprvu sám byl nekonal. Živá jeho víra, prodchnutá láskou, jeho nelíčená pokora jímala srdce jeho podřízených. Ale vyvstali proti němu r. 1847 odpůrci pravíci, že prý se nehodí k úřadu představeného. Neumann milerád se chtěl vzdáti úřadu, ale bývalý generální vikář Passerat těšil jej řka: „Kdo se bojí přimouti úřad, často velmi dobře jej zastává.“ Nevina Neumannova vyšla na jevo a

představení snažili se křivdu mu uči-  
něnou napravití.

Roku 1852 Neumann byl ustanoven  
biskupem ve Filadelfii. Vedl si horlivě,  
dokončil stavbu katedrály, která se po-  
čítá k nejkrásnějším v Americe, zakládal  
školy průmyslové, pracovny pro odrostlé  
dívky, koleje pro jinochy, sirotčince i ne-  
mocnice, podporoval vědu a umění. Nej-  
víc pečoval o školy; říkával: „Snažně si  
přeji, aby každá fara měla svou katolic-  
kou školu.“ Byl dobročinný. Rád docházel  
do sirotčince; nepřicházel nikdy s prázd-  
nem; dovedl se k dětem snížití a dětská  
dotěrnost ho nikterak neobtěžovala. -  
Pečoval o řehole, založil kongregaci „Chu-  
dých františkánků“ k ošetřování nemoc-  
ných a napsal jim pravidla. - Horlivě  
zpovídal; bylo mu výhodou, že znal mno-  
ho řečí. Kdysi stěžovala si mu irská sta-  
řenka, že nemůže najít irského zpověd-  
níka. I řekl jí, aby se zpovídala jemu,  
on že jí porozumí. Učinila tak, a vrace-  
jíc se domů všecka blažena volala: „Díky  
Bohu! Máme irského biskupa!“ - Bis-  
kup Jan se staral, aby každoročně ko-  
nána byla duchovní cvičení pro kněze.  
Také svolal diecéšní synodu. U veřejnosti  
nosil roucho biskupské, ale doma rou-  
cho řehole redemptoristů.

Na vyzvání papeže Pia IX. účastnil se  
také biskup Neumann slavností v Římě,  
při kterých byl prohlášen článkem víry  
o neposkvrněném Početí Panny Marie  
Z Říma vrátil se domů přes Prahu, kde  
navštívil mnohé chrámy. Z Prahy od-  
bočil do Prachatic. Tam jej přijali s vel-  
kou okázalostí a radostí; po osmnácti le-

tech shledali se otec-kmet a syn-biskup.  
Matka byla již umřela. - Neumann byl  
muž pokorný a skromný; se vším spo-  
kojen a vždy dobré mysli. Nikdy nebyl  
nepřívětivý. Umrtoval se. V zimě si ne-  
topil. Nosil starší šaty, ošumělý kabát;  
kdysi ho prosili známí, aby si vzal lepší  
kabát. „Těžko vzít lepší,“ odpověděl u-  
smívaje se, „když tento je nejlepší.“

Neumann skončil svůj život nenadále.  
Dne 5. ledna 1860 odpoledne vyšel do  
města za úřední záležitosti. Pojednou sklesl  
k zemi; srdeční mrtvice ho ranila. Od-  
nesli ho do biskupského domu, ale již se  
k životu neprobral. Proces o blahořečení  
byl zahájen již r. 1886. Památka 5. ledna.

VITAL GRANDIN pocházel z chudé  
rodiny; narodil se 8. února 1829 v St.  
Pierre-sur-Orthe v diecési Lavalské. Po-  
mocí dobrých lidí vystudoval, hlásil se  
do pařížského misijního semináře, ale pro  
špatnou výřečnost nebyl přijat. Přijala  
jej však kongregace „Oblatů neposkvr-  
něné Panny Marie.“ Vysvěcen byv, ode-  
bral se do Kanady. Velké území, chladné  
podnebí, divokost domorodců činily du-  
chovní správu obtížnou. Byl poslán k je-  
zeru Athabaskému. Tam chybělo téměř  
všecko, čeho běloch potřebuje k živobytí.  
Ale horlivost Vitalova překonala rozsáh-  
lost území, obtíže zimy a potravy, divo-  
kost indiánů, kteří vedli kočovný život.  
Biskup St. Bonifácský vida jeho úspěchy,  
vyprosil si jej v Římě za koadjutora. I byl  
Vital vysvěcen na biskupa; říkával žer-  
tem: „Stal jsem se biskupem, ne pro  
svou hlavu, ale pro své nohy.“ V pravdě  
stal se kočujícím biskupem. Kříž na kříž



prošel územím misijním a pronikl až k Aljašce. Vícekrát byl v nebezpečí, že ve sněhových bouřích zahyne anebo že na ledě zmrzne. Po sedm měsíců je země pokryta sněhem a ledem, teploměr klesá až pod 45° pod nulou. Na saňkách psy tažených uháněli biskup a indiáni přes ledové pláně a i při kruté zimě bylo jim přespávat pod širým nebem, biskup, indiáni a psi pod jednou pokrývkou; k tomu hojně obtížného hmyzu. Vitalova horlivost neznala mezí.

Roku 1868 byla diecése St. Bonifácská rozdělena a kus se sídlem St. Albert byl přiřknut Vitalovi jako samostatné biskupství. Jest několikrát větší než čl. republika. Domorodé obyvatelstvo roztrpčeno mizelo v proudu přistěhovalců; Vital se ujímal domorodců u vlády v Ottavě; byl otcem všech, bělochů i domorodců. Hledal příznivce pro své misie; byloť třeba rozmnožiti misijní stanice, budovat kostely, školy, nemocnice, fary. Roku 1873 procestoval celou Francií. Měl úspěch. Vracel se do Kanady veza s sebou 17 mladých misionářů. Připravil je na to, co je čeká, řka: „My můžeme na svých severních misiích zemřít hladem a zimou, ale sotva se můžeme státí mučedníky. Naše misie nemají tohoto kouzla. Život náš je sice dlouhé mučednictví, ale málo vážené, prosaické, mučednictví zimy, které zná jen Bůh a ten, kdo je trpí. Co vás čeká, je mučednictví strádání, osamocení a nemoci bez útěchy lidské. Kdo se dává věsti bujnou obrazotvorností, aby ukojil touhu po dobrodružství, ten zůstanež zpět; kdo však se

chce posvěcovati mrtvením sama sebe, pojď s námi! ... Říkejte vždy „ano“, volá-li milost Boží, a „ne“ volá-li přirozenost v odporu s vůlí Boží!“ - Těmito slovy biskup označil své smýšlení. Věru se podobal sv. Františku Xaverskému horlivostí a smělými cestami, sv. Vincenci z Pauly láskou k chudým, sv. Petru Klaverovi oddaností k opuštěným, sv. Františku Saleskému dobrotou ke všem. - Zemřel 3. června 1902.

FELIX DE ANDREIS, narozený 12. prosince 1778 blízce Turina, působil jako misionář v Severní Americe. Zemřel 15. října 1820.

Gt. FILIPÍNA DUCHESNE pocházela z Grenoblu ve Francii. Byla dcerou zámožných rodičů, ti ji nutili do sňatku. Stěží se doprosila svolení, aby směla vstoupiti do kongregace „Sester od nejsvětějšího Srdce“, která byla založena Magdalenou Baratovou. Filipína toužila po misiích a po mučednické smrti. Na svou žádost byla poslána do Spojených Států; tam založila ve St. Charles u St. Louis první ústav své kongregace. Když ve stáří 70 let byla zproštěna úřadu představené, nedopřála si oddechu, nýbrž odebrala se do indiánské rezervace v Sugaru-Creeku, vyučovat děti pohanské. Horlivostí závodila s matkou Baratovou. Zemřela 83 letá dne 18. listopadu 1852. (Akta Apoštol. Stol. 1910, str. 76.) Památka 18. listopadu.

MAGINUS CATALÁ pocházel z Montblanchu v diecési Tarragonské ve Španělsku. Stav se františkánem a knězem, odebral se do Mexika. Trpěl rheumatismem tak, že bez cizí pomoci ani státi ani

choditi nemohl. Kázal stoje u zábradlí; také neupustil od skutků sebesmrtvení. Věřící se doporučovali do jeho modliteb. Maginus zemřel 22. listopadu r. 1830 v Santa Clara. Proces jeho blahořečení byl zahájen r. 1885.

Ct. ANTONÍN CLARET Y CLARÁ narodil se 13. prosince 1807 v Sellantu v Pyrenejích. Otec byl chudý tkadlec; byl velmi zbožný; modlíval se růženec s tovaryši a učedníky; propustil z práce toho, jehož mravné chování bylo vadné. Antonín následoval otce ve zbožnosti. Vyučiv se řemeslu tkalcovskému, poslán byl do Barcelony, aby se tam v oboru svém zdokonalil, neboť otec chtěl svou živnost zvelebiti. Syn si hravě přisvojil všechny vynálezy a zručnosti a byl ustanoven dozorcem v továrně. Učil se francouzskému jazyku a kreslení. Ale srdce jej táhlo ke kněžství. Když otec dal svolení, Antonín počal studovati v semináři Vichském. Byv vysvěcen na kněze, zastával místo kaplanské ve svém rodišti, pak konal dílo misionářské v okolí. Aby měl pomocníky v tomto díle, založil r. 1849 kongregaci „Synů od neposkvrněného Srdce Panny Marie“. Rok poté byl jmenován arcibiskupem v Santiagu na ostrově Kuba. Byl horliv v vykořeňování nešvarů a v konání dobra. Na příklad: když dal konati misie v Santiagu, byl tak velký nával lidí, že generální přijímání trvalo 6 hodin; v jiném městě proměněno bylo 400 divokých manželstev v církevní sňatky. Ale právě tato horlivost způsobila mu odpůrce; ti učinili na něho atentát a zranili jej těžce. Proto jej papež zprostil úřadu arci-

biskupského. Antonín byl pak zpovědníkem španělské královny Isabelly. I v tomto úřadě projevoval všestrannou horlivost. Roku 1869 zúčastnil se v Římě sněmu Vatikánského. Vraceje se zemřel, byv již při sněmování raněn mrtvicí, dne 24. října 1870 v klášteře Font-Froide v Pyreneích. (Dekret posv. kongregace ritů z ledna 1926.) Památka 24. října.

THEODORA GUERINOVÁ pocházela z Francie; jako představená družiny „Sester od Prozřetelnosti“ odebrala se do Spojených Států a získala si o výchovu dívek mnohých zásluh. Kardinál Gibbons ji nazýval „atletkou ctnosti“. Francouzská akademie jí udělila medaili. Zemřela 14. května 1856.

ALŽBĚTA SETON-ová, dcera bohatého Novoyorčana Baylaye, provdala se za Viléma Setona. Ovdověvši vrátila se do katolické Církve. Konverse jí připravila mnoho nesnází, neboť příbuzní ji opustili a jejich pět dětí. To však nezastrašilo Alžbětu od dráhy nastoupené. Zprvu zařídila vyučování dívek v New Yorku a v Baltimoru, pak se spojila s jinými ženami a dívkami ve družinu podle řehole sv. Vincence z Pauly. Takto uvedla v život Milosrdné sestry v Americe. Sama stala se první jejich představenou. Zemřela 4. ledna 1821. Tato konvertitka zasluhuje pro své přilnutí k Bohu ctěna býti jako „americká Alžběta“; jestiž výkvětem amerických žen.

MAGDALENA BENTIVOGLIO narodila se 29. července 1834 jako dcera hraběte Bentivoglio, generála papežského vojska v Kastel-Fianu u Říma. Vstoupila

do kláštera klarisek a odebrala se roku 1875 do Spojených Států amerických. V Omaze byl vystavěn klášter klarisek. Magdalena abatyše zemřela 18. srpna r. 1905 v Evansville, ve státě Indiana.

Ct. EZECHIEL MORENO narodil se 9. dubna 1848 v Alfaru v provincii Logroño ve Španělsku jako syn chudých rodičů. Vypěv, byl kostelníkem u dominikánek. Vstoupiv do řádu poustevníků rekolektů sv. Augustina, byl po vykonaných studiích vysvěcen na kněze a poslán jako misionář na ostrovy Filipínské. Po patnáctiletém horlivém působení vrátil se do vlasti, byv jmenován rektorem v Monteguaďe. Odtud odebral se znovu jako misionář do zámořských krajín, tentokrát do Kolumbie. Působiv nějaký čas v Casanare, byl jmenován biskupem pastopolským. Ale i tehdy žil odříkavě; chudý byl jeho nábytek. Ve svých pastýřských listech horlivě potíral zhoubné nauky liberalismu a materialismu. Dne 14. října r. 1904 vzniklo v městě Pastopoli vzbouření vojáků a lidu; biskup Ezechiel přichvátal, aby uklidnil vzbouřence. Ti křičeli: „Ať žije neodvislý lid.“ Ezechiel volal: „Zde je jen jeden neodvislý- Bůh!“ Ezechielovi se podařilo bouři utišiti. Jeho odpůrcové však mu činili mnoho obtíží; proto Ezechiel složiv úřad, odebral se r. 1906 do Španělska; hodlal se také dáti operovat, neboť trpěl nosní rakovinou. Operaci překonal, ale zemřel téhož roku 19. srpna v Madridě. (Akta Apošt. Stol. 1925, str. 584.) Památka 19. srpna.

JOSEF MASIÁ narodil se 30. prosince 1815 v Montroigu v Katalonii. Vstoupiv

do řádu františkánského konal zprvu misie v Římě; odtud odebral se do Peru. Veliký president ekuadorský Garcia Moreno si ho vyžádal v Římě za biskupa pro město Loju. Tam hájil Josef neohroženě práv Církve proti odpůrcům, kterým se podařilo jej i vyštvtati do Peru. Zemřel 16. ledna 1902.

ANTONÍN VIÇOSO pocházel z Portugalska, stal se lazaristou a odebral se roku 1819 do Brasilie jako misionář. Roku 1843 byl jmenován biskupem v Mariannu. Potíral snahy zednářstva. Lidem byl ctěn a milován. Kdysi konal kanonickou visitaci v městě Gonçalu. Vraceje se byl doprovázen zástupem lidí; bylo jich asi 600. Biskup se s nimi rozloučil, ale oni se nevraceli, nýbrž následovali ho dále. A když opět marně byl žádal, aby se vrátili domů, učinil konečně na silnici čáru řka: „Kdo dnes překročí tuto čáru, dopouští se neposlušnosti.“ Lid poslechl. Ale druhého dne ráno v sousedním městečku byl lid gonçaleský opět na místě a přál si biskupa viděti a slyšeti; omlouvali se: „Čára na silnici byla učiněna pro včerejšek a ne pro dnešek.“ Biskupovi bylo líto zástupu; i zaopatřil jim pokrmu a propustil je domů. Zemřel 7. července 1875.

MAMERTUS ESQUIŮ, biskup kardovský v Argentinii, zemřel v pověsti svěťce 10. ledna 1883.

ONDŘEJ GARCIA narodil se dne 10. ledna roku 1800 v Hampuientě na Kanárských ostrovech z chudých rodičů. Vystěhoval se, aby si opatřil výživu, do Montevidea, hlavního města uruguayského. Zprvu se živil z prodeje nábožen-

ských spisů, pak byl přijat jako řeholní bratr v klášteře františkánském, odešel odtud pro jakési neshody, na nichž neměl viny, posléze byl přijat ve františkánském klášteře v Santiagu v Chile. Zemřel 14. ledna r. 1853. (Akta Apoštol. Stol. 1917, str. 227.)

ŠTĚPÁN DE ADOAIN, původním jménem Petr Marcuello, narodil se 11. října 1808 v Adoainu v Navaře. Vstoupil do řádu kapucinského. Později, od r. 1843, byl misionářem ve Venezuele, od r. 1850 na ostrově Kubě, od r. 1856 v Guatemale. Na ostrově Kubě, v diecích Santiago i Havaně, byly náboženské poměry smutné. Byli tam křesťané sedmdesátiletí, kteří ještě nikdy neslyšeli kázání, třicetiletí, kteří nikdy se nepovídali. A kolik divokých manželství! - Na konci života svého působil Štěpán v Jižním Španělsku. Zemřel r. 1880.

GARCIA MORENO byl sice vždy katolíkem, ale přece na počátku své činnosti politické byl laxní v plnění svých náboženských povinností. Obrat nastal r. 1854 v Paříži. Ve schůzi potíral úspěchem jistého atheistického řečníka. Ten vehnán do úzkých řekl: „Vaše vývody jsou sice pádné; ale vy sám pokládáte své náboženství za příliš obtížné; neplníte je právě tak, jako my. Kdy jste byl naposledy u zpovědi?“ Garcia Moreno se zarazil, na okamžik se zamyslel, pak stiskl svému odpůrci ruku a řekl: „Osobní argument váš má dnes platnost a moc; ale zítra už nikoliv. Dávám vám na to své čestné slovo.“ Garcia vykonal zpověď ještě téhož večera a od té chvíle vedl příkladný život horlivého katolíka.

Roku 1757 vrátil se Garcia Moreno do své vlasti Ecuadoru. Bojoval proti zednářské vládě. Historie těchto bojů zní jako hrdinské epos. Obnovil netoliko náboženský život, ale i veřejný pořádek, povznesl školství a komunikaci. Přitom nezanedbával svého vlastního náboženského života. Do knížky „Následování Krista,“ ve které každodenně četl, napsal si vlastní rukou denní pořádek: „Každého rána budu se zvláště modlit o milost pokory. Každý den půjdu na Mši svatou, budu se modlit růženec a přečtu si kapitolu z Následování Krista. Stále budu pamětliv přítomnosti Boží, zvláště při řeči, abych na uzdě držel svá slova. Nikdy nebudu o sobě mluvit, leč abych se přiznal k chybám a nedostatkům svým. Při všem jednání nechci míti jiného úmyslu na zřeteli než větší slávu Boží...“

Garcia byl neúnavný v potírání satanismu, kdekoliv se s ním střetl. Říkal: „Nevěra se vychloubá svou svobodomyšlností. Ale táži se, kdy a kde nevěra popřála svobody katolíkům? Mým heslem je: svoboda všemu, vyjímaje zlo.“ - Lid miloval Morena a zvolil jej r. 1875 opět za presidenta republiky. Ale zednářská lóže prohlásila, že Garcia se nedožije svého znovunastolení. Tehdy Garcia napsal svému příteli list: „Chystá se na mne zákeřná vražda. Jsem šťasten, že budu moci zemřít pro víru. S Bohem! Na shledanou v nebi!“ Dne 5. srpna bylo mu oznámeno, že následujícího dne vznikne revoluce. Řekl: „Jsem přichystán objevit se před tváří Boží.“ Celou noc probděl na modlitbách; ráno šel do kathedry

drály na Mši svatou a přijal Tělo Páně. Když vycházel z kostela, byl spiklenci napaden a dýkou proboden. Zvolav: „Bůh neumírá!“, klesl předsochou bolestné Matky Boží, odpustil nepřátelům, a když obdržel od kněze, jenž byl narychlo zavolán, absoluci, vypustil duši. Bylo to 6. srpna 1875. Slavný mučedník byl ve svém životě a působení tak příkladný a činný, že mužům temnosti nezbyla proti němu jiná zbraň, než zákeřná vražda.

*Na poloostrově Balkánském  
a v Italii.*

BL. JOSEF BENEDIKT COTTOLENGO narodil se 3. května r. 1787 v Brà, městečku Piemontském. V učení prý neprosplival valně; později se vzchopil a byl ve třídě první. Byv v Asti vysvěcen na kněze, odebral se do Turina, studoval doktorát theologie. V Turině viděl mnoho bídy hmotné i duchovní. Kdysi byl zavolán k nemocné ženě, matce několika dětí; do nemocnice jí nepřijali a doma trpěla s dětmi velkou nouzí. Tehdy pojal úmysl, zříditi nemocnici pro opuštěné nemocné. Najal malý domek, obdržel darem 4 lože - to byl začátek ústavu: La Piccola Casa della Divina Provvidenza, t. j. domek Božské prozřetelnosti. Lékař a lékárník slíbili pomoc zdarma. Pacientů se hlásilo víc a více. Cottolengo našel pomocníky, ošetřovatele a ošetřovatelky. Uvedl je ve družiny, první nazval: „Sestry křesťanské lásky,“ druhé: „Bratry sv. Vincence.“ Ale vyvstali i odpůrcové, i z kněžských řad, spílali mu

přepjatců a pod. Když r. 1831 vznikla cholera, lidé souseďci s ústavem z obavy před nákazou vymohli si na úřadě zavření ústavu Cottolengova. Ten však neklesal na mysl; rozmarně pravil: „U nás doma říkají: kapusta se vydaří, přesadí-li se; nuže přesadíme i ústav!“

Cottolengo přesadil ústav do jiného předměstí, zvaného Valdocco. Dílo se rozmáhalo vřichledě. Vedle „Piccola Casa“ vyrostl „dům víry“, „dům naděje“, „dům lásky“, ovšem každý s jiným úkolem. Kromě shora jmenovaných družin založil „družinu dobrých pastýřek“, které měly vychovávat slabomyslné děti, - „ústav přímluvy“, aby v něm sestry zestárlé se modlily za duše v očistci, - „ústav sv. Thaidy“, aby v něm padlé dívky vedeny byly k spořádanému životu; tyto se nazývaly „thaidky“. Podivuhodný byl jeho talent organizační; na všecko myslil, ničeho neopominul. Často se nedostávalo peněz na vydržování ústavů; Cottolengo důvěřoval v Boha, našli se zase noví a noví dobrodinci; nevedl knihy příjmů a vydání, a ústavy kvetly. Vedle důvěry v Boha byla podivuhodná i jeho znalost srdci lidských. Láska k pacientům byla nevyčerpatelná; kdo s ním jednal, vycítil, že je světec. Jeho horlivost strávila jeho síly tělesné. Na radu lékařovu odebral se k svému bratru do Chieri; tam se stav jeho zhoršil. Byv zaopatřen svátostmi modlil se: „Radoval jsem se, že mi řečeno bylo: Vejdeme do domu Páně!“ Zemřel 30. dubna 1842. Svátek 30. dubna.

JOSEF FRASSINETTI byl bratrem

Pavly Frassinetti, která založila družinu „Sester sv. Doroty“ k výchově dívek. Narodil se 15. prosince 1894 v Janově. Jsa farářem v Quintu (na pobřeží ligurském) konal neomrzele úřad zpovědníka. Lidé v okolí říkali: „V Quintu jsou pořád misie!“ Pak se stal farářem v Janově. Ujímal se hochů, kteří měli zálibu pro kněžský stav, a pomoci družiny „Synové Marie Immaculaty“ pečoval o ně. Zemřel 2. ledna 1868.

Ct. KAŠPAR BERTONI, kněz veronský, zemřel 12. června 1853. Památka 12. června.

MIKULÁŠ MAZZA, kněz veronský, založil ústav pro zanedbané děti. Zemřel r. 1865.

Bl. ANTONÍN GIANELLI, syn chudého domkaře v Ceretu u Janova, narodil se 12. dubna 1789. Běhal do vzdálené školy, kus chleba s sebou; na zpáteční cestě sbíral potroušené dříví; doma na večer pracoval při svitu z ohniště. Ale pilností a mravným chováním se mu nevyrovnal nikdo. Vdova Mikuláška Rebissová z Janova, byvši naň upozorněna, dala jej studovati. Vysvěcen byv, byl ustanoven farářem v Chiavaru na Riviere; tam založil družinu sester: „Figlie di Maria dell' Orto“ ku podpoře chudých. Roku 1838 byl jmenován biskupem v Bobbiu na Trebbii. Vynikal horlivostí; podporoval misie pro lid, exercicie pro kněze. Sám zpovídal a kázal pilně. Při kajících průvodech kráčel bos, provaz kolem hrdla, trnovou korunu na hlavě. Zachoval nevinnost od mládí; žil životem skrovným, střídým. Raněn byv mrtvicí zemřel 7.

června 1846. Byl dne 19. dubna 1925 prohlášen blahoslaveným. Svátek 7. června.

PETR ROTA, narozený 30. ledna 1805 v Corregiu, biskup guastallský, vytrpěl pro neohrožené hájení práv Církve mnoho pronásledování; bydlil několik měsíců u Dona Boska v Turině. Později byl biskupem mantovským; tam kdysi v kázání se zminil, že vlády evropské mají v mnohé věci spoluvinu tím, že se neřídí zákonem Božím. I byl zbaven svých důchodů, takže trpěl nouzi. Prosil papeže Lva XIII., aby jej zprostil úřadu. Lev XIII. odpověděl: „Vy jste stár, ale pero vaše je břitké. Pracujte perem!“ Tak i činil. Zemřel 3. února 1890.

ALOIS PALAZZOLO narodil se 10. prosince 1827 v Bergamu z bohatých rodičů. Vysvěcen byv na kněze prodal, co měl, a zřídil po vzoru sv. Filipa Nerejského oratoř pro výchovu mužské mládeže. Pro dívčí mládež založil družinu „Sester chudých“. Zemřel 15. června 1886. Dáván mu název apoštola bergamské mládeže. Památka 15. června.

FORTUNÁT REDOLFI narodil se 8. listopadu r. 1777 ze zámožných rodičů v Zezanu u Brescie. Vstoupiv do řehole barnabitů založil v Adru oratoř pro jinochy na způsob Mariánské kongregace; podobné oratorium založil i v Monze. Vedle dílen připravil jim i místnosti pro zábavy. Roku 1827 ohluchl. Ale i za tuto ránu děkoval Bohu řka: „Nyní nemusím mnohou věc poslouchati a mohu se sebraněji modliti.“ Byl přísný na sebe; trpělivě snášel poslední svou bolestnou nemoc. Zemřel 8. dubna r. 1850. (Akt

Apštol. Stol. 1919, str. 465.) Památka 8. dubna.

Ct. VERONIKA NUCCI narodila se r. 1841 v Ceretu (u Janova) z chudých rodičů. Stala se řeholnicí v IschIU. Zemřela r. 1862. Památka 9. listopadu.

INNOCENC BERTI, narozený 19. března 1844, kněz řádu kapucínského, řídil exercicie v Miláně. Brzo poté onemocněl a byv dopraven do Bergama zemřel 3. března 1890.

Ct. CONTARDO FERRINI narodil se 4. dubna 1859 v Miláně. Jeho otec Rinaldo Ferrini byl profesorem fyziky na polytechnice. Contardo zdědil po svém otci zlatou, prostou mysl a hlubokou zbožnost. V mládí byl živé letory, avšak povinností dbalý. Již v humanistickém studiu se vyznamenával pilností; učil se hebrejské a syrské řeči; listům sv. Pavla se učil nazpaměť. Studoval v Pavii; lid jej tehdy nazýval „druhým Aloisem“; vyhýbal se neslušným řečem; u studentů byl oblíben pro jarou mysl. Jak smýšlel o svatém přijímání, poznati lze z dopisu, jež psal své sestře, když přistupovala ke Stolu Páně. - Contard vykonav předepsané zkoušky s vyznamenáním, dosáhl doktorského titulu a obdržel stipendium na studia v cizině. Volil Berlín. Cestou do Berlína se stavil v Lipsku. Hledal katolický kostel; nenašel ho; zasmušil se. „Rušné toto město mi tehdy připadalo jako poušť,“ napsal později. Přišel do Berlína vyhledal kostel sv. Hedviky; spatřil studenta; oslovil jej po službách Božích; ten jej uvedl do kruhu katolického studentstva; také s konferencí sv. Vincence

jej seznámil. Kniže-biskup Förster z Vratislavy napsal tehdy biskupu pavijskému, že Ferrini je „potens in lingua germanica et in pietate,“ t. j. že Ferrini činí pokroky v řeči německé a ve zbožnosti, a doložil: „jen houšť takových studujících!“ - Z Berlína navštívil Ferrini Paříž a Řím; tam studoval ve Vatikánské knihovně.

Roku 1883 habilitoval se Ferrini jako soukromý docent římského práva na universitě pavijské. Později se stal profesorem tamtéž. Byl plodným spisovatelem ve svém oboru; dopisoval do italských, německých a francouzských časopisů. Theodor Mommsen řekl: „Co Savigny byl pro století XIX., to Ferrini pro století XX.“ Kdysi byl Mommsen v Miláně a poptával se v knihovnách po Ferrinim. Nikdo mu nemohl dáti bližší zprávy. Mommsen řekl: „Ubozí Italiáni! neznají svých vlastních velkých mužů!“

Ferriniho krásnila hluboká víra a láska k modlitbě. Konal rozjímání na základě úvah Ludvíka de Ponte T. J. „Jsou-li moje studia prospěšna,“ pravil, „vděčím to modlitbě. Neztrácím drahocenného času v divadle, v kavárnách a v jiných kratochvilích. Modlitba mi dává soustředěnost, chuť k práci, . . . život bez modlitby je mi nepochopitelný, zdá se mi býti chmurnou nocí, dívím se, jak někdo může žít bez modlitby.“ Contardo čítal v knize přírody; „příroda,“ pravil, „věda a umění vedou k Bohu.“ Contardův otec měl u městečka Pallanze na Lago Maggiore vilku. Odtud konal Contardo vycházky do Alp, aby se osvěžil tělesně i duševně. Ve svých spisech potíral nevěru

způsobem přesvědčivým. Z napsaného denního pořádku poznáváme, že žil sebezapíravě. Životopisec Pellegrini jej nazval „Františkem v moderním rouchu“. Jiní ho porovnávali s Berchmansem. Contardo přistupoval ke Stolu Páně každých čtrnáct dní, později skoro každodenně. Zřídka omeškal Mši svatou o všedních dnech. Jel-li drahou, modlival se růženec; „je povinností katolika,“ říkával, „dávati dobrý příklad jiným lidem a modliti se za ně.“ Contardo miloval bloudící, neopovrhoval zlovolnými, nedbal posměváčků, trpěl násilníky. Hájil práv církevních. Byl mužem velkých ideálů; vyvolil sobě stav panický. Řekl: „Co jsou radovánky světské, poklady vědění a rozkoše tělesné proti radostem z panictví?“ Zůstal neženat. Snažil se uchovati si panictví modlitbou, postem, zdrželivostí, láskou k Eucharistii, úctou k Panně Marii. Z lásky k vědám nevstupoval ve stav manželský, jehož si ostatně vážil. Říkal: „Nikdo nemůže sloužiti dvěma tak náročným cílům, vědě a rodině.“ Proto vychovával syny duchovní. Lidé věřící i nevěřící chovali k němu úctu; osobních nepřátel neměl. Nastřádal si pro stáří peníze, avšak banka, kde měl úspory, učinila úpadek; Contardo napsal na vkladní knížku: „Perdute!“ t. j. ztraceno, a nežel dále ztraceného majetku.

Z vysilující práce duševní objevila se u něho srdeční vada. Odebral se do Suny, ale tam se k nemoci přidal tyfus a Contardo podlehl nemocem jsa teprv 43 let stár dne 17. října 1902. Proces beatifikační zahájen. - Svátek 17. října.

JOSEF TOVINI, advokát, stal se jsa 30letý r. 1871 sindakem, t. j. starostou ve svém rodišti Cividate v severní Itálii, a r. 1874 zahájil advokátskou praxi v Brescii. Nebylo katolického podniku, jehož by se byl Tovini neúčastnil. Vždy a všude žádal katolickou školu pro katolické děti; podporoval katolický tisk, zakládal spořitelni a záloženské spolky, dělnické a rolnické spolky. K dennímu jeho úkolu náležely rozjímání, slyšení Mše svaté, růženec; častěji v týdně přistupoval ke Stolu Páně. Svých deset dětí vychovával v bázni Boží. Snoubencům kladl na srdce, že katoličtí snoubenci se nesmějí spokojit sňatkem občanským. Do hovoru se svými klienty vplétal řeči o věcech náboženských. A přišel-li do styku s mládeží, tu jeho „ceterum autem censeo“ bylo: „časté svaté přijímání.“ Na schůzích volal k nim: „Eucharistie je pramen mravní síly!“ Zemřel 16. ledna r. 1897 ve stáří 55 let. Nazývají jej italským O'Connellem. Jedná se o jeho blažhořečení. Památka 16. ledna.

Bl. VINCENC STRAMBI narodil se 1. ledna 1745 v Civitavecchia ve střední Itálii. Už v mládí vynikal zbožností, nevinností, skromností. Byl milosrdný k chudým, oblíben u učitelů i spolužáků. Vstoupil do řádu passionistů, přijat by od samého zakladatele řádu sv. Pavla od Kříže. Konal dílo misionářské v Umbrii, v Neapolsku i jinde s úspěchem; stal se provinciálem a generálním konsultorem svého řádu. Pius VII. jej ustanovil biskupem v Maceratě a v Tolentinu. Jako biskup vedl Vincenc život chudobný,



aby mohl podporovati chudé a stavěti útulny pro sirotky. Zůstal umrtvený, má je heslem: „Passio Domini“; poslušen jsa rozkazu papežova, byl poslán do vyhnanství až do Novary a mohl se vrátiti teprve, když Napoleon byl svržen. Roku 1823 Vincenc složil pro vysoké stáří svůj biskupský úřad; Lev XII. jej učinil svým rádcem a vykázal mu bydliště na Kvirinalu. Ale nedlouho tam Strambi bydlil, jen 40 dní. Zemřel 1. ledna 1842 stár jsa 79 let. Dekretem Pia XI. ze dne 26. dubna 1925 byl prohlášen za blahoslaiveného. Svátek 1. ledna.

GEMMA GALGANI narodila se 12. března 1878 v Camiglianu, malé osadě v Toskánsku. Její otec byl lékárníkem. Přestěhoval se za příčinou vzdělání svých dítek do Lukky. Gemma si počínala už jako dítě vážně; měla nechuť k zábavám a radovánkám. Na její tváři se zračil stálý klid a milý úsměv. Byla živé a ohnivé povahy. Nehašteřila se se svými sourozenci; na příklad přenechávala jim při svačině nejlepší ovoce, i když věděla, že se na ni nedostane. Když pozorovala že otec ji vyznamenává, prosila ho, aby stejnou přízeň věnoval jejím bratrům a sestrám; ona prý nezasluhuje větší přízně. Matka Gemmina, hluboce zbožná, snažila se dle chápavosti dceřiny vyložití ji tajemství lásky Boží, učíc ji, že každý křesťan je zavázán tuto lásku láskou spláceti. Matka však záhy zemřela, r. 1886 ve věku 39 let. Gemma pak chodila do ústavu sester sv. Zity v Luce. Říkávala později: „Cítila jsem se tam jako v nebi.“ Prosívala o první svátostné přijímání

řkouc: „Dejte mi Ježíše! Uvidíte, že budu hodná! Dejte mi Ježíše! Cítím, že bez něho nemohu býti.“ Kdo popíše radost nevinného toho dítěte u Stolu Páně! Popsala své jásavé pocity slovy: „Nyní je mi jasno, že radosti nebeské jsou zcela jiné, než radosti pozemské. Mne uchvacuje touha, aby spojení s Bohem trvalo na vždy.“

Spolužačky jí byly oddány tak, že nic nečinily bez ní. Gemma, ač byla poněkud v sebe uzavřená, hovořila a jednala rázně a rozhodně. Některé jí vyčítaly, že je pyšná. Odpověděla: „Pyšná? Nikoliv. Někdy nedávám odpovědi, protože nevím, zdali je správné, co chci odpověděti; proto raději mlčím.“ Kdo jí něco vytýkal, toho odzbrojila laskavým pohledem a okouzlujícím úsměvem řkouc: „Nehněvejte a nerozčilujte se, dám si lepší pozor na sebe.“ - Dokončivši své vzdělání, věnovala se domácím zaměstnáním. Starala se o své sourozence jako matka. Tehdy obdržela od svého příbuzného zlaté hodinky a zlatý kříž s řetízem. Ze zdvořilosti k dárci ozdobil se jimi na vycházku. Ale přišedši domů odložila dárky s nevolí řkouc: „Z lásky k tobě, ó Ježíši, nikdy už nebudu nositi, co slouží marnivosti.“ Jistý bohatý muž jat její slícností žádal si ji za manželku. Ona však odepřela. - Otec Gemmim octl se nezaviněně ve smutných poměrech finančních. Veškeré jmění bylo mu zabaveno, a když brzo poté zemřel a když věřitelé zapečetili lékárnu, sirotci div že nebyli vyhnáni na ulici. Brzy potom onemocněla Gemma bolestí v ledvinách,

ochromením údů a zánětem mozkových blan. Lékařové odhodlali se operací vyříznouti vřed z ledvin a vypáliti páteř želižkem. Při operaci nechtěla se Gemma dáti uspati, dbajíc více o zachování stýdlivosti nežli o zmírnění bolesti. Ostatně operace nepomohla. Avšak asi za šest týdnů poté Gemma jako zázrakem se uzdravila.

Gemma žádala býti přijata do družiny salesiánek; avšak za příčinou chatrného zdraví nebyla přijata. Později žádala o přijetí u passionistek; ale tam se bály, že by její přijetí působilo v klášteře nezvyklý nepokoj a nepřijaly jí. Proto složila sliby v soukromí. Jistá Cecilie Giannini ji uvedla do domu svého nezámožného bratra, šlechtice. Gemma tam pomáhala služkám, spravovala oděv a prádlo, pletla punčochy, nosila vodu ze studně, připravovala pokrmy, myla nádobí. Zbytky jídel dávala žebrákům prosičím o almužnu a zatím, co jedli, usedala k nim, promlouvala k nim vážně a těšila je. Umrtovala se při jídle tak, že pozbyla chuti při požívání pokrmu a nápoje a že nerozeznala, co jí a pije. Jsouc živé povahy, byla nakloněna ke hněvivosti, ale nedala se strhnouti svou letorou. Dokonale ovládala všechny vášně a panovala nad svými smysly. Žárlivě střežila panenskou čistotu. Nic jí neznepokojovalo. To bylo lze vyčísti z její veselé a přívětivé tváře, z úsměvu, který jí stále na rtech pohrával. Proto Cecilie Giannini, která měla příležitost sledovati podivuhodný vývoj duševního života Gemmina a milosti, kterých se jí dostalo od

Boha, tím více ji milovala, čím lépe ji poznávala.

Dne 8. června 1899 byla Gemma u vytržení myslí stigmatisována. Rány její na rukou a na nohou a v boku byly 20 mm dlouhé, 2 mm široké a 1 cm hluboké. Lékař stál bezradný. Z ran prýštila krev od čtvrtku večer do tří hodin v pátek. Očitý svědek přísahal, že z ran vytékalo tolik krve, až stékala k zemi. Jakmile v pátek skončila extase, přestala krev téci, tkanivo houstlo, maso zaschlo. Tato stigmatisace trvala dvě léta. Gemma neobdržela toliko ran ukřižovaného Spasitele, nýbrž měla podíl i na ostatním jeho utrpení, zejména na bičování. Celé tělo bylo poseto ranami, které po dvou či třech dnech opět mizely. Není pravda, že Gemma byla hysterická a že si rány bičováním sama způsobila. V extasích Gemma obdržela od Boha mnohá osvičení, znalost věcí skrytých a budoucích. Na příklad předpověděla, že za šest měsíců umře. O své extasi pravila: „Když se oddám modlitbě, nevidím sice Ježíše tělesnými svými očima, ale přece ho jasně poznávám. Jeho mluva není hlásková, ale proniká mou duši jako břitký meč. Zřím slunce neskonalého jasu, jako by vesmír hořel, a žádám si žářem býti zachvácená, ponořiti se do dobroty a lásky Boží a patřiti na Boha tváří v tvář.“ Gemma klaněla se co nejuctivěji Kristu v nejsvětější Svátosti, nazývajíc Eucharistií „nebeskou akademií“, kde „Kristus je učitelem a kde jeho tělo a krev je učivem“.

Roku 1902 Gemma onemocněla cho-

robou žaludkovou, horečkou a chrlením krve a byvši svátostmi zaopatřena opakovala svou oblíbenou modlitbu: „Můj Ježíši, milosrdenství!“ Zemřela 11. dubna r. 1903 na Bílou sobotu, spíše ztrávena žářem lásky k Bohu než nemocí. Beatifikace se projednává. Památka 11. dubna.

FERDINAND BACCILIERI, farář v Galeazzi Pepoli v diecési boloňské, † r. 1837.

TERESIE GARDI, narozená 22. října r. 1769 v Imole u Bologně, členka III. ř. sv. Františka, žila ve skrovných poměrech, ale vytrvala ve ctnosti, byť posměchem stíhaná. Zemřela vodnatelností 1. ledna 1837.

JOSEF BEDETTI, kanovník boloňský, pocházel sice ze zámožné rodiny, ale srdce jeho tlouklo pro chudé a nemocné. Zařizoval pro jinochy večerní kursy a tím mnohého zachránil. Zemřel 4. ledna r. 1889.

Ct. ANTONÍN PENNACHI, učitel latinské školy v Assisech, stal se svou lahodnou horlivostí o slávu Boží populárním v městě. Zemřel jsa 66 let starý dne 9. listopadu 1848. Památka 9. listopadu.

Bl. ANNA MARIA TAIGI narodila se 29. května 1769 v Sieně. Její otec Luigi Gianetti byl lékárníkem, ale přišel různým neštěstím na mizinu; i odešel do Říma a přijal místo sluhu. Anna jsouc třináctiletá začala pomáhati k výživě rodiny; zprvu byla navíječkou v přádelně, pak komornou u nějaké šlechtičny. Nebyla s to odolati lákadlům světa; toužila po rozkoších; jen dobré vychování křesťanských rodičů ji zdrželo, že neklesla.

Roku 1790 se provdala za Dominika Taigi, sluhu v paláci Chigiském. Také v prvním roce svého manželství se odávala marnostem a radovánkám. Ale když seznala, že neukojují srdce, odhodlala se, že se obrátí k Bohu a že vykoná životní zpověď. Zpovědník, ke kterému šla, nenáležel k horlivým; vyslechl ji, dal jí rozhrěšení a řekl příkře: „Jděte, vy nenáležíte k těm, kteří se u mne zpovídávají.“ Anna se zarazila; po nějakém čase opět se vzchopila a šla k jinému zpovědníkovi; ten zůstal jejím duchovním rádcem. Tehdy nastala chvíle jejího obrácení.

Anna byla rozumná a velkomyslná; snažila se o křesťanskou dokonalost. Vzdala se všeho sebeozdobování a šatila se skrovně. Zábav se účastnila jen, pokud manžel si přál; ale žádala si, aby také jiní seznali změnu jejího myšlení, neboť se cítila povinna napravit, dala-li pohoršení. Brzy byla její zbožnost po celém Římě známa. Anna nacházela v modlitbě nepřebornou útěchu; věnovala se jí, pokud dovolila povinnost manželky a matky. Neň sva-tosti bez sebedrtvení; Anna se zapírala, ale tyto skutky ukrývala; vědělať, že pro skutky pobožnosti nesmí zanedbávati své povinnosti. Její muž byl hodný, trochu obmezený a rozmarný. Vyprávěl: „Často se stalo, že vraceje se domů nalezl jsem přibýtek naplněný lidmi. Ale má manželka ihned zanechala všech, i když byli urození páni a preláti, a pospíšila si, aby mne pozorně obsloužila; bylo znáti, že to činí ráda a že by mi i řeménka u obuvi rozvázala, kdybych tomu byl dopustil.

Zkrátka, byla mi útěchou. Uměla lahodně napomínati a varovati; jí děkuji, že jsem odložil nejednu svou chybu. Svou opatrností a laskavostí udržela v naší rodině nebeský pokoj, ačkoliv nás bylo mnoho, a rozličných povah; zvláště když nejstarší syn Kamil se oženil a bydlil u nás; jeho manželka byla svéhlavá a hrála si na první paní v domě, ale má manželka ji uměla držeti v patričních mezích tak vhodně a mírně, že toho neumím vypověděti. Kolikrát jsem přišel domů unaven, mrzut, ve zlé míře, a má manželka dovedla mne svou laskavou přívětivostí potěšiti a rozveseliti.“

Celá tíže starostí o živobytí a o domácnost spočívala na jejich bedrech; Anna porodila 7 dětí, z nichž dvě zemřely; také podporovala své rodiče. Vznesené osoby chtěly jí poskytovat dary, ale ona jich nepřijala řkouc: „Chci zůstatí v poměrech, do kterých mne postavil Bůh.“ Její rodina byla a zůstala chudou dělnickou rodinou, ale křesťanským duchem prodchnutou, a proto v ní sídlila spokojenost. Anna vtiskla rodině křesťanský ráz: ráno pro všechny společná modlitba, potom, pokud možno, slyšení Mše svaté, večer pobožné čtení, k němuž navázala náboženský rozhovor. Přísná byla na dorůstající chlapce a dívky, dbala na přijímání svátostí a netrpěla nebezpečných známostí; ani u dorostlých synů a dcer, když vstupovali ve sňatek, netrpěla před sňatkem schůzek bez dozoru.

Vzorný život Anny Taigi se rozhlásil po celém Římě. Do jejich domku přicházeli církevní hodnostáři a lidé různého

stavu a povolání, aby si vyžádali její rady anebo modlitby. Vincenc Strambi, i tehdejší papežové ctili tuto velikou a při tom prostou dělnickou ženu. Je dosvědčeno, že byla obdařena milostinami; osvěcena jsouc znala srdce lidská, předpověděla některé věci budoucí, poznávala jasně, kterak lidstvo uráží Boha a cítila se povinna zadostčiniti Bohu za urážky Jemu činěné. Chtěla Církvi prospívati modlitbou a utrpením. Modlila se a dávala modliti se, jednalo-li se o důležité zájmy Církve. Měla účastenství s radostmi a slavnostmi Církve i s jejími utrpeními.

Anna Taigi nebyla prosta kříže a utrpení, nemocí, i pronásledování zlými lidmi, ale její silná duše neznala malomyšlnosti. Při tom se pokládala za poslední ženu, která je tu, aby jiným sloužila. Dojemna byla její pokora. Svátí mají tak vysokou představu o Boží velebnosti, že pokládají za osobování, něco znamenati ve světě. - Anna Taigi zemřela 9. června r. 1837. Papež Benedikt XV. prohlásil ji dne 30. května 1920 za blahoslavenou. Svátek 9. června.

Ct. ALŽBĚTA CANORI-MORA narodila se 21. listopadu 1774 v Římě jako dcera bohatého statkáře Tomáše Canoria a jeho manželky rozené Primoli. Byla vychována v klášteře augustiniánek v Cascii; byla tam jen 2 léta, proto byly její vědomosti kusé. Tehdy učinila Alžběta, jsouc dvanáctiletá, slib čistoty a zatoužila po stavu řeholním. Zbožnost a skromnost zvyšovaly její tělesnou krásu. Vrátivši se domů, byla uvedena do ruchu světského. „Stala jsem se kořistí marnosti lidských,

ale moje duše zůstala netknuta hříchem,“ tak napsala ve svých zápiscích. Rodiče, jejichž bohatství se ztenčilo několikerym neštěstím, ji chtěli výhodně provdati. Alžběta zapomenuvši svého slibu v dětství učiněného provdala se za mladého advokáta Krištofa Moru. Manželství nebylo šťastné. Krištof poznav, že je čistých mravů a dětinně prostá, zahrnoval ji zprvu něžnými projevy své náklonnosti; k lásce se přidružila žárlivost, takže jí netrpěl ani styku s jejími rodiči. Voďíval ji do divadla, do koncertů, navštěvovali různé radovánky; Alžběta jej provázela, protože si tak přál; strojila se vkusně, a jak později pravila, „s jistou marnivostí“. Vše na ní jevílo společenský takt, ušlechtilou duši, vznešenou mysl. Manžel sám později dosvědčil, že nikdy nezavdala ani nejmenší příčiny k žárlivosti.

Pojednou Krištof se změnil; doma se nudil, vylouvaje se, že musí v určitých hodinách z domova odejíti. Alžběta snažila se všemožně, získati si bývalou jeho náklonnost, ale marně; cítila, že Krištof jí úplně nenáleží. Upadl v tenata jisté ženy. Také zanedbával své povolání a dělal dluhy. Neopatrné slovo, neprozřetelná poznámka prozradily Alžbětě nevěru manželovu. Poznala, že je zrazena, pokořena v nejhlubším a nejšlechetnějším svém citu. Zdálo se jí, že jí srdce pukne bolestí. Nečinila manželu výčitek; prosila ho mírně, aby jí řekl pravdu, aby Boha odprosil a se polepšil. Možná, že byl dojat, možná, že slíbil, ale nevytrval; nedovedl se vyprostiti z tenat své přítelkyně. Od té chvíle Alžběta se neúčastnila zábav,

odvrátila se od světa a jeho svodů a nosila šaty barvy tmavé.

Zanedbávání advokátské praxe a vydržování milenky vehnaly Krištofa do dluhů, takže manželé musili opustiti svůj byt a nastěhovali se do rodiny tchánovy. Tchán, otec Krištofův, byl zámožný lékař. Pro Alžbětu bylo tu třeba jistého sebezapření, žiti takořka pod dozorem četné rodiny. Švekrůše jednaly s ní jako s vetřelkyní, nepromluvily k ní vlidného slova, každé sousto jí ztrpčovaly vyčítajíce jí, že je vinna za poklesky svého muže. Všecky zkoušky napomáhaly k tomu, aby se odpoutala ode všeho pozemského; u lidí nenacházela útěchy, milosrdný Bůh jí dodával sil, aby trpělivě snášela svůj kříž. Vzpomenula si, že porušila slib čistoty v mládí učiněný; o důvod více, aby přilnula k Bohu. Litovala, že slibu nedostála.

Alžběta měla čtyři děti; dvě zemřely hned po porodu. Dcerušky se jmenovaly Marianna a Lucina. Dávala je svému muži na lokte, aby je polaskal: „Hled!“ říkala, „nemůžeme-li býti šťastni? Co nám chybí?“ Prosila ho, aby k vůli dětem se vrátil na dobrou cestu. Marně. Alžběta vychovávala své děti v bázni Boží, vzdělávala je v ctnostech, učila je od malička sebezapíravosti. Na příklad, naváděla je, aby po večerním zpytování jí řekly, kolikrát za den se zapřely, kolikrát některou náklonnost přemohly. Krištof se o děti nestaral, ztratil všecken stud. Úpadek zavinený jeho darebným chováním stal se roku 1804 nezadržitelný. Alžběta klidně snesla celé krupobití výčitek od svých švekrůši, nevytýkala nic svému manže-

lovi; ačkoliv zrazena, opuštěna, milovala ho po křesťansku a přemýšlela, jak by mu mohla pomoci. Prodáno bylo všechno: zbytečný nábytek, koně, povozy. Alžběta přinesla svou výbavu, své šperky, obnos ještě nevystačoval. Otcí Křištofovu netroufali si říci o tísní synově; Křištof měl dle zákona býti uvězněn. Alžběta šla prosit věřitele, aby se slitovali; všichni se slitovali; jednomu však, když mu přednášela prosbu o poshovění, sálal z očí žár nečisté vášně; učinil jí návrh, aby zrušila manželkou věrnost, manželovi navzdor. Alžběta zděšena vytkla mu, aby se styděl jako šlechtic a křesťan nabízetí stísněné ženě pomoc za tak hanebné výminky. Svůdník blábolil cosi o odpuštění a odepsal dluh. Na štěstí tchán a tchyně uchránili ji a děti toho nejhoršího. Po té donutili Křištofa, aby se účastnil exercicií; poslechl, ale bez výsledku. Byl na manželku ještě horší, trýznil a bil ji; chtěl, aby svolila v nemravný jeho poměr s milenkou. Zpovědník navrhl Alžbětě, aby žádala u církevního soudu o dočasný rozvod; ale Alžběta nemohla se k tomu odhodlati. Tehdy zemřel tchán, a Křištof byl z dědictví vyloučen s odůvodněním, že už obdržel a promrhal svůj podíl. Alžběta upadla v nouzi; ale našli se soucitní lidé, na př. Sala a Cherubini, kteří jí vypomohli z nouze. Pobyť v domě tchynině stával se den ode dne trpčší. Alžbětě byly svěřeny sklepy a slepice; nosila pytle ovsu, sypala koním, nosila dříví atd. Konala ty práce, ač jim nebyla zvyklá, s pokorou, až se cizí lidé tím vzdělávali. Také se věnovala skutkům milosrdné lásky. S do-

volením tchyně donášela pokrmy, dříví a uhlí chudým, navštěvovala veřejné nemocnice, stlala nemocným a česala je. Svému muži zůstala starostlivou manželkou; nemohla ho považovati za svého manžela, i měla ho ve svém srdci jako bratra. Pečlivě látala jeho prádlo, čistila šatstvo, žehlila košile. Umrtovala se. Když byla švekrůše Marie nemocna; Alžběta jí přinesla šálek polévky; ta okusila a vchrstla polévku Alžbětě do tváře. Alžběta zůstala klidna a sloužila jí dále. Nedlouho po té odstěhovala se rodina Křištofova do nájmu; dcery šily prádlo a zabývaly se výrobou umělých květin. Zpovědník vymohl u Sv. Stolice, aby Alžbětina domáci kaplička stala se soukromým oratoriem a aby tam mohla býti sloužena Mše svatá. Tak veliký zřetel byl k ní brán u církevních úřadů. Vyslaný visitátor se přesvědčil, že kaplička je patřičně vybavena dle liturgických předpisů.

Alžběta vstoupila se svolením svého manžela do III. řádu trinitářského a přijala jméno „Jana Felice“. Její život se podobal životu řeholnímu, aniž však porušena byla stavovská povinnost. Činila velký pokrok v křesťanské dokonalosti. Jako silná žena vytrvala po boku neřestného muže, který její lásku splácel pohrdáním, ba i trýzněním. Kromě toho trpěla i duševními boji, pokušeními zlého ducha, nemocemi. Obětovala své utrpení Bohu. Chtěla se státí smírnou obětí za urážky Bohu učiněné. Modlila se: „O Bože! prosím Tě o záchranu duší! Na mne uval celou svou spravedlivou přísnost! Trestej mne, ale smiluj se nad hříš-

níky!“ Vzala na sebe smírné utrpení za Církev a za sv. Otce. Bůh jí dal mimořádné milodary a osvětlení. Lidé si vážili jejich rad; jsouc těžce zkoušená uměla dobře poraditi. Mnohým vyprosila různé milosti.

Její extatický stav působil zhoubně na tělo; slábla den ode dne. Objevily se na ní příznaky vodnatelnosti. Udala přesné datum své smrti. V den smrti řekla Lucině: „Rychle přines řeholní roucho! Sama se do něho převleku; až zemru, budete míti se mnou málo práce.“ Pak zesnula klidnou smrtí 5. února 1825. Dcera Marianna se provdala, Lucina vstoupila do kláštera Oblátek, Krištof činil pokání, vstoupil do řádu františkánského a stal se i knězem. Posvátná kongregace ritů dekretem 22. února 1874 zahájila o Alžbětě proces beatifikační. - Památka 5. února.

KAJETÁN ERRICO, narozený 20. října 1891 v Secondiglianu u Neapole, lidový misionář a ředitel exercicií, zemřel 29. října 1860. Památka 29. října.

Ct. NUNCIO SULPRIZIO narodil se 13. dubna 1817 v Pesco Sansonesco v Abruzzách z rodičů velmi chudých. Záhy osiřel. Strýc kovář jej vzal k sobě, ale zle s ním nakládal. Dával mu málo jídla, přetěžoval ho prací a surově jej tloukl. Zesláblého uvázal u měchu, aby tam konal svou práci, a nedbal, když Nuncio padal do mdlob. Posléze jej dopravil do nemocnice v Aquile. Když Nuncio poněkud se uzdravil z nemoci kostižeru, vrátil se ke strýci, jenž „darmochleba“, jak jej nazýval, trýznil dále. Tu se Nuncia ujal

jiný strýc, kaprál granátnického pluku; ten dopravil Nuncia do špitálu pro nevyléčitelné. Čistý nezkažený jinoch stal se miláčkem domu; svou nevinností, zbožností, trpělivostí a náboženskými hovory vzdělával všechny. Plukovník téhož pluku, Felix Wochinger, byv na něho upozorněn, dal jej dopravit do svého zámku, aby byl pečlivěji ošetřován. Tam Nuncio dotržel dne 5. května 1836 maje 19 let. Lev XIII. vztyčil jej jako nový vzor mládeže. Památka 5. května.

Ct. JAN JOSSA byl vrátným u soudu v Neapoli. Později se cele věnoval dílu charity. Velké obnosy peněz prošly jeho rukama, každý věděl, že je nezištný. Při občůzkách vplétal náboženské hovory. „Mějte v nenávisti hřích,“ byl refrén jeho hovorů. Zemřel maje 61 let 4. července 1828. Památka 4. července.

ALOIS AVELLINO pocházel z chudé rodiny ve Vico Equense (v diecési Sorrentské). Pracuje v kamenném lomu onemocněl dnou. S ochromenými údy byl dopraven do nemocnice pro nevyléčitelné v Neapoli. Skvěl se čistotou mravů a vykonával blahodárný apoštolát. Zemřel maje 38 let dne 13. dubna 1900.

MARIA ONORIO DE VICO narodila se 17. května 1805 v Neapoli ze zámožných rodičů, kteří pak ve válce zchudli. Provdala se za inženýra Karla de Vico. Ovdověvši žila skutkům pobožnosti a milosrdenství. Zemřela 25. dubna 1885. Roku 1900 byl zahájen informační proces o jejích ctnostech.

KLOELIA RUSSO kráčela trnitou cestou zchudnutí (bylať dcerou generálovou)

a nemocemi k sebezpovězení. Zemřela 57 letá 27. srpna 1903 v Neapoli.

Ct. PLACIDUS BACHER, syn švýcarského hejtmana, narodil se dne 7. dubna r. 1781 v Neapoli. Vysvěcen byv na kněze převzal správu kostela Gesù vecchio. Vstoupil do III. řádu sv. Dominika a působil horlivě misiem a šířením úcty k sv. Aloisu, jehož část ostatků se mu podařilo získati. Zemřel 19. října 1851. R. 1909 byl zahájen jeho beatifikační proces. Památka 19. října.

Ct. PASCHAL ATTARDI, duchovní správce nemocnice a ředitel kongregace v Neapoli, zemřel ve stáří 56 let dne 25. března 1893. - Pius X. podepsal 27. dubna 1910 dekret o zahájení procesu beatifikačního. Památka 25. března.

Ct. FRANTIŠEK MAJONE narodil se dne 2. října 1840 v S. Anastasijské osadě v diecési nolské. V dětství byl stížen anglickou nemocí a zkřivením páteře. Jen o berlách mohl se pohybovati. Bez majetku, k práci neschopný, tělesně znetvořený byl dopraven do nemocnice nevyléčitelných v Neapoli. Nemocnice, kde bylo 127 loží, stala se polem jeho působnosti. Svou trpělivostí a nezkalenou veselostí získal si úctu všech. Zbožnosti své neskrýval a všichni poznali, že víra jej sílí. Aniž se komu vtíral nebo stal se obtížným, belhal se od lože k loži, povzbuzoval k modlitbě, k důvěře v Boha a k přijetí svátostí. Kolik mužů zešedivělých ve hříchů obrátil k Bohu! Nemohl-li povstati, kupili se nemocní kolem něho. Už jeho příklad byl výmluvným kázáním, laickým apoštolátem. František byl jim poslem

útěchy a radosti; měli ho za svěťce. Zemřel dne 21. listopadu 1874. Biskupský ordinariát neapolský zažádal již o zahájení procesu. Památka 21. listopadu.

Ct. ALŽBĚTA SANNA narodila se 23. dubna 1788 v Codrignanu, v diecési Sassari, na ostrově Sardinii, z rolnické rodiny. Provádala se a měla 7 dětí. Ovdověvši učinila slib čistoty a jakožto členka III. řádu sv. Františka putovala do Svaté Země. Ale nepřišla dál než do Říma. Tam zůstala věnujíc se skutkům kajícnosti a pobožnosti. Duchovním vůdcem jejím byl kněz Vincenc Palotti. Zemřela 19. února 1857. Roku 1879 byl zahájen proces o její blahořečení.

Ct. IGNÁC FALZON, syn juristy, narodil se 1. července 1813 v La Valettě na ostrově Maltě. Zprvu studoval práva, pak teologii; z pokory dal se však jen na jáhenství vysvětit. Ignácův bratr byl kanovníkem La Valettským. Tomu pomáhal Ignác v duchovní správě. Vzal si na starost duchovní správu anglických vojínů, konal jim přednášky atd. Přivedl 600 protestantů do Církve katolické. Sepsal jim modlitební knížku v anglické řeči: „The Comfort of the Christian Soul.“ Zemřel 1. července 1875. Posvátná kongregace ritů zahájila roku 1904 proces k jeho blahořečení.

Ct. ADELHEID CINI, dcera pekařova v La Valettě, narozená roku 1838, chtěla vstoupiti do některého kláštera; ale nebyla přijata. I odhodlala se, že se věnuje padlým dívkám a ženám, jichž bylo na ostrově Maltě mnoho. Byl tam stálý příliv vojska, přijíždějícího a odjíždějícího.



Z rodného svého domu učinila asyl pro padlé ženy a pro sirotky. Vyhledávala ženy ve skrýších, nemocnicích a v bordelech. Starala se o sirotky, aby byli přijati do dobrých rodin. Žila jako řeholnice. Pobožnost k Božskému Srdci byla jí nejmilější. Proto také nazvala svůj ústav „Ústavem Božského Srdce“. Zemřela 28. března 1885. Roku 1910 zahájen beatifikační proces. Památka 28. března. - Její ústav spravují nyní Vincenciánky.

### *V zemích severních.*

Ct. DOMINIK OD MATKY BOŽÍ (a Matre Dei) jmenoval se dříve Dominik Barberi a narodil se 22. června 1792 u Viterba (v Italii) jako syn chudých zemědělců. Osířev pracoval u strýce na poli a pásal dobytek. Kamarád ho naučil číst. Dominik pak četl hltavě, co mu do ruky přišlo; na štěstí to byly knihy dobré. Pak byl přijat do řádu passionistů, a jako kněz byl poslán do Anglie; tam zřídil r. 1842 v Aston Hallu (Staffordshire) klášter svého řádu. Přijal několik konvertitů do Církve, mezi jinými Newmanna; Jiřího Spencera přijal do kongregace. Zemřel 27. srpna roku 1849. (Akta Apoštol. Stol. 1911, str. 320.) - Památka 27. srpna.

ONDŘEJ HOUBEN narozený r. 1821 v Münstergeleenu u Sittardu v Holandsku stal se passionistou a byl poslán do Irska, do Mount-Argusu u Dublina. Tam působil jako kazatel a zpovědník požehnaně. Kdysi přišel na poutní místo Glendalough. Sotva se to lidé okolních vesnic dozvěděli, přinesli nemocné na nosítkách,

aby jim požehnal. Jindy jela mimo něj loďka; ihned vyskákali všichni na blízký břeh a prosili o požehnání. Tak byli přesvědčeni o jeho svatosti. Zemřel 5. ledna 1883.

MARIA (*Augustina*) AIKENHEAD narodila se r. 1787 v Corku. Otec, lékař, byl protestant, netrpěl, aby Maria byt byla po katolicku křtěna, vyznávala víru katolickou. Ale Maria zůstala pevná ve víře katolické. Měla zálibu pro život řeholní. Arcibiskup Murray z Dublina přál si míti milosrdné sestry ve své diecési. I dal Marii vycvičit u Anglických slesčen a pomohl jí založiti družinu „a Caritate“ pro díla charity. Kongregace rychle rozkvetla. Maria zemřela v pověsti svaté dne 22. července r. 1858 v Dublině.

JINDŘICH DORMER narozený r. 1844 ze šlechtických rodičů v Grangeparku (hrabství Warwick) byl poručíkem u vojska v Kanadě ve státě Ontario. Svou mravností a náboženskou horlivostí budil úctu; kdo bližše poznal jeho sebe-mrtvení, nazýval ho světcem. Konal pobožnosti, pokud služba dovozovala, a nestačil-li čas denní, nastavoval noc. Nejvíce cítil se puzen k Svátosti oltářní a k Matce Boží. Snažil se o mravní povznesení svých druhů. Zemřel 22letý dne 2. října roku 1866. Biskup londýnský Fallon učinil 1924 první kroky, aby poručík Dormer byl za blahoslaveného prohlášen.

TERESIE HIGGINSON narodila se r. 1844, když matka její navštívila poutní místo v Holywellu, na tomto poutním místě. Bydliště rodičů bylo Gainsborough (Lincolshire). Otec byl přísný ka-

tolík, matka konvertitka, pro katolickou víru od svých příbuzných pronásledována. Teresie stala se učitelkou na obecné škole v předměstí Liverpoolském, pak na jiných místech; později se uchýlila do ústavu Milosrdných sester v Edinburghu. Posléze opět přijala místo učitelky v malé dědině Chudleigh blíže Exeteru (Devon). - Teresie měla extase, prociťovala utrpení Kristovo, krvácející rány byly znatelný. Pokrmů požívala velmi málo; kromě Svátosti oltářní jen tekutou potravu. Vedena byla všemi stupni vyššího života, mystickou sebranosť, duchovním mlčením až k mystickému zasnoubení. Zakusila však také mnoho pokušení od zlého ducha, pocítila opuštěnost a malomyslnost a zase duchovní spojení s Bohem. Měla odpůrce i v řadách kněží. Jeden z nich ji kdysi vykázal z kostela. Zemřela 15. února r. 1905 v Chudleighu. Záležitost o její beatifikaci byla posvátné kongregaci ritů v Římě již předložena.

KAREL SCHILLING pocházel z Norska; narodil se r. 1835 v Oslo, byl malířem; vrátil se roku 1854 v Düsseldorfu do Církve katolické; pak rozdav všechn svůj majetek, vstoupil do řádu barnabitů a zemřel r. 1907 v Mouseronu v Belgii. Viz „Světcí dnešní doby,“ napsala Sigrid Undsetová.

JINDŘICH MANNING narodil se r. 1808 v Totteridge u Londýna z rodičů anglikánských. Zprvu se věnoval státní službě; později se stal anglikánským knězem a oženil se. Po čtyřech letech ovdověv, vrátil se r. 1851 do katolické

Církve a byl od kardinála Wisemanna vysvěcen na kněze. Stal se arcibiskupem westminsterským a kardinálem. Proslul na poli sociálním i jako spisovatel. Zakládal spolky střidmosti a potíral pijáctví.

*Na poloostrově Pyrenejském a ve Francii.*

MIKULÁŠ RODRIGUEZ narodil se 5. prosince 1830 v Soto de Cameros ve Španělsku a byl v křesťanské kázni vychován. Byl kupeckým mládencem a poněkud lehkomyšlný. Později začal studovati a maje 25 let prosil o přijetí do Tovaryšstva Ježíšova. Byl přijat do noviciátu, ale protože jeho vědomosti byly podprůměrné, měl býti dle listu P. provinciála propuštěn. Ale list se ztratil a tak se stalo, že Mikuláš byl k slibům připuštěn. Ve studiích neprosplval; i řekl si: „Bůh asi nechce, abych se stal učencem, ale chce, abych se stal svatým.“ I snažil se, seč byl, o křesťanskou dokonalost. - Byl poslán na misijní stanici na ostrov Fernando Po. Tam působil 8 let horlivě. Vykládal později: „Kdysi jsem se dozvěděl, že v daleké chyši jsou dvojčata, nekřtěná, k životu neschopná. Ihned jsem se tam odebral; byla půlnoc a měl jsem ještě přebřísti tři řeky; přeplaval jsem řeky, přešel lesy a nalezl chyšku s dětmi; jedno bylo již mrtvé; pokřtil jsem žijící, odpočinul sobě do rána; zatím zemřelo i druhé; i vrátil jsem se domů.“

Mikuláš odebral se pak do Evropy a byl 25 let představeným koleje v Covilhamu v Portugalsku. Jsa šestašedesá-

tiletý žádal, aby opět byl poslán do zámořských krajín. Představení se zdráhali; kromě toho měl otevřenou ránu na noze, kterou si utržil ve Fernando Po. I podrobil se operaci a se svolením představených opět se odebral do misijních krajín, tentokrát do Kartageny v Kolumbii. Tam sídlil v domě, ve kterém druhdý byl Petr Klaver. Pro své horlivé působení Mikuláš obdržel název: „Pater Klaver“. Brzo však se mu rozjitřila rána na noze znovu. Lékař prohlédnuv ji řekl pak: „To je asi svatý člověk, že s takovým neduhem koná obtížné cesty.“ Z neduhu toho Mikuláš zemřel 9. září 1900.

DOROTA DE CHOPITEA SERRA narodila se 4. června 1816 v Santiagu v Chile jako nejmladší z 18 dětí bohatého španělského kupce Pedra de Chopitea. Rodiče se vrátili do Španělska, do Barcelony. Manželé byli zbožní; podniky jejich vzkvétaly. Lidé o nich říkali žertem: „Ti umějí získat statky pozemské i nebeské!“ Dobročinnost byla vlastní doménou Dorotinou. Čím více pilila štedrosti, tím více rostly její statky. Bohatství jí nebylo podnětem k rozmařilosti, nýbrž příležitostí k dobročinnosti. Kdežto světové, svěťice, řády a kongregace omezovali svou činnost jen na některé úkoly, Dorotina láska k bližnímu zahrnovala všecka odvětví: každému z nich věnovala se Dorota s takovou láskou, jako by nic jiného neměla na práci. Zřizovala večerní kursy, živnostenské kursy, nedělní školy; zkrátka 32 různých ústavů, škol, nemocnic, asylů pro opuštěné děti, útulen pro zestárlé služebné, učňovských besidek a j.

zřídila nebo aspoň podporovala. Věděla, že chudoba se nedá se světa odkliditi, ale byla si toho vědoma, že je povinností lidí majetných, aby ji zmírnili a zmenšili. Proto byla hotova ke každé oběti, aby přinesla pomoc a radost tam, kde toho bylo nejvíc potřeba, a aby pomáhala překlenout propast mezi nesmírným bohatstvím a nesmírnou chudobou velkoměsta. Ale znajíc úkoly karity nepřestávala na hmotných obětech; věděla, že i duše má své smutky, proto snažila se skutky duchovního milosrdenství přinésti trpícím lidem útěchu a radost. Nezapomněla posvěcovati sama sebe. Každého roku se zúčastnila exercicií dle návodu sv. Ignáce. Její děti zdědily jejího ducha zbožnosti a milosrdenství. Zemřela 3. dubna 1891. Již byla podána do Říma žádost o zkoumání stupně jejich ctností.

RAFAELA DE YBARRA Y ARAMBARI narodila se 16. ledna 1843 v průmyslovém městě Bilbao ze zámožných rodičů, majitelů dolů. Provdala se za Josea Villalongu y Gipulo, rovněž majitele dolů. Manželé vychovávali své dívky v křesťanském duchu. Rafaela vyvíjela pozehanou činnost, k níž čerpala sílu z modlitby před svatostánkem, ze svatého přijímání, z exercicií ročně po osm dní konaných, triduí, novén, z denního zpytování svědomí, jež konala po dobu čtvrt hodiny, - zkrátka Rafaela žila životem duchovním, soustředěným, umrtveným. Roku 1883 vyrůstalo Bilbao ve velkoměsto. Dělnictva přibývalo, dívky přicházely do města, aby si hledaly službu; tyto zhusta upadaly do rukou nesvědo-

mitých žen, které je zavedly do brlohu hříchu. To bylo nové působiště pro Rafaelu; snažila se dívky nevinné uchovati hříchu, ty pak, jež byly již hříchu propadly, zachrániti. Vyhledávala je; každého týdne šla do tak zvaného „Castilla“, kde byl vykřičený hampejz. Mluvila s nimi, těšila je, hleděla jim pomoci. Že musila snésti nejeden posměšek, rozumí se; víc ji bolela lhostejnost nebo otevřenázášť. Kdysi přišla do Časa-Galery s úmyslem, vysvoboditi jistou jí známou dívku. Sotva vkročila do místnosti, hledaná dívka ji udeřila ve tvář. Rafaela řekla klidně: „Nezranilas mne; a věř, milé dítě, ode dneška mi budeš tím milejší.“ Zbloudilá neodolala pohnutí; odprosila a dala se odvésti.

Rafaela zbudovala v Bilbau klášter „Sester klanících se Svátosti“; sestry nebo jejich zplnomocněné důvěrnice očekávaly na nádraží dívky z venkova. Zřídila též útulnu pro služebné, kde se mohly nevinně pobaviti. - Rafaelin manžel zemřel r. 1898. Nepřežila ho dlouho. Ztrávena starostmi o rodinu, o správu rozsáhlých statků a o své svěřence ulehla a již nepovstala. Žádala svátosti pro umírající a sama knězi při modlitbách odpovídala. Dávala si předříkávati modlitby umírajících. Posléze svolavši děti, služebnictvo a svěřence mluvila k nim dobrá slova a úsměv majíc na rtech zesnula tiše v Pánu 23. února 1900.

ALOIS BAUDOIN pocházel z rodiny hluboce věřící v Montaigu ve Vendée. Byl vysvěcen na kněze, když vznikla revoluce. Že se zdráhal přísahati na novou ústavu, byl uvězněn. Uprchl pak do Špa-

nělska. Roku 1797 se vrátil přestrojen do Vendée. Musil se skrývati. Teprve roku 1800 dovolil první konsul svobodné vyznávání křesťanského náboženství. Baudoin se stal roku 1801 farářem v Chavagnesu. Tam zřídil ústav pro výchovu chlapců a kongregaci pro výchovu dívek, již dal jméno: „Uršulinky Chavagneské.“ Zemřel 12. února 1835.

FILIBERT VRAU narodil se 19. listopadu 1829 v Lille, jsa synem majitele továrny na hedvábí. V mládí pozbyl víry; jeho přítel *Kamil Feron* (narozný 1831) a jesuita *Wiar* jej přiměli, aby se vrátil k přijímání svátostí. Brzo po svém obrácení jal se prováděti dalekosáhlé plány o prohloubení katolického života. Zprvu založil spolek na stavbu kostelů pro město Lille a dbal, aby projekt nezůstal pouze na papíře. - Jeho přičiněním stoupl počet žactva v katolických školách ze 1300 na 1800 chlapců a dívek. - Byl spoluzakladatelem živnostenských, průmyslových a uměleckých škol. - Hlavním jeho dílem je lillská katolická universita. Medicinská fakulta byla patřičně vybavena *Kamilem Feronem*, jenž pojav *Vrauovu* sestru za manželku, stal se jeho švakrem. - Počet konferencí sv. Vincence z Pauly se zdvojnásobil. - Nejvíc porozumění měl *Vrau* pro dělnictvo, pro pracující třídu; zřídil pro ně dělnické spolky. Dělníci v jeho vlastní továrně tvořili takořka jednu rodinu; ký div, že 10-20 i více let pracovali v jeho závodě. Pečoval o ně jak otec; založil soukromé podpůrné pokladny pro nemocné a práce neschopné dělníky, pro šestinedělky.

Věrného spolupracovníka měl Vrau ve svém švakru Kamilovi, jenž vstoupil do jeho závodu jako společník. Ten sestavil velkorysý sociální program, horoval pro spojení zaměstnavatelů se zaměstnanci, studoval bytové poměry dělnictva, činil plány pro kolonie a praktické návrhy na potírání alkoholismu a prostituce. Filibert založil kroužek stejně smýšlejících „cercle catholique;“ odtud byl podporován katolický tisk. Filibert také kandidoval do komory, ale podlehl. Vládě byl nepohodlný. Kdysi ho odsoudili na měsíc vězení a 500 franků pokuty za to, že podržel řeholní sestry ve školách svého závodu dále, i když zákony protiřeholní nabyly platnosti. - Filibert dbal úzkostlivě, aby se něco nedělo bez svolení biskupa a papeže. Kdysi chtěli odpůrci odejmouti kněžím vliv v jeho spolcích, ale Filibert se tomu rozhodně opřel.

Filibert neměl daru řeči; ale uměl nadchnouti jiné pro své šlechetné snahy; dali se jím vésti, neboť viděli, že činí dobro z lásky k Bohu a k bližnímu. Velká byla úcta Filibertova k Svátosti oltářní; v ní čerpal sílu k svým dílům. Založil eucharistická bratrstva, pořádal eucharistické sjezdy okrskové; noční klanění mužů před svatostánkem šířilo se z Lille po severní Francii. První eucharistický mezinárodní sjezd v Lille roku 1881 byl konán na jeho podnět. - Filibert žil prostě, skoro chudě; utrhoval si od úst, aby mohl více věnovati na dobročinné účely. Filibert a Kamil závodili spolu u svaté řevnivosti o palmu lásky k Bohu a k bližnímu. Filibert zemřel 18. května 1905.

KAMIL FERON narodil se 23. července r. 1831 v Touru (diecése lillská) z rodičů ve víře vlažných. Usadiv se jako lékař v městě Lille, stal se záhy členem církevních spolků: konference sv. Vincence, bratrstva růžencového, mariánské kongregace; prospíval v duchovním životě; spolubudoval „Dům útěchy“ a katolickou universitu. Vstoupil ve sňatek se sestrou Filiberta Vraua; manželé měli 5 dětí, z nichž 4 brzo zemřely. Kamil zemřel 30. března r. 1908. Papež Benedikt XV. žertem nazýval oba sluhy Boží „svatými v salonním úboru“. Záležitost o jejich blahořečení byla předložena posvátné kongregaci ritů. Památka 18. května.

MARIA CELINA OD OBĚTOVÁNÍ se zprvu jmenovala Jana Castangova a narodila se 24. května 1878 v dědince Nojals v Dordogni. Měla zálibu pro stav řeholní, ale žádný klášter jí nepřijal, protože trpěla ochrnutím levé nohy. Konečně - roku 1896 - byla přijata u klarisek v Bordeaux-Talencu. „Všecko opouštím ve světě, a všecko nalézám v Bohu,“ řekla vstupujíc. Velká láska k chudobě a k pokoře, věrnost v malém ji vyznačovaly. Teprve na smrtelném loži skládala sliby a řekla: „Dni smrti mé, ty budeš nejkrásnějším dnem mého života! Jaké to štěstí, že smím spěti do nebe.“ Zemřela dne 30. května 1897. Sestry ji nazývaly „malou Terezií z řádu klarisek.“

LEV DUPONT, syn Antillských ostrovů, narodil se na ostrově Martinique dne 24. ledna 1797. Otec pocházel z Bretoňska, matka byla kreolka. Byli velmi zá-

možni. Lev studoval na různých místech, posléze v Paříži. Nevázaný život jeho druhů na universitě stal se i Lvovi nebezpečím. Lev měl přístup do salonů vznešené společnosti, patřil k nejuhlaženějším pánům, miloval tanec a jiné zábavy. Žil světsky, ale nebyl zkažen. Nepatrná příhoda přivodila u něho změnu smýšlení. Kdysi se sháněl po svém malém sluhovi. „Kdes byl?“ - „U pana Bordiera na katechismu,“ odpověděl chlapec. To dráždilo zvědavost pánovu. Příště šel s ním. Spatřil pana Bordiera obklopeného zástupem chlapců, poslouchajících vyučování. Pohled ten zahanbil a dojal Lva. Bordiěr stal se mu přítelem a zavedl jej do mariánské družiny; ta konala kromě jiných úkolů také vyučování hochů v katechismu.

Lev Dupont stal se horlivým katolíkem a osvědčoval svou víru veřejně. Vystudovav vrátil se na ostrov Martinique a oženil se. Manželka mu však brzo zemřela, zanechavši mu dcerušku. I odebral se s ní do Francie, do města Toursu.

V Toursu vzbudil bohatý, vzdělaný pán rozruch; denně byl na Mši svaté, ba někdy i ministroval, skoro denně přistupoval ke stolu Páně, nescházel nikdy na církevních slavnostech a pobožnostech. Podporoval klanění Svátosti oltářní; tehdy založil židovský konvertita Heřman Cohen spolek pro noční klanění Svátosti oltářní; to se zalíbilo Lvovi; zavedl spolek i v Toursu; bylo dojmavé, když mužové všech stavů, studenti, dělníci, kupci, úředníci, důstojníci přesně dodržovali svou hodinu. Mnohému muži stalo se klanění podnětem

k obrodě náboženského života. - Lev byl horliv v konferenci sv. Vincence; podporoval chudé. Všude projevoval neohrožený a obětavý laický apoštolát. - Jiným význačným rysem jeho povahy byla pokora; rozčilil se pouze tehdy, chtěl-li ho kdo chváliti; neboť zdálo se mu býti bezprávním, aby jemu se připisovalo dobro, když přece, jak pravil, všecko dobro je dílem milosti Boží. - Lev však nedostoupil najednou vysokého stupně dokonalosti, nýbrž po stupních. - Když mu zemřela dcera ve věku 15 let, pomodlil se Magnifikat řka, že dlužno děkovati Bohu, že ji v její nevinnosti vzal k sobě. Zemřel 18. března 1876.

Ct. LUDVÍK CESTAS, narozený 6. ledna r. 1801 v Bayonnu, kanovník ve svém rodišti, založil kongregaci „služek Panny Marie“, která se měla ujímati dívek padlých. Zemřel 27. března 1868. (Analecta eccl. 1908, str. 195.) - Památka 27. března.

Ct. FILOMENA GENOVESE, panna, narozená v Noceře v Italii, ošetřovala doma své rodiče a svého nemocného bratra. Vzdělávala se životopisy svatých, berouc sobě Růženu Linskou za vzor. Vyznačovala se kajícností a nevinností. Zemřela 12. prosince 1864. (Dekret o beatifikaci v Aktech Apošt. St. 1919, str. 354). Památka 12. prosince.

Ct. BARTOLOMĚJ MENOCHIO narodil se 19. března r. 1741 v Carmagnole; vstoupiv do řádu augustiniánského a vysvěcen byv na kněze, stal se farářem v Castelfidardu a procházel jako misionář jižní Italii. Později byl jmenován bisku-

pem reggijským a po nástolení papeže Pia VII. jeho zpovědníkem. Menochio chodil uprostřed církevních hodnostářů, i při skvělých slavnostech, na př. když papež v Paříži korunoval Napoleona, ve svém jednoduchém řeholním rouchu. Jeho láska k chudobě byla tak veliká, že ani nerozeznal mincí dle jejich ceny. Vláda žádala, aby přísahal na novou ústavu. Menochio odepřel řka: „Třikrát jsem už přísahal, jako řeholník, jako kněz, jako biskup. To stačí.“ Zemřel 25. března 1823. Památka 25. března.

Ct. DOMINIK LENTINI, narozený 20. listopadu 1770 v Laurii v jižní Itálii, profesor na lyceu tamtéž, kněz, zemřel 26. února 1828. (Analecta eccl. 1906, str. 28.) Památka 26. února.

ALEXANDER DE RISIO, narozený r. 1823, redemptorista, procházel jako misionář Sicílii a byl nazýván „apoštolem sicilským“. Poté byl biskupem v San Severině. Zemřel 20. dubna 1901.

MARIA KRISTINA SAVOJSKÁ, královna Sicílie, dcera Viktora Emanuele, následníka trůnu v Sardinii a v Piemontsku, narodila se 14. listopadu r. 1812 a provdala se za Ferdinanda II., krále neapolského. Dbala, aby zachovávány byly na dvoře královském, v divadle a j. zásady křesťanské. Byla matkou chudých a sirotků. Zemřela porodivši následníka trůnu, pozdějšího Františka II., 31. ledna 1836.

VERONIKA BARONE. Život její připomíná životopis Gemmy Galganiové a pokud se týká boje se zlými duchy, životopis Krescencie Hoessové z Kaufbe-

uernu. Veronika měla extase a vidění. O tom praví papež Benedikt XIV: „Extase sama sebou, byť byla pravá a pocházela od Boha, není ještě důkazem o svatosti osoby, která ji měla... V kanonizačních procesech o blahorečení nebo svatořečení se nejedná o viděních a zjeveních, dokud nebyly důkladně prozkoumány heroické ctnosti té osoby.“ Jedná-li se tedy o blahorečení Veroniky Barone, děje se tak pro její lásku k Bohu, sebezapírání a pro její žhavou lásku k panenské čistotě. Veronika zemřela 21 letá dne 5. ledna 1878 ve Vizzini na ostrově Sicílii.

BEDŘICH OZANAM narodil se 23. dubna 1713 v Miláně. Otec jeho Antonín byl zprvu důstojníkem ve vojsku Napoleonovu, potom lékařem. R. 1816 přestěhoval se do Lyonu. O své matce říkával Bedřich: „Štasten, komu Bůh dopřál svaté matky, jako mně!“ Jako chlapec se poddával chybám a nezpůsobům, mládeži vlastním. Zůstal však nezkažen i při mravní krizi, která doléhá na dorůstající mládež. Šťastně vyběděl z pokušení proti víře; napsal o tom: „Od té chvíle věřil jsem povždy pevnou věrou, a z vděčnosti slíbil jsem Bohu, že svůj život ztrávím ve službě pravdy, která mi dopomohla k pokoji.“ Vedle studií obíral se sanskritem a hebrejštinou. Záhy přispíval do katolického listu lyonského: *L'abeille française*. Čím více studoval, tím v zářivějším světle jevil se mu křesťanství.

Roku 1831 odebral se Bedřich na vysoké učení do Paříže, na Sorbonnu. Přišed tam napsal: „Nelíbí se mi tu; není

tu života, není víry, není lásky . . . jako bych na mrtvole tkvěl. Jen věda a katolicismus mne utěšují.“ Bydlil u slavného matematika Ondřeje Ampère-a. To byl věřící člověk. V něm našel Bedřich otcovského přítele, podporovatele vědeckých snah i náboženského života. Ozanam byl svědkem, jak kdysi Ampère, dětinně zbožný, zkoumaje podivuhodné zákony přírodní, vzal hlavu do dlaní a volal: „Ozaname! Jak veliký je Bůh! Jak veliký je!“ Ozanam slyšel, jak kdysi, když vznikla cholera, Ampère navečer řekl svým domácím: Kdybych dnes v noci ucítil, že jsem stížen cholera, budu klepat hůlkou na podlahu. To vám budiž znamením, abyste mi zavolali kněze.“ Kromě Ampère byli mu přáteli hrabě Montalembert a Chateaubriand. Ozanam si všiml katolických studentů; stáli osamoceni neznajíce se, chyběla organizace. Proto založil „konferenci dějepisnou;“ tam se scházeli mladí mužové, stejně smýšlející, tam se tříbily názory, tam se učili hájit křesťanského názoru proti světovému názoru nekřesťanskému, tam se jednalo o každém zjevě literárním nebo sociálním.

Oznamam poznával, jak daleko se uchýlil svět od praktického křesťanství. Roku 1832, jsa dvacítiletý, podal arcibiskupu pařížskému, msgr. Quélenovi petici, 200 akademiky podepsanou, ve které žádal o kázání proti moderním bludům. Arcibiskup souhlasil, povolal sedm kazatelů, mezi nimi Dupanloup, a to byl počátek konferenčních řečí ve velechrámu Notre-Dame konaných, ve kterých pak Lacor-

daire pokračoval. Ozanam nebyl spokojen sám sebou; studium ho neuspokojovalo; žíznul po skutcích pro Boha. „Věřím,“ žaloval sám na sebe, „ale libuji si v malichernostech, smlouvám s Bohem a se sebou,“ počítám na haléře a feniky, jsem bohat na slova . . . ale kde jsou skutky?“

Oznamam otevřel advokátskou kancelář v Lyoně. Nejraději zastával chudé. Státní zástupce si z toho tropil úsměšky, ale Ozanam řekl: „Což pak zastupování chudých je komedií?“ - Roku 1839 vypracoval Ozanam disertační práci o Danteovi, která vyvolala podiv u všeho vzdělaného světa. Obdržev doktorský diplom, byl ustanoven profesorem obchodního práva v Lyonu; tehdy se oženil. Brzo poté obdržel profesuru srovnávacích dějin literatury na vysoké škole sorbonské. Napsal: „Vedle neskončené útěchy, již katolík nalézá na stupních oltáře, vedle radostí rodinného života neznám většího štěstí, než mluvit k mladíkům, kteří mají smysl a srdce.“

Bedřich Ozanam se nikdy netajil svým křesťanským přesvědčením a církevním smýšlením. Jeho přednášky na Sorbonně byly nepřetržitou apologií křesťanství, byly provanuty křesťanským duchem. Křesťanství bylo mu kvasem, jenž všechno proniká. Nedbati ho bylomu, jak se odvraceti od slunce. Řekl na příklad: „Uprostřed století plného skepse a pochybování dopřál mi Bůh naroditi se ve víře, a jak mi přibývalo věku, byl mi poklad víry dražší a dražší. Bylo mi dopřáno obcovati s velikými křesťany, v nichž tak přátel-



sky se snoubila víra s vědou. Lépe než kdokoliv jiný jsem zkoušel, co zmůže víra u velikých bolestech a u veřejných nebezpečnostech. Proto tím více litoval jsem těch, kdož víry neznali. "O Německu řekl Ozanam: „Velikost Německa je úměrna jeho přilnutí ku křesťanství... pro Německo, jako pro všechny ostatní národy, nebylo a nebude jiného pravého určení, leč ve spojení s Římem! Sami ze sebe by byli Němci jenom barbary. Jen skrze biskupy, kněze a mnichy, jenom římskou věrou, římským právem dostalo se jim náboženského, vědeckého, politického údělu moderních národů. Do barbarství klesá, kdo oním údělem pohrdá.“ - Ozanamovy přednášky byly obsahem i formou dokonalé. Jistý student mu řekl: „Co nedovedli kazatelé mnohým kázáním, dokázal jste vy jedinou přednáškou: udělal jste ze mne křesťana.“ Jiný student radil druhému: „Zdá se, že churavíš horečkou podvrtných ideí; jdi a poslechni si přednášku Ozanamovu!“

Hlavní zásluha Ozanamova byla v charitě. Mluvil tak často o praktickém křesťanství, a křesťanství je náboženstvím lásky! V Paříži viděl úžasnou bídu a pozoroval, že odpovědné kruhy nemají zájmu. Proto založil roku 1833 se šesti přáteli spolek k vykonávání úkolů charity. Jednou týdně se scházeli, aby porochovali, jak by se mělo odpomoci bídě. Ozanam byl duší toho spolku. Členů přibývalo. Paříž žasla, vidouc mladé pány chodit do příbytků chudých a přinášet jim útěchu a hmotnou pomoc. Tento spolek se nazýval „konference sv. Vincence

z Pauly,“ na počest lidumila sv. Vincence. Ozanam věděl, že jsou také chudí, kteří se stydí přiznati se k chudobě a kteří pak trpí dvojnásobně ve své opuštěnosti. Ty vyhledával. Viděl v trpících Krista; kdyby byl neměl hluboké víry, nebyl by přinášel tak veliké oběti pro trpící. Doporučoval kdysi svým přátelům návštěvu trpících takto: „Pohled na jejich bídu učiní nás lepšími. Zkoušel jsem to sám na sobě; vstupoval jsem do jejich příbytků stížen starostmi, rozrušen churavostí, plný zármutku - a vida je zuboženější káral jsem sám sebe.“ Ozanam udílel almužnu z pravé křesťanské lásky: ctil chudinu, jak jen katolický křesťan ji ctíti může, uctívaje v ní Krista a posluhuje Jemu. Vstupuje do příbytku chudůsů pozdravoval uctivě a říkal srdečně: „Je suis votre serviteur, t. j. jsem váš sluha.“ Laskavě hovořil, těšil, zvedal kleslé, silil je k nové naději a podílel je. Říkával: „Almužna je čestným úkolem, ctiš-li chudáa a chováš-li se k němu ne jako k sobě rovnému, ale jako k vyššímu, jelikož trpí, a ty bys - možná - trpěti nedovedl, chováš-li se k němu jako k vyslanci Božímu, jenž má zkusiti tvou spravedlnost a lásku.“

Kamkoliv Ozanam na svých cestách ve Francii, v Anglii, ve Španělsku a Itálii zavítal, všude horlil pro konference sv. Vincence. Kde už byly založeny, ty navštěvoval, kde jich nebylo, přičiňoval se, aby byly založeny.

Roku 1847 byl v Římě. Dojat pokorou a laskavostí Pia IX. pravil: „Tři sta let uplynulo od Pia V., svatého. Po něm žádný papež nebyl kanonisován. Avšak zdá

se mi, že Pius IX. zahájí dlouhou řadu světců na stolci sv. Petra.“

Lacordaire pravil o Ozanamovi, že za dobu 20 let, co se s ním stýkal, nikdy na něm nepostřehl hněvu, ba ani stínu pýchy a domýšlivosti. Usilovnou prací ztrávil Ozanam své síly příliš záhy. Jeho poslední vůle zněla: „Ve jménu... Svou duši odevzdávám Ježíši Kristu, umírám v lůně římské katolické Církve. Má poslední prosba k mým příbuzným je: „Zůstaňte věrni naší svaté víře, vzdor všem útokům na ni, jichž budete svědky...“ Bedřich Ozanam byl čistý ve své duši, šlechtný ve svých snahách, neúnavný v činech, nezlomný v utrpení, vzor křesťana. Spojoval vzdělanost se svatostí, žil ne ve skrytosti, nýbrž na universitě ve stálém styku s předními nositeli kultury. Churavěl mnoho. Připraviv se na křesťanskou smrt zemřel 8. září 1853 v Marseilli.

MELANIE CALVATOVÁ, svědkyně zjevení Matky Boží na La Salette, narodila se 7. listopadu 1831 v Corpsu v kraji isèrském v jihovýchodním cípu Francie. Její otec byl pilařem a vracival se jen na neděli z práce domů s chudým výdělkem, z něhož bylo živiti četnou rodinu. Matka si málo hleděla domácnosti, Melanii jen plánila a posílala ji místo školy na žebrotu. Jedinou školou bylo Melanii vypravování otcovo o Ježíši Kristu a jeho utrpení. Od 10. roku byla dána do služby za pastevkyni. Uvykla strádání, zlému nakládání a nadávkám. Milovala samotu, v níž uvažovala „o milém Pánu Bohu“ a o trpícím Ježíši. Když dne 19. září 1846

pásla krávy na kopcích nad vískou La Salette, zjevila se tam „krásná Paní“, pláčící, a zavolala k sobě Melanii a hochu Maximina, vyjevila jim příčiny svého zármutku a žádala, aby oznámili „všemu lidu jejímu“ výstrahy, jež jim sdělila. Na místě zjevení vytryskl zázračný pramen. Církevní vrchnost přísně zkoumala zjevení a uznala jeho pravost, zejména když tam docházelo k zázračným uzdravením. Melanie byla dána do klášterní školy v Corencu a později přebývala na různých místech ve Francii a v Itálii, většinou v řeholních domech. Byla jí vytýkána nestálost, ale zdá se, že měnila místo bytu spíše z důvodu, aby ušla pozornosti a přízni lidské. Byla zcela připoutána k Panně Marii a k Ježíši, jemuž se vzdávala za smírnou žertvu nepřetržitou modlitbou a skutky tuhého sebezáporu a křížování. Posledním místem jejího putování byla Altamura v jižní Itálii, kdež biskup Mgr. Cecchini se jí ujal. Dopolední hodiny trávila ve chrámu a po skrovné snídani na biskupství se vracela do své samoty. Dne 15. prosince 1904 nebylo jí viděti ve chrámu, i poslal biskup do jejího bytu: našli ji mrtvou, klidně ležící na zemi. Obyvatelé sousedního domu tvrdili, že v noci slyšeli zpěv „Pange lingua“ a cinkání zvonku, jako když se nese Nejsvětější k nemocnému. - Památka 15. prosince.

MAXIMIN GIRAUD, druhý svědek zjevení La Saletského, pocházel rovněž z Corpsu, kdež se narodil 27. srpna 1835. Matka mu zemřela, když ještě byl v kolébce. Otec se oddával pití a karbanu, synka posílal pást, sbírat trus a žebrot na hlavní



Svatá Terezie Ježíšková



silnici, jež vede z Grenoblu do Gapu. Maximin byl hoch veselý, velmi živý a těkavý. Znalostí náboženství téměř neměl. Stěží uměl Otčenáš. Ale byl upřímného a čistého srdce. Melanii poznal teprve den před zjevením, kdy se s ní setkal na pastvě. Ani po zjevení se nezměnila jeho živá letora; ale v jeho srdci se rozvíjela hluboká, vroucí zbožnost. Ujaly se ho sestry Prozřetelnosti z Corencu, jež měly školu v Corpsu. Byl dán na studie, ale ač se činil, seč byl, jen s bídou procházel. V semináři bylo usouzeno, že nemá povolání ke kněžství. Pokusil se o studium lékařství, ale ani v tom se mu nedařilo. Byla mu nabídnuta služba v papežské gardě v Římě, ale nedovedl se přizpůsobiti novému prostředí. Nějaký čas byl zřízenecem ve státní nemocnici, za mobilisace r. 1870 dlel na pevnosti Barrax u Grenoblu, potom se vrátil do Corpsu a prodával letkvary a provázel poutníky na La Salettu, podáváje výklad o zjevení. Když byl tázán, nepomýšlí-li někdy na sňatek, odvětil: „Kdo viděl Svatou Pannu, nemůže nikoho na světě milovati.“ Krása jeho duše, skrývaná lidem, projevuje se v důvěrných listech, jež psával řeholní představené, matce Tekle, jež mu rozuměla. Bylo mu mnoho ubližováno. Dovedl skrývati své slzy. Zůstal vždy dítětem, jako byl v době zjevení. R. 1874 onemocněl; přijímal utrpení s ochotou a odevzdaností a opětovně si žádal svatých svátostí. Dne 1. března 1875 svatě skončil. Přál si, nezemře-li na La Salettě, aby jeho srdce tam bylo uloženo. Přání to bylo vyplněno; srdce jeho je uloženo

za hlavním oltářem ve svatyni na hoře Zjevení. - Památka 1. března.

Bl. BERNADETTA SOUBIROUS narodila se 7. ledna 1844 v Lourdech v diecési tarbesské. Rodiče se jmenovali František Soubirous a Aloisia rozená Carterot. Otec měl malý mlýn v nájmu, později byl nádeníkem. Rodiče byli velmi chudobní a nevzdělaní, ale poctiví. Bernadetta pásala ovce. Zůstala bez vyučování; sotva znala hlavní pravdy víry a „Otče náš.“ Ačkoliv jí bylo už 14 let, nepřijala Svátosti oltářní. Dne 11. února 1858 šla sbírat dříví do háje Massabielského, a tu se jí ukázala ve skále jeskyněmi prohloubené vznešená paní oděná v bílý šat, růženec v ruce. Zjevení opakovalo se po 18 dní. Dne 25. března téhož roku podivuhodná paní na otázku, kdo je, odpověděla, že jest „Neposkvrněná Početí.“

Pověst o zjevení rozhlásila se rychle. Bernadettě se strany světských úřadů vzešly nemalé trampoty; Bernadetta opakovala neohroženě tutéž svou výpověď. Tarbesský biskup podal výsledek čtyřletého zkoumání v pastýřském listě řka: „Pokládáme za pravdivé, že Neposkvrněná Panna, Rodička Boží dne 11. února 1858 Bernadettě Soubirousové v jeskyni Massabielské poblíž Lurd skutečně se zjevila, že zjevení toto nese známky pravdy a že proto všichni jsou oprávněni pokládati je za pravé.“

Do Lurd přicházelo mnoho lidu a farář Peyramale uznal za vhodné, aby Bernadetta, má-li ujítí zvědavosti poutníků, odešla z Lurd. I byla dána do kláštera „sester Božské lásky a křesťanské výchovy“

vy“ v Neversu. Tam se učila číst a psát a přistoupila dne 3. června 1858 po prvé ke stolu Páně. Upadla v těžkou nemoc; probrala se sice z nemoci, ale churavěla až do smrti. Roku 1866 vstoupila Bernadetta do řečené kongregace a přijala jméno „Maria Bernarda.“ Druhého dne po svém vstupu vypravovala zevrubně o zjevení, ale pak dostala rozkaz, aby bez svolení představené nikdy nic více o zjevení nemluvila.

Bernarda složila tři obvyklé sliby; zachovávala svědomitě řeholní pravidla a mlčení. Do hovorny šla jen, bylo-li jí poručeno. Byla mlčeliva a ráda se uchylovala v ústraní. Nebyla pyšna, že se slavným jménem Lurd je spjato její jméno. Rozjímalá ráda o utrpení Kristovu. Pannu Marii ctíla dětinně. Byla poslušna a vždy laskava; vykonávala práci ošetřovatelky nebo sakristánky. Tlumila svou živou lektoru. Ač byla churava, nikdy nežádala o dispens od přísného zachovávání pravidel. - Trpěla asthmem. Na loži smrtelném byla tázána, v jaké řeči Panna Maria vyřkla ona památná slova: „Já jsem neposkvrněná Početí,“ zdali ve francouzské spisovné či ve francouzské lidové řeči. Odpověděla rozhodně: „Matka Boží mluvila ke mně v řeči lidové slova: „Sony l'Immaculada Councption.“ Bernarda zemřela 16. dubna r. 1879. Svátek 16. dubna.

MARIA EUSTELLA HARPAIN narodila se z chudých rodičů dne 19. dubna 1814 v Saintes (v diecési La Rochellské). Vyprávěla o svém mládí: „Dychtila jsem po zábavách, byla jsem neposlušná, vzdo-

rovitá, hněvivá, ba všechny vášně ve mně klíčily.“ Vyspěvši živila se prací krejčovskou. Ráda se strojila a vášnivě milovala tanec. Ale později přilnula k Bohu a propívala v dokonalosti. Ráda četla v knize „Následování Krista“. A by mohla žítí skutkům pobožnosti, opustila otcovský dům a vstoupila do ústavu „des dames blanches“; ale pro churavost byla odtud propuštěna. Přicházely k ní vznešené osoby, ba i biskup, aby se doporučily do jejich modliteb. Zemřela 28letá 29. června 1842. (Acta Apošt. Stol. 1921, str. 108.)

JIRÍ DARBOY, arcibiskup pařížský, byl roku 1871 od komunistů zastřelen; s ním dominikáni: Rafael Captier, Tomáš Bourard, Konstanc Delhorme, Jindřich Cottrault - jesuité: Petr Olivaint, Lev Ducondray, Alexis Clerc - z Picpuské družiny: Ladislav Rodique, z jiných kněží: Matouš Planchat, Michael Allard a j. Též laici III. řádu, z nichž někteří byli ženati. Ti všichni ošetřovali raněné. Na rozkaz vzbouřenců, aby bojovali na barikádách, odpověděli kněží: „My jsme kněží, ošetřovatelé raněných, tedy neutrální, jsme ochotni všechny raněné ošetřovati.“ Přesto přece byli zastřeleni. Bylo to ve dnech 24., 25. a 26. května 1871. Někteří z nich budou prohlášeni za blahoslavené.

ROSALIA RENDU narodila se r. 1787 v Comfortu (Dep. del' Ain), věnovala se povolání milosrdné sestry a konala obětavě dílo to po 50 let. Kde se jednalo o zmírnění bídy a poskytnutí pomoci, Rosalia nescházela nikdy. Zvláště roku 1832, za cholery, ukázala se její milo-

srdná láska. Lid jí dával čestné názvy. Roku 1852 byl jí odevzdán kříž čestné legie. Od přírody byla prudká a vznětlivá, ale zvítězila sama nad sebou. Říkávala: „Mějme srdce anděla vůči Bohu, srdce matky vůči bližnímu, a srdce soudce vůči sobě.“ Ve stáří oslepla. Zemřela roku 1855. Památka její je 7. února.

KAROLINA COLCHEN narodila se roku 1829 v Lotrinsku, provdala se za jistého Malberga a založila družinu „dcer sv. Františka Saleského“. Zemřela dne 28. ledna roku 1891. (Acta Apošt. Stol. 1920.)

Ct. PAVLÍNA JARICOT-ová narodila se 22. července 1799 v Lyoně z rodičů dosti zámožných. Rodiče ji vychovávali zbožně. O tom svědčí tato něžná rozmluva. Šestiletá Pavlína: „Milá maminko, kéž bych měla pramen zlata, který by nikdy nevysychal!“ - Matka: „A nač?“ - „Abych mohla všecku bídu zmařiti, aby nebylo žádných chudých lidí více a aby nikdo už neplakal.“ - „Budeš-li mítí Pána Boha ráda, budeš pak mítí ve svém srdci dost pokladů na zmírnění bídy.“ - „Ó, pros, maminko, Pána Boha, abych jej měla tolik ráda a mohla pak těšiti všecky trpící.“ - Později se Pavlína dala trochu na marnost, aniž však klesla do velkých hříchů. Onemocněvši obrátila se úplně k Bohu; ta, jež dosud se pohybovala ve vzácné společnosti, jsouc obdivována, nosila nyní prosté, ba chudičké šaty, ošetřovala nemocné, nejraději takové, před kterými by byla dříve pocítovala hnus.

V tu dobu obdržela od svého bratra, jenž studoval v Paříži v semináři sv. Sul-

pice, dopis, ve kterém byl líčen smutný úděl pohanů, k nimž misionáři ještě nepřišli. I přišlo jí v mysl: „Což, nemohly bychom já a přítelkyně moje najíti každá deset lidí, kteří by přispívali týdně jeden sou, a ze všech skupin, zavírajících v sobě vždy deset lidí, by sebraný obnos byl horlivými sběratelkami odevzdáván do centrální pokladny na podporu misii?“ Tak vzniklo „Dílo šíření víry.“ (Dílo šíření víry stalo se nyní všeobecným církevním spolkem ku podporování zahraničních misii. Deset členů tvoří jednu skupinu, více skupin tvoří farní odbor. Roční členská almužna je nyní 2 Kč 40 h. Ústřední správa „Díla“ byla přeložena do Říma.) Jaricotová měla také veliký podíl při zakládání spolku „Dětství Ježíšovo.“ Také založila tak zvaný „živý růženec“, t. j. patnáct osob rozdělí si patnáct tajemství růžence tak, aby každá osoba po celý měsíc denně se modlila svůj desátek.

Pavlína konala pouť ku hrobu sv. mučednice Filomeny v Mugnanu u Neapole; vrátivši se zbudovala s povolením papeže Řehoře XVI. v Lyoně kapli sv. Filomeny. Kaple se stala známou tím, že mnohá modlitba o přímlovu sv. Filomeny byla vyslyšena. Od Pavly Jaricotové obdržel i farář Arsský Vianney část ostatků sv. Filomeny. Od té doby byla Pavlína Jaricotová vyhledávána laiky i kněžími; dopisovala si s misionáři i s biskupy. - Konec jejího života byl trudný: Založila dobročinné ústavy pro dělnickou třídu. Ale na ústavech vázl velký dluh, 450.000 franků. Tím uvržena byla Pavlína Jaricotová do kruté bídy a nesnáze. Zkusila mnoho; čtrnáct let trvalo

její tiché mučednictví. Chodila sbírat na své ústavy, dostávala sice značné dary, ale to všechno nestačilo na onen velký dluh. Bedřich Vilém IV., král pruský, měl zájem o dílo „velikomyslné Francouzky“, jak ji nazýval, ale politika mu bránila, aby vydatně pomohl. Pavlína opuštěná lidmi, vysílená pracemi, obtížemi a strádáním, ale bohatá nadpřirozenými dary, ctnostmi a zásluhami, zemřela jsouc 63letá, dne 9. ledna 1862. Jednání o beatifikaci bylo zahájeno. Památka 9. ledna.

Sv. JAN KŘTITEL VIANNEY narodil se 8. května 1786 v osadě Dardilly u Lyonu. Rodiče jeho Matouš Vianney a Marie rozená Beluse byli rolnického stavu. Otec byl vážný a přísný muž, matka byla ušlechtilá a zbožná. Měli 6 dětí. Jan záhy vynikal láskou k modlitbě. Když pásal dobytek, připevnil si mariánský obrázek na strom a modlil se před ním. Hry ho netěšily; stavěl oltářiky, shromažďoval své druhy a konal s nimi pobožnosti, při nichž velebil blahoslavenou Pannu Marii. Sošku Panny Marie brával si s sebou do lůžka. Po 60 letech ještě říkával, že by byl bez sošky neusnul. Chtěl-li některý hoch vyvolati hádku, nebo bil-li dobytek, prosíval ho Jan mírně, aby toho nečinil. Byl útlocitného srdce. Na matce vyprošoval potraviny neb oděv pro chudé lidi. Žebráky vodil s cest do otcovského domu, někdy bylo jich až 20; jednoho dne byl mezi nimi i Benedikt Labre. Kdysi vida bosého žebráka, dal mu svou obuv. Za to byl od rodičů pokárán.

Za doby francouzské revoluce byli kněží pronásledováni; služby Boží se konaly

v úkrytech. Rodina Vianneyova chodívala do osady Ecully, tam Jan přijal po prvé svátost pokání a svátost oltářní. V Ecully byl horlivý duchovní správce, jménem Balley. Ten pozoruje nedostatek kněží, jal se připravovati schopné hochy na povolání kněžské. Také Jana hodlal připravit na studia; ale Jan neměl velkých vloh, těžce chápal učení a měl slabou paměť. Neúspěchem v učení byl rozmrzelý, ale Balley ho těšil a povzbuzoval. Jan za dne pracoval na poli, večer pak při svitu lucerny vyučoval děti katechismu. Ačkoliv byl mlád, byl často žádán o radu a poučení. Na příklad: Jistý mladík hodlal vstoupiti do kláštera. Staří rodiče mu v tom sice nebránili, ale vybídli ho, aby požádal mladičkého Jana o radu; věděli, že má správný úsudek o světě. Jan poradil takto: „Zůstaň, příteli, pěkně doma! Pomáhej rodičům! Oni tvé pomoci potřebují.“

Jsa třiadvacetiletý byl odveden k vojsku, neboť nebyl, ač konal přípravná studia ke stavu duchovnímu, zapsán do seznamu kleriků od vojny osvobozených. V tu dobu onemocněl a přišel do nemocnice lyonské. Tam pobyl 15 dní. Ale pak mu bylo nastoupiti s vojskem cestu do Španělska. Málem by býval byl pokládán za sběha. Vybral se na cestu za vojskem. Došel do osady „les Noés“. Tam ho starosta přívětivě přijal a předal ho matroně Klaudii Fayotové. Ta skrývala Vianneye na místě bezpečném. Vianney chtěje ukázati svou vděčnost vyučoval mládež; letního času vypomáhal v polní práci. Celá obec ho milovala, a hrozila-li pro-



hlídka, byly postaveny stráže, aby Vianney unikl vojenské službě. Zatím však nastoupil Janův bratr vojenskou službu; Jan byl z vojenských seznamů vyškrtnut a vrátil se domů.

Když Jan v Ecully dokončil přípravná studia, odebral se do semináře ve Verriè-resu. Měl touhu státi se knězem. Pro své slabé nadání byl zprvu terčem úsměšků u spolužáků. Teprve když seznali jeho nelíčenou zbožnost a šlechetnost, zamílovali si jej. Po dvou letech šel do Lyonu. Při závěrečné zkoušce neobstál, měl býti propuštěn a pouze na doporučení faráře Balleye byl znovu zkoušen a do kněžského semináře přijat. I tam při posledních zkouškách váhali představení připustiti jej k svěcení; neboť jeho vědomosti zdály se jim příliš skrovné. Generální vikář se tázal: „Jest-li Vianney zbožný?“ - Odpověděli: „Jest.“ - „Nuže, budiž připuštěn k svěcení; milost Boží nahradí, co na vědomostech se mu nedostává.“ I byl Vianney vysvěcen dne 9. srpna 1815.

Vianney nastoupil kaplanské místo v Ecully; tamější farář Balley, jeho příznivec a učitel, sám si jej vyžádal za kaplana. Obyvatelé ecullští lnuli k Janovi od dob, kdy tam dlel jako chlapec a studující jinoch. K jeho zpovědnici přicházeli lidé v zástupech. Jeden z prvních se zpovídajících byl jeho vlastní farář a představený Balley. Balley a Vianney společně konávali modlitby kněžské a určili si každého měsíce jeden den pro duchovní cvičení. Závodili v sebezapírání a ve ctnostech. Žili tak umrtveně, že farníci podali

k administrátoru biskupství žádost, aby oběma kněžím byl doporučen méně přísný způsob života. Po brzké smrti Balleyově byl Vianney ustanoven farářem v Arsu.

Roku 1818 Vianney se stěhoval do Arsu. Jako chudás vezl s sebou pouze lůžko a nějaké šatstvo. Nábytku takorika neměl. Nová jeho farnost, čítající jen 400 duší, byla velmi zanedbána. Chrám opuštěný a prázdný i v dny nedělní, hospody plny i ve dny všední. Vianney zaslzel seznav zpustlost své farnosti a vyprošoval pro ni hojného Božího požehnání. Zprvu hleděl poznati své farníky; navštívil je a lahodným způsobem se s nimi rozhovořil; uměl řeč zavést na předmět poučný. Kázal horlivě slovo Boží, i na ulicích. Upravil důstojně chrám Páně. Farníci vidouce horlivost svého nového duchovního správce, rádi přispívali na ozdobu chrámu Páně.

Vianney se snažil roznítiti úctu a lásku k nejsvětější Svátosti oltářní, zavedl večerní pobožnosti k uctění Eucharistie, vedl lid k častějšímu přijímání svatých svátostí a k duchovnímu přijímání. Věřící jeho hlasu uposlechli; přicházeli, aby se klaněli Bohu ve Svátosti skrytému, řemeslníci odkládali před chrámem své nástroje. Založil bratrstvo živého růžence. Mládež upozorňoval na nebezpečnoství plynoucí z tanečních zábav a poučoval je o vyšších ušlechtlejších radostech. Rmoutilo ho nejvíce znesvěcování neděl a svátků. Říkával, že dvě věci přinášejí kletbu místo požehnání: krádež a práce v neděli a ve svátek bez potřeby konaná. Farníci poslechli; v neděli nebylo už vidět lidí pra-

cujících na polích, práce se konala jen v naléhavých potřebách. Hostince byly v čas služeb Božích zavřeny, kostel byl naplněn věřícími. Osada se změnila, náboženský život rozkvetl. Pomocníci Vianneyovou v bohumilém díle byla hraběnka z Arsu, která na svém zámku žila prostě jako v klášteře.

Vianney se jal budovati kapli ke cti svatého Jana Křtitele. Kdysi se mu nedostávalo peněz na výplatu dělníků. Byl zarmoucen. Tu se setkal s cizincem, jenž se ho tázal, zda-li je nemocen, anebo zda-li jej něco tíží? Vianney odpověděl: „Nemocen nejsem, ale starost mne tíží.“ - „Jaká? Farníci-li vám působí zármutek?“ - „O nikoliv! Farníci jsou lepší, než za sluhují. Jiná věc mne trápí. Začal jsem budovati kapli a nemám na výplatu dělníků.“ Cizinec vyndal 25 zlatáků a pravil: „Zde, pane faráři, jsou peníze na výplatu dělníků.“ - Vianney zbudoval také sirotčinec pro dívky. Věnoval na tento účel všechny svůj zděděný podíl. Za ten podíl a za dary dobrodinců, úhrnem za 20.000 franků koupil dům pro sirotky, dal mu jméno „Providence“ a odevzdal správu dvěma spolehlivým ženám z družiny „sester sv. Josefa“ za tím účelem, aby dívky sirotky byly vedeny k mravnému životu a aby byly cvičeny ve všech potřebných vědomostech.

Ústav prospíval; některé dívky se provdaly a staly se z nich řádné manželky a matky, jiným vyhledal místo služby u svědomitých lidí. Kdysi se mu nedostávalo peněz a neměl, jak by kryl potřeby ústavu. Zarmoucen zašel do polí a modlil

se cestou pobožnost růžencovou. Tu setkal se s cizí ženou, která se ho tázala: „Jste vy farářem v Arsu?“ - „Jsem.“ - „Bylo mi uloženo, abych vám odevzdala tyto peníze.“ - „Na mše svaté?“ - „Nikoliv. Dárce nežadá, leč modlitby.“ To řkouc odevzdala užaslému Vianneyovi značný obnos a odkvapila.

Arcibiskup vida požehnanou činnost Vianneyovu, hodlal mu vykázati jinou faru, rozsáhlejší působiště. Ale farníci Arsští prosili arcibiskupa, aby jim ho nebral, i ponechal jim ho. - Vianney měl však i odpůrce; horlivost jeho míjela se u nich s účinkem. Vinu toho přičítal své nevědomosti a hříšnosti. - Často kázal o lásce k Bohu. Říkával: „Člověk je stvořen k lásce, a bez lásky nemůže žiti; buď miluje Boha nebo miluje nezřízeně sebe a svět a věší své srdce na věci pomíjející.“ Vianney zval cizí kazatele do svého kostela a upřímně se radoval, mělo-li jejich kázání dobrý účinek. Také sám vypomáhal v cizích farnostech. Všude znali jeho horlivost, jeho svatý život, jeho zdržlivost v pokrmu a nápoji; říkali mu „svatý farář“. Kdysi mu duchovní bratři, vidouce chatrnost jeho oděvu, zaopatřili nové spodky. Vianney usmívaje se přijal je, ale když vraceje se domů uviděl žebráka, ihned ho obdaroval novými oněmi spodky.

Vianney žil sebezapíravě a umrtveně. Spával na tvrdém lůžku; po nějaký čas bydlil v prázdném špýcharu. Jídal okoralý chléb nebo plesnivý od žebráků zakoupený chléb. Lepší pokrmy, od dobrodinců mu darované, rozdával chudým. Žil samotěn v domě farním. Ukládal si přísné

posty, chtěl-li sobě od Boha vyprostiti některé milosti anebo hodlal-li konati důležitě dilo. Šat jeho a obuv byly chatrné; „pro faráře Arsského je to dost dobré“, říkával. - Nechybělo různých pokušení, ale Vianney je vítězně přemáhal. Nechybělo protivenství, podezřívání, pomluv. Někteří duchovní bratři ze žárlivosti činili o něm nelaskavé vtipy. Někteří kněží ho očernili u nového arcibiskupa, že prý jeví nevčasnou horlivost a nevědomost, že dává podnět k pověrám a k náboženské blouznivosti. Arcibiskup odpověděl: „Nevím, je-li Vianney učený, ale vím, že je osvícený. Vážím si jeho zbožnosti a horlivosti.“

Vianney mlčel ke křivdám sobě činěným. Řekl komusi, jenž ho politoval: „Budeme-li si stěžovati, že trpíme? Napopak. Stěžovati si máme, jestliže netrpíme. Protivenství nás přivádí ke kříži, kříž nás přivede do nebe. Proto člověk má míti lásku ke kříži.“ - Ostatně pomluvy nedocházely ochotného sluchu; neboť kdožkoliv jen pohlédl na svatého toho kněze, ihned poznal, že všechny utrhačné řeči nemají pravdivého podkladu. - Jistý farář si Vianneyovi stěžoval, že je od svých farníků stíhán pomluvami. Vianney řekl: „Dělejte to, milý příteli, jako já; nechte lidi mluvit; až se vymluví a nebudou míti, co by pověděli, umlknou.“ - Jiný farář si stěžoval na své farníky, že jsou zatvrzelí. Vianney odpověděl: „Ale zda-li pak jste zkusil všech prostředků k napravení farníků? Na příklad: Umrtvoval-li jste se tvrdým lůžkem? postem? Mluvil-li jste s pláčem k Bohu o svém žalu?“

Do Arsů putovali cizincové, aby uviděli svatého faráře a aby se mu vyzpovídali. Arcibiskup uslyšev, že nával cizinců každoročně roste, chtěl faráři zjednati úlevu v práci; poslal mu na výpomoc kněze mladého a horlivého. Vianney projevil přání, že by se rád uchýlil do samoty. Kdysi - bylo to dne 11. září roku 1843 v noci - Vianney vzal uzlík s prádlem, opustil faru a farnost a odebral se do svého rodiště Dardilly. Zármutek arsských farníků nad odchodem jejich duchovního správce byl upřímný. Dověděvše se o jeho pobytu, prosili ho písemně, aby se vrátil. Poutníci jeli na vozech za ním. Biskup neporoučel, ale pouze vyslovil přání, aby Vianney se vrátil na své místo. Vianney řekl: „Vrátím se do Arsů.“ Když Arsští uslyšeli, že jejich milovaný duchovní pastýř se vrací, vyšli mu průvodem v ústrety, mnozí tlačili se k němu, aby alespoň roucha jeho mohli se dotknouti. Když průvod došel až ke kostelu, Vianney žehnal celé farnosti a radostné pohnutí lidu bylo nevylicitelné.

Ars stával se místem, kam putovali lidé nejen z Francie, ale i z Belgie, z Německa, z Anglie, z Italie. Prostí a vznešení, mužové a ženy skláněli své hlavy před ním. Cizincům nestačily příbytky arských osadníků. Bylo nutno zříditi prostranné budovy pro poutníky. Neboť počet poutníků obnášel ročně 20.000; v posledních letech jeho života dostoupil čísla 80.000. Kterýsi z nich vrátil se domů řekl: „Čítal jsem životopisy svatých a nevěřil jsem všemu, co vykonali pro Boha. Avšak když jsem poznal dobrého

otce Vianneye, spatřil jsem to všechno, co oni konali, ba i více. A odtud věřím pevněji, že je vyšší řád nadpřirozený. Arsský farář je mi živým důkazem pravdivosti naší víry.“

Vianney zpovídal denně až 20 hodin. Ačkoliv časně ráno přicházel do zpovědnice, přece již zástupové na něho čekali. Ba, mnozí nocovali v předsíni, aby si zajistili přístup ke zpovědnici. Jenom někdy Vianney pokynul někomu ze zástupu, aby dříve přistoupil, neboť bystrozrakem svým poznal, že tíseň jeho nestrpí odkladu. Kterási vznešená paní se tlačila ke zpovědnici. Řekla jednomu knězi: „Nejsem nikde zvyklá čekat, ani u bavorského krále, ani u papeže.“ - „Není pomoci,“ odvětil kněz, „zde musíte čekat!“ V tom spatřila Vianneye ze zpovědnice vycházejícího. I volala na něho: „Pane faráři! Já se chci zpovídati!“ - „Dobře, dobře,“ odpověděl, „zde se už jiní zpovídali.“ - „A kdybyste byla i císařovnou,“ řekl Vianney k jiné hrdé paní, „zde musíte čekat, až na vás dojde.“ - Zvědavcům říkával: „Nestojí věru za to, že jste sem přišli.“

Čím Vianney tolik působil na cizince? Byl to jeho obdivuhodný svatý život, spojený s nepřekonatelnou dobrotou. Jediné slovo Vianneyovo, ba jediný pohled stačily, aby obměkčily zatvrzelce. I mlčení jeho působilo a celý zjev. Byl postavy malé a hubené, tváře jeho byly podlouhlé a pobledlé, vlasy splývaly až na ramena, čelo vysoké; oči ohnivé a bystré působily neobyčejným kouzlem. Seznal-li Vianney, že bude mít co činiti s hříšníky zatvrze-

lými, ukládal si tužší skutky postu a sebezapírání. Kdysi se mu zpovídal člověk zatvrzelý. Vianney zaslzel. „Proč pláčete, ctihodný otče?“ tázal se kajcíník. „Protože nepláčete vy!“ zněla odpověď. - Naučení, která dával, byla kratičká, pokání, které ukládal, bývalo nepatrné. Zhusta konal sebemrtvení místo kajcíníka.

Učenec Massiatz Lyonu vykládal: „Přišel jsem do Arsu s pochybnostmi v srdci. Postavil jsem se se svým průvodcem na místo, kudy Vianney se měl ubírat. Oko knězovo na mně utkvělo, zraky naše se setkaly. Pohled Vianneyův pronikl mi do hlubin duše. Zdálo se mi, že Vianney jasně čte v mém srdci. Bezděky jsem se uklonil a rukama jsem zakryl tvář. Za chvíli farář mi pokynul, abych přišel za ním do sakristie. Šel jsem. „Pane faráři,“ řekl jsem, „mám na sobě velké břímě.“ „Já vás břemene zbavím,“ odpověděl Vianney, „jenom poklekněte, a povídejte o svém životě.“ A mezi tím, co jsem mluvil o svém životě, zvolal Vianney několikrát: „Ó jak dobrotivý jest Bůh! Jak velice vás miloval!“

Jiný člověk vypravoval: „Přišel jsem do Arsu podívat se na tu komedii. Ale co jsem viděl a slyšel, zmátlo mne v mých pochybnostech, a prosil jsem faráře Vianneye, aby mi dopomohl k víře. „Milý příteli,“ vece, „obratte se k Bohu a Bůh se obrátí k vám. Milost Boží vás osvítí a pak uvěříte. Učiňte vy počátek dobrou svatou zpovědí!“ - Co kdo choval na hlubině svého srdce, Vianney mu vyčetl z jeho tváře, z jeho oka. „Osmadvacet let jste už nebyl u zpovědi,“ řekl k jisté-

mu dělníkovi, a ten s úžasem se přiznal, že Vianney mluví pravdu. - Jistá dívka přiklekla ke stolu Páně. Vianney přiblížil se k ní, řekl jí potichu: „Vy jste již snídala, není-liž pravda?“ - „Ano.“ - „Tedy nemůžete přijmout Svátost oltářní. Odejděte!“

Vianney byl ke každému vlídný a laskavý. Jeho vtípná rčení a žerty činily jej milým společníkem. Říkal: „Čím více člověk poznává lidi, tím méně je miluje, čím více člověk poznává Boha, tím více Jej miluje. - „Jaké povolání si mám vyvoliti?“ ptal se kdosi Vianneye. „Vyvolte si povolání do nebe!“ zněla odpověď. - Jinému na tutéž otázku odpověděl stručně: „Postarejte se o čtyry prkna!“ „Dvě stě mil cesty jsem konala,“ pravila jistá dáma, „abych vás, ctihodný otče, uviděla!“ „Věru, já nestojím za tu cestu,“ odpověděl.

Jistá žena ho unavovala příliš dlouhou řečí. Vianney se tázal: „Milá paní! ve který měsíc mluvíváte nejméně?“ - „Nevím.“ - Vianney na to: „Povím vám to. V únoru, neboť to je měsíc nejkratší.“ - Kdosi chtěl založiti sirotčinec a tázal se Vianneye, má-li věc uveřejniti v novinách čili nic. „Nikoliv!“ odpověděl, „raději poklekněte v chrámu Páně a pomodlete se!“ - Jistý člověk, jenž byl silného vzrůstu a jenž měl široká ramena, žertem pravil k Vianneyovi: „Pane faráři! Já se vás přidržím, až půjdete do nebe.“ „To nejde,“ řekl Vianney; „úzká je brána, a tu bychom, já a vy s vašimi širokými rameny se nedostali do nebe.“

Povaha Vianneyova byla prostá a u-

přímná; jak smýšlel, tak mluvil a jednal. Z víry se prýštila neobyčejná jeho horlivost v modlitbě, ale jeho chování při modlitbě nebylo podivné a zvláštní. Vianney byl členem III. řádu sv. Františka. Teprve v pozdním stáří upustil od přísných skutků kajícínosti. Nakládal se svým tělem jako s mrtvolou; nelibě nesl, tázal-li se ho kdo, jak se mu daří. Na takovou otázku odpovídal zkrátka: „Těchto malicherností nemáme dbáti!“ - Prudkou svou povahu uměl ovládati, takže nikdy se nepřenáhlil, nikdy ani slovem nedal najevo nespokojenost nebo netrpělivost. - Zvědavosti neznal; nepídil se po novotách XIX. století. Ačkoliv železnice jezdila nablízku, Vianney nikdy po železnici nejel, aniž toužil ji spatřiti. - Ve své pokoře pokládal se za člověka na světě zbytečného. Pokora jeho byla nelíčená. Kdysi byl tázán, kterak může kdo dojíti života věčného? Odpověděl: „Musíme Pána Boha dokonale milovati. K tomu je potřebí pokory a zase pokory. Na cestě ke spasení nám nejvíc překáží pýcha. Pýcha, toť růženec nepravostí; pokora, toť růženec ctností. První ctností je pokora, druhou ctností pokora, třetí opět pokora.“

Vianney byl se všech stran vyhledáván. Biskup valenceský přijel do Arsu požádat Vianneye o požehnání. Vianney sice vyhověl, ale ihned také sám poprosil biskupa o požehnání. Slavný kazatel Lacordaire přišel vyslechnout kázání Vianneyovo. Císař Napoleon poslal Vianneyovi řád čestné legie. Vianney odevzdal řád vikári řka: „Vezměte to k sobě; císař se asi zmýlil.“ -

Vlastní biskup nazval Vianneye „svatým knězem.“ Tato slova byla pro Vianneye bolestná; řekl: „Jak jsem politování hodný! I biskup se ve mně klame!“ - Veškeren lid projevoval faráři arsskému úctu a lásku. Kdykoliv se ubíral z kostela, zástupové lidu čekali klečící, až jim udělí požehnání.

V červenci 1859 Vianney zeslábl. Dne 29. července dlel ještě 16 hodin ve zpočívání. Zemřel vrátil se domů říka: „Ti hříšníci by hříšníka v pravdě usmrtili. Zdá se, že se přiblížila poslední hodinka.“ Zpráva o jeho vážném onemocnění učinila všude hluboký dojem. Starosta obce po celou dobu trval u lůžka nemocného. Vianney přijal zbožně svaté svátosti a brzo poté, dne 4. srpna 1859 o druhé hodině ranní zemřel. Lid se hrnul do chudého jeho příbytku, aby obrázkem nebo křížkem se dotknuli rukou nebožtíkových, anebo aby uchvátili něco z předmětů na památku. Vianney pohřben byl vedle zpovědnice v kapli sv. Jana Křtitele. Roku 1914 byl vepsán mezi blahoslavené, roku 1925 mezi svaté. Slaví se 9. srpna.

Ct. EMILIE DE VIALAR narodila se 12. září 1797 v Gaillacu (Tarn, ve Francii). Když jí bylo něco přes 10 let, zemřela jí matka, proto byla Emilie vychována ve šlechtické koleji „l' Abbaye au bois“ v Paříži. Potom se vrátila domů, aby pomáhala v domácnosti. U otce vykonávala jistá služební neblahý vliv proti dceři. Emilie trpělivě snášela příkoří. Zdědivši po svém dědovi značný odkaz, zařídila v Gaillacu za pomoci a podpory faráře ústav „sesterod sv. Josefa ab Apparitione“

s úkolem, vychovávat dívky a ošetřovat nemocné po domech. Zemřela 24. srpna 1856. Po její smrti byly sestry bezradny; i odebraly se do Arsu a požádaly faráře Jana Vianneya o radu; v Arsu dostalo se jim poučení a útěchy. Památka Emilie Vialarové 24. srpna. (Dekret posv. kongregace ritů 27. května 1925.)

Ct. ANTONÍN CHEVRIER narodil se 16. dubna 1825 v Lyoně jako syn celního úředníka. Vysvěcen byv na kněze stal se vikářem ve svém rodišti. Zřekl se však svého úřadu, chtěje se věnovat výchově zanedbaných dětí. V předměstí koupil polozbořený dům, „Prado“ nazývaný a dal jej upravit pro své účely. Hoši byli tam po šest měsíců vychováni, vyučováni a k prvnímu svatému přijímání slavně voděni. Někdy přišli do ústavu hoši velmi zpustlí. Kdosi se tázal: „Jaké jsou podmínky ku přijetí do vašeho ústavu?“ - „Jsou tři,“ odpověděl Chevrier; „nic nemít, nic neumět, a k ničemu nebýt.“ Antonín Chevrier získal si přítulnost svých svěřenců; aby je uživil, byl odkázán na dary dobrodinců; každý pátek stál u dveří kostela a prosil. Jeho dílo prospívalo; církevní i státní úřady je chránily. Jiní kněží se k němu přidávali. Vybral z hochů hodné a nadané, aby je vychovával na kněze pro svůj ústav. - Podporoval eucharistické jezdy a usiloval o posvěcení kněží; napsal knihu: „Pravý učedník Ježíšův.“ Říkal: „Nejkrásnější ozdobou kostela budiž kněz! Svatý kněz i v dřevěném kostelíku přivábí a obrátí lid.“ Pravdu tohoto rčení bylo lze viděti i na Chevrierovi. Kaple v Pradu bývala na-

plněna nejen chovanci, ale i lidmi ze sousedství, nejen při službách Božích, ale i při večerních přednáškách. Lid záhy vycítil svatost Chevrierovu. Praktická novinka byla i skříňka na dotazy, tak zv. „hovorna“; každý mohl do skříňky vložit písemné otázky o námitkách nebo pochybnostech, a Chevrier v určité dny je zodpovídal. Zemřel 2. října r. 1879. (Akta Apošt. Stol. 1913, str. 309.) - Pamatka 2. října.

Gt. ONDŘEJ SOULAS narodil se 25. února 1808 ve Viols-le-Fortu u Montpellieru. Byl dobročinný již v mládí; darovával šaty, obuv a jídlo chudým spolužákům, a když ho matka kdysi pro darovanou obuv plísnila, řekl: „Budu nosit boty po svém bratrovi; on už jich nemůže nosit.“ Farář mu půjčil na čtení životopis sv. Vincence z Pauly; z toho měl velkou radost říka: „Rád bych se také stal apoštolem chudých.“ Pro chudobu jen stěží byl přijat do semináře. Už tam vynikal řečnickým talentem; kdysi při obědě konal probatiku, t. j. nacvičené kázání zkušební před spolužáky i představenými; kázal o pekle tak dojemně, že všichni, alumnové i představení, jsouce k slzám dojatai, přestali jísti. Hlavní ctnost Ondřejova byla velkomyslnost; co krásného viděl v životě svatých, chtěl napodobovati. Když byl svěcen na kněze, žádal biskupa, aby byl poslán jako misionář do pohanských zemí. Ale biskup ho nepropustil, protože se od něho nadál horlivého působení ve své diecési. A nemýlil se v něm. Soulas byl ustanoven misionářem pro diecési montpellierskou a později pro

celou jižní Francii. Miloval modlitbu; velkou část noci probděl před svatostánkem. Když dne 4. května 1857 zemřel, město Montpellier i krajina vřkol byly vzrušeny; celé hodiny byly cesty obsazeny lidem, kudy mrtvý měl býti nesen. Pamatka 4. května.

*V Nizozemí, v Německu  
a Rakousku.*

Gt. VALENTIN PAQUAY pocházel ze zbožné rodiny vlámské v Tongeru. Vyspěv vstoupil do řádu františkánského a byl jako kněz poslán do Hasseltu, hlavního města belgické provincie Limburku. Tam byl skoro 50 let. Za vzor si vzal sv. Jana Berchmanse; v kázáních, ve zpovědnicích a v hovoru rád vykládal podrobnosti ze života „malého Berchmanse“; kdykoliv cesta jej vedla do Lovaně, spěchal do jezuitského kostela k oltáři, kde je uchováno srdce sv. Berchmanse, nemohl se odtud odtrhnouti říkáje: „Kéž bych tu mohl celý den zůstati.“ - Konal obyčejné práce, ale nekonal je způsobem obyčejným, nýbrž dokonalým. Lidé k němu lnuli a jinak ho nenazývali než „het heilig Paterke“, a měl-li býti jinam přesazen, nepřestávali žadoniti Patera provinciála, až jim „het heilig Paterke“ zase dále byl ponechán. Byl ve zpovědnicích skoro celý den; sotva si vzal čas na breviář, jídlo a nejnntnější oddech. Uměl málo slovy mnoho pověděti, potěšiti a povzbuditi. Kromě toho byl rádcem lidu ve všech jeho tísních. Když dne 1. ledna 1905 zemřel, byl veřejně vystaven a lid

po dva dny nepřetržitým řetězem chodil kolem něho, aby naposled viděl svého milého „het heilig Paterka“. Také mu postavili pomník: umělec trefně vystihl a zobrazil charakteristickou činnost Valentinovu, jak zdvihá ruku, aby dával rozhřešení. (Akta Apošt. Stol. 1923, str. 31.) - Památka 1. ledna.

MAGDALENA DAMEN, narozená v Laeku u Echtu, v holandském Limburgu, byla pro chudobu jen krátký čas ve škole vyučována, pak vstoupila do služby a dala se zapsat do třetího řádu sv. Františka. - Po nějakém čase farář z Heythuizenu u Roermondu žádal III. řád o učitelku. Buď omylem nebo jiným nevysvětlitelným způsobem se stalo, že poslána byla Magdalena Damen. Farář seznal, že je bez školní průpravy, hněval se, že mu posílají „tuto nezpůsobilou osobu“; i svěřil jí pouze obstarávání kostelního prádla. Po nějaké době svěřil jí přece několik dětí k vyučování. Nové překvapení! Magdalena sirázem získala jejich přítulnost a ukázala nevšední zručnost v domácích pracích i při vyučování náboženství. Po nějakém čase Magdalena a tři jiné ženy koupily polozbořenou budovu, vesničané přispívali, a nové sestry začaly vyučovati a nemocné ošetřovati. Biskup zprvu nechtěl schváliti jejich družinu, ale později přece svolil. Družina se nazývala „Františkánky pokání a křesťanské lásky“. Když Magdalena dne 7. srpna 1858 zemřela, družina měla ústavy v Holandsku a v sousedních zemích; dnes jsou rozšířeny i v Africe a v Americe.

ALOISIE LATEAU, dcera železnič-

ního zřízence v Belgii, narodila se roku 1850 (?) Dne 24. dubna 1868 vtisknuty jí byly rány Ukřižovaného, t. j. byla stigmatisována. Po několika měsících dostal se u ní stav extase; od roku 1871 nepožívala, ač pilně pracovala, hutného pokrmu kromě sv. hostie. Zemřela 25. srpna 1883.

PIUS HRABĚ D'AVERNAS narodil se 5. prosince r. 1875 ve Freibühelu ve Švýcarsku. Byl v bázni Boží vychován. Ministroval jako chlapec i jako studující, zavítal-li domů na prázdniny. Studia konal ve Feldkirchu ve Vorarlbergu. Byl vzorným chovancem ve studiu i ve službách Božích, v práci i zábavě. Když jeho sestra šla po prvé ke svatému přijímání, napsal jí list se slovy: „Kdykoliv vidím dítky po prvé přistupovati ke stolu Páně, přeji si, abych se mohl k nim přidati. Neobyčejné kouzlo spočívá na tomto svatém úkonu: toť jakoby obraz vkročení do nebe!“

Všecka radost Piova, proudící z lásky k Bohu, ze slavností církevních, všecka zanícenost pro dobro a ctnost nebyla mu závadou her a zábavy, jež se v ústavě konaly. Pius byl veselým společníkem. - Později studoval práva na lovaňské universitě. - Osvědčoval veřejně své přesvědčení katolické, byl sodálem mariánské kongregace i členem konference sv. Vincence z Pauly. Účastnil se roku 1896 kongresu protizednářského a konal na něm úkol těsnopisce a sekretáře. Štědře podporoval misie. V životě soukromém i veřejném řídil se zásadami katolickými. Matka mu napsala křesťanská pravidla:



Žádné ráno bez upřímné modlitby, žádná práce bez dobrého úmyslu, žádná radost bez vděčného popatření k nebi, žádná strast bez trpělivosti.

Než nastoupil službu dobrovolnickou ve Štýrském Hradci, konal po tři dny exercicie. Brzy poté ulehl stížen byv bolestmi ledvinovými a očními a zádouchou. Zvěděv, že lékaři prohlásili, že života jeho je na mále, řekl: „Jsem připraven.“ Přijav svaté svátosti zemřel 4. února 1901.

Ct. KAROLINA CARRÈ DE MALBERG narodila se 8. dubna 1829 v Lorry u Met jako dcera Františka Colchena, obchodníka vínem. Provдалa se za vojenského hejtmána Carrè de Malberga; ten nedbal svých povinností náboženských. Když Karolina se snažila přivésti jej k Bohu, hněval se a byl k ní bezohledný a příkrý. Později přece se obrátil a zůstal pak věren své víře. Podle přání mužova navštěvovala Karolina i zábavy, ale vždy byla zjevna její prostota, skromnost a snaha, i tam působiti dobro svým hovorem. Z dětí jí zůstal na živu pouze syn, důstojník; ten však dosáhl věku pouze dvacítiveíti let. Vyznával neohroženě svou víru; když na smrtelném loži přijímal svátosti, přál si, aby jeho druhové-důstojníci byli přítomni a byli svědky, jak umírá křesťanský důstojník. - Karolina Carrè založila za přispění horlivého kněze *Jindřicha Chaumonta* (narozeneho dne 11. prosince 1838 v Paříži, vikáře v Paříži a tamtéž 15. května 1896 zemřelého) družinu „dcer sv. Františka Saleského“, jejíž úkolem bylo, oživit ducha náboženského v rodínách, tedy laický apoštolát.

Ale také se osvědčily jako katechistky u mohamedánů a pohanů. Karolina ochuravěla usilovnou prací a hledala odpočinku ve svém rodišti, v Lorry. Tam ji však zastihla smrt, dne 28. ledna 1891. Proces o její blahořečení byl zahájen r. 1909. Památka 28. ledna. - Památka Jindřicha Chaumonta 15. května.

MARIA KASPER byla služebnou v Dernbachu v Nassavsku; roku 1848 založila spolek panen, který zachovával stanovy řeholní a který vzrostl v družinu zvanou „chudých služebných Ježíše Krista.“ Zakladatelka zemřela dne 2. února 1898 v Dernbachu.

JULIANA ENGELBRECHTOVÁ narodila se r. 1835 v Burgweitingu u Řezna; onemocněla těžce jsouc jedenáctiletá. Z pravidla v pátek stupňovala se její nemoc v pravé mučednictví. Zemřela roku 1853.

Bl. KONRÁD Z PARZHAMU se dříve jmenoval Jan Birndorfer, byl synem dosti zámožného sedláka na Venushofu, farnost Weng (v diecési Pasovské). Narodil se 22. prosince 1818. Už jako chlapec přilnul k Panně Marii. Na cestě ze školy modlival se růženec; když jiní hoši si hráli, Jan uctíval Pannu Marii; když jako selský chasník jezdil na pole, měl na ruce růženec. Lidé říkali: „Venusbofský Jeník je anděl.“ Největší radost měl, když putoval na poutní místo do Alt-Öttingu. Roku 1849 byl tam přijat do kapucínského kláštera. Tam sloužil 41 let jako sakristán a vrátný. Úcta k Panně Marii vedla jej ke klanění se Svátosti oltářní. Jak vroucně mluvíval o Svátosti oltářní

a o Mši! Celou hodinu dovedl promlouvat o Eucharistii. On jediný ze všech fráterů obdržel povolení, aby směl denně přistupovati ke stolu Páně. Při modlitbě se podobal andělu. Hrozil se hříchu; slyšel-li jen vykládati o hříchu, zachvěl se, zaslzel a padl na kolena, aby aspoň částečně Bohu zadost učinil. Proto lidé říkali: „Nestane-li se Konrád svatým, pak už nikdo.“

Jedenačtyřicet let byl vrátným; to zaměstnání bylo s to zahubiti jeho soustředěnost. Ale Konrád vytrval v trpělivosti a působil mnoho dobrého. Kdysi přišel člověk ke zpovědi a lítostivě plakal. Jeho známý se ho tázal, co ho přivedlo ke zpovědi po tolika letech. Odpověděl: „Ten starý kapucín tam u fortny se na mne požíval a jeho pohled mi pronikl srdce.“ Mnozí řemeslníci tovaryši, ale také mnozí potulní lidé dostali nejen dárek, ale i vážné a důtklivé napomenutí. Mnohý z nich zašel tiše do kostela, aby se vyzpovídal. Ale někteří byli hrubí. Žebrák otrlý hodil Konrádovi talíř s polévkou k nohám; ten klidně řekl: „Ty ji tedy nechceš? Donesu ti jinou.“

Maje 75 let ochuravěl; kvardián mu určil jizbu k obývání, jež se jmenovala „jizba Panny Marie“ řka: „Vždyť tys vždycky miloval blahoslavenou Pannu Marii.“ Radostně se tam Konrád nastěhoval, ale na krátko; po třech dnech zesnul tiše v Pánu, dne 21. dubna 1894. Byl blahorečen roku 1930. Svátek 21. dubna.

EMILIE SCHNEIDEROVÁ, křestním jménem Julie, pocházela ze smíšeného manželství. Otec byl protestant, pruský úředník; matce katoličce bylo asi velmi

ztíženo po katolicku vychovávatí své děti, zvláště když v tu dobu Bedřich Vilém III. vydal nařízení, že všechny děti jest vychovávatí ve vyznání otcově. Julie se narodila 6. září r. 1820 v Haarenu u Cách. Vyspěvši byla vychovatelkou u katolického barona de Faverau v Lutychu. Tam poznala družinu „dcer od sv. Kříže“, která se věnovala ošetřování nemocných. Tehdy byla nemocnice v Düsseldorfu svěřena beginkám; ale tato družina už byla zesvětštlá a bez řeholní kázně. Proto církevní úřad povolal křížové sestry; Julie, či jak se později jmenovala, Emilie, byla ustanovena představenou nejen svých křížových sester, ale i beginek, které tam ještě zůstaly. Správa dvojí družiny pod jednou střechou zajisté nebyla snadna. Ale Emilie přivedla ústav k rozkvětu. Když státní komise roku 1855 prohlížela nemocnici, prohlásila v protokolu, „že je všecko velmi dobře a výborně zařízeno.“ Emilie se posilovala modlitbou a kajícími skutky; jak z jejich mystických zápisků vysvítá, byla obdařena mimořádnými milostinami. Zemřela 21. března roku 1859.

MARIA OD BOŽSKÉHO SRDCE, dříve hraběnka Droste z Vischeringu narodila se 8. září r. 1863 v Münsteru; už v mládí přilnula ke Kristu, zatoužila po stavu řeholním a říkávala: „Lituji, že nejsem chlapcem, abych mohla jíti jako misionář do pohanských krajin.“ Vyspěvši vstoupila do družiny „sester Dobrého pastýře“, která se zabývala záchranou padlých žen. Byla poslána jako představená do Oporta v Portugalsku; na taměj-

ším ústavu vázl velký dluh a bylo se obávati, aby ústav nebyl zavřen. Maria nejen zachránila ústav, ale přivedla jej k rozkvětu. I když byla stížena nemocí míchy, neustala v práci a dávala se na nosítkách nositi do hovorny. Chválí se její velkomyslnost. Byla obdařena osvícením a mimořádnými milostinami. Prošila papeže Lva XIII., aby zasvětil všechno lidstvo Božskému Srdci. Stalo se tak, ale Maria se toho nedočkala; právě když v Římě začalo přípravné triduum keslavnosti, totiž 6. června r. 1899, zemřela Marie Drosteová.

ADOLF KOLPING narodil se 8. prosince 1813 v Kerpeniu u Kolína z rodičů rolnických. Vyučiv se řemeslu obuvnickému, byl po několik let obuvnickým tovaryšem na venkově; ale pod verpánkem mívával knihy, na př. Martina z Cochemu, Abrahama a s. Clara. Poté šel do Kolína hledat práci. Tam seznal, jak se lid kazí, poznal mravní a hmotnou bídu řemeslníků: mistrové a tovaryši nedbali Božích příkázání, nesvětili neděl; když některý z nich šel do kostela, druzí vyhrkli v potupný smích; vysmívali se dobrým mravům a chvástali se svými neřestmi. Kolping toužil býti knězem; kněží jej soukromě vyučovali a tak ve strádáních vystudoval. Plicní nemoc byla následkem přepínání sil a podvýživy. Jistá paní byla ochotna poskytovat, čeho třeba, aby mohl studovati theologii.

Vysvěcen byv na kněze, ustanoven byl kaplanem v průmyslovém městě Elberfeldě; tam založil za pomoci druhého kaplana Steenaertse a učitele Brenera

první „Jednotu katolických tovaryšů“; napsal knížku: „Jednota tovaryšů.“ Byv přesazen do Kolína, založil druhý spolek; spolky se pak šířily rychle po celém Německu a Rakousku buď tovaryši cestujícími, buď Kolpingem, jenž v oněch zemích ku zřizování jejich nabádal. Na jednotách patrně spočívalo požehnání Boží. Kolping dbal nejen o hmotnou pomoc, ale i o duchovní; vedl spolky k modlitbě a k mravnosti. Vydával i katolický tisk „Rýnské lidové noviny“, „Katolický kalendář.“ Vysilujícími pracemi ztráven zemřel, jsa teprve 52 let stár, dne 4. prosince 1865. Katolické tovaryšské spolky v Německu zažádaly r. 1926 o zahájení informačního procesu k blahořečení svého zakladatele. Památka 4. prosince.

Bl. JAN N. TSCHIDERER pocházel ze šlechtické rodiny a narodil se 15. dubna 1777 v Bozenu. Studoval filosofii v Innomosti. Tam byli skoro vesměs „osvícení“ profesori, josefinským duchem naplnění. Pouze minorita Oberrauch vedl své posluchače k přijímání svátostí. Ředitel generálního semináře snažil se zlomit jeho vliv a zakázal posluchačům stýkati se s Oberrauchem. Tschiderer však si vyvolil Oberraucha za zpovědníka. Studující jsouce bez dozoru propadali lehkomyšlnosti. Také k Tschidererovi přiblížilo se kdysi pokušení. Ale on uprchl. Snad znal, co pravil sv. Filip Nerejský: „V tomto boji jsou tonohy, které vyhrávají vítězství; lepší z dobrých je ten, kdo rychleji uteče.“

Jan vysvěcen byv na kněze, byl ustanoven profesorem morálky na lyceu tridentském, pak byl farářem a posléze, r. 1834,

jmenován byl biskupem tridentským. Vyznačoval se hlavně dvěma ctnostmi: láskou k chudině a pokorou. Co měl, rozdal a vyhledával chudé v jejich příbytcích. Říkali o něm: „Bude-li jednou svatořečen, musí dostati jméno: Jan Almužník.“ Pokora jeho byla nelíčená; čím nepatrnější kdo byl, tím laskavěji s ním Tschiderer jednal. Řekl kdysi k novosvětcům, jež byl vysvětil: „Nehleďte cti a hodnosti ve kněžském stavu; já, na příklad, raději chtěl bych býti farářem v zastrčené dědině, než biskupem.“ - Zpovídal horlivě; lidé, kteří se mu zpovídali, ještě po letech s úctou o něm mluvili. Nezanedbával sebestmrtvení; v obcování byl přívětiv a vesel.

Vedl svatý život. Rozšiřoval vědecké knihy mezi kněžstvem. Podle svědectví msgr. Rizzoli měl Tschiderer v tom zálibu, že vlastnoručně ukládal do bedny knihy, které byly k odeslání určeny. Nikdy nesměly scházeti: Allioliho Písmo svaté, Spisy sv. Františka Saleského, Život sv. Vincence z Pauly. - Volal řeholníky do své diecése, servity, německý řád a j. Jeho sekretář Lanzotti vypravoval: „Den či dva dny před svou smrtí zavolal mne biskup k sobě a se slzami v očích pravil: „Právě se dovídám, že přišlo několik řeholníků-misionářů a řeholnic do Tridentu. Byli vypuzeni ze svých zemí. Nevím, kde jim poskytnu přístřeší; také nemám peněz, abych je podporoval. Ach, jak lituji, že na jiné účely jsem vydal tolik peněz!“ - Tschiderer zemřel v pověsti světce dne 3. prosince 1860. Dekretem posv. kongregace ritů ze dne 27. května

1886 byl prohlášen za blahoslaveného. Svátek 3. prosince.

Ct. FRANTIŠEK RUDIGIER pocházel z nezámožné selské rodiny v Parthenu ve Vorarlbersku. Narodil se 7. dubna r. 1811. Vysvěcen byl na kněze a vykonav vyšší studia na Frintaneu ve Vídni, byl ustanoven profesorem církevního práva a později morálky v Brixenu a r. 1853 byl jmenován biskupem v Linci. Byl neohroženým zastancem práv církevních, hájil křesťanských zásad v kázáních, v pastýřských listech a na zemském sněmu. Liberálové jej roku 1869 obžalovali pro pastýřský list jednající o škole a o manželství. I bylo proti němu zavedeno trestní vyšetřování, jako by se byl oním pastýřským listem dopustil porušení veřejného pokoje. Rudigier byl policií postaven před lineckou porotu, ta ho prohlásila vinným, a soud jej odsoudil k čtrnáctidennímu vězení. Ale císař mu odpustil i trest i právní následky.

Rudigier se snažil o povznesení náboženského života, podporoval katolické spolky, katolický tisk, dával konati misie a exercicie. Sám byl pilen duchovního života, modlíval se se svými domácími růženec. - Slavně světil den, kdy byla prohlášena nauka o neposkvrněném Početí P. Marie; jal se stavěti dóm zasvěcený tomuto tajemství, ale dokončení stavby se nedočkal. - Připraviv se na smrt modlil se poslední sloku zpěvu: „Stabat Mater.“ „Amen“ už nedopověděv, vydechl duši. Bylo to 29. listopadu 1884. Proces o jeho blahorečení byl zahájen. Památka 29. listopadu.



Papež Pius X.



JAN HÁM narodil se dne 5. ledna r. 1781 jako syn řemeslníkův ve městě Gyöngyösu. Vysvěcen byv na kněze, byl ustanoven profesorem theologie v Orlové (Erlau), r. 1827 byl jmenován biskupem szatmarským. Význačnými jeho ctnostmi byly pokora a laskavost. Říkalo se: „Jestli některému knězi domlouval dopoledne, jistě ho pozval na oběd v poledne.“ V biskupské residenci byla prostota jako v řeholním domě. V pátek a v sobotu jídal pouze chléb a ovoce. Zakládal ústavy pro výchovu, konvikty pro hochy, nemocnice atd.; správu všech ústavů svěřoval řeholním osobám. Odpůrci ho očerňovali i císařského dvoru. Zemřel dne 30. prosince 1857. Památka 30. prosince.

ANTONÍN SLOMŠEK narodil se 26. listopadu 1800 v Poniglu (v jižním Štýrsku). Vysvěcen byv na kněze, stal se spirituálem v kněžském semináři v Celovci, pak farářem, posléze knížetem-biskupem lavantským. Byl ideálem kněze a biskupa. V jeho diecési josefinismus a nacionalismus natropily mnoho zla. Slomšek odsuzoval přepjatý nacionalismus říka, že přináší novou odrudu lidožroutství a nepokoj. Pěstoval svou řeč slovinskou a byl jí zastancem; znal svůj lid a lid znal a miloval jej. Podporoval misie a exercicie; přese všechny potřeby diecésní nezapomínal zahraničních misí. Zemřel v pověsti světce 24. září 1862. Památka 24. září.

PETR BARBARIČ, abiturient gymnasia v Travniku (v Bosně), nazývaný

chrvatským Aloisem, zemřel 15. dubna 1897. Památka 15. dubna.

### *Doplňky.*

Bl. IRMGARDA z Frauenwörthu či *Chiemská*, dcera krále Ludvíka Německého, narodila se kolem roku 832. Nebudiž zaměňována s Irmengardou, první manželkou Ludvíkovou, ani s bl. Irmgardou ze Süchteln, která zemřela r. 1080. Tato se nazývá Irmgarda Chiemská; založila klášter ve Frauenwörthu, pak spravovala klášter Buchan, pak Chiemský. Zemřela jsouc 34letá dne 16. července 866. Svátek 16. července. (Akta Apošt. Stol. 1929, str. 24.)

HUGO FOSSA, premonstrátský opat v diecési Namurské, zemřel 10. února 1164.

UGOLINUS A GUALDO, augustinián v Umbrii, zemřel 1. ledna 1260.

Ct. BALTAZAR A CLAVARIO, narozený kolem r. 1420, pocházel ze vznešené rodiny Ravaschieri; dal výhost světu a stal se knězem minoritou. Přitelem mu byl Bernardin Feltrijský. Baltazar trpěl ve stáří dnou. Zemřel dne 17. října roku 1492 v Binasku. (Akta Apošt. Stol. 1930, str. 171.)

Bl. GLICERIO LANDRIANI, narozený roku 1588, byl synovcem sv. Karla Boromejského. Zemřel 30letý v pověsti světce roku 1618.

Bl. KOSMAS Z CARBOGNIANA (či Gomidas Keumurgia) narozený r. 1658 v Cařihradě ze schismatických rodičů, studoval filosofii, oženil se se ctnostnou

dívkou Nymfou, načež byl vysvěcen na kněze. Byl armenským knězem. Ale poněvadž vyznával víru katolickou a přidržoval se Apoštolské Stolice, byl na udání řeckého patriarchy Jana ze Smyrny pronásledován. Uprchl do Jerusalema. Vrátil se byl jat a pro vyznávání víry katolické sťat dne 5. listopadu 1707. Svátek je 5. listopadu.

Bl. KATERI TEKAKVITHA, indiánka, narodila se kolem roku 1656. Otec byl irokés, matka křesťanka; Kateri odešla z domova do rezervace křesťanské na řece sv. Vavřince a zemřela v pověsti svaté, nazývána byvši „lilii Mohavskou“. Rok smrti 1684.

Sv. THEOFIL DA CORTE narodil se v Corte na ostrově Korsice 30. října 1676. Otec křesťan jménem slul Blažej. Stal se knězem, minoritou. Působil zároveň s Tomášem a Cora. Zemřel 19. května 1740. Svátek 19. května. (Akta Ap. Stol. 1930, str. 243.)

RŮŽENA VENERINI, narozená roku 1656 ve Viterbu, zakladatelka družiny „zbožných učitelek“, † 7. května 1728 v Římě. (Akta Ap. Stol. 1928, str. 267.)

Bl. TEREZIE REDI narodila se roku 1737 v Arezzu v Etrurii z rodičů zámožných. Vstoupila do kláštera karmelitek ve Florencii. Nazývají ji „bělostkvoucí lilii čistoty panenské“. Zemřela 23letá roku 1760 ve Florencii. Papež Pius XI. nazval ji „italskou Terezií Ježíškovou“. (Akta Ap. Stol. 1929, str. 163.)

PETR RENAT ROQUE, narozený 11. června 1758, kněz kongregace misionářů ve Francii, zdráhal se vykonati přísahu na

civilní proticírkevní zákony, i byl 3. března 1796 sťat. (Akta Ap. Stol. 1929, str. 564.)

JANA DELANOUE narodila se roku 1760 v Salmuzi v diecési Anjou. Otec byl kupec; také Jana provozovala kupectví. Za zpovědníka měla zprvu kněze janse-nisticky smýšlejícího. Pozdější zpovědník jí nařídil, aby v neděli a v svátky neprodávala zboží, nýbrž aby den Páně světila. Učinila tak. Později Jana založila družstvo „sv. Anny od Prozřetelnosti“ s úkolem vychovávatí dívky. Zemřela r. 1820. (Akta Ap. Stol. 1929, str. 562.)

## 109. VÝZNAČNÍ PRACOVNÍCI UNIONISMU

*Josef Juraj Strossmayer* narodil se 4. února 1815 v Oseku (ve Slavonii). Nebyl čistě slovanské krve. Otec pocházel z Horních Rakous, matka však byla horlivá Slovanka. Jiří znamenitě prospíval ve studiích; stal se ředitelem studií v Augustineu ve Vídni. Byl všestranně vzdělaný, duchaplný causeur. Jsa 34 let star, obdržel biskupství Ďakovské, nejvýznamnější v celém Rakousku. (Tehdy byl roční příjem 160.000 zlatých.) Bohaté příjmy věnoval výlučně ve prospěch Církve a vlasti, na podniky literární, humanní a vůbec na všechno, čím mohl prospěti ku povznesení národa.

Strossmayer uměl 6-8 jazyků. Latinsky uměl nejlépe ze všech otců církevních na koncilu vatikánském shromážděných. „Takové řečníky má oposice!“ zvolal Pius IX., „majorita nemá ani jed-



noho takového!“ Strossmayer mluvil proti jesuitům, proti centralisaci v církvi. Prohlásil, že koncil nemůže stanovit články víry na základě usnesení většinových bez morálního souhlasu veškerého episkopátu. Ještě jednou zastkvělo se jeho řečnické nadání: obrátil se proti označování protestantismu jako „prokletého kacířství.“ Avšak bez úspěchu. Byl nucen prostředím své řeči ukončiti. Proti dogmatu o neomylnosti se vzpíral houževnatě; neboť v prohlášení dogmatu viděl - mylně - překážku na cestě sjednocení církvi.

Strossmayer byl ideálním představitelem „idey cyrillo-metodějské.“ O encyklice Lva XIII. „Grande munus“ pravil: „Lev XIII. . . nařídív, aby slavnost sv. apoštolů Cyrilla a Metoděje po všem světě slavnějším způsobem než dosud se konala a slavila, prokázal dar neocenitelný všemu Slovanstvu,“ a doložil k tomu, že prozřetelnost Boží přičkla i v ohledu náboženském národu slovanskému v Evropě i v Asii veliké poslání. Sv. Otec doufá, že Bůh velebného toho plemene (slovanského) použije k velké slávě víry a Církve Boží na zemi.“ - Strossmayer představil dne 5. července 1881 papeži Lvu XIII. 1400 slovanských poutníků, náležejících všem národům slovanským. Zemřel 8. dubna 1905.

VLADIMÍR SERGJEVIČ SOLOVJEV narodil se roku 1853. Byl synem ruského dějepisce Solovjeva, jenž napsal dějiny ruského národa v 29 svazcích. Probojoval se vítězně ve studentských letech náboženskými pochybnostmi k hlubokému křesťanskému přesvědčení. V 21. roku byl u-

stanoven docentem. Oblíbená myšlenka při jeho přednáškách byla: Křesťanství je životodárným zdrojem pro všechno dobré myšlení a konání lidstva. Křesťanství patří všem národům.

Solovjev nepřestával upozorňovati na církev katolickou; i když Rusové ji pokládali za svou nepřítelkyni. Snažil se přivésti Rusy ke spravedlivému posuzování nenáviděného Říma. Žádal si sjednocení všeho Slovanstva v jedné církvi Kristově. Napsal: „Žádné uvažování nemůže zatemnití samozřejmosti tohoto fakta: že vně Říma jsou jen národní církve (na př. armenská, řecká církev) nebo církve státní (jako ruská, anglikánská) nebo jen sekty založené jednotlivci (jako luteránská, kalvínci, irvingovci atd.). Jediná církev římsko-katolická není ani církvi národní, ani státní, ani sektou založenou od člověka.“

Sjednovací snahy Solovjevovy sblížily jej s charvatským dějepiscem, záhřebským kanovníkem Račkima se Strossmayerem. Ale rodné Rusko neporozumělo velkému synu svému. Jedni ho ignorovali, druzí odmítali; myšlenka jeho o všesvětové církvi jim byla nepohodlna. - S tvorbou Solovjevovou srovnával se i jeho život, zbožný, asketický, ideální. Nadvláda ducha posvěceného milostí Boží. Jeho posluchači dosvědčovali, že z jeho osobnosti dýchala jakási vyšší duchovní síla. Solovjev žil život ideálů, spravedlnosti a pravdy. Umřel jako katolík dne 30. srpna r. 1900.

ANTONÍN CYRIL STOJAN narodil se 22. května 1851 v Beňově u Přerova (na

Moravě). Otec jeho byl řemeslník a domkař. Antonín vystudovav a vysvěcen byv na kněze, byl zprvu kaplanem, pak farářem v Dražovicích u Vyškova; r. 1896 byl prohlášen doktorem theologie. Později byl jmenován proboštem v Kroměříži a posléze arcibiskupem v Olomouci. Roku 1902 byl zvolen poslancem na říšskou radu, pak na moravský zemský sněm. Po převratě stal se členem Národního shromáždění. Jako poslanec staral se o své okresy vzorně.

Životním úkolem jeho bylo: zachovati a zvelebiti v lidu českém a slovanském dědictví cyrilometodějské - a sjednotiti veškero Slovanstvo v jedné víře cyrilometodějské. Zásluhy jeho o Velehrad a Hostýn nedají se dosti oceniti. Už jako kaplan vodil pouti na tato dvě místa, všechno řídil s neobyčejnou obratností a s rozhledem, stejně pozoren k malým i k velkým. Znaje mentalitu slovanskou pořádal lidové slavnosti, tábory a průvody s hudbou a střelbou, aby Slovácko se zaskvělo malebností krojových barev. Ovšem měly hudba a okázalost sloužiti vyšším cílům, neboť Stojan si přál, aby jimi lid přiveden byl ke přilnutí k dědictví cyrilometodějskému. Založil „Matici Cyrilometodějskou“ a „Matici Svatohostýnskou“ a byl duší velehradských sjezdů unionistických. Horlivě šířil „Apoštolát sv. Cyrila a Methoda.“ Už r. 1893 byly na Velehradě na jeho popud zařízeny exercicie pro katolické učitelstvo. Od té doby konají se tam exercicie všech stavů. Rád vypomáhal na kazatelně a ve zpovědnici; zařizoval řečnické kursy, kate-

chetické a pastorační kursy. Pečoval o duchovní správu Čechů vídeňských, horoval o cyrilometodějskou slovanskou řeholi. Byl muž iniciativy, nezdolné energie, duch jeho ovládal situaci vždy a všude. S jakou pečlivostí se staral o tělesné pohodlí poutníků velehradských! Založen byl proto dům exerciční na Velehradě, nazvaný později „Stojanovem.“ I když Stojan už byl zachvácen chorobou, dával příklad statečnosti: nosil cihly na strmý vrch Hostýn na stavbu pomníku padlým vojnům.

Stojan byl vzácný lidumil; nezměnily ho ani důstojnosti ani vysoké postavení. Vždy byl ochoten pomáhati lidem trpícím. Byl vždy prostý a srdečný; nedbal, že někdy byl šeredným nevděkem zklamán. Říkával: „Možná, že ten a ten přímluvy nezasluhuje. Ale co dělat? Je-li člověku zle, pomozme mu! Snad se pak přece polepší, a zachráníme jednu duši.“ Kdysi se přimlouval u ředitele severní dráhy ve Vídni za jistého železničního zřízence, jenž pro nějaké provinění měl býti ze služby propuštěn. Stojan líčil bídu rodiny, pláč ženy a dětí, líčil i zřízence jako oběť služby a nepravdivých udání a jako nevinného beránka. Ředitel se tázal: „A máte-li, pane poslanče, důkazy o nevině toho člověka?“ Stojan upadl do nesnází, ale vzpomínajíc se odpověděl: „Ano, on mne přece ujistil, že je nevinný, a to mi stačí.“ Tento dobrodinec chudých, člověk prostého a zlatého srdce, neúnavný pracovník, vzor skromnosti a nezištnosti, neměl osobních nepřátel, ani ne u odpůrců politických a kulturních.

Nemítí nepřátel dařivá se jen duším plochým a bezvýznamným. Ale velký tento muž neměl osobních nepřátel, protože každý viděl do jeho prosté duše, jako do čisté horské studánky, a protože každý seznal, že v jeho srdci není žádného temného záhybu.

Dojímavá byla pokora a skromnost Stojanova. Když se chystaly slavnosti při jeho svěcení na biskupství, Stojan pravil: „Sháníte parádu! Takový prostý selský synek z Beňova, jako jsem já, nepotřebuje oslavy.“ Stojan byl pravý křesťan, pravý kněz, člověk hluboké víry. Když ležel na smrtelném loži, oslovovali jej: „Vaše milosti;“ i odmítal toto pojmenování, a ukazuje na své tělo řekl: „Hle! - milost! Co je člověk?“ - Posléze uctíval obrázek Panny Marie Svatohostýnské a připraviv se na křesťanskou smrt, zemřel dne 29. září 1923.

Roku 1922 vznikla *nová kongregace* Otců Těšitelů. Zakladatelem je *Josef Litomiský*, jehož rodina pocházela z Polska. Otec jeho byl zahradníkem. Josef narodil se r. 1884, na Tábořsku, ztrávil dětství v Bukovině, kde chodil do polské a rumunské školy. Vrátiv se do Čech učil se krejčovně. Poté podařilo se mu dostat se na studie. Po vysvěcení se odebral r. 1917 do Vídně na vyšší studia do Frintanea. Ve Vídni vypomáhal v duchovní správě českých katolíků vídeňských; kromě toho navštěvoval a zpovídal slovanské vojáky v nemocnicích. Tehdy pojal úmysl založit družinu misionářů pro Slováky v cizině. S povolením Apoštolské Stolice bylo dne 7. dubna 1922 založení nové kon-

gregace prohlášeno a první tři členové byli do řeholního roucha oblečeni. Kongregace má název: „Těšitelé Božského Srdce z Gethsemane.“ Josef Litomiský byl jmenován generálním superiorem. Kolej je prozatím při kostele nejsvětějšího Vykupitele ve Vídni III., na Rennvegu č. 63. V kongregaci se střídá modlitba a kontemplace sprací misionářskou. Řeholníci se jmenují „Těšitelé“, že se snaží usmířit a potěšit Srdce Božského Spasitele modlitbou a také tím, že se nabízejí Kristu Ježíši dobrovolně za oběti smíru; dále proto, že se snaží těšit lidi chudé, nemocné, zvláště lidi slovanské národnosti. Podstatnou částí duchovní činnosti je adorace Svátosti oltářní. Třetím úkolem jsou misie, zvláště mezi Slováky v cizině dlící. Těšitelé nosí černý hábit s bílým pláštěm; v choru bílý plášť; kromě toho na prsou medailku s obrazem trpícího Spasitele v Gethsemane. Řehole je slovanská. Po čem horoval Dr. Stojan, kněz nadšený pro misijní činnost mezi Slováky, stalo se skutkem. Těšitelé hodlají převzít duchovní správu ve Francii, v Poruží i jinde.

## 110. VYNIKAJÍCÍ OSOBY NA ZÁČTKU XX. STOLETÍ

KAREL FOUCAULD narodil se 15. září 1858 ve Strassburku. Jeho otec byl úředníkem, ale umřel záhy. Po prvním sv. přijímání ustala u Karla cvičba náboženská: pozbyl víry. Jako žák byl líný, stěžívky konal zkoušku na poručíka. Mladý

důstojník vedl si tak bujně, že mu nikdo nechtěl pronajmouti světnice. Poslán byv do Alžiru vedl dále zpustlý život; často musely vojenské úřady zakročovati. Tuhá kázeň vojenská se mu nezamlouvala; i opustil dráhu vojenskou. Hodlal prozkoumati pouště marocké; ty byly Evropanům dosud neznámy. Aby cestoval jako Evropan a křesťan, bylo nebezpečno; i cestoval jako alžírský žid v průvodu skutečného žida. Cesta trvala 11 měsíců. Prošel pohoří Atlasu a dosáhl vysvětlení o věcech, o nichž by se byl Evropan nedozvěděl. Zkusil mnoho obtíží a trampot; co zažil, popsal a vydal v knize nadepsané: „Výzkumné cesty v Marocku.“ Kniha vzbudila podiv.

Tehdy poznal víru mohamedánů a jejich horlivost k modlitbě. Začal se stydět za svou lhůstevnost. Vrátil se do Paříže seznámil se s horlivým knězem, abbém Huvelinem, a nemohl více uniknouti působnosti toho kněze. Kdysi nenadále abbé jej vyzval, aby složil generální zповěď; Karel se zdráhal, ale bylo mu poslechnouti; zповídal se z celého svého života; přišla chvíle jeho obrácení. Karel jako druhdy sv. Pavel přilnul celým srdcem k Bohu a přistoupil po druhé ve svém životě ke Stolu Páně. Bylo mu 29 let.

Dne 17. ledna 1890 zaklepal na fortu trapistů v Notre Dame des Nieges (v horách Cevenských) statný mladý muž a prosil o přijetí do kláštera. Byl to Foucauld. „Co umíte?“ ptal se opat. „Mnoho ne.“ „Umíte číst?“ „Trochu.“ Byl přijat a obdržel jméno „bratr Alberich“. Vzdělával všechny svou vážností a svým sebe-

umrtvováním. „Stýkal jsem se s ním,“ řekl jeden z řeholních bratří, „nikdy mi služby neodepřel; byl to druhý František Assiský!“ – Ale přísný řád trapistů byl Karlovi ještě málo přísný; přál si více strohé kázně, více postu; ideálem mu bylo stupňovati sebezápor až v meze nejzazší, nebýti ničím v očích lidských a všecko od sebe odmítati, co člověka poutá k zemi. I poslali jej do opatství Chejklé u Akbésu v Syrii. Tam byla těžká práce v zahradě a na poli, a také rozjímání, liturgické služby Boží, studium.

Karel pravil k sobě: „Tento řád je velmi zbožný, velmi přísný, ale není tu toho sebeničení, jak já jsem si to představoval.“ Pomýšlel na založení nového, přísného řádu. Chtěl mu dáti název: „Menší bratří Kristovi.“ Napsal řeholní stanovy a poslal je Huvelinovi, aby je prozkoumal. Ten odepsal: „...ty řeholní stanovy jsou nemožny; nelze je zachovávat. Jdi svou cestou sám! Ale, pro Boha, nezakládej nového řádu! Neposuzuj lidi podle sebe a nepředpokládej v nich sil, které sídlí ve tvé duši!“ – Karel byl poslán do Říma, aby studoval theologii. Snad chtěli představení získat čas, aby se jeho náhledy ustálily a aby jeho svatá prudkost se poněkud zmírnila. Karel se zanášel úmyslem opustiti svůj řád; nenalezl v něm úplné chudoby a úplné nízkosti. Generální opat přednesl neobyčejnou tuto žádost papeži Lvovi XIII. Papež se zamyslel a řekl: „Ať Foucauld po dobu tří let uvažuje o svém úmyslu.“ I propustili jej ze slibů a dali mu dovolení, aby tři léta trval ve volném připojení k některému kláš-

teru, ale zakázali mu, aby neshromažďoval žáků a aby jim nedával stanov.

Karel se odebral do Palestiny; v klášteře klarisek v Nazaretě našel práci. Byl tam zahradníkem, čeledínem, kostelníkem, sluhou. Sestry mu daly byt dřívějšího zahradníka, ale on se odstěhoval do chyše, kde bylo staré haraburdí. Ložem mu bylo prkno s trochou slámy a příkrývka; nábytek žádný. Co obdržel od kláštera nad své potřeby, rozdál. Děti na ulici za ním pokřikovaly, spílajíc mu bláznů. To bylo potěšením pro toho fanatika sebeumrtvování. Psal své sestře: „S nikým nemluví, leda se zpovědníkem, nebo když sestra představená mi udělí rozkaz.“ Listy jeho dýšící jásavým odevzdáním se Kristu. Kdysi ho poslala představená do Jerusalema; cestou šel mimo klášter, kam právě byli vnikli lupiči. Sestry a sirotci byly přestrašeni. Uslyšev hluk, Karel vešel dovnitř, a aniž by byl promluvil slova, popadl jednoho lupiče a vyhodil jej ven, pak druhého, třetího. Byl to světec podivného útvaru.

Na radu kteréśi klášternice dal se Karel roku 1901 v Paříži vysvětit na kněze; před svěcením konal exercicie po 30 dní. Vzpomněl si na mohamedány v Saħare; umínil si, že k nim půjde, aby je získal pro Krista. Přijal jméno „Karel od Ježíše“ a odebral se do jižního Alžírka, do Saħary; tam byla oasa Beni-Abbés. Koupil tam kus pouště, 3 návrší a 2 údolí, vystavěl poustevnu a kapli, vymaloval svaté obrazy na plátno a na prkna a vybavil kapli. Domorodci přicházeli a okukovali jej. Ale brzy vycítili, že ten nový „ma-

rabut“ (t. j. učitel) je dobrý, svatý člověk; i přilnuli k němu jako k svému otci. Uchovávali si u něho drahocenné věci. Podívovali se jeho umrtvování: živil se ječným chlebem, ovocem a čajem; ale ten čaj byl pro každého jiného člověka nepoživatelný. Foucauld stal se dobrodincem, těžitelem, lékařem a učitelem pro křesťany i moslimy. Všichni ho zbožňovali. Ve světové válce byl senusskými domorodci, k nimž se přidružili i Tuaregové, spojenci centrálních mocností, přepaden. Jeden z Tuaregů zastřelil Karla 1. prosince 1916. (Akta Apoštolské Stolicе 1926, str. 1031.) Šetření o životě tohoto hrdiny započalo. Památka 1. prosince.

LEV HEINRICHS, narozený v Östřichu na Porýnsku, františkán, byl dne 24. února 1908 v kostele sv. Alžběty v Denveru (Kolorado, ve Spojených Státech) anarchistou Josefem Aliou zastřelen právě v té chvíli, když podával Svátost oltářní. Příčina skutku: náboženská zášť. Vrah pravil před soudem, že Heinrichse neznal, a že mu ke skutku stačilo vědět, že Heinrichs je knězem.

RICHARD FRIEDL, syn rakouského finančního úředníka ve Spalati (v Dalmácii) narodil se 16. září 1847. Vstoupil do Tovaryšstva Ježíšova, kde zastával různé úřady. Žil umrtveně, zachovával řeholní pravidla přesně a vytrvale. Zemřel 27. února 1917 ve Florencii.

Ct. BENIGNA CONSOLATA FERRERO narodila se 6. srpna 1885 v Turině. Vyrosla jako čistá lilie. Od svého útlého věku připoutala se zvláštní láskou

a důvěrou ke Kristu. Majíc 22 let vstoupila do kláštera Navštívení Panny Marie v Kómě. Vedla bezúhonný život, nenáviděla klepů, rozšiřovala dobrou četbu a vzdělávala celou družinu svým ctnostným životem. Zvláště se vyznamenávala věrným zachováváním pravidel, úplnou poslušností a hlubokou pokorou. Podivuhodný život vnitřní, v němž byla duše její ponořena, a její vzrůst v Bohu projevovaly se stálým sebeobětováním. Zanechala cenné zápisky o svém vnitřním životě, krátké, ohnivé modlitby, stručné, ale vznešené řeči o pokoře a dokonalosti. Byla jen jeden měsíc nemocna a skonala svatě, jak žila, dne 1. září 1916. Památka 1. září.

MARIE TEREZIE LEDÓCHOWSKÁ, hraběnka, narodila se 29. dubna roku 1863 v Loosdorfě u Vídně. Kdysi se jí dostalo do ruky provolání kardinála Lavigerie ku zmírnění bída černochů. Ledóchowská začala vydávati list „Echo z Afriky“ v polské a v německé řeči. Roku 1894 byla se svolením papeže Lva XIII. založena „družina sv. Petra Klavera“ na podporu afrických misí; účel družiny: spolupráce o obrácení Afriky podporou afrických misí z ciziny. Pro horlivost nazývá se Ledóchowská „matkou misionářů“. Zemřela 6. července 1922 v Římě.

JOSUE BORSI, redaktor ve Florencii, byl horlivým obráncem katolické kultury. Za světové války vstoupil jako dobrovolník k vojsku. Padl ve válce.

PAVEL PIUS TERAZZO narodil se 5. července 1846 v Nizze Montferrato. Pro chatrné zdraví přerušil studia a vě-

noval se službě železniční. První jeho stanice byla městečko Pinerolo na úpatí Cottských Alp; pak byl přeložen do Turina a přidělen úřadu pro dopravu zboží; tam se stal inspektorem provozu. Jeho katolické přesvědčení vzbudilo mu odporce; ti prosadili, že byl roku 1908 dán na předčasný odpočinek.

Pavel vstoupil do třetího řádu sv. Františka a šířil řád slovy i spisy. Byl členem katolických spolků a organizací; sdružoval železniční zřizence v katolickou unii. Podporoval spolek k denní návštěvě Svátosti oltářní; psal články do novin a brožurky; odměňoval strážce, aby kostel u sv. Tomáše v Turině mohl býti otevřen celou noc pro noční adoraci. Eucharistie byla středem jeho myšlení a jednání; oči mu zářily, kdykoliv promlouval o Svátosti oltářní; vzrušení jeho se stupňovalo, konala-li se slavnost eucharistická. Ještě než papež Pius X. vydal dekrety o častém přijímání. Pavel přistupoval denně ke Stolu Páně. Žřídil spolek mužů ku klanění se Svátosti oltářní a dal mu název „panošů Svátosti oltářní“. Naopak lid nazýval Pavla „rytířem sv. Hostie,“ „apoštolem denního přijímání.“ Pavel neopomíjel úcty k blahoslavené Panně Marii; zdařilý sjezd Mariánských kongregací r. 1898 v Turině byl jeho dílem. Zastával se papeže a jeho nařízení, říkali mu proto: „advokát papežův.“ Podporoval dobrý tisk, neboť pravil, „dobrá četba mne v mládí chránila, abych nesešel na scesti;“ zavedl tak zvanou kočující knihovnu, aby dobré knihy hojně se četly. Každoročně se zúčastňoval exercicií; tu říkával: „Jsem v před-

síni ráje“ a nerad se loučil s exercičním domem. - Zůstal neženat; nabízený sňatek odmítal řka, že jsa svoboděn, může se horlivěji věnovati laickému apoštolátu. Zemřel kousnut byv vzteklým psem dne 22. prosince 1911. (Akta Apoštol. Stol. 1926, str. 957.) - Památka 22. prosince.

MARKÉTA SINCLAIR narodila se 29. března roku 1900 v Edinburghu ve Skotsku. Tato dělnická dívka, květ čistoty a nevinnosti, konala skutky křesťanské dokonalosti s jakousi samozřejmostí a s podivuhodnou prostotou. Nenáročnost a něžné přilnutí její k Bohu mocně působily na její okolí. Roku 1923 vstoupila do řádu klarisek; ale nepobyla tam dlouho; ukončivši noviciát onemocněla úbytěmi a zemřela dne 24. listopadu 1925. Pověst o jejím svatém životě rostla a přiměla církevní úřady, aby zahájily proces o blahorečení. Památka 24. listopadu.

MATT (*Matěj*) TALBOT narodil se roku 1856 v Dublině. Byl stavebním dělníkem. Zprvu se oddával opilství, ale pak činil po 43 let podivuhodné pokání a žil životem svěťce. Každého dne brzo ráno chodíval do kostela účastnit se první Mše svaté, která tam byla sloužena, pak odcházel do práce; po práci opět si zašel do kostela poklonit se svému Bohu. Z jeho úst nevyšlo nikdy pohoršující slovo, a vyslovil-li kdo jiný slovo rouhavé v jeho přítomnosti, tu bylo znáti, jak velice Talbot tím trpí. Pro lahodné jeho ctnosti měli ho druhové v úctě, ale nepozorovali na něm nic kromobyčejného. Kdysi však se stalo, že Matt Talbot vycházeje z chrámu, byl padoucníci sražen k zemi. Lidé ho

přenesli do nemocnice. A když jej svlékli, stanuli udiveni: k jeho tělu přiléhala drátěná košile, která tělo zajisté bolestně drásala. Tehdy poznali druhové Talbotovi, jak umrtveně žil, a úcta k němu vzplanula, měnic se v lásku. Mluvílo se o něm jako o novém Benediktu Labrovi. Matt Talbot zemřel dne 7. června 1925. Památka jeho je 7. června.

FRANTIŠEK TARIN narodil se dne 7. října 1847 v Godelettě ve Španělsku. Vstoupiv do Tovaryšstva Ježíšova stal se lidovým misionářem, ředitelem marian-ských družin, městským kazatelem v jižním Španělsku. Založil spolek katolických učitelů pod názvem „spolek sv. Kassiana.“ Kázání jeho se nevyznačovalo řečnickými obraty, uhlazeným slohem, vybranými slovy; hlas jeho byl slabý, přednes jednotvárný; a přece zvláštní kouzlo spočívalo na jeho kázání; jevila se v něm síla přesvědčení; lidová mluva strhovala lid k nadšení. František si nedopřával oddechu; sestoupiv s kazatelny spěchal do zpovědnice, do nemocnice, do věznice; konal katechese dětem. „Tento muž,“ pravili o něm, „má kdy na konání řeholních předpisů, má kdy na zpovědnici, modlitbu, jen pro sebe nemá kdy.“ Vytrvalost byla význačná jeho ctnost.

Nejraději se stýkal s chudými; v nemocnici s nimi sedával a jídával, po jídle pak jim mývával nohy. Svým společníkům často ministroval, nedbaje, že je jejich představeným. Se ženami se stýkal zřídka a nestrpěl, aby mu libána byla ruka; proto nosil s sebou křížek, ježž podá-

val k uctívání. Umrtvoval se; chudobu bylo zřítí v jeho šatě i příbytku; u oběda vybíral, co bylo nejskrovnější, na příklad z ryb jídal pouze hlavy; ovoce požíval se slupkami a vzbudilo-li to pozornost, říkával, že slupky jsou výživné. Svých představených poslouchal svědomitě. Současníci o něm říkali: „P. Tarin je jak ocel; dá se zlomit, ale ne ohýbatí...“ Jistý venkovský farář pravil po jeho misích: „P. Tarin?! to jsou čtyři misionáři pevně semknutí!“

Tarin onemocněl otravou krve ze vředu na noze. Na smrtelném loži pravil: „Kéž zahoří mé srdce láskou serafinského Stanislava. S hořícím srdcem chtěl bych vzlétnouti k nebi rychleji než vítr, rychleji než světlo a elektrická jiskra. Matko nebeská, vyprovodiž mne do nebe, ne zítra, nýbrž ještě dnes, této chvíle!“ Zemřel 12. prosince 1910 v Seville. Účast při jeho úmrtí byla veliká. Členové učitelského spolku sv. Kassiana konali čestnou stráž. Mrtvola byla na výslovné přání lidu nesena v otevřené rakvi. Takového návalu lidu Sevilla dosud nezažila. A když došli na hřbitov, řekl kdosi: „Tento světec neměl by býti pohřben na všeobecném hřbitově, nýbrž v kostele.“ Všichni souhlasili. Ale k tomu bylo třeba povolení státních úřadů. Hraběnka Casa Galindova ihned telefonovala na ministerstvo v Madridě; povolení bylo dáno a druhého dne bylo tělo u slavném průvodu nesené zpět do města Sevilly a tam v jezuitském kostele, zasvěceném Božskému Srdci Páně, v postranní kapli pohřbeno. Lze očekávat, že beatifikační proces bu-

de brzo zahájen. Památka 12. prosince.

FRANTIŠEK RICHARD pocházel z Bretoňska, jehož hluboká víra je tepnou katolického života ve Francii. Narodil se 1. března 1819 v Nantes jako syn lékaře. Vysvěcen byv na kněze, studoval dále v Římě, stal se pak biskupem belleyským, později arcibiskupem pařížským a kardinálem. Co řekl při gratulaci novoroční r. 1905 svým kněžím, poukazuje na příklad sv. Jana Vianneye: „Buďte nadpřirození - a udělujte nadpřirozené!“ - to se stalo životním jeho heslem. Žil životem ve zbožnosti soustředěným, bera si za vzor sv. Františka Saleského. Byl oddaným synem Apoštolské Stolice; když nechtěl uznati proticírkevní zákony, byl dne 17. prosince 1906 násilně vypuzen z arcibiskupského paláce. - Dokončení basiliky na Montmartru, zasvěcené Božskému Srdci, velmi mu leželo na srdci; nápis basiliky zněl: „Sacratissimo Cordi Jesu - Gallia poenitens, devota et grata, t. j. Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu - (věnuje) Francie kající, modlící se, vděčná“; tam rád sloužil Mši svatou a konal příslušné pobožnosti ve dnech Srdci Ježíšovu zasvěcených. Zemřel 28. ledna 1908.

VÍT FONTGALLAND narodil se 7. prosince 1914 ve Francii. Byl živým hochem vždy pravdomluvným. Stalo-li se, že matka poručila služce, aby návštěvníkovi řekla konvenční rčení „Není doma,“ ozval se malý Vít řka: „Ach mami! Proč se dopouštíš lži a služku nutíš ke lži? Raději bych chtěl, aby mne bolel zub, než abych Ježíše urazil lží.“ - Kdysi v pátek zpozorovala vychovatelka, že Vít se



opoždjuje na procházce. Po návratu vy-  
zula matka hochovi stěvíce a ponožky  
a našla v nich kaménky. Na otázku,  
proč má ve stěvících kaménky, odpově-  
děl: „Chci také něco trpěti pro Ježíše!“

Roku 1921 měl po prvé přistoupení ke  
Stolu Páně. Sotva nastal den, volal na  
matku: „Mami, dnes je můj veliký den!  
Rychle mne obleč!“ Večer se ho tázala  
matka, zda-li se opravdově modlil k Je-  
žíši a co na něm pro sebe žádal. „Nic jsem  
po něm nechtěl.“ Ježíšek ke mně hovořil,  
já pak jsem jen poslouchal, a říkal jsem  
„ano.“ Ostatně „ano“ je nejkrásnější od-  
pověď Pánu Bohu. „- V kterýsi svátek by-  
la řeč o sv. přijímání. Vít řekl: „Je poše-  
tilé jíti k svatému přijímání, protože je  
svátek a protože také jiní lidé přistupují.  
Každý den je pro Ježíška svátek a pro Víta,  
aby šel k Němu.“ - Zpozorovav, že matka  
se obléká v dražší šaty jdouc na návštěvu,  
vyčtl jí: „Do kostela šla's ve starých ša-  
tech, k přítelkyni béřeš dražší šaty. Ta  
je víc než Ježíš?“

Vít onemocněl záškrtem. Lékař dával  
hochovi injekci a zabodl pincetu do těla  
malého pacienta. Matka chtějíc Víta po-  
vzbuditi k trpělivosti, připomenula mu  
trnovou korunu Kristovu. Vít řekl: „Bo-  
lest z bodnutí doktorova přešla ihned, ale  
trny v hlavě Ježíšově zůstaly!“ Maličky  
tento světec, květ luzné něhy a krásy, ze-  
mřel 7. prosince 1925.

MERCIER, mechlínský arcibiskup a  
kardinál, napsal proslulý list pastýřský  
o modernismu. Zbudoval v Lovani cen-  
trum neoscholastické filosofie s bohatou  
knihovnou. (Knihovna ta byla za světové

války obrácena v popel a v ssutiny.) Za  
světové války, když Belgie byla Němci  
obsazena, Mercier byl vlastním represen-  
tantem belgického patriotismu, vtělenou  
výčitkou proti nespravedlivému obsazení  
Belgie. Jako dobrý pastýř neopustil stádce  
svého ani ve dnech hrůzy. Neustal svými  
pastýřskými listy protestovati proti křiv-  
dám, od německé armády páchaným. Není  
proto divu, že po skončené válce, dne 18.  
listopadu 1918 belgický král v čele své  
armády holdoval Mercierovi jako vlast-  
nímu morálnímu vítězi.

Po válce věnoval se Mercier snahám  
sjednocení Říma s anglickou a s ruskou  
církví. - Žil asketicky. Spokojil se po celý  
život prostým pokojíkem, v zimě nevytá-  
pěným. Odmítal pohodlnější lůžko. Když  
byl operován za příčinou rakoviny v ža-  
ludku, odmítal narkosu a morfiové in-  
jekce, aby, jak pravil, mohl „s Kristem  
trpěti.“ Heslo jeho znělo: „Nejprv duše,  
pak teprve tělo!“ Zachoval si něžné srdce  
až do pozdního stáří. Byl zvláštním ctite-  
lem sv. Terezie Ježíškovy. Její obrázek  
měl vedle kříže před očima. Na smrtel-  
ném loži řekl: „Jest již blízka chvíle, kdy  
mne zavolá sestra Terezie.“ Zemřel 23.  
ledna 1926.

Jaké úcty požíval u církve anglikán-  
ské i orthodoxní, jeví se z toho, že na  
zprávu o jeho úmrtí anglikánský biskup  
Canterburyský i ruský patriarcha Eulo-  
gios konali služby Boží. - Mercier náležel  
k onomu typu kardinálů, jimž Římané  
dávají název „cardinaloni“, t. j. velicí  
kardinálové.

JORDAN MAI narodil se 1. září 1866

v Bueru ve Vestfálsku. Rodiče jeho měli 10 dětí a vychovávali je vzorně. Jordan vstoupil do řádu františkánského jako řeholní bratr. Vyznamenával se čistotou mravů a vroucí zbožností; vyhýbal se všemu okázalému konání; raději tiše a svědomitě zachovával pravidla řeholní. Zemřel 20. února 1922 v Dortmundu.

VIKTRIK WEISS narodil se 18. prosince roku 1842 v Eggenfelden (v jižním Bavorsku). Rodiče měli 11 dětí a vychovávali je dobře; také služebná Otilie Fischerová, která byla pokládána za člena rodiny, vštěpovala dětem bázeň Boží. Vykonav přípravná studia, byl Viktricius vysvěcen na kněze, stal se prefektem v kněžském semináři ve Freisingu a dosáhl i titulu doktora theologie. Avšak hodnosti nelákaly: vstoupil do řádu kapucínského v Burghausenu. Byl mu svěřen úřad provinciála po patnáct let. Viktrik byl dětinně zbožný. Napsal ve svých zápiscích: „Chci žítí a umřítí, jak se Bohu zalíbí. To je má poslední vůle. Neboť ode dneška chci se zřící své vlastní vůle.“ Toto sebeobětování stalo se skutkem: Viktrik na svá stará léta oslepl a ohluchl. Zemřel máje 82 let v pověsti světce dne 8. října r. 1924 ve Vilsbiburgu.

VILÉM EBERSCHWEILER narodil se 5. prosince 1837 v Püttlingách nad řekou Saarou jako syn učitele. Vstoupil zároveň se svým mladším bratrem Bedřichem do Tovaryšstva Ježíšova v Münsteru. Byl pak v rozličných úřadech činný na různých místech v Holandsku a v Anglii. Uposled byl v Exatenu v Holandsku. Učinil slib, že bude povždy konati to, co

uzná za dokonalejší. Pozoroval všechny události pod zorným úhlem věčnosti. Bohatý byl jeho život vnitřní: Vilém byl oblažen zvláštním milodarem nazírání na zjevy nadpřirozené. Rozjímaje nábožně o Božské Trojici a o Utrpení Páně, viděl duševním zrakem tato tajemství. Nazývá se „apoštolem duchovního života.“ Zemřel 23. prosince 1921.

Dr. KAREL SONNENSCHWEIN, narozený r. 1876 z dělnické rodiny na Porýnsku, kněz. Byl pozoruhodný muž. Stál v popředí katolického lidového spolku v Německu a snažil se o dorozumění studenstva s dělnictvem. Ve válce stál ve styku s 8000 akademiky. Po válce převezl část velkoměstské pastorace v Berlíně. Byl pohotovým řečníkem, vydával Berliner Wochenblatt; jeho články vynikaly stručností telegramu. Při duchovní správě používal moderní techniky a organizačního aparátu od kartotéky až do létadla. Ale silnější než jeho složitý promyšlený aparát byla jeho křesťanská osobnost. Jako kněz hleděl se státí všem lidem vším; denně přicházelo k němu asi 40 nových a nových lidí; Sonnenschein netázaje se na víru ani na politické stanovisko, pomáhal všem. Na příklad: Telefonoval jistému boháči, jenž mu byl přízniv: „Dnes přijdu s několika svými přáteli.“ Těmto přáteli dlužno rozuměti chudšasy, kteří k němu téhož dne byli se utekli. - Kdysi se stalo, že u dveří boháčových tiše se tázal svých „přátel,“ kteří pozdě přišli: „Jak se jmenujete? abych vás mohl představití hostiteli!“ - Rozdal, co měl. Sám neměl ani nábytku, ani do-

mácnosti; přespával v cele klášterní. Z vysilující práce zemřel záhy 20. února 1929. Žil jako žebrák, pohřben byl jako kníže.

## 111. PAPEŽOVÉ XX. STOLETÍ

PIUS X., dříve Josef Sarto, narodil se 2. června 1835 v městečku Riese v diecési tarviské v severní Itálii. Jeho otec byl obecním sluhou a měl několik kousků pole. Rodičům bylo se velmi uskrovnovati, aby uživilí osm dětí. Farář rieský pozoruje zbožnost Josefovou a jeho vlohy, přiučoval ho základům latiny a umožnil mu přijetí do gymnasia v Castelfranco. Tam docházel denně z Riese, 14 km cesty tam a zpět. Chodíval oděn v chudobné polosoukenné šaty, mnohdy hleděl mu z kapsy kus chleba, který si vzal na oběd. Byl všem milý, veselý a pilný, vždy první mezi spolužáky. Ve čtvrtém roce přibyl mu spolupoutník, mladší bratr Angelo. Tehdy pečlivý otec jim koupil oslíka s vozíkem. R. 1850 byl Josef přijat do nižšího semináře v Padově. Po dvou letech zemřel mu otec a na matku dolehlo těžké břímě starostí o rodinu, jež tížily i Josefa, nejstaršího z dětí. Nemoha matce jinak přispěti, aspoň vroucími modlitbami přivolával jí pomoc Otce nebeského. R. 1858 dne 18. září byl vysvěcen na kněze a dne 19. září, ve svátek Sedmera bolestí P. Marie sloužil v Riese první Mši svatou. Ač by ho byl biskup rád poslal na vyšší studia do Říma, Don Sarto měl jen jedinou touhu: pracovati v duchovní správě. Byl ustanoven kaplanem v Tombolu. Příjmy jeho byly ubohé:

dostával po žních sbírkou, kterou sám musel vykonati, pšenici a kukuřici, ostatně byl odkázán jen na mešní almužny. Ani u faráře neměl obydlí a stravy, neboť tehdejší poměry, vyvinuvší se po revolucích a válkách o „nezávislost Itálie,“ byly pro kněze neutěšené. Farář Don Constantini byl mu však otcovským přítelem. Při svých skrovných příjmech, z nichž podporoval matku a sourozence, ještě se dělil s chudými. Spával 4 hodiny, ostatní čas rozdělával k modlitbě, studiu, péči o duše. Shromažďoval kolem sebe mladíky, mnohé vyučoval a připravoval ke zkouškám, aby mohli vstoupiti do semináře; věnoval se též dorůstajícím analfabetům. Vynikaje hudebním nadáním, učil též hudbě a zpěvu, aby zvelebil bohoslužby. Po 9 letech kaplanství, plných neúporné práce, ustanoven byl farářem v Salzanu. Když ho uviděli Salzanští příjžděti, hubeného, v odřené sutaně na bídném vozíku, mnoho si od něho neslibovali; než jeho první kázání získalo mu srdce všech. Měl-li nyní Don Sarto větší příjmy, přece ani zdaleka nestačily potřebám jeho dobročinného srdce a jeho sestry, jež mu vedla domácnost, nebyla s to, doplniti mu potřebné prádlo, neboť vše zase hned rozdal. Když r. 1873 řádila v Salzanu cholera, farář Sarto konal divy obětavosti. Nejen všem nemocným přinášel svátostnou pomoc, ale sloužil jim ve všem a nebožtíky i sám odnášel na hřbitov. Po devíti letech biskup treviský, jenž už dříve dával svým kněžím Dona Sarta za vzor jakožto kazatele a pastýře duší, jmenoval ho kanovníkem a svěřil

mu úřad biskupského kancléře a spirituála v kněžském semináři. Jako kancléř byl pravou rukou biskupovou, jehož síly už klesaly, jako spirituál dovedl poutati duše alumnů k Ježíši Kristu a byl jim opravdovým otcem a vzorným vychovatelem.

Roku 1884 papež Lev XIII., jemuž neuniklo vynikající působení Dona Sarta, jmenoval ho biskupem v Mantově. Nový biskup zůstal skromným jako byl. V instrukci k duchovním správcům o přípravách k visitacím píše: „Poskytneli mi každý farář oběd, jaký obyčejně mívá, budu úplně spokojen. Nejráději bych své návštěvy tak konal, aby z toho nikomu nevzešla ani nejmenší obtíž. Budu se však radovati, naleznu-li při svém příchodu ráno věřící shromážděny v kostele a připravující se k přijetí sv. svátostí. To bude nejkrásnější přivítání...“ A nejednou přijel dříve, než byl očekáván a zasedl ihned do zповědnice. Po tři léta sám řídil seminář, přednášel dogmatiku a zastupoval onemocnělé profesory.

Po dalších devíti letech byl ctihodný biskup Sarto jmenován kardinálem a patriarchou benátským.

Nechtěje vydávati peněz na nové purpurové cingulum, dal si své fialové přebarviti. Benátčané brzy poznali jeho dobročinnost. Říkali: „Aby mohl dáti almužnu, zastavil by i svatopetrský dóm.“ Každý kněz, který zavítal do Benátek, byl zván na snídání k patriarchovi, jež ovšem patriarchovi byl obědem. Palác byl stále otevřen všem, kdo hledali jeho pomoci; na svých procházkách zastavoval se s dět-

mi, dělníky, stařenkami a z jeho řeči tryskal svěží humor. Jeho kázání a pastýřské listy jevily ráznost, neohroženost a obsahovaly vždy nové podněty k obrodné práci.

Opět devět let uplynulo a kardinál Sarto odjíždí do Říma k volbě nástupce Lva XIII. Všeobecně se soudilo, že papežem bude obratný diplomat kardinál Rampolla. Prozřetelnost Boží však vyhlédla si k vykonání svých úmyslů Josefa Sarto. Když se naň soustředila většina hlasů, kardinál Sarto se dal do pláče a pravil: „To bude má smrt!“ Nejbližší kardinál na to vtipně odušil slovy Písma: „Lépe jest, aby jeden zemřel za lid, nežli aby všechen lid zahynul.“

Jako na každém dosavadním místě, i na stolci sv. Petra ukázal se Josef Sarto-Pius X. - na výši. Vystoupil s heslem „*Omnia instaurare in Christo*, Všecko znovuzříditi v Kristu,“ a pevně spěl za touto vůdčí myšlenkou. Jeho pontifikát je obdobím pronikavých reform. Reformy měly začíti v domě Božím. Pius X. vydává *Motuproprio* o reformě zpěvu a hudby chrámové, jímž odsouzeny byly nešvary, jež zavládly v tomto oboru, stanoveny směrnice a přikázáno znovuzavěsti a pěstovati gregoriánský chorál jakožto nejvlastnější bohoslužebný zpěv církve římské. Ustanovil komisi, jež by připravila vydání liturgických zpěvů podle původního znění, a brzy vydáno bylo v autentickém znění Graduále a Antifonále. Kongregace římské byly reorganizovány a vyměřen jim obor působnosti. Pius X. dal podnět ke kodifikaci církev-

ního práva, k vydání Písma svatého podle původních textů Vulgáty sv. Jeronýma. Reformován úřední věstník „Acta Apostolicae Sedis,“ jenž pravidelně od té doby vychází a znamená oficiální promulgaci zákonů a rozhodnutí Svaté Stolice.

Za pontifikátu Pia X. došlo ve Francii k neblahé „rozluce církve od státu.“ Francouzská vláda připoušťela utvoření náboženských obcí v mezích spolkového zákona a přiznávala jim nároky na chrámy a na jmění. Biskupové francouzští viděli v tom možnost záchranu a očekávalo se, že papež na návrhy přistoupí. Pius X. však rozlukové zákony odsoudil a proklel, tvoření náboženských obcí zakázal. Tím sice církev byla ve Francii ožebračena a zbavena všech práv, ale brzy se ukázaly blahodárné účinky papežovy neústupnosti. Církevní život ve Francii začal se vyvíjeti na nových zdravých základech a brzy byla krize překonána rozmachem horlivosti kněžstva i věřících.

Aby ve věřících byl probuzen duch prvotních křesťanů, kteří čerpali sílu a nadšení z Eucharistie, vydal Pius X. dekret o častém a denním sv. přijímání.

Jako bdělý pastýř poznal Pius X. nebezpečí „modernismu,“ jenž pod rouškou kritiky a svobodného badání obsahoval směs všech heresí. Odhalil tuto náказu a odsoudil modernismus dekretem „Lamentabili“ a encyklikou „Pascendi.“ Aby se vyšlo z bludiště novodobých systémů filosofických, důtklivě naléhal, aby scholastická filosofie podle zásad sv. Tomáše byla pěstována na všech učilištích. K dů-

kladnějšímu pěstění věd biblických založil a vybavil v Římě „Biblický ústav.“ Aby bylo postaráno včas o duchovní potřeby obyvatelstva na rostoucí periferii města Říma, zbudoval řadu nových chrámů a svěřil je osvědčeným kongregacím

Skromnost, v níž žil jako kaplan a farář, zachoval i na stolci papežském. Poznali, že jest třeba založiti nějaký ústav, dal k tomu rozkaz, třebas pokladna byla prázdná, maje vždy pevnou důvěru, že Pán se postará o včasnou pomoc.

Pro jeho vroucí, serafínskou lásku a horlivost hodilo se naň plnou měrou označení „Ignis ardens.“

Když Rakousko na popud Pruska strojilo se vypověděti válku, Pius X., do hloubi duše tím raněný, prosil a zapřisahal, aby se ustoupilo od bratrovražedných záměrů. Když přece k válce došlo a zástupce rakouské vlády odvážil se žádati papeže o požehnání, papež rozhodně odpověděl: „Žehnatí válce? Papež žehná míru, nikoli válce!“ Soudí se, že právě duševním napětím a žalem se roznemohl na smrt. Za vzdáleného hukotu děl a nelidského běsnění andělský Pius X. s modlitbou o slitování Boží svatě skončil dne 20. srpna 1914. Pohřben byl v kryptě chrámu svatopetrského, jak si byl přál. Hrob jeho byl a jest stále navštěvován zbožnými ctiteli, kteří projevujíce mu oddanost, dovolávají se jeho přímlyvy. Brzy též byl zahájen beatifikační proces a co nevidět dojde k blahorečení.

BENEDIKT XV., dříve Jakub della Chiesa, narodil se v Janově 21. listopadu r. 1854. Vynikal bystrostí ducha, i byl

povolán do služeb Apoštolské Stolice a poslán již r. 1883 jakožto nuncius ke dvoru španělskému. Roku 1901 povolán zpět do Říma jakožto substitut státního sekretáře. Přitom osvědčoval vroucí zbožnost, zúčastňuje se zejména nočních adorací Nejsvětější Svátosti a horlivě vypo-máhal ve zpovědnici i na kazatelně. Roku 1907 byl jmenován arcibiskupem boloňským a r. 1914 kardinálem. Po nenadálé smrti sv. Otce Pia X. byl, ač nejmladší kardinál, zvolen jeho nástupcem. Připadl mu úkol přetěžký, neboť požár válečný zachvacoval celou Evropu. Benedikt XV. usiloval zastavit válku a když jeho úsilí se tříštilo zejména o zlobu Pruska, snažil se aspoň mírniti nepřátelství a připravovati cesty k míru. Jeho zásluhou bylo, že došlo k příměří a k výměně zajatců zbraně neschopných. Benedikt XV. též vypracoval konkrétní návrh pro mír. Vláda rakouská a německá nedopustila, aby list v našich zemích vešel ve známost: požadoval v něm papež jako podmínku míru: zřítí se válečných náhrad, vrátíti Alsasko a Lotrinsko Francii a národům utlačeným dáti autonomii, což „ústředním velmocem“ nebylo po chuti. Otcovské srdce papežovo trpělo nesmírně, když statisíce jeho synů hynulo na bojištích a strádalo v nemocnicích za nářku vdov a sirotků, když znásilňovány zákony božské i lidské, šlapána mravnost a čest, chrámy bořeny a i v zámořských osadách ničeno dílo zbudované potem a krví katolických misionářů. Benedikt se dočkal žádoucího míru, ale čekaly ho nové veliké úkoly: napravovati škody a hojiti rány, jež za-

sadila válka. Bylo možno říci: *religio depopulata*, náboženský řád byl zpustošen. Duch Benedikta XV. však dovedl všude činně a účinně zasáhnouti. Bylo brzy obnoveno zastoupení jednotlivých států u Sv. Stolice a navázány styky se státy nově utvořenými. (Papež Benedikt XV. byl první ze suverénů, jenž uznal československou republiku!) Ač se za války soudilo, že papežství pro budoucnost zůstane osamoceno, ukázal se pravý opak: jednotliví národové sami tíhli blíže k Otci křesťanstva a ucházeli se o jeho přízeň. A nyní všeobecně se uznává, že kdyby se bylo přistoupilo na mírový návrh Benedikta XV., bývalo by se mnoha ztrátám zabránilo a byl by zabezpečen mír trvalý.

Benedikt XV. vydal okružní list „*Spiritus Paraclitus*“ o studiu a výkladu Písma sv., dal podnět k nové organizaci práce misijní, založil orientální ústav v Římě ku sblížení s Východem a záležitosti východních ritů podřídil zvláštní kongregaci. Za něho též vydán r. 1915 „*Kodex kanonického práva*“, nový církevní zákoník, o nějž hlavní zásluhu má státní sekretář Benedikta XV., věhlasný právník a diplomat kardinál Petr Gasparri. Proud jeho činnosti zastaven byl španělskou chřipkou, jež v několika dnech jej předčasně sklátila. Připraviv se klidně a zbožně na smrt, skonal dne 22. ledna 1922.

PIUS XI., původním jménem Achille Ratti, narodil se 31. března 1857 v Desiu v diecési milánské. Od rodičů a od strýce, horlivého faráře, dostalo se mu



Papež Pius XI.





pečlivé výchovy. Studoval bohosloví v Miláně, odkudž byl po třetím ročníku poslán do Lombardské koleje římské. Tam pobyl ještě tři roky po vysvěcení a vrátiv se do Milána, byl ustanoven profesorem dogmatiky a homiletiky. Roku 1888 byl povolán za doktora do slavné knihovny Ambrosiánské, kdež jeho péčí vydáno přes 100 vědeckých publikací. Věnoval se zejména dějinám a studiím rukopisným. Obíral se též životopisem bl. Anežky České a dotazován byl též, co soudí o pravosti rukopisu královédvorského a zelenohorského. Aby doplnil svá studia a osobně poznal knihovny a učence evropské, pilně cestoval a navštívil všecka významná města. Též Prahu navštívil a ve chrámech Svatovítském a Strahovském jsou jeho podpisy, když tam sloužil Mši svatou. Nabyl vpravdě rozhledu světového, v čemž mu napomáhala znalost všech světových jazyků. Nežil však toliko pro vědu, nýbrž rozvínoval též horlivou činnost apoštolskou. Kromě duchovní správy v klášteře a kostele sester Del Cenacolo, kterou konal celých 30 let, kázal, učil katechismu, shromažďoval chudé děti, učedníky, studenty a zvláštní péči věnoval kominičkům, kteří z Alp přicházeli do Milána.

Papež Pius X. znal vědeckou zdatnost Achilla Rattiho a proto ho r. 1912 povolal do Říma, aby pracoval v knihovně vatikánské, a r. 1914 ho jmenoval jejím prefektem. Papež Benedikt za války často konferoval s Mgreml Rattim, shledav v něm muže nejen rozsáhlých vědomostí a zkušeností, ale též bystrých úsudků a

postřehů. Proto r. 1918 jej poslal jakožto apoštolského visitatora do Polska, Litvy a sousedních zemí a následujícího roku ho jmenoval apoštolským nunciem ve Varšavě.

Nuncius Ratti procestoval téměř celé Polsko a okolní kraje, poznal povahu slovanského lidu a jeho potřeby a on to byl, jenž r. 1920 zachránil Varšavu a Polsko za vpádu bolševických hord. Když totiž za nastalého zmatku vyslanci opouštěli Varšavu a vláda si nevěděla rady, jediný nuncius Ratti neztratil hlavu a organizoval obrannou akci.

Zatím r. 1921 zemřel slavný arcibiskup milánský kardinál Ferrari. Těžko bylo naléztí nástupce, který by se mu vyrovnal. Ale papež Benedikt vzpomněl, že má Achilla Rattiho, i jmenoval ho arcibiskupem milánským a kardinálem. S jásotem byl nový kardinál přijat ve městě, které tak těžce se s ním loučilo, když po mnohaleté práci je byl opouštěl. Radost Milánských však netrvala dlouho. Za 150 dní již odjížděl nový arcibiskup do Říma, aby po smrti papeže Benedikta vstoupil do volebního konklave. Nevrátil se do Milána, neboť 6. února 1922 byl zvolen papežem. Nový papež vzal si za heslo „Pax Christi in regno Christi, Pokoj Kristův v království Kristově,“ chtěje pracovati o pravé smíření národů, válkou sobě odcizených, a poněvadž není pravého míru, leč v Kristu, uvésti společnost pod božské jeho vlády Kristovy. Zahájením tohoto díla smíření byl světový eucharistický kongres v Římě r. 1922. Roku 1925 se slavilo

milostivé léto, které shromáždilo k trůnu Pia XI. nesčetné zástupy poutníků ze všech národů a zemí. Apotheosou těch jubilejních slavností bylo zavedení svátku Ježíše Krista Krále (poslední neděli říjnovou), o čemž vydal Pius XI. skvělý okružní list.

Nikdy nebyl takový neustávající příval poutníků do Věčného města jako za Pia XI. Od svého nastoupení denně přijímá několikrát návštěvy větších i menších skupin poutníků a všem se věnuje s otcovskou péčí a láskou.

Pius XI. dal též směrnice a sám řídí akci, jejímž účelem jest pracovati na obrození společnosti kvasem učení Kristova. Je to „*Katolická akce*“, jež má semknouti všechny věřící k plánovité, učeněné spolupráci.

Pius XI. první z papežů osobně poznal kraje národů slovanských a Prozřetelnost Boží, jež ho vedla těmi cestami, aby jej k těmto národům připoutala, připravovala ho tím k úkolu sblížení slovanského Východu s církví římskou. S velikým zájmem sledoval sv. Otec unionistický kongres na Velehradě r. 1924 a k 300. výročí umučení sv. Josafata r. 1923 vydal encykliku, jevící neobyčejné porozumění pro otázku unie a dýšící srdečnou láskou k východním Slovanům. Též k oslavám sv. Cyrila r. 1927 a k mileniu sv. Václava vydal Pius XI. zvláštní listy. Jeho péčí vybudována byla v Římě nová československá kolej „Nepomucenum“, na niž sám věnoval přes milion Lir. Na záchranu hladovících dětí v Rusku podnikl pomocnou akci, ale bohužel další snahy dobro-

činného otce ztroskotaly o satanskou nenávist vládnoucího bolševického režimu. Když r. 1930 dosahovalo protináboženské běsnění v Rusku vrcholu, papež Pius XI. statečně pozdvihl hlas a vytkl všem vládám jejich netečnost k osudům milionů pronásledovaných a volal celý svět k úpěnlivým modlitbám o záchranu Ruska.

Pius XI. je též velikým papežem misii. V Římě vybudoval nové sídlo pro kolej Propagandy, vydal okružní list „*Rerum Ecclesiae*“ r. 1926, jímž ukládá každému věřícímu za povinnost podporovati misie, a jeho péčí byla uspořádána v Římě velkolepá výstava misionářská, jejíž sbírky byly potom přeneseny do zvláštního musea na Lateráně.

Těžkou zkouškou bylo pro Pia XI. pronásledování katolíků v Mexiku, při němž krvácelo jeho srdce. Věřící mexičtí, jím jsouc povzbuzováni a síleni, odolali vítězně útokům a dočkali se snesitelnějšího stavu.

Historickou událostí velikého dosahu je uspořádání poměru mezi italskou vládou a Svatou Stolicí a rozřešení t. zv. „římské otázky.“ Jen muž tak velikého ducha, mimořádné prozíravosti a energie mohl nalézt cesty k řešení tohoto spleitého úkolu a jej dovršiti, jako se stalo dne 11. února 1929 smlouvou lateránskou.

Podnikavost, statečnost a houževnatost, kterou jevil Pius XI. v letech mladistvých, kdy první s italské strany podnikl nebezpečný výstup na alpský vrchol Monte Rosy, charakterisují i jeho ponifikát.

## STOLETÍ

*Afrika.* *Sierra Leone* má 3 miliony obyvatel, avšak jen 3000 katolíků; kromě toho 40.000 protestantů.

V *Ugandě* je 200.000 konvertitů. Sto evropských a 14 domorodých kněží řídí 50 humanitních ústavů a 2934 škol.

*Jižní Afrika* má 350 katolických kostelů, 400 kněží, většinou řeholníků. Bílých katolíků různých národností je tam 65.000, domorodých 68.000, míšenců 14.000, barevných 3000. Také je tam 5 černých kněží a 60 domorodých sester řeholních.

V *Egyptě* počet katolíků je 150.000; z těch náleží latinskému obřadu 100.000. Kromě toho je v Egyptě 500.000 rozkolníků, 50.000 protestantů, 3000 pohanů. Je tam 119 řeholních a 10 světských kněží, 745 řeholních sester, 116 kostelů, 6 hospiců, 6 útulen, 16 sirotčinců, 10 polévkových ústavů, 2 ústavy pro zmrzačené lidi.

V celé Africe je kolem 140 milionů obyvatel; z toho je 4.015.332 katolíků.

*Asie.* V *Mongolsku* bylo od roku 1890 až do r. 1901 pronásledování křesťanů. Katechista Tsai, horlivý křesťan, ukryl ženu a děti do sklepa. Boxerové ho jali a tázali se: „Kolik's pokřtil lidí?“ - „Pět set.“ - „Tedy budeš rozkrájen na pět set kousků.“ Rozkaz byl vykonán, ovšem většina řezů stihla už jen mrtvolu.

V *Indii* je 2,606.000 katolíků, 2,506.000

přivrženců ostatních křesťanských sekt. Ostatní jsou pohané.

*Sibiř* náležela, pokud se týče katolického náboženství, k arcidiecési mohylevské. Teprve papež Benedikt XV. odloučil apoštolským listem ze dne 1. prosince 1921 celou asijskou Sibiř od Mohyleva a utvořil z ní apoštolský vikariát sibiřský. Je to největší vikariát na celém světě. Roku 1923 byla utvořena ve Vladivostoku zvláštní diecése. Bydli tam asi 8 milionů obyvatelů. Velikým dobrodiním je známá sibiřská dráha, podle níž vyrostla střediska života hospodářského a náboženského, Omsk, Tomsk, Krasnojarsk, Irkutsk a j. Před válkou bylo 120.000 katolíků, 25 kostelů. Po válce dle sčítání z roku 1925 klesl počet katolíků na 77.920. Kněží je jen 12. Katolíci náležejí národnosti polské, německé, litevské, běloruské a lotyšské.

V *Číně* čítá se všeho obyvatelstva přes 420 milionů. Z toho jsou 2 $\frac{1}{2}$  milionu katolíků, 800.000 protestantů, 9 milionů mohamedánů. Ostatní jsou pohané. Kolem roku 1900 byli *Řehoř Grassi*, biskup orthosský, *Francis Fogolla* z Parmy, *Antonín Fantosati*, biskup adrahanský a *Theotim Verhaegen* v Chausi, *Hupe* a v Shautungu (v Číně) od boxerů pro víru zabiti. Den smrti *Řehořovy* je 9. července 1900.

V *Japonsku* je kolem 90.000 katolíků, což ovšem proti 59.736.704 všeho obyvatelstva této země je skrovný počet. Hlavní přírůstek ke katolicismu přichází z japonské inteligence. Japonsko je země povahy sopečné a zdá se, jako by část své horečné činnosti podzemní bylo přeneslo i na svoje obyvatele.

V *Palestině* se Zajordáním je 80.000 křesťanů, z nichž 25.000 katolíků; židů 140.000, mohamedánů 700.000.

V *Americě*. V *Kanadě* katolicismus pokročil značně. Je tam kolem tří milionů katolíků; ti mají 35 kolejí či malých seminářů. Ze všech států amerických má Kanada poměrně nejvíc kněží: 6.400.

Ve *Spojených Státech* je veliký vzrůst katolicismu, jak viděti z tohoto srovnání:

roku 1822 bylo 9 diecézí - 78 kněží - 600.000 katolíků, roku 1922 bylo 103 diecézí - 21.164 kněží - 17.616.676 katolíků. (Všeho obyvatelstva je kolem 120 milionů). Na misijní účely dostává se církví ze sbírek 127.000 dolarů ročně. Obětavost věřících a konvertovaných je věru příkladná. Katolíci mají 216 škol pro mužskou mládež, 712 pro dívky. Počet mužských řádů je 68; členů těchto řádů je 19.219. Ženské řády jsou zastoupeny 177 různými společnostmi a mají víc než 50.000 členek. Na 787 duší připadá jeden kněz.

V *Mexiku* rozzuřilo se roku 1926 velké pronásledování katolíků. Časopis „Le petit messenger du T. S. S.“ praví: „Neuvěřitelný je terror. Mnoho kněží úpí v žalářích. Není dovoleno křtiti novorozené děti, zaopatřovati nemocné svátostmi. Nejpuštější urážky náboženských citů, nejhrubší blasfemie slaví své orgie. V Noria de Angeles jistý důstojník se zmocnil konsekrovaných hostií a na náměstí je s výsměchem přikusoval k sardinkám.“ Roku 1927 přišly zprávy z Guadalajary, které připomínají doby Neronovy a Diokleciánovy. Kněz Sabas Reyes v osadě

Tototlau byl přivázán na sloup. Vojáci píchali do bezbranné oběti. Po třech dnech stáhli mu kůži s nohou, polili nohy galsolinem a zapálili. Posléze jej zastřelili. - V Panteonu de Dolores bylo 17 kněží na hrobě zastřeleno a pohřbeno, ačkoliv někteří ještě nebyli mrtvi. - Kněz Correy v Zacatecas nechtěl vyzraditi zpověď, byl proto zastřelen. - V Toluca byl mladičkový Manuel Bonillas, jenž jako apoštol jiné vyučoval, na Velký pátek 1927 polapen, v poledne na kříž přivázán a o 3. hodině zastřelen. - Jinochovi Joachimůvi Sylvovi chtěli zavázati oči před popravou. Řekl: „Není třeba zavazovati mi oči. Nejsemť zločincem. Až vyslovím: „Ať žije Ježíš Kristus, náš král, a Matka Boží!“ pak palte.“ Tak se i stalo. - Učitelka Juliana Olazarová v osadě Huajuapan (ve státě leonském) byla ve školní síni usmrcena proto, že bránila, aby školní děti nebyly nuceny šlapati po kříži.

*Severní Brasilie* má 13,300.000 obyvatel, z nichž 12,700.000 katolíků, 300 tisíc protestantů a 300 tisíc pohanských indiánů.

V *Uruguay* je kulturní boj. Státní katolické náboženství bylo zrušeno, křesťanské svátky byly zrušeny a na místě nich zavedeny „národní oslavné dny“; na příklad: na místě vánoc je „den rodiny“.

*Evropa*. *Anglie* má nyní 6 arcibiskupství a 12 biskupství katolických, 4536 kněží, 2,580.000 katolíků, 2063 kostelů. Za posledních 7 let vrátilo se do katolické církve 74.000 osob. Ze všech odštěpených církví má církev anglická největší touhu po jednotě. Anglikatolíci doufají ve hro-

madný přestup Angličanů ke katolicismu.

V *Norsku* byla dána náboženská svoboda roku 1845. První katolický kostel byl vystavěn v Oslo od redemptoristů; v Bergenu byl zbudován chrám sv. Pavla, prý nejkrásnější v celém Norsku. Roku 1925 bylo 2700 katolíků v 19 farnostech, ve *Švédsku* 5000 katolíků na 6 milionů obyvatel, v *Dánsku* z 3 mil. obyvatel 24.000 katolíků.

Ve *Skotsku* bylo před 100 lety jen 54 katolických kněží, nyní 606 pro 600.000 katolíků.

V *Portugalsku* byl dne 2. října 1910 proveden státní převrat; král Manuel byl sesazen; prohlášena byla republika. Nová ústava stanovila rozlukou církve od státu. Náboženství katolické přestalo být náboženstvím státním. Služby Boží musí si každá společnost náboženská vydržovati sama. Vláda kontroluje veřejné služby Boží; listy papežské nesmějí bez svolení vládního být uveřejňovány. Duchovní se nesmí na ulici objeviti v oděvu kněžském. Poplatky odváděné kněžím jsou zrušeny.

Katolicismus začíná se v Portugalsku účinně organisovat a to hlavně mezi inteligencí. Organisace žen působí charitativně. Zakládají se katolické obecné i střední školy, ba pomýšlí se i na založení katolické university. Mocné vzpruhy dostalo se náboženskému životu v Portugalsku zjevením Matky Boží ve Fatimě roku 1917. Davy poutníků se všech stran od té doby proudí na ono památné místo. (Viz stať „Fatima-Nové Lurdy“ v časopise „Vinice Páně“ roku 1931, čís. 4.)

Ve *Španělsku* klerus příliš spoléhal na katolickou tradici národa a přízeň vlády. Politický převrat roku 1931 ukázal, jak málo uvědomění bylo v lidu. Nedbalo se ani o to, aby tisk byl v rukou katolických a tak ponecháno volné pole liberálům a zednářům, kteří ovládnuvše situaci, připravují katolicismu španělskému tytéž zkoušky, které bylo prodělati Církvi v jiných státech.

Ve *Francii* r. 1901 bylo novým zákonem spolčovacím usilováno o to, aby všechny řehole byly potlačeny. Zákonem z r. 1902 bylo pouze osobám světským povoleno zřizovati školy; dohled nad vyučováním byl dán výhradně úřadům světským. Takto bylo zrušeno asi 1000 řádových škol. Dne 9. prosince 1905 byl sněmovnou přijat zákon o rozluce církve od státu. Dle tohoto zákona stát neuznává a nevydržuje kultu. Budovy náboženské se mohou pronajímati vždy na dobu 10 let. Bez povolení obce nesmí se konati průvody. Další zákon z r. 1907, dle něhož služby Boží se směly konati jenom tehdy, byly-li náležitě ohlášeny a povoleny - byl později zrušen. Papež Pius X. encyklikou ze dne 6. února 1907 zákon rozlukový zavrhl. - Ve válce padlo mnoho kněží konajících vojenskou službu. Nyní je velký nedostatek kněží, zaviněný zabráním církevního majetku a odkřesťaněním školy. Poslední dobou se jedná o povolení návratu řeholím, aspoň těm, jež pracují misijsně ve francouzských koloniích.

*Holandsko* má 7 milionů obyvatel; z toho je 59% kalvinů, 36% katolíků. Katolíci mají 5 biskupství, 5000 svět-

ských a řeholních kněží. Katolická církev v Holandsku je velmi bohatá na kněžský dorost: na každých 10.000 katolíků připadá 95 kandidátů kněžských. Katolíci přinášejí veliké oběti pro katolictví. Smíšená manželství jsou na venkově skoro neznáma. V katolických rodinách na venkově je mnoho dětí. Rodiny s 8-10 dětmi nejsou řídké. Co se obecného školství týká, jsou holandsí katolíci v postavení záviděníhodném. Náklady na jejich školy se hradí státem, a přece se jim ponechává vliv na směr výchovy. Také pro exercicie mají holandsí katolíci velké pochopení. Roku 1920 bylo 29.000 účastníků exercicií. Katolíci mají 105 periodických časopisů katolických.

Německo mělo r. 1923 kolem 40 milionů protestantů a kolem 20 milionů katolíků. Jesuité mají 26 kolejí a ujali se vedení 25.000 vysokoškolských studujících. Německo má 2912 mariánských družin. Počet kněží je 19.540 světských a 9.742 řeholních; počet řeholnic 69.644. Výkaz o církevně-náboženském životě je dost příznivý. Ze 20 milionů katolíků vyplnilo velkonoční povinnost 12 milionů. Ale nepřiznává je číslice osmíšených manželstvech. Bylo uzavřeno 58.000 smíšených sňatků, a z nich jen 23.000 podle katolického obřadu. Od roku 1919-1923 vystoupilo z katolické církve 161.567 lidí; protestantům vystoupil v tutéž dobu jeden milion, ovšem ne všichni do katolické církve. Popud k exercičnímu hnutí dal mohučský biskup Dr. Hugo. Od 1. května 1923 stal se Berlín sídlem biskupa.

Protestantský kazatel Rittelmeier napsal v časopise „Křesťanství a naše doba“ (Norimberk, 1921): „Nemáme ani ponětí o vážnosti situace. Půjde-li to tak dále, Německo samo zase zničí reformaci. Je třeba jen nepatrné námahy katolicismu, a Německo stane se zase katolickým.“ - Protestantský časopis „Hochkirche“ přinesl roku 1926 článek podepsaný H. Hansenusem, těmito body vyvrcholující: „Reformační hnutí, které začalo r. 1517, způsobilo sice mnoho dobrého, ale také mnoho zlého, mohl bych říci, více zlého než dobrého. Reformaci možno plným právem nazvat deformací. Protestantismus podobá se marnotratnému synu z evangelia, kdežto katolická církev je synem, který zůstal v domě otcovském.“

Pozoruhodná jsou slova židovského žurnalisty Maxmiliána Hardena, jenž zemřel r. 1927. Byl novinářem neobyčejné sčtetlosti a překvapující informovanosti. U příležitosti stockholmského sjezdu protestantského napsal toto:

„Při kongresu stockholmském, kterého se zúčastnilo mnoho zemí a čtvrtina církví křesťanských, scházela - církev římsko-katolická. Řím nejen nevyslal delegáta, nevyslal ani nějakého pozorovatele. A dalo se očekávat. Katolická církev římská, založená od Ježíše Krista a zosobněná ve svatém Petru a v jeho nástupcích, jediná strážkyně pravé víry, byla by se ocitla v úloze pokořující, kdyby přijala spoluúčast jako rovná s rovnými na kongresu církví křesťanských od ní odloučených. Velekněz římský,

kdyby byl navázal přátelské rozpravy s nohsledy Wicleffovými, Lutherovými, Kalvinovými, Husovými a Zwingliho, byl by zahodil svou vlastní autoritu, byl by takto sestoupil na úroveň nějakého generálního ředitele sekty náboženské. Odmítnutím účasti římské dostal kongres svou první a nejúčinnější lekci. Jedině Řím si může beze škody dovolit svou osamělost. Mezi všemi církvemi je římská jediná opravdu mezinárodní a světovou. Také v těžké otázce sociální nabývá ona svého světového vlivu a hájí ústy biskupa Kettelera a hlasem Lva XIII. právo práce proti útiskům kapitálu. Za dob hrozné války nevyšel hlas Říma také naplano a akce papežova ve prospěch míru byla akcí závažnou, kdežto vliv ostatních středisk náboženských zůstával úplně negativní. Všechny jiné denominace náboženské, čím méně se jim daří sjednotit na společném základě, jsou odsouzeny - skončiti jedna po druhé ve své impotenci.“

*Rakousko-uherská říše* za císaře Karla (1916-1918) zanikla. Na troskách jejích vznikly nové státy. - V republice rakouské je většina obyvatelstva římsko-katolická, t. j. 5.518.330 čili 81%; židů je 72.600, evangeliků 89.132, bez vyznání 33.087, starokatolíků 14.911.

*Republika československá* vydala ve věcech náboženských některé nové zákony. Dne 20. února 1919 byla dána do § 303 trestního zákona vložka, dle které dopouští se činu trestného, kdo ve chrámě přímo nebo nepřímo mluví o politice. - Dne 22. května 1919 bylo uzákoněno

fakultativní pohřbívání ohněm. - Dne 22. května 1919 byl zaveden fakultativní sňatek občanský a připuštěna byla rozluka manželství. Dne 10. dubna 1919 byl změněn dosavadní školní zákon rakouský i jeho novela. Ministerstvo školství a národní osvěty vyhlásilo výnosem ze dne 25. listopadu 1918 náboženské úkony na školách obecních a středních za nepovinné a obmezilo výnosem ze dne 14. června 1919 vyučování náboženství na vyšších třídách škol středních a t. d.

Někteří kněží strženi jsou proudem náhlých převratů a vedeni osobními zájmy přerušili dne 6. ledna 1920 spojení s papežem a založili církev „československou,“ zmocnili se některých katolických kostelů a vnesli rozvrat do národa. - Papež Benedikt XV. obnovil pro Čechy a Moravu dovození několikrát za rok sloužití Mši svatou na jistých význačných místech jazykem staroslovanským a připustil všeobecně užívání české řeči při některých úkonech.

Lóže zednářské, které za Rakouska jen potají žily, mají v československé republice plné právo rozvoje. Už jim netřeba tajiti svou existenci. Čtyři české v Praze mají názvy; Jan Amos Komenský. - Národ - Dílo - 28. říjen. Úředníci velkolóže čsl. jsou vesměs 33. stupně, korunování buď v Lausannu (ve Švýcarsku) nebo v Budapešti nebo v Berlíně. Většinou jsou to mužové, kteří, jak pravil 19. července 1924 Louis Peters ze Chicaga, rovněž zednář, „rozhodují o osudu této země.“

Dle sčítání lidu z r. 1930 je v Česko-

slovenské republiky 14.726.158 obyvatel, z nichž 10,833.433 římských katolíků, 585.439 katolíků východního obřadu, 145.583 pravoslavných, protestantů 1.109.229. „československého“ vyznání 793.092, židů 356.768, bez vyznání 853.717.

V *Polsku* z 30 mil. obyvatel je 75% katolíků, 10% pravoslavných, 4% protestantů a 10% židů.

*Jugoslavie* má 4,452.000 katolíků, 5,044.000 orthodoxních, 41.000 řeckých sjednocených, 1,332.000 mohamedánů, 230.000 protestantů, 330.000 židů. Někdejší patriarchát v Peči (v Ipeku) byl roku 1920 vzkríšen. Patriarcha Dimitrij byl králem Alexandrem II. dne 15. srpna 1924 uveden na dějinný stolec patriarchální. Tak obživil césaropapismus. Příkladu Srbska následovalo téhož roku Rumunsko.

*Rumunsko* má asi 17 milionů obyvatel. Z těch je 1,412.444 katolíků rumunského obřadu, 1,248.113 katolíků latinského obřadu, 1,334.970 protestantů. Ostatní velká většina je nesjednocená.

*Východní řeckou církev* stihla velká pohana tím, že z Cařihradu, z tohoto rodiště východního rozkolu, z této klasické půdy protiřímské rivality, byl dne 30. ledna 1925, ráno o 6. hodině, vyhnán ekumenický patriarcha Konstantin VI. a přese všechny protesty vyvezen na řecké hranice. V *Řecku* ze 6 mil. obyvatel je 60.000 katolíků obojího obřadu. V *Bulharsku* je katolíků jen 62.000.

V *Rusku* sovětská vláda vyvlastnila církevní pozemky i domy. Duchovní se octli

bez přístřeší. Kostely byly namnoze proměněny v divadla, v taneční sály a musea. Chtějí-li věřící mít bohoslužby, musí si kostely najmouti, musí si vyžádati od sovětů povolení a za povolení zaplatiti. Mládeži do 18 let je zakázáno zúčastňovati se náboženské výchovy. *Polská revue „Przegląd powszechny,“* 1923, XII., přináší soupis biskupů, kteří byli buď povražděni nebo do žalářů vsazeni nebo vypovězeni. V tisících hynulo křesťanské kněžstvo. Soud nad arcibiskupem Cieplakem připomíná soudy v prvních dobách křesťanských. „Vaše náboženství?“ zvolal na Cieplaka žalobce Krilenko, „pliji na vaše náboženství, katolické, orthodoxní, židovské a všechna ostatní. Jest jenom jeden zákon, zákon sovětský, a dle tohoto zákona musíte zemřít.“ Cieplak jen vtrvalou přímluvou Pia XI. byl od smrti vysvobozen. Poté byl ze země vypovězen. Sociální poměry vzniklé ze sovětských zákonů o manželství jsou toho druhu, že i liberální list „*La française*“ se nad nimi pozastavuje přinášeje zprávu, že v ruských městech je rozšířena polygynie a polyandrie.

Vychovatelskou prací osvětovou má se lidu naočkovat hmotařské přirozené nazírání na svět a chytře si při tom počínati (dí resoluce kommunistického sjezdu). Mládež musí býti odvrácena od Boha. O Bohu a Kristu nesmí býti ani zmínky. Dítku se musí znechutit jakékoliv učení náboženské a dítko se musí přivést k tomu, aby se za každý projev stydělo. Stav „studu z náboženství“ je bolševikům nejlepší cestou, učiniti dítě imuním proti



„nákaze“ náboženství. Bolševici překonali Heroda krále... Anglický tisk přinesl r. 1930 zaručené zprávy o pronásledování křesťanů katolických i pravoslavných. Práví: Lidské slovo je bezmocno vyličiti všechnu hrůzu spáchaných zločinů a zvěrstev. Moskevský akademik, učitel voroněžského semináře Některi Ivanov byl zbit, přelámány mu ruce a nohy, do temene a pod nehty mu vráženy dřevěné hřebky, do úst lito roztavené olovo a konečně byl vhozen do kotle s vařící vodou. Dokud se mohl pohybovati jazyk tohoto velkého mučedníka, šeptaly jeho rty modlitbu. - Bělogorodský biskup Nikodem byl surově zbit a úplně nahý se zejícími krvavými ranami vyveden na velký prosincový mráz a pomalu poléván vodou, dokud se nezměnil v ledový sloup. Dokud mohl, rušil noční ticho pěním modlitby: „Svatý Bože“. Pak ztuhl k smrti. - Arcibiskup permský Andrenik byl s vypichanýma očima a s vyřezanýma tvářemi vlečen ulicemi. - Archimandritovi Dimitrijovi byla s hlavy skalpována kůže i vlasy a pak byl mučedník dobit. - Theodor z orenburgského eparchátu byl odpraven tak zvaným ukroucením: namydlena dratev, omotána mu kolem krku, vložen do ní hřebík a pak dratev kolem hřebíku stahována a omotávána tak, dokud hlava neodpadla od trupu jako hruška. - Biskup Ambrož byl přivázán k ohonu splašeného koně, biskup Isidor byl za živa posazen na kůl. - O jistém knězi v Charbarovsku pravili bolševici cynicky, že byl 6 let držán ve vězení za tak hrozných životních poměrů, „že by i pes byl po-

šel - a hle on přece zůstal živ“. Posléze byl zastřelen.

Anglický tisk dodává: „A toto všecko se děje v XX. století před očima všeho civilisovaného lidstva, honosícího se kulturními úspěchy.“

P. Karel Streit S. V. D. vydal r. 1929 *statistiku jednotlivých náboženských vyznání* a počtu jejich příslušníků, sestavenou z misionářských zpráv. Podle této statistiky je na celém světě:

- 341 milionů katolíků (17%)
- 157 milionů rozkolníků (9%)
- 212 milionů protestantů (12%)
- 227 milionů mohamedánů (13%)
- 15 milionů židů (1%)
- 785 milionů pohanů (46%)

V Evropě je katolíků 209 milionů, v Asii 16½ mil., v Africe 5⅓ milionu, v Americe již. a sev. 112 mil., v Australii a Oceanii asi 2 miliony.

Patriarchů je 18, arcibiskupů 219, biskupů 944; kromě toho je 209 apoštolských vikariátů, 98 apoštolských prefektur. Všech katolických kněží je 319.284 z toho v Evropě 251.154.

## 113. POSLOUPNOST PAPEŽŮ. NĚKTERÉ PANOVNÍCI. DŮ- LEŽITĚJŠÍ UDÁLOSTI

1. Sv. *Petr* 42-67. (Nero 54-68. Sněm Jerusalemský 50 nebo 51)
2. Sv. *Linus* 67-79? (Vespasian 69-79; Titus 79-81. První pronásledování křesťanů. Zkáza Jerusalema)

3. Sv. *Kletus* či *Anaklet* 79-91? (Domitian 81-96)
4. Sv. *Klement* 91-100? (Trajan 98-117)
5. Sv. *Evarist* 101-109?
6. Sv. *Alexander* I. 109-119? (Hadrian 117-138)
7. Sv. *Sixtus* či *Xystus* I. † 128
8. Sv. *Telesfor* 128-139? (Antoninus Pius 138-161. Druhé zboření Jerusalema)
9. Sv. *Hygin* 139-142?
10. Sv. *Pius* I. 142-157?
11. Sv. *Anicet* 157-168? (Aurelius Antonius 161-180)
12. Sv. *Soter* 168-176?
13. Sv. *Eleuther* 176-190?
14. Sv. *Viktor* I. 190-202? (Septimius Severus 193-211)
15. Sv. *Zefyrin* 202-218
16. Sv. *Kalixt* I. 218-222. (Alexander Severus 222-235)
17. Sv. *Urban* I. 223-230
18. Sv. *Poncian* 230-235
19. Sv. *Anter* 235-236
20. Sv. *Fabian* 236-250. (Decius 249-251)
21. Sv. *Kornelius* 251-255
22. Sv. *Lucius* I. 253-253. (Valerian 253-259)
23. Sv. *Štěpán* I. 254-257
24. Sv. *Sixtus* II. 257-258
25. Sv. *Dionysius* 259-268
26. Sv. *Felix* I. 269-274. (Aurelian 270 až 275)
27. Sv. *Eutychianus* 275-283
28. Sv. *Kajus* 283-296. (Dioklecian 284 až 305. Maximian 286-305)
29. Sv. *Marcellin* 296-304. (Desáté (poslední) pronásledování křesťanů)
30. Sv. *Marcellus* 307-309
31. Sv. *Eusebius* † 310
32. Sv. *Melchides* 310-314
33. Sv. *Silvester* I. 314-335. (Konstantin Veliký 323-337. Blud ariánský 318)
34. Sv. *Markus* † 336. (I. všeobecný sněm nicejský 325)
35. Sv. *Julius* I. 337-352
36. *Iberius* 352-366. (Julian Odpadlík 361-363. Felix II. náměstek papežův?)
37. Sv. *Damasus* 366-384. (Valentinian I. 364-375. Sv. Antonín († 356) svatý Athanasius Veliký, † 373)
38. Sv. *Siricius* 384-398. (Theodosius I. Veliký 375-395. II. všeobecný sněm cařihradský 391. Rozdělení římské říše ve východní a západní (395)
39. Sv. *Anastas* I. 398-401
40. Sv. *Innocenc* I. 402-417. (Sv. Ambrož († 397), sv. Jan Chrysostom († 407), sv. Jeronym, † 420)
41. Sv. *Zosimus* 417-418
42. Sv. *Bonifác* I. 418-422
43. Sv. *Coelestin* I. 422-432. (Sv. Augustin († 430). III. všeobecný sněm efeský 431)
44. Sv. *Sixtus* III. 432-440
45. Sv. *Lev* I. *Veliký* 440-461. (IV. všeobecný sněm chalcedonský 451)
46. Sv. *Hilar* 461-468
47. Sv. *Simplicius* 468-483. (Romulus Augustulus, poslední císař západní říše 476. Zánik západní říše římské 476)
48. Sv. *Felix* III. (II.) 483-492. (Sv. Severin, věrověst)
49. Sv. *Gelasius* 492-496
50. Sv. *Anastas* II. 496-498. (Říše Franků

- stává se křesťanskou za krále Chlodvika 496)
51. Sv. *Symmachus* 498-514
  52. Sv. *Hormisdas* 514-523
  53. Sv. *Jan* I. 523-526
  54. Sv. *Felix* IV. (III.) 526-530. (Založení řádu benediktinského kolem roku 530)
  55. Ct. *Bonifác* II. 530-532
  56. *Jan* II. 532-535
  57. Sv. *Agapet* 535-536
  58. Sv. *Silver* I. 536-540
  59. *Vigilius* 540-555. (V. všeobecný sněm cařihradský 553)
  60. *Pelagius* I. 555-560
  61. *Jan* III. 560-573
  62. *Benedikt* I. 574-578
  63. *Pelagius* II. 578-590
  64. Sv. *Řehoř* I. *Veliký* 590-604. (Svatý Augustin, věrovest, † 604)
  65. *Sabinian* 604-606
  66. *Bonifác* III. † 607
  67. Sv. *Bonifác* IV. 608-615. (Mohamed v Arabii 610-632)
  68. Sv. *Deusdedit* 615-618
  69. Ct. *Bonifác* V. 619-625
  70. *Honorius* I. 625-638
  71. *Severin* † 640
  72. *Jan* IV. 640-642
  73. *Theodor* I. 642-649
  74. Sv. *Martin* I. 649-655
  75. *Eugen* I. 655-657
  76. *Italian* 657-672
  77. *Adeodat* 672-676
  78. *Domnus* 676-678
  79. Sv. *Agatho* 678-681. (VI. všeobecný sněm cařihradský 680)
  80. Sv. *Lev* II. 682-683
  81. Sv. *Benedikt* II. 684-685
  82. *Jan* V. 685-686
  83. *Konon* 686-687
  84. Sv. *Sergius* I. 687-701
  85. *Jan* VI. 701-705
  86. *Jan* VII. 705-707
  87. *Sisinius* † 708
  88. *Konstantin* I. 708-715
  89. Sv. *Řehoř* II. 715-731. (Obrácení Německa sv. Bonificiem 718-755)
  90. Sv. *Řehoř* III. 731-741. (Vznik obrazoborectví)
  91. Sv. *Zachariáš* 741-752
  92. *Štěpán* II. † 752
  93. *Štěpán* II. (III.) 752-757. (Počátek církevního státu 755)
  94. Sv. *Pavel* I. 757-767
  95. *Štěpán* III. (IV.) 768-772
  96. *Hadrian* I. 772-795. (VII. všeob. církevní sněm Nicejský 787)
  97. Sv. *Lev* III. 795-816. (Karel Veliký 800-814. Obnovení řim. císařství)
  98. *Štěpán* IV. (V.) 816-817. (Ludvík I. Pobožný 814-840)
  99. Sv. *Paschal* I. 817-824
  100. *Eugen* II. 824-827
  101. *Valentin* II. † 827
  102. *Řehoř* IV. 827-844. (Sv. Ansgar, věrovest)
  103. *Sergius* II. 844-847
  104. Sv. *Lev* IV. 847-855
  105. *Benedikt* III. 855-858
  106. Sv. *Mikuláš* I. 858-867. (Sv. Cyril a Metoděj)
  107. Bl. *Hadrian* II. 867-872. (VIII. všeobecný sněm Cařihradský 869)
  108. *Jan* VIII. 872-882. (Vznik řeckého rozkolu za Fotia 879)

109. *Martin* II. 882-884  
 110. *Hadrian* III. † 885  
 111. *Štěpán* V. (VI.) 885-891  
 112. *Formosus* 891-896  
 113. *Bonifác* VI. † 896  
 114. *Štěpán* VI. (VII.) † 897  
 115. *Roman* † 897  
 116. *Theodor* II. † 898  
 117. *Jan* IX. 898-900  
 118. *Benedikt* IV. 900-903  
 119. *Lev* V. † 903  
 120. *Kristofor* † 904  
 121. *Sergius* III. 904-911. (Založení kláštera Clugny 910)  
 122. *Anastas* III. 911-913  
 123. *Lando* † 914  
 124. *Jan* X. 914-929. (Sv. Václav, vévoda, † 929)  
 125. *Lev* VI. † 929  
 126. *Štěpán* VII. (VIII.) 929-931. (Boleslav I. 929-967)  
 127. *Jan* XI. 931-936  
 128. *Lev* VII. 936-939  
 129. *Štěpán* VIII. (IX.) 939-942  
 130. *Martin* III. 943-946  
 131. *Agapet* II. 945-955  
 132. *Jan* XII. a *Leo* VIII. 955-964. (Otto I. Veliký 962-973. Křesťanství u Poláků)  
 133. *Benedikt* V. † 965. (Křesťan. u Rusů)  
 134. *Jan* XIII. 965-972. (Boleslav II. 967-999)  
 135. *Benedikt* VI. (*Bonifác* VII.) 973 až 974. (Otto II. 973-983)  
 136. *Benedikt* VII. 974-983  
 137. *Jan* XIV. 983-984  
 138. *Jan* XV. 985-996. (Křesťanství u Maďarů)  
 139. *Řehoř* V. (*Jan* XVI.) 996-999. (Otto III. 996-1002. Sv. Vojtěch † 997)  
 140. *Silvestr* II. 999-1003. (Sv. Štěpán 995-1038)  
 141. *Jan* XVII. † 1003  
 142. *Jan* XVIII. 1003-1009  
 143. *Sergius* IV. 1009-1012  
 144. *Benedikt* VIII. 1012-1024. (Jindřich II. Svatý 1014-1024)  
 145. *Jan* XIX. 1024-1033. (Konrad II. 1027-1039)  
 146. *Benedikt* IX. 1033-1045. (Jindřich III. 1046-1056. Břetislav I. 1037 až 1055)  
 147. *Řehoř* VI. 1045-1046  
 148. *Klement* II. 1046-1047  
 149. *Damasus* II. † 1048  
 150. Sv. *Lev* IX. 1049-1054  
 151. *Viktor* II. 1054-1057. (Spytihněv II. 1055-1061)  
 152. *Štěpán* IX. (X.) (*Benedikt* X.) 1057 až 1058  
 153. *Mikuláš* II. 1058-1061  
 154. *Alexander* II. (*Honorius* II.) 1061 až 1073. (Jindřich IV. † 1106. Vratislav II. 1061-1092)  
 155. Sv. *Řehoř* VII. 1073-1085  
 156. *Viktor* III. 1086-1087  
 157. *Urban* II. 1088-1099. (Břetislav II. 1092-1100. Začátek křižáckých válek 1096)  
 158. *Paschal* II. 1099-1118. (Jindřich V. 1111-1125. Vladislav I. 1109-1125. Konec boje o investituru)  
 159. *Gelasius* II. 1118-1119  
 160. *Kalixt* II. 1119-1124. (IX. všeob. církv. sněm v Římě (lateran.) 1123)  
 161. *Honorius* II. 1124-1130

162. *Innocenc II.* 1130-1143. (Vladislav II. 1140-1173. X. všeob. církv. sněm v Římě (lateranský) 1139)
163. *Celestýn II.* 1143-1144
164. *Lucius II.* 1144-1145
165. *Eugen III.* 1145-1153. (Sv. Bernard † 1153)
166. *Anastas IV.* 1153-1154
167. *Hadrian IV.* 1154-1159. (Bedřich I. Rudovous 1155-1190)
168. *Alexander III.* 1159-1181. (XI. všeobecný církv. sněm v Římě (lateran.) 1179)
169. *Lucius III.* 1181-1185. (Jindřich Břetislav 1182-1197)
170. *Urban III.* 1185-1187
171. *Řehoř VIII.* † 1187
172. *Klement III.* 1188-1191
173. *Celestýn III.* 1191-1198. (Přemysl Otakar I. 1197-1230)
174. *Innocenc III.* 1198-1216. (XII. všeobecný církv. sněm v Římě (lateran.) 1215)
175. *Honorius III.* 1216-1227. (Sv. Dominik † 1221)
176. *Řehoř IX.* 1227-1241. (Bedřich II. † 1250. Václav I. 1230-1253. Sv. František Assiský † 1226)
177. *Celestýn IV.* † 1241
178. *Innocenc IV.* 1243-1254. (Přemysl Otakar II. 1253-1278. XIII. všeob. církv. sněm v Lyoně 1245)
179. *Alexander IV.* 1254-1261
180. *Urban IV.* 1261-1264
181. *Klement IV.* 1265-1268
182. Sv. *Řehoř X.* 1271-1276. (Rudolf Habsburský 1273-1291. Sv. Tomáš Akvinský † 1274)
183. *Innocenc V.* † 1276. (XIV. všeob. církv. sněm v Lyoně 1274)
184. *Hadrian V.* † 1276. (Václav II. 1278-1305)
185. *Jan XXI. (XX.)* † 1277
186. *Mikuláš III.* 1277-1280
187. *Martin IV.* 1281-1285
188. *Honorius IV.* 1285-1287. (Konec křižáckých válek)
189. *Mikuláš IV.* 1288-1292
190. Sv. *Celestin V.* vzdal se 1294
191. *Bonifác VIII.* 1294-1303
192. *Benedikt XI.* 1303-1304. (Papežové sídlili v Avignoně 1303-1378)
193. *Klement V.* 1305-1314. (Václav III. † 1306)
194. *Jan XXII.* 1316-1334 (Jan Lucemburský 1311-1346. XV. všeob. církv. sněm ve Vieně 1311-1312)
195. *Benedikt XII.* 1334-1342
196. *Klement VI.* 1342-1352. (Karel IV. 1355-1378. Karel IV. 1346-1378)
197. *Innocenc VI.* 1352-1362
198. *Urban V.* 1362-1370
199. *Řehoř XI.* 1370-1378
200. *Urban VI.* 1378-1389 (Václav IV. Rozkol západní 1378)
201. *Bonifác IX.* 1389-1404. (Sigmund)
202. *Innocenc VII.* 1404-1406
203. *Řehoř XII.* se vzdal 1415
204. *Alexander V.* 1409-1410 (*Jan XXIII.* 1410-1415 (XXVI. všeob. církv. sněm v Kostnici 1414-1418))
205. *Martin V.* 1417-1431. (Husitské hnutí v Čechách)
206. *Eugen IV.* 1431-1447 (XVII. všeob. církv. sněm v Basileji Ferraře a ve Florenci 1431-1439)

207. *Mikuláš V.* 1447-1455. (Bedřich III. 1452-1493)
208. *Kalixt III.* 1455-1458. (Jiří z Poděbrad 1457-1471. Zánik řeckého císařství v Cařihradě 1453)
209. *Pius II.* 1458-1464. (Vynález umění tiskař. kolem 1460)
210. *Pavel II.* 1464-1471
211. *Sixtus IV.* 1471-1484. (Vladislav II. Jagejlovec 1471-1516)
212. *Innocenc VIII.* 1484-1492. (Objevení Ameriky 1492)
213. *Alexander VI.* 1492-1503
214. *Pius III.* † 1503
215. *Julius II.* 1503-1513. (Maximlian 1508-1519. (XVIII. všeob. církevní sněm v Římě (Lateran) 1512-1517)
216. *Lev X.* 1513-1521. (Karel V. 1520-1556. Ludvík Jagejlovec 1516-1526. Odboj Martina Luthera)
217. *Hadrian VI.* 1522-1523
218. *Klement VII.* 1523-1534. (Turci odražení u Vídně 1529. Vznik Augsburg. vyznání 1531)
219. *Pavel III.* 1534-1549. (Zwingli. - Kalvín)
220. *Julius III.* 1550-1555. (XIX. všeob. cír. sněm Tridentický 1545-1563)
221. *Marcell II.* † 1555. (Sv. Jan z Boha † 1550)
222. *Pavel III.* 1555-1559. (Ferdinand I. 1558-1564, sv. Ignác Loyolský † 1556)
223. *Pius IV.* 1559-1565. (Maxmilian II. 1564-1576)
224. Sv. *Pius V.* 1566-1572
225. *Řehoř XIII.* 1572-1585. (Rudolf II. 1576-1612, sv. Terezie † 152)
226. *Sixtus V.* 1585-1590. (Sv. Karel Borromejský † 1584)
227. *Urban VII.* † 1590
228. *Řehoř XIV.* † 1591
229. *Innocenc IX.* † 1591
230. *Klement VIII.* 1592-1605. (Sv. Filip Nerejský † 1595)
231. *Lev XI.* † 1605
232. *Pavel V.* 1605-1611. (Matyáš 1612-1619. Třicetiletá válka 1618-1648)
233. *Řehoř XV.* 1621-1623. (Ferdinand II. 1619-1637. Sv. František Saleský † 1622)
234. *Urban VIII.* 1623-1644. (Ferdinand III. 1637-1657)
235. *Innocenc X.* 1644-1655
236. *Alexander VII.* 1655-1667. (Leopold I. 1658-1705. Sv. Vincenc z Pauly † 1660)
237. *Klement IX.* 1667-1669. (Ruský patriarcha v Moskvě osamostatněn 1660)
238. *Klement X.* 1670-1676
239. *Innocenc XI.* 1676-1689. (Osvobození Vídně 1683)
240. *Alexander VIII.* 1689-1691
241. *Innocenc XII.* 1691-1700
242. *Klement XI.* 1700-1721. (Josef I. 1705-1711)
243. *Innocenc XIII.* 1721-1724. (Karel VI. 1711-1740)
244. *Benedikt XIII.* 1724-1730
245. *Klement XII.* 1730-1740
246. *Benedikt XIV.* 1740-1758. (František I. Marie Terezie 1745-1765)
247. *Klement XIII.* 1758-1769. (Josef II. 1765-1790. Sv. Alfons Liguori † 1787)

248. *Klement XIV.* 1769-1774. (Zrušení řádu jezuitského 1773)
249. *Pius VI.* 1775-1799. (Leopold II. 1790-1792. Vznik francouzské revoluce 1789 Napoleon)
250. *Pius VII.* 1800-1823. (František II. 1792-1806, rakouským císařem 1804-1835. Zánik římského císařství v Německu 1806)
251. *Lev XII.* 1823-1829. (Obnovení řádu jezuitského 1814)
252. *Pius VIII.* 1829-1830
253. *Řehoř XVI.* 1831-1846. (Ferdinand I. 1835-1848)
254. *Pius IX.* 1846-1878. (František Josef I. 1848-1916. XX. všeob. cír. sněm v Římě Vatikán 1870)
255. *Lev XIII.* 1878-1903
256. *Pius X.* 1903-1914
257. *Benedikt XV.* 1914-1922. (Karel 1916-1918. Vznik čsl. republiky. Rozklad Rakousko-Uherska 1918)
258. *Pius XI.* 1922. (Lateránská dohoda 1929)





# SEZNAM OBRÁZKŮ

Blah. Ludvík M. Grignon z Montfortu.

Sv. Benedikt Josef Labre.

Bl. Jan Sarkander. Oltářní obraz v Boskovicích.

Sv. Gabriel Possenti.

Sv. Jan Vianney. - Blah. Jan Bosko. -

Blah. Julius Eymard. - Blah. Ludvík M. Grignon z Montfortu.

Sv. Markéta Marie Alacoque. - Blah. Konrád Parzham. - Ctih. Jan H. Newmann. - Ctih. Bedřich Ozanam.

Sv. Klement Maria Hofbauer. - Blah. Kašpar Bufalo. - Blah. Chebré Michael. - Ctih. Josef Kottolengo.

Blah. Terezie Markéta. - Blah. Pavla Frassinetti. - Ctih. Marie Elekta. - Ctih. Anna Kateřina Emmerichová.

Zjevení Panny Marie na hoře La Salettě.

Svatá Terezie Ježíškova. Pravá podoba.

Svatá Terezie Ježíškova.

Papež Pius X.

Papež Pius XI.



75. Válka třicetiletá	9	96. Církev v Anglii a v jiných zemích severních v XIX. století	163
76. Obnova katolického náboženství v zemích českých	12	97. Církev ve Španělsku a v Portugalsku v XIX. století	164
77. Spory o články víry mezi katolíky. Jansenismus	14	98. Církev ve Francii v XIX. století	165
78. Náboženský život. Věda a umění	14	99. Církev v Belgii, v Holandsku a ve Švýcarsku ve století XIX.	166
79. Papežové XVII. století	16	100. Církev v Německu v XIX. století	166
80. Církev východní, řecká	17	101. Církev v Rakousku v XIX. století	168
81. Církev pravoslavná v Rusku	18	102. Církev v Rusku, v Srbsku a Bulharsku, v Rumunsku a Řecku v XIX. století	168
82. Církev sjednocená. Rusíni Unité v Polsku a v Rakousku	20	103. Spory u víře katolické	170
83. Nové řády a kongregace v XVII. století	23	104. Sněm vatikánský	171
84. Svátí a světice jiných řádů ve století XVII.	46	105. Náboženský život, věda a umění v XIX. a XX. století	172
85. Svátí a světice XVII. století	55	106. Nové kongregace a církevní družiny, svaté a význačné osoby	175
86. Papežové XVIII. století	109	107. Svátí, světice a vynikající osoby jiných řádů ve století XIX.	217
87. Nevěra a její dílo	110	108. Svátí a jiné vynikající osoby XIX. století v jednotlivých zemích	257
88. Porušování práv Apoštolské stoli- ce. Febronianismus. Josefinismus	111	109. Význační pracovníci unionismu	306
89. Zrušení a znovupotvrzení řádu je- suitského	114	110. Vynikající osoby na začátku XX. století	309
90. Církev ve Francii za doby revoluce	116	111. Papežové XX. století	317
91. Nové řády. Svátí těchto řádů	120	112. Stav Církve ve XX. století	323
92. Svátí a světice jiných řádů ve sto- letí XVIII.	133	113. Posloupnost papežů. Někteří pa- novníci. Důležitější události	329
93. Svátí, světice a jiní v XVIII. století	138		
94. Papežové XIX. století	147		
95. Kterak se Církev katolická ve sto- letí XIX. šířila	150		